

PROTOKOLL

Fra Arbeiderpartiets 68. ordinære landsmøte 15.-17. april 2021 på The Hub og Microsoft Teams.

På grunn av Covid-19 og smittesituasjonen i landet, var landsmøtet 2021 heldigitalt.

1 Åpning

kl. 10.00 Internasjonale ved Jan Fredrik Nord

kl. 10.03 Partileders landsmøtetale

Kjære landsmøte.

Nå håper jeg dere har fått satt dere ned, og at alle har hentet seg nok kaffe til den neste halvtimen. Vi er jo mange som nå mer enn noe annet gleder oss til å ta hverdagen tilbake.

Ja, ordtaket «borte bra, men hjemme best» har virkelig fått kjørt seg den siste tiden og jeg vet mange synes vaksinasjonen går frustrerende sakte.

... men likevel, dere: det kommer en tid nå for oss som samfunn til å se fremover.

Se fremover mot tiden etter pandemien.

Se fremover med håp og ambisjoner om et sterkere fellesskap og et mer rettferdig Norge.

Ikke bare ta hverdagen tilbake, men skape en bedre og tryggere hverdag.

For Norge står ved et veiskille.

Vi har det siste året sett at ingen klarer seg uten fellesskap, og at folk i Norge virkelig stiller opp for hverandre – ja, så mye at vi nesten har slitt ut et fint norsk ord som dugnad.

Men det siste året har også gjort samfunnet vårt mer urettferdig, det siste året har gjort alvor i kampen mot forskjells-Norge enda større.

Det er det jeg vil snakke om i dag – hvordan Arbeiderpartiet vil gjøre samfunnet vårt mer rettferdig og sørge for at det igjen blir vanlige folks tur her i landet.

Det siste året har vi for alvor sett at renholdere har en samfunnskritisk jobb.

At ansatte i barnehager og skoler kaster seg rundt til det beste for barn og elever.

At ansatte i hele stillinger i eldreomsorgen hindrer at smitte får hoppe fra sykehjem til sykehjem, som i Sverige.

Ja, vi har sett hvor avhengige vi er av hverandre og av folk på jobb som ikke ellers får den anerkjennelsen de fortjener.

Derfor har det vært så mange å takke det siste året.

Helsearbeidere og lærere.

Butikkansatte, bussjåfører, barnehagelærere, renholdere, NAV-ansatte og mange andre.

Mange har takket for den ekstraordinære innsatsen de har gjort for å holde hjulene i gang – til tross for smittefare og regelkaos og alvorlig svikt i beredskapen slik vi fikk dokumentert i går.

Hadde vi vært samlet nå, ville vi gitt folk en rungende applaus.

Men dere, de fortjener mer enn det.

De fortjener en regjering som tar deres parti - som setter vanlige folk først.

Koronakrisen har vært et forstørrelsesglass på så mye i samfunnet vårt.
Også i partipolitikken.

Høyrepartiene har virkelig vist sitt sanne jeg.

De sa nei til krav om at krisepenger bare skal gå til seriøse bedrifter.

Nei til bonusnekt og utbyttefrys for bedrifter som får krisehjelp av samfunnet.

Nei til feriepenger for arbeidsledige.

Og hver gang og ved hver anledning: et helhjertet ja til kutt i formuesskatten – til tross for at aksjekursene har nådd nye høyder under denne krisen.

Det er et tydelig svar på hvem som kommer først for Høyre.

Det er nedslående. Men ikke overraskende.

Det begynte jo allerede høsten 2014 med mindre formuesskatt for de rikeste, betalt for med kutt i trygden til uføre med barn.

Så fulgte kutt i arbeidsavklaringspenger.

Kutt i brillestøtte til barn.

Økte egenandeler for syke.

Dyrere barnehager for vanlige familier.

Vi fikk mer midlertidighet i arbeidslivet.

Slapp innsats for flere heltidsstillinger - slapp innsats mot sosial dumping.

Samtidig: Hard kamp mot strengere regler for innleid arbeidskraft.

Anbud og kutt i pensjoner for yrkesgrupper – som renholdere – som virkelig har stått på det siste året.

Og reform etter reform tredd ned over hodet på folk i distriktene som med full rett føler seg overkjørt og oversett.

Ikke alt som er galt i samfunnet skyldes høyrepolitikk.

Men politikk kan motvirke dype krefter i samfunnet – eller forsterke dem.

Og så mye av høyrepolitikken forsterker tunge trender som vi kjemper mot; økte forskjeller, mer utrygghet i arbeidslivet, sentralisering, privatisering.

I en tid hvor uskyldige blir satt i fengsel for trygdemisbruk, mens store formuer flyttes hjem fra Sveits uten reaksjon.

I en tid hvor ledere i medlemseide organisasjoner som COOP har 13 millioner kroner i året i lønn og pensjon, mens reallønna går ned for de som tjener minst, og det blir stadig flere barn som vokser opp i fattige familier.

Dere, da er det så galt, så farlig, med politikk som forsterker forskjeller, som øker avstanden mellom vanlige folk og de som har mest makt eller penger i landet vårt!

Da skjer det som har skjedd i andre land – og i Norge de siste årene.

By står mot land.

Klasseskillene øker.

Landet vårt settes tilbake.

Og kjære landsmøte, koronakrisen har bare gjort vondt verre.

De som hadde mest fra før, har klart seg best.

Mange barn og unge, mange vanlige familier, har betalt en skyhøy pris – som følge av arbeidsledighet, halvåpne skoler og nedstengt idrett, eller enda verre; vold i hjemmet og psykiske belastninger.

For meg står dette krystallklart:

Koronakrisen gjør kampen mot forskjells-Norge enda viktigere, enda mer eksistensiell for oss og samfunnet vårt.

Mot dette står sosialdemokratiet og en sterk fagbevegelse.

Vi kan gjøre en forskjell.

Det er jeg overbevist om, det holder meg gående – i medvind og i motgang.

Vi og LO har et pragmatisk syn på virkemidler og tiltak.

Men målet har alltid vært det samme:

Å gjøre vanlige folks liv bedre.

Å sørge for frihet for alle gjennom sterke fellesskap, fordi alle får det bedre når ingen er overlatt til seg selv.

Harald Eia kaller den samfunnsmodellen for «Mysteriet Norge».

Men det er jo egentlig ikke så mystisk.

Det er politisk.

Det er sosialdemokratisk.

Og det er en samfunnsmodell som nå undergraves av en politikk for privatisering, sentralisering og økte forskjeller i samfunnet og i arbeidslivet.

Det viktigste vi gjør på dette landsmøtet, er å vedta nytt partiprogram – vår politikk for de neste fire årene.

Velgerne vil spørre:

Er det noe her som vil gjøre hverdagen bedre?

Fremtiden tryggere?

Fellesskapet sterkere?

Svaret er ja.

I vårt nye partiprogram er det vanlige folks tur.

Se på den økonomiske politikken.

Lavere inntektsskatt for alle som tjener mindre enn 750.000 kroner.

Slutt på avgiftsgaloppen til Høyre og FrP – skal en avgift opp de neste fire årene, skal en annen avgift eller inntektsskatten ned – det er vår politikk.

Og velferdstjenester som familier er helt avhengige av, blir billigere med Arbeiderpartiet i regjering.

En vanlig familie med ett barn i barnehagen og en seksåring på SFO kan sitte igjen med 10.000 kroner mer i året.

Det blir billigere å være fagorganisert.

Billigere å pendle, sånn at folk som må reise til jobb ikke straffes for det.

Kort sagt: Med Arbeiderpartiet ved roret vil vanlige folk sitte igjen med mer på kontoen ved månedens slutt enn i dag.

Det er viktig for å raskt gjøre det vi kan for å redusere forskjeller og hjelpe familier med dårlig råd.

Men dere, trygghet i hverdagen handler om mer enn kroner og øre.

Ut av koronakrisen blir det enda viktigere at vi gjør velferdsstaten sterkere.

Hva betyr det?

Flere kvalifiserte lærere, sånn at lærerne har tid til å sette seg ned med eleven som kikker tomt ut i lufta fordi oppgavene er for vanskelige – eller for lette.

Flere ansatte i eldreomsorgen, i hjemmetjenesten, sånn at det av og til er tid til en kopp kaffe og en titt på bilder av barnebarna før turen går videre.

Flere ansatte i barnevern og psykisk helsetjeneste, sånn at hvert enkelt barn, og hver enkelt familie, møter fagfolk som har tid til å snakke om det som er vanskelig – uten at tankene flyr til de femten andre sakene som venter og stoppeklokka som tikker.

Og det er i våre felles sykehus og sykehjem folk skal få den beste behandlingen, det beste utstyret og de beste fagfolkene, nærmest mulig der folk bor, slik at vi ikke trenger å tegne privat helseforsikring for å føle oss trygge, slik at det blir en slutt på privatiseringen av sykehus og eldreomsorg som beriker kommersielle aktører og tapper vår felles helsetjeneste for fagfolk og penger.

Så til det som for oss er jobb nummer én - og som binder så mye sammen: trygt arbeid til alle. Noe å stå opp til, og et fellesskap å være del av på jobb.

En lønn å leve av.

En mulighet til å yte, delta, bidra, også om man har en funksjonsnedsettelse eller har fått en start på livet med flere nederlag enn seire.

Arbeid er så viktig for tryggheten i hverdagen for folk – og derfor så viktig for oss.

De neste fire årene må mer enn noe annet handle om flere jobber, hele og faste jobber og grønnere jobber.

Det blir det aller viktigste for en Arbeiderpartiledet-regjering de fire neste årene.

Ikke noe betyr så mye for likestilling, for integrering, for å redusere forskjellene i samfunnet, som å få flere inn i et mer seriøst arbeidsliv.

Ikke noe betyr så mye for vår evne til å betale for velferdsstaten i fremtiden, som å skape flere arbeidsplasser og øke eksporten.

Og dere, om vi skal lykkes med det grønne skiftet, handler det aller mest om å skape arbeidsplasser – arbeidsplasser som kan levere ren energi, vindmøller til havs, skip på strøm og mye mye mer.

Om hun i kassa på COOP – som ikke tjener 13 millioner kroner i året – og som nå kan bli erstattet av strekkoder og automater, om hun havner på trygd eller får en ny jobb, det avgjøres av om vi klarer å gi folk mulighet til å lære på jobben hele livet.

Om fraflytting og tillitskrise i distriktene virkelig skal snus til optimisme, så er jeg ikke i tvil om at arbeidsplasser og utdanning tett på arbeidslivet i hele landet, er nøkkelen.

Og ikke minst: Ut av koronakrisen blir det avgjørende at vi raskt og kraftfullt får arbeidsledigheten ned og hindrer at de gamle, gode, faste jobbene erstattes av innleid arbeidskraft og arbeidsinnvandring.

Vi ryddet opp etter Høyre og jappefesten på 80-tallet - solidaritetsalternativet fikk folk tilbake på jobb på 90-tallet.

Vi styrte landet trygt gjennom finanskrisen.

Nå trengs det sosialdemokratiske løftet som aldri går ut på dato, men som alltid må fylles med nytt innhold:

Trygt arbeid til alle.

Det er jobb nummer én.

Aller mest går det budskapet til dere som er unge.

Alle som har hatt ungdom i huset, ungdom som skal finne sin vei inn i voksenlivet, inn i arbeidslivet, vet at det er skummelt, det har alltid vært vanskelig.

Men noe nytt skjer i samfunnet vårt nå.

Jeg har de siste årene møtt mange unge mennesker som har mistet, eller er i ferd med å miste, troen på at en jobb, en fast jobb, en hel stilling er noe de kan få – noen gang.

Fortvilte 20-åringer på arbeidsavklaringspenger som får null oppfølging fra NAV.

Unge som er blitt permittert under koronakrisen, ikke én gang, men to eller tre.

Helsefagarbeidere som bare ikke får en hel stilling – og dermed heller ikke en skikkelig lønn å leve av, ikke full pensjon, ikke mulighet til å ta opp lån og kjøpe seg en bolig.

Dere husker Mohamed, helsefagarbeideren som dere møtte i filmen?

Jeg spurte ham nylig: Hva drømmer du om?

Vet dere hva han svarte?

En hel stilling. En fast jobb. Det er drømmen!

Norge var lenge best i verden på å få folk i jobb. Det er vi ikke lenger.

Vi har de siste årene falt som en stein på den lista.

Og verst går det utover dere som er unge.

Nesten en av tre arbeidsledige i Norge i dag er under 30 år.

Og de siste åtte årene er antallet unge uføre doblet. Doblet!

Det er en fallitterklæring, ikke bare for Erna Solberg, men for et helt samfunn.

Å gi flere unge trygghet i hverdagen må derfor handle om arbeid og kvalifisering for arbeid.

Unge skal ved hver korsvei møte et fellesskap som stiller mer opp.

De som sliter på skolen, skal få tidligere og bedre hjelp i en mer praktisk skole.

De som mangler lære plass og derfor aldri får tatt fagbrev, skal få det – garantert – som en del av vårt fagarbeiderløft som vi har presentert denne uka.

De som – i hvert fall i starten – ikke kan yte for fullt i arbeidslivet, skal møte et NAV med flere ansatte, som oppsøker og hjelper all ungdom som trenger det, og som kan bruke lønnstilskudd i en helt annen skala enn i dag.

De som er syke og må gå på trygd, men som kan jobbe noe, skal i siste instans få en tilpasset jobb i kommunen.

Og så skal vi sørge for at det offentlige kjøper hvert år – over 500 milliarder kroner i innkjøp – går til seriøse bedrifter som tilbyr skikkelige lønns- og arbeidsvilkår og som tar inn lærlinger og unge som fortjener en sjanse.

Et annet område hvor arbeid, og kvalifisering for arbeid er vår kompassnål, er i distriktpolitikken.

Vi gjorde et dårlig valg i nord og i flere andre distriktsfylker for to år siden.

Jeg sa da, på valgnatta, at beskjednen var mottatt – forstått.

Vi måtte utvikle en bedre distriktpolitikk.

Og det har vi gjort.

Ikke siden 70-tallet har vi rustet opp hele politikken med et så våkent øye for hva som skaper gode liv i hele landet, by og bygd.

Den bygger på at det som virkelig skaper vekst og trygghet, er arbeidsplasser – sørge for at lokalsamfunn sitter igjen med mer av verdiskapingen fra fisken, skogen, oljen og gassen, vindkraften.

Og den bygger på at folk i hele landet er avhengige av gode offentlige tjenester nært der folk bor; følgetjeneste for fødende kvinner, ambulanse og politi som kommer når det haster.

Og dere, viktig for begge deler: utdanning nært der folk bor.

I mange, mange år har stadig mer av utdanningstilbudet blitt stadig mer sentralisert.

Flere og flere må reise inn til de store byene for å bli lærer eller barnehagelærer eller sykepleier eller ingeniør eller for å ta videreutdanning.

I dag dekker universitetene og høyskolene deler av Norge, men langt fra hele Norge.

Det fører til fraflytting i mange distrikter – mer enn noe annet.

Vi trenger derfor en utdanningspolitikk for hele Norge – og den hodeløse nedleggelsen av høyskolen på Nesna i Nordland viser at her trengs nasjonal politikk, nasjonal styring.

Universitetene vil av oss få tydelig beskjed om å legge mer vekt på utdanning ute i distriktene.

Og der de kommer til kort, der det i dag finnes store hull i utdanningstilbudet, vil vi etablere nye utdanningssentre som skal sørge for praktiske utdanninger nært der folk bor. Folk på steder som Kongsvinger, Tana, Egersund, Kristiansund – og Nesna – skal ikke behøve å flytte for å ta en praktisk utdanning, for eksempel for å bli lærer. Utdanningssentrene vil bli statlig finansiert og være eid av fylkeskommunen. De vil kombinere nettundervisning og fysiske undervisningslokaler nært der folk bor slik at færre må flytte for å ta utdanning. Viktig for at folk kan bli boende og leve gode liv i hele det langstrakte Norge. Og viktig for å utdanne de fagfolkene vi trenger i arbeidslivet, nå og i fremtiden.

Det siste eksemplet på hvordan arbeid former hele vår politikk, er klima. Klimakrisen rykker nærmere for hvert år som går uten at vi stopper tapet av natur og kutter utslipp i tråd med Paris-avtalen. Jeg gikk inn i programarbeidet vårt vel vitende om at det her var stor avstand mellom AUF og deler av LO. Men dere, vi – partiet, LO og AUF – kom ut av programarbeidet sammen, trygge på en felles politikk som også kan få bred støtte i befolkningen. Og igjen handler det om trygt arbeid til alle. På dette landsmøte vedtar vi et program som virkelig viser mulighetene for økt verdiskaping og flere klimavennlige arbeidsplasser i hele landet.

For det blåser en vind over hele verden nå – ja, ikke på Høyres hus, da, de ligger i le for slikt – men over hele resten av verden blåser en vind hvor stater går i kompaniskap med næringslivet med en helt annen kraft enn for bare to-tre år siden.

Se til Joe Bidens USA.

Til EUs Grønne Giv.

Der ligger nøkkelen i samspillet mellom statens muskler og næringslivets kreativitet.

De har skjønt det!

Vi har skjønt det!

Skjønt at markedene vi leverer til, er i rask endring og at de landene som ikke henger med i svingene, fort sakker akterut.

Skjønt at særlig en liten, åpen økonomi som vår der eksportindustrien står så sentralt, må bruke mulighetene nå mens vi har dem – å vente kan koste dyrt!

Og da trenger vi en mer aktiv stat som etterspør varer og tjenester, utøver eierskap aktivt og støtter teknologi - som to anlegg for karbonfangst- og lagring.

Fra hydrogenproduksjon i Berlevåg i nord til batterifabrikk i Agder i sør ser vi muligheter og har politikk for å gripe dem.

I ukene frem til sommeren vil vi i hver eneste region legge frem egne planer for vekst og verdiskaping og en mer aktiv næringspolitikk.

Og dere, vi begynner i nord rett etter landsmøtet.

Det gleder jeg meg til!

Og så skal fellesskapet ikke bare stille opp mer for næringslivet, men også stille strengere krav. Folk på jobb er ikke med på et grønt skifte om jobbene som venter i andre enden, er dårlig betalte jobber.

Vi skal ha norske lønns- og arbeidsvilkår.

Hele, faste stillinger, ikke innleie og midlertidighet.

Det må også gjelde når vi utvikler de bærekraftige jobbene vi skal leve av i fremtiden.

For folk er med på det grønne skiftet.

De vil bidra til å kutte utslipp.

De ser at markedene våre eksportbedrifter leverer til, etterspør varer og tjenester som ikke ødelegger natur, ikke ødelegger klima.

Men folk stiller ett veldig betimelig krav for å være med på ferden: omstillingen må være rettferdig.

Også i klimapolitikken må det nå være vanlige folks tur.

Det kan ikke være sånn at de med mest får luksusbiler sponset av fellesskapet, mens folk flest må se på gode jobber i olja som blir borte og betale stadig mer for bensin, i bomringen, på el-ferja.

Derfor må de nye jobbene være gode og trygge.

Derfor er det rettferdig med halv pris på ferger slik at det ikke er vanlige familier som må pendle, som må betale for at de forurensende fergene byttes ut.

Derfor skal vi skjerme bensin og diesel, særlig i distriktene, fra økningen i CO2-avgiften, slik at folk som må bruke bil, ikke straffes for det.

Og i stedet for å gi momsfritak for dyre el-biler går vi til valg på ladestasjoner i hele landet, det er rettferdig omstilling i praksis.

Det er å sette vanlige folk først.

Det er rettferdig.

Det er sosialdemokratisk.

Og ... så finnes det for meg en grunn til for vårt sterke klimaengasjement: dette brant Hans-Christian for.

For kort tid siden mistet vi hedersmannen og tillitsmannen Hans-Christian Gabrielsen.

Og dere, han som startet i læra på Tofte, han visste at folk aldri kommer til å elske bomringen, for å si det sånn.

Han var helt tydelig på at vi skal nå klimamålene og der var han og jeg helt enige.

Samtidig visste han at vi og LO måtte finne våre egne svar på klimakrisen; svar som vanlige folk kan tro på, svar som er rettferdige, svar som trygger arbeidsplasser.

Så jeg tenker at noe av det vi kan gjøre for å hedre Hans-Christian, er å leve opp til det han stod for, det han brant for: En rettferdig klimapolitikk som kutter utslipp og skaper jobber.

Dere, jeg skal gå inn for landing, og kanskje har du drukket opp kaffen, nå.

Så la meg skynde meg å si: Vi vet at mye av det fineste i livet ikke handler om jobb.

For arbeiderbevegelsen har det alltid vært viktig at folk kan ta fri - helt fri.

Vi skal bygge idrettsanlegg, styrke frivilligheten, folkekirken og trossamfunn - og gjennomføre et nytt kulturløft fordi vi trenger noe å leve for, ikke bare noe å leve av.

Og alle de som ikke kan jobbe og må gå på trygd, skal bli møtt med mer respekt enn de har fått de siste årene med mistenkeliggjøring og stadige kutt i ytelser.

Jeg håper likevel at mye av tiden fremover vil handle om jobber.

Trygge jobber. Flere jobber. Bærekraftige jobber.

Det er bare gjennom det vi kan skape et klimavennlig samfunn med små forskjeller og muligheter for alle, uansett hvor du bor eller hvor god råd du har.

Derfor har det vært det viktigste jeg har på hjertet i dag ved starten av landsmøtet vårt.

Dere hørte staute og uredde Torhild Løkken på bilfabrikken Benteler på Raufoss i filmen vi så sammen – det var hun som filleristet Torbjørn Røe Isaksen på Debatten i fjor da permitterte ikke fikk dagpengene sine.

Hun sier det så godt: Vi må endre retningen i samfunnet «tebasjatt» til grasrota til folk.

Og ja, valget til høsten er et valg om retning og verdier.

Etter åtte år med høyrepolitikk for de på toppen, etter ett år med koronakrise som har rammet urettferdig og gjort kampen mot forskjells-Norge enda viktigere, står vi som land ved et veiskille.

Å bli et forskjellssamfunn som så mange andre land har blitt.

Eller å sette ned foten – ved valget til høsten – og si:

Nå er det vanlige folks tur.

Nå skal vi ta vare på noe av det fineste ved Norge – at vi er et land med små forskjeller, høy tillit og muligheter for alle.

Jeg er sikker på dette: Det beste regjeringalternativet for å virkelig leve opp til Torhilds bønn er en rødgrønn regjering.

Arbeiderpartiet. Senterpartiet. SV.

Vi styrte landet trygt sammen i åtte år – det ble skapt 300.000 nye arbeidsplasser, to av tre i privat sektor.

Vi satte vanlige folk først og gjennomførte politikk for å gjøre hverdagen bedre, som å sikre full barnehagedekning.

Vi er ulike partier, men vi deler grunnleggende verdier som felleskap og rettferdighet.

Og de verdiene kan vi igjen bygge på i en ny regjering.

For å få forskjellene ned.

For å skape trygge arbeidsplasser og bygge ut velferden i hele landet.

For å nå Norges klimamål og føre en rettferdig klimapolitikk.

Så dere, la det ikke være fnugg av tvil: En rødgrønn regjering er Arbeiderpartiets plan – og dere, det er en sabla god plan.

Men en sterk rødgrønn regjering krever et sterkt arbeiderparti.

Et sterkt arbeiderparti som har kraft til å få folk i jobb og som kan være garantisten for EØS-avtalen og en trygg styring av landet i en urolig tid.

Arbeiderpartiet har fortsatt en jobb å gjøre med å vinne tilbake tapt tillit.

Men likevel er jeg optimistisk – og kampklar!

Jeg tror Norge under pandemien har blitt minnet på det vi sosialdemokrater holder høyest; sterke fellesskap, en sterk offentlig helsetjeneste og et godt organisert arbeidsliv.

Jeg tror Norge etter pandemien vil se at vi trenger politikk som reduserer, ikke stadig øker, forskjellene

Jeg tror folk ser at vi – og jeg – har samlet laget, har et program som er tro mot våre verdier og at vi har stått støtt i en krevende tid for partiet.

Jeg vet dere nå er sulteforet på en normal hverdag – og frustrert over vaksineringen som går for sakte.

Men dere, la oss også bruke tiden fremover til håp, til drømmer om alt vi kan få til sammen – et samfunn med mer av det vi kaller solidaritet og som Malin på filmen så fint kalte kjærlighet.

Så kjære partifeller,

Mye står på spill ved valget.

Mye arbeid gjenstår før valget.

Men det valget kan vinnes, må vinnes og skal vinnes.

Etter åtte år med høyrepolitikk må det nå bli vanlige folks tur.

Ha et riktig godt landsmøte.

2 Konstituering

2A Godkjenning av fullmaktene

Fullmaktskomiteens innstilling

Fullmakts- og beretningskomiteen ble oppnevnt av Sentralstyret i møte 22.03.2021 i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 7, punkt 4. Komiteen fikk følgende sammensetning:

1. Ståle Refstie	Møre og Romsdal	Leder
2. Marte Gustavsen Ødegården	Buskerud	
3. Bjørn Johansen	Finnmark	
Shoaib Karim Naeem	Partikontoret	Sekretær

Fullmaktskomiteen har i møter den 13. april og 15. april 2021 kontrollert fullmaktene i henhold til landsstyrets vedtak i møte 9.- 10. februar 2021 om fordeling av landsmøtorepresentantene, som er foretatt i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 7, punkt 2.

Videre har komiteen gjennomgått fullmaktene som er sendt inn av fylkespartiene, slik partiets lover, paragraf 7, punkt 4 bestemmer.

Følgende representanter har meldt forfall og vararepresentanter er innkalt og møter i deres sted:

Forfall	Fylke	Vararepresentant
010 Sindre Martinsen-Evje	Østfold	Glenn Lie
070 Sebastian Maira Johansen	Oslo	Simon Glad Frigessi
082 Astrid Ruste	Innlandet	Anne Marie Olstad
092 Lise Marita Tyskeberg	Innlandet	Ingrid Tønseth Myhr
095 Stian Olstad	Innlandet	Anders Rønning Nybu
098 Kjetil Bakke	Innlandet	Nils Amund Røhne
125 Torgeir Bakken	Vestfold og Telemark	Dag Jøran Myrvang
170 Marianne Hirzel	Rogaland	Else Haugen
175 Mads Drange	Rogaland	Frank Toks
203 Egil Natvik Vestrheim	Vestland	Christian Sønstlien
218 Beate S. Bjørneset	Møre og Romsdal	Lilly Gunn Nyheim
221 Jim Arve Røssevoll	Møre og Romsdal	Kristian Blindheim
223 Steinar Johan Bakke	Møre og Romsdal	Arne Birger Selnes
253 Valborg Sund	Trøndelag	Arnhild Holstad
300 Arild Olsen	Svalbard	Svein Jonny Albrigtsen

Ved åpningen av det 68. ordinære landsmøtet var det møtt fram 296 representanter med stemmerett av i alt 300 representanter, herav 15 vararepresentanter.

Følgende representanter var ikke møtt fram ved åpningen kl. 1000:

150 Birte Usland, Agder, kommer torsdag kl 1300

251 Rita Ottervik, Trøndelag, søkt permisjon ved møtets begynnelse. Hun har nå kommet.

252 Pål Sture Nilsen, Trøndelag, kommer fredag kl 12.00

290 Ragni Løkholm Ramberg, Troms, kommer fredag

Alle fylkespartiene har oppfylt kvoteringsbestemmelsene.

Oslo, 15. april 2021

I fullmaktskomiteen:

Ståle Refstie /s/
leder

Marte Gustavsén Ødegården /s/

Bjørn Johansen /s/

Shoaib Karim Naeem /s/
sekretær

Landsmøtets delegater

Landsmøtedelegater 2021

1	Hanne Tollerud	Østfold
2	Ulf Lervik	Østfold
3	Siv H. Jacobsen	Østfold
4	Filip W. Diskerud	Østfold
5	Mona Vauger	Østfold
6	Rune Fredriksen	Østfold
7	Kathrine Hestø Hansen	Østfold
8	Stig Aarbu	Østfold
9	Solveig Vitanza	Østfold
10	Glenn Lie	Østfold
11	Laila Olsen Rode	Østfold
12	Kristoffer Vindenes	Østfold
13	Kjersti Nyhte Nilsen	Østfold
14	Shakeel Rehman	Østfold
15	Therese Thorbjørnsen	Østfold

16	Sverre Myrli	Akershus
17	Tuva Moflag	Akershus
18	Åsmund Aukrust	Akershus
19	Ragnhild Male Hartviksen	Akershus
20	Mani Hussaini	Akershus
21	Tobias Linge	Akershus
22	Nimrah Ramzan	Akershus
23	Ramjar Latifi	Akershus
24	Kristiane Thoen	Akershus
25	Are Tomasgard	Akershus
26	Elin L'Estrange	Akershus
27	Halvard Ingebrigtsen	Akershus
28	Heidi Westbye Nyhus	Akershus
29	Truls Wickholm	Akershus
30	Randi Ransberg	Akershus
31	Tor Øyvind Hansen	Akershus
32	Hege Svendsen	Akershus
33	Martin Ludvigsen	Akershus
34	Hoda Imad	Akershus
35	Jørgen Vik	Akershus
36	Hanne Børrestuen	Akershus
37	Bjørn Lydersen	Akershus
38	Ina Libak	Akershus
39	Rutt Siri Kregnes	Akershus
40	Halfdan Karlsen	Akershus
41	Anna Sandman	Akershus
42	Øyvind Slåke	Oslo
43	Katinka Riksfjord Sporseem	Oslo
44	Espen Barth Eide	Oslo
45	Varin Hiwa	Oslo
46	Andreas Halse	Oslo
47	Siri Gåsemyr Staalesen	Oslo
48	Jon Reidar Øyan	Oslo
49	Rina Mariann Hansen	Oslo
50	Abdullah Alsabeehg	Oslo
51	Trine Lise Sundnes	Oslo
52	Lars Erik Fuglesang	Oslo
53	Maria Qureshi	Oslo
54	Jørgen Foss	Oslo
55	Victoria Marie Evensen	Oslo
56	Farukh Qureshi	Oslo
57	Ellen Rønning- Arnesen	Oslo
58	Emre Gjøl-Jensrud	Oslo
59	Marit Nybakk	Oslo
60	Erling Turtum	Oslo
61	Tamina Sheriffdeen Rauf	Oslo
62	Trond Brækhus	Oslo
63	Gjertrud Eide Sæther	Oslo

64	Ole Jacob Kjendlie	Oslo
65	Anne Nyeggen	Oslo
66	Vidar Rolland	Oslo
67	Signe Horn	Oslo
68	Norvald Mo	Oslo
69	Johanne Thunes	Oslo
70	Simon Glad Frigessi	Oslo
71	Marit Johanne Bjerke	Oslo
72	Miert Skjoldborg Lindboe	Oslo
73	Shila Khayrollahzadeh	Oslo
74	Even Aleksander Hagen	Innlandet
75	Sigrid Døving Bjerke	Innlandet
76	Anita Ihle Steen	Innlandet
77	Jørn Arild Flatha	Innlandet
78	Gry Haugsbakken	Innlandet
79	Iver Erling Støen	Innlandet
80	Minja Tea Dzamarija	Innlandet
81	Espen Svenneby	Innlandet
82	Anne Marie Olstad	Innlandet
83	Terje Jonny Sveen	Innlandet
84	Maja Cvetkovic	Innlandet
85	Magnus Stenseth	Innlandet
86	Inger Torunn Klosbøle	Innlandet
87	Rune Støstad	Innlandet
88	Berit Haveråen	Innlandet
89	Kjetil Dammen	Innlandet
90	Brit Kramprud Lundgård	Innlandet
91	Anders Brabrand	Innlandet
92	Ingrid Tønseth Myhr	Innlandet
93	Knut Hvithammer	Innlandet
94	Tonje Bergum Jahr	Innlandet
95	Anders Rønning	Innlandet
96	Thomas Langeland Jørgensen	Innlandet
97	Rønnaug Bysveen	Innlandet
98	Kjetil Bakke	Innlandet
99	Kristin Stensrud	Innlandet
100	Ida Bårdseng	Innlandet
101	Even Eriksen	Innlandet
102	Anne Hagenborg	Innlandet
103	Roar Steinslien	Innlandet
104	Hilde Nyutstumoen	Innlandet
105	Atle Strand	Innlandet
106	Marta Bjørnøy Lalim	Innlandet
107	Bjarne Budal	Innlandet
108	Bente Irene Aaland	Innlandet
109	Jan Halvor Vaag Endrerud	Innlandet
110	Masud Gharakhani	Buskerud
111	Solveig Vestenfor	Buskerud

112	Even Røed	Buskerud
113	Signe Høie	Buskerud
114	Håkon Ohren	Buskerud
115	Monica Myrvold Berg	Buskerud
116	Rutkay Sabri	Buskerud
117	Marte Ødegården	Buskerud
118	Lasse Haugen	Buskerud
119	Tonje Enersen	Buskerud
120	Mons-Ivar Mjelde	Buskerud
121	Merete H. Gandrud	Buskerud
122	Bjørge Tveito Lundefaret	Vestfold og Telemark
123	Bertin Bjåen	Vestfold og Telemark
124	Bengt Halvard Odden	Vestfold og Telemark
125	Dag Jøran Myrvang	Vestfold og Telemark
126	Jone Blikra	Vestfold og Telemark
127	Tone Lyngmo	Vestfold og Telemark
128	Tone Berge Hansen	Vestfold og Telemark
129	Trine Almenning	Vestfold og Telemark
130	Jon Sanness Andersen	Vestfold og Telemark
131	Trude Viola Antonsen	Vestfold og Telemark
132	Fredrik Sørle	Vestfold og Telemark
133	Bjørn Orerød	Vestfold og Telemark
134	Karin Hagen	Vestfold og Telemark
135	Christina Maria Bratli	Vestfold og Telemark
136	Hilde Elgesem Andersen	Vestfold og Telemark
137	Rune Høiseth	Vestfold og Telemark
138	Irene Bordier Haukedal	Vestfold og Telemark
139	Camilla Brekke	Vestfold og Telemark
140	Arild Theimann	Vestfold og Telemark
141	Roar Howlid	Vestfold og Telemark
142	Olaug Skau	Vestfold og Telemark
143	Harald Olsen	Vestfold og Telemark
144	Arve Høiberg	Vestfold og Telemark
145	Mette Kalve	Vestfold og Telemark
146	Konstanse Marie Alvær	Vestfold og Telemark
147	Magnus Ellefsen Moen	Vestfold og Telemark
148	Kari Henriksen	Agder
149	Kai Steffen Østensen	Agder
150	Birte Usland	Agder
151	Ahmed Lindov	Agder
152	Adelheid Frost Mykland	Agder
153	Helge Stapnes	Agder
154	Anne Svendsvoll	Agder
155	Jan Øyvind Åvik	Agder
156	Ida B. Hirst	Agder
157	Tellef Inge Mørland	Agder
158	Ramani Konstanse Cornels Nordli	Agder
159	Dagfinn Homdal Svanøe	Agder

160	Jan Rudy Kristensen	Agder
161	Line Kysnes Vennesland	Agder
162	Gro Bråten	Agder
163	Tom Kalsås	Rogaland
164	Tove Elise Madland	Rogaland
165	Christian Stenberg Hetty	Rogaland
166	Marte Eide Klovning	Rogaland
167	Sigmund Lier	Rogaland
168	Maren Vardøy-Lie	Rogaland
169	Frode Berge	Rogaland
170	Else Haugen	Rogaland
171	Dag Mossige	Rogaland
172	Kari Nessa Nordtun	Rogaland
173	Odd Stangeland	Rogaland
174	Tone Elin Berge	Rogaland
175	Mads Drange	Rogaland
176	Åse Viland	Rogaland
177	Hamza Ali	Rogaland
178	Annelin Tangen	Rogaland
179	Jarle Nilsen	Rogaland
180	Marianne Chesak	Rogaland
181	Geir Steinar Dale	Vestland
182	Rune Bakervik	Vestland
183	Roger Valhammer	Vestland
184	Tarje I. Wanvik	Vestland
185	Eigil Knutsen	Vestland
186	Anne Gine Hestetun	Vestland
187	Fauzia Hussain-Wiik	Vestland
188	Linn Kristin Langley-Rasmussen Engø	Vestland
189	Lubna Jaffery	Vestland
190	Eva Steigen	Vestland
191	Frida Haaland	Vestland
192	Endre Toft	Vestland
193	Øyvind Oddekalv	Vestland
194	Rita Ørnehaug	Vestland
195	Leif Jarle Espedal	Vestland
196	Benjamin Jakobsen	Vestland
197	Trine Lindborg	Vestland
198	Odd Harald Hovland	Vestland
199	Doris Christensen	Vestland
200	Hilde Enstad	Vestland
201	Torill Torsvik Størkersen	Vestland
202	Håkon Hevrøy	Vestland
203	Christian Sønstlien	Vestland
204	Siv Karin Hestad	Vestland
205	Ola Teigen	Vestland
206	Paulina Sitarz	Vestland
207	Per Jarle Kosior Valvatne	Vestland

208	Torbjørn Vereide	Vestland
209	Roald Aga Haug	Vestland
210	Linda Monsen Merkesdal	Vestland
211	Henning Ekerhovd	Vestland
212	Marie Helene Hollevik Brandsdal	Vestland
213	Kjellaug Hoås Samland	Vestland
214	Åse Kristin Ask Bakke	Møre og Romsdal
215	Berit Tønnessen	Møre og Romsdal
216	Cecilie Søllesvik	Møre og Romsdal
217	Ingrid Rangønes	Møre og Romsdal
218	Lilly Gunn Nyheim	Møre og Romsdal
219	Kristina Mari Roald	Møre og Romsdal
220	Kevin Solem	Møre og Romsdal
221	Kristian Blindheim	Møre og Romsdal
222	Ståle Refstie	Møre og Romsdal
223	Arne Birger Selnes	Møre og Romsdal
224	Sverre Leivdal	Møre og Romsdal
225	Arne Håkon Sandnes	Møre og Romsdal
226	Per Olav Skurdal Hopsø	Trøndelag
227	May Britt Lagesen	Trøndelag
228	Terje Sørvik	Trøndelag
229	Emilie Græsli	Trøndelag
230	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag
231	Gina Holmen Berre	Trøndelag
232	Fredrik Sandness	Trøndelag
233	Hanne Moe Bjørnbet	Trøndelag
234	Mads Nervik	Trøndelag
235	Ragnhild Kvalø	Trøndelag
236	Steinar Krogstad	Trøndelag
237	Ann Inger Leitrø	Trøndelag
238	Audun Knudsrød	Trøndelag
239	Gunn Randi Enodd	Trøndelag
240	Arild Pedersen	Trøndelag
241	Tone Wanderås	Trøndelag
242	Are Hilstad	Trøndelag
243	Marit Liabø Sandvik	Trøndelag
244	Roar Aas	Trøndelag
245	Gunn Elin Høgli	Trøndelag
246	Kai Terje Dretvik	Trøndelag
247	Tyra Joarsdottir	Trøndelag
248	Oskar Tørres Lindstad	Trøndelag
249	Turid Eidem Olsen	Trøndelag
250	Kristian Tangen	Trøndelag
251	Rita Ottervik	Trøndelag
252	Pål Sture Nilsen	Trøndelag
253	Arnhild Holstad	Trøndelag
254	Per Kristian Skjærvik	Trøndelag
255	Sara Shafighi	Trøndelag

256	Jørn Ove Moen	Trøndelag
257	Trude Tevik Gulbrandsen	Trøndelag
258	Bjørn Iversen	Trøndelag
259	Kristin Nybrodahl	Trøndelag
260	Håkon Einarsve	Trøndelag
261	Tanja Fuglem	Trøndelag
262	Ole L. Haugen	Trøndelag
263	Tomas Norvoll	Nordland
264	Ida Maria Pinnerød	Nordland
265	Rune Krutå	Nordland
266	Karianne Bråthen	Nordland
267	Øystein Mathisen	Nordland
268	Elin Dahlseng Eide	Nordland
269	Sigurd Myrvoll	Nordland
270	Rita Lekang	Nordland
271	Tore André Jakobsen	Nordland
272	Embla Sofie Sørensen	Nordland
273	Remi Solberg	Nordland
274	Silje Nordgård	Nordland
275	Geir Morten Waage	Nordland
276	Tina Josefine Denstad	Nordland
277	Nathaniel Holan Larsen	Nordland
278	Siv Therese Aglen	Nordland
279	Terje Bartholsen	Nordland
280	Lena Amalie Hamnes	Nordland
281	Bjørn Inge Mo	Troms
282	Marta Hofsøy	Troms
283	Tom Einar Karlsen	Troms
284	Marit Stubberud Hanssen	Troms
285	Per Mathis Oskal	Troms
286	Hilde Nyvoll	Troms
287	Kristian Fagerli (AUF)	Troms
288	Mari Siljebråten	Troms
289	Gunnar Wilhelmsen	Troms
290	Ragni Løkholm Ramberg	Troms
291	Eirik Losnegaard Mevik	Troms
292	Marianne Sivertsen Næss	Finnmark
293	Bernth Sjursen	Finnmark
294	Wenche Pedersen	Finnmark
295	Knut Inge Store	Finnmark
296	Monica Nielsen	Finnmark
297	Stein Thomassen	Finnmark
298	Agnete Masternes Hanssen	Finnmark
299	Bjørn Johansen	Finnmark
300	Svein Jonny Albrigtsen	Svalbard

2B Godkjenning av innkallingen

Innkallingen til Arbeiderpartiets 68. ordinære landsmøte ble sendt til samtlige partiavdelinger den 11. mai 2020.

VEDTAK: Innkallingen enstemmig godkjent.

2C Godkjenning av sakslista

Følgende forslag til saksliste ble tatt opp til godkjenning:

I henhold til partiets vedtekter foreslås følgende forslag til saksliste for det 68. ordinære landsmøte:

1. Åpning
2. Konstituering
 - a) Godkjenning av fullmaktene
 - b) Godkjenning av innkallingen
 - c) Godkjenning av sakslista
 - d) Godkjenning av arbeidsordning
 - e) Valg av dirigenter, sekretærer og komiteer
3. Innstilling om beretningen
4. Innstilling fra kontrollkomiteen
5. Innkomne forslag
6. Vedteksendringer
7. Den politiske situasjon
8. Politisk dokument, Program 2021-2025
9. Stortingsvalget 2021 og arbeidet i partiorganisasjonen
10. Redaksjonskomiteens innstillinger
11. Valg
12. Avslutninger

VEDTAK: Sakslisten enstemmig godkjent

2D Godkjenning av arbeidsordning

Forslag til arbeidsordning for Arbeiderpartiets 68. ordinære landsmøte

Landsmøtet er åpent for media. Alle som vil kan følge landsmøtet på nett.

Etter innstilling fra Landsstyret fastlegger landsmøtet selv kjøreplan for gjennomføring av møtet jf. vedtatte saksliste og kjøreplan.

Saksbehandlingen i landsmøtet gjennomføres elektronisk. Dette betyr at alle sakspapirer leveres elektronisk, forslag skal oversendes elektronisk og permisjonssøknad sendes elektronisk.

Det velges 4 dirigenter som vekselvis etter avtale seg imellom leder landsmøtets forhandlinger. Ønsker den fungerende dirigent ordet i debatten, skal vedkommende overlate møteledelsen til en av de andre dirigentene.

Til å føre forhandlingsprotokollen velges to sekretærer. Protokollen skal inneholde de saker som behandles, alle forslag som framsettes og de beslutninger som fattes - med antall stemmer.

Fullmaktskomiteen presenterer sin innstilling på møte, og eventuelle endringer i fullmaktene under landsmøtet refereres fra dirigentene. Etter landsmøtet er konstituert og fullmaktskomiteen har gitt sin innstilling kan ikke delegatene skiftes ut/gis utbytte under landsmøtet

Forhandlingsprotokollen fra landsmøtet godkjennes av Sentralstyret etter innstilling fra partikontoret.

Landsmøtet gjennomføres som digitalt møte

Taletid

Taletiden er to minutter, og det er lik taletid for alle delegater.

Delegasjonene bestemmer selv hvem som tar ordet i debatter med forhåndsfordelt taletid.

Under behandlingen av innkomne forslag, redaksjonskomiteenes innstillinger og andre debatter hvor man kan tegne seg til talelista: Representantene har rett til å ta ordet to ganger i samme sak, med henholdsvis to og et minutters taletid.

Dirigenten har rett til å fremme forslag om begrenset taletid og forslag om strek med de inntegnede talere. Det skal skje når det er nødvendig for å holde vedtatte tidsrammer.

Representanter som forlanger ordet til forretningsorden gis inntil ett minuts taletid til den enkelte sak.

Framlegg av forslag:

Alle endringsforslag som skal inn til landsmøte må sendes inn via møtesystemet senest torsdag 15. april kl. 18.00. Etter fristen kan ikke nye forslag fremmes eller forslag trekkes. Alle forslag om opprettholdelse skal framlegges elektronisk via forlagssystemet hvor forslagsstillerens representantnummer, navn og fylke kommer fram. Når landsmøtet behandler redaksjonskomiteens innstillinger må forslag som skal opprettholdes fremmes før voteringen starter.

Avstemninger:

Avstemninger foregår i det elektroniske møtesystemet

Dersom noen krever det så skal personvalg foregå ved skriftlig avstemming. Skriftlig avstemming foregår elektronisk med anonym avstemning i møtesystemet

VEDTAK: Arbeidsordningen enstemmig godkjent

2E Valg av dirigenter, sekretærer og komiteer

Dirigenter:

Eva Kristin Hansen	Trøndelag
Rune Bakervik	Vestland
Terje Aasland	Vestfold og Telemark
Rina Mariann Hansen	Oslo

Møtesekretærer:

Mani Hussaini	Akershus
Ellen Rønning-Arnesen	Oslo

Redaksjonskomite – program og politiske saker

Anniken Huitfeldt, leder	Akershus
Marianne Sivertsen Næss	Finnmark
Cecilie Myrseth	Troms
Tomas Norvoll	Nordland
Tore Sandvik	Trøndelag
Hanne Berit Brekken	Møre og Romsdal
Marte Mjøs Persen	Vestland
Tom Kalsås	Rogaland
Even Tronstad Sagebakken	Agder
Tone Berge Hansen	Vestfold og Telemark
Tonje Enersen	Buskerud
Lise Selnes	Innlandet
Raymond Johansen	Oslo
Jon-Ivar Nygård	Østfold
Eigil Knutsen	Vestland/Stortingsgruppa
Gaute Børstad Skjervø	AUF
Are Tomasgard	LO

Sekretærer for komiteen: Øyvind Wennesland m.fl.

Redaksjonskomite for organisasjons-og vedtektssaker

Anette Trettebergstuen, leder	Innlandet
Per Olav Hopsø	Trøndelag
Rita Lekang	Nordland / LO
Geir Steinar Dale	Vestland
Tove Elise Madland	Rogaland
Mons Ivar Mjelde	Buskerud
Mette Kalve	Vestfold og Telemark
Kathinka Riksfjord Sporseim	Oslo
Sindre Lysø	AUF

Sekretærer for komiteen: John Erik Pedersen m.fl.

Fullmakts- og beretningskomite

Ståle Refstie, leder	Møre og Romsdal
Marte Gustavsen Ødegården	Buskerud
Bjørn Johansen	Finnmark

Sekretær: Shoaib Karim Naeem, Partikontoret

VEDTAK: Arbeidsordningen enstemmig godkjent

VEDTAK: Valg av dirigenter, sekretærer, redaksjonskomiteer og fullmakts- og beretningskomiteen enstemmig valgt.

15.04.2021 13:02 - Godkjent permisjon for Birte Usland fra 15.04.2021 10:00 til 15.04.2021 13:00: På jobb

15.04.2021 13:02 - Godkjent permisjon for Pål Sture Nilsen fra 15.04.2021 09:00 til 16.04.2021 12:00: Opplæring utrykning gjennom Forsvaret - pliktig tjeneste

15.04.2021 13:06 - Godkjent permisjon for Rita Ottervik fra 15.04.2021 10:00 til 15.04.2021 10:45: Fysikalsk behandling mot akutt senebetennelse. Vanskelig å få time/flytte, så må ta det som tilbys.

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Nils A. Røhne fra 15.04.2021 12:30 til 15.04.2021 15:30: KLPs Foretaksforsamling som jeg leder

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Anne Hagenborg fra 16.04.2021 09:00 til 16.04.2021 10:30: Møte

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Bjørg Tveito Lundefaret fra 16.04.2021 13:00 til 16.04.2021 15:00: Møte med Statens Vegvesen

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Jon Sanness Andersen fra 15.04.2021 17:00 til 15.04.2021 18:30: Jeg må delta på møte i overordnet styringsgruppe i Bypakke Tønsberg regionen

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Rune Høiseth fra 15.04.2021 16:00 til 15.04.2021 18:00: Lede en styringsgruppe for Larvik kommunes By-jubileum

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Arve Høiberg fra 16.04.2021 13:00 til 16.04.2021 15:00: Møte med Statens Vegvesen om Rv 36

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Anne Svendsvoll fra 15.04.2021 17:15 til 15.04.2021 20:15: Møte på jobb

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Kari Nessa Nordtun fra 15.04.2021 12:00 til 15.04.2021 16:00: Forberede og lede formannskapsmøte, Stavanger kommune.

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Geir Steinar Dale fra 15.04.2021 15:15 til 15.04.2021 20:00: Uoppsettelig arbeid

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Øyvind Oddekalv fra 15.04.2021 12:00 til 15.04.2021 13:00: Uoppsetteleg arbeid

15.04.2021 13:10 - Godkjent permisjon for Kristian Blindheim fra 15.04.2021 13:30 til 15.04.2021 14:15: Legetime

15.04.2021 13:11 - Godkjent permisjon for Arnhild Holstad fra 16.04.2021 09:00 til 16.04.2021 12:00: Møte i skoleutvalget i Namdal (er leder der, og siden jeg var vara til landsmøtet, ble det for kort tid til å få flyttet møtet).

15.04.2021 13:11 - Godkjent permisjon for Knut Inge Store fra 16.04.2021 08:00 til 16.04.2021 23:00: søker om permisjon hele dagen fredag

15.04.2021 13:11 - Godkjent permisjon for Robert Cornels Nordli fra 17.04.2021 09:00 til 17.04.2021 15:45: Familiære årsaker. Kan utdype om det er nødvendig.

15.04.2021 13:11 - Godkjent permisjon for Hilmar Høl fra 16.04.2021 12:30 til 16.04.2021 13:30: Vielse på Ordførarkontoret

15.04.2021 13:11 - Godkjent permisjon for Kamzy Gunaratnam fra 15.04.2021 14:30 til 15.04.2021 21:00: Media

15.04.2021 13:11 - Godkjent permisjon for Sigmund Hagen fra 16.04.2021 09:00 til 16.04.2021 10:00: Budsjettmøte på jobb - teams

Minnetale ved partileder Jonas Gahr Støre kl. 12.22

Landsmøtet 2021

MINNETALE

Jeg vil be om alles oppmerksomhet og stillhet.

I tiden som har gått siden vi sist møttes til landsmøte, har flere av våre gått bort.

Hans-Christian Gabrielsen døde den 9. mars 2021, bare 53 år gammel. Det skjedde så brått, så helt uten forvarsel, at mange av oss fortsatt sliter med å forstå at han er borte. Hans-Christian døde på sin post som LO-leder. Han hadde satt så sterke spor. Han hadde så mye ugjort.

Hans-Christian tok fagbrev som prosessoperatør i Tofte Industrier, der han var ansatt fra 1984 til 1995. Tryggheten som stolt fagarbeider og tillitsvalgt tok han med seg livet ut, i sin utrettelige innsats for arbeidsfolk og rettferdighet.

Hans-Christian hadde også vært tillitsvalgt i Buskerud Arbeiderparti, en lojal og aktiv partikamerat. Han kjempet for vanlige folk. Når Hans-Christian snakket, lyttet vi alltid. Enormt kunnskapsrik, en autoritet på sitt felt, men Hans-Christian trengte aldri å heve stemmen. For når Hans-Christian snakket lyttet vi alltid.

For mange av oss er det likevel mennesket Hans-Christian vi aller mest vil savne. Han var den store, vennlige kjempen, en bauta med myke kanter. Vi er privilegerte som fikk være på lag med Hans-Christian Gabrielsen. Vi har mistet en LO leder, en partikamerat, men også en nær venn. Sorgen er fortsatt vond, og tapet er stort.

Dagen etter vårt forrige landsmøte døde tidligere LO-leder **Leif Haraldseth**, 89 år gammel. Han vokste opp i en arbeiderklassefamilie i Drammen, og viet sitt liv i arbeiderbevegelsens tjeneste.

I kriseårene etter jappetiden på 1980-tallet, spilte Haraldseth en særlig viktig rolle. Først som kommunal- og arbeidsminister fra 1986 til 1987, dernest som LO-leder de to påfølgende årene. Med sin joviale væremåte og løsningsorienterte klokskap, bidro han til at fagbevegelsen og regjeringen klarte å dra lasset sammen i en krevende tid for landet.

Leif Aune vokste opp i Bodø og bodde de siste 29 år av sitt liv i Fredrikstad. Som kommunal- og arbeidsminister i Trygve Bratteli og Odvar Nordlis regjeringer, stod han rakrygget i kampen for den banebrytende arbeidsmiljøloven. Likevel er det Arbeiderpartiets distriktsutbygging som tettest knyttes til Leif Aunes navn: fra han i 1951 ble sekretær i Kontoret for områdeplanlegging i Nordland, til han som statsråd fikk på plass den differensierte arbeidsgiveravgiften i 1975. Norge har mye å takke Leif Aune for.

Ranveig Frøiland fra Sotra var olje- og energiminister i Thorbjørn Jaglands regjering, og stortingsrepresentant gjennom 20 år. Ranveig huskes som raus, ærlig og skvær. Gjennom alle årene i toppolitikken holdt hun en sjeldent tett kontakt med vanlige folk i hjemfylket, gjennom talløse arbeidsplassbesøk og møter i lokale partilag.

Det sier også mye om hvem hun var, at hun etter 20 år som stortingsrepresentant og statsråd takket ja til et comeback som kommunestyremedlem i Fjell. Hun var aktiv i lokalpartiet helt til det siste og sendte også tips, oppmuntringer og innspill til oss i ledelsen.

Vi minnes Ranveig som en dyktig og hardtarbeidende politiker, og en tillitsvalgt som alltid stilte opp i partiets tjeneste.

Terje Moe Gustavsen fra Vestfold og Telemark var leder for LO Stat fra 1990 til -99, og samferdselsminister i Jens Stoltenbergs første regjering. Han var direktør i Statens vegvesen da han døde i 2019, bare 64 år gammel.

Som 1990-tallets fremste tillitsvalgte blant de statsansatte, stod han sentralt i arbeidet med solidaritetsalternativet.

Også i historien om norsk trafikksikkerhet, satte Terje spor etter seg. Som statsråd fikk han tilslutning til nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken. For ham handlet det om et dyptliggende engasjement, noe han tydelig viste gjennom sin tolv år som veidirektør.

Guri Ingebrigtsen var sosialminister i Stoltenberg I-regjeringen og ordfører i Vestvågøy fra 1999 til 2007. Guri var åpen, uformell og inkluderende. Hun delte fra krevende perioder i sitt eget liv. Da hun ble rammet av kreft i 2011, fortalte hun åpent om hva det gjorde med henne og familien. Hennes innstilling og åpenhet har hjulpet mange.

Guri var en person som det var lett å bli glad i – varm og raus, ærlig og tøff. Som statsråd bidro hun til starten på en mer human narkotikapolitikk med innføring av sprøyterom. Dette viser hennes store sosialpolitiske engasjement. Vi kjente hennes sterke innsats for rettferdighet og for de som trenger velferdssamfunnet aller mest, ikke minst for de blant oss som sliter psykisk.

Per Kleppe ble født i hovedstaden da byen fortsatt het Kristiania, og vokste opp i Bergen, i en utpreget borgerlig familie. Likevel skulle han bli en av det forrige århundres mest betydningsfulle sosialdemokrater.

Som finansminister på 1970-tallet la han føringer for norsk oljepolitikk, og førte en kraftfull kamp for å holde arbeidsledigheten nede i en krevende tid. Blant virkemidlene var hans aktive bruk av trepartssamarbeidet. Herfra går det en linje til hans arkitektrolle i 1990-tallets solidaritetsalternativ. En livslang kamp for arbeid til alle, er Per Kleppes ettermæle.

Arne Nilsen var arbeidergutten fra Voss som ble stortingsrepresentant og statsråd i to regjeringer. Han var kommunal- og arbeidsminister i Nordli-regjeringen fra 1978, sosialminister fra 1979, en post han også hadde i den første Brundtland-regjeringen.

Nilsen huskes av mange som urvestlendingen: seriøs i sitt arbeid, stilsikker i tale og skrift, kompromissløs i sin nynorsk. Han var en helstøpt sosialdemokrat, klar på sitt grunnsyn og engasjert til det siste.

Jan Elvheim fra Harstad var stortingsrepresentant fra 1989 til 1993. Han ble sjømann som 16-åring, og senere platearbeider og klubbformann ved Kaarbøs Mekaniske Verksted i en krevende tid. Elvheim omtales som en fagforeningskjempe og selve symbolet på det fagligpolitiske samarbeidet i Harstad.

Grethe Fossum fra Grue i Hedmark var stortingsrepresentant i til sammen 11 år, og medlem av sentralstyret i 10 år. På Stortinget var hun blant annet leder for familie-, kultur- og administrasjonskomiteen fra 1993 til 1997. Grethe var en markant og tøff politiker, og viste helt til det siste sitt særlige engasjement for de svakeste i samfunnet.

Leiv Stensland var stortingsrepresentant i åtte år, men huskes aller best for sin tid som ordfører i Odda. Han frontet den lokale mobiliseringen i Tyssedal-saken tidlig på 1980-tallet, som trolig bidro til at det viktige ilmenittsmelteverket kom på plass. Han sto også sentralt i arbeidet for Folgefonntunnelen: først som ordfører, deretter som stortingsrepresentant da han bidro til å få oppstartbevilgningen på plass, til han i 2001 - etter 14 år som styreleder for tunnelselskapet - kunne se de første bilene kjøre gjennom, og en ny tid begynne.

Ingrid Aune døde brått en sensommerdag i 2019. Hun var ordfører i Malvik kommune da hun døde, og ble bare 33 år gammel. Det gikk sterkt inn på så mange av oss.

For Ingrid var noe helt spesielt. Hun gjorde inntrykk på alle som møtte henne. Hun var så full av energi, av entusiasme og engasjement, og samtidig så kunnskapsrik og dyktig. Ingrid var så lett å like, så lett å ta på alvor.

Ingrid var både verdensborger og lokalpatriot. Full av kunnskap om internasjonal politikk og engasjement for en bedre verden, gikk hun inn i kommunepolitikken med full kraft. Jeg snakket med stolthet om innsatsen vår unge Malvik-ordfører la ned for å gi de ansatte i omsorgen tryggere liv gjennom hele og faste stillinger. Den gjorde henne til et forbilde for våre lokalpolitikere over hele landet.

Vi er så mange som fortsatt savner Ingrid.

Flere tidligere ordførere, fylkesordførere og fylkesledere har gått bort i perioden:

Ragnar Kristoffersen fra Lørenskog var fylkesordfører i Akershus gjennom 12 år. Han var lokalpolitiker i Lørenskog og folkevalgt for Arbeiderpartiet i mer enn 40 år. Ragnar var aktivt med til det siste, og gledet seg stort da vi vant det nye fylke Viken. Ragnar huskes spesielt som en av de store pådriverne for byggingen av Ahus.

Henning Myrvang ble en legende og en institusjon i Sør-Odal, der han satt sammenhengende som ordfører i utrolige 32 år. Han var den alltid smilende ordføreren som alle var på fornavn med, æresmedlem i partiet - og tildelt Kongens fortjenstmedalje i gull for sin innsats.

Arnulf Olsen var på 1970- og -80-tallet Hammerfest-ordfører i to perioder, avbrutt av to perioder som fylkesordfører i Finnmark. Han var en sosialdemokratisk samfunnsbygger. Olsen var viktig for opprustningen av helsetilbudet i Finnmark, for utbyggingen av kortbanenettet og en pådriver for det som skulle føre til åpningen av Snøhvit-feltet og anlegget på Melkøya.

Johs. B. Thue var leder for Sogn og Fjordane Arbeiderparti fra 1988 til 1993. Han huskes av mange for sine inspirerende taler der han dro de lange linjene. Som faghistoriker bidro han ikke minst til dokumentasjon og formidling av historien til industrisamfunnene i Sogn.

Vi minnes vi også:

Tormod Andersen, æresmedlem og tidligere ordfører i Hurum

Hans Bjerregård, tidligere ordfører i Østre Toten og leder i Oppland Arbeiderparti

Viggo Fossum, tidligere ordfører i Målselv

Bjarne Holen, æresmedlem og tidligere ordfører i Stor-Elvdal

Jo Ragnar Sønsteli, tidligere ordfører i Årdal og leder i Sogn og Fjordane Arbeiderparti

Arbeiderbevegelsen har også mistet andre markante personer i denne perioden:

Egil Ekhaugen var fylkessekretær i Møre og Romsdal Arbeiderparti gjennom 19 år. Hans velfortjente pensjonisttilværelse ble imidlertid brutalt kort, og han døde kun 64 år gammel. Egil hadde et særegent, godmodig lynne og var organisasjonsmann til fingerspissene. Han ble høyt verdsatt blant sine partifeller, noe som kom til uttrykk på Møre og Romsdal Arbeiderpartis årsmøte nå i mars. Man vedtok da at fylkespartiets pris for godt organisasjonsarbeid, fra nå skulle bære Egil Ekhaugens navn.

Idar Eliassen var ansatt i Oslo Arbeiderparti gjennom 40 år, og sett på som en institusjon i fylkespartiet. Idar levde et langt liv i ett med arbeiderbevegelsen, med glødende engasjement og et hjerte for dem som satt nederst ved bordet.

Lene Løken fra Oslo var nestleder i Arbeiderpartiets kvinnebevegelse fra 1992 til 1998, og statssekretær for kulturminister Åse Kleveland i tre år. Hun huskes ikke minst for sitt engasjement for norsk film, og var i 11 år direktør for bransjeorganisasjonen Film og Kino.

Vi minnes også:

Bodil Skjånes Dugstad fra Trondheim, statssekretær fra 1973 til 1975 i Kirke- og undervisningsdepartementet

Øyvind Hvattum, tidligere ansatt ved partikontoret og fylkessekretær i Akershus Arbeiderparti

Irene Hansen, tidligere sentralstyremedlem og mangeårig gruppeleder i Moss bystyre

Til slutt minnes vi flere æresmedlemmer som har gått bort i perioden:

Arne Bjørnebekk fra Råde

Erling Bolme fra Løkken og Porsgrunn

Jorunn Giske fra Trondheim

John Gunnar Gulla fra Ørsta

Arne Helvik fra Sola

Gunvor Johansen fra Sandefjord

Trygve Kvilvang fra Tynset

Eivind Lappegård fra Nittedal og Rælingen

Gudrun Skogen fra Skien

Asbjørn Sveen fra Gjøvik

Audun Åsheim fra Bergen

I år markerer vi at det er 10 år siden 22.juli. Vi minnes alle som ble drept, på Utøya og i regjeringskvartalet. 77 mennesker, mange veldig unge, døde, i et målrettet angrep på AUF og Arbeiderpartiet. Det er fortsatt ufattelig og tungt. Vi hedrer de døde ved å aldri tie, og aldri glemme.

I takknemlighet og respekt minnes vi alle partikamerater som har gått bort i perioden, med et minutts stillhet.

Kl. 11.37 De unges slekter ved Jan Fredrik Nord

7 Program 2021-2025

Astrid Willa Eide Hoem, AUF leder

15 Apr 2021 13:11:40

Innlegg påbegynt **Astrid Willa Eide Hoem** Sentralstyret

Innledning

Kjære landsmøte
Kjære gode venner

Vi lever i en historisk skjebnetid.
Klimakrise.
Økende forskjeller.
En pandemi
Og på toppen av det hele - høyreregjeringa

Det kan rett og slett føles overveldende.
Som om historien løper fra oss før vi rekker skrive den.
Det kan kanskje virke som det ikke er tid eller sted for de modige valgene.

Det er feil.

Vi er sosialdemokrater fordi vi vet det er to ting som forandrer verden: mennesker og politisk vilje.

I møte med alle utfordringer
skal vi se folk i øynene og si:
Det her løser vi

- Sammen

Og kjære venner - i brytningstid,
er ikke tiden for å tenke smått.

Det er tiden for de største drømmene
På dette landsmøtet skal vi skrive historie

Klima

Mens vi har våre øyne rettet mot framtida
Så ser framtida tilbake på oss og de valgene vi tar i dag.
Sosialdemokratiet skal og må være kraften som viser vei inn i den grønne framtida.
Det er ingen enkel oppgave
Men det er ikke et valg å la være

Iskantsonen

Det begynner med å være ærlig om hvor naturen går.
Debatten om iskanten handle om en ting
er det politikerne som skal vedta hvor naturen skal gå
eller begynner iskanten der naturen har lagt den?

Ekspertene er krystallklar:
grensa for iskantsonen må gå der isen faktisk befinner seg.
Der økosystemene lever og utvikler seg.
Og det er mye Arbeiderpartiet kan bestemme
Men hvor naturen begynner og slutter kan vi dessverre ikke rå over

Lederen av Fiskarlaget sa det ganske enkelt:

“dette er sårbare områder vi ikke skal utsette for risiko”
Det heter som kjent lytt til erfarne fjellfolk.
Her må vi lytte til erfarne sjøfolk.
Framtida har sine øyne retta mot oss nå.

Vi må ta det riktige valget i spørsmålet om iskanten

Internasjonalt/Atomvåpen

Gode kamerater
Vår solidaritet er grenseløs

Vi vet at det som rammer mennesker et sted
det rammer også oss

Når flyktingeleiren i Moria brenner
så gjelder ikke det bare dem
Det gjelder også oss

Når Palestinerne enda ikke har fått sin frihet
Så får heller ikke vi vår frihet

Når land i Europa bygger murer
Fjerner redningsmannskap
Og vender mennesker i nød det andre kinnet til

Så må vi rive de murene
og være de som fører en human og rettferdig flyktningspolitikk

Vi sier aldri “det er sørgerlig stakkars dem”
Vi sier ikke at alt blir bra
Vi skaper en bedre verden

Dette må også gjelde i møte med historiens mest grusomme våpen

Siden sist vi møttes til landsmøte
Har Atomvåpenforbudet blitt internasjonal rett

I en tid hvor spenningen mellom atomvåpenmaktene øker
I en tid hvor opprustningen av flere taktiske atomvåpen pågår

Vi kan ikke la andre true med atomvåpen på våre vegne
Det internasjonale forbudet har blitt en realitet
Og vi kan ikke planlegge oss bort fra en atomkatastrofe
Men vi kan sørge for en atomvåpenfri verden

Og da holder det ikke å si at å signere atomvåpenforbudet ikke er mulig.
For sosialdemokratiet har alltid gjort det umulige mulig.

Abort

Kjære landsmøte

I 1913 foreslo Katti Anker-Møller at kvinner som gjennomførte abort ikke skulle straffes.
På den tida var abort ulovlig, og man risikerte flere år med fengsel

56 år senere, i 1969
tok Grethe Irvoll ordet på Arbeiderpartiets landsmøte
og foreslo retten til selvbestemt abort.
Det ble vedtatt med overveldende flertall

Katti Anker-Møller og Grethe Irvoll skrev historie.

Nå står vi her 52 år etter
Og vi kan igjen skrive historie

Selvbestemt abort til uke 18 handler om å bringe abortloven tilbake til det som var hensikten
At det er vi kvinner som bestemmer selv, ingen andre.

Nå har vi muligheten til å gi oss norske kvinner like gode rettigheter som i Sverige og Storbritannia.

som aldri har hatt nemder,
og der en større andel av aborter tas tidligere enn i Norge

Når det finnes krefter i samfunnet som vil ta likestillinga tilbake
og Høyre-regjeringa er frekk nok til bruke kvinnekroppen som forhandlingskort
Skal vi sørge for at vi kvinner har reell selvbestemmelse

Og når historia om likestillingskampene skrives i framtida
Så kan vi si at vi var der når det skjedde.

Og i historiebøkene vil Katti-Anker Møller, Grethe Irvoll og dette landsmøtet stå skrevet inn
sammen.

Rusreformen

Vi må stå opp hver eneste dag og huske hvem vi er,
og hvem vi er til for

Vi har bygget en velferdsstat med plass til alle
Hvor vi hjelper hverandre opp igjen når noen faller

Det har vi gjort fordi vi alltid har visst at sosiale problemer må løses med sosiale løsninger.

Vi kan diskutere tall og statistikker
Men i debatten om rusreform må vi forholde oss til det dette handler om:
mennesker

Vi kan ikke snakke om mennesker med rusavhengighet
Vi må snakke med mennesker med rusavhengighet

Og de er tydelige: dagens ruspolitikk har feilet
Og verst - den rammer de som trenger politikken mest

Det hjelper ikke å straffe mennesker ut av avhengighet
Straff skader, og det brukes mest mot de som tåler det minst

Og det er særlig oss unge denne reformen er viktig for
Vi kan ikke skille på hvem som er unge og hvem som er tungt inne i avhengighet

For mange av de er både unge og tunge rusavhengige
Den brutale sannheten er at få med tungt rusbruk blir gamle

Rusavhengig ungdom trenger et system som ser dem
Ikke som fengsler, bruker tvang og stigmatiserer

Thorvald Stoltenberg sa at “vi skal erstatte den uniformerte knyttneven med åpne, hjelpende hender”

Nå skal vi bære hans og vår rusreform over mållinja

Unge og korona

Kjære landsmøte

Koronakrisa er på vei til å bli ei generasjonskrise

hvor vi unge sitter igjen med den største regninga for pandemien

Vi må være det partiet som gir oss unge tro på framtida

Som får oss inn på boligmarkedet

Som stiller opp når vi trenger psykisk helsehjelp

Som skaper jobbene vi skal gå til

Som bygger framtida vi skal leve i

Som gir oss unge de samme mulighetene som foreldregenerasjonen vår hatt

For om 151 dager stemmer ikke vi unge kun på partiet som skal styre de neste fire årene

Vi stemmer på det partiet som sikrer vår felles framtid

Vår bevegelse er aldri til for rikfolk som håper på større skattelett

Vi er til for de som hver eneste dag bidrar til fellesskapet

Vår bevegelse er ikke til for boligspekulantene som håver inn milliarder

Vi er til for alle de som trenger et hjem

Vår bevegelse er til for helt vanlige folk

Og når folk ser til oss for ei framtid de kan tro på

Da skal vi bygge den framtid

Sammen.

Den politiske situasjonen debatt

15 Apr 2021 13:23:51

Innlegg påbegynt **Masud Gharahkhani** Buskerud

15 Apr 2021 13:25:55

Innlegg påbegynt **Mona Nilsen** Landsstyret

15 Apr 2021 13:28:10

Innlegg påbegynt **Truls Vasvik** Landsstyret

15 Apr 2021 13:30:34

Innlegg påbegynt **Tone Wanderås** Trøndelag

15 Apr 2021 13:32:52

Innlegg påbegynt **Filip W. Diskerud** Østfold

15 Apr 2021 13:34:56

Innlegg påbegynt **Lise Selnes** Landsstyret

15 Apr 2021 13:37:06

Innlegg påbegynt **Lubna Jaffery** Vestland

15 Apr 2021 13:39:36

Innlegg påbegynt **Frode Jacobsen** Landsstyret

15 Apr 2021 13:41:53

Innlegg påbegynt **Cecilie Terese Myrseth** Sentralstyret

15 Apr 2021 13:44:12

Innlegg påbegynt **Tove Elise Madland** Rogaland

15 Apr 2021 13:46:42

Innlegg påbegynt **Per Vidar Kjølmoen** Landsstyret

15 Apr 2021 13:48:24

Innlegg påbegynt **Elin L'Estrange** Akershus

15 Apr 2021 13:50:22

Innlegg påbegynt **Kari Henriksen** Agder

15 Apr 2021 13:52:36

Innlegg påbegynt **Marianne Sivertsen Næss** Finnmark

15 Apr 2021 13:54:52

Innlegg påbegynt **Rune Støstad** Innlandet

15 Apr 2021 13:57:01

Innlegg påbegynt **Kathrine Hestø Hansen** Østfold

15 Apr 2021 13:59:11

Innlegg påbegynt **Øystein Mathisen** Nordland

15 Apr 2021 14:01:22

Innlegg påbegynt **Björg Tveito Lundefaret** Vestfold og Telemark

15 Apr 2021 14:03:23

Innlegg påbegynt **Kamzy Gunaratnam** Landsstyret

15 Apr 2021 14:05:24

Innlegg påbegynt **Roger Valhammer** Vestland

15 Apr 2021 14:07:30	<i>Innlegg påbegynt</i> Gunn Elin Høgli Trøndelag
15 Apr 2021 14:09:51	<i>Innlegg påbegynt</i> Tom Kalsås Rogaland
15 Apr 2021 14:12:01	<i>Innlegg påbegynt</i> Monica Nielsen Finnmark
15 Apr 2021 14:13:57	<i>Innlegg påbegynt</i> Jørgen Vik Akershus
15 Apr 2021 14:16:07	<i>Innlegg påbegynt</i> Anne-Marte Kolbjørnshus Landsstyret
15 Apr 2021 14:18:19	<i>Innlegg påbegynt</i> Varin Hiwa Oslo
15 Apr 2021 14:20:24	<i>Innlegg påbegynt</i> Lise Christoffersen Sentralstyret
15 Apr 2021 14:22:28	<i>Innlegg påbegynt</i> Terje Lien Aasland Sentralstyret
15 Apr 2021 14:24:30	<i>Innlegg påbegynt</i> Rina Mariann Hansen Oslo

15.04.2021 14:28 - Godkjent permisjon for Irene Bordier Haukedal fra 16.04.2021 12:00 til 16.04.2021 13:00: Undersøkelse på sykehuset
15.04.2021 14:28 - Godkjent permisjon for Irene Bordier Haukedal fra 16.04.2021 17:00 til 16.04.2021 18:00: Undersøkelse på sykehuset
15.04.2021 14:28 - Godkjent permisjon for Stein Thomassen fra 16.04.2021 10:45 til 16.04.2021 14:00: Formannskapsmøte.
15.04.2021 14:28 - Godkjent permisjon for Arne Birger Silnes fra 15.04.2021 15:00 til 15.04.2021 20:30: Kommunestyremøte

Kl. 14.30 Våre hovedsaker: Arbeid – Mette Nord, Steinar Krogstad, Anne Ragnhild Kjær Sti og Thorild Løkken er bidragsyttere

Anette Trettebergstuen, leder av Kvinnenettverket

Jeg elsker jobben min, men jeg er sliten og redd nå.

Det sa Anne, intensiv-sjukepleier, til meg i fjor.

Og kjære landsmøte, *mange* er slitne nå. Da de fleste av oss ble *sendt hjem* da Norge *stengte ned*, så var det noen som ble sendt *på jobb*.

Som fikk *ekstra lange* og krevende vakter

Som utsatte seg sjøl for *smitte*, for at vi andre skulle være *trygge*.

Hu som jobber i helsetjenesten, hu som vasker,

hu som sitter i kassa på butikken, og det er hu som passer på unga våre i barnehagen og på skolen.

Det er *de* som har *bært oss gjennom* pandemien, som *står i front* i kampen mot viruset. Damene, og *mannfolka*, i de *typiske* kvinneyrkene.

De har *fått takk*, - i taler. Og de har fått *kollektiv klapp* fra balkonger.

- Klapper noen *for meg* en gang til nå, *uten* å gi meg fast jobb, ja da klapper jeg *til* dem, sa Gro, en renholder jeg snakka med i sommer.

For det *paradoksale* er jo at *damene som drar oss gjennom krisa*, det er de som har de dårligste arbeidsvilkåra.

Lav lønn. Lange vakter. midlertidige kontrakter, og små stillingsbrøker.

For oss har kampen for et anstendig arbeidsliv, en jobb du kan leve av, og leve godt med, alltid vært det viktigste. Det er det som gir vanlige folk trygghet, og frihet.

Og nå, nå er det disse damene sin tur.

De fortjener *mer enn klapp* fra balkonger

De fortjener *hele, faste stillinger*, ei lønn å leve av, *bedre pensjon*, og flere *kolleger*.

Det skal de få, og vi er i gang.

I arbeiderpartistyrte kommuner, ja der har *våre folk* gjort *mer heltid* til en *realitet* for flere de siste åra.

Hos Kristin i Folldal, Linn Therese i Sveio, Anne i Tønsberg og Trond i Malvik, for å nevne noen, ja der ser vi at det nytter, når politikerne vil.

De har *tatt grep*, redusert deltida.

Og vi skal *ta nye grep* i regjering til høsten. Nå er det *disse damene sin tur*.

«*Av og til, før jeg går inn i barnehagen for å hente, ja da lener jeg bilsetet tilbake, lukker øya og har alenetid.*

Der i bilen surrer tankene rundt alt jeg ikke rakk på jobb, på at det i *vaskemaskina hjemme* ligger *bløte klær* på tredje dagen,

på hvordan i all verden jeg skal rekke å få øvd med sønnen på den *prøva*, før jeg må *kjøre dattera* på trening,

Og *nakken* min, den *verker* av stress, og jeg *hører samtidig* i det fjerne hu barnløse venninna mi som alltid sier *åh jo da*, du får trent *akkurat* så mye som du vil, det handler bare om å prioritere.

Jah, jeg ligger der og drømmer om å *bli lagt i kunstig koma* i ei ukes tid, så jeg kan få *slappa av litt*.»

Hjertesukket det kom fra ei venninne av meg som er firebarnsmor.

Alle småbarnsforeldre har *tenkt* de tankene.

Når hamsterhjulet går *raskere og raskere*, og du føler du er i ferd med å ramle av helt.

Når tidsklemma har slukt deg, og vi lengter etter en liten pust i bakken.

Her om dagen kom KRF, støtta av resten av høyresida, og la frem sine valgløfter for familiene.

Kutt i pappapermen, satsing på kontantstøtte og *ei uke* ekstra ferie var gavepakka. Wow.

Det *er jo* en gave på linje med at du skulle fått en glassvase og ei flaske tran, når det du ønska deg og *trengte* var et par fjellsko.

Snakk om politikk for de få.

Nei, vanlige familier trenger noe helt anna.

Vanlig folk vil ha en barnehageplass i nærheten, *ikke* mer kontantstøtte.

Vanlige familier lengter etter bedre tid på de *helt vanlige* tirsdagene. Ikke fem *skarve* dager ekstra ferie på et helt år.

Vi skal gi dem det. Mer tid i lag.

Gjøre det litt enklere å kombinere det å jobbe og være forelder,

Sørge for at *alle* får en rimelig barnehageplass,

Vi må gi dem en *mer helhetlig skoledag* der *alle unga* får gå i gratis sfo, der leksene er unnagjort *før* de kommer hjem, og kanskje til og med fotballtreninga og.

Politikk som i sum gjør at *vanlige familier* kan samles *oftere* rundt middagsbordet i lag, og bli sittende ei stønn.

En politikk som *samtidig reduserer forskjeller mellom folk*, lar *alle unga* delta, som skaper *likestilling* og lar folk *jobbe*. I et arbeidsliv med hele faste stillinger.

Det er *det vanlige folk* trenger, og vil ha. Og det skal *vi* gi dem. For *nå* er det *vanlige* folks tur.

Ferdig 15.05

Pause

Startet opp kl. 15.40

15 Apr 2021 15:41:45 *Innlegg påbegynt* **Oskar Tørres Lindstad** Trøndelag
15 Apr 2021 15:43:59 *Innlegg påbegynt* **Nils-Ole Foshaug** Landsstyret

15.04.2021 15:46 - Godkjent permisjon for Dag Mossige fra 15.04.2021 15:30 til 15.04.2021 16:30:
Vara for ordfører i formannskapet

15 Apr 2021 15:46:34 *Innlegg påbegynt* **Åse Kristin Ask Bakke** Møre og Romsdal
15 Apr 2021 15:48:37 *Innlegg påbegynt* **Arve Høiberg** Vestfold og Telemark
15 Apr 2021 15:50:48 *Innlegg påbegynt* **Synnøve Søndergaard** Sametingsgruppa
15 Apr 2021 15:52:58 *Innlegg påbegynt* **Nils Kristen Sandtrøen** Landsstyret
15 Apr 2021 15:55:15 *Innlegg påbegynt* **Ellen Rønning- Arnesen** Oslo
15 Apr 2021 15:57:22 *Innlegg påbegynt* **Varin Hiwa** Oslo
15 Apr 2021 15:59:35 *Innlegg påbegynt* **Odd Arnold Skogsholm** Landsstyret
15 Apr 2021 16:01:55 *Innlegg påbegynt* **Emilie Græsli** Trøndelag
15 Apr 2021 16:04:05 *Innlegg påbegynt* **Kai Steffen Østensen** Agder
15 Apr 2021 16:06:20 *Innlegg påbegynt* **Tuva Moflag** Akershus
15 Apr 2021 16:08:30 *Innlegg påbegynt* **Torbjørn Vereide** Vestland
15 Apr 2021 16:10:24 *Innlegg påbegynt* **Sigrid Døving Bjerke** Innlandet
15 Apr 2021 16:12:20 *Innlegg påbegynt* **Shakeel Rehman** Østfold
15 Apr 2021 16:14:29 *Innlegg påbegynt* **Siri Gåsemyr Staalesen** Oslo
15 Apr 2021 16:16:47 *Innlegg påbegynt* **Tobias Linge** Akershus
15 Apr 2021 16:18:57 *Innlegg påbegynt* **Marte Eide Klovning** Rogaland
15 Apr 2021 16:21:09 *Innlegg påbegynt* **Even Rød** Buskerud
15 Apr 2021 16:23:04 *Innlegg påbegynt* **Eigil Knutsen** Vestland
15 Apr 2021 16:25:06 *Innlegg påbegynt* **Kristin Nybrodahl** Trøndelag
15 Apr 2021 16:27:02 *Innlegg påbegynt* **Silje Nordgård** Nordland
15 Apr 2021 16:29:09 *Innlegg påbegynt* **Gaute Børstad Skjervø** Trøndelag
15 Apr 2021 16:31:27 *Innlegg påbegynt* **Trine Almenning** Vestfold og Telemark
15 Apr 2021 16:33:40 *Innlegg påbegynt* **Even Aleksander Hagen** Innlandet
15 Apr 2021 16:35:57 *Innlegg påbegynt* **Agnete Masternes Hanssen** Finnmark
15 Apr 2021 16:38:06 *Innlegg påbegynt* **Jan Øyvind Åvik** Agder
15 Apr 2021 16:40:11 *Innlegg påbegynt* **Fauzia Hussain-Wiik** Vestland
15 Apr 2021 16:42:23 *Innlegg påbegynt* **Berit Tønnessen** Møre og Romsdal
15 Apr 2021 16:44:52 *Innlegg påbegynt* **Kai Terje Dretvik** Trøndelag

15.04.2021 16:44 - Godkjent permisjon for Christian Stenberg Hetty fra 15.04.2021 14:25 til
15.04.2021 20:30: Akutt syk, sendt til sykehus

15 Apr 2021 16:46:53 *Innlegg påbegynt* **Kai Terje Dretvik** Trøndelag
15 Apr 2021 16:47:01 *Innlegg påbegynt* **Therese Thorbjørnsen** Østfold
15 Apr 2021 16:49:27 *Innlegg påbegynt* **Marta Hofsfy** Troms
15 Apr 2021 16:51:31 *Innlegg påbegynt* **Trine Lise Sundnes** Oslo
15 Apr 2021 16:53:47 *Innlegg påbegynt* **Jørn-Henning Eggum** Sentralstyret
15 Apr 2021 16:56:04 *Innlegg påbegynt* **Remi Solberg** Nordland
15 Apr 2021 16:58:16 *Innlegg påbegynt* **Hege Svendsen** Akershus
15 Apr 2021 17:00:29 *Innlegg påbegynt* **Jon Reidar Øyan** Oslo
15 Apr 2021 17:02:29 *Innlegg påbegynt* **Maja Cvetkovic** Innlandet
15 Apr 2021 17:04:42 *Innlegg påbegynt* **Jone Blikra** Vestfold og Telemark
15 Apr 2021 17:07:05 *Innlegg påbegynt* **Espen Barth Eide** Oslo
15 Apr 2021 17:09:13 *Innlegg påbegynt* **Terje Sørvik** Trøndelag
15 Apr 2021 17:11:26 *Innlegg påbegynt* **Odd Harald Hovland** Vestland

15.04.2021 17:12 - Godkjent permisjon for Hanne Børrestuen fra 15.04.2021 18:00 til 15.04.2021 20:00: kommunepolitisk møte

Kl. 14.30 Våre hovedsaker: Klima – Jarle Roheim Håkonsen leder for bolken.
Idunn Tobiassen Mauseth, Are Tomasgaard og Ina Libak er bidragsytere i bolken.

Ronny Wilhelmsen, Arbeiderpartiets presidentkandidat til sametingsvalget kl. 17.35-17.40

Kamerata

Vi står foran to viktige valg i år.
Stortingsvalget og sametingsvalget

Det er tydelig at samfunnet trenger et sosialdemokratisk løft på alle plan, og vi er sikre på at vi klarer det ilag

Vi stiller til valg på Sametinget for å skape et bedre samisk samfunn.

En stemme til Bargiiddbellodat i sametingsvalget skal fremme et bærekraftig samfunn, å sikre at naturen, språket og kulturen ikke bare bevares, men styrkes

Felleskap, solidaritet og likeverd er viktig for at det samiske folk skal stå sterkere i fremtiden
Et samfunn hvor samiske språk er levende. Hvor vi med kunnskap om våre tradisjoner, kjennskap til naturen og ressursene rundt oss sikrer vårres tradisjonelle arbeidsplasser - samtidig som vi utvikler nye.

Derfor er det på tide at vi etablerer et samisk innovasjonssystem - Innovasjon Sapmi, samle kompetanse og økonomiske muskler for å utvikle næringen for fremtiden.

For å oppnå vårres mål om et rettferdig samfunn er det viktig med sterkt samarbeid med folkevalgte organer og forvaltning på alle nivå
vi har tro på våre lokalpolitikere.

Vi tror på fellesskapsløsninger og vil legge til rette for at vi i fellesskap skal sikre at den enkelte kan utvikle sitt språk og kultur i et moderne samfunn.
Samfunnet skal gi grunnlag for gode liv, samtidig som de tradisjonelle samiske verdier ligger til grunn for utviklingen.

Vi har en visjon, om at våre barn og barnebarn skal kunne leve i de samiske områdene, ha arbeid der, snakke de samiske språkene og føle tilhørighet til et sterkt samisk samfunn.
Derfor trenger vi nye språkprosjekter. Vår ordfører i Tana, Helga Pedersen, har gått i front med et slikt prosjekt i grunnskolen, kalt "Samisk for alle".

Kjære landsmøte, vi er ekstra glad for at Arbeiderpartiet går til valg på et samisk kulturløft.

Klimautfordringen er global, vi kan alle bidra i denne kampen.
Derfor vil Bargiiddbellodat gjennom vårres politikk i Sametinget starte arbeidet med en helhetlig energistrategi som ser på nåværanes og fremtidig energibehov - å kossn vi løser overgangen til alternative energikilder. Vi må innføre forutsigbarhet, prosess og helhetlig tenkning for framtiden. Det vi ikke treng, -e mer vindkraftutbygging i områder kor lokalbefolkningen og reindrifta ikke vil ha det.

Kamerata,
Både Jonas å Cecilie har vært veldig tydelig - vi treng en sosialdemokratisk fiskeripolitikk.

Fisken som ressurs skal sørge for arbeid, inntekt og bosetting på kysten - Ikke fø på finansinstitusjoner og de få rikeste

Det er ikke pængboka som skal bestemme kass ungdom som skal kunne bli fisker

Æ håpe vi tar nån tydelige standpunkt i saken, for valge i nord er avhengig av tydelighet - sånn er vårres kultur

Kystflåte må prioriteres for bosetting
Vi må si nei til strukturering på båta under 11m - for strukturering betyr kjøp å salg av kvota, det ramme ungdommen

Vi i Bargiiddbellodat skal alltid være den sosialdemokratiske stemmen i samfunnet

Kamerata,

Når alenefaren Per i Vadsø mister jobben sin grunna coronakrisen
Da skal vi i arbeiderpartiet være der for å ivareta rettighetan hannes

Når pensjonisten Lise i Sandefjord døtt å knekk lårhalsen hjemme
Da skal vi i arbeiderpartiet være der for å ivareta rettighetan hennes

Når Anders på 8 fløtte fra Karasjok til Tromsø sammen med mor og far
Da skal vi i arbeiderpartiet være der for å ivareta rettighetan

Når Norges tøffeste, fiskerian, vil ta del i fiskerian langs kysten,
Da skal vi i arbeiderpartiet være der for å ivareta rettighetan

Vi skal gjennom fellesskape å vårres politikk ta kampen for Vanlige folk og demmes rettigheta, sjeldent har det vært viktigere enn under denne pandemien.

Kjære landsmøte

Vi har to valg å vinne; Stortingsvalget og Sametingsvalge

Da er det viktig at vi har med oss AUF, LO, kommunepartier og alle dyktige medlemmer i hele landet

Giitu.

15.04.2021 17:40 - Godkjent permisjon for Bertin Bjåen fra 16.04.2021 09:00 til 16.04.2021 11:15:
Annet møte

15.04.2021 17:40 - Godkjent permisjon for Bertin Bjåen fra 16.04.2021 17:45 til 16.04.2021 20:00:
Annet møte

15 Apr 2021 17:46:05 Innlegg påbegynt **Jorodd Asphjell** Stortingsgruppa

15 Apr 2021 17:48:11 Innlegg påbegynt **Birte Usland** Agder

15 Apr 2021 17:50:07 Innlegg påbegynt **Tone Berge Hansen** Vestfold og Telemark

15 Apr 2021 17:52:15 Innlegg påbegynt **Sverre Myrli** Akershus

15 Apr 2021 17:54:21 Innlegg påbegynt **Marie Helene Hollevik Brandsdal** Vestland

15 Apr 2021 17:56:26 Innlegg påbegynt **Elin Dahlseng Eide** Nordland

15 Apr 2021 17:58:26 Innlegg påbegynt **Bjørn Orerød** Vestfold og Telemark

15 Apr 2021 18:00:35 Innlegg påbegynt **Astrid Førli** Landsstyret

15 Apr 2021 18:03:02 Innlegg påbegynt **Solveig Vestenfor** Buskerud

15 Apr 2021 18:05:17 Innlegg påbegynt **Per Kristian Skjærvik** Trøndelag

15.04.2021 18:05 - **Det ble satt strek i Program 2021-2025**

15.04.2021 18:05 - **Det ble satt strek i Den politiske situasjon**

15.04.2021 18:06 - **Det ble satt strek i Stortingsvalget 2021 og arbeidet i partiorganisasjonen**

ENDRINGSFORSLAG PARTIPROGRAM

#87

LAGT TIL av Ida Maria Pinnerød(264) Nordland

Sikre konkurransedyktige rammevilkår for batteri- og battericelleproduksjon

Utvikle risikoreduserende virkemidler for aktører som investerer i industrialisering og skalering i

batteri- og battericelleproduksjon

Sikre langsiktig tilgang til fornybar energi til konkurransedyktige priser

#67

REDIGERT av Kjetil Dammen(89) Innlandet

Føre en forutsigbar og ansvarlig skattepolitikk som gir økt sysselsetting, er tilpasset den internasjonale konkurransesituasjonen, gir en mer rettferdig fordeling, tar bedre hensyn til klima og gir bedre langsiktig bærekraft for velferdsstaten.

En endring som vil demme opp for handelslekkasjen til bla Sverige.

#44

LAGT TIL av Ida Maria Pinnerød(264) Nordland

og universitet

#83

LAGT TIL av Hilmar Høl(520) Sentralstyret

linje757

Ei auka elektrifisering vil stilla krav til ei auke i kraftproduksjon. Arbeiderpartiet meiner at elektrifisering av ulike sektorar er eit viktig klimatiltak, så framt elektrisiteten kjem frå fornybare energikjelder. For olje- og gassfelt med kort levetid, vil ikkje elektrifisering nødvendigvis vera formålsteneleg. Elektrifisering av sokkelen bør skje gjennom utvikling av havvind, slik at det ikkje går på bekostning av ny framtidsretta industri eller eksisterande prosessindustri på land.

#39

REDIGERT av Berit Tønnessen(215) Møre Og Romsdal

Linje 890: Satse på Ocean Space Center i Trondheim, Senter for Hav og Arktis i Tromsø, Blått Kompetansesenter Sør, Havteknologisenter i Kristiansund og havforskningsmiljøet i vest som arenaer for innovasjon og kunnskap.

#30

LAGT TIL av Cecilie Søllesvik(216) Møre Og Romsdal

: Tillegg linje 901:

, deriblant ei vrakpantordning som forplikter rederier, stat og verft til å gjennomføre vraking i Norge og som stimulerer til nybygging av miljøvennlige løsninger.

#59

REDIGERT av Mona Nilsen(554) Landsstyret

Satse på aksen Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard i romindustrien og arbeide for et nasjonalt romsenter på Andøya.

#66

LAGT TIL av Per Kristian Skjærvik(254) Trøndelag

Endre /legge til et nytt kulepunkt fra linje 1338 - 1342.

Det skal arbeides for å opprette nye og bedre samordnede tilbud til ungdom og unge voksne hvor tiltaksapparatet i dag ikke er dekkende. Dette kan gjøres gjennomdøgnbaserte tverrfaglige tilbud

hvor arbeids - og / eller skoledeltakelse i hjemkommune er målet. Dette skal komme i tillegg til allerede eksisterende tilbud og skal være forpliktende for alle involverte parter. Tilbudene bør evalueres gjennom effektforskning.

#74

LAGT TIL av Hanne Børrestuen(36) Akershus

stimulere til lokalt partssamarbeid om heltidskultur gjennom statlige tilskuddsmidler

#75

LAGT TIL av Hanne Børrestuen(36) Akershus

Forplikte arbeidsgivere til å som hovedregel lyse ut hele stillinger

#86

REDIGERT av Torbjørn Vereide(208) Vestland

Utarbeide ein nasjonal gjennomføringsplan for skredsikring av alle strekninger med høg og middels skredfaktor på riks- og fylkesveinettet som:

- er forpliktende, tidfestet og ambisiøs innanfor ramma til NTP.
- sikrer at prosjekter blir utført sammenhengende og kostnadseffektivt.
- prioriterer de mest rasutsatte delene av riks- og fylkesveinettet.

#41

LAGT TIL av Mona Nilsen(554) Landsstyret

Mange er avhengige av bilen for å reise til arbeid og aktiviteter. Tilgang på ladeinfrastruktur er ulikt fordelt og det finnes områder som med dagens teknologi enda ikke er godt egnet for el-bil. Det er urettferdig om en økning av CO2-avgiften fører til at folk i distriktene, uten mulighet for å bruke el-bil, får dyrere drivstoffpris. Arbeiderpartiet vil derfor gi distriktene full kompensasjon for økt CO2-avgift med redusert veibruksavgift, mens områder som har bedre kollektivtilbud og bedre forhold for elbil får lavere kompensasjon. Arbeiderpartiet vil sikre likere drivstoffpriser i hele landet.

#43

LAGT TIL av Mona Nilsen(554) Landsstyret

Nytt kulepunkt:

- Gi distriktene full kompensasjon for økt CO2-avgift med redusert veibruksavgift.

#23

LAGT TIL av Halfdan Karlsen(40) Akershus

Vi er imot en utvikling der kommersielle kjedebarnehager tar ut profitt på fellesskapets bekostning.

#77

LAGT TIL av Truls Wickholm(29) Akershus

Linje 1952 endres til:

Innføre gratis SFO for alle førsteklasingen og jobbe for at tilbudet utvides til og med 4.klasse

#79

LAGT TIL av Truls Wickholm(29) Akershus

Linje 1962 endres til:

- at barna får et variert SFO-tilbud, som blant annet inkluderer lek og at lekser gjøres ferdig.

#80

LAGT TIL av Truls Wickholm(29) Akershus

Linje 1964

Stryke ordet mulighet.

#32

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) Trøndelag

Tillegg i linje 2046:

Lærerhospitering i bedrift må bli en norm for yrkesfaglærere.

#33

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) Trøndelag

Tillegg i linje 2085:

Jobbe for at rådgiverne på skolene sikres bransjekunnskap gjennom trepartssamarbeidet.

#36

REDIGERT av Mona Nilsen(554) Landsstyret

Gi kommunene mulighet til å ansette flere miljøarbeidere og miljøterapeuter på skoler for å styrke et godt læringsmiljø.

#65

SLETTET av Tone Wanderås(241) Trøndelag
årlig

#38

LAGT TIL av Mona Nilsen(554) Landsstyret
Linjenummer 2182:

nytt kulepunkt:

- Øke satsene på utstyrs-og borteboerstipend, slik at de dekker de faste utgiftene elevene har.
- Revidere ordningen med borteboerstipend for å sikre en rettferdig tildeling, slik at kriterier om reisetid - og avstand ikke bidrar til at hybelboere faller utenfor ordningen.

#15

REDIGERT av Berit Tønnessen(215) Møre Og Romsdal

Linje 2200: Gjennomgå dimensjoneringen av og finansieringen i fagskolesektoren for å sikre at utdanningstilbudene er tilgjengelige, relevante og har god kvalitet. Fagskolene skal være statlig fullfinansiert

#37

LAGT TIL av Per Vidar Kjølmoen(548) Landsstyret

, styrke investeringer i utstyr og gjennom samarbeid med bedrifter sørge for at studentene får tidsriktig opplæring.

#13

LAGT TIL av Kai Terje Dretvik(246) Trøndelag

2358 ny setning: I ekstraordinære situasjoner som varer over tid og som medfører behov for å styrke studenters økonomiske situasjon vil arbeiderpartiet at tilskudd i vesentlig grad ytes som stipend eller tilskudd og ikke som lån

#14

REDIGERT av Berit Tønnessen(215) Møre Og Romsdal

Linje 2602 endres til: Avvikle foretaksstyring. Utrede alternative former for demokratisk forankring i spesialisthelsetjenesten, uten å utfordre prinsippet om statlig eierskap.

#19

LAGT TIL av Anne-Marte Kolbjørnshus(530) **Landsstyret**

Nytt kulepunkt: Opprette et nasjonalt kompetansesenter for endometriose.

#47

LAGT TIL av Laila Olsen Rode(11) **Østfold**

Linje 3583 - tillegg

Pensjonistenes kjøpekraft må bedres slik at vi sikrer en god sosial profil med rettferdig fordeling, fattigdomsbekjempelse og likestilling.

#49

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) **Trøndelag**

Ny linje 3220: Jobbe for å innføre en generalklausul som fristiller aktørene i arbeidslivskriminalitetssamarbeidet, på lik linje med den i Sverige.

#50

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) **Trøndelag**

Nytt kulepunkt linje 3221: Videreføre arbeidet med å sikre full identitetsskjerming for politiansatte gjennom hele straffesakskjeden

#52

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) **Trøndelag**

Nytt kulepunkt 3222: Videreføre dagens ordning med framskutt lagring og punktbevæpning av politiet på sårbare lokasjoner.

#54

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) **Trøndelag**

Nytt kulepunkt linje 3223: Gjennomføre en evaluering av nærpolitireformen.

• #45

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) **Trøndelag**

Linje 3386 tillegg:

Norge mangler et nasjonalt regelverk som sikrer bygg og konstruksjoner utsatt for tilsiktede uønskede handlinger - som for eksempel ved et terrorangrep. Et slikt regelverk vil sikre menneskers liv og helse, men det finnes i dag ingen plan for å få dette på plass.

• #16

LAGT TIL av Kai Terje Dretvik(246) **Trøndelag**

3457 tillegg: for tryggere hjem og infrastruktur...

- **#46**

LAGT TIL av Trude Tevik Gulbrandsen(257) Trøndelag

Nytt forslag fra linje 3471:

For å styrke det forebyggende arbeidet og for å minimere skader som følge av tilsiktede uønskede handlinger vil Arbeiderpartiet:

Kulepunkt. Styrke arbeidet med å utvikle effektive regler og standarder for hvordan materialer og utsatte konstruksjoner skal dimensjoneres for å motstå plutselig og ekstrem belastning.

Kulepunkt. Sørge for forskningsbasert utdanning og videreutdanning innen fysisk sikring av bygg og infrastruktur, og samle dette i et nasjonalt senter ved NTNU der også innovasjon står sentralt.

- **#17**

LAGT TIL av Kai Terje Dretvik(246) Trøndelag

3555 tillegg: Arbeiderpartiet vil jevnlig vurdere norske pensjonsordninger og korrigere betydelige urimeligheter. Dette arbeidet er særlig viktig hvis konsekvensene av deltidsarbeid sammenholdt med alleårsregel fører til almenne urimeligheter

- **#64**

LAGT TIL av Per Kristian Skjærvik(254) Trøndelag

Foreslår et nytt kulepunkt. Under Klima og natur - linje 3646 - ---

Etablere regional klimaskogfond eller CO2-refusjonsordninger mot klimatiltak i skogen, som virkemiddel for fylkeskommuner og kommuner til å nå målet om klimanøytralitet.

- **#6**

LAGT TIL av Rune Fredriksen(6) Østfold

- Satse på Norsk Senter for Sirkulærøkonomi (NCCE) for å videreutvikle sirkulær økonomi i praksis.

Begrunnelse:

Nedre Glomma med Øra-området og Borregaard er et senter for sirkulær økonomi og industriell symbiose i Norge, med behandling og gjenvinning av en stor andel av batterier, metall- og glassemballasje, bilvrak, PCB-vinduer som samles inn i Norge. Norsk Senter for Sirkulærøkonomi (NCCE) samarbeider tett med industrien, kommunene og forskningsmiljøer som NORSUS og NMBU i å utvikle et nasjonalt senter for sirkulærøkonomi gjennom forskningsprosjekter finansiert via Oslofjordfondet (<http://ncce.no/baerekraftig-innovasjon-gjennom-industriell-symbiose/>) og forskningssenteret earthresQue (<https://www.nmbu.no/en/services/centers/earthresque>). Det er viktig å støtte opp om slike nasjonale klynger med statlig finansiering.

- **#11**

LAGT TIL av Rune Støstad(87) Innlandet

Linje 3758 etter "gode eksempler". Vi må også nevne statsallmenningene, ikke bare statsskog. Foreslår å legge til følgende setning:

Fjellstyrene i Norge må sikres en grunnfinansiering slik at vanlige folk og familier får tilgang til jakt, fiske og friluftsliv på statsallmenningene og i skog vi eier i felleskap.

PS! Viktig sak for hele landet. Statsallmenningene omfatter 27 millioner dekar. Senest i forrige reviderte la vi inn penger, men også viktig å gjøre i program. Her treffer vi svært mange velgere innen jakt, fiske og friluftsliv.

- **#24**

REDIGERT av Kristian Blindheim(221) Møre Og Romsdal

Endringer i kulepunkt på linje 3922-3925:

nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo, med mindre helt åpenbare grunner tilsier noe annet. Eksisterende statlige arbeidsplasser skal fordeles mer rettferdig mellom by og land.

- **#25**

LAGT TIL av Jørn Ove Moen(256) Trøndelag

Linje 3941-3943 tillegg:

teoriprøver og oppkjøring for

- **#31**

REDIGERT av Are Hilstad(242) Trøndelag

Videreføre og videreutvikle ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, slik at det også kan tillates differensiering innad i sammenslåtte kommuner.

- **#85**

LAGT TIL av Rune Støstad(87) Innlandet

nytt kulepunkt: statens festeavgifter på næringseiendommer må ligge på et nivå som ikke er til hinder for næringsvirksomhet og arbeidsplasser i hele landet

- **#60**

REDIGERT av Mona Nilsen(554) Landsstyret

Satse på aksene Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard i romindustrien og arbeide for et nasjonalt romsenter på Andøya.

- #69

LAGT TIL av Jørgen Vik(35) Akershus

Vi vil dempe prisveksten i boligmarkedet, gjøre det enklere å kjøpe sitt første hjem og sikre utsatte grupper trygghet i boligmarkedet.

- #71

LAGT TIL av Jørgen Vik(35) Akershus

* Vi vil øke bostøtten og sørge for at den tilpasses regionale prisforskjeller.

#73

LAGT TIL av Jørgen Vik(35) Akershus

For å gjøre det enklere for ungdom uten rike foreldre å komme inn i boligmarkedet vil vi styrke startlånsordningene i Husbanken.

- #58

REDIGERT av May Britt Lagesen(227) Trøndelag

Gjennomføre et nytt kulturløft, der de statlige midlene i mye større grad enn i dag, som kommer hele landet til gode og der kulturens andel av statsbudsjettet igjen gradvis økes til én prosent.

- #76

LAGT TIL av Rutt Siri Kregnes(39) Akershus

Tillegg til linje 4243: For å bidra til flere rimelige boliger – endre plan- og bygningsloven slik at kommunen gjennom utbyggingsavtaler får mulighet til å bestemme at en andel av boligene i et prosjekt skal kunne kjøpes under markedspris på nærmere bestemte vilkår.

- #82

LAGT TIL av Gunn Randi Enodd(239) Trøndelag

Tillegg fra linje 4540:

Vi vil revidere kriteriene for å bli blodgiver slik at de fremstår mer moderne og mindre ekskluderende så lenge sikkerheten blir ivaretatt.

- #81

LAGT TIL av Ragnhild Male Hartviksen(19) Akershus

Tillegg til kulepunkt 4617: Samt at deres barn, ektefeller og nærmeste pårørende tilbys rådgivning i prosessen.

- **#2**

LAGT TIL av Tone Wanderås(241) Trøndelag

Linje 4662-4665 erstattes med: Frukthetstallene har gått drastisk ned de siste ti årene. I 2020 ble det født 1,48 barn per kvinne, noe som er det laveste tallet som noen gang er målt. Det trengs kraftfulle politiske tiltak for å løse dette, og Arbeiderpartiet tar derfor til ordet for en stor familierreform.

- **#3**

LAGT TIL av Tone Wanderås(241) Trøndelag

Linje 4672-4677 erstattes med: Vi trenger offentlige ordninger som gjør det attraktivt å få barn, og bidrar til å løse tidsklemmen for familier. Foreldrepermisjonen skal utvides, og den økonomiske kompensasjonen til studenter som får barn skal økes kraftig. Foreldrepermisjonen skal sikre at både mor og far har selvstendig krav på sin del av permisjonen sammen med barnet. Vi vil gjøre det bedre for familier med barn som har særskilte behov, og vi vil erstatte kontantstøtten med lengre permisjonsordning. Vi vil også styrke fødselsomsorgen.

- **#35**

LAGT TIL av Are Hilstad(242) Trøndelag

De tre ukene før fødsel og de seks første ukene etter fødsel er forbeholdt mor og skal holdes utenfor dagens tredeling av permisjonen.

- **#53**

LAGT TIL av Ragnhild Kvalø(235) Trøndelag

ny linje 4696

Ta initiativ til en nasjonal helhetlig handlingsplan med tiltak for å motvirke "senkoronaskader" for barn og unge

- **#4**

LAGT TIL av Tone Wanderås(241) Trøndelag

4679 tillegg:

- Gratis og innholdsmessig forsterket SFO.

-Gratis eller sterkt redusert pris på barnehage.

-Sterk forhøyelse av engangsstøtte til studenter og andre som ikke har rettigheter til fødselspermisjon med lønn.

-Styrke fertilitetsarbeidet, og sørge for mer forskningsbasert kunnskap om hvordan fruktbarheten kan økes.

- **#78**

LAGT TIL av Ragnhild Male Hartviksen(19) Akershus

Samt sørge for at funksjonsreduerte barns rettigheter ivaretas ved at opplæringsloven gjelder for hele skoledagen inkludert SFO.

- **#5**

LAGT TIL av Tone Wanderås(241) Trøndelag

4689 strykes og erstattes med: Omdanne kontantstøtten til forlenget permisjon utover dagens ordning.

- **#51**

LAGT TIL av Ragnhild Kvalø(235) Trøndelag

linje 4691

Heve barnetrygden

- **#88**

SLETTET av Agnete Masternes Hanssen(298) Finnmark

Innføre et klarere skille mellom hvem som får konvensjonsstatus og subsidiær beskyttelse, innenfor rammene av internasjonale forpliktelser:

- **#68**

SLETTET av Tarje I. Wanvik(184) Vestland

I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke mulig for NATO-land som Norge å undertegne uten å redusere vår mulighet for innflytelse og beskyttelse.

- **#27**

LAGT TIL av Solveig Vitanza(9) Østfold

Forslag til nytt avsnitt på linje 5341:

Det nordiske samarbeidet har vært en viktig del av vår samfunnsutvikling. I forbindelse med stengte grenser under korona pandemien og håndteringen av dette, er det behov for å videreutvikle og forsterke samarbeidet. Spesielt i grenseregionene ser vi nå hvor integrert og avhengige vi er av hverandre som felles bo- og arbeidsregioner. Arbeiderpartiet står bak visjonen til nordisk råd som sier at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region. Vi vil derfor følge dette opp å ta initiativ ovenfor våre naboer om et forsterket samarbeid, samt se etter muligheter for nye områder å samarbeide på.

- #20

LAGT TIL av Solveig Vitanza(9) Østfold

Forslag til tillegg i kulepunkt linje 5346:

Utvikle, fordype og **styrke** det nordiske samarbeidet innen sikkerhetspolitikk, **arbeidsliv, bærekraft, kultur**, økonomi, teknologi, klimapolitikk, og infrastruktur

- #70

LAGT TIL av Martin Ludvigsen(33) Akershus

Styrke operativ evne og øke mangfoldet i sektoren gjennom å øke andelen sivile i stillinger uten behov for militærfaglig kompetanse, i hele forsvarssektoren.

- #56

LAGT TIL av Kamzy Gunaratnam(527) Landsstyret

Linje 4622 under kapittelet "Inkluder i fellesskapet" Tekst: "Senke stemmerettsalderen ved kommune- og fylkestingsvalg til 16 år, i tråd med flertallet i valglovutvalget."

NYE FORSLAG POLITIKK:

- #4

LAGT TIL av Per Kristian Skjærvik(254) Trøndelag

Foreslår følgende endring/tillegg til setningene 1338 -1342 i Programmet.

Det skal arbeides for å opprette nye og bedre samordnede tilbud til ungdom og unge voksne hvor tiltaksapparatet i dag ikke er dekkende. Dette kan gjøres gjennom døgnbaserte tverrfaglige tilbud hvor arbeids- og / eller skoledeltakelse i hjemkommune er målet. Dette skal komme i tillegg til allerede eksisterende tilbud og skal være forpliktende for alle involverte parter (NAV, helsesektoren og utdanningssystemet). Tilbudene bør evalueres gjennom effektforskning.

#4

LAGT TIL av Per Kristian Skjærvik(254) Trøndelag

Foreslår følgende endring/tillegg til setningene 1338 -1342 i Programmet.

Det skal arbeides for å opprette nye og bedre samordnede tilbud til ungdom og unge voksne hvor tiltaksapparatet i dag ikke er dekkende. Dette kan gjøres gjennom døgnbaserte tverrfaglige tilbud hvor arbeids- og / eller skoledeltakelse i hjemkommune er målet. Dette skal komme i tillegg til allerede eksisterende tilbud og skal være forpliktende for alle involverte parter (NAV, helsesektoren og utdanningssystemet). Tilbudene bør evalueres gjennom effektforskning.

#4

LAGT TIL av Per Kristian Skjærvik(254) Trøndelag

Det grønne skifte

Nytt kulepunkt fra linje 1129.

Etablere regionale klimaskogfond eller CO2- refusjonsordninger mot klimatiltak i skogen, som virkemiddel

• #4

LAGT TIL av Per Kristian Skjærvik(254) Trøndelag

Forslag det grønne skifte. Byneset arbeiderlag.

Forslag nytt kulepunkt fra linje 1129:

· Etablere regionale klimaskogfond eller CO2-refusjonsordninger mot klimatiltak i skogen, som virkemiddel for fylkeskommuner og kommuner til å nå målet om klimanøytralitet

Forslagene er vedtatt oversendt redaksjonskomiteen for program og politiske saker

15 Apr 2021 18:07:18 Innlegg påbegynt **Per Kristian Skjærvik** Trøndelag
15 Apr 2021 18:07:30 Innlegg påbegynt **Line Kysnes Vennesland** Agder
15 Apr 2021 18:09:54 Innlegg påbegynt **Espen Svenneby** Innlandet
15 Apr 2021 18:12:12 Innlegg påbegynt **Camilla Brekke** Vestfold og Telemark
15 Apr 2021 18:14:19 Innlegg påbegynt **Rune Fredriksen** Østfold
15 Apr 2021 18:16:08 Innlegg påbegynt **Marte Mjøs Persen** Sentralstyret
15 Apr 2021 18:18:26 Innlegg påbegynt **Ingrid Rangønes** Møre og Romsdal
15 Apr 2021 18:20:45 Innlegg påbegynt **Tom Einar Karlsen** Troms

15.04.2021 18:23 - Godkjent permisjon for Kari Henriksen fra 16.04.2021 11:30 til 16.04.2021 13:30: Møte

15.04.2021 18:23 - Godkjent permisjon for Turid Eidem Olsen fra 15.04.2021 18:16 til 15.04.2021 20:30:

15 Apr 2021 18:26:53 Innlegg påbegynt **Erling Turtum** Oslo
15 Apr 2021 18:29:09 Innlegg påbegynt **May Britt Lagesen** Trøndelag
15 Apr 2021 18:31:29 Innlegg påbegynt **Ola Teigen** Vestland
15 Apr 2021 18:33:41 Innlegg påbegynt **Gry Haugsbakken** Innlandet
15 Apr 2021 18:35:52 Innlegg påbegynt **Rune Krutå** Nordland
15 Apr 2021 18:37:52 Innlegg påbegynt **Frida Haaland** Vestland
15 Apr 2021 18:39:46 Innlegg påbegynt **Ragnhild Male Hartviksen** Akershus
15 Apr 2021 18:41:54 Innlegg påbegynt **Håkon Ohren** Buskerud
15 Apr 2021 18:43:55 Innlegg påbegynt **Maren Vardøy-Lie** Rogaland
15 Apr 2021 18:46:16 Innlegg påbegynt **Erik Skjervagen** Landsstyret
15 Apr 2021 18:48:26 Innlegg påbegynt **Hans Petter Thorbjørnsen** Landsstyret
15 Apr 2021 18:50:45 Innlegg påbegynt **Ida B. Hirst** Agder

15 Apr 2021 18:52:57 Innlegg påbegynt **Jørn Arild Flatha** Innlandet
 15 Apr 2021 18:54:44 Innlegg påbegynt **Kristina Hansen** Landsstyret
 15 Apr 2021 18:57:02 Innlegg påbegynt **Kristian Fagerli (AUF)** Troms
 15 Apr 2021 18:59:12 Innlegg påbegynt **Rita Ottervik** Trøndelag
 15 Apr 2021 19:01:34 Innlegg påbegynt **Jørgen Foss** Oslo
 15 Apr 2021 19:04:19 Innlegg påbegynt **Inger Torun Klosbøle** Innlandet
 15 Apr 2021 19:06:36 Innlegg påbegynt **Truls Wickholm** Akershus
 15 Apr 2021 19:09:00 Innlegg påbegynt **Benjamin Jakobsen** Vestland
 15 Apr 2021 19:11:13 Innlegg påbegynt **Sigmund Lier** Rogaland
 15 Apr 2021 19:13:26 Innlegg påbegynt **Agnes Nærland Viljugrein** Landsstyret
 15 Apr 2021 19:15:37 Innlegg påbegynt **Amund Hellesø** Landsstyret
 15 Apr 2021 19:17:46 Innlegg påbegynt **Kristina Mari Roald** Møre og Romsdal
 15 Apr 2021 19:19:57 Innlegg påbegynt **Roald Aga Haug** Vestland
 15 Apr 2021 19:22:14 Innlegg påbegynt **Embla Sofie Sørensen** Nordland
 15 Apr 2021 19:24:30 Innlegg påbegynt **Dag Mossige** Rogaland
 15 Apr 2021 19:26:41 Innlegg påbegynt **Nimrah Ramzan** Akershus
 15 Apr 2021 19:28:54 Innlegg påbegynt **Solveig Vitanza** Østfold
 15 Apr 2021 19:31:23 Innlegg påbegynt **Tore Onshuus Sandvik** Sentralstyret

Kl. 19.33 Film – ledelsen møter nye medlemmer

3 Innstilling om beretningen

Beretningen

Arbeiderpartiets beretning 2019-2020

Beretningen er utarbeidet av partikontoret.

FORORD	51
KAP. 1 LANDSMØTET 2019.....	53
KAP. 2 LANDSSTYRET	61
KAP 3. SENTRALSTYRET	66
KAP. 4. PARTIKONTORET.....	69
KAP. 5 ORGANISASJONSARBEIDET	72
KAP. 6 POLITIKKUTVIKLING	81
KAP 7. FAGLIG-POLITISK ARBEID.....	85
KAP 8. INTERNASJONALT ARBEID	88
KAP. 9. KOMMUNIKASJONSARBEIDET	91
KAP. 10 VALGKAMPEN 2019	94

KAP 11. STORTINGSGRUPPA	99
KAP 12. AUF.....	120

Forord

Når vi samles til Arbeiderpartiets landsmøte, har vi et Norge og en verden i unntakstilstand. Koronapandemien vedvarer og snur hverdagen vår på hodet. Partiorganisasjonen har raskt omstilt seg, digitalisert møteplasser, digitalisert programarbeid og funnet nye måter å nå ut til våre velgere på. Samtidig ser vi at det ikke kan måle seg med å være ute og møte folk.

Meningsmålingene viser at vi har en stor jobb foran oss. Folk ønsker en ny retning for landet og ei ny rødgrønn regjering. Arbeiderpartiet må fortsatt vokse og styrke oss i tida fremover. Nå trenger vi å mobilisere hele laget vårt til en annerledes valgkamp og løfte fram ny kraftfull politikk i koronavennlige velgermøter.

I 2019 gikk vi inn i lokalvalget med politikk for hele landet, med forsterka spesiell innsats retta mot flere kommuner for å styrke valgkampen. Til tross for et dårligere valgresultat enn vi hadde mål om, er Arbeiderpartiet fortsatt partiet med flest ordførere. Vi sitter med makta i over 150 kommuner og flertallet av fylkene. Takket være grundig arbeid med å bygge samarbeid og allianser på tvers av partigrenser og at vi har levert politiske resultater, beholdt vi makta i mange av landets mindre kommuner, og i storbyene. En av styrkene gjennom koronapandemien har vært den tette kontakten med våre ordførere og lokalpolitikere. Samarbeidet har vært avgjørende for at vi fikk til mer rettferdige og sosiale krisepakker på stortinget sammen med de andre opposisjonspartiene.

I 2019 var heltid en av de viktigste sakene vi gikk til valg på i godt samarbeid med LO og Fagforbundet. Våre lokalpolitikere og ordførere har levert rekordmange vedtak, prosjekter og satsninger på heltid i kommunene. Heltid blir og en av våre viktigste saker inn mot Stortingsvalget hvor erfaringene fra pandemien understreker viktigheten av hele faste stillinger, og gode offentlige velferdstjenester.

Etter sist landsmøte har vi styrket det fagligpolitiske samarbeidet, spesielt lokalt og regionalt over hele landet. Vi har etablert et bredt nettverk med fagligpolitiske kontakter i kommunepartiene, lokale arbeidsplasskontakter, samarbeidsavtaler og aktive regionale samarbeidskomiteer. Dette skal bidra til å styrke vår oppslutning blant LO sine medlemmer. Gjennom målretta arbeid og tett samarbeid har vi fått rekordmange faglige kandidater på Arbeiderpartiets stortingslister.

Å styrke medlemsarbeidet har vært en hovedprioritet siden sist landsmøte. Vi har tatt flere grep for å sikre at nye medlemmer tas godt imot og med å gi våre trofaste medlemmer bedre oppfølging. Dette gjøres gjennom både et oppdatert introduksjonsprogram, en fornyelse av grunnskoloringa, en involverende programprosess og ikke minst introduksjonen av rollen medlemsansvarlig. Dette er blitt en viktig rolle både for å sikre aktivitet, målretta rekruttering og for å bidra til at kunnskap og ressurser i vår medlemsmasse kommer til nytte. Det er utfordrende å både beholde medlemmer og å vokse samtidig, spesielt i et år hvor vi har vært så lite i kontakt med folk. Arbeidet må styrkes også fremover.

Fra sist landsmøte har vi løftet arbeidet med å sikre større mangfold og representasjon i partiorganisasjonen. Gjennom arbeidet til minoritetsutvalget og funksigruppa har vi nå flere konkrete satsningsområder som skal bidra til breiere rekruttering og involvering. Dette gjelder også arbeidet med å inkludere flere unge i partiet ved å lette overgangen fra å være aktiv i AUF over til partiet.

Landsmøte i 2019 gjorde tydelige vedtak på nulltoleranse for all form for trakassering og arbeidet med å forebygge, trygge og informere har vært og er viktig. Nye Retningslinjer for arbeidet med å forebygge og håndtere trakassering er iverksatt og informasjonen er gjort kjent i partiorganisasjonen. Å bekjempe netthets og hatefulle ytringer er inkludert i dette arbeidet. En god organisasjonskultur, bevisstgjøring og forebyggende arbeid blir prioritert skoleringsarbeid på ulike nivå i partiorganisasjonen fremover.

Året 2021 markerer vi at det er ti år siden terroren rammet AUF og Arbeiderpartiet 22. juli 2011. Vi skal minnes de vi mistet og løfte frem politikken som kreves for å forebygge at noe lignende skal skje igjen. Vi skal ta de vanskelige debattene både internt i partiorganisasjonen og ute i offentligheten. Det er sosialdemokratiet som er motgiften til at de rasistiske og høyreekstreme kreftene vokser. En stor takk til AUF som har tatt lederskap i å forberede arbeidet for 10. års markeringa.

Et nytt partiprogram har vært det viktigste arbeidet i partiorganisasjonen frem mot landsmøtet og Stortingsvalget. Byggekllossene i programarbeidet har vært debattmøter, åpne innspillsprosesser, samråd på både lokalt og nasjonalt nivå, samt flerfoldig medlemsmøter i partiet. Forslaget til partiprogram er et resultat av godt samarbeid, debatter og ulike meninger mellom parti, fagbevegelse og AUF. Organisasjoner, næringsliv og enkeltpersoner er tatt med på rådslag. Vi omstrukturerte tidlig prosessen, tok i bruk dittforslag.no på nytt og bidro til at kommunepartiene gjennomførte digitale innspillsrunder. Selv om mye av aktiviteten ble digital i stedet for fysiske møter, har vi opplevd stort engasjement og mange forslag frem til dette landsmøte.

Det er et samlet lag som går til valg med ny politikk, en ny retning for landet og for en ny regjering. Partiorganisasjonen har allerede gjort en kraftinnsats for å mobilisere til en annerledes valgkamp. Der vi er vant til å ringe på dører og dele ut roser, skal vi nå ta i bruk ringeverktøyet vårt for å komme i kontakt med folk. Det vil kreve mer av oss alle, vi må tenke nytt om hvordan vi skal nå ut til velgerne under en koronavennlig valgkamp. Arbeiderpartiet er et bredt folkeparti, og nok en gang skal vår styrke i dette valget være at vi er mange i både bygd og by over hele landet. Sammen skal vi sikre valgseier i september!

Kjersti Stenseng

Partisekretær

Kap. 1 Landsmøtet 2019

Arbeiderpartiets 67. ordinære landsmøte ble holdt i Oslo kongressenter, Folkets hus, i dagene 04. – 07. april 2019

Hovedsakene på landsmøtet var kommunevalget 2019 og arbeidet i partiorganisasjonen. Over 800 forslag var til behandling og det ble vedtatt 5 manifest, flere uttalelser i tillegg til punkter Arbeiderpartiet skulle gå til valg på i kommune- og fylkestingsvalget.

Landsmøtet gjenvalgte Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik og Kjersti Stenseng som partiets ledelse. I tillegg ble Bjørnar Skjæran valgt inn som ny nestleder.

Landsmøtet skal ifølge vedtektene bestå av 300 representanter med fulle rettigheter valgt av fylkespartiene etter bestemte regler. Landsstyret deltar med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Storingsgruppa og Sametingsgruppa velger en representant for hver 10. representant de har i henholdsvis Stortinget og Sametinget. Disse deltar med tale- og forslagsrett.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter og av disse møtte 298 representanter med stemmerett frem ved landsmøtets start, herav 24 vararepresentanter. De to siste representantene ankom senere henholdsvis torsdags ettermiddag og fredag. Alle fylkespartiene hadde oppfylt kvoteringsbestemmelsene.

Landsmøtet ble holdt for åpne dører med adgang for media, samt for partimedlemmer mot fremvisning av spesielle adgangstegn.

Det var innbudt en rekke gjester fra våre søsterpartier i Europa. I tillegg møtte en rekke innbudte personer fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte.

Landsmøtet ble for første gang gjennomført som et heldigitalt møte med systemet Voter

Landsmøtet åpnet med en film som satte tonen for partilederens tale om den politiske situasjonen. Jonas Gahr Støre fremførte minnetale over partifeller som har gått bort siden forrige landsmøte, før møtet avsluttet med allsang av «De unge slekter».

Hans-Christian Gabrielsen hilste på vegne av de nasjonale gjestene. Kjersti Stenseng innledet til debatt om arbeidet i partiorganisasjonen og valgkampen. De fire utvalgene som hadde jobbet frem mot landsmøte presenterte sitt arbeid med foredrag, panelsamtaler og spontan debatt. På søndagen snakket Hadia Tajik om hvordan vi skal vinne valget og Bjørnar Skjæran presenterte vårt hovedbudskap. Etterpå ble det gjennomført et stort valgkampshow der våre kandidater og saker ble presentert og en rekke artister deltok.

Dagsorden for landsmøtet var som følger:

1. Åpning

2. Konstituering

- a) Godkjenning av fullmaktene
- b) Godkjenning av innkallingen
- c) Godkjenning av sakslisten
- d) Godkjenning av arbeidsordning
- e) Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer

3. Innstilling om Beretningen

4. Innstilling fra kontrollkomiteen

5. Innkomne forslag

6. Vedtektsendringer

7. Den politiske situasjon

8. Politisk dokument, program

9. Kommunevalget 2019 og arbeidet i partiorganisasjonen

10. Redaksjonskomiteens innstillinger

11. Valg

12. Avslutning

I tillegg til valgkampsaker for kommune- og fylkestingsvalget og endringer i vedtektene ble det vedtatt følgende manifest og uttalelser:

- Oppvekstmanifest
- Distriktsmanifest
- Arbeidslivsmanifest
- Migrasjonsmanifest
- Arbeiderpartiet – et bredt folkeparti
- Klimavennlig industri for framtiden
- Trygghet i fellesskap – politi, justis og beredskapspolitisk
- Likestilling og kvinners helse
- God helse til alle – uavhengig hvem du er og hvor du bor
- Sterkere fellesskap – en tryggere og bedre organisert verden
- En trygg og aktiv alderdom for alle
- Felles kamp mot ekstremisme og hatprat
- Digital spillkultur i Norge

Landsmøtedelegater 2019:

Fornavn	Fylke		
1 Siv Henriette Jacobsen	Østfold	31 Hanne Opdan	Akershus
2 Ulf Lervik	Østfold	32 Roger Evjen	Akershus
3 Maria Imrik	Østfold	33 Tone Merete Hauk-Hansen	Akershus
4 Sindre Martinsen-Evje	Østfold	34 Jørgen Vik	Akershus
5 Hanne Kristin Tollerud	Østfold	35 Nicoline Grenersen	Akershus
6 Rune Fredriksen	Østfold	36 Jan Kr. Balstad	Akershus
7 Kathrine Hestø Hansen	Østfold	37 Marianne Riis Rasmussen	Akershus
8 Stig Aarbu	Østfold	38 Ståle Grøtte	Akershus
9 Kirsti Brække Myrli	Østfold	39 Thilde Marie Børsum	Akershus
10 Morten Bakker	Østfold	40 Eyvind J. Schumacher	Akershus
11 Cecilie Agnalt	Østfold	41 Heidi Westbye Nyhus	Akershus
12 Knut Magne Bjørnstad	Østfold	42 Halvard Ingebrigtsen	Akershus
13 Mona Vauger	Østfold	43 Øyvind Slåke	Oslo
14 Kjell Løkke	Østfold	44 Torunn Kanutte Husvik	Oslo
15 Liv Therese Thorbjørnsen	Østfold	45 Fredrik Mellem	Oslo
16 Annette Mjåvatn	Akershus	46 Agnes Nærland Viljugrein	Oslo
17 Sverre Myrli	Akershus	47 Robert Steen	Oslo
18 Hoda Imad	Akershus	48 Tone Tellevik Dahl	Oslo
19 Tobias Hangaard Linge	Akershus	49 Abdullah Alsabeehg	Oslo
20 Nimrah Ramzan	Akershus	50 Marit Nybakk	Oslo
21 Johannes Kiese	Akershus	51 Andreas Halse	Oslo
22 Mani Hussaini	Akershus	52 Rina Mariann Hansen	Oslo
23 Hilde Nysten Thorkildsen	Akershus	53 Kim Gabrielli	Oslo
24 Ivar Granum	Akershus	54 Inger Helene Vaaten	Oslo
25 Grete Irene Sjøli	Akershus	55 Lea Haug Sandberg	Oslo
26 Jens-Petter Hagen	Akershus	56 Katinka Riksfjord Sporseem	Oslo
27 Ragnhild Bergheim	Akershus	57 Jon Reidar Øyan	Oslo
28 Kjell Maartmann-Moe	Akershus	58 Thuva Livsdatter Øverås	Oslo
29 Torunn Skottevik	Akershus	59 Jardar E. Flaa	Oslo
30 Tom Anders Ludvigsen	Akershus	60 Gjertrud Eide Sæther	Oslo
		61 Erling O. Turtum	Oslo

62	Oddrun Grønvik	Oslo	95	Iver Erling Støen	Innlandet
63	Mansoor Hussain	Oslo	96	Ingunn Trosholmen	Innlandet
64	Melita Ringvold	Oslo	97	Jørn Arild Flatha	Innlandet
65	Fawzi Abdirashid Warsame	Oslo	98	Guri Bråthen	Innlandet
	Ragnhild Grongstad		99	Bjarne Budal	Innlandet
66	Kvamsås	Oslo	100	Kjerstin G. Lundgård	Innlandet
67	Henrik Dahl Jacobsen	Oslo	101	Johnny Hagen	Innlandet
68	Stine Feie Haram	Oslo	102	Linn T. Sunne	Innlandet
69	Emil Mogstad	Oslo	103	Håvard Sagbakken Saanum	Innlandet
70	Maria Qureshi	Oslo	104	Gry Sletta	Innlandet
71	Rashid Nawaz	Oslo	105	Arne Hansen	Innlandet
72	Line Steine Oma	Oslo	106	Reidun Andrea Rønning	Innlandet
73	Farukh Qureshi	Oslo	107	Frank Bjørnseth	Innlandet
74	Hanne Løfsnes	Oslo	108	Sara Beate Ekstrøm Bråten	Innlandet
75	Espen Forsberg Holmstrøm	Oslo	109	Lasse Nordmelan Juliussen	Innlandet
76	Ingrid Myhr	Innlandet	110	Trine Adde Hansebakken	Innlandet
77	Even Aleksander Hagen	Innlandet	111	Stian Olafsen	Innlandet
78	Aud M. Risen	Innlandet	112	Kristin Langtjernet	Innlandet
79	Nils Amund Røhne	Innlandet	113	Roger Ryberg	Buskerud
80	Randi Eek Thorsen	Innlandet	114	Mons-Ivar Mjelde	Buskerud
81	Hans Oddvar Høistad	Innlandet	115	Niclas Tokerud	Buskerud
82	Kamilla Thue	Innlandet	116	Ingar Storholt	Buskerud
83	Rune Grenberg	Innlandet	117	Ståle Versland	Buskerud
84	Kristin Grøthe	Innlandet	118	Rutkay Sabri	Buskerud
85	Håvard Halvorsen	Innlandet	119	Monica Myrvold Berg	Buskerud
86	Lillian Skjærvik	Innlandet	120	Silje Kjellesvik Norheim	Buskerud
87	Terje Andreas Hoffstad	Innlandet	121	Kirsten Orebråten	Buskerud
88	Jone Elisabeth Strand	Innlandet	122	Heidi Granli	Buskerud
89	Bjørn Ola Aukrust	Innlandet	123	Tonje Enersen	Buskerud
90	May-Liss Sæterdalen	Innlandet	124	Kristine Bjella Stavn	Buskerud
91	Knut Hvithammer	Innlandet	125	Arve Høiberg	Vestfold
92	Brit Kramprud Lundgård	Innlandet	126	Hilde Håkonsen	Vestfold
93	Sigmund Hagen	Innlandet	127	Jon Sanness Andersen	Vestfold
94	Elin Såheim Bjørkli	Innlandet			

128	Anne Rygh Pedersen	Vestfold	161	Neda Afshari Pour	Agder
129	Rune Høiseth	Vestfold	162	Birger Bakken	Agder
130	Mette Kalve	Vestfold	163	Ulrikke Støylen	Agder
131	Are Karlsen	Vestfold		Marianne Gudmundson	
132	Rikke Oline Grava	Vestfold	164	Chesak	Rogaland
133	Fabian Wahl Sandvold	Vestfold	165	Sigmund Lier	Rogaland
134	Trude Viola Antonsen	Vestfold	166	Kari Nessa Nordtun	Rogaland
135	Harald Olsen	Vestfold	167	Dag Mossige	Rogaland
136	Hedda Foss Five	Telemark	168	Torhild Pedersen	Rogaland
137	Hilde Alice Vågslid	Telemark	169	Hallgeir Amdal	Rogaland
138	Sven Tore Løkslid	Telemark	170	Annelin Tangen	Rogaland
139	Tarjei Gjelstad	Telemark	171	Frode Fjeldsbø	Rogaland
140	Trond Jarle Roalstad	Telemark	172	Siv-Len Strandskog	Rogaland
141	Gry Fuglestveit	Telemark	173	Odd Stangeland	Rogaland
142	Robin Martin Kåss	Telemark	174	Tone Elin Berge	Rogaland
143	Tone E Berge Hansen	Telemark	175	Arne-Christian Mohn	Rogaland
144	Erik Skjervagen	Telemark	176	Tove Elise Olsen Frøland	Rogaland
145	Irene Bordier Haukedal	Telemark	177	Jarle Nilsen	Rogaland
146	Trude Tvedt Sandvik	Telemark	178	Julia Eikeland	Rogaland
147	Hallgeir Kjeldal	Telemark	179	Hamza Ali	Rogaland
148	Nikolai Sti Ravlum	Telemark	180	Marte Eide Klovning	Rogaland
149	Elida Linnea Slettum	Telemark	181	Frode Berge	Rogaland
150	Robert Cornels Nordli	Agder	182	Anne Gine Hestetun	Vestland
151	Solveig Robstad	Agder	183	Geir Steinar Dale	Vestland
152	Dag Eide	Agder	184	Siw-Anita Lien	Vestland
153	Agnes Norgaard	Agder	185	Emil Lennart Pålikoff Gadolin	Vestland
154	Ahmed Lindov	Agder	186	Rigmor Heggdal	Vestland
155	Line Kysnes Vennesland	Agder	187	Roger Valhammer	Vestland
156	Fredrik Jensen	Agder	188	Endre Toft	Vestland
157	Ila D. Patel	Agder	189	Birgitte Hodneland	Vestland
158	Jan Oddvar Skisland	Agder	190	Rune Bakervik	Vestland
159	Marit Grefstad	Agder	191	Fauzia Hussain-Wiik	Vestland
160	Svein Arne Haugen	Agder	192	Gaute Straume Epland	Vestland
			193	Marianne Sandahl Bjørøy	Vestland

194	Ørjan Myrmel	Vestland	227	Terje Sørvik	Trøndelag
195	Miriam Haavik	Vestland	228	Gunnhild Tettli	Trøndelag
196	Torgeir Næss	Vestland	229	Audun Lønmo Knudsrød	Trøndelag
197	Trine Lindborg	Vestland	230	Bente Estil	Trøndelag
198	Olav-Magnus Hammer	Vestland	231	Geir Jarle Sirås	Trøndelag
199	Britt-Inger Myhr	Vestland	232	Anna Schei Holdbakk	Trøndelag
200	Øyvind H. Oddekav	Vestland	233	Arve Løberg	Trøndelag
201	Leonora Standal Hjelle	Vestland	234	Amal Abdinur	Trøndelag
202	Thor Andersen	Vestland	235	Knut Ola Vang	Trøndelag
203	Ola Teigen	Vestland	236	Sara Shafighi	Trøndelag
204	Egil Natvik Vestrheim	Vestland	237	Amund Hellesø	Trøndelag
205	Anne Kauppi	Vestland	238	Arnhild Holstad	Trøndelag
206	Håkon Myrvang	Vestland	239	Ismail Salad Elmi	Trøndelag
207	Paulina Sitarz	Vestland	240	Trine Reitan	Trøndelag
208	Torbjørn Vereide	Vestland	241	Ina Helen Kollerud Pedersen	Trøndelag
209	Terje Angelshaug	Vestland	242	Vebjørn Gorseth	Trøndelag
	Anita Linda Pettersen		243	Marit Liabø Sandvik	Trøndelag
210	Almskår	Vestland	244	Marit Bjerkås	Trøndelag
211	Arve Helle	Vestland	245	Line Therese Flåtten	Trøndelag
212	Anne Kristin Førde	Vestland	246	Gjermund Bungum Gorset	Trøndelag
213	Elin Hauge	Vestland	247	Siri Grøttjord	Trøndelag
214	Tove-Lise Torve	Møre og Romsdal	248	Isak Veierud Busch	Trøndelag
215	Kjell Neergaard	Møre og Romsdal	249	Ingrid J. Aune	Trøndelag
216	Siv Katrin Ulla	Møre og Romsdal	250	Kristian Torve	Trøndelag
217	Sidsel Pauline Rykhus	Møre og Romsdal	251	Sissel Trønsdal	Trøndelag
218	Helene Wahlstrøm	Møre og Romsdal	252	Ola Øie	Trøndelag
219	Kari Hoset Ansnes	Møre og Romsdal	253	Julie Indstad Hole	Trøndelag
220	Ottar Jan Løvoll	Møre og Romsdal	254	Edvin Helland	Trøndelag
221	Erik Kursetgjerd	Møre og Romsdal	255	Tyra Joarsdottir	Trøndelag
222	Arne Birger Silnes	Møre og Romsdal	256	Arild Kvernmo Pedersen	Trøndelag
223	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal	257	Emilie Kleiven Græsli	Trøndelag
224	Kristian Blindheim	Møre og Romsdal	258	Roar Aas	Trøndelag
225	Terje Holmedal	Møre og Romsdal	259	Helene Wean	Trøndelag
226	Tore Onshuus Sandvik	Trøndelag			

260	Håkon Einarsve	Trøndelag	293	Robert Jensen	-Finnmark
261	Solveig Rennan	Trøndelag	294	Marianne Sivertsen Næss	-Finnmark
262	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag	295	Mikkel Ailo Gaup	-Finnmark
263	Severin Aarmo	Trøndelag	296	Agnete Hanssen	-Finnmark
264	Tomas Norvoll	Nordland	297	Svein Atle Somby	-Finnmark
265	Sonja Alice Steen	Nordland	298	Silje Vollan Nilsen	-Finnmark
266	Geir Morten Waage	Nordland	299	Bjørn Johansen	-Finnmark
267	Rita Lekang	Nordland	300	Arild Olsen	Svalbard
268	Rune Krutå	Nordland			
269	Siv Dagny Aasvik	Nordland			
270	Sander Delp Horn	Nordland			
271	Karianne Bråthen	Nordland			
272	Mona Nilsen	Nordland			
273	Tore André Jakobsen	Nordland			
274	Hilde Dybwad	Nordland			
275	Rune Edvardsen	Nordland			
276	Andrine Solli Oppegaard	Nordland			
277	Eirik Sivertsen	Nordland			
278	Remi Solberg	Nordland			
279	Mette Varem	Nordland			
280	Ann-Kristin Moldjord	Nordland			
281	Kari-Anne Opsal	Troms			
282	Gunnar Wilhelmsen	Troms			
283	Linn Katariina Henriksen	Troms			
284	Arnold Nilsen	Troms			
285	Mari Martinsen Siljebråten	Troms			
286	Brynjar Andersen Saus	Troms			
287	Aleksandra Seljeseth	Troms			
288	Jan-Eirik Nordahl	Troms			
289	Tonje Randisdatter Tunstad	Troms			
290	Bjørn Inge Mo	Troms			
291	Synnøve Søndergaard	Troms			
292	Ragnhild Vassvik	-Finnmark			

Valgkomité

Valgkomiteen ble nedsatt på Landsstyrets møte 05.02.19 og bestod av:

1. Hans-Christian Gabrielsen, LO, leder.
2. Ida Pinnerød, Nordland.
3. Eva Kristin Hansen, Trøndelag.
4. Per Vidar Kjølmoen, Møre og Romsdal.
5. Marianne Bjørøy, Hordaland.
6. Bjørg Tveito Lundefaret, Telemark.
7. Martin Kolberg, Buskerud.
8. Anita Ihle Steen, Hedmark.
9. Øyvind Slåke, Oslo.
10. Sverre Myrli, Akershus.
11. Ina Rangønes Libak, AUF.

Kristine Nordenson Kallset fra partikontoret har vært komiteens sekretær.

Kontrollkomiteen

I partiets vedtekter – paragraf 11. Regnskap, revisjon og kontroll, punkt 2: «Landsmøtet velger en kontrollkomité på tre medlemmer med to varamedlemmer. Komiteen står ansvarlig overfor landsmøtet. Komiteen har som oppgave å kontrollere om de økonomiske disposisjoner er gjort i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak fattet av styrende organer. Kontrollkomiteen skal hvert år avgi beretning for foregående kalenderår til landsstyret. Kontrollkomiteen skal legge fram sine årlige beretninger for landsmøteperioden til landsmøtet».

I overensstemmelse med dette ble følgende valgt på Landsmøtet 2019:

Kjell Engebretsen, leder,	Akershus
Karl Erik Høegh,	Telemark
Gunda Johansen	Troms
Vara: Berit Eivi,	Vestfold

Kap. 2 Landsstyret

Landsstyret består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF som velges av AUF selv samt to representanter fra hver stortingsvalgkrets. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. Fylkespartiene velger også to personlige varamedlemmer til landsstyret fra hver stortingsvalgkrets. I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Landsstyrets medlemmer blir registrert i form av meddelelse fra det enkelte fylkesparti, som per 31.12.2020 var slik sammensatt:

Østfold	Stein Erik Lauvås Siri Martinsen
Akershus	Tonje Brenna Øystein Slette
Buskerud	Martin Kolberg Tonje Kristensen
Oslo	Frode Jacobsen Kamzy Gunaratnam
Innlandet	Anita Ihle Steen Rune Støstad Lise Selnes Mads Furu
Vestfold og Telemark	Truls Vasvik Elin Gran Weggesrud Bjørge Tveito Lundefaret Jone Blikra
Agder	Cecilie Knibe Kroglund Even Tronstad Sagebakken Anne Bystadhagen Reidar Saga
Rogaland	Torstein Tvedt Solberg Marianne Hirzel
Vestland	Torgeir Toppe Siri Sandvik Hans Petter Thorbjørnsen Kristin Maurstad
Møre og Romsdal	Per Vidar Kjølmoen Hanne Berit Brekken
Trøndelag	Amund Hellesø Marit Bjerkås Kristian Torve Tone Våg
Nordland	Mona Nilsen Geir Olsen
Troms	Nils-Ole Foshaug Kari-Anne Opsal
-Finnmark	Kristina Hansen Ståle A. Olsen

Fra AUF har Sindre Lysø og Julie Instad Hole møtt med fulle rettigheter. Parlamentarisk leder for Arbeiderpartiets sametingsgruppe, Ronny Wilhelmsen møter med tale- og forslagsrett.

Landsstyret har i perioden avholdt 5 møter, hvorav ett digitalt (Teams) og behandlet 27 saker:

05.-06.02 2019 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen
- Presentasjon av oppvekstutvalgets innstilling
- Presentasjon av distriktsutvalgets innstilling
- Landsmøtesaker
- Presentasjon av organisasjonsutvalgets arbeid/organisasjonsuttalelsen
- Valgkampen – Arbeid som sak inn mot kommunevalget
- Forventninger til den fagligpolitiske valgkampen
- Arbeid fylkesvis med den fagligpolitiske valgkampen
- Utnevning av æresmedlem

03.04.2019 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Regnskap 2018
- Revisjonsberetning 2018
- Kontrollkomiteens beretning for 2018
- Landsmøtesaker
- Gjennomgang av kjøreplan for landsmøtet

24.-25.09.2019 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen
- Evaluering av valgkampen og arbeidet framover
- Valglovutvalget

30.03.2020 DIGITALT MØTE (TEAMS)

Møtet behandlet følgende saker:

- Partiets regnskap 2019
- Landsmøtet 2021
- Den politiske situasjonen og arbeidet mot 2021
- Uttalelse

Følgende uttalelse ble vedtatt:

Trygghet for arbeid og helse - veien mot 2021

Coronaviruset setter hele det norske samfunnet på prøve. Store deler av Norge er stengt for å begrense smitten. Og når Norge stenger, rammer det arbeidsfolk og arbeidsplasser og bedrifter over hele landet. Over 200.000 er uten arbeid. Fra Arbeiderpartiet er beskjeden klar. På Stortinget og i våre kommuner vil Arbeiderpartiet gjøre alt for at vi som fellesskap skal leve opp til ett enkelt løfte: Vi skal sike arbeidsplasser over hele landet, og velferdstjenester til alle også etter denne krisen.

Arbeiderpartiet er vanlige folks parti i Norge. Det har vi vist i håndteringen av krisen så langt, og det skal vi kjempe for i tiden som kommer. Vårt mål er klart: Du skal være trygg i Norge. Trygg på arbeid, helse og velferd. Vi vil ha en velferdsstat som er der for deg uavhengig av inntekt eller adresse, at klimapolitikken skal skape jobber samtidig som den kutter utslipp og at vi skaper nye, trygge jobber over hele landet.

Mens de som kan holder seg hjemme, er det noen som holder hjulene i gang. De som sørger for at folk som er permitterte eller har mistet jobben får dagpenger, de som tar vare på oss når vi blir syke, de som sørger for at det finns mat og nødvendigheter i butikkene, de som sikrer renhold og renovasjon, og de som strekker seg langt for å gi våre barn skolegang og lærelyst i en krevende tid. Arbeiderpartiet kjemper deres kamp.

Arbeiderpartiet er til for vanlige folk over hele Norge, kjemper for deres interesser og mot de som begrenser folks frihet, makt og muligheter. Vi vil skape rettferdig fordeling av makt og ressurser, frihet for alle, trygghet og sterke fellesskap. Når samfunnet settes på prøve vil vi trenge sterkere fellesskap, skape arbeidsplasser i hele landet og sikre velferdstjenester der folk bor.

En organisasjon som kan møte den lange valgkampen under nye vilkår

Velfungerende kommunepartier er en forutsetning for at medlemmene kan engasjere seg, og for at partiet får nytte av medlemmenes ressurser. Kommunepartiledet er derfor vårt viktigste organisasjonsledd, og må styrkes. Arbeiderpartiet skal være til stede i alle landets kommuner og rekruttere flere medlemmer. Vi går den lange valgkampen mot 2021 i møte under krevende omstendigheter. Vår medlemsorganisasjon, aktive medlemmer i sterke kommuneparti er det viktigste redskapet vi har.

Arbeiderpartiet hører hjemme på venstresiden i norsk politikk. Vi er et samarbeidsparti, og søker allianser med folkebevegelser, organisasjoner og andre politiske partier som deler våre mål for samfunnet. Arbeiderpartiet har gode erfaringer med å samarbeide med SV og Senterpartiet. Vi vil søke nært samarbeid med disse partiene, samt søke flertall med alle opposisjonspartier for å få gjennomslag for våre politiske løsninger. Lokalt i kommuner og fylker vil vi søke brede flertall for å få gjennomført vår politikk

I perioden som kommer vil vi starte en rekke prosjekter for å bedre kontakten med medlemmene og velgerne. Vårt politiske gjennomslag er et resultat av vår organisatoriske kraft. Vår politikk springer ut av mangfoldet blant medlemmene. Arbeiderpartiets styrke er fellesskapet og medlemmene i

organisasjonen. Ny teknologi og kunnskap gir muligheter til å styrke organisasjonen vår. Arbeiderpartiet må alltid gripe disse mulighetene.

Arbeiderpartiets programprosess er Norges største politiske samtale. For oss er den en mulighet til å møte og snakke med mange velgere og interessegrupper, til skolering av våre egne medlemmer, til å samle koalisjonen fram mot valget og til å bygge en sterkere organisasjon.

Norge og verden står i en krevende tid, og for mange kan det bli mer krevende i tiden som kommer. Den lange valgkampen mot 2021 blir annerledes fordi den vil drives i en periode hvor folk opplever svært krevende tider, og fordi den må drives i en tid hvor vi ikke kan drive organisasjonen slik vi er vant til. Arbeiderpartiet er godt rustet til å håndtere begge disse utfordringene.

Vi står ved starten av et nytt tiår. Det nye tiåret byr på store utfordringer, nasjonalt og internasjonalt. Pandemier, uro, teknologisk endring, klimaendringer, økende ulikhet og høyrepartier som truer vår felles velferd. Men ingen partier er bedre posisjonert til å løse dette enn Arbeiderpartiet og sosialdemokratiet.

Gjennom å spille på våre styrker: medlemmene, vårt gode forhold til fagbevegelsen og våre gode politikere i kommuner, fylker Sametinget og Storting kan vi forme dette tiåret til å bli et nytt sosialdemokratisk tiår. Første prøvestein blir valget neste år.

15.-16.09.2020 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

- Den politiske situasjonen
- Presentasjon av rapporten fra AUFs 22. juli-utvalg og arbeidet med markering av at det er 10 år siden 22. juli
- Valgkampen 2021
- Arbeidet med digital valgkamp.

Æresmedlem utnevnt av landsstyret

Landsstyret har i perioden utnevnt følgende som æresmedlem i partiet:

Finn Kristensen, Kragerø i Telemark

Kap. 3 Sentralstyret

Sentralstyrets sammensetning

Landsmøtet 2019 valgte følgende som medlemmer av sentralstyret:

Jonas Gahr Støre – leder
Hadia Tajik – nestleder
Bjørnar S Skjæran – nestleder
Kjersti Stenseng – partisekretær
Anette Trettebergstuen – leder Kvinnenettverket
Ingvild Kjerkol
Marte Mjøs Persen
Else-May Norderhus
Jørn Eggum
Mette Nord
Hans-Christian Gabrielsen
Hilmar Høl
Anniken Huitfeldt
Jon-Ivar Nygård
Terje Lien Aasland
Raymond Johansen
Lise Christoffersen
Cecilie Myrseth
Robert Cornels Nordli
Maria Aasen-Svensrud
Tore Onshuus Sandvik

I tillegg deltar AUFs leder Astrid Willa Eide Hoem i sentralstyret med fulle rettigheter.

Sentralstyret har i perioden 01.01.2019-31.12.2020 avholdt 29 møter (herav to telefonmøter, 7 digitale møter (Teams), to møter med oppmøte eller digital deltakelse. Sentralstyret har behandlet 157 saker.

Varslingsutvalget

I henhold til partiets nye retningslinjer som ble tatt inn i vedtektene på landsmøtet i 2019 skal partiet ha et varslingsutvalg bestående av tre medlemmer som skal bistå partikontoret og organisasjonen i håndteringen av varslingssaker etter retningslinjene,

Sentralstyret oppnevnte 11. mai 2020 følgende utvalg:

Pål Lønseth, leder

Astrid Driva Rødsand

Kjersti Skantze

Pål Lønseth trakk seg som leder for utvalget når han ble utnevnt til sjef for Økokrim i juni 2020.

Sentralstyret oppnevnte 7. september 2020 ny leder for utvalget, slik at sammensetningen ble slik:

Kjetil Edvardsen, leder

Astrid Driva Rødsand

Kjersti Skantze

Assisterende partisekretær fungerer som sekretær for utvalget.

Kap. 4. Partikontoret

Ansatte sentralt

Følgende personer var per 31.12.2020 knyttet til partikontoret:

Partisekretær med stab:

Kjersti Stenseng – partisekretær, Kristine Nordenson Kallset – assisterende partisekretær, Thilde Marie Børsum, Peter Eide Walseth og Tone Hemli.

Økonomi og administrasjonsavdeling:

Hege Bogfjellmo – avdelingsleder, Are Skinningsrud – controller, Stig Morønning, Lena Larsson, Bente Stenersen, Trond Grøtting, Kamuran Filizer, Anam Naeem, Liv Merete Svendsrud Moe og Victoria Lia Olsen (lærling)

Organisasjonsavdeling:

John Erik Pedersen – avdelingsleder, Shoaib Karim Naeem, Tove Mette Bjørkmo, Esben Hoås Rygg, Maria Reite Nilsen, Eirin Kristin Kjær og Lise Nyland.

Kommunikasjonsavdeling:

Ingrid Langerud – avdelingsleder, Bjørn Tore Hansen, Morten Kjennerud, Emma Svarva Giskås, Petra Gjemmestad, Marte Kristiansen og Aslak Berg.

Politisk avdeling:

Amund Vik – avdelingsleder, Tone Li Sandvik, Øyvind Wennesland – internasjonal sekretær, Pål Henriksen Spjelkavik – fagligpolitisk rådgiver, Sigmund Valberg og Ådne Hindenes.

Følgende har sluttet i perioden:

Marthe Scharning Lund, Gro Axelsen, Eilif Swensen, Øystein Mathisen og Roald Kvamme

Følgende har permisjon per 31.12.2020:

Marte Ingul, Halvard Hølleland, Mari Aaby West, Kathrine Hestø Hansen, Eirik Aarek og Elisabeth Helmersen

Fylkessekretærer

Ansatte i Arbeiderpartiet per 31.12.2020:

Østfold:	Inger-Christin Torp
Akershus:	Elisabeth Fanghol
Innlandet:	Synnøve Brenden og Bjørn Jarle Røberg-Larsen
Buskerud:	Kristian Kirkerud
Vestfold og Telemark:	Odin Adelsten Bohmann og Hans Jan Øhre
Agder:	Per Åge Nilsen og Audun Øvrebø
Rogaland:	Marion Wikberg
Vestland	Stig Morten Frøiland og Monica Oppedal
Møre og Romsdal:	Svein-Rune Johannessen
Trøndelag:	Tore Nordseth og Jan Tore Marthinsen
Nordland:	Tore Arne Bell Ljunggren og Cecilie Lekang
Troms:	Randi Lillegård
-Finnmark:	Lill Tove Ottesen

Permisjoner: Kamilla Thue, Hedmark, har permisjon mens hun er ordfører.

Følgende har sluttet i perioden: Anders Kambo Tangerås, Vestland og Pål Sture Nilsen, Trøndelag

Partiets representasjon i styrer og komiteer pr. 31.12.20

Storingsgruppas styre:	Kjersti Stenseng Kristine Nordenson Kallset
AOF i Norges styre:	John Erik Pedersen
Vara:	Kristine Nordenson Kallset
AOFs kontrollkomite:	Hege Bogfjellmo
Arbeiderbevegelsens Arkiv og biblioteks styre:	Hege Bogfjellmo
Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforenings styre:	Hege Bogfjellmo

Kap. 5 Organisasjonsarbeidet

Landsmøtets vedtatte organisasjonsuttalelser setter ambisiøse mål for vår organisasjon og organisasjonskultur. Vi skal ha en organisasjonskultur som er profesjonell, respektfull og raus. Videre setter organisasjonsuttalelsen som ble vedtatt på landsmøtet i 2019 medlemmet i sentrum. Arbeiderpartiets styrke er felleskapet og medlemmene. Fundamentet for alt vårt arbeid er en partiorganisasjon der alle medlemmer får mulighet til å bidra med sitt engasjement.

Dette har preget organisasjonsarbeidet i denne perioden i form av økt fokus på skoling, oppfølging av kommunepartiene og slutføring av organisasjonsutvalgets arbeid. I tillegg til å vinne valg er målet med organisasjonsarbeidet å styrke og videreutvikle partiorganisasjonen. For å oppnå dette jobber vi kontinuerlig med medlemspleie, medlemsvekst, kampanjer og andre organisasjonsutviklingstiltak.

Medlemsutviklingen

Arbeiderpartiet hadde pr 31.12.2019 50067 betalende medlemmer. Det er en tilbakegang på 1106 medlemmer fra forrige år. Pr 31.12.2020 hadde Arbeiderpartiet 44920 betalende medlemmer. Det er en tilbakegang på hele 5147 medlemmer. Arbeiderpartiet har i hele landsmøteperioden hatt et tilsig av nye medlemmer, men vi erfarer at i koronaåret 2020 er antall innmeldinger halvert i forhold til året før.

Gjennom vedtak i landsmøte i 2019 ble vedtektene endret slik at alle organisasjonsledd nå skal velge en medlemsansvarlig i stedet for studieleder. Den medlemsansvarliges viktigste oppgave er å sørge for at medlemmene blir sett og gis anledning til deltakelse. Medlemmene skal få invitasjon til å delta på møter og aktiviteter og dermed gis politisk innflytelse. Medlemsansvarlige skal jobbe med å etablere en vervekultur, som motiverer til verving. Dette gjøres ved at man i partiavdeling, kommuneparti, bydelsparti og fylkesparti over tid har fokus på verving. Medlemsansvarlig skal i samarbeid med kasserer sørge for at partiet har en plan for rekrutteringsarbeidet og at den følges opp med konkrete tiltak.

Medlemsansvarlig skal også ha oppgavene som tidligere ble utført av studieleder. De viktigste er å kartlegge behov og ønsker om skolering blant medlemmene samt å gi tilbud gjennom å legge fram en skoleringsplan for styret. Hele styret samarbeider om gjennomføringen av denne

Et prosjekt vi tror vil påvirke medlemsutviklingen på sikt er "Den fine starten". Prosjektet har som formål at nye medlemmer, helt fra starten av, skal føle seg inkludert og verdsatt når de melder seg inn i Arbeiderpartiet. Medlemsvekst handler ikke bare om å verve flere medlemmer, vel så viktig er det å beholde de medlemmene man allerede har. De fleste medlemmene partiet mister, mister vi i løpet av de første to årene av medlemskapet. Det har også vist seg at lojaliteten til partiet øker jo eldre medlemskapet blir. I tillegg er terskelen for å melde seg ut, eller ikke betale kontingent, større jo eldre medlemskapet blir.

Partikontoret har de siste årene investert betydelige beløp i utvikling av et nytt medlemssystem. I samarbeid med utvikler Appresso fortsetter denne prosessen og tilbakemeldingene fra partiorganisasjon er at vi har et medlemssystem vi kan være bekjent av.

Kampanjer

Arbeiderpartiet bruker kampanje som verktøy for utvikling. Det har gjennom hele beretningsperioden vært arbeidet med utvikling av organisasjons- og kampanjeutvikling.

Vårkampanje 2019 i uke 18 og 19

Målet med vårkampanjen var å treffe kommunenes innbyggere for å presentere vår politikk og våre kandidater til kommune- og fylkestingsvalget i alle landets kommuner.

Som alltid når vi møter nye mennesker benytter vi anledningen til å verve nye medlemmer.

Vårkampanjen var også en mulighet til å «teste» valgkamporganisasjonen lokalt og sentralt, og eventuelt gjøre justeringer før den intensive valgkampen. Vår digitale kampanje ble også presentert i løpet av kampanjedagene, og vi brukte ukene til å befeste vårt hovedbudskap om sterkere felleskap.

Hele partiorganisasjonen var i aktivitet i vårkampanje. De ulike kommunepartiene hadde allikevel ulike muligheter og ulike forutsetninger til aktivitetsnivå. En aktivitetsplan delt i tre ulike nivåer ble presentert og fulgt opp overfor partiorganisasjon fra partikontoret sentralt.

Vårkampanje 2020 i uke 19 og 20

Landet er inne i en nasjonal pandemi med smittevernregler som umuliggjør en vårkampanje i tradisjonell regi. Vi gjennomførte derfor en digital vårkampanje hvor målet var å få flest mulig av våre medlemmer og velgere til å engasjere seg i partiets programarbeid.

Innspillsiden [Dittforslag.no](https://dittforslag.no) og sosiale medier ble viktige kanaler for å gjøre programarbeidet og hente innspill til det. Partiet sentralt utarbeidet digitalt materiell til vårkampanjen som andre partilag ble oppfordret til å spre, i tillegg til at de laget eget innhold lokalt. Tips til profilering av dittforslag.no i sosiale medier:

- Del bilde/video med en kort demonstrasjon av hvordan dittforslag.no fungerer
- Del et forslag som er spesielt viktig for ditt partilag og/eller som er sendt inn av et lokalt medlem.
- Ta en video med noen av våre politikere (f.eks. ordfører, stortingsrepresentant fra fylket, e.l.) som oppfordrer folk til å delta i Norges viktigste politiske samtale.

Høstkampanje 2020 i uke 42 og 43

Høstkampanjen 2020 ble preget av koronatiden vi er inne i. Målet med kampanjen er å bygge eierskap internt og kjennskap eksternt til hovedsakene vi går til valg på. Høstkampanjen ble brukt til å prøve (og feile) for å gjøre oss erfaringer med å drive kampanjearbeid under en pandemi

Internt ble det oppfordret til medlemskvelder samt sosiale og uformelle samlingspunkter for kommunepartiet. Eksternt ble det oppfordret til velgermøter, samråd med viktige venner og alliansepartnere og lokale medieutspill på programsaker.

Nasjonal aksjonsdag var lørdag 24. oktober. Denne dagen håpet vi at alle kommuneparti ble med oss ut for å møte velgere. Strengt smitteverntiltak og ekstremt dårlig vær over store deler av landet gjorde at dagen ikke ble det store.

Organisasjonsprosjektet

Arbeiderpartiets organisasjon er vår fremste styrke. Men det er bare en styrke om organisasjonen blir et samlingspunkt for politisk engasjement, politikkutvikling og en bevegelse som gir fellesskap omkring de samme verdiene. En sterk medlemsorganisasjon, som er til stede over hele landet med et mangfold av medlemmer, er en forutsetning for å forstå samtidens og framtidens utfordringer, og for å vinne valg.

I desember 2017 vedtok sentralstyret å igangsette et helhetlig organisasjonsprosjekt med landsmøtet i 2019 som en viktig milepæl. Formålet er å fornye og styrke Arbeiderpartiet som en medlemsorganisasjon der hvert enkelt medlem har mulighet til å delta i aktivitet, få utløp for sitt politiske engasjement og reell innflytelse over politiske prosesser og beslutninger. Det er vårt fremste fortrinn for å vinne valg og å være en politisk dominerende kraft også i framtida.

Arbeiderpartiets organisasjonsutvalg hadde som mandat å gjennomgå styrker og svakheter ved partiorganiseringen slik den var ved opprettelsen. Utvalget skulle legge særlig vekt på å skape nye arenaer for politikkutvikling, og se på hvordan man kunne gi medlemskapet i Arbeiderpartiet større verdi.

Før landsmøte i 2019 hadde utvalget klar en handlingsplan med 30 punkter til oppfølging. Det viktigste forslaget var å endre funksjon studieleder til medlemsansvarlig i hele partiorganisasjon. Forslaget ble vedtatt av landsmøte som en vedtektsendring. Landsmøte vedtok også retningslinjer mot trakassering, noe også organisasjonsutvalget var opptatt av.

Av andre tiltak det kan være grunn til å nevne er iverksettelsen av prosjektet «Den fine starten», et introduksjonsprogram for alle nye medlemmer. Gjennom prosjektet får medlemmene lokal oppfølging, tilbud om skolering og aktivitet, samt kunnskap om egen rolle og muligheter.

Videre foreslo utvalget å nedsette en arbeidsgruppe med mål om å styrke vår innsats mot personer med minoritetsbakgrunn. Arbeidsgruppa sluttførte sitt arbeid før jul i 2020. Det ble også satt ned ei arbeidsgruppe som fikk i oppgave å utvikle tiltak mot netthets. Arbeidsgruppa overleverte sitt arbeid til sentralstyret 3. april 2019.

Organisasjonsutvalget var opptatt av å styrke partiets bruk av digitale verktøy både i møte- og skoleringssammenheng. Nedstenging av samfunnet på grunn av korona i mars 2020 tvang partikontoret over fra planlegging og løsningsdiskusjoner til praktisk bruk. Overgang til Microsoft Office 365 med lisenser for bruk av Teams som møteverktøysatte partiorganisasjon i stand til å fungere i en ny tid.

Organisasjonsutvalget hadde sitt siste møte i desember 2019 og kunne konstatere at handlingsplan med de 30 punktene var under god oppfølging fra partikontorets side.

Kvinnenettverket

Styringsgruppa for kvinnenettverket oppnevnes av sentralstyret for ett år av gangen. AUF utpeker selv sin representant. LO tiltrer også styringsgruppa.

Sentralstyret oppnevnte 24.04.19 følgende til styringsgruppa:

Leder Anette Trettebergstuen, sentralstyret
Lozan Balisany, Vestfold
Hanne Tollerud, Østfold
Siv Larssen Aasvik, Nordland
Hildegunn Gutvik, Trøndelag
Siri Sandvik, Vestland

Sentralstyret oppnevnte 11.05.20 følgende til styringsgruppa:

Leder Anette Trettebergstuen, sentralstyret
Anne-Marte Kolbjørnshus, Innlandet
Hanne Tollerud, Østfold
Lozan Balisany, Vestfold
Siv Larssen Aasvik, Nordland
Siri Sandvik, Vestland

Julie Lødrup og Synnøve Konglevoll (vara) har møtt for LO. Astrid Willa Eide Hoem har møtt fra AUF.

Kvinnenettverkets styringsgruppe skal arbeide for å oppfylle formålet med Kvinnenettverket:

- Være en pådriver for å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden i Arbeiderpartiet som helhet og i den offentlige debatten.
- Rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner.

Styringsgruppa sentralt skal også ivareta forpliktelsene og ansvaret Arbeiderpartiet har overfor kvinnebevegelsen i Sosialistinternasjonalen, PES, SKN og i forhold til «Kvinner Kan»-kursene internasjonalt. Den sentrale styringsgruppen består av leder Anette Trettebergstuen som er valgt på landsmøtet, samt seks fylkesledere i kvinnenettverkene og en kvinne med minoritetsbakgrunn. I tillegg utpeker Samepolitisk råd og AUF et medlem hver som tiltrer med fulle rettigheter. LO tiltrer styringsgruppa. I tillegg til den sentrale styringsgruppa for kvinnenettverket har alle fylker fylkesledere i kvinnenettverket.

I 2019 og i 2020 ble det hvert år avholdt ledermøter for både styringsgruppa og fylkeslederne i kvinnenettverket. Kvinnenettverket har sin aktivitet og jobber i fylkene, kommunepartiene og lokallagene.

Kvinnenettverket er aktive i arrangering av både nasjonale og lokale 8. mars-markeringer. I 2019 har kvinnenettverket hatt ansvaret for arrangering av Fernanda Nissen-seminar, samt utdeling av Rachel Grepp-prisen. Begge er arrangementer som har likestilling i fokus. Det planlagte Fernanda Nissen-seminaret i 2020 ble avlyst på grunn av korona-epidemien. I stedet har det blitt arrangert digitale webinarer med ulike temaer. Lederskoleringen Kvinne på Topp ble gjennomført i 2020 over tre samlinger.

I løpet av 2019 og 2020 har kvinnenettverket identifisert flere utfordringer knyttet til kvinner og likestilling i samfunnet, og diskutert seg frem til løsninger på disse. Blant de som har vært mest sentrale er:

- **Enklere hverdag:** Med tidsklemma er det mange som føler at de ikke strekker til. Arbeiderpartiet vil med sin politikk gjøre det enklere å kombinere arbeid og familieliv.
- **Frihet:** midlertidige ansettelser, deltid og økonomiske forskjeller gjør at mange kvinner ikke er økonomisk fri. Med riktig likestillingspolitikk kan man sette kvinner fri fra et uanstendig arbeidsliv og fra sosial kontroll.
- **Metoo:** Kampen mot seksuell trakassering har knapt startet. For mange kvinner er trakassering på arbeidsplassen dagligdags. Det er den brede likestillingspolitikken som kan rydde opp på arbeidsplassen og komme trakasseringen til livs.
- **Kvinnehelse:** Kvinnens helse nedprioriteres i helsevesenet, både når det gjelder forskning og behandling. Vi trenger en ny kvinnehelsestrategi.
- **Feminisme:** Anti-feminisme, anti-LHBTI, og rasistiske krefter er på fremmarsj verden over. Mange steder øker hatkriminaliteten, og kvinners og minoriteters rettigheter trues. Arbeiderpartiet skal være en spydspiss i kampen mot dette, reise debattene og være en tydelig motvekt.

Stiftelsen Rachel Grepps pris

Stiftelsen ble opprettet når Arbeiderpartiet solgte Rachel Grepp-heimen. Formålet med Stiftelsen er å dele ut en pris til personer og organisasjoner som har utført et arbeid som understøtter Rachel Grepps politiske virke:

- likestilling mellom kjønnene
- modernisering av familiepolitikken
- gode oppvekstsvilkår for barn med ulik sosial- og familiemessig bakgrunn
- lik rett til utdanning

Stiftelsen kan også bistå med økonomiske midler til bøker eller støtte til publisering av forskning på de ovennevnte områder.

Rachel Grepp-prisen ble i 2019 tildelt Marianne Knudsen på Fernanda Nissen-seminaret.

Sentralstyret oppnevner styre for stiftelsen. Per 31.12.20 består dette av:

Kjell-Erik Øie, leder

Rita Lekang

Astrid Willa Eide Hoem

Varamedlem:

Mani Hussaini

Kompetanseutvikling-/skolering

Arbeiderpartiet vil være en lærende organisasjon. Det vil si at vi vil gi medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte politisk og organisatorisk mulighet for kunnskap og læring gjennom både formelle og uformelle læringsarenaer.

Skolering og kompetanseutvikling er et viktig strategisk verktøy for å nå politiske mål. Gjennom skolering setter vi medlemmer i stand til å ta på seg lederoppgaver, folkevalgte verv og å bli ambassadører for partiet. Vår skolering skal også gi medlemmer en plattform for å ha politisk innflytelse gjennom deltakelse i utformingen av vår politikk, både lokalt og sentralt.

Valgkampskolering var hovedelementet i partiets skoleringsaktivitet i 2019.

Valgkampskolering

Alle sikre kandidater og kampkandidater var samlet til tre dagers toppskolering på Sørmarka 23. -25. januar 2017. Den lokale valgkampskoleringen av de frivillige valgkampmedarbeiderne ble gjennomført i mai og juni.

Grunnskolering

Grunnskoleringen er for alle med tillitsverv i partiet og alle fylkesparti er i perioden oppfordret til å tilby skoleringen på regionale samlinger. Kommunepartier som er store nok og har egne ressurser ble også oppfordret til å kjøre egne skoleringer.

Grunnskoleringen er bygd over samme mal som den vi hadde i 2017/2018. Det er imidlertid valgt å dele den opp i 7 deler og det er utarbeidet en PowerPoint-presentasjon til hver del.

Grunnskoleringen kan kjøres som et sammenhengende kurs som tar 8 - 10 timer, eventuelt deles opp på en måte som passer arrangør og deltakere.

Folkevalgtopplæring 2019 – 2023

Folkevalgtskoleringen er beregnet brukt i kommunestyregrupper, fylkestingsgrupper og våre valgte grupper i bydelene i Oslo. Opplegget består av flere powerpointpresentasjoner med medfølgende hefter som kan lastes ned og eventuelt skrives ut. Følgende tema er lagt inn i denne periodens folkevalgtskolering:

1. Partiets politikk – med nasjonal, regional og lokal vinkling
2. Ombudsrollen
3. Ansvar, roller og arbeidsformer
4. Partikultur
5. Kommunikasjon
6. Dataverktøy

Gjennom kurset har vi ønsket å sette holdninger og verdier under lupen. Dette betyr like mye holdninger til hvordan vi behandler hverandre, som politiske verdier. Kurset legger opp til at arbeidet i kommunestyre-, fylkestings- og bydelsgruppene diskuteres, samt arbeidsfordeling mellom gruppelemmene og hvordan vi omsetter våre program til politikk. Og ikke minst

hvordan vi skal kunne formidle alt det vi gjennomfører ut til kommunens innbyggere - velgerne.

Lederskolering og Kvinne på topp

I 2020 ble et nytt kull med deltakere på både lederskolering og kvinne på topp satt i gang. Begge skoleringene gikk over tre samlinger, hvor den første var i januar, og den siste i september. Målgruppen var både allerede etablerte politikere og talenter i partiet. Hovedformålet med lederskoleringa og kvinne på topp er å gi deltakerne faglig påfyll, men også gi de motivasjon til å i fremtiden gjøre en jobb for partiet, og ta på seg lederposisjoner.

Nye retningslinjer mot seksuell trakassering

Det har de siste årene vært mye fokus på seksuell trakassering med #Metoo bevegelsen som oppsto i 2017. Arbeiderpartiet har nulltoleranse for all form for trakassering. Derfor var nye retningslinjer mot seksuell trakassering en sentral del av organisasjonsuttalelsen som ble vedtatt på landsmøtet i 2019. I kapittel 4 i organisasjonsuttalelsen, kan man lese om retningslinjene, i tillegg til tiltak som skal implementeres på alle nivåer i partiorganisasjonen.

I sentralstyremøtet 6. september 2020, la leder av kvinnenettverket, Anette Trettebergstuen, og partisekretær Kjersti Stenseng, frem tiltak for forebygging av seksuell trakassering. I forkant hadde partikontoret og kvinnenettverket arbeidet mye med å følge opp organisasjonsuttalelsen, og se på hvordan man på best måte kan forebygge og håndtere seksuell trakassering. Dette har også vært et gjennomgående tema på de sentrale møtene i kvinnenettverket gjennom 2019 og 2020.

Blant tiltakene som ble lagt frem og tatt til orientering av sentralstyret, var skoleringer på alle nivåer i partiet blant de viktigste og mest sentrale. Andre tiltak som kan nevnes er risikoarbeid, veiledere for godt lederskap og oppførsel, og bevissthet rundt arrangementer med middag/overnattinger der AUF er involvert.

Partikontoret og kvinnenettverket jobber videre med å implementere og forankre de nye tiltakene.

Arbeiderbevegelsens 10-årsprosjekt – Arven etter 22. juli

I august 2020 la AUFs 22. juli-utvalg frem en rapport som viste at ansatte og tillitsvalgte i AUF og Ap ønsket å gjøre mer organisatorisk og politisk knyttet til tematikken rundt 22. juli. Likevel oppga mange at de var redde for å trå feil. De hadde ikke de rette verktøyene til å føle seg trygge i samtalen om 22. juli. Et av tiltakene utvalget foreslo var at Ap, LO og AUF derfor skulle gå sammen om et prosjekt med mål om "å aktualisere og diskutere farene ved høyreekstremisme og rasisme. Arbeiderbevegelsens 10-årsprosjekt skal også fortsette arbeidet med et nasjonalt politisk oppgjør med tankegodset bak 22. juli-angrepet."

At det i 2021 er ti år siden terroren rammet oss er en god anledning til å løfte disse spørsmålene i bevegelsen.

Arbeiderpartiet, AUF og LO oppnevnte selv sine representanter til prosjektgruppa som hadde sitt første møte 30. september 2020. I prosjektgruppa har det vært fokus på å utvikle materiell og råd til hvordan bevegelsen kan begynne det organisatoriske og politiske arbeidet med 22. juli. I løpet av prosjektet som er planlagt ut september 2021 skal Arbeiderpartiet, LO og AUF på ulike måter sette fokus på ekstremisme og rasisme, både sammen og hver for seg. Det kan være alt fra konferanser, bok, seminarer, debatter, vitnesamtaler, utspill og politiske forslag. Sammen skal hele arbeiderbevegelsen skolere seg, ta debatten og minnes de drepte.

I 2020 har prosjektgruppa sammen med rådgiver fokusert på planlegging og møter med ulike aktører som er viktige i det videre arbeidet. For å nå ut med informasjon har det blitt sendt ut epost om prosjektet som også har blitt lagt ut på nettsidene.

Prosjektgruppa består av:

Sindre Lysø, generalsekretær i AUF, leder

Gaute Børstad Skjervø, nestleder i AUF

Julie Lødrup, førstesekretær i LO

Astrid Huitfeldt, nestleder i Aps stortingssekretariat

John Erik Pedersen, organisasjonssjef Arbeiderpartiet

Ansatt rådgiver for prosjektet er Eirin Kristin Kjær. (ansatt fra 9. november 2020)

Fylkessammenslåing

Stortinget har vedtatt regionreform som medfører at Norge pr 1.1.2020 skal bestå av 11 fylker. I forrige landsmøteperiode slo Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag Arbeiderparti seg sammen til Trøndelag Arbeiderparti. Fylkespartiene Hordaland Arbeiderparti og Sogn og Fjordane Arbeiderparti slo seg sammen til Vestland Arbeiderparti.

I denne landsmøteperioden har fylkespartiene Hedmark Arbeiderparti og Oppland Arbeiderparti blitt til Innlandet Arbeiderparti. Aust-Agder Arbeiderparti og Vest-Agder Arbeiderparti har dannet Agder Arbeiderparti. Vestfold og Telemark Arbeiderparti har slått seg sammen. Vi har fortsatt fylkespartier i valgkretsene -Finnmark, Troms, Akershus, Østfold og Buskerud.

I Viken har de opprettet samarbeidsutvalg som har fått fullmakt til å oppnevne representanter til samarbeidsarenaer på fylkesplan, forberede representantskap på fylkeskommunale saker, være bindeleddet til fylkestingsgruppa og drøfte nødvendige saker med dem.

Samarbeidsutvalget har i tillegg myndighet til å avgjøre saker som naturlig ville ligget til et fylkespartistyre som gjelder fylkeskommunale saker i Viken og ivareta et godt samarbeid mellom de tre fylkespartienes styrer.

I vårt nordligste fylke har vi fortsatt -Finnmark og Troms Arbeiderparti. Det er fylkesstyrene i disse to fylkespartiene som forbereder representantskap på fylkeskommunale saker og er bindeleddet til fylkestingsgruppa. Felles representantskap mellom disse to fylkespartiene har opprettet fylkespartiet Troms og - Finnmark Arbeiderparti, i henhold til partiloven.

Kap. 6 Politikkutvikling

Det viktigste politikkutviklingsprosjektet i perioden har vært arbeidet med nytt partiprogram. I tillegg satt også sentralstyret i desember 2019 ned et nordområdeutvalg for å engasjere til debatt om og gjøre våre ambisjoner i nord.

Rammeverket for prosessene har vært fastlagt i strategien fram mot 2021, og legger klare føringer for hva vi har ønsket om å oppnå med politikkutviklings-prosjektene:

- Arbeiderpartiet er vanlige folks interesseparti. Vi kjemper for dem.
- Rettferdig fordeling av makt og ressurser, frihet for alle, og sterke fellesskap er sentrale verdier for oss.
- Arbeiderpartiets politikk gjør livene til vanlige folk bedre og lettere, der de bor.
- Arbeiderpartiet er kompromissløse i forsvaret av våre folks interesser, og det naturlige opposisjonspartiet til Regjeringen.
- Vi har store ambisjoner for hva Norge kan få til, hjemme og i verden

1. Partiprogram 2021 – 2025

Sentralstyret nedsatte programkomiteen i sitt møte 28. oktober 2019. Partileder Jonas Gahr Støre har ledet komiteen.

Sammensetning:

1. Jonas Gahr Støre, leder	59	Stortingsrepresentant,Oslo

2. Ina Rangønes Libak	29	AUF-leder, Akershus
3. Cecilie Myrseth	35	Stortingsrepresentant, Troms
4. Are Tomasgard	51	LO
5. Bjørnar Skjæran	53	Nordland
6. Ingvild Kjerkol	44	Stortingsrepresentant, Trøndelag
7. Fredric Holen Bjørdal Romsdal	29	Stortingsrepresentant, Møre og
8. Tom Kalsås	33	Gruppeleder fylke, Rogaland
9. Mads Kleven	36	Fellesforbundet, Vestland
10. Gro Bråten	55	Gruppeleder fylkesting, Agder
11. Anne Rygh Pedersen	52	Ordfører, Telemark-Vestfold
12. Lozan Balisany	27	Student, Vestfold
13. Tonje Brenna	31	Fylkesrådsleder, Viken
14. Wasim Zahid	44	Kommunestyremedlem, Akershus
15. Masud Gharakhani	37	Stortingsrepresentant, Buskerud
16. Rina Mariann Hansen	42	Byråd, Oslo
17. Sigbjørn Johnsen	69	Pensjonist, Innlandet

Wasim Zahid som er lege, trakk seg fra komiteens arbeid i mars på grunn av uoppsettelig arbeid.

Sekretariatet bestod av Kristine Nordenson Kallset, Amund Vik, Thomas Hornburg, Tone Li Sandvik, Marte Grindaker og Øyvind Grøslie Wennesland.

Komiteen ble gitt følgende mandat av sentralstyret:

Mandat: Programkomiteen skal utarbeide forslag til partiprogram for stortingsperioden 2021-2025. Som del av arbeidet skal det også utarbeides et forslag til prinsipp-program for Arbeiderpartiet.

Komiteen skal i samarbeid med sekretariatet legge til rette for en prosess som involverer medlemmer og velgere over hele landet.

Proessen har følgende overordnede mål:

- Programprosessen skal lede fram til et tydelig prosjekt som vi kan invitere velgerne med på i 2021.
- Prosjektet skal oppleves nært folk, være tydelig forankret i våre verdier, og peke ut klare ambisjoner for hva vi skal få til i regjering.
- Alle medlemmer skal ha blitt invitert til å delta i programprosess, og oppleve at deres bidrag betyr noe.
- Programprosessen skal være navet i «prosjekt 2021», en del av vår organisasjonsbygging og av den lange valgkampen som starter i oktober 2019.

Programprosessen:

Programkomiteen valgte å dele arbeidet inn i tre faser. I et forprosjekt ble fraksjonslederne på utvalgte områder våren 2019 gitt i oppdrag å utforme et analysegrunnlag for komiteen.

Dette løftet frem og drøftet de viktigste utfordringene, utviklingstrekkene og problemene som det er viktig å finne politiske løsninger på det neste tiåret. Arbeidet skulle også trekke inn relevante fagmiljøer som grunnlag for analysen. Dette ble presentert for komiteen i oppstarten av dets arbeid.

Den første fasen fokuserte på å finne en god og treffende problembeskrivelse. Målet for denne fasen var å involvere organisasjonen og velgerne våre i å peke ut de viktigste utfordringene vi skal løse i årene som kommer. Organisasjonen ble involvert gjennom blant annet gjennom debattnotater og nettdebatt. Som resultat av disse formulerte komiteen et sett utfordringer som grunnlag for prioriteringsdiskusjoner på fylkesårsmøtene. Til slutt problembeskrivelsen som danner grunnlaget for prosjektet vårt. Ved landsstyremøtet i mars vedtar vi strategien og fortellingen.

Den andre fasen dreide seg om å formulere et tydelig prosjekt på de viktigste områdene. Mål var å involvere organisasjonen og samfunnet for øvrig i vår beskrivelse av samfunnet og utfordringene, samt våre forslag til mulige løsninger på disse viktigste områdene. Denne fasen gikk fra april og fram til utkast til partiprogram ble lansert i oktober 2020.

Den tredje fasen fokuserte på forankring og saksdiskusjon og gikk fra utkastet var lansert til innspillsfristen 1. desember. Målsettingen var å få eierskap i partiorganisasjonen til prosjektet og få organisasjonen til å invitere organisasjoner og lokale aktører inn for å mene noe om våre forslag.

I etterkant av denne høringen har komiteen arbeidet med det endelige utkastet til program som lanseres på landsstyremøtet i februar 2021 sammen med resten av landsmøtedokumentene.

Begrensning i muligheten for å gjennomføre fysiske møter og samråd gjorde at en del av arbeidet måtte legges om, men i det store og hele har programkomiteen fulgt planen for arbeidet. I januar 2020 gjennomførte komiteen en reise til København for møter med vårt søsterparti der og fram til mars 2020 ble møtene gjennomført fysisk. I etterkant har arbeidet hovedsakelig foregått digitalt.

Alle partilag har fått anledning til å spille inn til komiteen i alle de ulike fasene. Komiteen har arbeidet i undergrupper på ulike temaer og disse har møtt en lang rekke eksterne aktører.

Selv om koronasituasjonen har satt sitt preg på aktiviteten i partiorganisasjonen i store deler av prosessen så har det vært god aktivitet i alle fasene og på nett har vi fått flere forslag enn noensinne gjennom dittforslag.no. Engasjementet rundt utkastet og tilbakemeldingene har vært gode. Programmet vedtas endelig på landsmøtet i april 2021.

2. Nordområdeutvalget

I forbindelse med nedsetting av programkomiteen ble det i sentralstyremøte 28. oktober også bestemt at det skulle settes ned et nordområdeutvalg. Sentralstyret vedtok at «Det settes ned et utvalg som skal utvikle vår politikk for nordområdene/Nord-Norge. Partiledelsen får fullmakt til å ferdigstille mandat og sammensetning i tett kontakt med fylkespartiene i nord.»

Mandatet var å:

- Foreslå politikk for vekst, innovasjon og utvikling med utgangspunkt i næringsliv, kompetanse og ressurser i Nord-Norge og Nordområdene.
- Foreslå politikk som sikrer moderne og likeverdige tjenester i hele regionen, og en kompetent og tilstedeværende offentlig sektor, som dekker innbyggernes behov for velferdstjenester.
- Foreslå tiltak for å styrke regionens attraktivitet, som bidrar til å holde på og rekruttere kompetanse, og sikre levekraftig bosetning i hele regionen.
- Vise hvordan Norge gjennom nordområdenes kan ta en ledende rolle i å finne bærekraftige klimaløsninger.

Utvalget skulle:

- Levere rapport til programkomiteen som inkluderer konkrete innspill til formuleringer i Arbeiderpartiets program for perioden 2021 - 2025
- Bidra til å forankre utvalgets forslag, og partiets politikk i landsdelen og resten av landet også etter utvalgets rapport er framlagt.

Sammensetning

1. Martin Henriksen, leder, Stortingsgruppa / Troms
2. Eva Husby, -Finnmark
3. Arild Olsen, Svalbard
4. Hill-Marta Solberg, Nordland
5. Rune Rafaelsen, -Finnmark
6. Kristin Røymo, Troms
7. Tomas Norvoll, Nordland
8. Marianne Aasen, Akershus
9. Aino Olaisen, Nordland
10. Johan Vasara, -Finnmark
11. Geir Myrflott, LO
12. Agnete Masternes Hansen, AUF

Sekretærer:

Øyvind Grøslie Wennesland, partikontoret

Tove Mette Bjørkmo, partikontoret

Utvalget gjennomførte en rekke møter og samråd i partiet og med eksterne aktører. Medlemmene i utvalget fikk i oppdrag å forankre arbeidet og bidra til debatt i sine lokale og regionale partilag og medier. Etter mars 2020 har de meste av aktiviteten foregått digitalt. Utvalgets rapport ble lansert med et seminar i Tromsø 25. august.

I perioden er det gjort en rekke grep for å styrke det fagligpolitiske arbeidet. Siden valget i 2017 har det blitt arbeidet systematisk med å styrke det fagligpolitiske arbeidet på lokalt plan. Blant annet er det utviklet en tillitsvalgtskolering sammen med LO og Agenda som skal skolere lokale LO-tillitsvalgte i politikk, og etablert et nettverk med faglig-politiske kontakter i kommunepartiene.

Med bakgrunn i gjennomført kartlegging av tilstanden på samarbeidskomiteer og fagligpolitisk samarbeid i landets fylker og kommuner har det vært jobbet aktivt med å styrke komiteene og det fagligpolitiske samarbeidet. Ansvarlige fra partiet og LO har invitert seg ut i møter med komiteene og andre aktuelle møter for å bidra i arbeidet. Arbeidet vil fortsette mot valget i 2021.

I perioden har det vært felles samling for Aps fylkessekretærer og LOs distriktssekretærer. Dette for å koordinere og styrke det felles fagligpolitiske arbeidet ute i fylkene. Det er også

gjennom samarbeidskomiteen satt ned et valgkamputvalg med rådgivere fra de største forbundene, LO og Ap for å bedre koordineringen inn mot valgkampen.

I perioden har det blitt satt i gang et fagligpolitisk prosjekt for å styrke det fagligpolitiske samarbeidet lokalt og bidra til tettere samarbeid mellom AP og LO. Arild Grande får ansvaret for å koordinere det faglig-politiske arbeidet i Stortingsgruppa, og opp mot relevante tillitsvalgte i LO og partiapparatet.

SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG ARBEIDERPARTIET

Møtene holdes annenhver mandag, blir brukt til å gi gjensidig informasjon om, og koordinere, det fagligpolitiske arbeidet. Det er i perioden gjennomført tiltak for å styrke og systematisere arbeidet i komiteen.

Samarbeidskomiteen hadde pr. 31.12.2020 følgende sammensetting:

LO: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Julie Lødrup, Roger Haga Heimli, Mette Nord, Jørn Eggum, Egil Andre Aas, Christopher Beckham, Wegard Harsvik og Roger Bjørnstad

Arbeiderpartiet: Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik, Bjørnar Skjæran, Kjersti Stenseng, Arild Stokkan Grande og Pål Henriksen Spjelkavik.

Noen av sakene som har blitt behandlet i perioden er:

- 1. mai
- Fagligpolitisk valgkamp
- Statsbudsjett
- Revitalisering av det fagligpolitiske arbeidet
- Jernbanereformen
- Pensjonssaker, herunder pensjon fra første krone
- Regionreformen
- Korona – krisepakker, tiltak mv.

1. mai 2019

Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon hadde slagordet «Folk forandrer verden - vi står sammen mot ulikhet» og handlet om organisasjonsrett og ytringsfrihet.

Årets slagord: Sterkere fellesskap.

1. mai 2020

Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon hadde slagordet «Stopp smitten – ikke demokratiet».

Årets slagord: Trygghet for helse og arbeid.

Samarbeid med Fagforbundet

Følgende har møtt på fellesmøter mellom Fagforbundet og Arbeiderpartiet:

Fra Fagforbundet: Mette Nord, Sissel M. Skoghaug, Odd Haldgeir Larsen, Lars Erik Flatø, og Gunn Karin Gjøl.

Fra Arbeiderpartiet Kjersti Stenseng, Kristin Kallset, Pål Spjelkavik og Amund Vik.

Det har vært et tett og godt samarbeid både politisk og organisatorisk. Det har blant annet vært jobbet mye med fagligpolitiske kurs, møter og samarbeidsavtaler sentralt og lokalt. Partiet har vært representert på Fagforbundets landsmøte og landsstyret. Leder i Fagforbundet Mette Nord sitter i sentralstyret i Arbeiderpartiet.

Samarbeid med Fellesforbundet

I 2019 ble det inngått samarbeidsavtale mellom partiet og Fellesforbundet. Det er avtalt samarbeidsråd minst to ganger årlig og en årlig konferanse. I perioden har samarbeidsrådet hatt tre møter og arrangert en felles industrikonferanse i Bergen i februar 2020.

I samarbeidsrådet møter: Partiledelsen, aktuelle Stortingsrepresentanter, AUF, Forbundsledelse, utvalgte lokale tillitsvalgte, Fellesforbundet ung og aktuelle rådgivere fra begge sider.

SAMAK

SAMAK har siden 2006 gjennomført et årlig program for ledere og framtidige ledere i arbeiderbevegelsen.

Fra Arbeiderpartiet deltok følgende:

2020/21: Tone Li Sandvik, Knut Frydenlund og Elisabeth Fanghol

2019/20: Edvin Søvik, Elise Bjørnebekk-Waagen og Marte Grindaker

SAMAKs styre har etablert Nordenskolen Alumni. Alumnistyret ledes av Emilia Töyra, Socialdemokraterna, Marte Grindaker representerer Norge.

Årsmøter SAMAK

I januar 2019 ble det arrangert årsmøte i SAMAK i Helsinki. I januar 2020 ble det i januar avholdt et toppmøte i Danmark med partiledere og ledere fra alle SAMAKs organisasjoner og der klima var hovedsak.

Styret har innledet et arbeid for å vurdere SAMAKs videre utvikling.

Europeisk samarbeid

Arbeiderpartiet er fullt medlem av De europeiske sosialdemokraters parti (Party of European Socialists PES).

PES avholdt kongress i Madrid i februar 2019 i forkant av EU-parlamentsvalget i mai 2019. Kongressen valgte nederlandske Frans Timmermans til sosialdemokratenes kandidat til vervet som president i EU-kommisjonen («Spitzenkandidat»), samt vedtok et valgmanifest om hovedsakene i EU-valget. Fra Arbeiderpartiet deltok Anniken Huitfeldt, Eivind Vad Petersson og Øyvind Grøslie Wennesland. PES avholdt også ordinær kongress i Lisboa i desember 2018, hvor Anniken Huitfeldt formelt ble valgt som Arbeiderpartiets medlem av PES-styret.

Arbeiderpartiet har deltatt på landsmøter til europeiske søsterpartier i perioden i Sverige, Danmark og Tyskland. Partisekretær Kjersti Stenseng var leder for en delegasjon som deltok på seminar om det danske valget og valgvakten i København i juni 2019.

Stortingsgruppa har i perioden deltatt på en rekke møter og konferanser i regi av PES om ulike tema som klima, immigrasjon, arbeidsliv og sosiale spørsmål. Partiet har også deltatt aktivt i nordisk partisamarbeid om utenriks-, forsvar- og Europa-politikk innenfor rammene av SAMAK, arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité.

Internasjonalt utvalg

Internasjonalt utvalg har i perioden bestått av Anniken Huitfeldt, Ane Tosterud Holte, Kim Noguera Gabrielli, Eide Espen Barth, Espen Villanger, Helga Pedersen, Henrik Thune, Jan Gunnar Winther, Kjell Roland, Kathrine Raadim, Dag Mossige, Nina Græger, Oscar Bergheim, Per Fredrik Ilsaas Pharo, Tomas Colin Archer, Zaineb Al-Samarai, Åsmund Aukrust, Marta Hofsøy, Helene Bøsei Olsen, Andreas Kravik, Anette Davidsen, Mads Henrik Almaas, Erik Kursetgjerde, Randi Ness, Ingrid Aune og Trine Lise Sundnes. Ingrid Aune satt i utvalget fram til hennes tragiske bortgang i juli 2019.

Medlemmer av utenriks- og forsvarskomiteen på Stortinget tiltrer utvalget.

Utvalget har deltatt aktivt i arbeidet med nytt partiprogram og bidratt med analysegrunnlag samt utkast til tekst på det internasjonale kapitlet av programutkastet.

Partikontorets internasjonale arbeid

I 2019 var partikontoret vertskap for en rekke besøk til Norge fra europeiske søsterpartier. I 2020 har kontakten i all hovedsak vært digital, som følge av reisebegrensninger på grunn av pandemien. I tillegg til å holde løpende kontakt med våre nordiske søsterpartier, har partiet tett kontakt med søsterpartier på ulike nivåer. Arbeidet koordineres av Øyvind Grøslie Wennesland som har ansvaret for det internasjonale arbeidet på partikontoret.

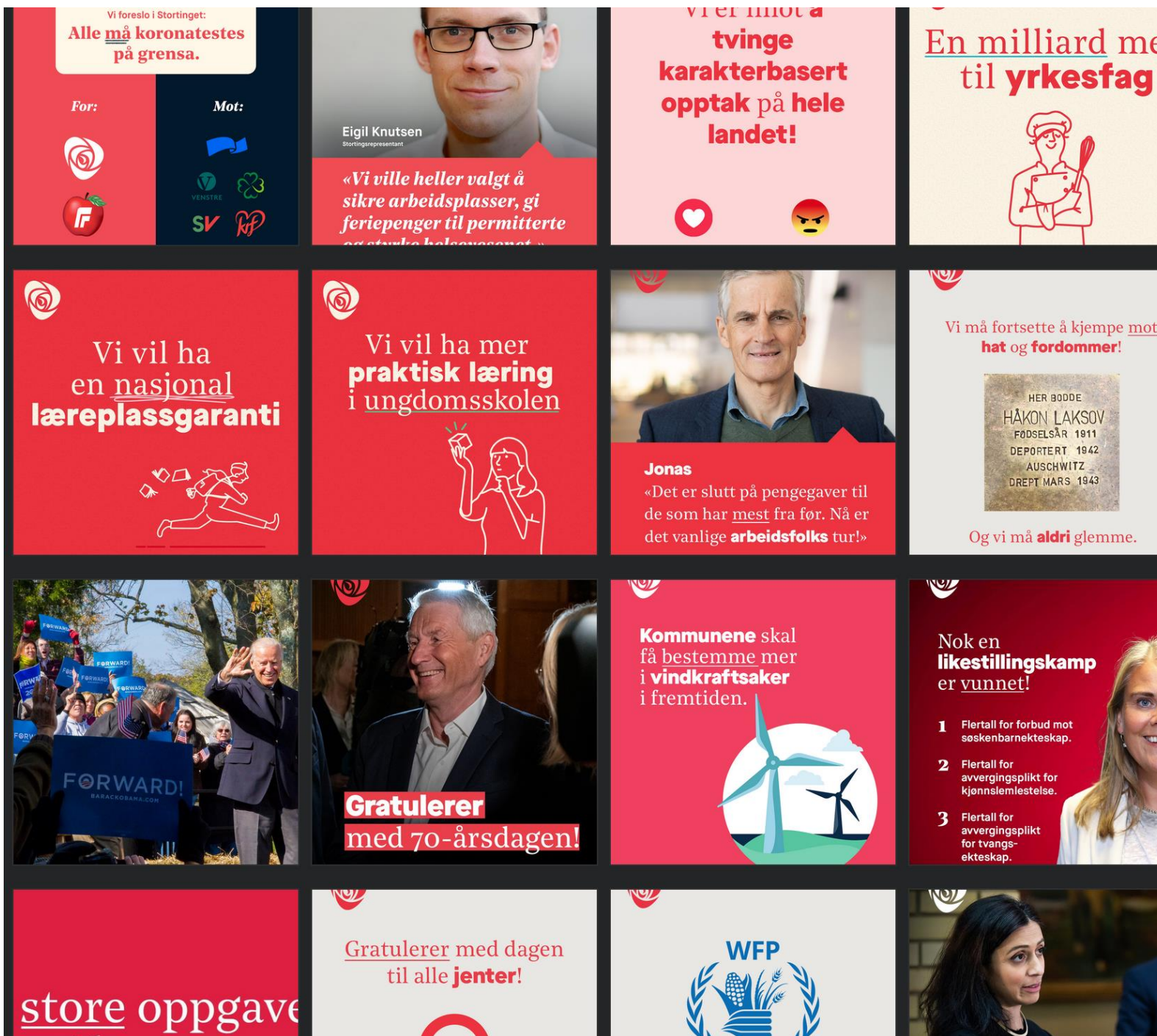
I november 2016 ble forholdet mellom Norge og Kina normalisert etter seks år uten politisk kontakt. Siden den gang er også parti-til-parti-kontakten tatt opp igjen. I november 2019 reiste en delegasjon bestående av Bjørnar Skjæran, Espen Barth Eide, Marianne Marthinsen og Øyvind Grøslie Wennesland til Kina etter invitasjon fra internasjonal avdeling i det kinesiske kommunistpartiet. Formålet med besøk var å opprettholde kontakt med våre kontakter i sentralkomiteen, samt følge utviklingen på en rekke samfunnsområder, særlig knyttet til klima- og miljøspørsmål.

I forbindelse med at Thorbjørn Jagland gikk av som generalsekretær i Europarådet inviterte Arbeiderpartiet og LO i november 2019 til et internasjonalt seminar for å markere den viktige rollen Jagland har hatt i Norge og internasjonalt. Temaene for seminaret var preget av Jaglands kampsaker i Europarådet – menneskerettigheter, rettsstat og demokrati, samt bekjempelse av den framvoksende høyreekstremismen. Foruten Jagland selv, partilederen og LO-lederen, deltok blant andre EU-kommisjonens visepresident Frans Timmermans, Ulf Sverdrup, Anine Kierulf og Ina Libak i programmet.

Globale nettverk og Progressive Alliance

Arbeiderpartiet deltar i Progressive Alliance (PA), et globalt nettverk for sosialdemokratiske og progressive partier. PA har økt sitt medlemskap, sine aktiviteter og sin betydning siden nettverket ble opprettet i 2012. Jonas Gahr Støre og Anniken Huitfeldt er Arbeiderpartiets medlemmer av PAs styre. I november 2019 arrangerte Progressive Alliance kongress i Stockholm der en lang rekke partiledere og regjeringssjefer deltok. Jonas Gahr Støre ledet Arbeiderpartiets delegasjon.

Kap. 9 Kommunikasjonsarbeidet

Hovedmålet med kommunikasjonsarbeidet er å formidle og ha dialog med velgerne om vår politikk. Kommunikasjonsarbeidet har vært innrettet mot å formidle våre saker som er nært folk i deres hverdag på en måte som får frem våre verdier og våre ambisjoner for Norge, og tydeliggjøre vårt alternativ i opposisjon til høyreregjeringen.

I perioden har det særlig vært prioritert å øke kapasiteten til å bistå lokalt folkevalgte og kandidater med kommunikasjonsrådgivning og het, med egne kontakt- og ressurspersoner

som har vært dedikert til dette arbeidet i det daglige, og ikke bare i valgkamp. Dette har bidratt til å løfte satsingen på lokalt og regionalt mediarbeid fram mot stortingsvalget.

Nett og sosiale medier

Arbeiderpartiet har over tid bygget opp vår profil på nett og i sosiale medier. Arbeid med digitale kanaler skal være en integrert del av organisasjonens løpende kommunikasjonsarbeid. Partiet har i perioden revidert den digitale strategien som tydeliggjør mål og prioriteringer for arbeidet i ulike kanaler.

Den sentrale og de lokale hjemmesidene benytter seg av samme tekniske plattform og publiseringsløsning. Vi arbeider kontinuerlig med optimalisering av disse sidene, og en stor del av arbeidet knyttet til nettsidene handler om løpende vedlikeholdsarbeid og oppgraderinger. I tillegg har det vært arbeidet med utvikling av ny funksjonalitet, design og innhold på hjemmesidene fram mot stortingsvalget.

Vår tilstedeværelse i sosiale medier handler om hvordan vi er e og har dialog med velgere. Partileders og den øvrige ledelsens tilstedeværelse på nett er naturligvis svært viktig for oss. Med alle våre politikere lokalt og nasjonalt, kommune- og fylkespartiene sine sider samt Arbeiderpartiet sentralt sine kanaler, er det i sum svært mange profiler og digitale stemmer som kan snakke partiets sak.

Det er også mange av våre medlemmer som på ulike måter ønsker å bidra i sosiale medier, og i tiden framover vil vi arbeide for å hente ut mer av potensialet i at flere av våre medlemmer og sympatisører deltar mer aktivt i debattene digitalt.

Foruten det daglige arbeidet i sosiale medier, har det vært gjennomført flere kampanjer som har understøttet partiets overordnede strategi og arbeid knyttet til valgkamp og utvalgs- og programarbeid:

- **Kommunevalget 2019:** Digitale flater var hovedkanal for den betalte kommunikasjonen og det ble produsert og publisert et stort volum av innhold til valgkampanjen. Til landsmøtet i 2019 ble det arbeidet med flere filmer som også ble videreutviklet og gjenbrukt i senere faser av valgkampen. Blant annet ble det laget filmer og annet materiell med ordfører kandidater i prioriterte kommuner, kampanjefilm om hovedbudskapet «Sterkere fellesskap», caseportretter og budskapsfilmer på hovedsakene, samt filmen og det egenproduserte brettspillet «Privilegium» i samarbeid med Try.
- **Personifiserte filmer:** Partiet har i perioden inngått samarbeid med Storm121 om utsendelse av personifiserte filmer via epost og SMS til medlemmer. Som del av vårkampanjen i 2019 mottok alle medlemmer en videohilsen fra partileder som var personifisert med mottakerens fornavn og bostedskommune, og i siste del av valgkampen mottok alle listekandidater en slik videohilsen. Filmene ble distribuert med en personlig landingsside til den enkelte mottaker med mulighet for å dele filmen videre i sosiale medier, og har på den måten oppnådd god spredning. I 2020 ble det

utviklet en personlig film med partileder og partisekretær som ønsker velkommen og informerer om medlemstilbudet, som del av det automatiske velkomstløpet til nye medlemmer.

- **Programarbeid 2021 - Dittforslag.no:** For å nå flest mulig og få flest mulig til å engasjere seg i vårt programarbeid, også utenfor partiorganisasjonen, videreutviklet vi den digitale innspillsiden dittforslag.no som første gang ble benyttet til programarbeidet før stortingsvalget i 2017. Nettsiden var åpen for innspill fra mars og fram til desember 2020. I tillegg til å legge inn forslag på siden kunne man stemme på ulike forslag. Det var et rekordstort engasjement knyttet til denne digitale siden for programarbeidet: Totalt kom det inn nærmere 6.400 forslag via innspillsiden (om lag 4.000 flere forslag sammenlignet med sist stortingsvalg) og over 176.000 stemmer ble gitt på forslagene.
- **Dynamisk annonsering online:** Som del av partiets programmatisk annonsering i forbindelse med kommunevalget i 2019 fikk de fylkespartier som ønsket mulighet til å delta i en felles annonserigg, med mulighet for tilpasning av budskap, motiv og landingssider i annonsene tilpasset målgruppene i sin geografi. Det var to sett av hovedmaler i denne riggen: En budskapsannonse (med illustrasjonsbilde fra partiets bildebank) og en ordførerannonse (med bilde av ordførerkandidat). Den enkelte annonse kunne løpende justeres underveis og ble automatisk produsert i ulike formater. Dette bidro til et effektivt og målrettet oppsett for denne type annonsering. I samarbeid med mediebyrå har det vært arbeidet videre med forbedringer av dette oppsettet fram mot stortingsvalget.
- **Epost og nyhetsbrev:** Systematisk arbeid med epost-strategi på partiets hovedsaker, herunder en satsing på å øke antallet abonnenter av nyhetsbrev, har vært vektlagt i perioden.

Innholdsproduksjon og visuell profil

Det digitale innholdsarbeidet har i perioden blitt styrket med en økt egenproduksjon av film, foto og grafiske elementer. Løpende innhold til egne kanaler produseres i all hovedsak med interne ressurser.

Fra partikontoret sentralt har det vært prioritert å produsere innhold hovedsakelig til Arbeiderpartiets og partileders kanaler, men det har også blitt laget innhold for og med øvrige medlemmer i partiledelsen og andre av våre kandidater og folkevalgte – både stortingsrepresentanter og ordførere.

Vi har jobbet videre med utrulling av partiets profilportal og plattformer for å lage materiell og videoer, som partilag kan benytte seg av for produksjon av innhold av høy kvalitet på en mer effektiv måte. Dette er ressursbesparende og bidrar til at innhold fra partiet har et gjenkjennelig visuelt uttrykk.

Intern- og medlemskommunikasjon

God og rask kommunikasjon til organisasjonen er avgjørende for en god kommunikasjon eksternt. Det har vært jobbet videre med å forbedre våre kanaler og rutiner for intern kommunikasjonsflyt, herunder utsendelser av nyhetsbrev, digitalt medlemsmagasin, gjennom ulike nettverk/grupper og med etablering av interne soner på MittArbeiderparti. Det er fortsatt potensiale i å øke kjennskapen til og bruken av MittArbeiderparti blant partiets medlemmer og tillitsvalgte, og det arbeides kontinuerlig med tilpasninger av innhold og funksjonalitet på disse sidene.

Som følge av at store deler av møtevirksomheten under koronapandemien siden mars 2020 har foregått på digitale flater, har det digitale møte- og skoleringstilbudet både til medlemmer og tillitsvalgte blitt utvidet og forbedret. Det digitale skoleringstilbudet som er tilgjengelig for medlemmer via MittArbeiderparti har også vært fornyet og utvidet som del av organisasjonsprosjektet «den fine starten», og det har vært gjennomført flere webinarer på Teams rettet mot ulike interne målgrupper.

Kap. 10 Valgkampen 2019

Valgresultatet i 2019 ble ikke som vi hadde håpet når det kom til oppslutning. Allikevel ble resultatet at vi vant flere store kommuner, de fleste fylkene, og i sum bor flere innbyggere i kommuner styrt av Arbeiderpartiet etter valget enn før.

Ved kommunevalget i 2019 fikk Arbeiderpartiet 664 695 stemmer og 24,8 prosents oppslutning. I fylkestingsvalget fikk vi 605 016 stemmer og 24,2 prosent oppslutning. Vi ble største parti i begge valgene. Arbeiderpartiet fikk 148 ordførere, og beholdt styringen i alle landets tre største byer, i tillegg til at vi vant ordføreren i Stavanger og mange andre byer.

Valgkampanjen

Den sentrale valgkampen bygget på erfaringene fra kommunevalget i 2015 og stortingsvalget i 2017.

En viktig konklusjon i evalueringen etter 2017-kampanjen var at vi i større grad burde legge opp til at folk hadde de samme oppgavene i valgkamp som i periodene imellom, og at det var viktig å vektlegge ledelse og personaloppfølging også i valgkampperioden. Assisterende partisekretær fungerte derfor som valgkampsjef, og de som innehar lederroller i gruppesekretariatet og på partikontoret utgjorde valgkampledelsen.

I kampanjen gjorde vi oss noen gode erfaringer som vi vil bygge videre på i senere kampanjer:

- Mer av arbeidet med utvikling av annonser, kommersiell kampanje og digitalt innhold ble gjort in-house. Dette gir oss en stor fleksibilitet.
- Sentrale kommuner i hvert fylke var trukket med i et modellkommuneprosjekt i forkant av den intensive valgkampen. Prosjektet bygget på gode erfaringer fra «pilotkommuneprosjektet» før valget i 2015. Det er positivt å bygge økt kompetanse på kampanje i kommunepartiene, men det er behov for å trekke flere personer inn i arbeidet for at kompetanseøkningen skal være varig.
- Vi startet den intensive valgkampen allerede siste uken i juli. Dette ga oss stor oppmerksomhet og mye media. Samtidig ble det en svært lang periode med intensiv valgkamp, som er svært krevende både for organisasjonen og våre frontfigurer.
- Kampanjeteamet fra 2017 ble videreført og utvidet. Dette er det gode erfaringer med.
- Mot slutten av kampanjen jobbet flere ansatte i mediesentralen ut mot fylkene og lokale kandidater. Økt vekt på det regionale arbeidet fungerer godt og bør videreføres.

Valgkampens hovedsaker

Valgkampens budskap og våre hovedsaker i kampanjen bygget på landsmøtets uttalelse om kommune- og fylkestingsvalget:

Sterkere fellesskap – bedre lokalsamfunn Kommune- og fylkestingsvalget 2019

Den 9. september går Arbeiderpartiet til valg på sterkere fellesskap. Lokalvalg handler om de nære fellesskapene vi alle er en del av. Hvordan vi vil ha det der vi bor. I lokalsamfunn over hele landet står tusenvis av engasjerte kvinner og menn på lister for Arbeiderpartiet fordi de tror på fellesskapet. Mennesker som ønsker å løse utfordringene folk opplever i sine liv.

Norge er et samfunn der vi har tillit til hverandre og hjelper hverandre. Der fellesskapet stiller opp for den enkelte, og den enkelte gir noe tilbake til fellesskapet. Dette samholdet gjør oss frie, gjør at vi tør å satse, ta sjanser. Sterke fellesskap er et mål – fordi det gir trygge mennesker. Men fellesskapet er også et virkemiddel, fordi vi vet at vi trenger fellesskapsløsningene for å gi alle like muligheter til å skape gode liv. Norge er på vårt beste når vi løser de viktigste oppgavene sammen. I dag er fellesskapet under press.

Økte forskjeller er urettferdig. Urettferdig for den enkelte som ikke har råd eller mulighet til å delta i samfunnet. Urettferdig fordi familiebakgrunn blir viktigere enn talent når drømmer skal realiseres. Urettferdig fordi økonomien din avgjør om du får god eller dårlig helse. Land med store forskjeller har mer fysisk og psykisk sykdom. Økonomien vokser saktere. Tilliten mellom mennesker svekkes. Dit vil ikke vi.

I dag har vi en høyreregjering som bidrar til å øke forskjellene. De gir skatteuttak til dem som har mest fra før, og sender regningen videre til vanlige folk gjennom usosiale kutt i vår felles velferd. Mens de rikeste får mer, stiger prisene på tjenestene vanlige folk er avhengige av. Lønnen til de lavest lønte står stille, mens de rike både tjener mer og øker sin formue.

Arbeiderpartiet går til valg for å styrke fellesskapet. Vi vil ha et mer rettferdig skattesystem, et seriøst arbeidsliv med lønn du kan leve av og en fortsatt utbygging av vår felles velferd. Vår politikk gir et mer rettferdig samfunn. Et tryggere Norge.

- **Sikre hele, faste stillinger**
For mange i Norge jobber deltid og får ikke faste jobber. For Arbeiderpartiet er flere hele, faste stillinger viktig. I Arbeiderpartistyrte kommuner skal ansatte tilbys hele og faste stillinger. Det er bra for den ansatte, som får forutsigbarhet og stabilitet i sitt arbeidsliv. Det er bra for de som skal motta tjenestene, som får trygge og gode fagfolk i helse og omsorgsektoren.
- **Gå i bresjen for et seriøst og anstendig arbeidsliv**
Alle skal være trygge på jobb, og kommunen skal være en arbeidsgiver og innkjøper som bidrar til det. Arbeiderpartistyrte kommuner og fylker skal gå i bresjen for et seriøst og anstendig arbeidsliv gjennom å stille klare og tydelige krav om heltid og læreplasser til alle som leverer tjenester til kommunen.
- **Si nei til kommersialisering av omsorgen**
Vi vil ha en omsorg som er best mulig, ikke billigst mulig. Det får vi best til i fellesskap, gjennom å satse på en sterk offentlig omsorg og tjenester som gjør eldre til sjef i eget liv.

Arbeiderpartiets forslag til en bedre eldreomsorg og en mer aktiv alderdom inkluderer tiltak for aktivitet for eldre, bedre mat i sykehjemmene, satsning på trygghetsteknologi og flere og trygge ansatte. Vi vil bekjempe ensomhet blant eldre. Dette får vi til fordi vi prioriterer de

store pengene på de viktigste oppgavene. Vi satser på å styrke den gode, offentlige omsorgen.

- **Sikre en god skole for alle barn**

Alle barn skal gis like muligheter til å lære godt. Sosiale forskjeller, kjønn og ulikhet i foreldrenes utdanningsnivå avgjør i for stor grad hvordan elevene gjør det i skolen. Det viktigste målet i skolen er at alle barn får med seg den kunnskapen de trenger til å lykkes videre i livet. Skal alle barn være klar for å lære må vi sørge for at de også føler seg trygge og trives på skolen. Arbeiderpartiet vil nasjonalt ta til orde for tre store satsinger som skal bidra til å utjevne forskjeller. Her viser mange av våre ordførere allerede vei og med en arbeiderpartiledet regjering vil vi innføre dette i alle kommuner.

Arbeiderpartiet har tre satsinger:

Lese, skrive og regning. Arbeiderpartiet vil sikre alle elever tidlig hjelp og gi intensivundervisning til de som sliter gjennom en lese, skrive- og regnegaranti. Vi vil i regjering styrke kommuneøkonomien slik at kommunene kan ansette flere lærere, og redusere tidstyver slik at lærerne får bedre tid til å være lærer.

Mette barn lærer mer. Arbeiderpartiet vil innføre et enkelt måltid om dagen i grunnskolen, for bedre folkehelse og økt læring. Et skolemåltid må være et nasjonalt løft, der staten bidrar økonomisk, men mange av våre kommuner vil allerede etter valget i 2019 gå foran lokalt.

Trygge barn lærer mer. Alle barn skal få et variert, trygt og godt tilbud gjennom hele dagen på skolen. Arbeiderpartiet vil ha en nasjonal satsing på SFO/AKS der vi begynner med å gjøre ordningen gratis for 1. klassingene etter skoletid. Vi vil gi SFO/AKS et løft ved å stille krav til kvalitet og sørge for at flere barn kan delta i lek, aktiviteter og læring.

- **Bygge klimavennlige lokalsamfunn**

Klimaendringene er her, og merkes i norske byer og lokalsamfunn. Skal Norge nå klimamålene, er byer og tettsteder en viktig del av løsningen, og vi har dårlig tid. For Arbeiderpartiet går jobbskaping og klimapolitikk hånd i hånd. Vi vil satse på ny teknologi og fornybare løsninger for å skape trygge, grønne arbeidsplasser i hele landet. Fellesskap og trygghet må være bærebjelkene for en rettferdig overgang til et klimavennlig samfunn.

Klimakrisen må løses i fellesskap og Arbeiderpartiet vil gjøre det lettere for folk å gjøre klimavennlige valg i hverdagen. Arbeiderpartistyrte kommuner skal kutte utslipp og ta vare på fellesskapets natur- og friområder. Vi vil bruke kommunenes innkjøpsmakt for å nå miljø- og klimamål. Arbeiderpartistyrte kommuner og fylkeskommuner skal sikre null- og lavutslippsteknologi i kollektivtransporten, være en pådriver for miljøvennlige kommunale bilparker og lavutslippskjøretøy. Vi vil ha gode gjenvinnings-, gjenbruks- og kildesorteringsordninger. Arbeiderpartistyrte kommuner skal ha lett forståelige klimamål og hvert år rapportere til innbyggerne på utslippskutt.

- **Sikre flere nye arbeidsplasser og verdiskaping over hele landet.**

Norge er rik på naturressurser. Det gir store muligheter. Mulighetene fins i krafta vår. Mulighetene fins i skogen. Mulighetene fins langs kysten og langt til havs, både på overflata og langt til bunns.

Økt bearbeiding av ressursene fra jord, skog og hav vil gi grunnlag for nye arbeidsplasser og ny industri der ressursene er: rundt omkring i hele landet. Gjennom en aktiv næringspolitikk vil Arbeiderpartiet legge til rette for arbeidsplasser og vekst over hele landet. Ressursene skal sikres og utnyttes i fellesskapets eie. Slik kan ressursene være en del av løsningen på globale utslipps- og ressursutfordringer. Arbeiderpartiet vil legge til rette for å utvikle strategisk norsk eierskap i framtidsretta norsk industri.

Vannkrafta skal komme industrien til gode. Det er stort behov for mer risikokapital til ny industri og nye industrietableringer.

For å lykkes er nærhet og kjennskap til regionale fortrinn og lokalt næringsliv viktig. Derfor vil Arbeiderpartiet ha regional styring med virkemidler for forskning og innovasjon og legge til rette for næringsutvikling lokalt.

Våre kommuner har løsningene for å skape arbeidsplasser lokalt. Det skal vi sette søkelys på i valgkampen.

Kap. 11 Stortingsgruppa

Stortingsgruppas styre pr. 31.12.2020

Arbeidsutvalg

Leder: Jonas Gahr Støre

Nestleder: Hadia Tajik (i fødselspermisjon fra 18.12.2020. Rigmor Aasrud fungerer i permisjonstiden)

Medlem: Fredric Holen Bjørndal

Medlem: Kari Henriksen

Øvrige medlemmer av styret

Espen Barth Eide, Anette Trettebergstuen, Ingvild Kjerkol, Rigmor Aasrud, Lene Vågslid, Stein Erik Lauvås, Dag Terje Andersen, Terje Lien Aasland, Sverre Myrli, Torstein Tvedt Solberg, Eigil Knutsen (i Hadia Tajiks fødselspermisjon) og Anniken Huitfeldt.

Pr. 31.12.2020 hadde Arbeiderpartiet følgende medlemmer av Stortingets

presidentskap:

Eva Kristin Hansen, første visepresident.

Magne Rommetveit, tredje visepresident.

Innpisker: Kari Henriksen

Sekretariatet**Ledelse:**

Sekretariatsleder Snorre Wikstrøm, nestleder Astrid Huitfeldt, kommunikasjonssjef Jarle Roheim Håkonsen og personal- og administrasjonssjef Gro Axelsen.

Politiske rådgivere:

Karl Kristian Bekeng, Lars Raaum, Tone Merete Hansen, Jo Heinum, Thomas Boe Hornburg, Siri Storstein Hytten, Elin H. Kobro, Anders Kvernmo Langset, Eva Amble Larsen, Jonas Løvdal, Anne Odden, Eivind Vad Petersson, Synnøve Skaar, Jonas Spildrejordet, Ragnhild Syrstad, Bernt Sønvisen, Solveig Torsvik, Ingunn Yssen, Ellen Rønning-Arnesen, Tale Jordbakke, Jorid Nordmelan, Øystein Mathisen, Knut Frydenlund, Trine Bilet, Line Endressen Nordmann, Linn Knutsen, Martin Østtveit-Moe, Oda Malmin, Marianne Seip, Andreas Bjelland Eriksen, Mina Haugli, Sigrid Melhus Hagerup, Lillian Elise Esborg Bergane og Maria Varteressian.

Permisjon: Halvard Ingebrigtsen, Marte Haabeth Grindaker, Ståle Grøtte, Edina Ringdal, Stig Ove Ølmheim og Jon Reidar Øyan.

Administrasjonsrådgivere:

Trude Steen, Kirstin Bjørsvik, Line Engebretsen, Wenke Jaklin, Jørn Nygren, Gørild Sæland, Erna Marie Vestre og Anne Campbell Weimoth.

Lærling: Victoria Lia Olsen.

Vikarer og traineer i perioden:

Jakob Vorren, Rasiyah Bhanuja, Silje Bakken, Fatema Al-Musawi, Jan Halvor Vaag Endrerud, Fredrik Sørli, Imad Hoda, Håkon Einarsve, Ingvild Lockert, Maria D. Imrik, Mansoor Hussain, Sandra Edith Tenud, Kristoffer Thoner, Thilde Børsum og Marthe Norberg-Schultz.

Sluttet i perioden:

Marina Rove Nilsen, Silje Grytten, Gry Haugsbakken, Stian Simensen og Tove Thorstensen.

Økonomi og finans

Finansfraksjonens viktigste arbeid i perioden 2019 – 2020 har vært utarbeidelsen av to alternative budsjetter, en alternativ ulikhetsmelding, forhandlinger om økonomiske krisepakker for håndtering av pandemien og ansettelse av ny oljefondssjef Nicolai Tangen.

Hovedbudskapet knyttet til Alternativt budsjett for 2020 var å skape et mer rettferdig og klimavennlig Norge, hvor flere får muligheten til å komme i jobb. Alternativt budsjett for 2021 er et budsjett for arbeid og sosial rettferdighet. Budsjettet inneholder tiltak for å få de om lag 200 000 helt eller delvis ledige tilbake i arbeid og redusere de økonomiske forskjellene mellom folk. Begge budsjettene bygger opp under et sterkere fellesskap som tar større ansvar for verdiskaping og arbeidsplasser, for vår felles velferdsstat og for å redusere forskjellene. Budsjettene har også tiltak for en mer rettferdig klimapolitikk.

Våren 2019 utarbeidet Arbeiderpartiet en alternativ ulikhetsmelding, i forbindelse med behandling av St. Meld. 13 (2018- 2019). Forskjellene øker, og Høyre-regjeringen setter fart på utviklingen ved å gi store skattecutt til de rike. Den alternative meldingen ble utviklet i samarbeid med alle fraksjoner for å gjøre politikk for å redusere forskjeller i arbeid, helse, utdanning, boligmarkedet og fritidsaktiviteter for unge.

Gjennom pandemikrisen har Arbeiderpartiet bidratt til bedre ordninger for permitterte og arbeidsledige som er rammet av smitteverntiltakene. Vi har sørget for at bransjer og bedrifter som er rammet, skulle få økt støtte og kompensasjon fra fellesskapet. Forhandlingene om koronakrisepakken har foregått i finanskomiteen, i tett samarbeid med arbeid og sosial- og næringsfraksjonen. Forhandlinger om midlertidige endringer i petroleumsbeskatningen ble ledet av finansfraksjonen, og fullført av parlamentarisk leder. Arbeiderpartiet fikk gjennomslag for krav som øker sannheten for bruk av norske arbeidere og skjerpede miljøkrav for å styrke bærekraften i næringen. Pakken har sørget for økt aktivitet i petroleumssektoren og nye ordrer for leverandørindustrien.

Sommeren og høsten 2020 behandlet Stortinget Norges Banks representantskaps brev om ansettelse av ny sjef for Statens Pensjonsfond Utland. Brevet pekte bl.a. på at Nicolai Tangen aldri ble oppført på en offentlig, publisert søkerliste og at han skulle fortsette å ha eierandeler i hedgefondet Ako Capital etter tiltredelse som oljefondssjef. Ansettelsen var også kontroversiell fordi Tangen hadde plassert formuen i selskaper og fond registrert i skatteparadiser, deriblant Caymanøyene. Finanspolitisk talsperson Hadia Tajik var saksordfører og tok initiativ til høring i Stortinget om saken, som resulterte i krav om at leder for Oljefondet ikke kan ha et eierskap eller interesser som skaper interessekonflikter som er egnet til å svekke tilliten og omdømme til Norges Bank eller oljefondets arbeid med skatt og åpenhet. Dette førte til at Tangen avvirket sitt eierskap i Ako Capital.

Helse og omsorg

Helse- og omsorgsfraksjonen har gjennom hele 2020 hatt et høyt trykk med mange

profilerte mediesaker og store gjennomslag i Stortinget. Pandemiåret 2020 var et spesielt år for fraksjonen, hvor vi har fulgt regjeringens krisehåndtering tett, både på stortinget og i media. I 2020 fikk vi også våre største gjennomslag gjennom hele denne stortingsperioden: historiske endringer i bioteknologiloven.

Gjennom koronakrisen har vi vært i debattene hvor noen av våre hovedbudskap har vært at vi må gjøre mer for å forhindre at koronapandemien skaper nye helsekriser på grunn av arbeidsledighet, isolasjon og ensomhet – og at helsetjenesten ordinære aktivitet ikke må forringes. Det har vært viktig for oss å påpeke at vi i fremtiden må bygge en bedre helseberedskap enn den vi hadde da pandemien traff, med tilstrekkelig smittevernutstyr, bedre nasjonal legemiddelberedskap, mer robust intensivkapasitet – og en sterkere psykososial beredskap for sårbare grupper. Vi har også mot slutten av 2020 frontet sterkere virkemidler mot importsmitte, herunder obligatorisk test ved innreise.

Våren 2020 fikk vi – gjennom et forlik med Frp og Sv – flertall for en rekke endringer i Bioteknologiloven, herunder å tillate eggdonasjon og lagring av egne egg for fremtidig bruk, at enslige kvinner kan få assistert befruktning i Norge, at alle gravide kvinner får tilbud om tidlig ultralyd og tilleggsundersøkelse, at NIPT (Non-invasiv prenatal test) blir tillatt for alle og at det tilbys til alle kvinner som har krav på fosterdiagnostikk/funn på tidlig ultralyd med tilleggsundersøkelser. Vi fikk også flertall for at mitokondriedonasjon skal tillates i Norge når det er trygt og forsvarlig. Saken fikk omfattende oppmerksomhet og ble bredt debattert.

Høsten 2020 behandlet vi stortingsmeldingen om lindrende behandling og omsorg (palliasjon), hvor vi fikk gjennomslag for en egen forpliktende handlingsplan for lindrende behandling og omsorg med krav om at den blant annet skal inneholde tiltak som skal hindre at pasienter må dø alene, uverdigg pasienttransport og overbehandling av døende pasienter – i tillegg til at kommuner og spesialisthelsetjenesters samarbeid om disse pasientene skal styrkes betraktelig. Vi fikk også gjennomslag for å etablere palliativ medisin som en påbyggingsspesialitet.

Andre store saker vi har behandlet er Nasjonal helse - og sykehuseplan 2020-2023, hvor vi også fikk flere gjennomslag. Her kan nevnes at vi fikk gjennom at regjeringen må utrede hvilken produksjonskapasitet som eksisterer i Norge, og hvilke essensielle legemidler og medisinsk utstyr som kan og bør produseres nasjonalt for å sikre forsyning og beredskap. Akuttmedisinske saker som fraksjonen har jobbet mye med er blant annet saken om luftambulanser i slutten av 2019, hvor kaoset i overtakelse i regi av Babcock skapte så stor risikoprofil for akuttberedskapen at vi tok til orde for at staten tar tilbake ansvaret for ambulanseflyene – en sak fraksjonen holdt høy profil på.

Andre store saker som fraksjonen har behandlet er opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse, som inneholdt så store svakheter at vi endte opp med å avvise den og fremmet forslag om at regjeringen må legge frem en ny og forpliktende handlingsplan for barn og unges psykiske helse. Innen eldreomsorg har fraksjonen fremmet flere representantforslag for å bedre tjenestetilbudet. Her kan nevnes forslag om en opptrappingsplan for bemanning i eldreomsorgen og tiltak for å forebygge demenssykdom, om digitaliseringsløft for å hindre utenforskap – inkludert forslag for å øke den digitale

kompetansen hos eldre og forslag om å utrede og innføre kvalitetskrav for eldreomsorg i norske kommuner.

I behandlingen av statsbudsjettet 2021 har helsefraksjonen avholdt møter med en rekke interesseorganisasjoner og pasientgrupper. Våre prioriteringer for budsjettet har vært folkehelseiltak for barn og unge, likeverdige tjenester i hele landet uavhengig av adresse og lommebok, satsing på lavterskel psykisk helse, satsing på tannhelse, en vesentlig sterkere sykehusøkonomi, tiltak for å redde fastlegeordningen, bedre bemanning i eldreomsorgen og flere sykehjemsplasser – samt en utbygging av tilbudet for mennesker med demens. En viktig sak som fraksjonen holdt stort fokus på ved fremleggelse og behandling av statsbudsjettet for 2021 var regjeringens initiale forslag til økte egenandeler. Fraksjonen var svært aktiv i debatten om at regjeringen ville gjøre det «dyrere å være syk og billigere å være rik midt i en pandemi», en sak som skapte stort engasjement.

Fraksjonen har holdt tett kontakt med eksterne aktører for å få viktige innspill til vår helsepolitikk. Vi har arrangert to store seminarer med bred deltakelse fra fagbevegelsen, fagfolk og fylkespartier. Både seminaret om ny helse- og sykehusplan på høsten 2019, og om rusreform på vinteren 2020 ga oss verdifulle innspill. Helse- og omsorgsfraksjonen har avholdt jevnlige møter i fagligpolitisk helseutvalg, med deltakere fra blant annet Lo/Fagforbundet, Fellesforbundet, Fellesorganisasjonen og NMF. Fraksjonen har fra 2020 også jobbet tett med ressursgruppe for politikk for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Fraksjonen fremmer aktivt politiske saker gjennom sosiale medier, og har gjennom 2019/2020 økt aktivitet på sin facebookside «Arbeiderpartiet Helse».

Arbeid og sosial

2020 har naturlig nok vært sterkt preget av korona-krisen og de ulike krisetiltakene som har blitt behandlet i Stortinget gjennom året. Fraksjonen har jobbet mye med forslag til forbedringer av regjeringens forslag til krisetiltak, som gjennomgående har hatt svak sosial profil og ikke gjenspeilet alvoret i situasjonen. Viktige gjennomslag på dette området har vært forlenget permitteringsperiode, midlertidig økning i dagpengesatsene, kompensasjonsordning for selvstendig næringsdrivende, økt støtte til lærlinger og studenter, samt flere omsorgsdager til foreldre som må være hjemme med barn.

Fraksjonen har også i løpet av perioden fremmet en rekke forslag for å styrke det

seriøse og organiserte arbeidslivet, bekjempe arbeidslivskriminalitet og sikre faste ansettelser fremfor innleie og midlertidighet. Blant annet var det en viktig seier for oss da vi endelig fikk gjennomslag for at det skal føres tilsyn med innleieregelverket. Vi har fremmet flere forslag for å motvirke økende forskjeller gjennom tiltak for et mer inkluderende arbeidsliv. Vi har også stemt mot og fremmet egne forslag for å demme opp for regjeringens stadige kutt i stønadsordninger, herunder arbeidsavklaringspenger og stønader til foreldre med alvorlig syke barn.

En annen viktig sak for fraksjonen har vært forslaget om å sikre rett til feriepenger for personer som går på dagpenger. Over 250 000 nordmenn må klare seg helt uten feriepenger neste sommer etter at regjeringen kuttet ferietillegget.

På pensjonsområdet har vi blant annet fremmet forslag om pensjon fra første krone, regulering av gjennomsnitt av lønns- og prisvekst, økte minstepensjoner og skjermingsfradrag for uføre. Vi har også fremmet forslag som gjør at ansatte i offentlig sektor kan komme noe bedre ut når de jobbet lenger enn levealdersjustering.

Utdanning og forskning

Utdannings- og forskningsfraksjonen har jobbet for flest mulige gjennomslag for partiets program, for høy tillit på kunnskapsfeltet og for å skape engasjement om skole, utdanning og kompetanse. Vi har fornyet og forsterket vår politikk for å være det tydeligste opposisjonspartiet i kunnskapspolitikken, og snakket mye med elever, foreldre, lærere og andre ansatte, fagbevegelsen og organisasjoner for å utvikle en politikk for at elevene lærer mer og trives bedre. Særlig jobber vi for at skole og utdanning skal bidra til valgseier i 2021.

Vårt viktigste budskap er: «Ap vil ha en med aktiv, praktisk og fremtidsretta skole der elever lærer bedre, og der de skal få kvalifiserte lærere – uansett hvor i landet de bor.»

For Ap betyr det 1) at vil ha en skole som ser hele eleven – fordi det er slik barna våre lærer best. Det er ingen motsetning mellom læring og trivsel, 2) at utdanningssystemet vårt skal forberede barna – neste generasjon – på framtidens arbeidsliv, 3) at det er en viktig politisk oppgave å utjevne sosiale forskjeller, bidra til et mer rettferdig Norge og gi alle barn mulighet til gode liv, og 4) at det trengs tid til elevene, ressurser til læring og tillit til fagfolka.

het: Fraksjonen har prioritert mediearbeid høyt, og vært aktive i tradisjonelle og i sosiale medier for å sette agenda, utfordre posisjonen og svare ut angrep. Vi stiller i alle utdanningsdebatter vi kan, og skriver innlegg og kronikker på kjernesakene. Fraksjonen drifter «Aps utdanningsfraksjon» på Facebook, og har «Aps skolenettverk» og «Aps nettverk for høyere utdanning og forskning» for partimedlemmer. Twitter-kontoen @Ap_utdanning er mye brukt. Disse kanalene oppdateres jevnlig, og vi anbefaler å følge oss her!

Korona-året: Korona-pandemien har forsterket behovet for sosialdemokratisk politikk der vi løser de store utfordringene i fellesskap, og sørger for at krisa ikke skaper større forskjeller. Vi har jobbet mye med partiets budsjetter, korona-krisepakker og lovendringer.

Vårt korona-budskap handler om at det meldes om «korona-utmattelse» fra skoler og barnehager over hele landet: Ansatte melder om høyt arbeidspress, økende sykefravær, mangel på vikarbudsjetter og usikkerhet rundt smittevern. Dugnaden fra våren 2020 er avlyst, og det enorme skipperetaket fra i fjor vår, har blitt erstattet av et langvarig arbeidspress. Det er behov for å gi allerede slitne ansatte bedre svar på hverdagen i skolene og barnehagene. Den eneste medisinen mot korona-utmattelsen i skolene og barnehagene er bedre smittevern, forutsigbarhet, mer penger og flere folk.

Læringer må få fullført læretiden sin, studenter må få krisestøtte og bli tatt vare på, og permitterte og andre ledige må få bedre muligheter til å fullføre en utdanning eller få kompetansepåfyll for arbeidslivet. Opposisjonen har fått gjennomslag for to krisepakker for studentene, som bidrar til at studenter ikke må slutte på studiet på grunn av økonomi.

I tillegg til politikktutvikling har fraksjonen deltatt i debatter, på seminarer og hatt mange kurs og partimøter. Vi tar gjerne imot invitasjoner fra partilag – digitalt eller, på sikt, fysisk!

Fraksjonen har også jobbet med hovedsakene:

Barnehage: Med Ap ville barna fått bedre og billigere barnehager, med flere barnehagelærere og fagarbeidere, fordi gode barnehager er noe av det aller viktigste vi som fellesskap kan gjøre for å gi alle barn en god start i livet. Vi har utviklet vår politikk i nytt partiprogram og våre alternative budsjetter, blant annet basert på rapporter og nye tall som kaster nytt lys på salg av eiendom og andre måter private barnehager henter ut gevinst, og vi følger opp Velferdstjenesteutvalget som nylig er framlagt. Det har fremdeles ikke kommet ny barnehagelov fra regjeringen, og denne etterlyser vi for tredje gang denne perioden.

Grunnskole: Det viktigste for barns læring er kvalifiserte lærere med tid og tillit. Vi har fremmet mange forslag for å sikre nok kvalifiserte lærere over hele landet, og utviklet vår store satsing på tidlig innsats og å rekruttere, utdanne og beholde flere lærere i skole og barnehage. Stadig flere elever går på privatskoler, og vi har konfrontert regjeringen med at de i flere saker overprøvd både kommuner, fylkeskommuner og Utdanningsdirektoratets anbefaling. Det uthuler fellesskolen, og taper penger fra allerede pressede kommunebudsjetter. Vi har hatt forslag om gode og trygge læringsmiljø og gjennom en styrket skolehelsetjeneste, et intensivt anti-mobbearbeid og større satsing på unges psykiske helse, alt understøttet av en vesentlig sterkere kommuneøkonomi enn regjeringen. Vi vil gjennomføre en tillitsreform som vil frigjøre tid til læring og fjerne unødvendig byråkrati.

Videregående opplæring: Vi har fulgt opp Lied-utvalgets anbefalinger om rett til fullføring, og kjempet for at lærlinger og elever ikke skal bli prioritert ned i krisepakken på Stortinget. Fraksjonen hadde planlagt en yrkesfag-turné, som så langt har forlist pga. korona. Vi har levert en yrkesfagmilliard denne perioden for at flere kan velge yrkesfag, få læreplass og gjennomføre. Vi vil ha en læreplassgaranti der fylkene, arbeidslivet og staten samarbeider om å garantere læreplass til alle kvalifiserte søkere, mer moderne og oppdatert utstyr i yrkesfagundervisningen, styrke særlig kostnadskrevenne utdanningsprogrammer og sikre at elever og lærlinger som rammes av koronakrisen får et fullverdig opplæringstilbud.

Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole): Her har vi fått gjennomslag for en opptrappingsplan for 1000 flere fagskoleplasser i året, og har fremmet flere forslag om å bruke fagskolene aktivt i kompetansereformen og mer etter- og videreutdanning for fagskolelærere.

Høyere utdanning og forskning: Et eget utvalg har bidratt til partiets nye Strategi for høyere utdanning og forskning, og vi satt større trykk på god og tilgjengelig utdanning over hele landet. Vi har jobbet for Aps mål om 3000 flere studentboliger i året, og mot regjeringens stipendkutt for studenter som bytter eller ikke fullfører utdanningen sin, og tiltak for mer internasjonalisering og bedre arbeidslivsrelevans. Vi foreslår 3000 flere studieplasser, en satsing på psykisk helse for studenter og vil gjennomføre en tillitsreform i

for å styre bedre og mer overordnet. Ap vil føre en aktiv forskningspolitikk som grunnlag for ny viten, utvikle velferdsstatens yrker og skape nye næringer og arbeidsplasser.

Livslang læring: Arbeidet med livslang læring og partiets kompetansereform har stått særlig sentralt, og vi har hatt en kompetansesatsing i alternativt budsjett på i snitt rundt 1 milliard utover regjeringens budsjettforslag, i samarbeid med andre fraksjoner. Det vil bidra til at flere får kompetansen som trengs i arbeidslivet, og til å gi utdanning til flere over hele landet.

I vårt budsjett for 2021 følger vi opp med lavere barnehagepris, begynne innføringen av gratis SFO for første klasse, flere barnehagelærere og 1000 flere lærere over hele landet, og et krafttak for en mer praktisk skole der elevene blir sett, hørt og tatt på alvor. Vi har foreslått en forbedret lærerutdanning med mer pedagogikk og praktisk lærerarbeid. Kombinert med flere studieplasser er dette et krafttak for mer utdanning til vanlige folk over hele landet.

Næring

Koronakrisen har rammet norsk næringsliv hardt, og Arbeiderpartiet har siden mars 2020 jobbet for å styrke og forbedre krisepakken som regjeringen har foreslått, bl.a. gjennom bedre permisjonsordninger og kompensasjonsordninger som omfatter flere bedrifter. Nedstengingen av samfunnet har rammet enkelte næringer ekstra hardt, og har også ført til at forskjellene mellom folk øker. Dessverre har regjeringen eller FrP ikke vært villig til å lytte til Arbeiderpartiets krav om sosial rettferdighet i ordningene for næringslivet, som forbud mot utbytter, økte lederlønninger, bonuser og oppsigelser for bedrifter som mottar støtte fra fellesskapet. Vi har også etterlyst bedre ordninger mot næringer som er spesielt utsatt, som reiselivet.

Pandemien har også vist hvor viktig det er med god beredskap på ulike områder.

Allerede da Stortinget behandlet meldingen om helsenæringen i 2019/2020 tok Arbeiderpartiet til orde for økt egenproduksjon av utvalgte, kritisk viktige legemiddel i Norge. Våren 2020 fremmet Arbeiderpartiet på nytt forslag om etablering av et nasjonalt cluster for utvikling og produksjon av vaksiner, men dette fikk vi ikke flertall for.

Regjeringen fortsetter å føre en passiv næringspolitikk, og omstillingen i retning av økonomien går for sakte. Da Eierskapsmeldingen ble behandlet i Stortinget vinteren 2020, tok Arbeiderpartiet til orde for å styrke det statlige eierskapet, og bruke eierskapet som et strategisk verktøy i omstillingen av norsk økonomi. Dette står i kontrast til regjeringens fokus på å redusere det statlige eierskapet over tid. Arbeiderpartiet vil øke, ikke redusere det statlige eierskapet. Vi tok også til orde for mer moderasjon i lederlønningen i de statlige selskapene.

Offentlige innkjøp er av stor betydning for samfunnsøkonomien. Under behandlingen av Stortingsmeldingen om smartere offentlige innkjøp foreslo Arbeiderpartiet bl.a. at det måtte stilles seriøsitetskrav tilsvarende Oslomodellen i alle offentlige anskaffelser. Høsten 2020 fremmet vi et representantforslag om at sosiale hensyn skal likestilles med øvrige grunnleggende hensyn i anskaffelsesloven. Saken er til behandling i Stortinget.

På bakgrunn av et forslag fra Arbeiderpartiet la Regjeringen våren 2020 fram Stortingsmeldingen «Høytflyvende satellitter – jordnære formål.» Romvirksomheten er viktig for både strategiske og økonomiske interesser, og Norge har en betydelig romindustri. Stortinget vedtok bl.a. å be regjeringen sørge for at Andøya Spaceport blir realisert så raskt som mulig,

Arbeiderpartiet vil ta i bruk naturressurser over hele landet for å sikre nye arbeidsplasser. I alternativt statsbudsjett for 2021 foreslo Arbeiderpartiet å gi Statkraft én milliard til utvikling av en norsk grunninfrastruktur for produksjon og distribusjon av hydrogen. I tillegg ble det foreslått et statlig investeringsprogram for skalering og kommersialisering av nye næringsmuligheter.

Regjeringen har prioritert å legge til rette for salg av den norske skogen fremfor å videreutvikle skognæringen. Arbeiderpartiet har gjennom flere forslag i perioden forsøkt å stoppe salget av skogene vi har i felles eie gjennom Statskog, og vi mener også at Statskog bør få en rolle i en industriell satsing på skogen.

Arbeiderpartiet har fremmet mange forslag for å ivareta norske sjøfolk, og for å få på plass norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel. Vi kjempet mot regjeringens forslag til kutt i nettolønnsordningen, og fikk sammen med opposisjonen reversert dette usosiale kuttet. Den maritime næringen gjennomgår en dyp krise som følge av koronapandemien, og Arbeiderpartiet har jobbet for sterkere krisetiltak som sikre viktige arbeidsplasser og bedrifter langs kysten.

Arbeiderpartiet har over flere år arbeidet for å sikre bedre konkurranse og mindre maktkonsentrasjon i dagligvarebransjen. På bakgrunn av et forslag fra Arbeiderpartiet vedtok Stortinget i mars 2020 en ny lov om god handelsskikk i dagligvarebransjen, som skal sikre mer åpenhet og mer ryddige og effektive forhandlinger og kontrakter. Det ble også etablert et eget Dagligvaretilsyn.

Sjømat

Regjeringens kvotemelding ble møtt med stor motstand langs hele kysten. Da den ble behandlet i Stortinget våren 2020 foreslo Arbeiderpartiet å sende saken tilbake til regjeringen, siden en rekke tiltak ikke var tilstrekkelig utredet. Dette fikk vi ikke støtte for, og resultatet ble stor usikkerhet langs kysten på hva som blir konsekvensene av Stortingets vedtak. Sentrale spørsmål er fortsatt uavklart, bl.a. gjelder dette kvotefordelingen mellom flåtegruppene og spørsmål knyttet til tilbakefall av strukturkvotene. Riksrevisjonens rapport om kvotepolitikken fra april 2020 viste at utviklingen på mange måter går i feil retning. Selv om det har vært økt lønnsomhet i fiskeflåten, så taper både lokalsamfunn og fiskeindustri flere steder langs kysten på dagens politikk. Dette utfordrer målsettingen vår om en variert flåte og at fiskeressursene skal gi aktivitet langs kysten.

I perioden har det vært rekordhøy eksport av norsk sjømat, men store verdier går tapt når fisk sendes ubearbeidet ut av landet. For å stimulere til flere arbeidsplasser i fiskeindustrien har Arbeiderpartiet bl.a. fremmet forslag om en ordning med utleie av oppdrettstiltalelser til egenproduksjon i fiskeindustrien, og dette forslaget fikk flertall. Regjeringen skal ila våren 2021 komme tilbake Stortinget med forslag til innretning på en slik ordning.

For å få bukt med useriøse aktører innen fiskeriene har Arbeiderpartiet fremmet forslag om en tiltakspakke for å sikre seriøsitet i fiskeindustrien. Forslaget oppnådde ikke flertall i Stortinget.

Landbruk og reindrift

I juni 2019 vedtok Stortinget et forbud mot hold av pelsdyr, med en avviklingsperiode fram til 1.1.25. Arbeiderpartiet stemte for forslaget, og har hele tiden vektlagt at det må gis økonomisk kompensasjon til de som skal avvikle, og tilskudd til omstilling. I februar 2020 vedtok Stortinget at det skal gis økonomisk kompensasjon som om det dreier seg om et ekspropriasjonsartet inngrep, basert på individuell verdivurdering av hvert enkelt pelsdyranlegg.

Våren 2019 ble det inngått jordbruksavtale mellom staten, Bondelaget og Småbrukarlaget, og avtalen ble enstemmig vedtatt i Stortinget. Under koronahåndteringen fikk Arbeiderpartiet med seg et enstemmig Storting på å rydde opp i arbeidsforholdene i jordbruks- og grøntsektoren. Regjeringen ble pålagt å involvere fagbevegelsen i arbeidet, men har ikke fulgt opp Stortingets vedtak.

Som en følge av pandemien ble det våren 2020 inngått jordbruksavtale mellom partene etter en forenklet prosess, uten framlegging av krav og tilbud i tråd med vanlig prosedyre. Avtalen ble enstemmig vedtatt i Stortinget.

Våren 2019 behandlet Stortinget endringer i reindriftsloven om obligatorisk individmerking av rein. Arbeiderpartiet stemte mot dette, og har tatt til orde for en helhetlig revisjon av reindriftsloven. Her har vi ment at det bl.a. også må ses på hvor inngripende en obligatorisk ID-merking vil være for den tradisjonelle samiske reindriften og kulturen. Reindriftsoppgjørene for 2019 og 2020 ble enstemmig vedtatt i Stortinget.

Energi og miljø

I perioden har vi tatt viktige skritt for å følge opp partiprogrammet innenfor energi- og miljøfeltet.

Statsbudsjettet for 2020 og 2021

Arbeiderpartiet har i sine alternative statsbudsjett i perioden fokusert på at vi skal nå klimamålene samtidig som vi skaper arbeidsplasser. Klimapolitikken skal være rammen rundt all vår politikk.

Klimabudsjett

Vi har utarbeidet et eget klimautslippsbudsjett i tilknytning til vårt alternative statsbudsjett for 2020 og 2021. Med dette gjør vi hvordan vi vil kutte utslipp og forventet utslippseffekt. For 2021 la vi fram et klimabudsjett med et forsterket mål om å kutte 55% av klimagassutslipp i forhold til 1990 innen 2030, og mål om karbonnøytralitet innen 2050. En samlet arbeiderbevegelse står bak målsettingen som gjelder hele økonomien og alle utslipp. Norge skal oppfylle denne forpliktelsen i samarbeid med EU i tråd med klimaavtalen mellom Norge, EU og Island.

For å nå våre klimamål i tide, trenger vi en aktiv stat og en næringspolitikk som viser retning. En aktiv og retningsgivende politikk der staten setter fart på en rekke tiltak som har mål om å redusere utslipp og omstille økonomien handler om langt mer enn statlig pengebruk. Vel så viktig som offentlige økonomiske midler er konkrete og god formulerte mål, planmessighet, treffende skatter og avgifter, aktiv bruk av offentlige innkjøp til å fremme grønn teknologiutvikling og nullutslipp, samt bruk av forbud og påbud. Tydelige og forutsigbare rammer vil være svært viktig for å tilrettelegge for grønn verdiskaping. For å sikre at kommunene kan bidra aktivt til klimaomstillingen, ønsker vi å forsterke støtteordningen Klimasats.

Arbeiderpartiets klimabudsjett legger opp til satsinger på hydrogen, elektrifisering, karbonfangst og energieffektivisering og opptrapping av CO₂-avgift som noen av virkemidlene for utslippsreduksjon i ikke-kvotepliktig sektor. Vi har foreslått å styrke Enova for å bidra til grønn omstilling i industri, satsing på sirkulærøkonomi og maritim sektor, samt utbygging av ladeinfrastruktur i distriktene. For å håndtere fysisk klimarisiko har vi foreslått å styrke kommunenes nøkkelrolle i arbeidet med å redusere klimautslippene gjennom å øke klimasats og bymiljøpakkene og midler til forebygging av flom- og skred. Vi har også foreslått å øke innsatsen på tiltak innen restaurering av natur og naturforvaltning, skogvern, plast i havet og til friluftsliv og forslag om oppnevning av et offentlig naturrisikoutvalg.

I perioden har det vært behandlet en rekke saker om klima og energi med forslag til tiltak og virkemidler for å nå våre klimamål innen 2030 bl.a. innlemmelse i EØS-avtalen om en felles oppfyllelse med EU om utslippsmålet for 2030. Arbeiderpartiet har også fremmet en rekke klimaforslag i perioden gjennom både representantforslag og i våre alternative budsjetter:

- Gjøre det dyrere å forurense ved å øke CO₂-avgiften med 10 prosent årlig frem til 2030, med unntak for bensin og diesel, der avgiften skal økes med 5 prosent årlig frem til 2025. Disse målene blir oppdatert i lys av behandlingen av klimaplanen i Stortinget våren 2021.
- Innføre konkrete mål for utslippskutt for hver enkeltsektor og næring i Norge. Målene skal utvikles i samarbeid med berørte næringer og følge det felles klassifiseringssystemet som nå utvikles i Europa. Det skal etableres et system for jevnlig og forpliktende oppfølging av tiltak og måloppnåelse.
- Øke støtten til satsinger som karbonfangst, havvind, hydrogen og grønn skipsfart, blant annet gjennom å gjennomføre en skattereform slik at det blir mer attraktivt å investere i klimavennlige næringer.
- Satse på nye, grønne verdikjeder gjennom sektoroverskridende satsinger på områder som karbonfangst, -lagring og -bruk, og produksjon, distribusjon og bruk av hydrogen.
- Målsetting om realisering av to fullskala CCS-prosjekter, både i sementproduksjonen i Brevik og i avfallsforbrenningen på Klemetsrud, og samtidig utvikle et transport- og lagringsanlegg i Nordsjøen.
- Vektlegge klima- og naturhensyn sterkere i offentlige anskaffelser, og bruke anskaffelser systematisk for å få frem nye klimateknologier i større omfang.

- Gjøre større bruk av det statlige eierskapet til å fremme målsetninger knyttet til klima og natur.
- Øke andelen offentlige forskningsmidler som brukes på klima og natur, vesentlig.
- Opprette et nasjonalt råd for rettferdig omstilling for arbeidslivet der partene i arbeidslivet har en sentral rolle.
- Ta større hensyn til fordelingsprofil i utforming av klima- og miljøpolitikken, og utrede hvordan næringer som forurenses mest, og personer som har størst betalingsevne, kan bidra mer enn i dag.

Stortingsmelding om karbon fangst og lagring – Langskip

Høsten 2020 fram en melding som foreslår å gi støtte til gjennomføring av ett norsk demonstrasjonsprosjekt for fullskala CO₂-håndtering som omfatter fangst, transport og lagring av CO₂ som er knyttet til industriell produksjon av sement ved Norcems fabrikk i Brevik, heretter kalt Langskip. Prosjektet skal demonstrere at CO₂-håndtering er trygt og mulig, samt legge til rette for læring og reduserte kostnader for senere prosjekt. I tilknytning til prosjektet blir det etablert ekstra kapasitet som andre prosjekt kan dra nytte av. Terskelen for å etablere nye CO₂-fangstprosjekt blir dermed lavere. Det er bred politisk enighet om at karbonfangst og -lagring er en viktig innsatsfaktor for å begrense de menneskeskapte klimaendringene og nå målene i Parisavtalen. Industriell fangst og lagring av CO₂ (CCS) er i de fleste scenarioer avgjørende for å nå to-gradersmålet og i alle scenarioer for å nå 1,5-gradersmålet. Langskip skal også legge til rette for næringsutvikling gjennom å bevare, omstille og skape ny industri og næringsvirksomhet i Norge. For å lykkes med karbonfangst og lagring er det etter bred enighet om at det er viktig at man har på plass løsninger for en hel verdikjede, blant annet for å kunne gjennomføre industriens veikart for reduserte utslipp, for leverandørsiden for fangstanlegg og for å bidra til at teknologien utbredes internasjonalt.

Forvaltningsplan for Barentshavet og alle de norske havområdene

Stortinget har behandlet en melding helhetlige forvaltningsplaner for alle de norske havområdene vinteren 2020 hvor da særlig fastsetting av iskantsonen og forvaltningen i Barentshavet ble grundig drøftet. Arbeiderpartiet og flertallet understreket at det i områder som er særlig verdifulle skal det tas særlig hensyn til naturmangfold og at føre-var prinsippet skal legges til grunn. I de områdene som er identifisert som særlig verdifulle og sårbare, har vi et spesielt ansvar for å vise særlig aktsomhet, og menneskelig aktivitet skal foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold. Vern og beskyttelse av sårbare naturtyper er spesielt viktig å hensyn ta i forvaltningen. Til grunn for meldingen ble oppdatert faglige grunnlag lagt til grunn for avgrensing av de særlige verdifulle og sårbare områdene iskantsonen, polarfronten og Eggakanten i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplanen. Faglig forum fremhever at iskantsonen er en mer korrekt benevnelse enn bare iskanten, da områdets egenskaper og biologiske prosesser som har betydning for områdets verdi og sårbarhet, omfatter mer enn akkurat overgangen mellom is og åpent hav.

Arbeiderpartiet og regjeringspartiene ble enige om at regelverket skal være tydelig på hvilke krav som stilles til aktivitet og at det ikke skal settes i verk ny petroleumsvirksomhet der det finnes is mer enn 15 pst. av dagene i april, basert på isdata fra de siste 30 årene. Dette er en

fast grense som gjelder inntil den eventuelt blir oppdatert i senere forvaltningsplaner. Grensen berører ikke allerede gitte utvinningstillatelser og det er heller ikke tildelt areal nord for iskantsonen slik den er definert i Meld. St. 20 (2019–2020).

Sak om Equinor ASAs virksomhet i USA og statens eieroppfølging

Equinors USA-virksomhet ble satt på dagsorden i 2020 etter oppslagene om store tap på over 21 mrd. dollar på disse investeringene. Oppslagene om saken ga signaler om en vært svak økonomisk styring, dårlig regnskapsførsel og manglende helhetlig oversikt over USA-segmentet. Arbeiderpartiet tok initiativet til å innkalle ansvarlig statsråd til Stortinget for å redegjøre for statens eieroppfølging av Equinor sin virksomhet i USA. Vi mente det var viktig å få redegjort fra regjeringen om hvordan staten, hadde forholdt seg til det som er blitt beskrevet som en aggressiv vekststrategi og problemene i økonomistyringen i Equinors USA satsing og hvordan eierdialogen ble ivaretatt av statsråden og selskapet.

For å belyse departementets oppfølging av selskapet gjennom eierdialogen ble det i tillegg avholdt en åpen høring hvor Stortinget ba om en redegjørelse fra OED om hvordan de sørget for at statens forventninger til selskapet er blitt kommunisert, hva OED fikk vite underveis om forholdene i USA, og hva departementet foretok seg basert på den informasjonen de har fått. Under behandling av saken understreket Arbeiderpartiet at staten, på tross av å være hovedeier, har vært blant de mer passive eierne av Equinor og at eierstyringen er en reell toveis dialog mellom eier og eid selskap. Prinsippene om god statlig eierstyring skal ligge fast. Samtidig understreket Arbeiderpartiets at det ikke er noen motsetning mellom god eierstyring i tråd med vedtatte prinsipper på den ene siden, og en tydelig eierstyring når det gjelder ansvarlighet, sunn økonomistyring, måloppnåelse og eksplisitte krav til ESG (miljø, sosiale forhold og styring).

Konklusjonen fra Arbeiderpartiet og opposisjonen i Stortinget er at i framtida trengs en tydeligere hånd på eierstyringen. Stortinget vil i løpet av vinteren 2021 behandle Riksrevisjonens rapport om hvordan staten har opptrådt som eier i Equinor.

Om vindkraft på land

I perioden har det blitt behandlet flere saker om utbygging av landbaserte vindkraften, og det har vært et sterkt lokalt engasjement. Mange av konsesjonene er gitt for lang tid tilbake og med positivt vedtak fra kommunestyrene med ett unntak. Men fokuset på naturinngrep, friluftsliv, eierskap ble satt på dagsorden når inngrep og høyde på vindmøllene ble konkret. Det ble til dels store protester mange steder i landet. Et samlet Storting vedtok å be Regjeringen foreta en gjennomgang av vindkraftkonsesjonene som er gitt, men enda ikke ferdigstilt, for å finne ut om noen av disse var gitt på feil grunnlag. Endelig oversikt over gjennomgangen er forventet å komme til Stortinget våren 2021. Høsten 2021 ble stortingsmelding om vindkraft behandlet, og Arbeiderpartiet var med å sikre flertall for at følgende skal gjelde ved nye konsesjoner:

- Det settes en frist på inntil 5 år fra et prosjekt er endelig godkjent til vindkraftanlegget må være i drift, og at det i konsesjonen fremkommer antall og høyde på vindturbiner samt buffersone til bebyggelse eller annen aktivitet, men med unntak for vindkraftanlegg i tilknytning til industri/næringsaktivitet. Plan og finansiering for

hvordan vindkraftanlegg i så stor grad som mulig skal tilbakeføres til naturen etter endt drift skal være en del av konsesjonen.,

- Regjeringen må i løpet av våren 2021 komme tilbake til Stortinget om at arealavklaring for vindkraftanlegg skal følge plan- og bygningsloven. Konsesjonene skal fortsatt gis av NVE.
- Regjeringen må i løpet av 2021 komme tilbake til Stortinget med forslag til vindkraftbeskatningen, der vertskommunene får et rettmessig vederlag.

Det vi ikke fikk flertall for var:

- En helhetlig energi- og klimaplan som ser næringslivets og samfunnets forventede energibehov, energieffektivisering og behovet for ulike former for ny energiproduksjon i sammenheng med norsk klimapolitikk. Planen må tydeliggjøre behovet både på nasjonalt og regionalt nivå, og fremmes for Stortinget i løpet av 2021.
- At Fylkeskommunen får et tydelig ansvar for å vurdere regional plassering av eventuelle ønsker om vindkraft. Regjeringen og flertall på Stortinget mener det er NVE og Fylkesmannen som skal ha hovedansvaret for lokalisering
- at det utarbeides en ny hjemmel i energiloven om at konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket klart overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt.
- At det i konsesjonen legges særlig vekt på konsekvenser for friluftsliv, landskap, naturmangfold, samiske interesser, sammenhengende naturområder med urørt preg og samlet belastning og at hensynet til kommunale og regionale arealplaner skal vektlegges. at det ikke gis nye konsesjoner til vindkraftutbygginger i villmarkspregede områder eller i områder hvor utbyggingen truer utrydningstruede arter eller naturtyper.
- Mer forskning på konsekvenser av vindkraft på miljø, natur, helse og landskap.

Andre energi og miljøsaker

I perioden har Arbeiderpartiet bl.a. fremmet konkrete forslag om en kraftpolitikk som bygger norsk industri og satsing på havindustri, og utarbeidet en egen Nordsjøplan.

På miljøsidene har vi behandlet en rekke forslag om rovviltforvaltningen for å dempe konfliktene mellom en bærekraftig rovviltbestand og tiltak mot miljøkriminalitet.

Justis

Fraksjonens overordnede mål har vært å skape trygghet for alle, i hele landet og øke

samfunnssikkerheten. Det innebærer at forbrytelser skal oppklares raskt, ofre for kriminalitet skal tas vare på og lovbrøtere skal straffes med straff som virker og de skal rehabiliteres. Arbeidet i fraksjonen har vært preget av å få frem at regjeringen ikke deler disse målene når det kommer til handling.

Forliket om «Nærpolitireformen» har ikke blitt fulgt opp av

regjeringen. Regjeringen gjennomfører en helt annen reform enn den Stortinget vedtok. Vi står ikke inne for resultater av den såkalte «Nærpolitireformen». Vi mener grunnleggende

premisser og enighet om et styrket nærpolti, klare krav til lokale prosesser og tiltak for kultur og ledelse er brutt.

Gjørvkommisjonens påpekning av det ordinære politiet som den viktigste beredskapsressursen har heller ikke blitt fulgt opp som følge av underfinansieringen fra regjeringens side. Fraksjonen mener regjeringen heller ikke har levert på den lokale og nære beredskapen. ABE kuttene har rammet beredskapsetatene så vel som de frivillige og ført til manglende øving og samhandling for å styrke beredskapen nasjonalt såvel som lokalt.

Fraksjonen har likeledes påpekt regjeringens manglende oppfølging av ofrenes stilling i samfunnet. Ofre for kriminalitet ikke skal måtte vente i flere år for å få sin straffesak oppklart, eller oppleve at en voldtektssak henlegges på grunn av ressursmangel. Fraksjonen har derfor foreslått en storstilt satsing på påtalemyndigheten slik at forbrytelser skal oppklares raskt. I tillegg til at Arbeiderpartiet har prioritert økte bevilgninger til hele justisfeltet. Det innebærer at vi også har satset på kriminalomsorgen fordi vi mener at rehabilitering og best mulig straffegjennomføring styrker sikkerheten for dem som jobber i fengslene og samfunnet på utsiden. Fraksjonen har jobbet for at sulteforingen av norske fengsler og friomsorg må stanses og innholdet i soningen styrkes. Vi vil ha mer trygghet og satser derfor på et soningsforløp og et innhold i soningen som virker, vel vitende om at innsatte en dag skal bli noens nabo. Fraksjonen har også særlig lagt vekt på å få frem de mangelfulle soningsforholdene som tilbys kvinner. I motsetning til høyresiden har fraksjonen vært klare på at barn ikke skal sone i fengsel, og heller tatt til orde for et styrket forebyggende arbeid, samt en styrking av ungdomsenhetene.

Fraksjonen har jobbet mot sentralisering av domstolene og har stemt for en fortsatt desentralisert domstolstruktur. Vi mener lovverket må brukes slik at dommere og saker kan deles mellom domstolene, og ikke minst at domstolene må digitaliseres.

Av andre saker i denne perioden som det er grunn til å trekke frem er behandlingen av endringer i straffeloven hvor vi fikk gjennomslag for diskrimineringsvern uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, og flertall for et forbud mot søskenbarnektenskap. Vi har også fått gjennomslag for vårt forslag om å sikre finansiering av en ny fagskole for brann og beredskap i Tjelsund. Fraksjonen har også tatt kampen mot sosial kontroll og gjengkriminalitet, og fremmet en rekke forslag.

Vi har jobbet for at Arveloven skal bli enklere og mer moderne. Mot isolasjon i fengsler, og gratis tilgang til rettshjelp for ofre i trygdeskandalen (NAV). For inkorporering av ILOs kjernekonvensjoner samt forslag om å innføre profesjonell vask og renhold i fengsler. Fraksjonen jobbet også høsten 2020 en del med regjeringens forslag til ny finansavtalelov hvor fraksjonen la vekt på å fremme forslag for å styrke forbrukerne mer enn hva regjeringen la opp til.

Fraksjonen har et godt samarbeid med både fagbevegelse og relevante organisasjoner på justisområdet. Vi har en egen justispolitisk gruppe sammen med LO og forbundene. Fraksjonen har også god dialog med PF, Advokatforeningen, Redningsselskapet, Jussbuss, Jurk, og Forbrukerrådet for å nevne noen.

Mye av siste års arbeid i perioden har også vært preget av covid 19. Fraksjonen var involvert i arbeidet med koronaloven og har hatt mye arbeid med tiltak for å avhjelpe de negative konsekvensene av covid 19 i domstolene, politiet og kriminalomsorgen.

Maria Aasen-Svensrud har ledet fraksjonens arbeid motvold i nære relasjoner i samarbeid med andre fraksjoner. Hun ledet også partiets utvalg mot netthets som fraksjonen jobber med å følge opp.

Høsten 2020 gikk Jan Bøhler ut av justisfraksjonen. Nytt medlem ble Martin Henriksen.

Familie- og kultur

Fraksjonen har jobba med å følge opp saker fra partiprogrammet, og fulgt opp pandemikonsekvensene for kulturnæringene, frivilligheten og idretten, og for særskilt utsatte barn og unge. Vi drifter egen facebook-side, der aktuelle møter og saker presenteres. Vi har hatt god kontakt med organisasjonene, tilpasset med bl.a. teams-møter. Rød/grønt samarbeid er etterstrebet.

Til tross for opposisjonsrolle og mindretall har vi fått flertall og gjennomslag bl.a. for følgende egne Ap-forslag:

- Reklameforbud på TV for ulovlige spill
- Flere forbedringer av tilskuddsordninger for kulturnæringen i korona-sammenheng
- Forslag om kjønnsnøytrale titler i statlige virksomheter og hos ombud
- Statlig utvalg for å sikre rettssikkerheten i alle ledd i barnevernet
- Frivilligsentralene er igjen tilbake på kulturbudsjettet

Av større saker har vi behandlet kulturmelding, mediemelding og tros- og livssynsmelding og lov. Vi har satt likestilling på dagsorden og foreslått en styrket LHBTI-politikk.

Fraksjonen har jobbet særskilt for å hindre maktmisbruk og sosial kontroll i religiøse miljøer.

Siden barn rammes særskilt av økende forskjeller i samfunnet, flere arbeidsløse og mange som lever trangbodd, har fraksjonen jobbet aktivt med tiltak for å bidra til et bedre oppvekstmiljø.

Vi har sørget for at barnevernet stadig har vært tema i Stortinget. Det har vært nødvendig fordi regjeringen har sviktet gang på gang, også ifølge Barneombudet, rapporter fra helsetilsyn og riksrevisjon.

Transport

Arbeiderpartiets medlemmer i Stortingets transport- og kommunikasjonskomite i denne perioden har vært Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø.

Arbeidet i transportkomiteen har vært preget av det borgerlige flertallets nærmest dogmatiske ønske om å bygge ned offentlig virksomhet, privatisere offentlige oppgaver, splitte opp statlige etater, øke den markedsorienterte konkurransen og generelt svekke transportbransjens mange arbeidstakere sine rettigheter. Fremskrittspartiet har siden 2013 hatt samferdselsministeren, men med partiets plutselige utgang av regjering i januar 2020 ble denne ministerposten tildelt en statsråd fra KrF. Vår dialog med regjeringen har etter omkalfatringen blitt noe bedre, men det politiske prosjektet til det borgerlige flertallet ligger fast og er på ingen måte endret.

Av svært mange og omfattende saker kan vi trekke fram noen hovedsaker fra perioden som illustrerer den politiske situasjonen på samferdselsområdet:

Bompenger ble gjenstand for omfattende debatt våren og sommeren 2019 i forkant av kommune- og fylkestingsvalget. Kombinasjonen av bompengefinansierte nye veiprosjekter og innføring av større krav til regulering av biltrafikk i byvekstavtalene gjør at den samlede bompengebruken har økt betydelig. I valgkampen 2013 lovet Frp velgerne at bomringene skulle forsvinne. Fasiten etter nærmere sju år med finansminister og samferdselsminister fra Frp er at antallet bomstasjoner har økt fra 170 i 2013 til 334 i 2019, en økning på 96 prosent. Bominntektene har i samme periode økt fra 8 milliarder kroner til 14,2 milliarder kroner i 2020. Vår linje ligger imidlertid fast, nemlig prinsippet om at brukere skal være med på delfinansieringen av vegutbygginger, og at privatbiltrafikken inn til storbyene må reduseres.

Med bakgrunn i den såkalte jernbanereformen kommer det stadige forslag fra regjeringen om oppsplittinger og opprettelse av nye selskaper og underselskaper innen norsk jernbane. Nåværende Vy tilsvarer trafikkdelen av det tidligere Norges Statsbaner (NSB), som altså skiftet navn i 2019. Selskapet har måttet konkurrere med utenlandske og/eller privateide selskaper om trafikken på de norske jernbanestrekningene. Så langt er togtrafikken i tre geografisk inndelte områder lagt ut på anbud, tre såkalte trafikkpakker. Trafikkpakke 4 og 5 som gjelder togtrafikken på Østlandet gjenstår, men det er regjeringens plan også å legge trafikken her ut på anbud. På samme tid har regjeringspartiene skjøvet på vedtatte investeringer til InterCity-utbyggingen på Østlandet, samt elektrifiseringen av Meråkerbanen og Trønderbanen. Regjeringen har heller ikke greid å lande spørsmålet om implementering av EUs fjerde jernbanepakke i norsk rett, noe Ap motsetter seg.

Det ble fra november 2020 innført frislipp av drosjepolitikken etter initiativ fra det borgerlige flertallet. Fjerning av antallsbegrensning og behovsprøving (altså frislipp), fjerning av tilknytningsplikt til sentral (ingen driveplikt/vaktkjøring), fjerning av krav til foretaksform (reduert krav til løyvehaver) og senere også fjerning av taksameter (begrenser muligheter for kontroll og tilsyn og skatteinntekter). Arbeiderpartiets medlemmer i fraksjonen har kjempet hardt mot dette over flere år, og er frustrert over nok et tap som vil svekke en hel yrkesgruppe og en hel næring.

Norske myndigheter har et stort ansvar for rammevilkårene i transportsektoren Norge. Og dermed også ansvaret for at ansatte har trygge arbeidsplasser med anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Dette er et ansvar som ikke møtes med den nødvendige handlekraften fra regjeringspartiene. Ap har derfor gjennom perioden fremmet egne forslag som styrker arbeidstakeres rettigheter i transportsektoren, og som hindrer at transportbransjen utvikler seg i en retning som gjør at presset på lønns- og arbeidsforhold øker. Skal vi stanse farlige vogntog på norske veger må det gjøres mer for å kontrollere lønns- og arbeidsvilkårene til sjåførene. Det er en nær sammenheng mellom dårlig trafiksikkerhet og dårlige lønns- og arbeidsforhold. Ap-fraksjonen har kjempet for å bruke mer penger på utekontroll av kjøretøyer for å stanse farlige lastebiler med underbetalte sjåførere. Av ulike initiativ på dette området kan nevnes:

- April 2019: 10 tiltak for tryggere transport på norske veger
- Desember 2019: Tiltak for å forebygge sosial dumping og begrense kabotasjekjøring i det norske transportmarkedet
- Februar 2020: Forslag til opprydding i innleieregelverket
- Mars 2020: Innføring av elektroniske fraktbrev (eCMR) i vegtransporten
- Mai 2020: 10 forslag til styrking av norsk anleggsbransje
- Mai 2020: Bedre kontroll med utenlandske sjåførers arbeidsforhold
- Juni 2020: Tiltak for å styrke de seriøse aktørene i arbeidslivet og øke rekrutteringen til håndverksyrkene

Korona-pandemien våren 2020 har hatt stor innvirkning på norsk transportbransje, enten det gjelder luftfarten, kystruten, kollektivtrafikken, reiselivet og lastebilnæringen. Vi har ennå ikke klart for oss hva konsekvensene blir av dette, og i skrivende stund diskuteres fremdeles ulike tiltak for å dempe de negative virkningene ved nedstengingen.

Aps linje på samferdselsfeltet for øvrig har vært en viktig ledetråd for arbeidet på Stortinget:

- Satsing på klima, kollektiv og miljø
- Trygghet på veien i hele landet
- Kyst- og nordområdesatsing
- Styrket nettilgang - bredbånd til alle!

Kommunal

Det er flere store saker som har preget arbeidet i Kommunal- og forvaltningsfraksjonen i perioden 2019-2020. Både i 2019 og 2020 økte vi i vårt alternative statsbudsjett overføringene til kommunesektoren betydelig ut over regjeringens forslag. Både kommunene og fylkeskommunene ville hatt en bedre økonomisk situasjon med våre kommuneopplegg, og velferdstjenestene lokalt ville blitt bygget ut i et raskere tempo.

Kommunenes situasjon i håndteringen av koronapandemien har selvsagt tatt stor plass og vi har vært opptatt av at kommunene skal få sine tapte inntekter og økte utgifter dekket, og har fremmet en rekke forslag om dette i Stortinget. Fraksjonen har også hatt tett kontakt med våre ordførere og fylkesordførere gjennom jevnlig møter.

Fraksjonen har vært opptatt av at partiet skal ha en tydelig distrikts- og regionalpolitikk som bygger på vekst og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet, likeverdige velferdstjenester over hele landet og godt samspill mellom byene og distriktene. Derfor har vi også i denne perioden i våre alternative budsjett prioritert mer penger på ulike områder til utvikling av arbeidsplasser over hele landet. Fraksjonene har jobbet aktivt i utarbeidelsen av By og Landdokumentet hvor vi lister opp 60 punkter for en bedre distriktspolitikk. Mange av disse forslagene er også fremmet i Stortinget som en oppfølging av Landsmøtets vedtak på distriktspolitikk.

Det har også vært jobbet med tillitsreform samt forslag om lederlønninger.

Fraksjonen har vært opptatt av å føre en boligpolitikk for alle, og har på Stortinget fremmet en rekke forslag for å gjøre det enklere for folk flest å kjøpe seg bolig. I 2020 la vi fram 30 boligpolitiske tiltak som vi har fremmet på stortinget, hvorav flere av tiltakene tok for seg hvordan vi skal få flere inn på boligmarkedet. Vi har blant annet foreslått å styrke de boligsosiale virkemidlene gjennom å øke Husbankens utlånsrammer og øke bevilgningene til bostøtte. Dette arbeidet har fått godt med medieoppmerksomhet, samt skapt oppmerksomhet i boligbransjen.

Fraksjonen har også jobbet aktivt med samepolitiske spørsmål og med våre budsjetter ville Sametinget hatt mer penger til å styrke innsatsen på viktige områder for den samiske befolkningen.

På innvandringsområdet har fraksjonen vært opptatt av å følge opp Migrasjonsmanifestet som ble vedtatt på forrige landsmøte, og har fremmet en rekke forslag i Stortinget med hensikt å fremme en helhetlig innvandringspolitikk som er mer rettferdig, mer human og mer bærekraftig for det norske samfunnet. Fraksjonen har i tråd med dette blant annet prioritert en økning av antall kvoteflyktninger fra FN både i arbeidet med alternativt statsbudsjett og i egne representantforslag, der vi på bakgrunn av reduserte asylankomster over flere år samt fortsatt lave prognoser for kommende år foreslo å øke antallet for 2020 og 2021 til 3500. Arbeiderpartiet ønsker også å opprette en egen solidaritetspott for flyktninger, og det ble satt av 2.5 mrd kroner i vårt alternative statsbudsjett for 2021 som en start på oppbyggingen av denne potten.

Fraksjonen har fremmet en rekke forslag i Stortinget på integreringsfeltet for å styrke integreringen, gjennom å gi flere personer med innvandrerbakgrunn tilgang til arbeidslivet gjennom økt satsning på utdannings- og kvalifiseringstiltak. Vi har også fremmet representantforslag med en helhetlig tiltakspakke for bekjempelse av sosial kontroll. I forbindelse med statsbudsjettet foreslo vi å styrke integreringsinnsatsen blant arbeidsinnvandrere ved å bevilge 7.5 millioner til et pilotprosjekt for regionale

norskopplæringsentre for arbeidsinnvandrere i samarbeid med frivillige aktører og partene i arbeidslivet.

Utenriks og forsvar

Forsvarets langtidsplan for 2021–24 har vært den største enkeltsaken fraksjonen har arbeidet med i perioden. I tillegg til partiinterne samråd, har det i samarbeid med i Faglig-politisk utvalg for Forsvaret blitt avholdt egne samråd på Bardufoss, i Bergen og Oslo. Det var denne gang ikke grunnlag for noe bredt forlik om forsvarsplanen. Frp sikret regjeringen flertall for helheten i planen. Fraksjonen fikk likevel gjennomslag for nye hærhelikoptre på Bardufoss.

Fraksjonen har gjennom bred kontakt med partiorganisasjon og lokalpolitikere, fagbevegelse, organisasjoner, enkeltpersoner og utenriks- og forsvarspolitiske fagmiljøer fått viktige innspill. Partiets internasjonale utvalg har vært en viktig «sparringspartner» for fraksjonen.

På Stortinget har fraksjonen fremmet egne forslag om stans i privatiseringen av renholdet i Forsvaret, om gransking av fregattforliset i 2018 og om oppdatering av Grunnlovens bestemmelser om utenriks- og forsvarspolitikken. I utviklingspolitikken og i våre alternative budsjetter har fraksjonen særlig framhevet kvinners rett til å bestemme over egen kropp og tilgang på trygge aborter, skatt for utvikling og fornybar energi.

I løpet av toårsperioden har fraksjonen behandlet en rekke meldinger, proposisjoner og enkeltforslag, blant annet om Norges rolle i internasjonale organisasjoner, om veteranpolitikk, ny etterretningslov og om krav til merking av produkter fra de ulovlige bosetningene på Vestbredden. Medlemmene av fraksjonen har dessuten engasjert seg aktivt både i spørretimene og gjennom en rekke skriftlige spørsmål til statsrådene.

Kontroll- og konstitusjon

Fra 1.1.2019 til 31.12.2020 har Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite som ledes av Aps Dag Terje Andersen, behandlet 90 saker.

22 av sakene kommer fra Riksrevisjonen. Av disse er 16 forvaltningsrevisjonsrapporter. I tillegg er Riksrevisjonens årlige revisjon og kontroll av departementene og av forvaltningen av statlige selskaper, arbeidskrevende dokumenter. I behandlingen av kontrollen med forvaltningen av statlige selskaper har fraksjonen spesielt satt fokus på utviklingen i lederlønningene.

Riksrevisjonens rapporter spenner over et bredt felt: Fra tilgjengelighet og kvalitet i eldreomsorgen, undersøkelse av innsigelser i plansaker, resultater av bistand til utdanning, godkjenning av utdanning og yrkeskvalifikasjoner fra utlandet, det norsk- russiske bilaterale miljøsamarbeidet og myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved

petroleumsvirksomhet i nordområdene. Videre har rapporter m saksbehandlingstid og effektivitet i tingrettene, myndighetenes arbeid med å integrere flyktninger og innvandrere gjennom kvalifisering til arbeid, rowiltforvaltningen og samiske elevers rett til opplæring i og på samisk vært til behandling.

To undersøkelser i forsvarssektoren har vært særlig arbeidskrevende, nemlig Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne og undersøkelsen av anskaffelsen og innfasingen av maritime helikoptre til Forsvaret.

Komiteen har også behandlet og har fortsatt til behandling, sak om praktiseringen av EUs trygdeforordning 883/2004, den såkalte NAV-skandalen. Første runde som er avsluttet, var basert på redegjørelse fra arbeids- og sosialministeren i Stortinget høsten 2019 mens den saken som nå ligger til behandling har grunnlag i rapporten fra det granskningsutvalget regjeringen nedsatte. Avsluttende behandling vil først finne sted når resultatet av behandlingen i EFTA-domstolen foreligger. Aps Eva Kristin Hansen er saksordfører.

Komiteen har behandlet en egeninitiert sak i perioden – Avtalen mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget.

Komiteens ansvar er også å behandle de mange grunnlovsforslagene. Komiteen har behandlet i alt 36 forslag til endring av Grunnloven i perioden. Likeledes er det behandlet årsmelding til Stortinget fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings – og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) og årsmeldinger fra Sivilombudsmannen. Komiteen har dessuten behandlet sivilombudsmannens særskilte melding om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler.

Komiteen har også nedlagt betydelig arbeid med regjeringens årlige rapport om oppfølgingen av Stortingets anmodnings- og utredningsvedtak.

Innledning

Mye skjer i løpet av en landsmøteperiode, også i AUF. Siden 2019 har vi utretta mye som ungdomsparti og ikke minst sammen med Arbeiderpartiet.

Vi er stolte over at vi har vunnet nok en skolevalgkamp, kjempa fram flere viktige gjennomslag for vår politikk over hele landet, og bygga en bredere organisasjon med sterkere lokallag. Som organisasjon har vi introdusert nye ungdommer for politikk og skapt engasjement som gir håp for framtida.

I denne perioden har AUF satt i gang mange viktige prosjekter for organisasjonen vår. Motorlokallagsprosjektet har vært en bærebjelke for å styrke lokallag over hele landet. Vi har økt gjenbetalingene til AUF betraktelig gjennom et stort ettervervingsprosjekt, og vi har satt ned et nytt medlemsutvalg som finner nye måter vi kan få brukt mer av det store engasjementet nye medlemmer har når de melder seg inn i organisasjonen.

Valgkampen 2019 beviste hvilket maskineri vi er. Skolevalgseier i hvert fylke, argumentasjon og politikk som folk trodde på, og engasjerende AUFere som stod på over hele Norge. Om ting gikk trått for noen, så holdt AUFerne humøret og tempoet oppe. AUF ble historiske gjennom å være de første til å vinne det tredje skolevalget på rad. AUF beviste i valgkampen hvilken kraft vi er i norsk politikk og vi briljerte med vår helt unike evne til å appellere med tydelige og presise budskap som treffer elever, ungdom og unge arbeidsfolk.

Koronapandemien har prega oss de siste månedene. Samtidig kan vi med stolthet si at for AUFs del, vil koronapandemien bli huska som en tid der vi ikke kunne møtes like mye fysisk, men hvor AUFerne imponerte stort med kreative løsninger for å opprettholde mest mulig aktivitet. Digitale møter på Zoom, spillkvelder på Discord og pizzamøter digitalt. Dette har vist at selv en internasjonal pandemi ikke stopper AUFs kamp for en bedre og mer rettferdig verden.

Vi takker for samarbeidet i perioden som har gått og ser fram mot en ny landsmøteperiode med mye politikkutvikling, organisasjonsarbeid og valgseier i årets stortingsvalg!

Politikk

AUF har fire satsningsområdet som vi har jobbet med gjennom perioden, som fire ressursgrupper i sentralstyret har ansvaret for. De fire er Arbeid og utdanning, Likestilling og inkludering (Feminisme, antirasisme, og inkludering fra okt. 2020), Klima og miljø, og Internasjonalt. Her er en kort oppsummering av arbeidet vårt innenfor disse politiske områdene.

Arbeid og utdanning

Utdanning, fagligpolitisk samarbeid og arbeid har lang tradisjon for å være viktige politiske satsingsområder for AUF. Innenfor feltet har man ansvar for arbeids- og næringsliv, utdanning, skatt, privatisering, landbruk, EØS og boligpolitikk, samt det fagligpolitiske samarbeidet.

AUF har vært en tydelig stemme både innad og utad i partiet for å få en ungdomsrettet og trygg arbeidslivspolitik. En av de viktige sakene innenfor dette feltet har vært rekommunalisering av offentlige tjenester og utdanningstilbud i norske kommuner i etterkant av valget 2019. AUF har samtidig jobbet med å finne politiske løsninger og samarbeidsformer som kan forene klimabevegelsen og norsk industri. Vår politikk representerer et alternativ som gjør at vi både kutter i klimagassutslipp, samtidig som vi skaper nye arbeidsplasser. Skattepolitikk har også vært prioritert. Det vil være viktig for AUF å fortsette å kjempe for et mer rettferdig skattesystem, enten det gjelder omfordelende skatt på formue og inntekt, investering i eiendom, eller å skatte for bruk av fellesskapets ressurser.

Ressursgruppen for Utdanning og Arbeid (RUTA) har brukt mye tid på viktige samarbeidspartnere. Disse inkluderer Fagbevegelsen, Elevorganisasjonen, Norsk studentorganisasjon, For Velferdsstaten, Manifest, Agenda og flere andre viktige og relevante organisasjoner innenfor feltet. Det fagligpolitiske samarbeidet har vært arbeidet tett med gjennom hele perioden, og det får stort fokus både politisk og organisatorisk. Fagligpolitisk arbeid har blitt fulgt opp gjennom møter med forbundene og RUTA, jevnlig møter med LOs ungdomssekretær, samarbeidsutvalg og andre foraer. Ressursgruppas medlemmer og/eller AUFs ledelse har deltatt på alle arrangementer i regi av fagbevegelsen som vi har blitt invitert til, og vi har prioritert å invitere innledere fra fagbevegelsen i alle forum der RUTA har hatt regi.

Likestilling og inkludering

Arbeidet med likestilling og inkludering inkluderer, men begrenser seg ikke til, temaene likestilling, asyl, integrering, og helse. Arbeidet har fem overordnede mål, (1) å skape likestilling mellom kjønnene, (2) å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller, (3) å sørge for å inkludere alle i samfunnet, (4) å sikre alle god psykisk helse, og (5) å tilrettelegge for at alle, uansett forutsetninger, kan leve frie liv.

Ressursgruppa for likestilling og inkludering har jobbet med sikre god politikk på feltet, men også å bygge en sterk og likestilt organisasjon. Gjennomslag i politikken ville ikke vært mulig uten et godt organisatorisk arbeid. Blant annet har det blitt gjennomført en likestillingsundersøkelse. Denne bidro til styrket likestilling og bevisstgjøring internt, og har dannet grunnlag for ulike tiltak og oppfølging. Undersøkelsen har også medført fylkesvise initiativer til undersøkelser og arbeid for økt likestilling. Ved AUFs landsmøte 2020 var det 7 kvinnelige og 8 mannlige fylkesledere. Etter AUFs landsmøte i oktober 2020 endret ressursgruppen navn til Ressursgruppen for feminisme, antirasisme og inkludering. Endringen i ressursgruppens navn og saksområder reflekterer et økt fokus på antirasisme og arbeidet mot høyreekstremisme.

Klima og miljø

Klima og miljø fortsetter å stå høyt på agendaen i AUF. Ansvarsområdene til Ressursgruppe for miljø og klima (MILK) inkluderer klima, miljø, naturvern, energi, internasjonale klimaavtaler, nordområdene, transport, dyrevelferd, og grønn omstilling.

Sistnevnte har fått stadig større fokus både politisk og organisatorisk. Politisk innebærer dette arbeid med grønn og bærekraftig økonomi, hvor arbeid for nye arbeidsplasser og klimakutt er en del av en helhetlig, fremtidsrettet politikk. Organisatorisk innebærer det blant annet en arbeidsgruppe med RUTA for grønn omstilling i arbeids- og næringslivet, samt økt samarbeid og kontakt med fagbevegelse og industriaktører. To andre store saker som har preget det politiske arbeidet, er spørsmålet om iskantsonen og oljeskatteregimet.

MILK fortsetter å jobbe godt med miljø- og klimaorganisasjoner. I forbindelse med dette arbeidet har det blitt arrangert speed-date med prioriterte organisasjoner som blant annet

NU, ZERO, Framtiden i våre hender, WWF og Sabima. Grappa har også deltatt i en rekke debatter hos organisasjoner og andre aktører for å fremme AUF sin politikk.

Internasjonalt

AUF er stolte internasjonister. I landsmøteperioden har ressursgruppen for internasjonalt arbeid (IRG) holdt fanen høyt for internasjonal solidaritet. Det har blitt arbeidet særlig med kampen for en atomvåpenfri verden, kampen mot høyreekstremisme og vann, sanitær og prevensjon. IRG har særlig hatt fokus på kampen for et fritt Palestina, demokrati til Swaziland, frihet for LHBT-personer i Russland og kampen for å stanse okkupasjonen av Vest-Sahara.

IRG har drevet aktivt prosjektarbeid og satt internasjonale saker på dagsorden i partiet og i samfunnet for øvrig. I perioden har AUF samarbeidet tett med en rekke organisasjoner, inkludert ICAN, Fellesutvalget for Palestina, Støttekomiteen for Vest-Sahara og Changemaker. AUF er samtidig aktive i flere internasjonale paraplyorganisasjoner. Disse inkluderer samarbeid med våre nordiske søsterorganisasjoner gjennom Foreningen Nordens sosialdemokratiske ungdom (FNSU), den verdensomspennende paraplyorganisasjonen for sosialdemokratiske ungdomsorganisasjoner International Union of Socialist Youth (IUSY) og den europeiske paraplyorganisasjonen Young European Socialists (YES) hvor vi i deler av perioden har vært delegatrepresentant for observatørlandene.

Organisasjon

Medlemssituasjonen

AUF er og skal være en medlemsorganisasjon for alle som vil endre verden. Det at vi har mange ulike medlemmer fra hele Norge samlet gjør oss til det mest representative talerøret for ungdoms sak i landet. Mange medlemmer og en sterk organisasjon gjør oss i stand til å oppnå flere politiske gjennomslag, vi får bredere debatter med flere perspektiver og vi blir en mer inkluderende organisasjon der det er morsommere å være med for oss alle sammen.

I 2019 hadde AUF 11 185 medlemmer. Totalt endte AUF på 7 564 medlemmer i 2020. På grunn av pandemien har medlemsåret på samme måte som for Arbeiderpartiet, også vært krevende for AUF. Mulighetene til å rekruttere nye medlemmer har vært begrensede, og aktivitetstilbudet til medlemmene har vært av en helt annen karakter enn vi er vant til. På tross av dette er det en glede å vise til at stort fokus på kontingenter har bidratt til at antall gjenbetalende medlemmer økte med over 42% i 2020. Vi har samtidig satt økt fokus på å øke antall støttemedlemmer ved å nå ut til flere AUF-venner over 35 år.

Valgkamp 2019

Lokalvalgkampen i 2019 var et bra valg for AUF, men ikke fullt så bra for Arbeiderpartiet. Selv om Arbeiderpartiet sin oppslutning gikk ned fra 2015 er vi glade for at vi styrer mange av landets kommuner og fylker. Med AUFere over hele landet som drev intensiv valgkamp i

ukesvis lyktes det bevegelsen vår å holde på makten de fleste steder og vi fikk også enda flere ordførere i noen av de største kommunene.

AUF ble historiske og ble første ungdomsparti som har vunnet skolevalget tre valg på rad med en oppslutning på 26,6%. Valgkampslagordet til AUF var «Vår felles fremtid». Det var et slagord og budskap som rettet seg inn mot unge velgere, mot de utfordringene og mulighetene som ligger foran oss og vissheten om at vi i fellesskap får til mer enn det hver enkelt gjør for seg selv. Nåværende AUF-leder aufm var valgkampsjef for AUF i 2019.

Sommerleir

AUFs sommerleir på Utøya er det viktigste arrangementet gjennom året. Her samles medlemmer fra hele landet for å diskutere politikk og skape vennskap på livet. Turer rundt kjærlighetsstien, idrettsturneringer, bading og konserter gir tusenvis av unge minner for livet. Utøya, og våre sommerleirer på øya, fortsetter å være arbeiderbevegelsens bankende hjerte. I perioden har AUF arrangert en vanlig sommerleir i 2019 og en digital sommerleir i 2020.

I 2019 samlet vi medlemmer til sommerleir med tema «Utøyafestivalen». Med dette var ønsket å senke terskelen for deltakelse, og signalisere til nye og unge medlemmer at leiren vår på Utøya er et åpent og inkluderende tilbud, som ikke krever forkunnskaper eller stor kjennskap til AUF. Sommerleir på Utøya skal være et tilbud til alle unge som vil at verden skal bli mer rettferdig og sosialdemokratisk.

2020 ga en helt ny vending for AUFs sommerleir. Det ble i stedet gjennomført en direktesendt TV-sending fra Utøya under navnet “digital sommerleir”, hvor vi over to dager samlet noen av de viktigste aktivitetene på et normalt sommerleirprogram. Alle AUFs fylkeslag gjennomførte også lokale eller regionale sommersamlinger i tidsrommet rundt den digitale sommerleiren, og deltok fra egne “minileire”. Samlet sett ga dette et godt alternativ til sommerleiren under de gjeldende omstendighetene.

22.juli

22.juli er den mørkeste dagen i vår historie. Vi glemmer aldri de vi mista, og alt det de sto for. For AUF har 22.juli prega mye av det politiske og organisatoriske arbeidet i denne perioden.

Fortsatt er AUF medarrangør for de årlige minnemarkeringene i Regjeringskvartalet og på Utøya. Vi deltar og inviteres inn i en rekke offentlige prosjektgrupper, og har vært sterkt involvert i utforming og plassering av midlertidig og permanent 22.juli-senter i Regjeringskvartalet. AUF har også vært stevnet inn, og møtt i retten, i det sivile søksmålet om statens minnested på Utøyakaia.

Internt i organisasjonen har vi hatt et eget 22.juli-utvalg bestående av nåværende og tidligere AUFere, overlevende og en ekspert på minnearbeid fra 22.juli-senteret. Dette arbeidet

resulterte i AUFs egen organisatoriske 22.juli-rapport som sier hvordan AUF bør jobbe med å fortelle 22.juli-historien, hvordan hedre ofrene og hvordan man kan snakke om 22.juli i framtida. AUF har også vært initiativtaker og pådriver for "Arbeiderbevegelsens 22.juli-prosjekt" der AUF, Arbeiderpartiet og LO sammen skal jobbe for å løfte 22.juli-historien og kjempe mot ekstreme krefter inn mot 10-årsmarkeringen 22.juli 2021.

Kommunikasjon og sosiale medier

I denne landsmøteperioden har man jobbet målrettet med kommunikasjonsarbeidet både internt og eksternt.

AUF har vært med på å sette dagsorden i ulike medier gjennom planlegging av utspill og strategisk innsalg til ulike deler av media. Det har vært leder, nestleder og leders rådgiver som har holdt i dette arbeidet sentralt.

For å nå ut med det politiske budskapet har man i perioden jobbet mye med budskap og utforming av innhold på sosiale medier. Å senke terskelen for å lage innhold og større fokus på at flere på kontoret skal ha kompetanse til å produsere innhold har vært en prioritet i perioden.

I landsmøteperioden har AUF økt fokus på internkommunikasjon. AUFs eget magasin - praksis - ble digitalisert i 2018, og fungerer nå som en løpende oppdatert nettside som fremmer sosialdemokratiske meninger og bidrar til debatt innad i arbeiderbevegelsen. Medlemmer og tillitsvalgte bidrar med artikler, i tillegg til innhold produsert av redaksjonen selv. I 2019 ble innholdet utvidet til å inkludere en egen podkast - Praksis podcast - som har som mål å nå et bredere grunnlag av AUFs medlemmer.

AUFs sentralstyre 2018-2020

Leder	Ina Alvilde Rangønes Libak	Akershus/Viken
Generalsekretær	Sindre Lysø	Østfold/Viken
Nestleder	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal
Sentralstyremedlem	Julie Indstad Hole	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Snorre Erichsen Skjevrak	Rogaland
Sentralstyremedlem Finnmark	Marta Hofsøy	Troms/Troms og -
Sentralstyremedlem	Jan Halvor Vaag Endrerud	Oppland/Innlandet
Sentralstyremedlem	Ronja Bell Breisnes	Hordaland/Vestland
Sentralstyremedlem	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag

Sentralstyremedlem	Hoda Imad	Akershus/Viken
Sentralstyremedlem	Reidar Fugle Nordhaug	Sogn og Fjordane/Vestland
Sentralstyremedlem	Agnes Nærland Viljugrein	Oslo
Sentralstyremedlem	Håvard Sagbakken Saanum	Hedmark/Innlandet
Sentralstyremedlem Finnmark	Agnete Masternes Hanssen	-Finnmark/Troms og -

AUFs sentralstyre 2020-2022

Leder	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal
Generalsekretær	Sindre Lysø	Viken
Nestleder	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Agnes Nærland Viljugrein	Oslo
Sentralstyremedlem	Reidar Fugle Nordhaug	Vestland
Sentralstyremedlem	Hoda Imad	Viken
Sentralstyremedlem	Jan Halvor Vaag Endrerud	Innlandet
Sentralstyremedlem	Agnete Masternes Hanssen	Troms og -Finnmark
Sentralstyremedlem	Fredrik Sørli	Vestfold og Telemark
Sentralstyremedlem	Julie Indstad Hole	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Kristoffer Hansen	Viken
Sentralstyremedlem	Aleksandra Seljeseth	Troms og -Finnmark
Sentralstyremedlem	Håkon Einarsve	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Julia Eikeland	Rogaland

AUF-kontoret:

Sunniva Bjerkaas	Politisk rådgiver
Petra Brinch	Politisk rådgiver
Eirin Kristin Kjær	Politisk rådgiver
Andreas Skretting Jansen	Politisk rådgiver
Ingrid Resell Krogstad	Politisk rådgiver
Lara Rashid	Politisk rådgiver
Kristoffer Hansen	Politisk rådgiver

Henrik Drivenes	Politisk rådgiver
Roar Howlid	Politisk rådgiver
Johannes Kiese	Politisk rådgiver
Sandra Edith Kalland Tenud	Politisk rådgiver
Herman Høgby Robertsen	Politisk rådgiver
Maren Irene Gåre Bakkevoll	Politisk rådgiver

Kl. 19.43 - Fullmakts- og beretningskomiteens leder Ståle Refstie legger frem innstillingen på beretningen.

Fullmakts- og beretningskomiteen har gjennomgått partiets beretning for perioden 01.01.2019 – 31.12. 2020, og fremmer følgende innstilling:

Beretningen for 2019 og 2020 gir en bred oversikt over partiets virksomhet i perioden. Den politiske virksomheten har vært drevet i tråd med partiets program og aktivitetsplaner. Arbeidet har vært preget av forberedelsene og gjennomføringen av kommune- og fylkestingsvalget 2019 og landsmøtet i år. Komiteen vil bare trekke fram noen enkelte områder fra beretningen:

Arbeiderpartiets 67. ordinære landsmøte ble avholdt i Oslo 4.-7. april 2019. Landsmøtet behandlet over 800 forslag og vedtok 5 manifeste og flere uttalelser.

Ved utgangen av siste periode var 34 personer ansatt ved partikontoret, herav en valgt. I tillegg er det en lærling tilknyttet partikontoret. 6 Politiske rådgivere har permisjon fra partikontoret og 5 ansatte har sluttet i perioden. Partiet har arbeidsgiveransvar for 19 fylkessekretærer. 1 fylkessekretær har permisjon, mens vedkommende er ordfører. 2 Fylkessekretærer har sluttet i perioden.

I 2019 endte medlemstallet på 50 067 betalende medlemmer, en tilbakegang på 1106 medlemmer fra 2018. Ved årsskiftet 2020 hadde partiet 44 920 betalende medlemmer. I koronaåret 2020 er antall innmeldinger halvert i forhold til året før.

Som følge av nedstenging av samfunnet på grunn av korona i mars 2020 har store deler av partiets møtevirksomhet foregått på digitale flater. Overgang til Microsoft Office 365 med lisenser for bruk av Teams som møteverktøy satte partiorganisasjonen i stand til å fungere i en ny tid, og som har sørget for at møte- og skoleringstilbudet både til medlemmer og tillitsvalgte har blitt utvidet og forbedret.

Det er lagt fram tiltak for forebygging av seksuell trakassering. Partikontoret og kvinnenettverket har arbeidet med å følge opp organisasjonsuttalelsen, og se på hvordan man på best måte kan forebygge og håndtere seksuell trakassering. Blant tiltakene som har vært lagt fram er skoleringer på alle nivåer i partiet. Andre tiltak som kan nevnes er risikoarbeid, veiledere for godt lederskap og oppførsel, og bevissthet rundt arrangementer med middager/overnattinger der AUF er involvert. Partikontoret og kvinnenettverket jobber videre med å implementere og forankre de nye tiltakene.

Arbeiderpartiet, LO og AUF har gått sammen om et prosjekt med mål om "å aktualisere og diskutere farene ved høyreekstremisme og rasisme. Arbeiderbevegelsens prosjekt skal arbeidet med et nasjonalt politisk oppgjør med tankegodset bak 22. juli-angrepet." I prosjektgruppa har det vært fokus på å utvikle materiell og råd til hvordan bevegelsen kan begynne det organisatoriske og politiske arbeidet med 22. juli. Sammen skal hele arbeiderbevegelsen skolere seg, ta debatten og minnes de drepte.

Når det gjelder politikkutviklingsprosjekt så har arbeidet med nytt partiprogram vært det viktigste i organisasjonen. Rammeverket for prosessene har vært fastlagt i strategien fram mot 2021, og legger klare føringer for hva vi har ønsket om å oppnå med politikkutviklingsprosjektene. Prosessen har følgende overordnede mål:

- Programprosessen skal lede fram til et tydelig prosjekt som vi kan invitere velgerne med på i 2021.
- Prosjektet skal oppleves nært folk, være tydelig forankret i våre verdier, og peke ut klare ambisjoner for hva vi skal få til i regjering.
- Alle medlemmer skal ha blitt invitert til å delta i programprosess, og oppleve at deres bidrag betyr noe.
- Programprosessen skal være navet i «prosjekt 2021», en del av vår organisasjonsbygging og av den lange valgkampen som startet i oktober 2019.

Komiteen vil berømme at stortingsgruppa har sikret viktige gjennomslag for å forhindre sosial ulikhet og trygge arbeidsplasser gjennom koronapandemien.

Når det gjelder kommunikasjonsarbeidet så har komiteen bemerket seg at man i perioden har prioritert å øke kapasiteten til å bistå lokalt folkevalgte og kandidater med kommunikasjonsrådgivning og het, med egne kontakt- og ressurspersoner som har vært dedikert til dette arbeidet i det daglige. Dette har bidratt til å løfte satsingen på lokalt og regionalt mediearbeid fram mot stortingsvalget. Det digitale innholdsarbeidet har i perioden blitt styrket med en økt egenproduksjon av film, foto og grafiske elementer. Løpende innhold til egne kanaler produseres i all hovedsak med interne ressurser.

Vi fikk ikke den oppslutningen vi ønsket under valget 2019. Allikevel ble resultatet at vi vant flere store kommuner, de fleste fylkene, og i sum bor flere innbyggere i kommuner styrt av Arbeiderpartiet etter valget enn før. Ved kommunevalget i 2019 fikk Arbeiderpartiet 664 695 stemmer og 24,8 prosents oppslutning. I fylkestingsvalget fikk vi 605 016 stemmer og 24,2 prosent oppslutning. Vi ble største parti i begge valgene. Arbeiderpartiet fikk 148 ordførere.

Med dette legger fullmakts- og beretningskomiteen frem partiets beretning for perioden 2019 til 2020.

Oslo, 13. april 2021

Ståle Refstie/s/
Leder

Marte Gustavsens Ødegården/s/

Bjørn Johansen/s/

Shoaib Karim Naeem/s/
sekretær

VEDTAK: Fullmakts- og beretningskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

4 Innstilling fra Kontrollkomiteen Kontrollkomiteens beretning og regnskap for 2019-2020

Kontrollkomiteens leder Kjell Engebretsen legger frem kontrollkomiteens beretning -kl. 1946.

Dirigenter – landsmøte

Dere har mottatt Kontrollkomiteens beretning for 2019 og 2020 – og jeg skal få gi noen få kommentarer til denne. Partisekretæren har på en oversiktlig måte gått gjennom hovedtallene – og vi kan slå fast at partiet fortsatt har en solid økonomi – en betydelig egenkapital - og at de økonomiske disposisjonene som er foretatt er i henhold til hva partiets styrende organer har bestemt.

Kontrollkomiteen går systematisk gjennom landsstyrets og sentralstyrets protokoller.

Dere er orientert om at partiet i 2019 hadde et regnskapsmessig underskudd med drygt 9,5 millioner, mens vi i 2020 fikk et overskudd med godt over 7,2 millioner.

Dette er i henhold til partiets langsiktige økonomiske strategi. Overskudd i mellomår slik at vi kan bruke dette overskuddet inn i budsjettet i år med valg. Dermed ser vi at overskuddet 2020 burde vært større, hvis vi skulle unngå å bruke av egenkapitalen i valgkampen vi nå skal gjennomføre mot seier i september.

Men 2020 var på mange måter et uvanlig år.

Vi har levd midt oppe i en pandemi, med alle de problemer dette fører med seg. De ansatte – både lokalt og sentralt – har stort sett hatt hjemmekontor siden mars i fjor. Det i seg selv er naturligvis krevende for alle typer virksomhet, og ikke minst for en så utadrettet virksomhet som et politisk parti. Og i tillegg til dette har partiet hatt en viss nedgang i medlemstallet og fått noe reduserte inntekter både lokalt og sentralt som en konsekvens av relativt svake resultater ved valget i 2019 – noe som har påvirket både partiet både sentralt og lokalt.

Det har derfor vært nødvendig å ta en del nye grep for å kunne opprettholde aktiviteter, oppfølging av både kommunepartier og partimedlemmer – og å videreføre aktuelle prosjekter. Partiledelsen har bistått i dette arbeidet.

Det har altså ikke vært en periode hvor større endringer eller kutt har vært aktuelle eller hensiktsmessige.

Likevel er egenkapitalen styrket i perioden og vi ser at partikontorets økonomistyring har lyktes med å få den daglige driften inn på et bærekraftig nivå. Landsmøtet kan være svært fornøyd med dette.

Jeg må også få knytte en kommentar til det som nå heter «Fund-raising» - regelmessige frivillige økonomiske bidrag til partiets virksomhet – og som til nå har vært en sammenhengende stor skuffelse. Vi har vært – og er overbeviste om at de aller, aller fleste partifolk har vilje og mulighet til å bidra. At det ikke står på vilje, men at vi til nå ikke har fått på plass en ordning – eller en modell – som fungerer. Dette er nå under arbeide og vi håper at partiledelsen og partikontoret lykkes med dette.

Kontrollkomiteen har et godt samarbeide med ledelsen, økonomileder og revisor – får utfyllende svar på alle våre spørsmål og tilgang til alt relevant materiale. Økonomiforvaltningen skjer etter gjeldende lover, regler, retningslinjer, vedtekter og vedtak.

Og med dette legger vi fram komiteens beretning for 2019 og 2020 for Landsmøtet til godkjenning.

Takk skal dere ha.

VEDTAK: Beretningen enstemmig vedtatt

kl. 19.50 Møtet avsluttes for dagen med Friheten forpost ved Jan Fredrik Nord

Fredag 16. april

Kl. 09:00 Arbeidersang – Ta hverandre i handa og hold ved Jan Fredrik Nord

16.04.2021 09:05 - Godkjent permisjon for Jørn Ove Moen fra 16.04.2021 10:00 til

16.04.2021 11:00: Uoppsettelig møte hos arbeidsgiver

16.04.2021 09:05 - Godkjent permisjon for Geir Morten Waage fra 16.04.2021 10:15 til

16.04.2021 12:30: Jeg har innlegg kl.09.47. Søker om permisjon fra kl.10:15 til kl.12.30 for å delta på et møte for Rana kommune

16.04.2021 09:05 - Godkjent permisjon for Terje Bartholsen fra 16.04.2021 09:45 til

16.04.2021 12:30: Annet oppdrag

09.06 Starter med filmen -Derfor er jeg sosialdemokrat

Innledning Hadia Tajik - «Derfor er vi sosialdemokrater»

Gode landsmøte,

Jeg har gleda meg ekstra mye til å treffe dere i år.

Fordi i januar så fikk jeg en datter og hadde tenkt at hun skulle få være med og bli kjent med dere. Sånn har det jo ikke blitt.

Livet mitt har jo fått helt nye bekymringer: Spiser jenta mi nok? Har hun det fint? Hun virker veldig sosial, og nå som det er mye nedstengt under koronaen tenker jeg en del på at jeg håper hun får venner. Hun hadde elsket å treffe alle dere. Foreløpig har hun bare to venner, det er babyen i speilet og babyen på bleiepakka.

Det største i livet kan vi jo ikke vedta på et landsmøte.

Hva som er det største i livet for folk har vi jo heller ingen fasit på.

Men det vi har en fasit på er hva slags samfunn som gir folk muligheter.

Det er samfunn med stor grad av likhet mellom folk, personlig frihet, og der menneskene har solidaritet med hverandre.

Det sier noe om hvorfor vi er sosialdemokrater, nemlig at vi jobber for frihet, likhet og solidaritet.

Hva ordene betyr i praksis har endret seg mye.

Frihet for arbeidsfolk på slutten av 1800-tallet var åpenbart noe annet enn det er i dag.

Da hadde de ikke grunnleggende rettigheter. I dag har vi utvikla lov- og avtaleverk for å beskytte arbeidsfolka.

Men det betyr ikke at nå er all urettferdighet borte.

Bare spør Åse Kristin Bakke. Hun stiller til valg for oss i høst fra Møre og Romsdal. Hun jobber i hjemmetjenesten. Stillingen hennes er på 33,2 prosent. Det går jo ikke an å leve av den lønna der.

Eller spør Adrian Dumitrescu. Han er sveiser, og så ble han sykemeldt, og så opplevde han å bli sagt opp fordi han ikke hadde møtt på jobben.

Eller spør Raghad Jalghoum, hun har søkt mange jobber og fått mange avslag, og for å få en reell sjanse i arbeidslivet kjente hun på at hun måtte ta av hijaben sin og bytte navn.

Kampene endrer seg, fordi landet vår endrer seg.

Men retningen til arbeidet vårt er den samme: Mer frihet til stadig flere.

Landsmøtet skal ta stilling til en revisjon av formålsparagrafen og et verdikapittel i partiprogrammet. Og vi elsker jo en revisjon av formålsparagrafen og et verdikapittel i partiprogrammet! Det skal jeg snakke om.

Men verdidebatten det siste året har handlet om mer. Vi har invitert til diskusjon om verdidilemmaer, gjort tilgjengelig en spørrelek på Kahoot om historien vår, hatt en podkast om hva det vil si å være sosialdemokrat, satt i gang en skrivekonkurranse om sosialdemokratiet - og gitt ut en bok som heter *Derfor er jeg sosialdemokrat* sammen med 24 gode partifeller.

Vi vil vise *bredden* i bakgrunner og erfaringer som finnes hos oss. Vi vil vise *åpenhet*. Åpenhet handler om tillit. Vi ber jo folk stole på oss. Da må de få se hvem vi er.

En av de store styrkene til bevegelsen vår er at den er skapt av personlige erfaringer. Ideene har forankring i hverdagen til folk og de utfordringene folk ser.

Fyrstikkarbeiderne som hadde en av de første streikene i Norge, de levde midt oppi det de kjempet mot.

Kvinnene som løftet retten til selvbestemt abort på 70-tallet: Mange av dem hadde allerede kjempet sitt livs kamp.

Også mennene fra Fellesforbundet som seinere slåss for fedrekvota hadde sett hva det betyr å få være hjemme med babyen sin.

Det er en rød tråd gjennom alt dette: Nemlig at vi må være av folk og for folk.

Alle bærer på en historie som gjør det personlige politisk.

I boka vår kommer mange slike historier fram.

Amal Abdinur skriver for eksempel om da hun endelig forstod at utdanningen hennes allerede var betalt for via skatteseddelen.

Mens Marta Hofsøy skriver om hvordan hun var den første i sin familie til å ta mastergrad.

Ungen min kom til verden gjennom et planlagt keisersnitt. Men etter noen dager gikk noe galt og jeg fikk blødninger som sprenget seg gjennom såret. I løpet av seks dager, var jeg fire ganger på operasjonsbordet. Rett før narkosen tok meg den fjerde og siste gangen, så jeg å tenke én ting: Jeg tror jeg har brukt opp skattepengene mine allerede. Bildet er fra etter den siste operasjonen, da jeg endelig fikk holde Sofia igjen.

Det er slike erfaringer – små og store – som former bevegelsen vår.

Det er helt vanlige liv fra hele landet.

Der unger skal hentes og bringes, der lån og regninger skal betales, og der hva tid ferja går bestemmer hvilke jobber du kan ha.

Det er denne forankringen, den hverdagslige, som kan sørge for at verdidebattene våre ikke blir teoretiske øvelser.

La oss snakke om de tre sentrale verdiene – som også er gjengitt i verdikapittelet i partiprogrammet. Frihet først.

Veien til **frihet** henger tett sammen med arbeid.

Det handler om økonomisk selvstendighet. Det handler om at du da kan gå i banken og skaffe deg lån til å kjøpe egen bolig. Om at kvinner i kontrollerende ekteskap kan ta tingene sine og gå, fordi de har sine egne penger som de selv bestemmer over.

Verdien av arbeid er dessuten mer enn penger.

Den første jobben min var ubetalt. Det var å hjelpe foreldrene mine i butikken i Bjørheimsbygd, da jeg var ganske liten. Jeg hjalp til med å prise varer. Alle som har prøvd en sånn gammeldags prisemaskin vet at det gir mye glede.

Gjennom arbeid er vi til nytte for hverandre. Vi kan oppleve mestring. Få gode kolleger.

Så arbeid er bra for den enkelte ved at det gir inntekt og personlig utvikling.

Men det er også bra for samfunnet fordi vi da skaper verdier som vi kan dele på en rettferdig måte.

Rett før påske fikk vi se køen utenfor Fattighuset i Oslo. Bildene ble vist i flere medier. Det utløste et sterkt folkelig engasjement, der både privatpersoner og butikker stilte opp med mat. Alle som bidro fortjener en stor takk.

Men når det er lange køer av sultne mennesker betyr at det har skjedd et politisk svik.

Når statsministeren fra Høyre får spørsmål om hva hun tenker om at folk ikke har råd til mat, og hun svarer «hadde de egentlig råd til det før», så er det ikke bare ansvarsfraskrivelse.

Det er ideologi.

Gjennom hele sin historie har Høyre vært tilskuere til store, sosiale reformer. De har sett på at venstresida har drevet frem 8-timers arbeidsdag, skattefinansierte trygder, Lånekassen, Husbanken, rett til videregående opplæring – og noen ganger har de i siste minutt stemt for de også.

Men de har aldri vært gasspedalen for å få til endring. De har vært bremseklossene.

Vi har vært pådrivere for nødvendige reformer som gir folk frihet. Det må vi fortsette med.

Denne friheten henger tett sammen med **likhet**.

Vi kan ikke la det vokse frem store forskjeller, hverken økonomisk eller geografisk.

Fordi likhet er rettferdig.

Og det er smart.

Det er grundig dokumentert at samfunn med små forskjeller skaper flere verdier. For da kan flere delta. Flere kan ta risiko og starte en ny bedrift. Fordi hvis det går galt og du går konkurs, så mister ikke barna dine skoleplassen av den grunn.

Da landet ble stengt ned i fjor så mente vi at det er viktigere å redde jobbene til arbeidsfolk enn å redde aksjekapitalen til rikfolk. Så vi har foreslått grenser for utbytter, lederlønninger og bonuser hos de som mottar krisestøtte. Høyrepartiene stemte mot.

Det Høyre gjør da er å sosialisere tap og privatisere gevinst.

Da tar de penger rett fra oljefondet og gir direkte pengegaver til folk som har mye penger fra før av.

Men fellesskapets penger skal ikke gå til personlig berikelse, det skal gå til fellesskapet.

I mars i år så sa NHO – etter ett år med koronakrise – at arbeidsfolk burde gå ned i reallønn.

Dette vært mønsteret i åtte år: At det har blitt stadig lettere å tjene penger på å ha penger, enn å tjene penger på å gå på jobben.

Det har gjort forskjellene mellom folk større.

Det ført til at det nå er over hundretusen fattige unger i Norge, samtidig som de rikeste har fått flere milliarder kroner i skatteutt.

Høyresida snakker om koronakrisen og de menneskelige konsekvensene som en dugnad som vi alle er en del av.

Men jeg har aldri hørt om en dugnad der noen tjener seg styggrike på store utbytter, mens andre går sultne til sengs.

Jeg har aldri hørt om en dugnad der aksjeeiere får store skatteutt, mens arbeidsfolk ikke vet om de har jobb.

Det er ikke dugnad. Det er bare mer ulikhet.

Det betyr mest frihet til de som har mest penger.

Små forskjeller må også handle om hvor vi bor. Vi trenger både bygd og by.

Når vi driver distriktspolitikk – så er det ikke for å være snille med distriktene, men fordi veien til verdiskaping i et land med mye naturressurser går gjennom det å klare å ta hele landet i bruk.

Vi trenger Bjørheimsbygd, Bodø – ja, vi trenger til og med Bergen.

Solidaritet handler på sin side om at sammen er vi sterkere enn det vi er hver for oss. Det er ikke solidarisk å se ned på folk og tenke at «nå skal vi hjelpe de opp».

Det solidariske er å se folk inn i øynene og vite at deres liv kunne vært vårt liv. Og at tilfeldigheter som hvem foreldrene våre er eller hvor god helse vi har, har hatt betydning for hvem som trenger denne solidariteten akkurat nå.

Så når Peggy [Hessen Følsvik] i lønnsoppgjøret har kjempa frem et tillegg til lavtlønne som gjør at de som tjener minst, får mer, så er det solidaritet i praksis.

Et annet eksempel på solidaritet er faktisk handlingsregelen for bruk av oljepenger. Den handler ikke bare om hvor mye penger det er fornuftig å bruke i norsk økonomi i dag, den handler om at pengene i oljefondet ikke bare er våre. Fordi de kommer av naturressurser som ikke bare er våre.

Så vi har til og med solidaritet med folk som enda ikke er født.

Men, gode landsmøte, verdier alene er jo ikke nok.

Folk som er sultne får ikke plutselig mat av verdibasert snakk.

Arbeidsledige får ikke jobb ved at vi prate om historien til bevegelsen vår.

Verdidebatten må derfor alltid henge tett sammen med den praktiske politikken.

Ideene om frihet, likhet og solidaritet må lede til konkrete tiltak.

Derfor er verdikapittelet tett knyttet til resten av partiprogrammet.

Så til det vi alle har gleda oss til: Formålsparagrafen. Den skal vi ikke tulle med. For da kommer Martin Kolberg og ringer på døra hos hver og en av dere og er streng.

Så formålsparagrafen skal ikke endres i utide. Vi har sett på historien og det har pleid å gå omtrent 20 år mellom hver revisjon – og nå er det over 20 år siden sist.

Vi har ikke sett behovet for radikale omlegginger.

Men tre endringer er sentrale. De handler om:

Fagbevegelsen.

Klimaendringene.

Og organisasjonen vår.

I den forrige formålsparagrafen var det ingen henvisninger til **fagbevegelsen**. Det mener vi er litt rart for et parti som har som kjerneprosjekt å prioritere arbeidsfolks interesser framfor kapitaleierne sine.

Så denne er til deg, Martin, nå er fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen med!

Da er altså betydningen av fagorganisering og bedriftsdemokrati eksplisitt omtalt, fordi det gir mer makt til arbeidsfolk.

Det stod også, litt sånn gammelmodig, i formålsparagrafen at vi ønsket et samfunn der menneskene lever «i **harmoni med naturen**».

Da kan det høres ut som vi skal slå opp et telt i skogen, når det vi egentlig vil ha er rettferdig og bærekraftig vekst.

Det er et annet alvor i dette nå enn det var for 20 år siden – vi vet at hele vår overlevelse er avhengig av at vi lykkes med dette.

Derfor foreslår vi at det heller står at «økonomisk vekst må skje innenfor jordas tåleevne».

Det skiller oss fra partier som mener at vekst ikke er viktig. Og det skiller oss fra partier som ikke forstår at de haster å få klimautslippene ned.

Vi kan ikke vedta at temperaturen ikke skal stige, for vi kan ikke forhandle med klimaet. Det vi kan vedta at er at sosialdemokratiet legger vitenskap og fakta til grunn for arbeidet vårt. Og derfor blir en av de viktigste oppgavene våre fremover blir å kutte klimautslipp og skape jobber, samtidig.

Det tredje er at før stod det bare at verdiene våre skal gi retning for det politiske arbeidet vårt. Nå står det også at det skal gi retning for det **organisatoriske** arbeidet. For vi er nødt til å leve opp til våre egne idealer.

Når vi ber om folks tillit til å forme samfunnet så må vi vise at vi også klarer å forme oss selv i tråd med de samme verdiene. Vi kan ikke krever større likhet der ute, og selv fatte beslutninger ved at «noen har snakket sammen» og bestemt på vegne av alle.

Vi kan ikke akseptere oppførsel fra egne våre kamerater som vi ville reagert på hvis det var snakk om noen andre.

Det politiske og det organisatoriske arbeidet må bli utviklet parallelt.

Fordi den politiske kraften vår springer ut av organisasjonen sitt arbeid. Da er det helt naturlig at dette blir presisert i formålsparagrafen også.

Gode landsmøte,

Verdiene våre er kompasset vårt. Terrenget kommer til å forandre seg mye fremover. Nye tider vil bringe med seg nye utfordringer. Men så lenge vi vet hvor vi skal, så er det ikke så vanskelig å navigere.

Det er særlig viktig nå når mange debatter har blitt til ren overbudspolitik. Der det virker som at alle partier vil omtrent det samme, bare at noen alltid vil det *enda mer* og på *enda kortere tid*.

Men politikk er mer enn å si ja til alt som kan være populært der og da.

Det er mer enn å trykke riktig på kalkulatoren, slå opp på rett side i boka, eller administrere et departement.

Samfunnet blir også formet av ordene vi velger, sakene vi fremmer og med måten vi leder på.

Små forskjeller. Sterke fellesskap. Solidaritet på tvers av generasjon og klasse. Det er det Norge jeg vil at datteren min skal vokse opp i. Det er det partiet jeg vil være en del av.

Det er de kampene vi tar og må fortsette å ta for å skape mer frihet til stadig flere.

Derfor, kamerater, er vi sosialdemokrater.

16.04.2021 09:27 - Godkjent permisjon for Roger Valhammer fra 16.04.2021 13:00 til

16.04.2021 15:30: Uoppsettelig arbeid

16.04.2021 09:27 - Godkjent permisjon for Ola Teigen fra 16.04.2021 12:00 til 16.04.2021

13:15: Solen skinner og plikten kaller

16.04.2021 09:27 - Godkjent permisjon for Mads Nervik fra 16.04.2021 12:30 til 16.04.2021 13:30: Viktig møte om min sønn som bor på Voksenbolig
16.04.2021 09:27 - Godkjent permisjon for Tanja Fuglem fra 16.04.2021 15:00 til 16.04.2021 15:45: Henting i barnehage og SFO

6 Apr 2021 09:28:48 Innlegg påbegynt **Lene Vågslid** Stortingsgruppa
6 Apr 2021 09:31:03 Innlegg påbegynt **Anders Brabrand** Innlandet
16 Apr 2021 09:33:07 Innlegg påbegynt **Cecilie Søllesvik** Møre og Romsdal
16 Apr 2021 09:35:07 Innlegg påbegynt **Per Mathis Oskal** Troms
16 Apr 2021 09:37:05 Innlegg påbegynt **Reidar Saga** Landsstyret
16 Apr 2021 09:39:35 Innlegg påbegynt **Konstanse Marie Alvær** Vestfold og Telemark
16 Apr 2021 09:41:29 Innlegg påbegynt **Emre Gjøl-Jensrud** Oslo
16 Apr 2021 09:43:37 Innlegg påbegynt **Sigurd Kvammen Rafaelsen** Landsstyret
16 Apr 2021 09:45:44 Innlegg påbegynt **Signe Høie** Buskerud
16 Apr 2021 09:48:05 Innlegg påbegynt **Sverre Leivdal** Møre og Romsdal
16 Apr 2021 09:49:44 Innlegg påbegynt **Kristin Stensrud** Innlandet
16 Apr 2021 09:51:23 Innlegg påbegynt **Geir Morten Waage** Nordland
16 Apr 2021 09:53:26 Innlegg påbegynt **Gina Holmen Berre** Trøndelag
16 Apr 2021 09:55:38 Innlegg påbegynt **Ramani Konstanse Cornels Nordli** Agder
16 Apr 2021 10:00:05 Innlegg påbegynt **Halvard Ingebrigtsen** Akershus
16 Apr 2021 10:00:49 Innlegg påbegynt **Trine Lindborg** Vestland
16 Apr 2021 10:03:33 Innlegg påbegynt **Glenn Lie** Østfold- pga dårlig nett vil han få ordet på nytt senere i lm.

16.04.2021 10:05 - Godkjent permisjon for Elin Gran Weggesrud fra 16.04.2021 11:00 til 16.04.2021 13:00: Møte i kriseledelsen
16.04.2021 10:05 - Godkjent permisjon for Gunn Randi Enodd fra 16.04.2021 14:00 til 16.04.2021 14:30: Pålagt å ta covid-19-test

Kl. 10.06 Våre hovedsaker: Helse. Isak på femten år og Ella på seksten som forteller litt om hvordan det siste året har vært. Isak og Ella, ungdom fra Oslo, Fawzia Hussein som er tillitsvalgt fra Fagforbundet i Vestland og Ingvild Kjerkol

16 Apr 2021 10:18:36 Innlegg påbegynt **Annelin Tangen** Rogaland - pga dårlig nett vil hun få ordet på nytt senere i lm.
16 Apr 2021 10:20:09 Innlegg påbegynt **Gunnar Wilhelmsen** Troms
16 Apr 2021 10:22:45 Innlegg påbegynt **Hanne Moe Bjørnbet** Trøndelag
16 Apr 2021 10:24:55 Innlegg påbegynt **Martin Arvid Kolberg** Landsstyret
16 Apr 2021 10:27:18 Innlegg påbegynt **Hoda Imad** Akershus
16 Apr 2021 10:29:28 Innlegg påbegynt **Norvald Mo** Oslo
16 Apr 2021 10:32:16 Innlegg påbegynt **Jan Halvor Vaag Endrerud** Innlandet
16 Apr 2021 10:34:30 Innlegg påbegynt **Hilde Elgesem Andersen** Vestfold og Telemark
16 Apr 2021 10:36:36 Innlegg påbegynt **Jarle Nilsen** Rogaland
16 Apr 2021 10:39:00 Innlegg påbegynt **Dagfinn Homdal Svanøe** Agder
16 Apr 2021 10:41:13 Innlegg påbegynt **Jon-Ivar Nygård** Sentralstyret
16 Apr 2021 10:43:25 Innlegg påbegynt **Glenn Lie** Østfold
16 Apr 2021 10:45:34 Innlegg påbegynt **Annelin Tangen** Rogaland

Kl. 10.48 Jonas Gahr Støre oppsummerer den politiske debatten

Innkomne forslag/begrunnelse/vedtak

01 Innkomne forslag - Utdanning

669 Like muligheter til skole og utdanning for alle

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet ønsker en inkluderende nærscole for alle. En nærscole for alle er et viktig grunnlag for sosial deltakelse, egen mestring og være en del av fellesskapet. Det må gjennomføres et nasjonalt løft for å fjerne barrierer og sørge for at skole og undervisningsbygg blir universell utformet.

Begrunnelse: Alle barn har rett til å gå på sin lokale skole, sammen med barna i nærmiljøet sitt. Likevel er det mange barn som ikke får den muligheten. En viktig grunn er at skolebyggene ikke er tilrettelagt eller universelt utformet. Det er i dag akseptert at alle skal ha rett til utdanning. Vi har utfordringer med å virkeliggjøre dette målet på alle utdanningsnivåer. Rett til utdanning må blant annet bety rett å gå på nærskolen, rett til å være en del av klasse fellesskapet. Mange elever undervises i spesialklasser eller skoler på grunn av manglene tilgjengelig skole- og undervisningsbygg. Det har konsekvenser når barn ikke får gå på nærskolen sin og ikke blir inkludert i fellesskapet. Helt fra de er små lærer både de og medelevene at de er annerledes. Denne ekskluderingen får store konsekvenser senere i livet og fører til at mange funksjonshemmede dropper ut av skolen og faller utenfor arbeidslivet. Sysselsettingsgraden øker markant med utdanningsnivå, og utdanningsnivå er enda viktigere for denne gruppen enn for befolkningen for øvrig.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

690 Desentral medisindanning på Campus Gjøvik

Gjøvik Arbeiderparti

Forslag: Det skal arbeides aktivt for å legge forholdene til rette for at NTNU etablerer en desentral medisindanning på Campus Gjøvik. Denne type lokalisering vil bidra til at flere leger blir værende lokalt, noe som vil gagne både sykehus og kommunehelsetjeneste.

Begrunnelse: Norge utdanner halvparten av legene helsetjenesten trenger, resten utdannes i utlandet. I 2019 la Grimstadutvalget fram anbefalinger om utdanningsbehovet for leger. De anbefaler at det på kort sikt må utdannes 440 flere leger i Norge i tillegg til de 600 som det i dag utdannes årlig. Flere av universitetene ønsker å etablere nye campus for å styrke legeutdanningen, men vel så viktig er det å benytte de campus som allerede eksisterer. NTNU vil raskt kunne utvide kapasiteten for å ta imot flere legestudenter. De har i dag desentral legeutdanning i Levanger og planlegger oppstart i Ålesund og de ønsker å etablere

desentral utdanning på Gjøvik. Dette vil være en naturlig utvidelse av det kompetansemiljøet som allerede finnes på Gjøvik. Den politiske behandlingen av Grimstadutvalget sin rapport blir viktig. Hvis det blir vedtatt å utdanne flere leger i Norge så må Kunnskapsdepartementet bestemme hvilke institusjoner som får oppgaven og hvordan antall studieplasser skal fordeles. Både Universitetet i Oslo og NTNU har sagt seg interessert i å starte desentral medisinstudie i Innlandet. Med bakgrunn i det fagmiljø og den studieadministrasjon som allerede finnes vil NTNU Gjøvik raskt kunne gå i gang med oppgaven.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

696 En inkluderende skole

AUF i Vestfold og Telemark

Forslag: Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil: • at fylkeskommunene overtar ansvaret for skolehelsetjenesten på videregående skoler, og staten skal finansiere halvparten av driftskostnadene. • styrke helsesøstertjenesten i grunnskolen, og fokusere spesielt på barneskolen. • ha helsesykepleier i fast stilling ved alle videregående skoler, og to helsesykepleiere i fast stilling ved skoler med over 800 elever.

Begrunnelse: Inkludering i skolen handler ikke bare om tilpasset undervisning og inkludering i opplæringen, men også et godt elev- og læringsmiljø ellers i skolehverdagen. For at alle elever skal få muligheten til å bli den beste utgaven av dem selv, må de bli sett og hørt. Det psykososiale tilbudet i fellesskolen må styrkes betydelig, både på grunnskolen og i videregående opplæring.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

707 Samordnet søskenmoderasjon

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti ønsker en utvidet og samordnet søskenmoderasjon for foreldrebetaling i barnehage og SFO. Hensikten er å redusere kostnaden for familier med mange barn og/eller dårlig økonomi til å ha barn i barnehage og SFO.

Begrunnelse: Vanlig plass i barnehage i Lillehammer kommune koster idag 3685 kr/mnd. Det gis 30 % moderasjon for barn nr. 2 og 75% moderasjon for barn nr. tre og oppover. Har man tre barn i barnehage samtidig blir kostnaden 7 336 kr/mnd. SFO-plass koster 2871. Her gis søskenmoderasjon på hhv. 50% for barn nr. 2 og 75% for barn nr. tre og oppover. Per idag er det ingen samordning av moderasjonsordningene mellom barnehage og SFO. Har man f. eks. to barn i barnehage og ett barn i SFO blir månedlig kostnad for familien over 9000 kroner/mnd. Det finnes en ordning med gratis kjernetid og utvidet søskenmoderasjon

for familier med lav inntekt, men denne er behovsprøvd og søknadsbasert. Nasjonalt har man sett en stor nedgang i antall barn som blir født. Det gjelder også i Lillehammer. Det er spesielt mange færre som velger å få flere enn to barn sammenliknet med tidligere. Det er viktig å legge til rette for at både mor og far kan kombinere arbeid og familieliv og få flere enn to barn hvis de selv ønsker det. En utvidet søskenmoderasjon for særlig barn nummer tre og oppover og ikke minst en samordning av moderasjonsordningene for foreldrebetaling til barnehage og SFO ville bidratt til det. Forhåpentligvis ville det også kunne bidratt til at enkelte barn som idag ikke går i barnehage eller SFO av økonomiske grunner vil kunne delta likevel.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

711 Påslag til dekking av pensjonsutgifter til private barnehager må tilsvare faktisk utgift

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti anmoder om Arbeiderpartiet på Stortinget arbeider for å endre Forskriften om tildeling av tilskudd til private barnehager – slik at kommunalt påslag til dekking av pensjonsutgifter tilsvarer den faktiske utgiften som private barnehager har pr ansatt.

Begrunnelse: I Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager – § 4 første ledd, heter det at kommunen skal gi «et påslag for pensjonsutgifter på 13 prosent av lønnsutgiftene i de kommunale ordinære barnehagene», fratrasket pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgiften. Høsten 2019 ble det fremforhandlet en ny pensjonsavtale mellom Fagforbundet, Delta og Utdanningsforbundet og Private barnehagers landsforbund (PBL). Avtalen innebærer at arbeidsgiver betaler fire prosent, og arbeidstaker betaler tre prosent av pensjonssparingen – på en innskuddsbasert ordning. Partene har som målsetting å nå en fordeling med fem prosent innskudd fra arbeidsgiver, og to prosent innskudd fra ansatte, senest fra 2023. Forskriften fremstår som urimelig i og med at arbeidsgiver med denne avtalen sitter igjen med en fortjeneste på 9% av lønnsutgiftene pr ansatt for å administrere ordningen. Et tilskudd som (jf forskriftens ordlyd) er gitt som et «påslag til pensjonsutgifter». Pensjonsavtalene innenfor de kommunale barnehagene innenfor KLP kan variere, fra 12 til 18 prosent – og er en ytelsesbasert pensjonsordning (normalt 66% av sluttvederlags lønn). Her betaler arbeidstaker normalt 2% av inntekten, mens arbeidsgiver betaler overskytende som en del av lønnen i tariffavtalen. Det er urimelig at kommuner pålegges å yte tilskudd som ikke kommer formålet til gode. Derfor må Forskriften om tildeling av tilskudd til private barnehager endres – slik at kommunalt påslag til dekking av pensjonsutgifter tilsvarer den faktiske utgiften som private barnehager har pr ansatt, og som kan dokumenteres.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

713 Grunnbemanning i barnehagene

Stange Arbeiderparti

Forslag: Grunnbemanning i barnehagene økes

Begrunnelse: Dagens bemanningsnorm innebærer at barnehagene skal ha minimum - 1 ansatt (ett årsverk) per 3. barn under 3 år - en ansatt (per 6 barn) over 3 år Det er klart behov for flere voksne og økt voksentetthet. Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og være tilgjengelig for alle barn I barnehagen skal barn oppleve mestring, inkludering og deltagelse, de skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, for å trives på skolen og lykkes i utdanningsløpet. Med økt voksentetthet vil barnet få tettere og mer individuell oppfølging som vil styrke barns grunnleggende forståelse og positive opplevelse. Økt bemanning vil også kunne gi mer tid til observasjon og oppfølging av det enkelte barn, barns språk, læring, lek og vennskap med andre barn. Dette er viktig for barns mestring i hverdagen

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

718 Gratis barnehage

Stange Arbeiderparti

Forslag: Stange Arbeiderparti foreslår med dette gratis barnehage for alle. Kontantstøtten avvikles. Reformen må fullfinansieres av staten

Begrunnelse: Barnehageplass må bli gratis for alle, slik som skolen er det. De siste 20 årene har det skjedd store forandringer i barnefamilienes hverdag. 90 prosent av alle barn i alderen 1–5 år har i dag plass i barnehage. I de seinere år har også barnehagen blitt vanligere for barn under tre år. Dermed har barnehagen fått en svært viktig rolle som inkluderende fellesinstitusjon i samfunnet. Arbeiderpartiet i regjering har gått i bresjen for og gjennomført en god familiepolitikk; utvidet svangerskapspermisjon, økt barnetrygd og pappaperm, flere og rimeligere barnehager. Bedre foreldrepermisjoner og tilgang til gode barnehager er bra for barna og legger til rette for en bedring av jobbsituasjonen. Vi trenger i enda større grad enn tidligere alle hender i arbeid, i hele stillinger. Men for mange er ikke dette mulig i dag fordi de enten ikke får barnehageplass eller ikke har råd til barnehageplass. Gratis barnehage vil gjøre det lettere for barneforeldre å kunne arbeide i hele stillinger. Barnehage bidrar til god likestilling og inkludering

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

730 Helhetlig skoledag

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet skal arbeidet for en helhetlig skoledag, der skole, SFO/AKS, leksehjelp, et sunt måltid og fysisk aktivitet, vil fremme god læring og trivsel.

Begrunnelse: I dag er skoledagen oppdelt mellom skole og SFO, AKS eller tid hjemme. Vi trenger en skole som er tilpasset en moderne virkelighet der de aller fleste barna tilbringer mesteparten av tiden på skole eller SFO/AKS. Det er ikke heldig at det er delt opp på denne måten, med skole halve dagen og SFO andre delen. Vi trenger en helhetlig skoledag der vi tar utgangspunktet i barnet - ikke om det er skole eller SFO. Slik vil skolen kunne spre skoletimene utover dagen etter pedagogiske hensyn, og at lekser i større grad kan gjøres på skolen. Slik kan læring og trivsel øke for alle barna. Skoledagen må inneholde fysisk aktivitet, kulturtilbud, et sunt måltid og frilek.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

738 Desentralisert vidaregåande utdanningstilbod

Stad Arbeiderparti

Forslag: Desentralisert vidaregåande utdanningstilbod. Framlegg: Det er avgjerande viktig for busettingsmønster og bulyst at bygdesenter får behalde eksisterande vidaregåande utdanningstilbod og vidareutvikle tilbodet i samsvar med næringslivet sitt behov. Arbeidarpartiet ønsker ikkje sentrale føringar på kva inntaksmodell fylka skal ha for vidaregåande opplæring.

Begrunnelse: Arbeiderpartiet ser det som særskild viktig å oppretthalde ein mest mogleg desentralisert skulestruktur, slik som i dag. Både privat og offentleg sektor vil i tida framover ha stor trong for kunnskap og kompetanse. Ein av dei viktigaste leverandørane av arbeidskraft er og blir den vidaregåande skulen. Ein desentralisert skulestruktur er ein viktig føresetnad for å oppretthalde bulysta og folketalet i distrikta, og motverke den sterke sentraliseringa av arbeidsplassar som distrikta opplever i dag. Eit vidaregåande skuletilbod er med på å avgjere om ungdom som tek høgare utdanning vel å flytte tilbake til regionen. Den vidaregåande skulen må gje eit desentralisert utdanningstilbod som både elevane og næringslivet i lokalsamfunna etterspør. Dei vidaregåande skulane er viktige regionale utviklingsaktørar, og legg grunnlaget for vekst og utvikling i heile regionen. Fritt skuleval kan vere ein trussel for små skular. I tillegg er det dei svakaste elevane som vert taparane, og kan risikere å måtte flytte langt frå heimstaden.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

755 Norges Brannskole på Fjelldal må styrkes

Sørreisa Arbeiderparti

Forslag: Norges brannskole som ligger på Fjelldal i Tjeldsund kommune, er Norges eneste brannskole. Skolen ble grunnlagt i Oslo i 1942, men flyttet til Fjelldal i 1993. Behov for oppgradering. Det har det over mange år vært signalisert at skolen har behov for oppgradering, både i form av større øvingsfelt og mer tilrettelagte klasserom, men også bedre bo fasiliteter. Flere politiske partier har under valgkampene besøkt skolen og sett nødvendigheten av oppgradering, men nødvendige bevilgninger over statsbudsjettet har uteblitt. Beliggenhet. Ett annet tema som lurer i kulissene er plasseringen til skolen, sterke krefter mener at skolen ikke bør ligge i Nord-Norge, og det jobbes derfor i kulissene med å få flyttet den til det Sentrale Østlandet igjen. Sørreisa Arbeiderparti oppfordrer Arbeiderpartiet om å jobbe aktivt for å styrke Norges brannskole og sørge for at nødvendige økonomiske rammer blir bevilget. I tillegg til å være pådriver for at skolens plassering fortsatt blir ved Fjelldal i Tjeldsund kommune.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

761 Økt kompensasjon for borteboere i den videregående skolen

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må programfeste større økonomisk utjevning i form av økt stipend til borteboende elever i den videregående skolen.

Begrunnelse: Det er fortsatt et klaseskille mellom elever i den videregående skolen. Skillet går på økonomien til familier som har borteboende elever og til familier som har videregående skole i sitt nærområde og hvor elevene kan bo hjemme. Dette berører mange familier i -Finnmark da -Finnmark har ca 30 % borteboere. Et eksempel For elever fra Gamvik kommune, som ofte tar vg. utdanning i Lakselv, betaler 4500,- i husleie på hybelhuset. Elevene får kr. 4603,- i borteboerstipend. Stipendet dekker altså så vidt husleien. Elevene mottar også ca kr 400,- i reisestipend pr måned til hjemreiser. Elever fra familier med svak økonomi kan også, etter søknad, motta et inntektsavhengig stipend. En elev med samlet familieinntekt over kr. 504 772,- Har ikke rett på slikt stipend. Det variere selvsagt hva kostnaden er for den enkelte borteboende elev, men for en del familier så oppleves dette som en økonomisk belastning på familieøkonomien. Arbeiderpartiet burde gjøre det enklere for disse og alle andre familier til å motivere sine barn til å reise bort for å ta videregående utdanning ved å heve satsene for stipender. Dette ville være en økonomisk utjamning som ville bety mye for distriktene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

766 Bevilgning til utbygging av Samisk videregående skole og reindriftsskole-/Beaivváš-bygget

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Årsmøtet i -Finnmark AP forventer bevilgning av midler på revidert nasjonalbudsjett i 2020 for å få realisert bygget.

Begrunnelse: Det har vært jobbet for realisering av nytt teaterbygg og ny videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino i mange år. Den siste løsningen er et fellesbygg for disse, og kommunen har avsatt område for utbygging. Neste trinn er å sikre at det avsettes midler til prosjektet på statsbudsjettet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

803 SKOLE - 2. fremmedspråk som valgfag

Inderøy Arbeiderparti

Forslag: Man står ovenfor valget av 2. fremmedspråk allerede i 8. klasse på ungdomsskolen. Det kan virke veldig overveldende å lære seg et helt nytt språk, og i alle fall om man allerede sliter med norsk og engelsk. Mange mister mye motivasjon når man ikke kjenner på en mestringsfølelse i skolen, og stiller også spørsmål til relevansen rundt å lære enda et språk. Dårlige prestasjoner i det andre fremmedspråket kan også hindre eleven i å nå yrkesmål der det andre fremmedspråket er irrelevant kompetanse. Om man eksempelvis ønsker å bli lege, har høy måloppnåelse i de fleste fag, men sliter med det andre fremmedspråket, kan dette avgjøre om man kommer inn på drømmestudiet sitt eller ikke. Dette er ikke i tråd med vår visjon om at alle skal ha like forutsetninger for å lykkes. Vi mener at motivasjonen til skolearbeid vil øke blant elevene om de selv kan velge om de ønsker å lære seg et 2. fremmedspråk i skolen. Dette valget mener vi bør utsettes til videregående opplæring, slik som eksempelvis samfunnsfaglig engelsk, biologi og fysikk. Timene som er satt av til 2. fremmedspråk i grunnskolen kan man da heller bruke til mer praktiske fag, valgfag eller fysisk aktivitet. Inderøy Arbeiderparti vil: • at 2. fremmedspråk ikke skal være en del av opplæringen i ungdomsskolen. • at 2. fremmedspråk skal være et valgfag for videregående elever.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

850 Privatskoler og ansattes samlivsform

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: Arbeiderpartiet i Bergen mener at privatskoler som mottar statsstøtte ikke skal kunne stille krav om en bestemt type samlivsform, f.eks. heterofilt ekteskap som den eneste tillatte samlivsformen, hos sine ansatte.

Begrunnelse: I desember i fjor kunne vi lese i BA at minst ti kristne, private grunnskoler og videregående skoler i Hordaland ikke ansetter personer som lever i likekjønnede samliv. Likestillings- og diskrimineringsloven § 30 åpner faktisk opp for at bl.a. religiøse privatskoler

kan innhente opplysninger om jobbsøkeres samlivsform. Vi mener at et lovverk som tillater å ekskludere LHBTI-personer fra å arbeide som lærere ved statsstøttede privatskoler, der tusenvis av norske elever får sin skolegang, ikke hører hjemme i 2020. Vi kan ikke se at det skal være behov for at f.eks. en matematikk- eller norsklærer ved en religiøs privatskole skal måtte avstå fra å leve i en bestemt type lovlig samliv selv om den aktuelle skolen har et religiøst verdigrunnlag som innebærer et bestemt syn på ekteskapet. Vi mener at praksisen med å ikke ansette lærere som lever i likekjønnede samliv sender signaler til elevene om at det er greit å diskriminere LHBTI-personer, og dessuten kolliderer med læreplanverkets overordnede mål om at «opplæringen skal være i samsvar med menneskerettighetene» og at de ansatte på skolen har ansvar for å «fremme helse, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser».

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

874 Opplæring - revidering av friskulelova

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeidarparti vil: - Ha ei revidering av friskulelova som gjer at kommunane i større grad vert sett i stand til å dimensjonere og styre utdanningstilbodet i regionen

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

875 Opplæring - fráværsgrensa

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderpartiet meiner - at ein må evaluere fráværsglementet slik det no ligg føre, og knytte dette opp mot forskning på kva som fungerer mot fráværsproblematikken i vidaregåande opplæring. - Det må innføres gyldig politisk fravær for elever i ungdomsskolen etter modell fra Videregående skoler.

Begrunnelse: Den nasjonale fráværsgrensa vert oppfatta som svært rigid, og den tek ikkje i vare dei svakaste elevane. Fastlegne opplever eit rush av elevar, som risikerer å ikkje få vurdering i eit fag om dei ikkje får legeattest.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

876 Opplæring - høgare utdanning

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeidarparti vil ha: - fleire tilgjengelege og relevante utdanningstilbod, også i område med store avstandar. - gode lokale og desentraliserte studietilbod som gir moglegheit til å utdanne gode lærarar og dyktige sjukepleiarar som sikrar gode tenester til våre barn og eldre i lokalsamfunna. - ei studiestøtta som støttar heiltidsstudentar slik at dei kan vere i stand til å studere på heiltid. - knytte studiestøtta opp mot folketrygda sitt grunnbeløp, og heve den til 1.5 G. - meir bygging av studentbustader.

Begrunnelse: Vestland Arbeidarparti vil at alle skal ha moglegheit til høgare utdanning uavhengig av kor i landet ein bur. Vi må sørge for gode butilhøve i både små og store lokalsamfunn, slik at vi kan bygge opp kompetanse, spennande bedrifter og ny industri. Difor treng vi fleire tilgjengelege og relevante utdanningstilbod, også i område med store avstandar. Vi treng sterke universitetscampus med utdanning og forskning på høgt, internasjonalt nivå og rektor skal framleis vere styreleiar og sikre fagleg leiing ved universiteta. Men vi treng også gode lokale og desentraliserte studietilbod som gir moglegheit til å utdanne gode lærarar og dyktige sjukepleiarar som sikrar gode tenester til våre barn og eldre i lokalsamfunna. Vi veit at mange vel å busette seg i den regionen dei har tatt utdanninga, og det er god distriktspolitikke å tilby ei desentralisert høgare utdanning der folk faktisk bur. Med dagens teknologiske løysingar treng ein ikkje lenger vere fysisk tilstade på campus for å delta i undervisinga, men ein kan delta gjennom nettbaserte løysningar. Dette kan vere eit viktig ledd i å styrke eit desentralisert utdanningstilbod og for å sikre rekrutteringa til viktige velferdsyrker i heile landet. Behovet for utdanning av sjukepleiarar er aukande. KS sine tal syner at blant anna kommunane vil få eit behov for 38 000 sjukepleiarar i åra som kjem. For å møte dette må ein auka talet studieplassar. Karakterkrav i matematikk og norsk har ført til at fleire gjennomfører, men det har også ført til ein nedgang i søkartal. I 2017 starta ein ei forsøksordninga der helsefagarbeidarar fekk inntak på sjukepleiarutdanning. Evalueringa av forsøket kan gje signal om dette er ei ordning for framtida, eller om fråfallet blir for høgt. Det er også viktig å sjå på studiestøtta til heiltidsstudentar slik at dei kan vere i stand til å studere på heiltid. Tiltak for ein betre studentøkonomi er knytte studiestøtta opp mot folketrygda sitt grunnbeløp, og heve den til 1.5 G. Vestland Arbeidarpart meiner også at ein må sjå korleis ein kan auke aldersgrensa på studentrabatt på kollektivtransport, samt yte ekstra bidrag til bygging av studentbustader.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

877 Opplæring - fellesskulen og barnehagen

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil - Innføre tilbod om gratis aktivitetsskole (AKS) for dei yngste - Innføre gratis skulemat også i grunnskulen. - At barnehagane i hovudsak skal vere eit offentleg ansvar. - At rammeløyvingar til barnehagar ikkje skal vere knytt til innbyggjarane sitt utdanningsnivå.

Begrunnelse: Fellesskulen må styrkast for å sikre like vilkår for alle barn og unge. Ein skule med tilbod om gratis aktivitetsskole (AKS) for dei yngste vil vere eit steg mot ein skule som legg til rette for lek og aktivitet, fysisk fostring og god oppfølging i læringsarbeidet. Med ei omlegging av SFO til aktivitetsskule vil det også vere større rom for å innføre gratis skulemat

også i grunnskulen. Barnehagane er viktig for sosial utjamning, og Vestland Arbeidarparti meiner at barnehagane i hovudsak skal vere eit offentleg ansvar. Vi er nær målet og full barnehagedekning, og rammeløyvingar til barnehagar skal ikkje vere knytt til innbyggjarane sitt utdanningsnivå.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

03 Innkomne forslag - Kultur

715 Meningsfylt fritid for alle

Stange Arbeiderparti

Forslag: Det må etableres et spleiselag mellom idrettsforbund og aktuelle myndigheter/offentlige etater som sørger for at de enkelte lag og foreninger får refundert de nødvendige inntekter som medlems- og treningsavgifter for å kunne tilby sine aktiviteter.

Begrunnelse: Medlemsavgifter og treningsavgifter må ikke være til hinder for at barn og unge fra lavinntektsfamilier kan ha en meningsfylt fritid. Nå som det ser ut til at utstyrsbibliotek/BUA-ordninger er inne i programmet til Arbeiderpartiet, må de positive effektene av en slik utstyrsordning ikke stoppe opp på grunn av manglende innbetaling av nevnte avgifter.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

752 Et nytt kulturløft

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Kulturpolitikken har etter hvert i stor grad forsvunnet fra dagsorden under høyreregjeringen. Arbeiderpartiet har nå programfestet et nytt, kraftfullt kulturløft som meisler ut en politikk for framtiden. En ny kulturpolitikk må både ha fokus på det skapende, det utøvende og - ikke minst - på det formidlende ledd i kulturfeltet. Særlig må det tas et løft for å inkludere grupper som i dag ikke så lett har tilgang til kulturopplevelser og som heller ikke kan delta i kulturaktiviteter. Et nytt kulturløft må legge til rette for at profesjonelle skapende og utøvende kunstnere kan bosette seg over hele landet og at vi kan ha en kulturell infrastruktur både i byer og i distriktene, både for opplevelse av og deltakelse i kulturaktiviteter.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

894 Kultur og frivillighet

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil at: - Å stille krav til kommunene om å tilby kulturskuleplass til alle barn og unge. - At alle norske kommuner skal ha utstyrlager for utlån av sportslig utstyr slik at flere skal ha råd til å delta i organisert idrett. - Å sikre gratis kulturskoleplass til alle barn og unge. - At 2% av BNP skal gå til kultur - En desentralisert bruk av kulturmidler - Fortsatt finansiering av regionteater gjennom statsbudsjettet - At Teater Vestland beholder sin status som nasjonal institusjon - Ordningen med finansiering av Frivillighetssentralene blir flyttet tilbake til Kulturdepartementet

Begrunnelse: Kulturskolene skal være en berikning for alle. Disse skolene er med på å legge et godt grunnlag for at kultur ikke bare skal være for de meste ressurssterke i samfunnet. Kultur fremmer også attraktivitet for alle leveområdene i alle delene av landet vårt. Det er åpenbart for store geografiske forskjeller i kulturtilbudet i dag. Denne ulikheten må vi jevne ut slik at hvor du bor og sosial rekruttering ikke skal bli avgjørende for om et barn får plass i kulturskole. I tillegg er vi nødt til å øke satsningen på kultur også på et nasjonalt nivå, for å kunne bedre kulturtilbudene i alle deler av landet vårt. For sosialdemokratiet er det et viktig prinsipp at alle skal ha mulighet til å delta i idretten og andre aktiviteter. Dessverre ser vi at mange i dag ikke har råd til relevant utstyr. Vi mener derfor at kommunene bør ha et utstyrlager som gjør at alle har mulighet til å delta i disse aktivitetene uavhengig av økonomisk situasjon.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

04 Innkomne forslag - Utenriks og forsvar

698 En verden fri for atomvåpen

AUF i Vestfold og Telemark

Forslag: Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil: • At Norge skal signere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartsmøtene til atomforbudsstraktaten. • At Norge tar initiativ til samtaler om gjensidig og balansert nedrustning.

Begrunnelse: Atomvåpen er et masseødelegglesesvåpen som med sin fortsatte eksistens setter hele menneskeheten i fare. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking er en akutt og uakseptabel trussel mot liv på jorda. Fremgang på nedrustningsfeltet avhenger av at vi bygger en sterk norm mot atomvåpen. Å ta avstand fra atomvåpen og kjernefysisk avskrekking er en forutsetning for fremdrift i samtaler om nedrustning og avspenning. Ved å fortsette å stå utenfor FNs atomvåpenforbud vil Norge bare bidra til å legitimere atomvåpen som strategisk konsept. Arbeiderpartiet mener derfor at Norge bør bidra til å legge press på atomvåpenmaktene gjennom å slutte seg til FNs atomvåpenforbud.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

731 Ja til et forbud mot atomvåpen

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil at Norge skal signere FN-traktaten som forbyr atomvåpen og bidra til en tryggere verden.

Begrunnelse: Atomvåpen er et masseødelegglesesvåpen som setter oss alle i fare. Arbeiderpartiet har en lang og stolt tradisjon med å arbeide mot atomvåpen. Vi må ta steget videre for å gjøre verden tryggere ved å bidra til en sterk norm mot atomvåpen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

767 Styrke Barentssamarbeidet

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Styrke barentssamarbeidet, Barentssekretariatet og øke næringssamarbeid med Russland innen reiseliv, maritime næringer, olje/gass og logistikk

Begrunnelse: Endringer i det politiske internasjonale klimaet gjør at det finnes et utenrikspolitisk handlingsrom i vårt forhold til Russland. Dette begrunnes i at Kina har økt sitt fokus på Arktis, og at USA bryter internasjonale avtaler og skaper usikkerhet innad i NATO. Norge og EU, sammen med ledende EU-land må ta initiativ som kan skape ny europeisk dialog i kjølvannet av Russlands annektering av Krim. En av nøklene for å få dette til er et økt samarbeid i Arktis som omfatter klima, logistikk og næringssamarbeid. Norge har ingen interesse av de som ønsker å bringe sikkerhetspolitikk øverst på agendaen. Delelinjeavtalen som Russland og Norge framforhandlet i 2010 og vårt felles forvaltningsregime i Barentshavet må være modellen. Barentshavet – samarbeidets hav!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

783 Forsvar i -Finnmark

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Forsvar i -Finnmark

Begrunnelse: -Finnmark Arbeiderparti støtter Stortingets vedtak om å styrke forsvaret i nord, og er opptatt av at det skal gi en reell forsvarsevne av Norge. Rekruttering av personell må følges opp og henger sammen med nødvendig tilrettelegging av materiell og infrastruktur. En operativ hær i -Finnmark trenger helikopterstøtte. Vedtatt og fremtidig langtidsplan må finansieres fortløpende.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

791 Krav om styrking av Forsvarets enheter i Innlandet

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Det må til et krafttak for å styrke forsvaret i Innlandet. Norge er et langstrakt land, og forsvaret må ivareta sikkerheten i hele landet. Det bør etableres en brigade i sør i tilknytning til Rena leir, HV-skolen på Dombås må videreutvikles, Cyberforsvaret på Lillehammer må prioriteres høyere, arbeidet med å etablere en nasjonal rekruttskole på Terningmoen må ha høy prioritet og Haslemoen må tilføres ny forsvarsaktivitet.

Begrunnelse: Et troverdig forsvar er viktig for å sikre fred og sikkerhet. Norge er et langstrakt land, og forsvaret må evne å ivareta sikkerheten i hele landet. Det er viktig at hæren blir prioritert i framtida. Innlandet Ap mener det må være en ambisjon om å bygge en brigade i Sør. I langtidsplanen er det forslag om å bygge opp to nye mekaniserte bataljoner i Hæren. Den ene skal være på Skjold i Troms, mens den andre skal være der Hæren finner det mest hensiktsmessig. Innlandet Arbeiderparti mener at denne bør plasseres i tilknytning til Rena, og at det blir fundamentet for framtidig en Brigade Sør. Etablering av en felles rekruttskole på Terningmoen må prioriteres høyt. Samtidig må det legges til rette for ny aktivitet på Haslemoen. Både bygningsmassen og uteområdene er godt tilrettelagt for ny militær aktivitet og vil være et godt supplement til Rena leir og Terningmoen. Cyberforsvarets operative evne krever tilstrekkelig kapasitet, tilgang på kompetanse og anvendelse av ny teknologi. Det må til en styrking av forsknings- og innovasjonsmiljøene og det må bli flere studieplasser innenfor cyber og informasjonssikkerhet. For å ivareta moderniseringen av Heimevernet i henhold til langtidsplanen for Forsvaret er det viktig at HVs våpenskole på Dombås videreutvikles. Innlandet har lenge vært et viktig forsvarsfylke med de mange kompetansesentra og avdelinger som er lokalisert her. Med de lange forsvarstradisjonene Innlandet har, ligger det godt til rette for å bygge videre på dette i det framtidige forsvaret.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

806 Ja til en verden uten atomvåpen!

Buskerud Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet mener Norge og Norges regjering må jobbe aktivt for målet om en verden fri for atomvåpen. Norge bør innta en pådriverrolle i det videre arbeidet med

nedrustningen og legger press på atommaktene for at de skal ruste ned.

Begrunnelse: Atomvåpen er en eksistensiell trussel mot oss alle. Konsekvensene ved bruk av atomvåpen er katastrofale. De menneskelige lidelsene og miljøødeleggelsene er enorme. Av den grunn ble FNs atomvåpenforbud vedtatt av 122 land i juli 2017. Nobelkomiteen har anerkjent atomvåpenforbudet som «et viktig, kanskje avgjørende, skritt på veien mot en atomvåpenfri verden». Norge er blant et mindretall av FNs stater som ikke har vært med å vedta et forbud mot atomvåpen. Buskerud Arbeiderparti er dypt bekymret for den alvorlige trusselen som atomvåpen utgjør mot lokalsamfunn verden over. Vi mener at innbyggerne våre har rett til å leve i en verden fri for atomvåpen. Enhver bruk av atomvåpen, enten bevisst eller på grunn av feil eller uhell, vil ha katastrofale, om- fattende og langvarige konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø. Mange norske kommuner har vist et stort engasjement i kampen mot atomvåpen, blant annet ved å tilslutte seg ICAN Cities Appeal. Dette viser at engasjementet for en nedrustning er stor over hele Norge. Derfor oppfordrer Buskerud Arbeiderparti den norske regjeringen til å jobbe aktivt for målet om en verden fri for atomvåpen. Vi ønsker at Norge inntar en pådriverrolle i det videre arbeidet med nedrustning og legger press på atommaktene for at de skal ruste ned.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

807 Økonomiske sanksjoner av bosettinger på okkuperte områder

Buskerud Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil innføre en obligatorisk merkeordning av varer og tjenester fra bosettinger på okkuperte områder. Arbeiderpartiet vil gjennom sin deltakelse i kommunestyre og fylkesting jobbe for å boikotte varer og tjenester fra bosettinger på okkuperte områder. Arbeiderpartiet vil vedta et forbud av import og salg av varer og tjenester fra bosettinger på områder som verdenssamfunnet anerkjenner som okkuperte.

Begrunnelse: Verdenssamfunnet spiller et dobbeltspill når vi på den ene siden erklærer bosettinger på okkuperte områder for ulovlige, og samtidig velger å handle med okkupantene. Buskerud Arbeiderparti mener det er helt nødvendig å knytte økonomiske sanksjoner til kritikken. Buskerud Arbeiderparti oppfordrer stortinget til å innføre en obligatorisk merkeordning av varer og tjenester fra bosettinger på okkuperte områder. Det bør komme klart fram om varer og tjenester kommer fra ulovlige bosettinger. Makten til forbrukerne må ikke undervurderes. Vi har ved flere anledninger sett forbrukere benytte sin makt til å skape store og viktige endringer. Det kan de gjøre også i kampen mot bosettinger på okkuperte områder. Kommune- og bystyrene i Norge kan vedta at de ikke skal kjøpe inn varer fra okkuperte områder. Kommuneøkonomien i Norge er enorm, og utgjør en stor markedsfaktor. Buskerud Arbeiderparti oppfordrer kommunene til å bruke makten de har til å bidra i kampen mot bosettinger på okkuperte områder. Irlands parlament vedtok et lovforslag som forbyr import og salg av varer fra områder som verdenssamfunnet anerkjenner som okkuperte. Norge kan bidra på samme måte, og dermed legge økonomisk press for å få ulovlig okkupasjonen til å opphøre. Buskerud Arbeiderparti oppfordrer stortinget til å forby import og salg av varer og tjenester fra okkuperte områder. Slike bosettinger er klare brudd på folkeretten, og gjennom å drive handel av varer og tjenester fra slike områder, bidrar vi

Norge til folkerettsbruddene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

818 Et styrket forsvar i nord

Troms Arbeiderparti

Forslag: Nord er sentralt for forsvaret av Norge. Forsvarets tilstedeværelse i nord må styrkes i tett samarbeid med kapasiteter og potensialet som finnes i det sivile samfunnet. Det må satses på utvikling av den regionale leverandørtjenesten knyttet til forsvarsindustrien i den nordligste landsdelen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

821 Forsvaret må styrkes – spesielt i nord

Troms Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet i Troms ser det som maktpåliggende å forsterke den nasjonale forsvarsevnen, spesielt i nord. Større tilstedeværelse av norske styrker i Troms og -Finnmark er nødvendig for å etablere en tillitsskapende, krigsforebyggende terskel. Framfor alt må Hæren styrkes, med større volum og nytt materiell. Et spesialisert kystforsvar må også utvikles. Årsmøtet i Troms Arbeiderparti forventer en markant styrking av Forsvaret som følge av den nye langtidsplanen for forsvarssektoren, som Stortinget skal vedta før sommeren. Forpliktelsen overfor NATO om å bruke to prosent av brutto nasjonalprodukt til forsvarsformål er viktig for å utvikle den nødvendige forsvarsevnen. Viktigst er likevel den faktiske militære evnen, opp mot reelle behov. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon, med tiltagende spenning i Nordområdene, gjør det helt nødvendig med en vesentlig styrking av Forsvaret. Troverdige terskel Forsvaret må være tungt til stede i Nordområdene, i alle domener. Etableringen av -Finnmark landforsvar er et viktig skritt for å etablere en troverdig krigsforebyggende terskel lengst nord. Tydelig tilstedeværelse av nasjonale styrker – på land, på sjøen og i lufta – er avgjørende for å bygge tillit til Russland. Ved selv å ha militær kontroll i nord, minsker behovet for at allierte styrker er tilstede, og minsker faren for økt spenning i Nordområdene. Et sterkt, stabilt og forutsigbart forsvar i nord vil gjøre det enklere å fortsette vår linje med dialog og folk-til-folk samarbeid med vår nabo i øst. Fortsatt styrking av den nasjonale forsvarsevnen i nord, i Troms og -Finnmark og i Ofoten, må derfor prioriteres høyt i den videre oppbygging av Forsvaret. Åsegarden leir i Harstad må ikke avhendes, men heller tas i bruk som ny rekrutt- eller befalsskole. Balansert forsvarsevne Forsvaret må være balansert, og kunne løse oppgaver i alle forsvarets områder. Dagens ubalanse må snarest rettes opp, først og fremst gjennom en styrking av Hæren. For lengst vedtatt, kritisk modernisering av stridsvognene er flere ganger blitt skjøvet på. Leveranser av nye, moderne vogner må senest være i gang fra 2022. Forsvarssjefen har anbefalt en betydelig styrking av Hæren, i tråd med de forpliktelser Norge har påtatt seg overfor våre NATO-allierte. Til dette hører en brigade med fire manøverbataljoner. Én av disse er

2. bataljon, som må videreføres som stående avdeling – og forsterkes. Den kan ikke avvikles, slik regjeringa har fått et flertall på Stortinget med seg på å vedta. Fylkeskommunale og statlige utdanningssystemer må legge til rette for lokal rekruttering og tilby relevant utdanning til personellet Forsvaret har behov for, og dermed også økt bosetting. Styrket kystforsvar Norge er en kyststat, og kysten i Nord-Norge er særlig sårbar for militære anslag, enten med regulære eller irregulære styrker, inklusive såkalt hybrid krigføring. Kystforsvaret er de senere år svekket, senest ved nedlegging av Sjøheimevernet og avvikling av Kystradarkjeden. Troms Arbeiderparti forutsetter at Stortingets klare føring fra 2016, om at Kystjegerkommandoen på Trondenes skal videreføres for å løse sine nåværende oppgaver blir lagt til grunn også de kommende år. KJK bør forsterkes. Forsterket mobilitet Stortingsflertallets uforsvarlige reduksjon av nasjonal forsvarsevne, gjennom å frata Hæren dens nødvendige, dedikerte helikopterkapasitet, må snarest gjenopprettes. Troms Arbeiderparti ser det som helt nødvendig, at flere helikoptre tilbakeføres til Bardufoss, for å opprettholde nødvendig beredskap og operativ evne. Hærens reaksjonsevne forutsetter økt mobilitet. Det forutsetter dedikert, integrert helikopterkapasitet. Forsvarssjefens anbefaling om anskaffelse av nye, militære helikoptre må derfor snarest iverksettes. Bruk av sivile aktører Regjeringa har utvidet bruken av sivile aktører, som har overtatt flere oppgaver i Forsvaret. Troms Arbeiderparti ser verdien av tettere samarbeid mellom Forsvaret og industrien, men ser også faren for at bortsetting går for langt. Eksempelet med renholdstjenester er i så måte illustrerende, men relativt uskyldig, sammenlignet med langt mer forsvarskritiske tjenester. Ytterligere privatisering av tjenester er derfor ikke aktuell politikk for Arbeiderpartiet. Troms Arbeiderparti mener Forsvaret derfor må ha større fokus på å utføre større deler av f.eks. vedlikeholdsoppgavene av teknisk materiell i egen organisasjon for å rekruttere og beholder helt nødvendig kompetanse, personell og kapasitet i egen organisasjon. Det vil gi økt beredskap og operativ evne for Forsvaret samtidig som det gir reduserte kostnader for Forsvaret. Forsterkende industri Troms Arbeiderparti ser det som vesentlig at mer forsvarsrelatert næringsvirksomhet etableres i regionen, i kjerneområdet for norsk og alliert fellesoperativ militær aktivitet i Arktis. Forsvarspolitikken må derfor i langt større grad ta inn over seg den sammensatte verdien av næringsetableringer i nord. Den nye langtidsplanen må derfor, også gjennom klare føringer for gjenkjøp ved framtidige materiellanskaffelser, bidra til forsvarsindustriell utvikling i nord. Utviklingen av næringsliv i nord gjennom økte leveranser til forsvaret fra lokale leverandørsammenslutninger må ses i sammenheng med totalforsvarsperspektivet. Det vil styrke bosetting, beredskap, og samarbeidet mellom lokalt og regionalt næringsliv til det beste for alle.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

831 Forslag om atomvåpen til partiprogrammet 2021(Linje 4142 til 4168 erstattes med)

Fredsforum

Forslag: Atomvåpen utgjør en eksistensiell trussel for mennesker og miljø. Med økende spenning, et kontroll- og nedrustningsregime som rakner og atomvåpenstatenes enorme investeringer i modernisering og utvikling av egne atomvåpenarsenaler, øker faren for bruk av atomvåpen. Enhver bruk av atomvåpen, enten det er med hensikt eller en ulykke, vil ha katastrofale humanitære og miljømessige konsekvenser. Skadene ved vil være så omfattende og strålingsfaren så stor at ingen vil kunne gi nødvendig hjelp. Den eneste måten

å sikre at atomvåpen aldri brukes, er å avskaffe disse masseødelegglesesvåpnene. 50 stater har ratifisert FN-traktaten som forbyr atomvåpen og 22. januar trer den i kraft som internasjonal rett. FNs atomvåpenforbud etablerer en ny og sterkere norm mot atomvåpen, og plasserer atomvåpen i samme folkerettslige kategori som kjemiske og biologiske våpen. Arbeiderpartiet mener Norge må bidra til å styrke den folkerettslige normen mot atomvåpen ved å løfte fram de humanitære konsekvensene av atomvåpenbruk og ved å slutte seg til FN-traktaten som forbyr atomvåpen. Arbeiderpartiets mål er en verden fri for atomvåpen. For å oppnå det målet kan vi ikke fortsette å påberope oss beskyttelse gjennom kjernefysisk avskrekking. Som NATO-medlem har Norge en spesielt viktig rolle i å styrke normen mot atomvåpen. Ved å stå utenfor atomvåpenforbudet skjærer vi atomvåpenstatene for press om reell og gjensidig nedrustning. Det er ingen juridiske motsetninger mellom Norges NATO-medlemskap og ratifisering av FNs atomvåpenforbud. Norge hadde, med Arbeiderpartiet i regjeringen, en nøkkelrolle i å fremme de humanitære konsekvensene av atomvåpen internasjonalt. Nå er behovet stort for at Norge igjen løfter det humanitære perspektivet. Arbeiderparti vil at:

- Norge skal signere og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen
- Norge skal ta initiativ i NATO for å få på plass de nødvendige betingelser for norsk tilslutning til FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og arbeide for at flere NATO-land slutter seg til forbudstraktaten.
- Norge skal fremme det humanitære perspektivet på atomvåpen- og nedrustnings spørsmål Vårt Parti- Nedenfra og opp, ikke ovenfra og ned!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

851 Forsvarspolitikken

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Arbeiderpartiet i Bergen skal jobbe for å gjøre sjømaktens betydning i forsvarspolitikken, med mål om å få sjømakten på Aps nasjonale agenda og for å styrke det mobile kystnære sjøforsvaret og UVB-våpenet. Ved behandlingen av langtidsplanen for forsvaret må AP arbeide for styrking av ubåtvåpenet og mobile kapasiteter i kystsonen. Det må også foreslås en sjømaktutredning frem mot neste langtidsplan.

Begrunnelse: Det fagmilitære rådet som ble fremmet til forsvarsministeren legger opp til en substansiell reduksjon av ubåt-våpenet. Forsvarsbudsjettet vokser, men antall ubåter reduseres og kystkorvetter og MTBer er ikke inkludert i fremtidens forvarstruktur. Disse fartøyenes bidrag til den krigsforebyggende terskelen var avgjørende under den kalde krigen. Slike enheter har evne til å engasjere og nedkjempe et hvert overflatefartøy i kystsonen og ut mot havet, samt til å støtte både land- og luftmakten og til å bidra i internasjonale operasjoner. De kan også utrustes til å bekjempe fremmede ubåter. Norge har lange historiske tradisjoner for et sterkt sjøforsvar – og med god grunn. Kystlinjen vår, havet og nordområdet har alltid vært tett knyttet til våre nasjonale interesser. Dagens sikkerhetspolitiske utvikling og den russiske revitaliseringen av bastionsforsvarskonseptet har på nytt aktualisert disse kapabilitetene. Et stort antall bergensere tjenestegjør, eller har tjenestegjort, på Haakonsvern. Saken har derfor også en viktig lokalpolitisk betydning.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

853 Forsvar kysten vår!

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Arbeiderpartiet i Bergen vil styrke det kystnære sjøforsvaret og Ubåttjenesten, gå inn for en sjømaktutredning, samt be regjeringen om en redegjørelse for hvorfor det ikke er funnet plass i budsjettene til et kystforsvar.

Begrunnelse: Forsvarets viktigste oppgave er å forbygge krig. Undervannsbåter, kystkorvetter (MTBer) og mineleggere var helt avgjørende krigsforebyggende kapabiliteter under den kalde krigen. Slike enheter har fortsatt evne til å engasjere og nedkjempe et hvert overflatefartøy i kystsonen og ut mot havet, samt til å støtte både land- og luftmakten og til å bidra i internasjonale operasjoner. Norges kystsone vil være avgjørende i et eventuelt forsvar av eget landområde. Bergensbaserte fagmilitære miljøer som Det sjømilitære samfunn og forskningsmiljøet på Sjøkrigsskolen ga i 2019 en fagmilitær anbefaling om å styrke det kystnære forsvaret av Norge (Sjømakt 2040). Anbefalingen har ikke vunnet frem i Oslo. Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) legger opp til en substansiell reduksjon i antall maritime enheter på området. Antall ubåter reduseres. Kystkorvetter og Sjøheimevernet er ikke inkludert i fremtidens sjøforsvar. Denne reduksjonen kommer til tross for at vi i de siste langtidsplansprosessene har hatt både økende forsvarsbudsjett og forsvarsinvesteringer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

855 En atomvåpenfri verden

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Arbeiderpartiet i Bergen mener at atomvåpen er verdens verste masseødelegglesesvåpen. Ved siden av klimaendringer representerer slike våpen den største faren for menneskeheten. Arbeiderpartiet må bidra så aktivt som mulig til å redusere faren for humanitære katastrofer ved bruk av atomvåpen, og partiet må gå inn for at Norge skal signere og ratifisere FNs forbud mot atomvåpen.

Begrunnelse: Atomvåpen er verdens verste masseødelegglesesvåpen. De humanitære konsekvensene ved bruk av slike våpen er ufattelig store. For tida er det mange stater med atomvåpen som moderniserer sine arsenaler. Flere andre stater er i gang med å utvikle atomvåpen. Samtidig signerer og ratifiserer flere stater FNs forbud mot atomvåpen. I desember 2019 manglet det 16 ratifikasjoner før forbudet trer i kraft. Norge var avholdne i siste avstemning i FNs generalforsamling 12. desember 2019. Etter vårt syn må Arbeiderpartiet bidra aktivt til å redusere faren for humanitære katastrofer ved bruk av atomvåpen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

861 Det Norske maritime overvåkningsmiljøet(MPA) må bevares

Andøy Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil sikre MPA driften på Andøya flystasjon inntil videre. Slik at vi får evaluert de prosjekter som er igangsatt og effekten av disse.

Begrunnelse: Regjeringens forvaltning av forliket rundt ny langtidsplan for forsvaret vedtatt i 2016 har vært svært kritikkverdig, og har fått store uforutsette konsekvenser for mange forsvarsgrener. Bl.a. det Norske MPA miljøet som er kraftig svekket i en fireårsperiode hvor Stortinget har bestilt økt produksjon, dette har ikke Regjeringen fulgt opp på en ansvarlig måte. Og Arbeiderpartiet er meget bekymret for de langsiktige konsekvensene for forvaltningene av Norges havområder generelt, og Nordområdene spesielt. Arbeiderpartiet foreslår derfor at MPA driften på Andøya flystasjon må videreføres inntil videre. Slik at vi får evaluert de prosjekter som er igangsatt og effekten av disse.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

890 Internasjonalt samarbeid

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil at: - Norge må ta en aktiv avstand fra den såkalte «fredsplanen for Palestina» initiert av USA og Israel. - Norge må anerkjenne folkemordet i Armenia og stille Tyrkia til ansvar - Norge må stå opp for rettighetsforkjempere i Hong Kong - Norge må kjempe for kvinners reproduktive helse verden over, særlig i land med totalforbud mot abort.

Begrunnelse: Fred, demokrati og rettferdighet i Europa kan ikke tas for gitt. Norske myndigheter må bruke sin posisjon til å påvirke til det beste for norske interesser som global sikkerhet og stabilitet. Europeisk samarbeid må være et prioritert arbeidsområde for den neste sosialdemokratiske regjeringen, uavhengig av EU standpunkt. Innenfor en europeisk ramme, bør Norge arbeide for å fremme internasjonalt samarbeid om miljø, økonomisk utjevning, integrering og fred. Norsk base- og sikkerhetspolitikk skal virke konfliktdempende i internasjonale relasjoner. Norsk utenrikspolitikk skal tjene målet om internasjonal fred og rettferdighet. Norge skal være en gjenkjennelig og trygg alliert i alle samarbeid. Vi skal jobbe for reformer i FN, EU og NATO så organisasjonene er i stand til å løse sine oppgaver på en effektiv måte. Vi skal være forutsigbare i vår kommunikasjon om menneskerettigheter og i våpenhandel. Våpen og militært materiell fra Norge skal ikke selges til land i krig eller hvor krig truer, til diktaturer eller hvor grove menneskerettigheter finner sted. Norsk utenrikspolitikk skal kjennetegnes ved å stå opp for folkerett menneskerettigheter og demokrati. Det innebærer at det er noen konflikter Arbeiderpartiet må bidra så aktivt som mulig til å redusere

faren for humanitære katastrofer ved bruk av atomvåpen, og arbeide systematisk for effektiv atomnedrustning globalt. Norsk utviklings- og bistandspolitikk skal bidra til å utjevne forskjeller og bekjempe fattigdom. Innen 2029 skal bistandsnivået utgjøre 3 prosent av BNI. Norske bistandsprosjekter skal være langsiktige, bidra til å bygge opp sivil- og lokalsamfunn, demokrati – og institusjoner Multilaterale organisasjoner og avtaler er under press og det bekymrer oss. Vestland Arbeiderparti mener vi må stå opp for verdensorden som har tjent vår velferd og handel godt siden 2.verdenskrig både overnasjonalt og bilateralt. Vi ser behov for å styrke bilaterale samarbeid på by – og regionnivå. Vestnordisk nærings- og innovasjonssamarbeid bør styrkjast. Vestland har mange felles utfordringar med Færøyane, Island, Grønland og Skottland. Felles utfordringar og ressursgrunnlag og felles behov for omstilling i berekraftig retning gjer ei oppfrisking av dette forholdet viktig for næringar i Bergen og Vestland. Både Bergen kommune og Vestland fylkeskommune bør utgreie moglegheiter for å utnytte dette fellesskapet bedre enn i dag.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

05 Innkomne forslag - Sosiale saker

654 Ny boform for eldre

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Det utarbeides en statlig ordning, f.eks. gjennom husbanken, som stimulerer til at grupper av eldre slår seg sammen om å bygge seniorboliger.

Begrunnelse: Det er et faktum at antallet eldre over 80 år er sterkt stigende, og det vil fortsette i overskuelig framtid. Erfaring tilsier at dette fører til et økt press på kommunenes tjenestetilbud til eldre. I hovedsak er kommunenes tilbud retta inn mot de som trenger omfattende hjelp. Samtlige kommuner er opptatt av at det må gjøres mange tiltak for å demme opp om hjelpebehovet til våre eldste, vi kan ikke gjøre alt på samme måte som vi har gjort. Vi må iverksette tiltak som gjør at flere kan bo hjemme lenger. Et tiltak i denne sammenheng kan være å legge til rette for boformer der eldre bor sammen, med et servicetilbud som kan gjøre at de klarer seg i egen bolig.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

656 Barnetrygd for alle - uavhengig av inntekt og hvor i landet du bor

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Det skal utarbeides nasjonale føringer for å sikre at barnefamilier som kommer i behov av økonomisk sosialhjelp blir likebehandlet når det gjelder hvorvidt barnetrygden blir regnet som inntekt eller ikke ved beregning av økonomisk sosialhjelp, uavhengig av hvor i

landet man bor.

Begrunnelse: Slik situasjonen er i dag er det kun noen kommuner som har valgt å holde barnetrygden utenom. Sarpsborg Arbeiderparti ønsker at barnefamilier skal behandles likt når det gjelder denne vurderingen, og at det ikke skal være avgjørende om man bor på «riktig» eller «feil» side av en kommunegrense. For mange kommunepolitikere blir kostnaden ved å holde barnetrygden utenfor satt opp imot andre velferdsgoder kommunen må sikre. Sarpsborg Arbeiderparti ønsker at Stortinget tar et løft sammen med kommunene for å sikre likebehandling, og for at det gis økonomiske rammer til å kunne ta i bruk virkemidler som å holde barnetrygden utenom økonomisk sosialhjelp for at færre barn i Norge skal leve under fattigdomsgrensen. Barnetrygden i Norge gis til alle uavhengig av inntekt. Barnetrygden er ment som et tilskudd til ordinær inntekt og som en universell ordning for omfordeling mellom de som har og de som ikke har barn. Når barnetrygden inngår i inntekstberegningen for utmåling av økonomisk sosialhjelp fungerer barnetrygden ikke lenger etter intensjonen, og den fordelingspolitiske virkningen av barnetrygden blir fratatt de som er avhengige av sosialhjelp. For Sarpsborg Arbeiderparti er det viktig at barnetrygden gis som et tilskudd til inntekt også for de i samfunnet vårt som for en kortere eller lengre periode kommer i behov av økonomisk sosialhjelp. Sarpsborg Arbeiderparti mener at en felles praktisering av inntekstberegning ved utmåling av økonomisk sosialhjelp vil gi en mer rettferdig praktisering av sosialtjenesteloven.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

672 Boutgifter til leietakere av omsorgsboliger og kommunale leiligheter

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil at fastsettelse av boutgiftene i omsorgsboliger og kommunale leiligheter, kun skal omfatte faktiske boutgifter, som legges til grunn for husleiefastsettelsen.

Begrunnelse: Ordningen med «Gjengs leie» er urettferdig og gir mange leietakere store boutgifter i omsorgsleiligheter og annen bopel i kommunal regi. For å innfri den politiske ambisjon om at «alle skal kunne bo hjemme i egen bolig/ leilighet», må en sikre rimelige og forutsigbare boutgifter for den enkelte. Husleien må beregnes ut fra økonomisk evne for beboer/leietaker samt kun omhandle rene boutgifter, ikke kommunale tjenester for øvrig.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

676 Behov for innskjerping av alkoholreklame forbudet

Borgen og Søndre Skjeberg Arbeiderlag

Forslag: Forbudet mot alkoholreklame må gjennomgå med en klar intensjon om innskjerping slik at vi fjerner en rekke av unntakene i loven.

Begrunnelse: Det er i dag 20 unntaksbestemmelser, flere av dem kom etter nåværende regjerings endringer som trådte i kraft 1.november 2015. For eksempel kan barn slå på TV i høytider og ferier og se reklame for vindunker av ulike slag på God morgen Norge. Vi kan også lese side opp og side ned med tekstreklame for øl og vin i flere av våre aviser. Begge disse eksemplene er mer markedsføring enn såkalt nøktern informasjon.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

679 Likeverdige velferdstjenester

Moss Arbeiderparti

Forslag: Kommunene må sikres mulighet til å tilby likeverdige velferdstjenester ved at inntektsutjevningen mellom kommunene økes.

Begrunnelse: Med bakgrunn i kommuneøkonomien og ulik finansiering, har kommunene i dag i altfor liten grad mulighet til å tilby sine innbyggere likeverdige velferdstjenester. Det kan ikke være slik at folks velferd i så stor grad skal være avhengig av hvor folk bor.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

682 Kommunesektoren - en viktig del av velferdsstaten

Moss Arbeiderparti

Forslag: Det er i kommunene folk bor, og kommunene yter en rekke viktige velferdstjenester. For å gjøre velferdsstaten sterkere, må vi styrke kommunenes mulighet og evne til å drive med velferd

Begrunnelse: Arbeiderpartiet må etterstrebe å omtale kommunesektoren som en viktig del av velferdsstaten når velferdsstaten skal framheves og løftes opp.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

692 Pensjon

Vang Arbeiderparti

Forslag: Pensjonsordninga må endrast

Begrunnelse: Samordninga mellom offentleg tenestepensjon og folketrygda i 2010 gjer at offentleg tilsette som fortsett å jobbe etter oppnådd pensjonsalder mistar meir og meir av deira opptente pensjon for kvart år dei jobbar etter pensjonsalderen. Dette er deira og arbeidsgjevaren sine innbetalte pensjonspengar. Politikarane har gitt uttrykk for at dei ynskjer at offentleg ansatte skal jobbe lengst mogleg. Denne ordninga med at den opptente pensjonen forsvinn når du jobbar lengre medverkar til at mange går av med pensjon fleire år før dei ynskjer, og dei føler at dei fortsatt kunne ha gjort ein god jobb i mange år ved å fortsette i jobben. Denne urettferdige pensjonsordningen må ryddast opp i, slik at dei som vel å jobbe utover pensjonsalder kan gjere det utan at den opptente og innbetalte pensjonen forsvinn.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

706 Folk flest skal kunne kjøpe egen bolig

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti vil ta inkluderende boligpolitikk på alvor ved å jobbe for bygging av boliger i alle prisklasser og størrelser. Vi skal også bidra til at det blir flere innganger til det å eie egen bolig.

Begrunnelse: Å kjøpe bolig er krevende, det er høye krav til egenandel som for mange både er avskrekkende og umulig å oppfylle. Lillehammer Arbeiderparti ønsker å gjøre det lettere både for de unge voksne som er førstegangskjøpere, men også for de som av ulike andre grunner ikke har egenkapital nok til å kjøpe egen bolig. Vi ønsker å bruke ulike midler, men en forutsetning er bygging av mindre og rimeligere boenheter. Leie til eie og riktig bruk av husbanken er midler for å hjelpe de som trenger det inn på boligmarkedet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

714 Boliger til unge!

Stange Arbeiderparti

Forslag: Sett folk i stand til å skaffe seg bolig! Stange Arbeiderparti foreslår å få vurdert hvilke virkemidler som kan tas i bruk for å legge forholdene bedre til rette også for dem som av økonomiske grunner står utenfor boligmarkedet (f.eks. førstegangsetablerere, aleneforeldre, aleneboende, familier med lav inntekt eller uten fast inntekt og mulighet for å

få boliglån).

Begrunnelse: Alle skal ha mulighet til å skaffe seg sin egen bolig. En mer sosial boligpolitikk er helt nødvendig, slik at inngangen på boligmarkedet blir enklere. Det er både synd og leit at veldig mange unge i dag står uten mulighet til å skaffe seg et sted å bo. Kravet om en stor egenkapital er negativt, spesielt for førstegangskjøpere og unge etablerere. Sosial boligbygging er ikke en del av det «spekulative» boligmarkedet. OBOS har prosjekter i noen kommuner, der de unge kan få en rimeligere inngang på boligmarkedet, det er positivt, men kommer altfor få til gode. Vi ber om at det arbeides for ordninger, samt vurdering om å gå tilbake til Husbank og kommunalbanken som finansieringsmuligheter, slik at de unge kan få seg en bolig de har råd til å bo i.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

719 Arbeidsavklaringspenger

Stange Arbeiderparti

Forslag: Retten til å fatte vedtak når det gjelder sykmelding, arbeidsavklaringspenger og uførestønad legges til det lokale NAV når saken er godt opplyst gjennom dokumentasjon, pasienten, involverte i utprøving og rehabilitering og ansvarlig behandler. Rådgivende lege konsulteres ved reel tvil, og skal før konklusjon sikre seg at behandlers innstilling bygger på de samme fakta, og at de er tilstrekkelige.

Begrunnelse: NAV skulle forbedres med «ei dør» inn. De tre etatene som ble slått sammen hadde hver sin «dør», var tilgjengelig, om ikke over alt, men hadde kunnskapen på sitt felt, handlingsplikt, beslutningsmyndighet og «basismøtet» der relevante parter drøftet problemkomplekset sammen med klienten og legen. Dette ga grunnlag for avklaring og tiltak/ytelse. Saken ble fullstendig opplyst, alle var involvert, regler og rettigheter opplyst, og begrunnelse for vedtak kjent. Rådgivende lege hadde rollen som rådgiver ved tvil. I da er NAV på mange måter fragmentert, tilgjengeligheten er dårlig, å treffe saksbehandler med den rette kompetansen kan være vanskelig, og det samme å møte samme person med kontinuitet, særlig ved henvendelse uten avtale. Åpningstider for fysisk møte og rådgivning er begrenset, og møtet med tjeneste i nød bli veldig upersonlig. Det går ut over tillit og trygghet. Den videre prosessen er vanskelig, der NAV overlater oppgaver til innleide konsultantselskaper uten å holde ta i saken og ta ansvar for resultatet av ekstern tjeneste. Når det kommer til avgjørelser som gjelder AAP, skille mellom når «arbeidslinja» fortsatt kan være fordelaktig, og når retten til varig stønad er oppfylt er ikke gitt den enheten som kjenner klienten og har kontakten med involverte. Gang på gang der det i klinisk forstand er endelig avklart og godt dokumentert blir søknader avslått av rådgivende lege i en annen enhet et annet sted. En ny forståelse av sykdom og uførhet konkluderes og nye belastende utprøvinger, ofte med større skade til følge kan få de alvorligste konsekvenser. Konsekvensene av endringene i AAP under nåværende regjering er et annet problem som AP allerede tar tak i.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

720 Aktivitet og rehabilitering

Stange Arbeiderparti

Forslag: Aktivitet og rehabilitering raskt og varig ytelse i tide er målet for NAVS oppgaver helse, rehabilitering og arbeid. Arbeiderpartiet vil arbeide for at NAV i større grad ser individuelt på den enkelte klients sykdom, skade eller lyte, og legge særlig vekt på å forstå de ungdommens og de unge voksne som ikke har den godt e.

Begrunnelse: «Arbeidslinja» er viktig og nyttig, men bare på individnivå. På gruppenivå er risiko for å gjøre feil ut fra klientens helse og evne stor, og klare rettigheter kan brytes og personen skades fysisk, psykisk, sosialt og økonomisk. Familien påføres skade sammen med personen. Objektiv forståelse av diagnose eller benevnelse uttrykker i liten grad arbeidsevne, fremtidig arbeidsevne eller varig uførhet. Dette vil på gruppe variere med alder, da samme sykdom eller skade slår forskjellig ut med alder. Gruppen yngre som er syke, psykisk eller fysisk. Er skadet, eller medfødt psykisk eller fysisk vil ha et større potensiale. Eldre vil tidligere kunne bli varig uføre der yngre felle kommet seg. Sykdom blir også årsaken til må miste ervervsevnen fordi det ikke finnes type jobb vedkomne kan mestre, at det er en problematikk som tyder på lav evne til å utføre arbeid, regularitet. Fra 55 års alder er det svært vanlig at alder i seg selv ekskluderer varig. Det har vært skrevet at opp mot 80% av søknadene fra folk på denne alderen ikke besvares. Sykdom og lyte gjør det enda vanskeligere. Kanskje særlig psykisk sykdom, for ikke å si «rus i historien». Det er to farer som lurar når det gjelder unge og bio-psyko-sosialt betinget uførhet. En saksbehandler må kjenne til at ved 14 års alder har 50 % av alle som kommer til å komme til en psykiatrisk diagnose oppfylt kriteriene. Ved 25 år er dette 75%. De fleste blir friske, slik det kan defineres for den enkelte. Andre vil vise seg å ha hel eller delvis varig arbeidsuførhet. Noen har potensiale til å kunne komme gradvis tilbake etter flere år under gunstige livsbetingelser.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

721 Kompetanse

Stange Arbeiderparti

Forslag: Medarbeidere i NAV skal ha et nivå av kunnskap, holdning og evne til å skape tillit, trygghet og gi rett svar på sitt nivå og arbeidsplass ved enhver kontakt. Arbeiderpartiet vil arbeide for at kompetansen i NAV tilfredsstiller krav og forventninger organisasjonen setter for å gi gode møter med klientene, at saker besvarer raskt og avklare på rett nivå til opplyst tid.

Begrunnelse: Erfaringen alt for mange har gjort er at den saksbehandleren man møter eller treffer ved henvendelse ikke kan gi den informasjonen som søkes eller ikke er godt skolert i

det området som er klientens mest fremtredende og avgjørende problem. Organisasjonens saksområder og ansvar er delt opp uten at det fører til optimal tjeneste for klienten. Grad av kunnskap og holdningen som skal til for å gi rett svar eller finne tilfredsstillende løsning er avgjørende for tillit, trygghet og det endelige resultatet. Å kvantifisere «tjenesteproduksjon» etter tid og antall står i vegen for resultatet også om medarbeideren er den beste. Frustrerte kundebehandlere som hadde ønske om å gi den gode samtalen blir pålagt utmattende plikter som hvis utbrent ved å være empatiske ender som likegyldige og avvisende. Fenomenet er allmenngyldig, beretninger tilsier at NAV også rammes. Effektiv hjelp er å ta seg tid til den enkelte.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

722 Sikre intensjonen gjennom gjeldende forskrift i NAV

Stange Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil evaluere NAV for å sikre at intensjonen oppfylles gjennom gjeldende lov og forskrift, eller tidligere, gjøre de nødvendige endringer som kreves for dette i dagens situasjon.

Begrunnelse: Arbeiderpartiet har et stort ansvar for at NAV ble etablert. NAV startet opp med gode intensjoner og lov og forskrifter som skulle oppfylle målsettingen Trygdekontoret, Aetat på statlig side, og sosialkontoret i kommunen hadde som felles mål. Dele mellom statlig og kommunal tjeneste ble ansett som hemmende. Utviklingen av NAV med sine tjenester og plikter viste seg etter hvert å ikke svare til forventningene. For å bøte på en rask stigning i unge uføre ble «arbeidslinja» gjort tydeligere, og fra 2013 har sittende regjering stilt strenge krav til aktivitet og arbeidsutprøving som for fortsatt syke og vedvarende utføre har var inntil det skadelige. I tillegg er det innført økonomisk tap for de som ikke greier å arbeide, og verst av alt bortfall av all inntekt i 1 år for de som er så dårlige at de ikke er blitt arbeidsføre innen 3 til høyst 4 år etter sykmelding.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

723 Rehabilitering – en offentlig oppgave

Stange Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil at NAV i høyere grad følges klienten opp under eget ansvar og i mindre grad benytte private aktører i deler av rehabilitering. NAV skal i større grad legge siste del av arbeidsutprøving til firma der ansettelse er sann.

Begrunnelse: NAV bruker i stor grad kjøp av tjenester/konsulenter for å kartlegge arbeidsevne, innføre i jobbsøknad og utplassere til utprøving eller arbeidstrening i bedrifter. Symptomer, sykdom, rus og sosiale vansker blir tatt lite hensyn til. NAV må holde tak i saken

og sikre seg at alle behovene innlemmes, da «arbeidslinja» alene vil være belastende og skade mer enn den gagnar når den ikke treffer klientens behov. Prosedyrene gjennomføres for ofte stereotypet uten hensyn til klientens kunnskap og ferdighetsnivå. Et eksempel kan være når en person høyt utdannet innen økonomi og ledelse, med mange år ledelse med ansvar for mange medarbeider og ansettelser skal skoles i å skrive CV eller enkle regler for privat økonomi. Der dette ikke nådde frem kan det bli gjentatt av et nytt firma. En del rehabiliteringen kan komme så langt som til arbeidsutprøving som skal forventes å gi ansettelse dersom det blir vellykket. Ofte skjer ikke dette. Det navngis firma som brukes så mye og har så få ansettelser om det omtales som utnytting og gratis arbeidskraft.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

724 Bostøtte

Stange Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil gjeninnføre den grensen for bostøtte slik at den tilsvarer den verdien som gjaldt før uføretrygden ble forhøyet og ordinært bruttobeskattet

Begrunnelse: Da uføretrygden ble gitt en høyere sats for å beskattes som annen inntekt fulgte ikke grensa for bostøtte med opp. Mange tusen mennesker som hadde lite fra før mistet mye av det de skulle ha til det meste nødvendige, eller det de kunne unne seg i tillegg. Det ble langt støtte sosial forskjell opp til mennesker med lønnsinntekt, flere ble fattige, også barna. Dette gjaldt mange tusen. Verst var det der bolig og leiepriser er høye. Ingen kommunale boliger uansett målgruppe blir heller unntatt fra «gjengs leie» Kommunenes utgifter økte i den grad hjelp til bolig kunne innvilges.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

725 Fri rettshjelp

Stange Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil sørge for at flere kan få fri rettshjelp, og at frivillig arbeid om «Jussbuss» støttes.

Begrunnelse: Norge er et demokrati der hver enkelt skal ha like rettigheter. Rettssikkerheten må gjelde alle. For Arbeiderpartiet skal alle ha like muligheter. Det er mange som faller utenfor, og mange ønsker å prøve saker for retten, men er uten kapital eller inntekt til å søke rettshjelp. Mange opplever at retten til statlig ytelse eller f.eks. erstatning eller skade, på arbeidet eller på fritiden ikke innfris. Bruttoskatten på uføretrygd er

en av årsakene til at flere har for høy inntektsgrense og flere er falt ut av ordningen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

726 Pensjonsreformen

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil evaluere og gjennomgå ulike sider ved pensjonsreformen i den hensikt å gjøre reformen mer forutsigbar, mindre ulikhet, og hindre utilsiktede underreguleringer ved trygdeoppgjør.

Begrunnelse: Tilliten til pensjonsreformen er siden 2012 blitt svekket i befolkningen, forskjellene øker fordi avstanden/ verdien mellom de laveste og høyeste pensjonsordningene er blitt for store, og de årlige trygdeoppgjør slår negativt ut gjennom tap av kjøpekraft. Denne utviklingen hefter ved Arbeiderpartiet, siden Arbeiderpartiet hadde statsministeren da reformen ble vedtatt. Arbeiderpartiet må ha som mål å stå bak en pensjonsreform som fremstår med tillit og troverdighet i befolkningen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

727 Folketrygdfondet

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Folketrygdfondet må videreutvikles i den hensikt å sikre fremtidige pensjoner. Det innebærer at taket på 200 milliarder kroner må oppheves.

Begrunnelse: Stortinget har satt et tak på verdien av Folketrygdfondet på 200 mrd kr. Ved utgangen av 2019 var verdien på 259 mrd kr. Det er reist forslag om å ta av overskuddet i Folketrygdfondet og saldere andre poster på statsbudsjettet. Folketrygdfondet ble etablert i 1967, og er bygd opp av det norske folk i den hensikt å sikre fremtidige pensjoner, ikke for å kunne benyttes til andre formål. Dette handler om folkets tillit til politikere om hvordan innbetalte pensjonspenger blir forvaltet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

729 Formidling av startlån flyttes til NAV / Husbanken flyttes til NAV / Husbanken

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Formidling av startlån fra Husbanken flyttes fra kommunene og til NAV / Husbanken. Kommunene blir pålagt å vedta bolighandlingsplaner.

Begrunnelse: I dag er ordningen slik at kommunene må ta opp såkalte formidlings lån i Husbanken og formidle disse til innbyggere som søker, dette kalles også startlån. Kommunene får med dette risikoen for disse lånene, og svekket sin finansielle stilling, ved at kommunens gjeld øker. Dersom denne formidlingen gjøres av NAV eller Husbanken selv, etter prioriteringer kommunene gjør i bolighandlingsplaner, så vil staten ta risikoen for disse utlånene, og kommunene vil få styrka sin balanse, ved redusert gjeld. Ved at kommunene får pålegg om å vedta bolighandlingsplan, der de må utpeke grupper som skal prioriteres i søknader om startlån, vil kommunene delta og involveres i det bolig sosiale arbeidet. Kommunene har samarbeid med NAV og Husbanken i dag, og dette kan utvikles.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

746 Velferdstjenestene må eies og drives i offentlig regi

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet mener kommunene i størst mulig grad selv skal utføre tjenester til sine innbyggere, gjerne i samarbeid med de beste ideelle aktørene. Dette gir trygghet både for tjenestemottakerne og de ansatte. Kommunenes oppgave er å levere gode tjenester til sine innbyggere. Dette velfungerende systemet må ikke ødelegges av unødvendig privatisering. Vi er sterkt kritisk til regjeringens politikk, som går ut på å legge aktivt til rette for at økt andel av private aktører i velferdstjenestene. Det er flere eksempler på at private aktører gir dårligere betingelser til sine ansatte enn det som er tilfellet når det offentlige driver tjenesten – både når det gjelder lønn, pensjon og bemanning. Økt andel private innslag krever også større byråkrati med hensyn til anbudsutsetting, oppfølging og kontroll. Privatisering og konkurranseutsetting gir med andre ord ingen innsparinger. Kommunenes velferdssatsing skal tjene innbyggerne, mens private kommersielle velferdsbedrifter skal tjene penger til sine eiere. Arbeiderpartiet vil stoppe den omfattende privatiseringen og kommersialiseringen av offentlig velferdssektor som regjeringen har satt i gang.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

750 En helhetlig eldrepolitikk

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Dagens eldregenerasjon skiller seg vesentlig ut fra generasjonene av eldre i tidligere tider. Kunnskapsnivået i befolkningen er høyt og de fleste vet at det er en klar

sammenheng mellom livsmønster og helsetilstand. Vi lever stadig lenger her i landet, til tross for sykdommer og plager knyttet til kosthold, stillesitting, tobakk, alkohol og ensomhet. Unge oppegående pensjonister utgjør både i dag og i årene framover en ressurs som samfunnet har svært stor bruk for, samtidig som de aller eldste vil trenge stadig mer pleie. Samtidig vet vi at når mange lever lenger, blir også helsa skrøpeligere og behovet for omsorg og pleie større. Ut fra demografiske framskrivninger vil vi trenge et stort løft på utdanning av folk innen pleie og omsorg. Vi må sørge for å ha både praktiske og økonomiske tiltak som kan møte denne krevende situasjonen. Arbeiderpartiet vil ha en kraftfull, ny eldrepolitikk som favner hele den store eldregenerasjonen som er født under og like etter 2. verdenskrig – en politikk som tar høyde for det store mangfoldet denne gruppen utgjør.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

751 Den sosiale boligpolitikken må gjenreises

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Å ha et trygt sted å bo ligger nedfelt i FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. I Norge har den sosiale boligbyggingen måttet vike for en politikk der markedet styrer alt og hvor boliger derfor lett blir spekulasjonsobjekter. Dette gjør at ungdom, vanskeligstilte og folk med midlere og lave inntekter kommer til kort, særlig i pressområder. Det må også tenkes nytt når det gjelder boliger tilpasset eldre, og særlig se på hvordan man kan bygge boliger som legger vekt på at folk på tvers av generasjonene kan bo tettere sammen. Arbeiderpartiet mener at man må beskutte bolig nr. 2 og 3 sterkere for å gjøre det lettere for folk med vanlige inntekter å komme inn på boligmarkedet. Vi trenger også nasjonale føringer og et nasjonalt regelverk som kan hindre at eiendomsspekulanter kjøper opp boliger i de store byene for å kunne tilby på Air BNB-markedet. Ofte kan dette gjelde leiligheter i borettslag mm, der disse ikke er regulert til dette formål. Dette er en trend som de siste årene har økt i omfang og som utvilsomt har vært ytterligere prisdrivende for boliger i pressområder. Arbeiderpartiet vil styrke Husbanken som boligpolitisk verktøy. Stat og kommuner må inngå forpliktende samarbeid med boligbyggelag og utbyggere, med sikte på å etablere flere boliger på ikke-kommersiell basis, for kjøp eller leie, finansiert av Husbanken.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

788 Et mer rettferdig boligmarked for alle

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Innlandet Arbeiderparti vil at Arbeiderpartiet skal skape en offensiv boligpolitikk som kan snu utviklingen fra et markedsstyrt boligmarked til et mer rettferdig boligmarked. Vi vil gi flere muligheter for å komme seg inn på boligmarkedet gjennom at staten utvikler en nasjonal plan for en tredje boligsektor. Vi vil snu utviklingen med hjem som investeringsobjekter gjennom å øke ligningsverdien på investeringsboliger til 100% og fjerne rentefradraget på sekundærboliger. Dokumentavgiften må bli mer rettferdig og progressiv,

boliger solgt for inntil 2 millioner må fritas helt. For å bremse den dramatiske prisveksten i boligmarkedet er det også nødvendig med raskere boligbygging, plan- og bygningsloven må gjennomgås for å se på hvordan reguleringsprosessene kan skje i et høyere tempo enn i dag. Selveid bolig skal være målet i boligpolitikken, men leiemarkedet skal også være et anstendig alternativ. Lovverket og systemet for husleiefastsettelse må gjennomgås med mål om lavere husleie på det private boligmarkedet og husleieloven må revideres for å sikre dagens leietakere sterke rettigheter. Det bør opprettes et husleietvistutvalg i alle regioner.

Begrunnelse: Å sikre at alle har like muligheter til å komme seg inn på boligmarkedet og på et anstendig sted å bo, er fellesskapets oppgave. I dag ser vi et boligmarked som i mangel på offentlig styring har blitt en kilde til eskalering av sosiale forskjeller, hvor høye boliger setter unge, lavtlønnede og andre sårbare grupper ut på sidelinjen. I dette ligger det en reproduksjon av forskjeller som Arbeiderpartiet ikke kan godta. Når Norge i dag er et av få europeiske land uten en tredje boligsektor, mener Innlandet Arbeiderparti at å se på mulighetene her, kan være en god måte å skape en mer offensiv boligpolitikk. En tredje boligsektor fungerer som en mellomvei mellom det offentlige og det private boligmarkedet, for eksempel gjennom at kommunen eier en del av boligen eller der deler av husleia betales til kommunen som nedbetaling på huslån, som vil gi vanskeligstilte flere muligheter til å komme seg inn på boligmarkedet. At boliger blir investeringsobjekter for allerede resurssterke mennesker, er en av årsakene til at boligprisene presses opp. Formueskatten er blant de mest effektive og omfordelene skattene vi har, men vi ser likevel at den kan gi fordeler til boligspekulanter. Ved å heve ligningsverdien på investeringsboliger, vil man snu denne utviklingen. En annen unødvendig subsidiering av allerede etablerte på boligmarkedet er rentefradraget, som i dag er den største utgiften for staten knyttet til boliglån. I innkjøp av sekundærboliger skal ikke dette være en støtte staten gir. Når man kjøper en selveierbolig må man betale en særskatt på 2,5 prosent av det boligen koster i dokumentavgift til staten. Dette rammer særlig unge i alderen 20 til 30 år, gjør terskelen enda høyere for å komme inn på boligmarkedet samtidig som den gjør det enda vanskeligere økonomisk for de som må flytte. For å redusere det sosiale skillet mellom gruppene som eier og de som leier, må man sette inn drastiske reguleringsiltak og andelen private utleieaktører må begrenses. Det offentlige må ta en større rolle på leiemarkedet for å sikre stabilitet for alle som bor i en leiebolig, og leieprisene må ned.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

802 Pensjonsreformen

Inderøy Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må ta ansvar i trepartssamarbeidet Pensjon – hvor blir det av den nye AFP? Vi vil med dette rette fokus på hullene i dagens AFP-ordning som fortsatt ikke er tettet. Ved lønnsforhandlingene mellom LO og NHO i 2018 ble 2 av hullene tettet. Dette gjelder utvidet sykemeldingsperiode og endring i reglene ved konkurs og oppsigelser. Det ble videre besluttet det skal utredes en ny AFP-ordning som skal føre til at langt færre faller utenfor. Dette arbeidet skulle være ferdig i god tid før oppgjøret i 2020. Vi konstaterer at så ikke har skjedd. Det er så lite informasjon omkring dette at det kan se ut som utredningen har

stoppet helt opp. Inderøy arbeiderparti krever: Arbeidet med å tette gjenværende hull i AFP-ordningen intensiveres! Det er fortsatt altfor mange som faller utenfor. Etter vår mening er det å få tettet hullene i AFP-ordningen viktig og dette må prioriteres.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

811 Pensjonistenes rettigheter

Lavangen Arbeiderparti

Forslag: Yngve Hågensen som er en god samfunnsdebutant sa en gang i et møte «vær ikke redd for debatten, vær heller redd for taushet.» Pensjonisten er ikke pensjonert fra samfunnsdebatten. Kan det være grunnen for at pensjonister taper kjøpekraft år for år. Imidlertid ser vi nå en økende debatt om hvordan seniorene har det i samfunnet. Hvorfor taper AP stemmer? Hvorfor blir partiet mindre og mindre? Kan det være noe med pensjonistreformen som AP i sin tid sto bak? I bladet «Vi over 60» kan en lese: En 67-åring som i 2010 fikk 200 000 i pensjon har hittil tapt 81 000 i underregulering og tapet øker år for år. Pensjonistene utgjør 1/3 av befolkningen og likevel finnes det ingen form for forhandlinger. Undersøkelser viser at det er store forskjeller for pensjonister når det gjelder økonomi. Mange har det bra og fyller livet med reiser og andre aktiviteter. Men de aller fleste sliter med økonomi. Minstepensjonister som bor alene vil selvsagt ha størst økonomisk utfordringer. Økonomiske problemer kan gå ut over nattesøvnen og skape små og større depresjoner. I tillegg er pensjonistordningen blitt så komplisert at få kan forstå det. Dagens seniorer har ikke vært vant til digitale medier, og de som ikke klarer å henge med føler seg selvfølgelig utenfor. Det må være et samfunnsansvar å sørge for at de eldre får et nødvendig opplæringstilbud. Landet vårt klarer seg godt økonomisk men det er vanlige arbeidstakere og eldre som må betale for skattekutt på 30 milliarder for de aller rikeste, deriblant 363 milliardærer. Arbeiderpartiet må i sin målsetting jobbe for at pensjonistene får forhandlingsrettigheter. Pensjonistforbundet må få muligheten til å forhandle på vegne av sine medlemmer. Kravet må være at pensjonen som minimum må følge prisveksten i samfunnet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

812 Folk og beredskap i nord

Lavangen Arbeiderparti

Forslag: «Den viktigste beredskap i nord, er at det bor mennesker her» Dette utsagnet kom ofte fra en som tilbragte mye av sin tjenestetid i nord og kjente landsdelen godt, nemlig General Tønne Huitfeldt. Utvikling i folketallet i 3. kvartal i år for Nord-Troms og -Finnmark viser en nedgang på 443 innbyggere. Dette er realitetene etter en statlig virksomhet – eller mangel på slik – i en periode som har vart flere tiår. Hva vil man så gjøre med dette nå? Jo det skal bli et investeringsfond med privat og statlig kapital. Utenom det har man øyen ikke tenkt å foreta seg noe særlig. Jo, man trekker i presentasjonen fram en merkverdig

sammenligning med Krim, den halvøya i Svartehavet. Det største og viktigste ressursgrunnlaget i nord, finner vi utenfor kysten. Der er et av de største og viktigste områdene for fisk i Europa, og etter hvert med utbredelse av skalldyr. I motsetning til det man gjør på Island, nemlig å foreta en stedlig bearbeidelse av fisk før den blir eksportert, så sørger en stor og moderne fiskeflåte – i konkurranse med kystfiskerne – for nedfrysing av fangsten om bord for direkte eksport til utland. Der blir den bearbeidet til ferdige «gryteklare» produkt. Gjenimport av disse ferdigproduserte produktene til steder der fisken er fanget, er ikke uvanlig. Hva med å organisere ilandføring av fisk til mottak og bearbeiding i kystsamfunnene i vårt eget land – i NORD? Dette er ikke uten videre mulig med privat engasjement. Staten må akseptere sitt ansvar for blant annet å sørge for viktig beredskap i nord, med mennesker som bor her. Selvfølgelig er dette i utgangspunktet et ressurskrevende forhold. Tidsmessige og effektive transportmuligheter er bare et av forholdene man må ta på alvor – også i nord. Hittil har det vært en beskjeden reduksjon i skatt for -Finnmark og Nord-Troms. For å få «bolyst» i nord under mer krevende klimatiske forhold, må man se dette med nye øyne. Det som har skjedd hittil er helt åpenbart ikke tilfredsstillende. Reduksjon av merverdiavgift på en rekke forhold i nord er minst like viktig som reduksjon av moms for å redusere svenskehandel på Østlandet. Reduksjon i innbyggertall og utflytting av unge mennesker fra nord er udiskutabel. I tillegg har kommuner og fylkeskommuner i nord brukt en svært betydelig del av sitt budsjett til å bekoste utdanning for disse ungdommene som det ikke er plass for og arbeidsmuligheter for. De flytter sørover der stat og annen offentlig myndighet har bidratt til og sørget for arbeids- og næringsmuligheter for disse utflyttede nordlendingene. Kommunene de har kommet fra, og som har sørget for utdanning, aktivitets- og sosiale tilbud, og bl.a. helsetilbud, får INGENTING IGJEN. De tappes ikke bare økonomisk, og det er store beløp det dreier seg om, men de og landsdelen i nord tappes for sin aller viktigste ressurs – utdannet ungdom. Det er også beredskapen i nord dette dreier seg om. Utflytting av noe av den voksende offentlige forvaltning i Rikshovedstaden til områder bl.a. i nord, har det vært snakket om, men som regel har det endt med snakkingen. Både teknisk og praktisk er det mulig å foreta seg noe NÅ!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

837 At tilskotsordninga til frivilligsentralane vert oppretthaldne slik dei var før.

Fjord Arbeiderparti

Forslag: Frivilligsentralane har ei viktig rolle i lokalsamfunnet. Møre og Romsdal Arbeidarparti ber partiet sentralt arbeide for at tilskotsordninga til frivilligsentralane vert oppretthaldne slik dei var før.

Begrunnelse: Verdien av – og behovet for – frivillig innsats vert understreka i svært mange samanhengar. Når vi les perspektivmeldinga, offentlege utgreiingar og handlingsplanar av ulike slag, så ser vi at det vert forventat at kommunane skal samarbeide tett med dei frivillige for å kunne gi best muleg tenestetilbod, ikkje minst gjeld det for eldrereforma «Leve heile livet». Frivillig innsats treng koordinering, oppbacking og tilrettelegging. Her spelar frivilligsentralane ei viktig rolle i mange lokalsamfunn. Frivilligsentralane er også viktige møteplassar. Etter dei signala vi no har, skal tilskotet til frivilligsentralar leggjast om frå neste budsjettår. Då vert det ikkje lenger gitt tilskot etter kor mange frivilligsentralar kommunen har,

men etter folketalet i kommunen! På nytt ser vi at regjeringa foreslår endringar som sentrale, folkerike kommunar tener på – men som er til stor ugunst for dei spreiddbygde kommunane. Etter vår vurdering har spreiddbygde kommunar eit vel så stort behov for frivilligsentralar som folkerike kommunar, der dei kommersielle tilboda er fleire.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

848 AP må sikre en omfattende etikkoppyrdding i eiendomsmarkedet

Fredsforum

Forslag: På 80 tallet var industrien og Arbeiderpartiet opptatt av at vi ikke kunne leve av å klippe håret til hverandre. Det var likevel renhårig å livnære seg slik i forhold til det som synes å bli den nye økonomien, der vi lever av å bedra hverandre! Stadig nye selskap og markedstilpasninger de siste årtiene med 100vis av ansatte er vokst frem, skreddersydd for å lappe på et eiendomsmarked som åpenbart gjennom reglene som er gitt tillater at løgn og bedrag kan foregå uten konsekvenser. Protector, Help osv er både roten til ondet og utilstrekkelige tiltak for å håndtere mangelen på etikk i en av Norges største bransjer. De største investeringene i de fleste menneskers liv gjøres i nettopp eiendomsmarkedet, et marked som i dag fremstår som det mest uregulerte og forutsigbare markedet for de fleste nordmenn. Ingen synes å bry seg om å følge opp denne viktigste økonomiske saken i Norge i dag og derfor må Arbeiderpartiet forplikte seg. Alle kan forstå hvorfor eiendomsmarkedet er uetisk. Hva tror en vil skje når en kan forsikre seg mot virkningen av egne løgner som kan gir stor økonomisk uttelling ved salg av bolig? Slik er det i eiendomsbransjen nder vi har et eget forsikringsselskap, Protector, (eiet og drevet av Smiths venner) som tar regningen for løgner du som huseier begår under salget. Helle ikke meglerne er etter lovreguleringene som gjelder ansvarlige for verken det de sier eller skriver om objektene de selger. Ansvarliggjøring av de som operer i eiendomsmarkedet vil tvinge frem oppriktighet og er det første som må på plass. Her må arbeiderbevegelsen stille krav til en næring som har fått styre seg selv på bekostning av vanlige folk altfor lenge. Ingen skal ha mulighet til å forsikre seg mot egne løgner og feilaktige påstander om salgsobjekter i eiendomsmarkedet. Meglere som gir opplysninger er ansvarlige for å kunne dokumentere opplysningene objektivt og viser det seg å være feil ved informasjonen gitt hefter de og deres meglerselskap for kostnadene. Vi trenger et nytt lovverk og en ny måte å tenke på for å sikre at alle må forholde seg til et krav om etisk opptreden. Vi kan ikke basere oss på at en hel næring skal etableres seg for å normalisere at en kan fortsette å livnære seg på løgn og svindel. Vårt Parti- Nedenfra og opp, ikke ovenfra og ned!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

849 Ta ansvar for NAV ofrene

Fredsforum

Forslag: Etter NAV skandalen sitter mange ribbet tilbake etter at ulovlige krav og i mange tilfeller uhjemlet fengselsstraff er sonet for handlinger som aldri var ulovlige. Til tross for uretten som er gjort har mange fortsatt ikke fått verken erstatning eller beklagelse. Istedenfor å være proaktiv venter Høyrreregjeringa på Efta domstolens avgjørelse, til tross for at alle vet at det som var ulovlig i 2012 hadde vært ulovlig siden 1994. Situasjonen er uakseptabel og det at det tar så lang tid å rette og beklage til ofrene øker belastningen for ofrene. AP må kreve rettferd for ofrene og erstatning som monner for alle de som er rammet og sikre fremdrift i utbetalingene. NAV skandalen og oppfølgingen av den, er ikke en rettsstat verdig. Det er viktig å huske at dette kunne skje fordi alle rettshjelpsordninger var skåret til beinet slik at de som var rammet ikke kunne få advokathjelp når de ble rammet av urett. Her må også Arbeiderpartiet sikre bedre ordninger for de som er mest sårbare for rettsovergrep.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

852 Nei til konverteringsterapi

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Arbeiderpartiet i Bergen vil forby konverteringsterapi i Norge og kutte all statsstøtte til organisasjoner og trossamfunn som driver med konverteringsterapi.

Begrunnelse: Gjennom Morten Hegseth og VGTV sin nettserie Homoterapi fikk hele Norge sjokkerende innsikt i hvordan ulike religiøse grupper i Norge har drevet med forsøk på konvertering av homofile i deres trossamfunn. Her kommer det frem hvordan organisasjoner som Til Helhet har drevet med konverteringsterapi gjennom samtaler, konverteringsleirer, psykisk, og i noen tilfeller også fysisk vold, i det de kaller "terapeutisk intervensjon". Denne formen for utilbørlig press og forsøk på omvending har hatt fatale konsekvenser for enkeltmenneskers mentale helse og identitet. Mange av menneskene som utsettes for dette er i ung alder og allerede i en sårbar situasjon der de forsøker å finne seg og sin plass i samfunnet. At disse menneskene utsettes for denne typen press er høyst alvorlig, og ikke noe vi kan akseptere. I 2019 er det ved norsk lov tillatt å behandle homofile følelser og seksualitet, og med det anse homofili som en sykdom. Norge må kunne stille krav til at organisasjoner og trossamfunn følger norsk lov.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

06 Innkomne forslag - Arbeid

657 Stoppe underregulering av de løpende pensjoner

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet skal jobbe for at pensjonene blir regulert med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Samt sikre en reell forhandlingsrett for pensjonistene.

Begrunnelse: I løpet av de siste fem årene har regjeringen spart 7,5 milliarder kroner på at underreguleringen skjer med et fratrekk av 0,75 prosentpoeng framfor det som var Stortingets intensjon å regulere med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. 7,5 milliarder kroner tilsvarer de pengene regjeringen har brukt på å fjerne arveavgiften og redusere formueskatten. Pensjonistene har i gjennomsnitt tapt 30.000 kroner på denne formen for underregulering. Vi ber om at Arbeiderpartiet gjør justering av reguleringsregime til en av sine hovedsaker slik at pensjonistene kan få ta del i inntektsveksten som også lønnstakerne har. Arbeiderpartiet må sikre at vi opprettholder folketrygden som en grunnpilar i velferdsstaten, og sørge for pensjon og ytelser som gir økonomisk trygghet til alle uavhengig av kjønn og helsetilstand. Pensjonistenes kjøpekraft må bedres slik at vi sikrer en sosial profil med rettferdig fordeling, fattigdomsbekjempelse og likestilling.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

658 Pensjon for yrkesgruppes med særaldersgrense

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet mener det er viktig å sikre en god og forutsigbar løsning, som ikke medfører at yrkesgrupper som i dag er under ordningen med særaldersgrense kommer dårligere ut.

Begrunnelse: Det er brudd mellom partene i forhandlinger om pensjonsnivået for de med særaldersgrense. Det vil si de som står i jobber som er særlig utsatte og slitsomme slik at behovet for å gå av tidligere med pensjon er til stede. Det er typisk yrker som brannkonstabel, politi, helsefagarbeidere osv. Med de nye reglene for leveårsjustering, vil f.eks sykepleiere som går av med særaldersgrense (62 år), ha 49% lønn, mot 66% lønn i dag. Tilbudet fra regjeringen er på 4%, dette selv om KLP har beregnet at det kostnadsnøytrale nivået ville være på 7,3%. For arbeiderpartiet er det viktig å sørge for gode og forutsigbare pensjonsordninger for våre innbyggere.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

668 Arbeid for alle - også personer med funksjonsnedsettelse

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil: Arbeid for alle må være en klar målsetning for personer med funksjonsnedsettelse. Statlig, fylkeskommunale og kommunal sektor må forplikte seg til å inkludere flere mennesker med nedsatt funksjonsevne ved å ansette en prosent andel av sine ansatte. Staten må følge opp med stimuleringsmidler til ansettelse av

funksjonshemmede i offentlig sektor.

Begrunnelse: Personer med funksjonsnedsettelse blir i dag diskriminert på arbeidsmarkedet og er i stor grad utenfor arbeidslivet. Alle skal ha lik rett og muligheter til yrkesdeltakelse etter egne forutsetninger og valg. Dette er avgjørende for den enkeltes framtidige muligheter til deltakelse i samfunnet. Norge står foran flere utfordringer på arbeidsmarkedet og vi kan få underskudd på kvalifisert arbeidskraft. Det er et paradoks at vi samtidig kjenner til at det blant funksjonshemmede finnes mange motiverte og kvalifiserte mulige arbeidstakere. Det er viktig at samfunnet tar i bruk denne ubenyttede ressursen. Arbeiderpartiet må i samarbeid med fagorganisasjonene i offentlig sektor aktivt arbeide for at funksjonshemmede skal få muligheten til deltakelse i arbeidslivet. I dag er det 44% av funksjonshemmede som er i arbeid, mot 74% i befolkningen generelt (SSB, 2019).

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

704 Et trygt og anstendig arbeidsliv

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti mener staten må innføre regler om innkjøp av varer og tjenester som fremmer et seriøst arbeidsliv. I tillegg må man stoppe adgangen til å organisere seg bort fra arbeidsgiveransvaret slik vi har sett eksempler på blant annet innen private helse- og omsorgsselskaper. Lignende problemstillinger ser vi også i deler av den såkalte delingsøkonomien. Krav om faste ansettelser i fulle stillinger og full lønn mellom oppdrag vil gjøre det mer attraktivt å ansette folk i de selskapene de faktisk jobber i og mindre attraktivt å benytte innleie. Det må legges til rette for at faste hele stillinger blir normen også i kvinnedominerte yrker innen blant annet helse, velferd, varehandel og privat tjenesteytende sektor.

Begrunnelse: Et arbeid å gå til og ei lønn å leve av er blant de grunnleggende menneskerettigheter. Arbeidsdeltakelse er også viktig for innbyggernes frihet og deltakelse i fellesskapet. Et samfunn med små forskjeller mellom folk gir trygghet for alle. Høy yrkesdeltakelse er en viktig forutsetning for en velferdsstat som favner alle innbyggere. Det norske arbeidslivet er i stor grad preget av samspill mellom arbeidstaker, arbeidsgiver og politiske myndigheter. Trepertssamarbeidet, eller Den Norske Modellen. Den norske modellen har blitt til gjennom arbeidskamp og gjennom beviste politiske valg gjennom mange år. Faste ansettelser er grunnmuren i det norske arbeidslivet. Den sterkeste forkjemperen for et godt arbeidsliv har vært, og er fagbevegelsen. Det gode arbeidslivet er i dag under press. Vi ser en økende grad av individualisering og et sterkt press på opparbeidede rettigheter. Vi merker press på lover og regelverk som er til for å beskytte arbeidstakere. Sosial dumping, innleie av arbeidskraft og uoversiktlige selskapsstrukturer utfordrer det gode arbeidslivet. Ufrivillig deltid innen flere bransjer både i offentlig og privat sektor er en stor utfordring for de arbeidstakere som er berørt. For samfunnet er det dårlig utnyttelse av tilgjengelig arbeidskraft. Når landet i tillegg styres av den mest konservative regjering noensinne så betyr det at mektige krefter ønsker å flytte maktbalansen i det norske arbeidslivet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

744 Arbeid til alle

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil ha et inkluderende arbeidsliv. I den forbindelse vil vi peke på den betydningen de offentlig eide og godkjente arbeidsmarkeds- og tiltaksbedriftene har for å gi mennesker som trenger det tilpasset arbeidstrening og sysselsetting. I 2015 valgte den borgerlige regjeringen å konkurranseutsette disse bedriftenes viktige oppdrag, noe Arbeiderpartiet stemte mot. Vi mener at dette på sikt kan svekke de offentlige, godkjente arbeidsmarkedsbedriftenes viktige posisjon. Arbeiderpartiet vil derfor reversere endringen fra 2015 og sørge for at NAV kan gi forhåndsgodkjente arbeidsmarkedsbedrifter direkte oppdrag med avklaring og oppfølging av mennesker som trenger det.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

794 Arbeid til alle er jobb nummer en

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeid til alle er jobb nummer 1. Arbeiderpartiet vil utvide permitteringstiden til 52 uker, innføre lønnstilskudd for bedrifter som tar permitterte tilbake i arbeid og innføre ungdomsgaranti opp til 35 som gir rett på jobb eller utdanning innen tre måneder.

Begrunnelse: Innlandet Arbeiderparti slår fast at arbeid til alle er vår hovedsak. Vårt mål er et samfunn der alle mennesker er like mye verdt og alle får muligheten til å bidra. Ledigheten kan stige raskt, og gå ned langsomt. Innlandet Arbeiderparti mener det trengs sterk politisk styring for å sikre arbeid til alle, dette kan ikke overlates til markedskreftene eller til tilfeldigheter. Innlandet Arbeiderparti mener utvidelse av permitteringstiden til 52 uker og lønnstilskudd til bedrifter som tar ansatte tilbake i arbeid er langt mer målrettet enn å kutte formuesskatten.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

795 Tiltak for seriøst og organisert arbeidsliv

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet skal styrke unges vei inn i et seriøst og organisert arbeidsliv ved å invitere organisasjonene inn i skoler og sørge for at den norske arbeidslivsmodellen er del av læreplanen. Reserve oss mot EU-direktiver som utfordrer Norges mulighet til å styre over

egen arbeidslivspolitik. Fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelser og gjeninnføre kollektiv søksmålsrett. Jobbe for opprettelse av et A-krimssenter også i Innlandet.

Begrunnelse: Innlandet Arbeiderparti vil ikke akseptere at Norges evne til selv å regulere arbeidslivspolitikken gjennom lov og tre-partsamarbeid blir utfordret. Høy organisasjonsgrad er avgjørende for å nå våre ambisjoner for arbeidslivet. At organiserte arbeidere må streike i lang tid for retten til tariffavtale er ikke akseptabelt. Useriøsitet og sosial dumping må motvirkes gjennom bedre informasjon og bistand til arbeidstakere og arbeidsgivere, et mer treffsikkert lovverk og tettere samarbeid mellom myndighetene og det organiserte arbeidslivet og mellom arbeidsgivere og arbeidstakere på den enkelte arbeidsplass. Innlandet er et av få fylker som ikke har A-krimssenter, og Innlandet Arbeiderparti krever at det snarest mulig etableres et slikt senter i vår region for å samordne og koordinere kreftene mot arbeidslivskriminalitet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

892 Arbeidsliv

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti meiner at - Fagforeiningsfrådraget skal doblast - Retten til heiltid skal vere hovudregelen i det norske arbeidslivet – Difi's standaristerte kontraktskrav for lønns- og arbeidsvilkår skal nyttas som eit minimum i heile kontraktkjeden under offentlege innkjøp - Useriøse aktørar i bemanningsbransjen må sanksjonast ved brot på arbeidstakarane sine rettar - Det må vurderas å innføre eit forbod mot private bemanningsbyrå i utsette bransjar - Det må vurderas å inndra skjenkjebevillinga for verksemdar som bryt den almengjorte tariffølnna i kommunane - Antallet varig tilrettelagte arbeidsplassar må aukast - Det er viktig å etablere nye og ivarareta dei eksisterande statelege arbeidsplassar i distriktet

Begrunnelse: Eit trygt og organisert arbeidsliv for alle Den norske arbeidslivsmodellen med trepartssamarbeidet er ein suksess som har bidrege til sterk verdiskaping og ein omstillingsdyktig arbeidsmarknad i Noreg. No er modellen satt under press, og det er det organiserte arbeidslivet som angripast. Vi har eit ansvar for å støtte dei tilsette i kampen for tariffavtalar. Dette kan vi blant anna gjere med å innarbeide krav som sikrar oppfølginga av dei nye reglane i arbeidsmiljølova om innleige og tilsettingar og arbeidstid (AML §14.9, §14.6 og §14.12). Vidare krev vi og skattefrådraget for foreiningskontingent blir doblast. Vi registrera betydelege utfordringar i alt frå byggeplassar og transport til uteliv og omsorgsyрке. Mykje av dette som følgje av innleige, midlertidige kontraktar og urimelege arbeidsvilkår. Difor ser Vestland AP det som heilt naudsynt med betydeleg tøffare grep. Useriøse aktørar skal ut. Arbeidsmiljølova skal styrkast og fagforeiningas kollektive søksmålsrett skal gjeninnførast. I utelivsbransjen vil det og kunne vere aktuelt å inndra skjenkjebevillinga ved brot på den allmenngjorde tariffølna. Heiltid skal vere ein rettigheit Det er mange tilsette med helsefagarbeidarutdanning og fagbrev i barne -og ungdomsarbeidarfag som jobbar innan helse -og omsorgssektoren og skule og barnehage som jobbar deltid. Dette får store økonomiske konsekvensar for dei det gjeld no og når dei ein gong i framtida blir pensjonistar og skal leve av pensjon. Det er også viktig for dei som startar på yrkeslivet sitt å ha ei

heiltidsstilling med tanke på framtidig pensjon. Samstundes er det viktig med tanke på å kjøpe eigen bustad og etablere familie. Difor meiner Vestland Arbeidarparti at heiltid skal vere ei rettigheit og deltid ei moglegheit. Innleige Vi opplever ei urovekkjande utviklinga i bemanningsbransjen som trugar det organiserte arbeidslivet i Noreg. Det har vore avdekka sosial dumping, urimelege arbeidskontraktar og skatteflukt hjå useriøse aktørar. Ei slik utvikling kan ikkje Arbeidarpartiet akseptere. Det er ikkje minst viktig for Arbeidarpartiet å sikre ei god rekruttering av lærlingar. Dette blir ikkje ivareteken på ein god nok måte av bemanningsbransjen. Det er heilt naudsynt med ei sterkare regulering av dette området for å hindre at det blir enda meir arbeidskriminalitet, og for å hindre at lønns og arbeidsvilkår i det Norske arbeidslivet vert svekka. Vi meiner det er uakseptabelt at profitt og innsparingar skal setjast framfor seriøsiteten til bransjane, og tryggleiken til vanlege arbeidsfolk. Difor vil vi avgrense bruken av vikarbyrå og innleige av arbeidskraft i privat og offentlig sektor. I yste konsekvens må ein vurdere å innføre eit forbod mot private bemanningsbyrå i utsette bransjar. Anstendige anbod og seriøse arbeidsvilkår Anbod og innkjøp frå kommunen og fylkeskommunen skal utformast slik at det ikkje er opning for bedrifter som bryt med grunnleggjande prinsipp om eit trygt og rettferdig arbeidsliv. I kommunens anbodsrunder skal det difor settast krav om at bedriftene operera med løns- og arbeidsvilkår som er i tråd med den gjeldande landsdekkande tariffavtalen og/eller allmenngjering. For å sikre seriøsiteten i anbudsrunderne må og dette dokumenterast. Dokumentasjonen kan til dømes leggjast fram i form av tariffavtaler eller lønsslippar og arbeidskontraktar. På offentlege anbod må fleire kriteria enn pris bli vektlagt slik at eit forsvarleg arbeidsmiljø blir ivareteken. Som eit minimum skal Difi's standaristerte kontraktskrav for lønns- og arbeidsvilkår nyttas som utgangspunkt i alle avtalar og gjennom heile kontraktskjeda. Det skal utarbeidast tydelege rutinar for å følgje opp eigne kontraktsbetingelser sånn at desse blir følgt og etterlevd av både leverandørar og deira underleverandørar. Her skal det og vere klare sanksjonsmoglegheiter ved kontraktsbrot. Varig tilrettelagt arbeid og jobbgaranti Varig tilrettelagt arbeid er eit arbeidsretta tiltak, som gjev eit arbeidstilbud i ei skjerma verksemd til arbeidssøkjjarar som har utfordringar med å få arbeid i det ordinære arbeidslivet. Formålet med VTA er å gje menneske arbeid, som bidreg til å utvikle deira ressurser gjennom kvalifisering og arbeidsoppgaver som er tilpassa den enkeltes arbeidsevne. Faktum er at åtte av ti utviklingshemmede ikkje får arbeid idag. Det viser tal frå Forbundet for utviklingshemmede og AVSL. Det er eit stort behov for varig tilrettelagt arbeidsplasser. Det er 5000 plasser i manko i forhold til etterspørselen per idag. Vi har behov for ein opptrappingsplan for å sikre at dei som vil og kan jobbe, får eit tilbod om det. Antal varig tilrettelagte arbeidsplasser må aukast og det må bevilgast midlar over statsbudsjettet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

07 Innkomne forslag - Helse

655 Økt satsning på behandling og rehabilitering av rusavhengige

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Behandlingskapasiteten når det gjelder rusavhengige må økes og gjøres mer mangfoldig. Likeledes må det være gode og klare planer for rehabilitering slik at ikke hjelpen stopper når den enkelte slippes ut av behandlingsinstitusjonen.

Begrunnelse: Til tross for en mangeårig opptrappingsplan på rusfeltet er ventetiden på behandling for rusavhengighet fortsatt like lang, og det er ikke noe fullverdig ettervern for de fleste av klientene. Et større mangfold i behandlingstilbud vil sikre at den enkelte kan få den hjelpen som faktisk fungerer for vedkommende. 75% av de ansatte i norske fengsler mener arbeidet med tilbakeføring er blitt dårligere ifølge deres eget LO forbund. Tilbakeføring til samfunnet er en av kriminalomsorgens aller viktigste oppgaver. En god rehabilitering sparer den enkelte innsatte for en vanskelig livssituasjon og kanskje nok et fengselsopphold og det sparer samfunnet for millionuttellinger.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

662 Helsesykepleiere

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil gjennomføre en nasjonal kartlegging og framskrivning av behovet for helsesykepleiere samt en rekrutterings- og utdanningsstrategi for å imøtekomme det avdekte behovet.

Begrunnelse: Mangelen på helsesykepleiere er et nasjonalt problem og det er størst mangel i barneskolene. Statistikk fra SSB viser at Norge frem mot 2035 kommer til å mangle over 600 helsesykepleiere. Dette må arbeiderpartiet ta på alvor og gjøre noe med. Det er bekymringsfullt at der det er størst behov for sykepleiere, så er det også størst mangel. Det er viktig å jobbe forebyggende med barn og unge, fremfor å reparere etterpå.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

665 Styrke helsetilbudet innen muskel- og skjeletthelse

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil: Styrke helsetilbudet innen muskel og skjeletthelse med vekt på forebyggende tiltak, rehabilitering og bedre samordning mellom kommunehelsetjenesten og spesialhelsetjenesten. Prioritering av muskel og skjeletthelse, og psykisk helse og rus, både akutt hjelp og lavterskeltjenester.

Begrunnelse: Både i statsbudsjettet for 2021 og i folkehelsemeldingen slås det fast at muskel- og skjeletthelse er den største utfordringen innen folkehelsen. Det rammer flest og koster mest. Det er en like stor utfordring som psykisk helse og er også en av årsakene til psykiske lidelser. Derfor bør muskel- og skjeletthelse slik det er gjort med psykisk helse, prioriteres spesielt. Det er beregnet at de årlige samfunnskostnadene på grunn av muskel- og skjelettlidelser er 255 milliarder kroner. 28 % av alle mottakere av uføretrygd er relatert til muskel- og skjeletthelse. 40 % av alt legemeldt sykefravær skyldes utfordringer med muskel- og skjeletthelse og påfører dermed både det offentlige og det private næringslivet store

kostnader. Nakke- og ryggglidelser utgjør mer enn 80% av dette. Det er mulig å gjøre noe med denne utfordringen. Flere virkemidler kan settes inn for å bedre situasjonen, men kanskje det viktigste og det som kan gi raskest effekt er forebyggende innsats og rehabilitering. Forskning viser at det å gi pasienter kunnskap om egen helsesituasjon kombinert med tilbud om rehabilitering, kan få folk raskere tilbake til jobb. For å lykkes må det avsettes flere midler til rehabilitering både i kommunehelsetjenesten og spesialhelsetjenesten og innsatsen må samordnes bedre.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

671 Brukerstyrt personlig assistanse; virkemiddel for likestilling og deltakelse

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Brukerstyrt personlig assistanse er viktig for å sikre grunnleggende menneskerettigheter, likestilling, likeverd og samfunnsdeltakelse for mennesker med funksjonsnedsettelse som har et assistanse behov. Arbeiderpartiet vil: Brukerstyrt personlig assistanse er et likestillingsverktøy og skal bidra til at alle skal ha mulighet til å leve et aktivt og selvstendig liv på alle samfunnsarenaer. Retten til BPA må styrkes i lovgivningen. Arbeiderpartiet vil at BPA skal være et reelt likestillingsverktøy og forankres i eget lovverk. Den enkelte funksjonshemmede må selv kunne få muligheten til å velge hvem som skal levere tjenesten, om det skal være kommunen eller en ideell organisasjon av funksjonshemmede. Det innføres en egen finansieringsordning for BPA fra statlig hold, slik at kommunene har råd til å tilby et fullverdig tilbud.

Begrunnelse: Brukerstyrt personlig assistanse - BPA er et reelt likestillingsverktøy for alle som har et assistansebehov, derfor må rettigheten, innholdet og forvaltningen styrkes for å sikre likestilling. En brukerstyrt assistanseordning gir funksjonshemmede mulighet til å styre eget liv, i stedet for å måtte innrette livet etter kommunale rutiner og timeplaner. BPA-ordningen er dermed en av de viktigste forutsetningene for at funksjonshemmede skal kunne leve frie og selvstendige liv og delta fullt ut i samfunnet. Fritt brukervalg skal praktiseres ved at den enkelte funksjonshemmede selv kan velge hvem som skal levere BPA tjenesten, om det skal være kommunen eller en ideell organisasjon. Kommuner har utfordringer med å gi BPA-ordningen et innhold som er i tråd med ordningens intensjoner fra Stortinget. Det er store forskjeller mellom kommuner. Brukere som flytter fra en til en annen kommune kan oppleve å få en vesentlig dårligere ordning dit de flytter.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

700 Kvinners rett til selvbestemmelse

AUF i Vestfold og Telemark

Forslag: Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil: • Avvikle nemndsystemet i abortloven og gi kvinner selv retten til å avbryte svangerskapet inntil lovens ramme på 18 uker og sørge for et offentlig tilbud om samtale for kvinner som ønsker dette

Begrunnelse: Arbeiderpartiet mener at kvinnens rett til selvbestemmelse over egen kropp er en viktig rettighet som må styrkes. Abort er et krevende valg med mange etiske problemstillinger. I dagens abortlov er gravide suveren i sin avgjørelse om abort frem til uke 12. Hvis man ønsker abort etter uke 12 må den gravide søke en nemnd. Vi mener at kvinner selv evner og ta et valg om hun vil gjennomføre en abort eller ikke. Arbeiderpartiet ser fortsatt behov for rådgivning, veiledning og bistand til kvinner og familier som velger å utføre abort, og mener at tilbud om råd og veiledning alltid bør være tilstede for kvinner som velger å ta abort. Det siste kvinner i en sårbar situasjon trenger er mer skam og skyld. Arbeiderpartiet vil derfor avskaffe ordningen med at nemndene skal ha siste ordet i om en abort skal utføres eller ikke. Ved det gir vi suverenitet til kvinnen og ved det sikrer man selvbestemmelse frem til uke 18.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

705 Avskaff foretaksmodellen i spesialisthelsetjenesten

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti krever at foretaksmodellen i spesialisthelsetjenesten avskaffes og erstattes folkevalgt styring og demokratisk forankring.

Begrunnelse: I 2002 ble vedtatt at sykehusene skulle styres etter en foretaksmodell. Begrunnelsen var i stor grad at hverken politikere eller fagfolk innen helse var egnet til å styre sykehusene. Modellen man valgte innebar at det ble opprettet regionale helseforetak som skulle styres etter bedriftsøkonomiske prinsipper. Stortinget skulle sette mål og rammer for virksomheten og vedta årlige bevilgninger til drift. Siden opprettelsen av helseforetakene har vi sett en økende tendens til byråkratisering og en redusert politisk styring av helseforetakene. Markedstenkning går foran hensynet til pasienter. Administrasjon og antall direktører har økt kraftig. Lokale og regionale politikere er satt på sidelinja. Sykehusene har slik fjernet seg mer og mer fra den befolkningen de skal tjene. Helsetjenesten operer i dag i et konstruert marked som preges av internprising, stykkprisfinansiering, innfløkte belønningssystemer, privatisering og konkurranseutsetting. Investeringer må tas gjennom overskudd på drift. Balanse i regnskaper prioriteres over kvalitet i tjenesten som ytes. Lillehammer Arbeiderparti mener at dette ikke har ført til en god offentlig helsetjeneste med lik tilgjengelighet og god kvalitet. Det må erkjennes at markedsøkonomiske prinsipper ikke er egnet styringsform i helsesektoren.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

710 Fastlegeordningen

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti skal jobbe for at fastlegeordningen gjennomgås og revideres til det beste for pasientene, og ungdom opp til 18 år fritas egenandelen.

Begrunnelse: Lillehammer kommune har enn så lenge ikke hatt nevneverdige utfordringer med fastlegeordningen, men over halvparten av kommunene i Norge sliter med rekruttering. Likevel er det viktig at fastlegeordningen fungerer etter hensikten og fastlegeordningen bør derfor gjennomgås for at det skal være en god fastlegeordning over hele Norge. Fastlegeordningen bør også tilrettelegges slik at fastlegene kan i større grad jobbe forebyggende. Mange ungdom sliter i dag og kan henvende seg til helsesykepleier eller andre. Det dekker ikke hele behovet for en del ungdom trenger behandling eller ønsker å ha samtaler med fastlege. Det kan være mange grunner til at ungdom ikke kan be om penger hjemme til egenandel, og derfor bør ungdom fritas egenandelen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

716 Fastlegeordningen er i fare

Stange Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil evaluere fastlegeordningen i full bredde. Formålet å beholde den og bringe den tilbake til den standard og status den har hatt.

Begrunnelse: For 10 år siden var fastlegen den offentlige tjenesten som befolkningen var mest tilfreds med. I dag kneler ordningen under endrede rammebetingelser. Registrering og kontroll. Samhandlingsreform og sykere pasienter, Fastlegeordningen ble opprettet med privat drift som hovedregel. Tidligere kommunalt ansatte leger ble selvstendig næringsdrivende. Generasjonsskifte og yngre leger, flere kvinner og begge i krevende arbeid og travel fritid går ikke over ens med arbeidstid som vanligvis passer 50 timer og ofte går over 60. Det er flere grep som kan gjøres. Noen steder kan kortere liste og høyere tilskudd redde praksisen. Noen ganger vil det holde å drifte kontoret, eller kanskje må noen fastleger på nytt ansettes i

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

734 Utrede en forvaltningsmodell for styring av spesialisthelsetjenesten.

Ålesund Arbeiderparti

Forslag: Med bakgrunn i de analyser vi har gjort og det vi erfarer om styring av spesialisthelsetjenesten, så må en av velferdsstatens aller viktigste sektorer styres gjennom en forvaltningsmodell med staten som ansvarlig eier. Dette vil være i tråd med de signaler

vår partiledelse har kommet med og i samsvar med hovedlinjene i programforslaget med mindre vekt på marked, mer tillit, medvirkning og samhandling. Møre og Romsdal Arbeiderparti tilrår at en utreder en forvaltningsmodell for styring av spesialisthelsetjenesten.

Begrunnelse: Tida før innføring av helseforetaksmodellen var sterkt preget av spill mellom fylkeskommunene som eier av sykehusene og staten sitt ansvar for finansiering av sektoren. En ny styringsmodell var derfor nødvendig for å sikre befolkninga lik tilgang til gode helsetjenester gjennom bl.a. helhetlig statlig ansvar. Drifta av sykehusene etter helseforetaksmodell er nå dessverre sterkt preget av økonomitenkning og maktkonsentrasjon spesielt omkring det store administrative og byråkratiske regionsnivået og av styrer dominert av økonomer frikoblet pasient- og samfunnsperspektiv og manglende fokus på pleie-, omsorgs- og faglighetsprinsipper. En ser også forsterket bruk av anbud og private tjenesteytere som sterkt undergraver et solidarisk helsevesen. Det økende behovet for samhandling mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten lider nå. Det er nå sterkt behov for politisk og folkevalgt styring av helsesektoren i samsvar med de overordnede prinsippene i partiprogrammet vårt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

735 Utrede en forvaltningsmodell for styring av spesialisthelsetjenesten.

Kristiansund Arbeiderparti

Forslag: Med bakgrunn i de analyser vi har gjort og det vi erfarer om styring av spesialisthelsetjenesten, så må en av velferdsstatens aller viktigste sektorer styres gjennom en forvaltningsmodell med staten som ansvarlig eier. Dette vil være i tråd med de signaler vår partiledelse har kommet med og i samsvar med hovedlinjene i programforslaget med mindre vekt på marked, mer tillit, medvirkning og samhandling. Møre og Romsdal Arbeiderparti tilrår at en utreder en forvaltningsmodell for styring av spesialisthelsetjenesten.

Begrunnelse: Tida før innføring av helseforetaksmodellen var sterkt preget av spill mellom fylkeskommunene som eier av sykehusene og staten sitt ansvar for finansiering av sektoren. En ny styringsmodell var derfor nødvendig for å sikre befolkninga lik tilgang til gode helsetjenester gjennom bl.a. helhetlig statlig ansvar. Drifta av sykehusene etter helseforetaksmodell er nå dessverre sterkt preget av økonomitenkning og maktkonsentrasjon spesielt omkring det store administrative og byråkratiske regionsnivået og av styrer dominert av økonomer frikoblet pasient- og samfunnsperspektiv og manglende fokus på pleie-, omsorgs- og faglighetsprinsipper. En ser også forsterket bruk av anbud og private tjenesteytere som sterkt undergraver et solidarisk helsevesen. Det økende behovet for samhandling mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten lider nå. Det er nå sterkt behov for politisk og folkevalgt styring av helsesektoren i samsvar med de overordnede prinsippene i partiprogrammet vårt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

736 Dagaktivitetstilbud for menneske med demens

Stad Arbeiderparti

Forslag: Framlegg: Alle heimebuande personar med demens skal ha ein lovfesta rett til å få eit tilpassa dagaktivitetstilbud. Kommunane skal ha ei plikt til å opprette og drifte slike tilbud. Kostnadane skal etter ein fast fordelingsnøkkel delast mellom stat og kommune. Alle personar med mistanke om demens skal ha rett på ei medisinsk utgreiing

Begrunnelse: Demensplan 2020 slår fast at vi har minst 80.000 personar med demens her i landet. Basert på tala i Demensplanen går det fram at berre 56 % av personar med demens er utgreia og har fått ein demensdiagnose. Svært mange personar, og pårørande, får dermed ikkje eit godt nok tilrettelagt tilbud. Tal frå oktober 2018 viser at berre 7909 personar hadde eit slikt aktivitetstilbud. Fleirtalet av dei demenssjuke bur heime. Etter kvart som sjukdomen utviklar seg vil ein trenge eit anna omsorgsnivå.

Helse- og omsorgstenestelova pålegg kommunane å sørge for nødvendige helse- og omsorgstenester til alle som oppheld seg i kommunen, også for personar med demens. Kommunane har motteke øyremerka tilskot sidan starten på ordninga i 2012. Regjeringa vil no avvikle tilskotsordninga gjeldande frå 2020 og kommunane får det heile og fulle ansvaret. Regjeringa legg no opp til at det skal vere ei kommunal plikt å ha eit dagtilbud for personar med demens, men ikkje ein rett den einskilde borgar har. Ein vanskeleg kommuneøkonomi kan dermed føre til at mange kommunar berre legg til rette for eit minimum av plassar for heimebuande med demens, og ikkje dekkjer det reelle behovet. Dette er ikkje velferdsstaten Norge verdig.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

737 Tannbehandling – eigenandel og kostnader

Stad Arbeiderparti

Forslag: Tannhelsetenesta skal sjåast på som ein del av den ordinære helsetenesta, også for det som gjeld betaling, eigenandel ved behandling og liknande. Eigenandelen ved tannbehandling skal leggst inn under Eigenandelstak 1 i Lov om folketrygd på lik linje med lege, psykolog, sjukehus/poliklinikk, osv.

Begrunnelse: Ordninga med tannhelsetenesta er i dag djupt usosial og rammar hardt personar og familiar med låg inntekt, dårleg helse, barn som er utsette for overgrep, osv. I 2017 sendte tannhelsetenesta 768 bekymringsmeldingar til barnevernet etter det som dei meiner er overgrep eller omsorgssvikt mot barnet. Den offentlege tannhelsetenesta er den einaste helsetenesta i Norge som kallar alle barn mellom 3 og 18 år inn til regelmessige

undersøkingar. Helsepersonell har ved mistanke plikt til å melde frå.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

747 Folkehelsepolitikken må revitaliseres

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet la i regjering fram en folkehelsemelding og en folkehelselov som høstet stor anerkjennelse. Utfordringen er å få denne gode loven implementert i alle fylker og kommuner. En god folkehelsepolitikk må satse på helsefremmende og forebyggende arbeid innenfor alle samfunnssektorer. Det er på folkehelseområdet vi klarest kan se hvordan helse og sosiale forhold henger sammen. Derfor er et godt folkehelsearbeid et utmerket verktøy for å bygge ned forskjeller mellom folk og hindre at det utvikles nye klasseskiller basert på helseforskjeller.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

748 Ambulansetjenesten må bli statlig

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Vi trenger en helhetlig gjennomgang av de prehospitale tjenestene. I et vidstrakt og spredt bebodd land som Norge er det avgjørende at ambulansetjenestene fungerer optimalt. Fordi sykehusene over tid har vært underfinansierte, har vi sett at denne beredskapen er svekket. Dette gir økt utrygghet for innbyggerne, særlig i distriktet. En god akuttberedskap og god distriktspolitikk henger tett sammen. Arbeiderpartiet vil ha en helhetlig gjennomgang av de prehospitale tjenestene. Vi må sette minimumskrav til tjenestenes innhold basert på nåsituasjonen og med tanke framtidens behov. Det må innebære flere forhold; forbedring av ordningen for pasientreiser, forbedret legevaktstjeneste, forskriftsfesting av responstid og gjennomføring av statlig overtakelse av luftambulansetjenestene, med utredning av modeller for samarbeid med ideell sektor.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

749 Tannhelse-reform

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet har i regjering bevilget offentlig støtte til nødvendig tannbehandling for stadig flere grupper. Tannhelsen må nå bli likestilt med den øvrige helsetjenesten. Arbeiderpartiet har programfestet at vi vil ha en gradvis utvidelse av den offentlige

tannhelsetjenesten. Vi bør konkretisere tydelige mål for dette, med basis i en milepælsplan. Dette kan være i form av pristak på tannhelsebehandling der dette ikke dekkes av andre støtteordninger, slik at nødvendig tannbehandling blir mulig for alle. For pasienter med store tannhelseutfordringer bør gjelde en ordning med frikort etter en gitt beløpsgrense. Forebyggende arbeid for bedre tannhelse bør også styrkes, særlig blant barn og unge. Saken om en tannhelsereform bør utredes med tanke på konkret utforming og bakes inn i budsjettene over en periode.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

753 Staten må ta over nødnettet

Sørreisa Arbeiderparti

Forslag: Nødnettet ble etablert og satt i drift i 2013 i Norge og var ferdig utbygd i 2015, da ble de siste områdene tilknyttet. Nødnettets inntog har styrket beredskapen og muligheten til samhandling mellom nødetatene på en meget god måte, og har vært og er et meget godt hjelpemiddel når uønskede hendelser oppstår og liv, helse og miljø står på spill. Men nødnett har også ført med seg noen økonomiske utfordringer spesielt for de kommunale brannvesen. Når nødnett kom ble alle Norges brannvesen pålagt å ta dette i bruk, og det var også satt opp krav og føringer på antall radiosendere hvert enkelt brannvesen skulle ha. Men alt har sin pris, alle kommuner betaler store summer til staten for driften av nødnettet, i tillegg kommer verktøyet som 110 sentralene har i forhold til nødnettsentralene. Ingen andre nødetater må bære disse kostnadene selv, hvorfor belastes da de kommunale brannvesen. Sørreisa Arbeiderpartiet foreslår at staten overtar alle kostnadene ved nødnettet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

754 110 sentraler må bli statlig finansiert

Sørreisa Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må jobbe for at 110 sentralene i Norge skal finansieres av staten. På lik linje som de andre nødetatene. Politiet med sin 112 sentralen er i dag staten sitt ansvar og helseforetakene med sin 113 sentral, mottar statlige overføringer. Gjennom lov og forskrift, pålegger staten i dag alle kommuner/brannvesen å være tilsluttet en nødalarmeringssentral og bære kostnadene i forhold til drift og bemanning av sentralen. For kommunene i Troms utgjør dette en kostnad på 87 kroner pr. innbygger, dette er midler kommunene kunne benyttet til å styrke beredskapen i form av kursing, øvelser og utstyr, som i dag er på det minimale. Sørreisa Arbeiderparti foreslår at staten overtar kostnadene ved landets 110 nødalarmeringssentraler.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

826 Luftambulansetjenesten

Troms Arbeiderparti

Forslag: Etter 1/7 2019 ble det gjennom anbud for luftambulansetjenesten i Nord Norge gjort endringer. Babcock kom inn som aktør etter Lufttransport, som hadde hatt tjenesten siden oppstarten i landsdelen. Det viser seg i ettertid at dette ikke fungerer etter intensjonen, slik at luftambulanseberedskapen mer eller mindre er satt ut av funksjon. Situasjon er blitt alarmerende og kritisk for sikkerheten for den nordnorske befolkning. Troms Arbeiderparti anmoder at regjeringen umiddelbart setter inn tiltak og eventuelt gjør endringer slik at Luftambulanseberedskapen i Nord-Norge blir ivaretatt på en sikker måte. Staten må ta over luftambulansetjenesten permanent.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

830 Helhetlig tenking i helseøkonomien

Troms Arbeiderparti

Forslag: Stadig flere og mer komplekse oppgaver innen helse og omsorg blir kommunale. Både samhandlingsreformen og kommunereformen har de siste årene overført oppgaver og ansvar fra stat til kommune. Ny nasjonal helse- og sykehusplan som ble presentert 22. november 2019 kommer med nye utfordringer. Helsefellesskap mellom sykehus og kommune, samt flere tjenester, skal flyttes nærmere pasienten. Teknologiske verktøy vil være viktig for å få dette til - uten at det så langt har fulgt tilstrekkelig med midler med. I Helse Nords regionale utviklingsplan frem mot 2030 er det lagt opp til en utvidet overføring av pasienter til vertskommunene. Innsparinger i helseforetakenes økonomi øker ytterligere problemene med å ivareta gode pasientforløp. Gjennom ny organisasjonsmodell fikk UNN Tromsø et kraftig millionkutt fra og med 2019. Samtidig ser vi at økte utfordringer innen psykisk helsevern skjer samtidig med nedbygging av statlig ansvar. Flere krevende pasienter vil bety at kommunene ikke har andre muligheter enn å gå ned i kvalitet i tjenestene som ytes. Dette er uholdbart fra både et pasient- og pårørendeperspektiv – og fra et politisk synspunkt. Det er ikke satt av statlige midler til kommunene for å gjennomføre disse nye omfattende og svært kostnadskrevenne oppgavene. Kommunene står hver eneste dag i den vanskelige avveiningen mellom økonomisk ansvarlighet og helsefaglig forsvarlighet. De store utfordringene innen helse og omsorg fører også til at kommunene står i fare for å måtte kutte i rammene for sårbare tjenester til skole, barnehage og barnevern. Regjeringens kommuneopplegg for 2020 gir ingen reell vekst i kommunenes muligheter til å løfte sine forpliktelser. Særlig gjelder dette kommuner i distriktene og spesielt i Nord- Norge, hvor også befolkningsnedgangen gjør seg gjeldende. Troms Arbeiderparti mener det er avgjørende viktig at man i langt sterkere grad makter å se kommuneøkonomien og helseforetakenes rammer i sammenheng, og vil sterkt anmode om at de totale statlige bevilgningene til helse

og omsorg styrkes betydelig, herunder styrking av kommuneøkonomien.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

832 Redd Ullevål før det er før for seint!

Fredsforum

Forslag: Etter at et overveldende flertall i salen gikk med på et kompromiss med ledelsen på sist årsmøte bla iscenesatt av Fredsforum, der Ullevål ble lovet en fullverdig utredning som sykehus alternativ, er status mer enn ett år senere at det ikke gjort noe. Tida i ferd med å løpe ut for Norges største sykehus. Pandemien har vist hvor viktig arealer på bakkeplan er for folkehelsa når det virkelig røyner på. Å sende alle pasienter med og uten smitte opp i de samme heisene på et nytt Gaustad sykehus er uansett avleggs etter Covid -19. Det er ingen som på faglig grunnlag stiller spørsmål ved de «gamle» argumentene; om fagmiljøer som brytes opp, om dyrkjøpte erfaringer fra nedleggelsen av Aker sykehus og følgene økt utrykningstid vil medføre for en rekke lidelser der tid er avgjørende: hjerte- og hjerneinfarkt, knivstikk, alvorlige traumer, forgiftninger, drukninger osv. Nedleggelsen av Aker var en liten utfordring sammenlignet med det en nedleggelse av Ullevål vil lede til. Store verdier, mye nyinvestert, er allerede etablert på Ullevål og kan enkelt kjøpes av private utfordrere til vårt offentlige helsevesen til skrotepris ved en nedleggelse. Når befolkningen og behovene er økende kan ikke Høyres politikk der infrastrukturen i helsevesenet som hovedregel skal finansiere seg selv ved salg aksepteres av AP. De store fagmiljøene på Ullevål, alle som er opptatt av et sterkt offentlig helsevesen og fagorganiserte og fagorganisasjonenes tillitsvalgte vil kunne flagge ut til våre utfordrere på venstresida, inkludert Senterpartiet når vi ikke har riktig standpunkt i denne viktige saken. Vårt Parti- Nedenfra og opp, ikke ovenfra og ned!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

835 Arbeiderparti vil arbeide for å få tann og munnhelse inn under samme egenandelsordning som for fastlege.

Hustadvika Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderparti vil arbeide for å få tann og munnhelse inn under samme egenandelsordning som for fastlege.

Begrunnelse: Tenner og munn er en del av kroppen og dårlig tilstand her vil virke inn på den generelle helsetilstanden. Det er flere som ikke ser seg råd til jevnlig kontroll og vedlikehold av tenner. Det er pr i dag noen stønadsordninger som gjelder for spesielle tilfeller, men egenandelen er relativt stor og skadeomfanget er da ofte ganske stort. Ved å redusere utgiftene for den enkelte for regelmessig kontroll og vedlikehold av tenner og munnhelse, vil en kanskje tidlig kunne fange opp en uheldig utvikling, og begrense et mulig

skadeomfang.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

856 Krafttak for fastlegeordningen.

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Arbeiderpartiet i Bergen vil styrke fastlegeordningen, herunder med flere fastlegestillinger og flere utdanningsstillinger.

Begrunnelse: Fastlegeordningen har i lengre tid hatt store problemer. Det er behov for en rekke tiltak for å sikre økende antall fastleger og større stabilitet og kontinuitet innen ordningen. Blant annet må det opprettes langt flere utdanningsstillinger for leger i spesialisering (LIS-leger). Det er også behov for å redusere unødvendige oppgaver som har liten eller ingen betydning for folkehelse. Arbeiderpartiet i Bergen mener også at det er svært viktig å få opprettet mange nye fastlønnte legestillinger, blant annet for at unge kvinnelige leger skal velge å arbeide i kommunehelsetjenesten og som fastleger. Det er videre et spørsmål om det er hensiktsmessig med privat omsetning av fastlegehjemler, slik en har hatt de senere år.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

885 Helse - eldre

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil: - At eldre med kognitiv svikt må få tilbud om utredning. Det har betydning for behandlinga, kva for type kognitiv svikt pasienten har. - Det må byggjast fleire akuttplassar for eldre, slik at dei ikkje vert kasteball i systemet eller liggjande på sjukehus til kommune finn ledig kortids plass. - Det bør vere eit mål at kommunane har tilbud om ernæringskompetanse.

Begrunnelse: Arbeidarpartiets mål er eit samfunn som fremjar god helse for alle, førebygger sjukdom, utjamner sosiale forskjellar og gir alle born og unge ein god start i livet. Eldre Dei eldre sjuke må sikrast eit helsetilbod som sikrar god nok behandling og pleie. Antallet eldre aukar, og dei eldre vert eldre. Mange klarer seg godt heime med hjelp frå kommunen. Utfordringa kjem ofte når dei vert sjuke, til dømes ved kreftsjukdom, infeksjoner eller fallskader. Då kjem dei i kontakt med den behandlande delen av helsevesenet. Sjukehusa våre er rigga slik at liggetida skal være kortast mogeleg. Du skal med andre ord vere frisk for å verte sjuk. Dei eldre brukar lengre tid å verte frisk igjen. Kommunene har dei siste åra tatt på seg fleire oppgåver, og samhandlingsreformen har hatt som mål at pasientar i større grad skal få oppfølging i kommunen, i staden for på sjukehus. Mange eldre klarer å bu heime, med tett oppfølging av heimesjukepleie, ergo-/fysioteneste og anna. Undersøkingar viser at

eldre ønskjer å bu heime så lenge det er mogeleg, men at det er tryggleik for at kommunen stiller opp når det ikkje går lenger. I takt med at dei eldre blir eldre, er det mange kommuner som ikkje har rusta seg til å byggje nok heildøgnplassar for dei sjukaste eldre. Mange eldre bur heime i høg alder, og klarer seg fint. Ved akutt endring av helsetilstand, treng dei i større grad kortidsplass eller heldøgnplass. Mangel på plasser skaper utrykkleik.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

886 Helse - Ressurskrevjande brukarar

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil:

- at stykkprisfinansieringen må bort og pasientenes behov må være avgjørende for prioriteringen av ressursene.
- at «Dagbøtene» som kommunene må betale til sykehusene, må avvikles.
- utvikle en politikk som styrker sykehusene og kommunene.

Begrunnelse: Refusjon frå ressurskrevjande brukarar vert auka til 85%. Finansieringa er krevjande for kommunane og fører til ulike tenestetilbod. Arbeiderpartiet tek tak i finansieringsordninga for ressurskrevjande brukarar. I dag opplever mange eldre at de blir kasteballer i systemet. De opplever at sykehusene skriver dem ut for tidlig. Resultatet blir at mange syke eldre flyttes fram og tilbake mellom sykehus og hjemkommune. Konsekvensene kan bli at sårbare mennesker får komplikasjoner og blir sykere. Samstundes fører det til en økt belastning for kommunene. Om kommunen ikke kan ta imot utskrivningsklare pasienter får de «dagbøter».

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

887 Helse - Forsking i primærhelsetenesta

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil - gjennom økte forskningsmidler og faglig oppdatering, skape et kunnskapsløft i primærhelsetjenesten

Begrunnelse: Det er i kommunene vi bor, men likevel forskes det for lite i og med de kommunale helse- og omsorgstjenestene, selv om vi vet at vi vil få enda større utfordringer i fremtiden. Kommunenes potensiale som utdannings- og læringsarena utnyttes ikke godt nok. Skal vi ha et helsevesen som er i stand til å møte fremtidens oppgaver, er vi nødt til å se et tettere samarbeid mellom forskere, kommunehelsetjenesten og utdanningsinstitusjonene. Det er en stor skjevfordeling av midler til forskning og utviklingsarbeid (FOU) i helsesektoren. Primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten har like store kostnader, men

spesialisthelsetjenesten får ni ganger så mye til forskning.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

888 Helse - Koordinator for hjerneskadar

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil: - at kommunar i Noreg skal oppretta hjerneskadekoordinator.

Begrunnelse: Nærare 14000 menneskjer får kvart år hjerneslag i Norge. Slagamma har ulike utfordringar, ein hjerneskade- eller hjernehelseteneste vil kunne bidra med å løysa fleire utfordringar til både slagamma, personar med anna hjerneskade og pårørande.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

889 Tannhelse

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Arbeidarpartiet i Vestland vil at: - Regjeringen Solbergs sosiale økonomiske kutt i støtte til barn og unges behov for tannregulering skal reverseres. - Tannhelsetenesta skal sjåast på som ein del av den ordinære helsetenesta, også for det som gjeld betaling, eigenandel ved behandling og liknande. Eigenandelen ved tannbehandling skal leggst inn under Eigenandelstak 1. - Det innførast gratis tannbehandling for personer opp til ein alder av 25 år. - Det skal arbeidast aktivt for at alle eldre får tilgang til tannbehandling uavhengig av økonomiske føresetnader.

Begrunnelse: God tannhelse er god folkehelse. Sjølv om mykje har blitt betre innan tannhelse, så er det likevel mange som slit med tannhelsa. Dette er gir spesielt store utslag for folk med strammare økonomi. Siden 2005 har flere sårbare grupper fått gratis eller billigere tannbehandling. Det er store kostnader knyttet til videre utvidelser av disse ordningene, men dette er en så viktig satsning at dette er en kostnad vi bør ta oss råd til. Siden kostnadene er store er det en forutsetning at en slik utvidelse må dekkes av staten. I 2017 sendte tannhelsetenesta 768 bekymringsmeldingar til barnevernet etter det som dei meiner er overgrep eller omsorgssvikt mot barnet. Den offentlege tannhelsetenesta er den einaste helsetenesta i Norge som kallar alle barn mellom 3 og 18 år inn til regelmessige undersøkingar. Helsepersonell har ved mistanke plikt til å melde frå. Det er samanheng mellom dårleg tannhelse og nokre alvorlege sjukdom. Mange eldre treng ofte omfattande tannbehandling, både for god velvære, men og for å unngå sjukdom i munn og svelg. Tannbehandling er ofte kostbart, og mange eldre har ikkje råd å gå til tannlegen, særleg einslege minstepensjonistar. Auka i levealderen stettar og opp om behovet for hjelp til god munn- og tannpleie større. Fleire og fleire eldre har egne tenner livet ut og dersom ikkje

tannhelsa blir godt ivareteken kan det få store konsekvensar for både trivsel og helse. Etter dagens regelverk har alle eldre på sjukeheim eller i heimesjukepleie etter tre månader, rett på fri tannbehandling i offentlig tannhelse. Tidlegare tal viser at eldre som får heimesjukepleie og som har rett på gratis tannhelsehjelp, blei undersøkt og fekk behandling, mange er ikkje kjend med ordninga, her trengs meir informasjon både til eldre og dei pårørande om regelverket.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

893 Rusreform

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil at: - Rusavhengige skal møtes med helsefaglig tilbud og hjelp - ikke straff - Brukerdoser av narkotiske stoffer skal avkriminaliseres - Politiet fremdeles skal kunne konfiskere og destruere ulovlige rusmidler - Det fremdeles skal være straffbart å omsette ulovlige rusmidler - Man ikke skal legalisere rusmidler. Det skal fremdeles være straffbart å omsette ulovlige rusmidler - Det forebyggende arbeidet samt tjeneste flere rusavhengige benytter seg skal styrkes

Begrunnelse: Nylig la rusutvalget frem sin rapport der det kommer tydelig frem at straff verken hindrer mennesker i å komme inn i rusavhengighet eller å komme ut av det. Rusavhengige skal bli møtt med helsefagtilbud, støtte og oppfølging - ikke straff - er deres klare anbefaling. Politiet skal fremdeles kunne konfiskere og destruere ulovlige rusmidler. Det er også viktig å styrke det forebyggende arbeidet i tillegg til tjeneste som rusavhengige benytter seg av. Det er avgjørende å gi helsefaglig tilbud og hjelp til mennesker som bruker rus - ikke å straffe dem.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

08 Innkomne forslag - Innvandring og inkludering

771 Prinsipper for en mer human asylpolitikk

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag:

- Gjøre familiegjenforening for flyktninger enklere og rimeligere.
- Styrke ordningen med rettshjelptiltak i utlendingssaker.
- At hensynet til barnets beste er det gjeldende prinsippet.
- At barnevernet skal ha omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere.
- At enslige mindreårige asylsøkere ikke gis midlertidig oppholdstillatelse.
- Gjeninnføre rimelighetsvilkåret for internflukt.

- At ureturnerbare flyktninger skal få midlertidig arbeidstillatelse så lenge de ikke kan returneres til sitt hjemland.
- Innføre definisjon av statsløshet, en statsløshetsprosedyre og eget oppholdsgrunnlag for statsløse.

Begrunnelse: Når internasjonale fluktkatastrofer rammer verden er det viktig at Norge har en politikk som sikrer at vi tar ansvar. Solidaritet med de som flykter må alltid stå sentralt i vår flyktningpolitikk. Vår flyktningpolitikk må være rettferdig og human, ikke bryte med internasjonale forpliktelser og gi dårligere vern av mennesker som er på flukt. Ved inngangen til 2019 var 70,8 millioner mennesker i verden på flukt fra forfølgelse, vold og væpnet konflikt. For syvende år på rad stiger antall mennesker på flukt, samtidig som verdenssamfunnet svarer med strengere regler, stengte grenser og et stadig større gap mellom behov for nødhjelp og bevilgninger til nødhjelp. Over halvparten av verdens flyktninger er barn. Dette er barn som ikke får tilgang på trygghet, nok mat, helsehjelp eller utdanning. Der verdenssamfunnet burde tatt større ansvar når krisen øker i omfang, tar samfunnet i stedet mindre. I en tid der stadig flere mennesker drives på flukt grunnet væpnet konflikt, vold og klimaendringer må sosialdemokratiets svar være mer solidaritet, mer inkludering, mer nestekjærlighet og mer varme. Når det internasjonale samfunnet tar mindre ansvar, må Norge, som et av verdens rikeste land, ta mer. I dag gis det kun fem timers rettshjelp i en asylsak. Det er for lite tid til å sikre grunnleggende rettssikkerhet for den enkelte og utføre tilstrekkelig arbeid i saken. Norge må gå i front for å sikre at alle får grunnleggende rettssikkerheten og beskyttelsen de har rett og krav på. Samtidig er rettshjelpsbehovet i utlendingssaker stort. Asylsakene blir mer kompliserte, og krever derfor mer ressurser og grundigere gjennomgang for å kunne opprettholde rettshjelpen på dagens nivå. Retten til grunnleggende rettssikkerhet mener Arbeiderpartiet må stå sentralt i utlendingssaker, og vil derfor gi mer rettshjelp i utlendingssaker. Barn på flukt er en spesielt sårbar gruppe, både om de er på flukt sammen med familie, men ikke minst om de er på flukt alene. I saker som omhandler barn skal hensynet til barnets beste veie tungt. Enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge er som barn å regne. Likevel kan kommunene selv bestemme hvilken etat som skal ha ansvaret for enslige mindreårige, og hvordan de vil organisere og løse oppgavene. Arbeiderpartiet mener at disse skal følges opp av barnevernet for å best mulig ivareta barnas behov, og at et samarbeid med flyktningetjenesten i kommunen fortsatt vil være en viktig del av integreringsarbeidet i kommunen. Samtidig vet vi at stadig flere enslige mindreårige flyktninger i norske mottak sliter med søvnproblemer, skolevegring og sosial isolasjon. Flere forsvinner fra mottak, og flere sliter med selvskading og selvmordsforsøk. Dette er uholdbart. Derfor må vi si nei til mer midlertidighet, og ja til trygghet og forutsigbarhet for unge som kommer til Norge. I 2016 ble rimelighetsvilkåret i internfluktvurderingen i asylsaker fjernet. Det vil si at personer som ikke kan returneres til hjemlandet fordi de vil være i fare der, nå kan returneres til en annen del av landet uten at man vurderer om dette er rimelig. Tidligere ville norske myndigheter vurdert om det i lys av individuelle forhold ved søkeren, som for eksempel helsesituasjonen eller om en mindreårig ikke hadde omsorgspersoner på internfluktstedet, og de humanitære forholdene i området ville være rimelig å henvise noen dit. Om svaret på det var nei, ville personen fått beskyttelse i Norge. At rimelighetsvilkåret er fjernet går utover de mest sårbare asylsøkerne, som barnefamilier, enslige mindreårige, kvinner uten nettverk og syke. Dette er barn og voksne som ville fått beskyttelse før vilkåret ble fjernet, men som nå skal returneres til områder der det er usikkert om de vil klare seg. Når vilkåret ble fjernet understreket UNCHR til Justis- og beredskapsdepartementet at det er nødvendig med et rimelighetsvilkår for at internfluktvurderingen skal være i tråd med FNs flyktningkonvensjon. Alle land i EU, samt Canada, USA, Storbritannia og Australia krever at rimelighet vurderes ved internflukt. Norge er det eneste landet som, til tross for kritikk fra UNHCR, ikke anvender rimelighetsvilkåret når

det skal vurderes om en person kan returneres til internflukt. Dette bruddet på flyktningkonvensjonen har ført til at barn som flykter alene og som tidligere fikk flyktningstatus i Norge, i dag får avslag på asyl fordi de kan henvises til internflukt et annet sted i hjemlandet. Derfor bør rimelighetsvilkåret gjeninnføres. Arbeiderpartiet mener at det å nekte mennesker muligheten til selv å forsørge seg, strider mot den allmenne rettsoppfatning i et land bygget på humanistiske verdier. Såkalt «ureturnerbare» er en sammensatt gruppe som har det til felles at de har levd i Norge over år, og at hjemreise ikke er et aktuelt alternativ i overskuelig fremtid. Gruppen er spesielt utsatt for utnyttning i et svart arbeidsmarked. En oppmykning av dette regelverket vil ikke føre til økt strøm av flyktninger til Norge. Derfor bør «ureturnerbare» asylsøkere gis midlertidig arbeidstillatelse under opphold i Norge. For å ivareta rettighetene til statsløse bør Norge innføre en definisjon av statsløshet i lovverket, en statsløshetsprosedyre og et eget oppholdsgrunnlag for statsløse. UNHCR konkluderte i 2015 med at norsk praksis overfor statsløse strider med FNs konvensjoner om statsløshet på flere områder. Regjeringa har ikke fulgt opp rapporten fra UNHCR, til tross for at Norge er tilsluttet FN-konvensjonen. Statsløse er rettighetsløse, og med mindre de får asyl, har de ikke noe mulighet til å legalisere sin status i Norge. Det innebærer at de ikke kan jobbe, betale skatt eller ha rett på utdanning eller helsehjelp.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

854 Norsk flyktningpolitikk og kvoteflyktninger

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge hvert år fremover skal motta minst 5000 kvoteflyktninger. Norske kommuner har gjennom mange år vist at de er i stand til å gi et godt tilbud til flere flyktninger enn dette årlig.

Begrunnelse: Arbeiderbevegelsen er og skal være preget av solidaritet og internasjonalt samarbeid. Norge har en forpliktelse til å yte et større bidrag når det gjelder å motta kvoteflyktninger i ei tid hvor antall flyktninger øker både i Europa og verden for øvrig. Arbeiderpartiet må vise solidaritet med blant annet andre europeiske land og land i Midtøsten når det gjelder å ta imot kvoteflyktninger som er godkjent av FNs høykommissær for flyktninger. Vi vet at norske kommuner er i stand til å motta minst 5000 kvoteflyktninger årlig. I Byrådets politiske plattform for 2019-2023 er byrådet svært positiv til å motta flyktninger, inklusive de mest sårbare gruppene av flyktninger

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

858 Asylbarn

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Opprette egne avdelinger på asylmottak for kvinner og barn, og at asylsøkende familier får tilbud om bolig utenfor asylmottaket - Gi asylsøkere og ureturnerbare rett på barnehage og videregående skole - At det opprettes en enhet som har ansvar for å koordinere og følge opp de ulike instansenes arbeid i forbindelse med forsvinninger av barn fra mottak - At det må opprettes samarbeid mellom NAV og asylmottakene for å hjelpe til med å formidle studiemuligheter, arbeidstrening eller jobbsøking - At alle asylmottak skal ha tilgang til et helseteam, som blant annet skal ha som mål å øke kompetansen hos alle ansatte som jobber med flyktninger, kartlegge flyktningenes psykiske helse og bistå med konkrete forslag og individuelle oppfølgingsplaner - Ha en bedre og mer tilpasset vergeordning - Gi alle asylsøkere rett på psykisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten uavhengig av hvilken fase de er i, noe som også må gjelde ureturnerbare asylsøkere som har fått avslag på opphold - Ha prøveprosjekter med "asylvenner" der asylmottak, skoler og frivillighet samarbeider om å skape arenaer der unge på asylmottak kan komme inn i lokalmiljøet og bli kjent med andre på samme alder - Forbedret oppfølging etter at en er utskrevet av et mottak og er godkjent som medborger i Norge

Begrunnelse: Mange barn vokser opp på asylmottak. Asylmottakene er i liten grad tilrettelagt for at barn og unge skal leve verdige liv i en vanskelig midlertidig livssituasjon. Saksbehandlingen for barnefamilier må prioriteres, slik at minst mulig av barndommen må tilbringes på mottak. God barnefaglig oppfølging er viktig på mottakene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

863 Helse, skule og butilhøve i flyktningeleirar

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Arbeiderpartiet må vera med å ta ansvar for menneske som bur i flyktningeleirar. Arbeidarpartiet skal jobbe for at born som bur i flyktningeleirar skal få mogelegheit til skulegang, tilgang på medisin og helsetilbod og betre butilhøve

Begrunnelse: Det bur mange flyktningar under umenneskelege kår i flyktningeleirar i m.a. Hellas. Born får tilbod om minimal undervisning. Skuleundervisning er ofte basert på «første mann til mølla»-prinsippet. Dei fleste borna deltek ikkje i undervisning, anten fordi det er langt å reise, ikkje er plass, eller fordi livssituasjonen ikkje tillet det. Helsetilbodet til flyktningar som er i Hellas er svært dårleg. Det same gjeld tilgangen til medisinar. Det er stort sett organisasjonar som Leger utan grenser og UNICEF som tilbyr helsetilbod. Kapasiteten til desse organisasjonane er sprengt og dei fleste flyktningane går sjuke lenge før dei får hjelp. Mangelen på medisinar og nødvendig medisinsk utstyr gjer det vanskeleg for organisasjonane å ivareta og behandla dei som treng hjelp. I mange leirar bur ein del flyktningar i konteinarar eller såkalla Isoboksar. Dei er ca. 15-18 kvm. og husar to til tre familiar. I leirane som har eigne soner for einslege mindreårige bur det opp til 20 born i kvar konteinar. Dei einslege mindreårige som ikkje får tilbod, må bu i telt. Mange har ikkje pengar til å kjøpe telt, og søv difor under presenning og plastikk.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

891 En forutsigbar og human asyl- og flyktningpolitikk

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland arbeiderparti vil: - At det opprettes en enhet som har ansvar for å koordinere og følge opp de ulike instansenes arbeid i forbindelse med forsvinninger av barn fra mottak - At det må opprettes samarbeid mellom NAV og asylmottakene for å hjelpe til med å formidle studiemuligheter, arbeidstrening eller jobbsøking - At alle asylmottak skal ha tilgang til et helseteam, som blant annet skal ha som mål å øke kompetansen hos alle ansatte som jobber med flyktninger, kartlegge flyktningenes psykiske helse og bistå med konkrete forslag og individuelle oppfølgingsplaner - Ha en bedre og mer tilpasset vergeordning - Gi alle asylsøkere rett på psykisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten uavhengig av hvilken fase de er i, noe som også må gjelde ureturnerbare asylsøkere som har fått avslag på opphold - Ha prøveprosjekter med "asylvenner" der asylmottak, skoler og frivillighet samarbeider om å skape arenaer der unge på asylmottak kan komme inn i lokalmiljøet og bli kjent med andre på samme alder - Forbedret oppfølging etter at en er utskrevet av et mottak og er godkjent som medborger i Norge - Gjøre familiegjenforening for flyktninger enklere og rimeligere. - Styrke ordningen med rettshjelpiltak i utlendingssaker. - At barnevernet skal ha omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere. - At enslige mindreårige asylsøkere ikke gis midlertidig oppholdstillatelse. - Gjeninnføre rimelighetsvilkåret for internflukt. - At ureturnerbare flyktninger skal få midlertidig arbeidstillatelse så lenge de ikke kan returneres til sitt hjemland. - Innføre definisjon av statsløshet, en statsløshetsprosedyre og eget oppholdsgrunnlag for statsløse. - at Norge hvert år fremover skal motta minst 5000 kvoteflyktninger.

Begrunnelse: Norsk asyl – og flyktningpolitikk skal legge vekt på internasjonal lov, barnekonvensjonen og menneskerettighetene. Vestland Arbeiderparti mener saksbehandlingstiden på asylsøknader må ned. Det er uakseptabelt at vedtak påvirkes av om man har ressurser til juridisk bistand eller støtte fra lokalsamfunnet. Rettshjelpsbehovet i utlendingssaker er stort, asylsakene blir mer kompliserte og krever mer ressurser for å kunne opprettholde rettshjelpen på dagens nivå. Retten til grunnleggende rettssikkerhet mener Arbeiderpartiet må stå sentralt i utlendingssaker. Hvert år forsvinner barn fra mottak. Disse forsvinningene må behandles som når et barn forsvinner fra et konvensjonelt hjem. Statsløse er rettighetsløse, og med mindre de får asyl, har de ikke noe mulighet til å legalisere sin status i Norge. Det innebærer at de ikke kan jobbe, betale skatt eller ha rett på utdanning eller helsehjelp. Det er vår plikt å legge til rette for at mennesker som ikke har noe sted å dra får leve verdige liv mens de er i Norge. Solidaritet med de som flykter må alltid stå sentralt i vår flyktningpolitikk. Vestland Arbeiderparti vil: Gi asylsøkere og ureturnerbare rett på barnehage og videregående skole

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

09 Innkomne forslag - Kriminalitet/justis

664 Samtykkelov

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil: Innføre en norsk samtykkelov, slik at ufrivillig seksuell omgang blir definert som voldtekt. At det skal settes inn flere ressurser slik at man sikrer at flere voldtektssaker ender i dom og samtidig sikre en høy kvalitet på strafferettslig forfølgelse av voldtekt. At kampen mot seksuell vold skal gis en enda tydeligere og langsiktig politisk prioritering. Styrke seksualundervisningen på norsk skole, med sterkt fokus på grensesetting og samtykke. At det aktivt skal jobbes med fjerne tabu og stigma rundt seksuell vold, og mer åpenhet rundt dette. Øke informasjon om volds- og overgrepsmottaket, slik at de som har vært utsatt for voldtekt får den bistanden de har rett på.

Begrunnelse: Norge har alltid vært i fronten når det gjelder seksuelle og reproduktive rettigheter, men i de siste årene har dette snudd. 1 av 10 kvinner i Norge rapporterer at de har blitt voldtatt, samtidig som 1% av anmeldelser ender i dom. Dagens straffelov vektlegger ikke kravet om gjensidig samtykke fra partene. Konsekvensene er at voldtektsanmeldelser ikke blir etterforsket og altfor ofte blir henlagt. Både Sverige og Danmark har innført en slik lov for lengst, nå er det Norge sin tur! Med en samtykkelov er vi bedre rustet i kampen mot voldtekt. En samtykkelov ivaretar både offeret og gjerningspersonens rettssikkerhet. Det vil også være med på å øke bevissthet og kunnskap om voldtekt. Med et slikt lovverk sender vi et sterkt signal ut i samfunnet. Dette gjelder ikke bare jenter og kvinner, men også mange gutter og menn blir utsatt for voldtekt. Voldtekten preger ikke bare offeret, men også alle rundt i samfunnet, om det er en mor, bror eller venn. Vi alle har et ansvar som vi aktivt kan praktisere ved å innføre en slik lov.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

667 Likestilling og deltakelse for alle

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil tydeliggjøre funksjonshemmedes rettigheter og å styrke likestillingsperspektivet for personer med funksjonsnedsettelse i sin politikk. Samtidig sikre den juridiske statusen til CRPD (FN konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne) ved å inkorporere konvensjonen i den norske menneskerettsloven.

Begrunnelse: Personer med funksjonsnedsettelser må kunne leve et selvstendige liv som alle andre og ha tilgang til ulike arenaer i samfunnet. Dette må gjøre funksjonshemmede i hele partiprogrammet, som f.eks. arbeid, utdanning, samferdsel, bolig, miljø, levekår, helse og sosial etc. Arbeiderpartiets politikk for personer med funksjonsnedsettelser må ta utgangspunktet i menneskerettighetene. Å sikre at funksjonshemmedes menneskerettigheter er bygd inn i alle politiske veivalg og prioriteringer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

697 Kampen mot voldtekt og seksuelle overgrep

AUF i Vestfold og Telemark

Forslag: Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil:

- At norsk voldtektslovgivning endres slik at voldtekt defineres som ufrivillig seksuell omgang, også kalt samtykkelov.
- At kampen mot voldtekt må gis en tydelig og langsiktig politisk prioritering. Regjeringen må sørge for at det settes av tilstrekkelige ressurser slik at politifolk og justissektoren har nødvendig kapasitet og kompetanse til å kunne sikre en effektiv strafferettslig forfølgelse av voldtekt som holder en høy kvalitet.
- En generell endring av holdninger hvor alle er tydelig på hva en voldtekt er, og som utfordrer etablerte voldtektsmyter. En klargjøring av at sex uten samtykke er voldtekt plasserer skyld og skam hos overgriper, og bidrar til å svekke voldtektsmyter.
- Øke bemanningen på volds – overgrepsmottak samt øke kunnskapen blant de ansatte.
- Ansette flere psykologer og jurister på mottakssentrene.
- Øke informasjon om volds- og overgrepsmottaket, slik at de som har vært utsatt for voldtekt får den bistanden de har rett på. • Ha et tett samarbeid med skole, elev, foresatte og skolehelsetjeneste vedrørende seksualitetsundervisning- og kursing.

Begrunnelse: Kjønnsbasert vold, inkludert voldtekt og annen seksuell vold er alvorlig angrep på enkeltmennesket sine rettigheter og grunnleggende frihet. Den norske straffeloven stiller fremdeles krav om at vold, trusler og bevisstløshet må dokumenteres før et overgrep kan etterforskes og påtales som voldtekt. Mangel på samtykke til seksuell omgang er i seg selv ikke nok. Det er med andre ord ikke nok at man ikke ville. Norge har gjentatte ganger fått kritikk av FN for dette. Både FNs Kvinnekomité, FNs Menneskerettighetskomité og FNs Komité mot tortur har oppfordret norske myndigheter til å sørge for at straffeloven tydelig fastslår at voldtekt er seksuell omgang uten oppriktig samtykke. Internasjonal rett er helt klar: seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Det er i dag åtte europeiske land – Irland, Storbritannia, Belgia, Kypros, Tyskland, Island, Luxembourg og Sverige – som har en samtykkebasert voldtektslovgivning. I Danmark har opposisjonen fremmet et forslag til en samtykkebasert voldtektsbestemmelse, mens den danske regjeringen har lovet et eget lovforslag i begynnelsen av 2020. Også i Finland jobbes det med en endring i voldtektsbestemmelsen. I løpet av noen få år kommer Norge dermed til å være det eneste landet i Norden med en voldtektsbestemmelse i straffeloven som hører det forrige århundre til. Vi som samfunn må i større grad verne om mennesker som opplever overgrep. Dette krever at vi som samfunn prioriterer forebygging i klasserommet, prioritering av midler hos politiet, kapasitet på mottak og ikke minst: en omdefinering av begrepet voldtekt til å gjelde all seksuell omgang uten samtykke.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

862 Kampen mot voldtekt

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil at: - At norsk voldtektslovgivning endres slik at voldtekt defineres som ufrivillig seksuell omgang, også kalt samtykkelov. - At kampen mot voldtekt må gis en tydelig og langsiktig politisk prioritering. - Regjeringen må sørge for at det settes av tilstrekkelige ressurser slik at politifolk og justissektoren har nødvendig kapasitet og kompetanse til å kunne sikre en effektiv strafferettslig forfølgelse av voldtekt som holder en høy kvalitet. - En generell endring av holdninger hvor alle er tydelig på hva en voldtekt er, og som utfordrer etablerte voldtektsmyter. En klargjøring av at sex uten samtykke er voldtekt plasserer skyld og skam hos overgriper, og bidrar til å svekke voldtektsmyter. - Øke bemanningen på volds – overgrepsmottak samt øke kunnskapen blant de ansatte. - Ansette flere psykologer og jurister på mottakssentrene. - Øke informasjon om volds- og overgrepsmottaket, slik at de som har vært utsatt for voldtekt får den bistanden de har rett på. - Ha et tett samarbeid med skole, elev, foresatte og skolehelsetjeneste vedrørende seksualitetsundervisning- og kursing.

Begrunnelse: Kjønnsbasert vold, inkludert voldtekt og annen seksuell vold, er et alvorlige angrep på enkeltmennesket sine rettigheter og grunnleggende frihet. Den norske straffeloven stiller fremdeles krav om at vold, trusler og bevisstløshet må dokumenteres før et overgrep kan etterforskes og påtales som voldtekt. Det er med andre ord ikke nok at man ikke ville. Norge har gjentatte ganger fått kritikk av FN for dette. Internasjonal rett er helt klar: seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Det er i dag åtte europeiske land – Irland, Storbritannia, Belgia, Kypros, Tyskland, Island, Luxembourg og Sverige – som har en samtykkebasert voldtektslovgivning. I Danmark har opposisjonen fremmet et forslag til en samtykkebasert voldtektsbestemmelse, og den danske regjeringen har lovet et eget lovforslag i begynnelsen av 2020. Også i Finland jobbes det med en endring i voldtektsbestemmelsen. Vi som samfunn må i større grad verne om mennesker som opplever overgrep. Dette krever at vi som samfunn prioriterer forebygging i klasserommet, prioritering av midler hos politiet, kapasitet på mottak og ikke minst: en omdefinering av begrepet voldtekt til å gjelde all seksuell omgang uten samtykke.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

864 En ny nærpolitireform

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil ha en gjennomgang av nærpolitireformen, og innføre en politireform som ivaretar hensikten med den opprinnelige reformen; at politiet skal bli bedre på å skape trygghet der folk bor og ferdes i det daglige.

Begrunnelse: Regjeringens politireform har blitt det motsatte av en reform med et mer politi og kriminalitetsforebyggende arbeid i nærmiljøene. Bergen sør har mistet tre av fem stillinger til forebyggende politiarbeid etter innføringen av 'nærpoliti'-reformen. Arbeiderpartiet i Bergen ønsker etablering av nærpolitikontorer i utsatte bydeler med polititjenestepersoner som opparbeider kunnskap, nærhet og tillit i nærmiljøene. Den sentralisering som er innebygget i

regjeringens endringer av kriminalitetslovgivningen må reverseres.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

10 Innkomne forslag - By og land

663 Viken

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Etter storingsvalget skal Arbeiderpartiet søke flertall for å reversere eller endre Viken fylkeskommune.

Begrunnelse: Viken er et langstrakt fylke fra Halden til Hardangervidda. Det er stor bekymring over hvor stort det nye fylket er. Lokalbefolkningen føler seg ikke hørt i den nye Viken fylkeskommune. Fylkestingspolitikkerne blir sentralisert i Oslo som følge av reformen, og avstanden til beslutningstakerne kan føles lang. Det er viktig for Sarpsborg Arbeiderparti at politisk forvaltningsnivå er nært folk.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

677 Kommunen som spydspiss for å ta hele Norge inn i framtida

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Kommunene i Norge må rustes opp for å kunne bli de viktigste utviklingsaktørene i landet. Da må det til en gradvis opptrapping og styrking av kommuneøkonomien.

Begrunnelse: Noe av det beste med Norge er at det bor folk i hele landet. Skal vi fortsette å være et land der det bor folk i både by og bygd, så må vi gjøre noen prioriteringer. Det er tre hovedutfordringer som må løses for å kunne ha bedrifter og folk i hele landet. Det er eldreomsorg, demografisk utvikling og arbeidsplasser. Pleie og omsorg er den største utfordringa innen kommunal tjenesteproduksjon. Demografisk utvikling fører til at distriktene får flere eldre og færre yngre fordi de yngste bosetter seg i byene. Skal vi løse disse utfordringene, må kommunene rustet til å løse disse oppgavene. Kommunene skal selvfølgelig først og fremst levere gode kommunale tjenester. Men kommunen, spesielt i distrikta, må være motorer for å drive med utviklingsarbeid. Ved å ruste kommunene til å kunne ta utviklingsoppgaver, kan det både gi folketallsvekst og nye arbeidsplasser i hele landet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

683 Styrke distriktene

Eidskog Arbeiderparti

Forslag: Doble dagens Distriktstilskudd Sør-Norge

Begrunnelse: I løpet av regjeringen Solbergs tid har det blitt gjennomført flere politiske vedtak fra høyresiden, som har gitt mer sentralisering og en svekkelse av distriktene. Denne politikken må snus, men det kan ta tid. Det er derfor behov for enkle og effektive tiltak som kan rette opp deler av denne negative politikken relativt raskt ved et regjeringsskifte. Innlandet Arbeiderparti foreslår derfor at Arbeiderparti bør arbeide for å: -Doble dagens Distriktstilskudd Sør-Norge (808 millioner i 2021) til om lag 1.6 milliarder. -Dette er tilskudd som er en del av rammetilskuddet og som går til kommuner i Sør-Norge, med en lavere distriktsindeks på 47 (indeks som viser distriktsutfordringer) og lavere skatteinntekter enn 120 prosent av landsgjennomsnittet. -Forslaget har en kostnad, men som ligger godt under Arbeiderpartiets forslag til vekst i frie inntekter (skatteinntekter og rammetilskudd) i de ulike alternative budsjettene og er derfor et realistisk økonomisk forslag. -Forskning fra SSB (Stambøl, 2008) viser også at en økning i kommunalt konsum har større sysselsettingseffekt både i privat og kommunal sektor, i distriktskommuner enn i mer sentrumsnære/urbane kommuner. Dermed er det sann at forslaget vil bidra til å øke sysselsettingsandelen i Norge.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

684 Enkelt tiltak for et mer rettferdig kommunalt inntektssystem

Eidskog Arbeiderparti

Forslag: Fjerne strukturkriteriet fra kommunenes inntektssystem

Begrunnelse: I løpet av regjeringens Solbergs tid har det blitt gjennomført flere politiske vedtak fra høyresiden, som har gitt mer sentralisering og en svekkelse av distriktene. Denne politikken må snus, men det kan ta tid. Det er derfor behov for enkle og effektive tiltak som kan rette opp deler av denne negative politikken relativt raskt ved et regjeringsskifte. Innlandet Arbeiderparti ønsker derfor å foreslå at Arbeiderparti bør arbeide for å: -Fjerne strukturkriteriet fra kommunens inntektssystem. Dette er et kriterium som ble innført fra 01.01.17 av Solberg regjeringen, og graderer basistilskuddet. Det ble innført for å «straffe frivillige små kommuner». -Forslaget har ingen kostnadseffekt for staten ved at det er kun en intern omfordeling mellom kommunene

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

685 En mer rettferdig fordeling av skattene

Eidskog Arbeiderparti

Forslag: Realisere en lik skatteutjevning i kommunenes inntektssystem som det er i fylkeskommunenes inntektssystem

Begrunnelse: -En mer rettferdig utjevning av skatteinntektene mellom kommunene. -I fylkeskommunenes inntektssystem blir fylkeskommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet kompenserte for 87,5 pst. av differansen mellom egen skatteinngang og gjennomsnittet i landet. Fylkeskommuner med skatteinngang over landsgjennomsnittet blir trukket for 87,5 pst. av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. - Skatteutjevningen mellom fylkeskommunene gir mer utjevning enn i kommunene, og dagens ordning i kommunene bidrar til å styrke sosiale forskjeller og sikrer ikke finansiering av likeverdige tjenester. Derfor bør det være lik skatteutjevning i kommunenes inntektssystem som det er i fylkeskommunenes inntektssystem. -Forslaget har ingen kostnadseffekt for staten ved at det er kun en intern omfordeling mellom kommunene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

687 En mer rettferdig refusjonsordning ved ressurskrevende tjenester

Eidskog Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet skal arbeide for at: -Den kommunale egenandelen (i 2020) ved ressurskrevende tjenester bør bli redusert -Refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester gjelder for hele livsløpet og ikke kun til brukeren fyller 67 år -Kommuner som har en stor andel brukere bør bli bedre kompensert og sikres en gradert stabilitet i refusjonene ved bortfall av brukere

Begrunnelse: Regjeringen Solberg har over flere statsbudsjett gått inn for å øke kommunenes egenandel ved refusjon relatert til utgifter til ressurskrevende brukere. Dette fører til at kommunene må dekke en større andel av utgiftene og dermed svekker kommuneøkonomien. Som igjen kan føre til reduksjon eller kutt i andre velferdstjenester. Refusjonsordningen strekker seg kun til brukerne er 67 år, men hvor utgiftene er der for kommunene også etter at brukerne er blitt 67 år og over. Derfor bør ordningen endres til å gjelde hele livsløpet. For flere kommuner er ressurskrevende tjenester en relativ stor del av både inntekts – og utgiftssiden av budsjett. Dette gir grunnlag for økonomisk risiko og mindre ressurser til de kommunene det gjelder. For å motvirke dette bør kommuner med en stor andel ressurskrevende tjenester både ha en inntektsgarantiordning ved bortfall av brukere og bli bedre kompensert. For å sikre gode velferdstjenester og god kommuneøkonomi over hele landet, bør Arbeiderpartiet endre refusjonsordningen til ressurskrevende tjenester til det bedre.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

695 Bedring av inntektssystem for reiselivskommuner

Trysil Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil utrede en ordning gjennom inntektssystemet som i større grad kompenserer de reelle utgiftene reiselivskommuner har.

Begrunnelse: Kommunene blir til stadighet pålagt flere oppgaver og ansvar uten at det følger med tilstrekkelige midler til å løse disse oppgavene. Dette hindrer kommunene i å gi nødvendige tilbud innenfor f.eks. skole, barnehage og eldreomsorg uten at det går utover andre viktige kommunale tjenester. Selv om enkelte tjenester kan løses ved et utvidet interkommunalt samarbeid, så er det fortsatt slik at de fleste oppgaver må utføres internt i kommunene. Skal dette kunne gjennomføres på en verdig måte ovenfor kommunenes innbyggere, må kommuneøkonomien styrkes ved økte statlige overføringer. Reiselivskommuner står i en særstilling på grunn av at førstelinjetjenesten i kommunen ofte har ansvar for langt flere innbyggere enn det statlige tilskudd er basert på. Det er viktig å få på plass en modell slik at reiselivskommuner får kompensert merutgiftene. God og forutsigbar kommuneøkonomi er helt avgjørende for å løse de store oppgavene kommunene er blitt pålagt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

708 Kommuneøkonomi

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti krever at norske kommuner settes i stand til å løse oppgavene innbyggerne forventer, og som staten har vedtatt at kommunene skal ha ansvar for. Dette kan bare skjer ved at de statlige overføringene økes, eller ved at kommunene gis virkemidler til å påvirke egne inntekter.

Begrunnelse: Kommunene er ryggraden i den norske velferdsstaten. Kommunen yter livsnødvendige tjenester til innbyggerne hvert minutt i døgnet, hvert døgn og hele året. Vi nyter godt av disse tjenestene fra før vi er født til vår siste dag. Gjennom år har kommunene fått ansvar for stadig flere oppgaver, men midlene som følger med fra staten er ikke tilstrekkelige til å utføre disse oppgavene. For Lillehammer kommune utgjorde dette gapet i 2020 alene 35 millioner, og på toppen av dette vedtok Stortinget innskrenkninger av muligheten til å kreve inn eiendomsskatt som betydde inntektstap på 40 millioner kroner for kommunen. I sum 75 millioner kroner, eller nesten 5 % av kommunens driftsbudsjett. Framtidsutsiktene er heller ikke lysere. Økonomiplanen tilsier at det skal kuttes i størrelsesorden 170 millioner frem mot år 2023. Vi går altså mot et historisk skille der velferdsstaten innskrenkes, og ikke lenger bygges ut skritt for skritt slik Arbeiderparti alltid

har vært talspersoner for. Dette kan vi ikke akseptere. Det norske samfunn skal fortsatt være tuftet på sterke fellesskap.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

717 Styrk kommuneøkonomien

Stange Arbeiderparti

Forslag: Styrk kommuneøkonomien

Begrunnelse: Regjeringen fører en skatte- og fordelingspolitikk som svekker kommunens økonomi. Lovpålagte oppgaver blir stadig mer omfattende. Omsorgsoppgavene øker ved stadig flere eldre. Helsetjeneste overføres fra sykehus til kommune uten tilsvarende overføringer. Dette setter kommunen under press på inntektssiden, der det er lite å hente ut over økt inntektsskatt. Regjeringens politikk svekker kommunens økonomi. Skattelette kommer ikke de lavtlønte til gode. Re taksering har gitt mange kommuner en lovlig adgang til å ta inn betydelige beløp i eiendomsskatt ved å høyne fra 4,2 promille opp til 7 promille. Det er feil retning overfor innbyggerne, kommunene skal ikke alene belaste sine innbyggere med stadig høyere avgifter for å kompensere for Regjeringens prioriteringer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

772 Oppdeling av Troms og -Finnmark

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Oppdeling av Troms og -Finnmark.

Begrunnelse: -Finnmark Arbeiderparti vil arbeide for opphevelse av tvangsreformen og sammenslåingen av Troms og -Finnmark og erstatte sammenslåingen med et godt, tett samarbeid mellom to fylkesting og to fylkeskommuner. -Finnmark Arbeiderparti mener at Stortingsflertallet - uten Arbeiderpartiet - gjorde et stort overtramp mot folket i -Finnmark da de på tross av overveldende flertall i -Finnmark tvangssammenslo -Finnmark og Troms. - Finnmark Arbeiderparti støtter fylkestingets og fylkesrådets søknad om å dele opp fylket etter inndelingsloven og vi vil jobbe aktivt opp mot sentrale myndigheter for at tvangssammenslåingen oppheves. Et nytt stortingsflertall er avgjørende for å snu sentralisering og tvangssammenslåing.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

773 Sentraliseringsreformen – oppgavene som aldri kom

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag:

Begrunnelse:

-Finnmark Arbeiderparti har dessverre hatt rett hele veien når vi har hevdet at regionreformen først og fremst er en sentraliseringsreform. Oppgavene som var lovet de nye regionene faller fra, og tilbake står en dyr og unødvendig reform uten støtte i befolkningen, eller reelt innhold. Samtidig flyttes stadig flere oppgaver vekk fra -Finnmark. Sentraliseringen av Skatteetaten vekk fra kommunene, nedleggingen av Vadsø ungdomssenter er eksempler på dette. Og fasiten er ikke at disse arbeidsplassene forsvinner, lang derifra. Da DFØ (Direktoratet for økonomiforvaltning) ble sentralisert var en av argumentene at man skulle samle fagmiljøene for å effektivisere. Fasiten er at man har effektivisert så kraftig at antallet ansatte har økt fra 350 til 650 siden avdelingskontorene ble lagt ned. Oppdelingen av Statens Vegvesen til ulempe for Vadsø, og ikke minst, ledere som pendler langveis fra til kontorene de er ansatt for å lede, som for eksempel i Sykehusinnkjøp der lederen ikke bor i Vadsø og -Finnmarkssykehusets leder som pendler inn fra Drammen. -Finnmark Arbeiderparti mener at vi må snu denne trenden. Dagens teknologi åpner opp for store muligheter for å spre de statlige og fylkeskommunale arbeidsplassene utover hele landet, og på den måten skape kompetansesamfunn i distriktene. Det vil føre til vekst også i privat næringsliv, og skape et levende og voksende distrikts Norge. Vi mener en naturlig konsekvens av manglende oppgaver er at sammenslåingen av Troms og -Finnmark må reverseres, da det ikke er noen oppgaver som fylkene ikke kan påta seg uten å være sammenslått.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

774 Mer aktiv boligbygging i distriktene!

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderparti skal jobber for å sikre boligforsyning i distriktene og finne de riktige økonomiske virkemidlene i de områdene der pantesikkerheten er lavere og øvrige banker er fraværende.

Begrunnelse: Norsk boligpolitikk har en ambisiøs målsetting om at alle skal kunne bo trygt og godt i egnet bolig. Dette er et uttrykk for at bolig betraktes som en grunnleggende velferdspilar som skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av inntektsnivå, helse, arbeid og utdanning. Til tross for en slik overordnet målsetting har staten de siste tre tiår i all hovedsak overlatt samfunnsansvaret for boligbyggingen til markedet, kommersielle markedsaktører og det private initiativ. Dette har over tid bidratt til å skape en situasjon som gjør det vanskelig for store befolkningsgrupper å skaffe seg en egnet bolig til overkommelig pris. Markedet fordeler som kjent ikke boliger etter behov, men etter betjeningsevne. I både tett befolkede

områder, men også i distriktene, opplever lavinntektsgrupper, enslige forsørgere, deltidsansatte store utfordringer knyttet til finansiering av sin egen bolig. Grunnleggende handler en aktiv boligpolitikk om rettferdig fordeling. Sosialdemokratiets hovedoppgave må alltid være å redusere forskjeller som markedet ikke hensyntar. For at det boligpolitiske målet om gode og trygge boforhold for alle skal nås, kan ikke markedet uten videre overlates til seg selv. Denne situasjonen er sterkt forskjellsskapende og må derfor motvirkes av en aktiv boligpolitikk. Fravær av bank og bankers vilje til å ta risiko i distrikter, medfører både vanskeligheter med nybygg og restaurering av gamle bygg når banker ikke vil finansiere. Boligutvikling i distriktene er likevel ingen umulig oppgave. Boligsatsinger kan gi viktige lokale ringvirkninger. En positiv vilje til å støtte og drive frem initiativ kan bidra etablering av nye selskaper, tilflytting og utvidelse av nye tilbud i lokalsamfunnet. Attraktive boliger er også viktig for at folk skal bosette seg i distriktene. Slik reglene er i dag, med at man får finansiert 85 % av markedsverdi ved ferdigstillelse av ny bolig, vil det bli nærmest umulig å bygge seg bolig i områder med lave boligpriser. I tillegg krever faktisk mange banker enda mer enn 15 % egenkapital, for å kompensere for den risikoen banken tar og slik blir investeringskostnaden større enn markedsverdien når nybygget er ferdig. Derfor trenger distriktskommuner et større og mer variert boligtilbud. Arbeiderpartiet bør jobbe for en aktiv boligpolitisk rolle i boligmarked med liten privat investeringsvilje, med mål om å stimulere til boligbygging og få bevegelse i boligmarkedet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

776 Bosetting av unge mennesker

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Det må iverksettes tiltak som tar tak i utfordringene med å få unge mennesker til å bosette seg i -Finnmark.

Begrunnelse: Innspill til tiltak kan være at i alle kommuner med færre enn 30.000 mennesker får unge: • Gunstige boliglånsordninger • Gratis barnehage Nord-Norge og -Finnmarks største utfordring er å få flere unge mennesker til å bosette seg i de mindre kommunene. For -Finnmark gjelder det alle kommuner. Innbyggertallene synker og antall barn og skolebarn blir stadig færre. AP sitt nordområdeutvalg har mange gode forslag som på sikt vil kunne snu denne utviklingen, men utfordringen med «unge mennesker» er ikke omtalt i det hele tatt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

778 Digitale løsninger for pass, førerkort og annet

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: -Finnmark Arbeiderparti må arbeide aktivt for å få på plass digitale løsninger for å utstedelse: fornying av pass, førerkort, arbeidstillatelse og skattekort for arbeidsinnvandrere og annet i alle kommuner i fylket.

Begrunnelse: Utviklingen går tilbake – utføring av overnevnte tjenester har blitt vanskeligere å utføre for våre innbyggere og arbeidsinnvandrere i distriktskommunene. Store avstander og sentralisering av disse oppgavene har ført til at folk må ta fri fra arbeidet og dekke dyre reiser for å få utført helt nødvendige tjenester som vi tidligere kunne få utført på vårt lokale lensmannskontor eller skattekontor. Dette er ikke mulig lengre i mange distriktskontor fordi disse tjenestene nå er sentralisert til større kommuner. Dette er oppgaver som må kunne løses digitalt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

779 Sentralisering og nedbygging av regioner

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Nedbyggingen av distriktene må reverseres.

Begrunnelse: Ja til levedyktige distrikter! Nedbygging av distriktene må reverseres. Distriktspolitikk må fremmes på en slik måte at det også i fremtiden kan bo folk i distriktene, uten at en skal være redd for at statlige etater forsvinner, kompetansearbeidsplasser sentraliseres, kommuner blir sammenslått, offentlige tilbud forvitrer og ressurser forsvinner ut av landsdelen. Det blåser en kaldt blå vind over landsdelen. Vi ser med bekymring på den pågående sentraliseringspolitikken som føres. Det kuttes årlig i midler til etablerte statsetater, omorganisering gjør at ledernivåer blir borte og sentralisert. Statlige oppgaver overføres til fylkene, uten at det følger med tilstrekkelig med midler for å opprettholde tilbud og vedlikehold. Ved Kystverket i Honningsvåg forsvinner regiondirektørstillingen og blir sentralisert i ny organisasjon, andre blir overført til avdelinger som ligger lengere sør i landet. Fiskeridirektoratet sitt lokale kontor blir sakte nedbygget. De siste årene har 3 stykker sluttet uten at det er tilført nye stillinger. I hele gamle Vest- -Finnmark er det for tiden 3 inspektører som skal dekke 26 fiskemottak og 17 mobile landingsplasser. Vadsø hadde tidligere 16 stillinger mot dagens 10. Sammenslåing har ført til en oppbygging av regionkontoret i Tromsø på bekostning av øvrige kontor. Fiskeriene preges av konflikter, der lokale fiskere med fartøy beregnet for lokale fiskefelt, blir fortrent av store havgående fartøy, som soper med seg det ressursgrunnlaget som de lokale fiskerne er avhengig av for å kunne ha ett meningsfylt innkomme. Vi kan ikke ha det sånn. Helge Stangnes skrev teksten «Lys langs en fjord». Dersom vi ikke får til endringer som gagnar oss som bor her, så må den som forlater sist skru av lysene. En sentralisering av fiskeriene med landinger basert kun på større havgående fartøy, vil på sikt legge mange havner og fiskebruk øde. Uten lokal flåte og fiskebedrifter, så dør samfunn ut. Skal vi vinne valget neste år, så må vi få på plass en politikk som gagnar og ikke minst fenger folket som bor her, og som ivaretar og bygger opp distriktene. Det er tross alt her verdiskapningen foregår.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

782 Ny nordområdepolitikk: større, nærmere, grønnere.

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Uttalelse nordområdepolitikk

Begrunnelse: Nordområdene er Norges viktigste strategiske satsingsområde.

Arbeiderpartiet vil fornye og forsterke innsatsen og ha større ambisjoner for utviklingen i nord. Nordområdepolitikken må nærmere folk og bety noe for deres hverdag. Arbeiderpartiet har fem ambisjoner for nordområdene. Vårt viktigste fredsprosjekt En fredelig, regelstyrt utvikling der Norge tar lederskap sikrer rom for verdiskapning og trygghet både for folk her hjemme og i våre naboland. Attraktivt å bo i nord. Gjennom å skape nye jobber og systematisk satsing på kunnskap skal nord være et attraktivt sted å jobbe og bo. En stat som er tilstede, ikke trekker seg unna. Det offentlige skal være en medspiller i utviklingen.

Sentralisering må snus til utvikling og vi trenger en kompetanseoppbygging i nord. Sentrum for grønn omstilling. Klimaendringene merkes sterkest i Arktis, men i nord er vi også godt posisjonert til å levere klimaløsninger. Vårt mål er å utvikle nordområdene til verdens mest bærekraftige region. Skape mer fra våre felles ressurser. Vi vil skape flere arbeidsplasser- på havet, ved kysten og på land. Fellesskapets ressurser skal gi mer verdiskapning lokalt. Nord – Norge og nordområdene er en avgjørende del av den Norske økonomien. Ressursene gir enorme muligheter innen fiskeri, havbruk, energi, mineraler, reiseliv og industri. Reindrift og arktisk landbruk produserer mat av høy kvalitet og har et stort utviklingspotensial.

Fiskerinæringa er svært viktig for -Finnmark og det må legges til rette for videre utvikling både for fiskeflåten og landindustrien. For å få en positiv utvikling er det en forutsetning at fiskerihavner bygges ut. -Arbeiderpartiet ønsker å legge til rette for at mer av verdiskapningen fra våre felles ressurser skal skje lokalt. -Vi må ha økt fokus og satsing på Barentshavet gjennom en egen industriplan for området. -Det må stilles tydelige krav om lokal verdiskapning, arbeidsplasser og oppbygging av lokal leverandørindustri. -

Mineralnæringen kan videreutvikles til å bli verdensledende innen teknologi og bærekraft. - Det må etableres et investeringsfond for nye marine næringer i nord. -Store anbud må deles opp slik at regionale bedrifter kan konkurrere om prosjekter. -Skattesystemet må innrettes slik at bruk av naturressursene bidrar til inntekter til kommunene. -Det må utvikles egen strategi for reiselivsnæringen i nord. -Det må utdannes og forskes bredt i nord. -

Kompetansemiljøene må tilby desentraliserte utdanningstilbud. -Kommuneøkonomien må styrkes. -Det må legges til rette for en industriutvikling og produksjon av grønn Hydrogen og ammoniakk i Berlevåg. -Porsanger kommune er i en særstilling knyttet til at om lag 70% av kommunens areal er båndlagt til forsvaret, skytefelt, nasjonalpark og naturreservat. Dette hindrer nyskaping og næringsutvikling. Det er statlige vedtak som ligger til grunn for denne situasjonen og staten må kompensere kommunen for arealbinding.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

784 Økonomien til kommuner/fylker må styrkes!

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Økonomien til kommuner/fylker må styrkes!

Begrunnelse: Årsmøtet i -Finnmark AP konstaterer at regjeringens forslag til statsbudsjett betyr kutt i velferden til vanlige folk rundt om i landets kommuner. Midt i en alvorlig pandemi nedprioriterer høyrepartiene nok en gang kommuner og fylker. Viktige tilbud innenfor helse, omsorg, utdanning og samferdsel er på kuttlista til de fleste kommuner og fylkeskommuner. Koronasituasjonen er en stor belastning for den offentlige økonomien, store ekstrakostnader og bortfall av inntekter. Den kommer som et tillegg til stram økonomi, effektiviseringskrav, stadig nye oppgaver fra staten som ikke er fullfinansiert. Resultatet av denne politikken fører til innstramminger og kutt i de kommunale og fylkeskommunale tjenestene der hvor folk bor. Denne virkelighetsoppfatningen deles av KS sentralt. Årsmøtet i -Finnmark AP konstaterer at høyreregjeringen ikke har prioritert offentlig økonomi og velferdsproduksjonen til folk høyere. Over tid har gapet mellom det kommunene/fylkene har å rutte med og de oppgavene som er pålagt, blitt større og større. Regjeringens retningsvalg er en politisk villet utvikling som mange steder fører til et dårligere tilbud til innbyggerne. Mange kommuner/fylkeskommuner vil måtte si opp ansatte og redusere kvaliteten på tjenestene som ytes. Denne retningen fører til større forskjeller, mer privatisering og flere som faller utenfor samfunnet. Dette er en utvikling hvor distriktene tappes for ressurser og sentraliseringen forsterkes. Årsmøtet i -Finnmark Arbeiderparti vil prioritere en sterkere offentlig økonomi for kommuner/fylker framfor sosiale skatteutt/privatisering. Årsmøtet krever at Stortinget gir kommuner/fylker en økonomi som står i forhold til de faktiske utgifter, og som gjør disse i stand til å møte en framtid i nord med hensyn til gode tilbud innenfor utdanning, helse og samferdsel m.m. -Finnmark Aps årsmøtets viktigste krav til regjeringen Solberg og Stortinget er: • Bruk statsbudsjettet til å sikre kommunene/fylkene et handlingsrom som sikrer behovet for gode velferdstilbud • Kompenser kommuner/fylker fullt ut for ekstrakostnader og tap av inntekter i forbindelse med Covid-19 • Fullfinansier reformer og oppgaver som overføres fra stat til kommuner/fylker. Respekter kommuner/fylker som viktige velferdsprodusenter for innbyggerne.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

796 Kommuneøkonomi

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil styrke kommunens økonomiske handlingsrom og selvstendighet. Kommunen må få dekket reduserte inntekter og økte utgifter i forbindelse med koronahåndtering. Kommunene må bli gitt et handlingsrom som er realistisk, dette kan bare skje ved at de statlige overføringene økes eller ved at kommunene gis virkemidler til å påvirke egne inntekter.

Begrunnelse: Den økonomiske situasjonen for kommune-Norge er krevende. Oppgavene blir flere og handlingsrommet blir mindre. Offentlig sektor må gjennom en omstilling og kommunene i Norge omstiller seg kontinuerlig for å kunne gi innbyggerne gode kommunale

tjenester fra vugge til grav. Omstilling er ikke lenger nok, det er nødvendig med et større økonomisk handlingsrom. Det er en stor utfordring for kommunene at nye oppgaver ikke kompenseres økonomisk. En forskyvning av behandling i spesialisthelsetjenesten til kommunal behandling, er med på å legge beslag på en større og større andel av kommunenes handlingsrom. Ressurskrevende tjenester må i større grad kompenseres, det er nødvendig å finne bærekraftige løsninger. Samtidig har reglene rundt eiendomsskatt endret seg, dette har tatt bort kommunenes mulighet til å påvirke egne inntekter. Kommunene er de fremste samfunnsutviklerne nær folk, ode og trygge tjenester skapes gjennom en forutsigbar og trygg kommuneøkonomi.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

801 Stedsuavhengige jobber og lokale kontorhotell/kontorfellesskap

Inderøy Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet bør legge til rette for at offentlig sektor og bedrifter har flere stedsuavhengige stillinger. Korona-perioden har vist oss at det er mulig for mange å gjøre jobben sin, uavhengig av hvor de befinner seg. Det bør tilrettelegges for stedsuavhengige jobber der dette er mulig. Dette handler også om god distriktspolitikk og desentralisering av kompetanse-arbeidsplasser. Arbeiderpartiet skal også legge til rette for at kommuner i hele Norge kan etablere lokale kontorhotell/kontorfellesskap for pendlere og lokale grundere.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

814 Møte befolkningsutviklinga med aktiv politikk

Troms Arbeiderparti

Forslag: Viktigheten av å opprettholde nødvendige tjenester i kommunene og fylkene, gi trygghet for at folk får velferdstjenestene de trenger. Vi trenger økt satsing på desentralisert utdanning for å møte behovet for kompetanse lokal. Kunnskap om nord må utvikles i nord, derfor bør det igangsettes et nytt forskningsløft i nord, der også samfunnsforskning med blikk på befolkning og levekår i regionen er sentralt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

815 Snu sentraliseringa og styrke kommuneøkonomien

Troms Arbeiderparti

Forslag: Makt og kompetanse må bygges opp i nord, og regionene må få virkemidler til å styre utviklinga. Det må opprettes flere offentlige kompetansearbeidsplasser i distriktene, blant annet gjennom en bevisst strategi for å bruke digitalisering og ny teknologi. Styringssignalene fra en ny regjering må gi føringer for at statlige etater og virksomheter skal bidra til å utvikle regionene. Kommunene må få rammer til å gi god velferd.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

834 BOLIGPOLITIKK FOR HELE LANDET

Troms Arbeiderparti

Forslag: Retten til en god og trygg bolig er et basisbehov etter menneskerettighetene. Høye boligpriser, manglende boligbygging og nye innstramninger i vilkårene for boliglån gjør at veien til egen bolig blir stadig vanskeligere. Derfor ønsker Arbeiderpartiet å ta lederskap i boligpolitikken og sørge for en sosial boligpolitikk for hele Norge. Boligmarkedet i Norge har hatt 27 år med prisvekst. Norske husholdningers gjeld har økt med 1500 milliarder kroner siden 2009. Ifølge SSB har den gjennomsnittlige boliggjelden til husholdningene økt med 42% bare fra 2012 til 2018. De høye boligprisene gjør det vanskelig for mange å komme inn på boligmarkedet, samtidig som den høye gjeldsveksten er en utfordring for bærekraften i norsk økonomi. Høye boligpriser og innstramninger i egenkapitalkravet gjør at selv folk med fast jobb, inntekt og oppsparte midler henvises til leiemarkedet. Leiemarkedet er i dag dominert av private og profittstyrte aktører, majoriteten av utleierye er privatpersoner og mange er useriøse. Per i dag er bare 4 prosent av utleieboligene ikke-kommersielle og det mangler en profesjonell utleiesektor. Arbeiderpartiet mener at den profesjonelle og ikke-kommersielle utleiesektoren må utvides, og at rettighetene til leietakere må styrkes. I Norge har vi i dag to boligsektorer. Kommunale boliger er forbeholdt de aller mest vanskeligstilte, mens mange eier sin egen bolig. I tillegg mener Arbeiderpartiet at det må utvikles en tredje boligsektor med flere veier til egen bolig. Leie-til-eie og etablererboliger senker terskelen for å komme inn på boligmarkedet, samtidig som boligkjøper må ta opp mindre lån. Arbeiderpartiet ønsker at leie-til-eie skal bli en viktigere del av boligpolitikken og at alle større kommuner skal ha leie-til-eie som del av sin boligsosiale politikk. Gjennom særordninger i skattesystemet subsidieres boligeiere direkte med over 55 milliarder kroner i året, mens den offentlige ressursbruken for vanskeligstilte på boligmarkedet er rundt 7 milliarder. For å skape en boligpolitikk for vanlige folk og for hele Norge mener Arbeiderpartiet at de boligpolitiske virkemidlene må vris over mot de som er utenfor boligmarkedet, vanskeligstilte og bostedsløse. Arbeiderpartiet mener at:

- Sikre barnefamilier kontinuitet i boforhold i kommunale boliger gjennom for eksempel lengre eller evigvarende leiekontrakter
- At alle kommuner tar i bruk leie-til-eie-modellen som del av den sosiale boligpolitikken
- Innføre rett til leie-til-eie med finansiering gjennom Husbanken for vanskeligstilte på boligmarkedet
- Inngå forpliktende samarbeid mellom kommuner, stat og boligbyggelag med sikte på å ta i bruk leie-til-eie-modellen i flere utbyggingsprosjekter
- Åpne for at beboere i kommunale boliger skal kunne kjøpe boligen gjennom leie-til-eie eller lignende
- Utvide Husleietvistutvalget til alle fylker
- Bygge flere ikke-kommersielle utleieboliger
- Bygge flere utleieboliger med kommunal tilvisningsrett etter modell fra Oslo
- Utvide Husbankens utleieboligtilskudd til å dekke bygging av bolig til flere enn de som er vanskeligstilte
- At Husbanken skal samarbeide med boligbyggelagene om flere kombinerte prosjekter der utleieboliger for vanskeligstilte kombineres med ordinære utleieboliger
- Sette i gang forskning

og piloter med tredje boligsektor • Kommuner skal kunne innføre eiendomsskatt på sekundærbolig

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

859 Sosial boligpolitikk

Vestfold og Telemark Arbeiderparti

Forslag: Saka jeg ønska å ta opp er den sosiale boligpolitikken. Det er ikke nok med Husbankens gunstige lån til boliger til vanskeligstilte i regi av kommunene. Det må også være mulig for å utvide rammene for slike lån til fleire. F.eks til eldre som ønsker å flytte fra sine eneboliger til leiligheter. I distrikta f. eks Nome kommune er verdien av boligen ikke tilstrekkelig til å betale for en ny leilighet pga statlige krav om miljøvennlige boliger som øker kostnadene for ny bolig med fleire hundretusen kroner. Derfor bør Husbanken kunne få rammer til å yte avdragsfrie lån på 10-15 år til de som har uføretrygd eller oppnådd pensjonsalder slik at de kan flytte fra enebolig til en ny leilighet. Da vil disse menneskene kunne ta opp lån og allikevel opprettholde sin levestandard. NB - husk at mange eldre mennesker er trofaste AP-velgere. Låneordningen må innrettes slik at ingen, inkludert arvinger sitter igjen med en urimelig profitt på noen slags måte. F.eks kan ordningen organiseres slik at kommunen får forkjøpsrett til leiligheten. Kjøpsprisen bør da være i samsvar med prisstigningen. Denne klausulen bør gjelde inntil lånet til Husbanken er innfridd. Resultatet er at man får et sosialt boligmarked som eldre mennesker kan delta i frivillig. Selges leiligheten på et tidspunkt brukes en regnemodell slik at Husbanken mottar en viss andel av profitten, eventuelt i tillegg til innfrielse av lånet. Merk at dette forslaget er spesielt innretta mot distriktkommuner som Nome kommune hvor eldrebølgen treffer hardt om få år. Dvs kommuner hvor boligprisene i beste fall er konstant, og et økende antall eldre. DET ER VIKTIG AT AP TAR INITIATIVET TIL SOSIAL BOLIGBYGGING.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

860 Krav om overføring av statlege oppgåver til fylka

Vestland Arbeidarparti

Forslag: - Vestland Arbeidarparti krev i samsvar med intensjonen bak regionsreforma, at fleire statlege oppgåver vert overført til fylka.

Begrunnelse: Som stort parti i eit av dei største fylka her i landet er det viktig at ein stiller tydelege krav i samsvar med intensjonen ved regionsreforma, ei desentralisering av makt frå hovudstaden. Vestland Arbeidarparti har fylgjande forslag til Landsmøtet i Arbeiderpartiet:

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

11 Innkomne forslag - Ideologi

701 Strykning og forhåndskumulering

Skotfoss Arbeiderlag

Forslag: Det er spesielt to forhold som bør endres i Valgloven: 1. Velgerne må ha større innflytelse ved å gjeninnføre strykningsmulighetene ved valg. 2. Et politisk parti bør ikke ha anledning til å forhåndskumulere mer enn tre personer – uansett partiets størrelse. Da sikrer man partiets ordførerkandidat og gruppeleder kandidat. I tillegg en person til. Dette bør være nok. Da vil valget påvirke hvem som skal sitte og styre folket, og ikke de enkelte partier alene. Skotfoss Arbeiderlag mener dette vil være en styrke for demokratiet, og motvirke eliteutvikling og politikerforakt. Fra elitestyring til demokratisk styring. Om politikere går imot en slik endring, vil det oppfattes først og fremst som om man ønsker å tilrive seg selv makt, store honorarer og innflytelse, i strid med folkeviljen. Vi må slutte å se på velgerne (folket) som noe som er i veien – vi bør lytte mer til hva folket ønsker – for vi er vel et demokrati fortsatt?

Begrunnelse: Tilliten til politikere både på Stortinget og i kommunestyrene og fylkene synes å være sviktende. «Politikerforakt» har blitt mer og mer vanlig blant folket. Vedtak som går imot store eller svake grupper i befolkningen skaper naturlig nok misnøye. Og at man bevilger seg selv skyhøye honorarer gir bare mer bensin til bålet. Noen skriver i avisene og på Face-book, uten at man føler det hjelper. Noen hetser politikere offentlig, og noen går til mer drastiske metoder som å forsøke å sette fyr på huset til en ordfører. Et fellestrekk finner man blant annet i at vedtak som har stor betydning for mange, ikke vedtas med «solid flertall» men med små marginer. Dette bryter med gode styringstradisjoner og gjør noe med folk og med synet på politikerne. Videre synes det som om det er umulig å påvirke hvem som skal inn på Storting og i kommunestyrene. Det er den politiske eliten som bestemmer. Velgeres innflytelse (det demokratiske elementet) er i hovedsak begrenset til å stemme på et parti, ikke påvirke hvem som skal utøve politikken på velgernes vegne. Da noen forsøkte å tenne på huset til en ordfører i Vestfold, uttrykte fylkets varaordfører, Sven Tore Løkshid, at man måtte i stedet bruke de demokratiske mulighetene man hadde. Hvis politikerne virkelig ønsker at folket skal ha slik innflytelse, da er det rart at man samtidig fratar velgerne den viktigste innflytelsen, nemlig å være med på å bestemme hvem som skal komme inn i styrende posisjoner. Skyhøye honorarer og gode ordninger gjør at politikerne lettere klamrer seg til makten og ønsker å redusere folks innflytelse.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

12 Innkomne forslag - Skatt og avgift

661 Differensiert drivstoffavgift

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Det bør innføres differensiert drivstoffavgift i Norge. I områder der bilen er eneste framkomstmiddel, og muligheten for å kjøre kollektivt til og fra arbeid er fraværende, bør drivstoffavgifta reduseres.

Begrunnelse: Drivstoffavgiften i Norge kommer til å gå opp. Det er også riktig politikk fordi det fremmer mer miljøvennlige biler og reisevaner blant folk flest. Men en slik heving av drivstoffavgifter vil slå urettferdig ut fordi det er ikke alle som har mulighet til å reise kollektivt. Derfor bør det legges til rette for en differensiert ordning der områder som rammes hardest får beholde dagens drivstoffavgift. Dette vil spesielt gjelder områder utenfor de store byene. Det må utredes hvordan en slik ordning kan fungere og for hvilke områder det er riktig å innlemme i ordninga. En differensiert drivstoffavgift vil være positiv for både næringsliv og for bosetting i distrikta.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

673 Bedre rammevilkår for pendlere

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil arbeide for å bedre rammevilkårene for pendlere

Begrunnelse: Flere av Gudbrandsdalens største arbeidsgiverne innenfor bygg og anlegg har postadresse Oslo, og oppdrag over hele landet. De heter AF, Veidekke, Skanska og Hæhre m.fl. De tilhører ikke lokalt næringsliv, men er av de firma som har flest ansatte med bostedsadresse i region. Derfor blir yrkesgruppen/pendlerne sjelden nevnt når man snakker om lokalt arbeidsliv eller ansatte. Norge er avhengig av en viss andel mobil arbeidskraft, og bedre rammevilkårene for pendlerne er god distriktspolitikk. Det bidrar til å opprettholde bosettingen på landsbygda. De økonomiske vilkårene for ukependlere har imidlertid blitt gradvis dårligere siden 1980-tallet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

688 Grunnrentebeskatning

Horten Arbeiderparti

Forslag: Spørsmålet om grunnrentebeskatning vil være et viktig skattepolitisk spørsmål i årene som kommer. Vestfold og Telemark Arbeiderparti er glade for at vi får en debatt om grunnrentebeskatningen, fordi en rettferdig skattepolitikk er nøkkelen til å også i framtiden sørge for en bærekraftig velferdsstat. Grunnrentebeskatning kan være ett av flere verktøy for å oppnå en rettferdig beskatning av de naturressurser som vi alle har felles. Vestfold og

Telemark Arbeiderparti støtter derfor en utredning av grunnrentebeskatning.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

691 Skattelett i Solberg regjeringa-skattesystemet må endrast

Vang Arbeiderparti

Forslag: Vang Arbeiderparti vil at skattesystemet skal endrast.

Begrunnelse: Statistisk sentralbyrå har rekna ut korleis skatteletta sidan 2013 har virka for ulike deler av skattytarane. Berekninga viser at dei aller rikaste har fått kutta skatten med 7,4% i første periode og 8,2% i den andre perioden Erna har sitte som statsminister. Dei 99 prosent med lågast formue har fått kutta skatten med 1% i første periode og 0,2% i andre. I kroner betyr det at dei tusen rikaste har fått gjennomsnittleg meir enn ein million i skattelette og vi andre har fått nokre få tusenlappar. Nesten heile skattelettet skuldast endringa i formueskatten. Regjeringa sin politikk har skapt større avstand og ulikheit i befolkninga. Skattesystemet gjer dei rike rikare og vanlege folk er taparane.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

694 Differensierte drivstoffavgifter i distriktene

Åmot Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet ønsker ikke en økning av drivstoffavgiftene. Det må innføres en differensiering av drivstoffavgiftene som gjør at distriktene får en lavere drivstoffavgift enn sentrale områder med velutbygd kollektivtilbud.

Begrunnelse: Med bakgrunn i Nasjonal transportplan skal alle i Norge gis mulighet for transporttjenester. Dette er ikke tilfelle i dag. Med vår spredte bosetning er vi avhengig av privatbilen! Når den offentlig kommunikasjon er mangelfull må folk bruke bil til og fra jobb, og til handelssentre for å gjøre innkjøp. Arbeiderpartiet har tidligere sagt at vi skal ivareta mangfoldet og ta hele landet i bruk. Derfor kan ikke distriktene få høyere drivstoffavgifter. Distriktene i Norge er avhengig av bilen. Det gjør ikke privatbilen til en luksus, men til en nødvendighet. Det oppleves derfor som svært urettferdig at drivstoffavgiftene økes for oss som er nødt til å benytte oss av bilen hver dag. Samtidig som vi ser at drivstoffet er billigere i de områdene som har størst klimautfordringer knyttet til privatbilen. En differensiering av avgiftene mellom by og land er nødvendig, samtidig som vi ikke lengre kan være med på en ytterligere avgiftsøkning på drivstoff.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

13 Innkomne forslag - Næring

670 Bærekraft forvaltning av statsallmenningene

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil at statsallmenningene våre skal forvaltes bærekraftig, til beste for de med allmenningsrett, for samisk reindrift, for allmenningsbygdene og for allmennheten. Arbeiderpartiet vil understreke betydningen av å opprettholde dette systemet slik at pris ikke blir en faktor som utelukker grupper fra å utnytte tilbudet om jakt og fiske i statsallmenningene. dette bør avspeiles også på inntektssiden for fjellstyrene, og mener dette bør gjøres i form av å sikre en grunnfinansiering av fjellstyrene med et statlig tilskudd over statsbudsjettet.

Begrunnelse: Fjellstyrene tilrettelegger gode aktivitetstilbud for allmennheten i noen av Norges vakreste naturområder, og gir tilgang til rimelig jakt og fiske for folk flest. For jegere og fiskere betyr statsallmenningene tilgang til jakt og fiske til rimelige priser. Prisene på jakt og fiske reguleres gjennom et system med prisrammer. Dette systemet bidrar til å sikre en prisutvikling i statsallmenningene som ivaretar allmennhetens adgang til jakt og fiske. Den betydelige innsatsen fjellstyrene gjør for å stimulere til et aktivt friluftsliv for store befolkningsgrupper, avspeiles ikke i systemet for finansiering av fjellstyrene. I et folkehelseperspektiv er fjellstyrenes arbeid på dette området et viktig bidrag.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

712 Den grønne industrien i Innlandet!

Stange Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet er partiet med røtter i industrisatsingen. Ta tilbake det domenet. Tida er inne for industrireisning

Begrunnelse: Grønne arbeidsplasser og bioøkonomi handler om å utvikle lønnsomme verdikjeder basert på alt som vokser og gror på en bærekraftig måte. Innlandet utgjør av naturgitte årsaker selve tyngdepunktet for biologisk produksjon, og har forutsetningene for å være en motor og pådriver for bioøkonomien i Norge. Vi har de fremste kunnskapsmiljøene innenfor ulike grønne verdikjeder, samtidig som vårt fylke til enhver tid har de største ressursene innenfor den grønne bioøkonomien. Transport er en kritisk faktor når varer skal nå ut til sine markeder. Gjennom Innlandet har vi de store korridorene øst-vest og nord-sør både på jernbane og veg. SINTEF utarbeidet en rapport som viser at Innlandet alene kan skape 25.000 nye grønne arbeidsplasser, og med dette årlig bidra med 20 milliarder kroner i økt verdiskaping. For å bygge ny grønn industri er kompetansemiljøene i Innlandet klare til å bidra med å løse utfordringer Norge og verden står overfor. Bioøkonomien må fases inn i større grad for å erstatte oljeøkonomien. Det må derfor virkemidler og politisk vilje til for en

ny industrireisning tuftet på biologisk vekst. Vi må ville mer enn å si at «smått er godt». Arbeiderpartiet er både industriens og landbrukets parti. Vårt felles budskap er at vår region skal spille en nasjonal rolle som fyrtårn innen bioøkonomi. Vi vil ha storskala realisering av grønne verdier slik SINTEFs rapport viser at nettopp vi har muligheter til. Vi vil ha nye grønne arbeidsplasser og økt verdiskaping i Innlandet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

743 En fiskeripolitikk som styrker kysten

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet slår fast at fisken i havet er befolkningens felleseie og at ressursene skal sikre bosetting og aktivitet over hele kysten. Den samfunnskontrakten som er inngått mellom fiskere, fiskekjøpere og oppdrettere om dette må overholdes. Brudd på denne kontrakten må få tydelige og konkrete følger, som merkes. Kystflåten må styrkes og det må tas konkrete grep for å sikre råstoff til denne delen av fiskeflåten. Det må vurderes å overføre kvoter fra hav og trål til kyst, hvor man driver med mer konvensjonelle redskaper. All høsting av havets ressurser må skje ut fra hensyn til bærekraft og fornybarhet. Fiskekvoter må tilbakeføres til offentlig kontroll, med styrt fordeling av kvoter, slik at disse viktige ressursene ikke overlates til fri omsetning i et marked. Arbeiderpartiet ser med bekymring på at rekruttering til fiskeryrket stagnerer og at sentralisering av kvoter på få hender øker. Havgående fartøyer som leverer rundfrossen fangst uten bearbeiding rett til eksport, må få sine kvoter redusert. Arbeiderpartiet mener store kystbåter over 28 i en fireårsperiode må drive fiske utenfor 4 milsgrensen, for å styrke den mindre kystflåtens kvotegrunnlag. Kontroll av fisket til havs må ha tilstrekkelig med helikoptre for kontroll av lovlighet i fiskeriene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

757 Bærekraftig reiseliv. Bedre styring og forvaltning.

Nordreisa Arbeiderparti

Forslag: Ved økt turisme gis det mulighet for at flere får jobb og økte inntekter i lokalsamfunn. Forutsetningen er at de kommersielle tilbudene utvikles lokalt og at selskaper og ansatte er del av de lokalsamfunn de opererer i. Den andre siden av økt turisme er at det blir flere brukere av fellesgodene, som ofte er de samme ressurser lokalbefolkningen benytter i sitt friluftsliv. Konflikter kan oppstå når det oppstår trengsel, mangel på fasiliteter, slitasje og forsløping. Eller rett og slett ved at de er turister der det før kun var "meg selv" eller mine sambygdinger. Det er anerkjent i internasjonale fagmiljøer at også turisme må reguleres for at de positive effektene skal maksimeres. Denne reguleringen har pr i dag ingen klar adresse, men ligger en plass mellom statlige myndigheter, kommunale planmyndigheter, destinasjonsselskaper, regionale myndigheter og reiselivsbedrifter. Og kanskje også andre aktører. Nordreisa arbeiderparti vil at det jobbes med nasjonale og regionale strategier som tar opp i seg behovet for styring av turisme som bruker naturens

fellesgoder som del av produktene, og utfordringer med tilrettelegging og infrastruktur spesielt.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

758 Likebehandling i virkemiddelsonen Nord-Troms og -Finnmark for distriktstilskudd.

Nordreisa Arbeiderparti

Forslag: Sats per innbygger (kroner 2019) • Tiltakssonen i Troms 4 095 • -Finnmark 8 487
Det er betydelige forskjeller innad i virkemiddelsonen Nord-Troms og -Finnmark når gjelder distriktstilskudd. Kommuner i Nord-Troms burde likebehandles med kommuner i -Finnmark, da det ikke synes å være åpenbare årsaker til at kommuner innen virkemiddelsonen skal forskjellsbehandles. Det gjelder i særdeleshet når Troms og -Finnmark er ett fylke. Nord-Troms har mye godt de samme demografiske og distriktsmessige utfordringer som mange kommuner i -Finnmark, og kanskje også større utfordringer enn flere sentrale kommuner i -Finnmark med f. eks. rekruttering og finansiering av tjeneste- og velferdstilbudet i en omskiftelig tid. For kommunene i Nord-Troms er det store beløp som kunne vært benyttet til oppbygging og drift av velferdstjenester for befolkningen. En utjevning av distriktstilskudd vil for en kommune som Nordreisa utgjøre om lag kr 20 millioner i økte inntekter sett ut fra tall 2019. Nordreisa arbeiderparti ber om at det settes fokus på likebehandling i virkemiddelsonen i sammenheng med valgkampen og at det tas sikte på en utjevning så snart som mulig.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

759 Arbeiderpartiet må ta vare på norsk skipsfart og våre sjøfolk

Kvæfjord Arbeiderparti

Forslag: Sjøfolk trenger trygghet for sine arbeidsplasser på lik linje med andre arbeidstakere i Norge. Det burde være en selvfølge at krav til norske lønns- og arbeidsvilkår også skal gjelde for norsk skipsfart. På skip og fartøyer er det ikke slik i dag. Her er det flaggets lov som gjelder. Arbeiderpartiet bør bidra til å få rettet på denne store skjevheten. Uten en løsning på dette fryktes det for denne næringen sin fremtid i Norge. Regjeringen og partene i denne viktige næringen må snarest sette seg sammen for å finne løsninger som sikrer at Norge også i fremtiden kan være en stor og stolt skipsfartsnasjon.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

765 Reiselivet gir distriktene arbeidsplasser og bolyst

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Forslag: · Ha en offensiv politikk for en bærekraftig utvikling av reiselivsnæringen i fylket · Jobbe aktivt for at reiselivsnæringen skal ha konkurransedyktige rammebetingelser · Si nei til å øke den lave momssatsen på overnatting og transport (12%)

Begrunnelse: Arbeiderpartiet i -Finnmark er villig til å legge til rette for bosetting og verdiskaping i hele landet med et inkluderende arbeidsliv og sikker infrastruktur der folk bor.

Reiselivsnæringen har en stadig økende viktighet for Troms og -Finnmark og sysselsetter nærmere 10.000 arbeidstakere. Utvikles næringen på en bærekraftig måte, kan det skapes enda flere arbeidsplasser og større lokale ringvirkninger. Arbeiderpartiet vil derfor satse på i reiseliv. Våre to nordligste fylker er en unik reiselivsdestinasjon globalt med verdensbyen Tromsø, fantastiske Nordkapp, kulturarv og nordlys. I vår region har du muligheten til å komme så nært stillheten og naturen som mulig, og sammen med våre pulserende regionsentre med verdenskjente attraksjoner gir dette oss helhetlig reiselivsprodukt som er helt spesielt. Reiseliv er en arbeidsintensiv næring med mange arbeidsplasser. Her er det ikke krav om mastergrader og perfekte CV-er, men til gjestfrihet, service og varme smil. At våre unge arbeidstakere og personer med annen bakgrunn kommer inn i arbeidslivet sikrer bosetting i hele landet og bærekraften i velferdsordningene. Flere arbeidsplasser i distriktene er også avgjørende for kommunenes økonomi. Reiseliv er en stor næring som omfatter hoteller og overnatting, restauranter og spisesteder, så vel som transport, kulturtilbud, opplevelser og attraksjoner. Økt antall besøkende bidrar også til opprettholdelsen av de mange transporttilbudene vi i distriktene er så avhengig av. For oss nordpå er lokalflyet bussen, og trygg og effektiv transport er helt nødvendig skal distriktene vokse og blomstre. Med sine arbeidsplasser, lokalkunnskap og kulturformidling er reiselivet distriktspolitikk på sitt beste. Veksten i reiselivet i vår region er en motvekt til den økende sentraliseringen de siste årene, og nå er det viktig å sørge for at rammebetingelsene for reiselivet ikke blir verre i de kommende årene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

780 Videreforedling av -Finnmarks naturgitte ressurser

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Viderefordeling av -Finnmarks naturgitte ressurser slik at det skapes varige arbeidsplasser i forbindelse med bruk av våre råstoffer.

Begrunnelse: Det må settes et politisk fokus på, og krav om, videreforedling av våre naturgitte ressurser i -Finnmark. Det være seg mineraler og malmer fra våre fjell, fisken fra vår kystlinje, oljen utenfor kysten, bondens produkter mm. Våre krav er det MÅ skapes varige arbeidsplasser i -Finnmark i forbindelse med bruk av våre råstoffer. Den økende interessen for å hente ut råstoff fra -Finnmark vil, om det ikke settes inn tiltak, svekke regionen. Samtlige næringer har en sysselsetningsfaktor i form av andre arbeidsplasser, slik som butikk, skole, barnehage og andre vareleverandører. Bergindustrien har en høy sysselsettingsfaktor, en bergverksarbeider gir arbeidsplasser til 3,5 personer i øvrige service

næringer. Oppdrettsnæringen sysselsetter vel 1,6 personer. Råstoff må i større grad bli behandlet av hender i -Finnmark for å sikre arbeidsplasser og verdiskapning lokalt, og økt videreforedlingen av fisk vil styrke våre kystsamfunn. Også landbruket og de som sysselsettes rundt denne næringen er satt under et ekstra press ved at meierier i -Finnmark vurderes nedlagt. Skal vi stoppe fraflyttingen fra -Finnmark, må det settes inn politiske virkemidler og krav. Et krav om videreforedling lokalt der råstoffet tas ut er et avgjørende og viktig virkemiddel som må benyttes for å sikre arbeidsplasser, verdiskapning og attraktive lokalsamfunn i nord.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

781 Fiskeriuttalelse

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Fiskeriuttalelse

Begrunnelse: -Finnmark Arbeiderparti oppfatter at norsk fiskerinæring er i en brytningstid. Med Riksrevisjonens rapport og Stortingets behandling av kvotemeldinga som bakteppe, skal det legges til rette for videre utvikling av både fiskeflåten og landindustrien. Et tydeligere Arbeiderparti kreves. Da det ikke kunne oppnås bred politisk enighet på Stortinget om utformingen av et nytt kvotesystem, så står vi heller i en prosess der utviklingen av det nye kvotesystemet skjer over tid og ved løpende beslutninger. Situasjon krever at Arbeiderpartiet må være tydelige om sine målsettinger og hvordan man vil prioritere for å nå disse. - Finnmark Arbeiderparti vil peke på følgende som vil være, og er grunnleggende for videre utvikling av norsk fiskeripolitikk: De tradisjonelle fiskeriene er bærebjelken i våre kystsamfunn. Målsettingene for disponeringen av de villlevende marine ressursene må ligge fast. Havressursloven Formålet med Havressursloven er å sikre bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av havressursene og bidra til å sikre sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene. De prioriteringer Havressursloven legger opp til må komme tydelig til uttrykk i politikken som besluttes. Deltakerloven skal bidra til at fiskeflåtens fangstkapasitet tilpasses ressursgrunnlaget for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av havressursene. Samtidig skal det legges til rette for høsting av havressursene skal komme kystbefolkningen til gode og at økt lønnsomhet og verdiskapning i næringen skal trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene. Formålet med deltakerloven må gjenspeile seg tydelig i de politiske veivalg og avveininger. Aktivitet og sysselsetting i kystsamfunnene Over tid har det vært betydelig fokus på å styrke lønnsomheten i flåteleddet. Det må søkes å finne balansen mellom ulike hensyn. Ressursene i havet skal disponeres for å medvirke til å sikre bosetting og sysselsetting i kystsamfunnene. Flåten skal være fiskereid Deltakerlovens krav om at det er aktive fiskere som skal kunne disponere over fiskeflåten må opprettholdes. Ved å sikre en fiskereid flåte, oppnås spredt eierskap, samt geografisk spredning av fiskeressursene langs kysten. Det må ikke tillates utvanning av aktivitetskravet. Kommende generasjonsskifter kan sette kravet til den aktive fiskerens rolle på prøve. Det er grunn til å se på utviklingen av praksis omkring adgangen til å disponere over fiskeflåten gjennom status som administrerende reder. Det sjøsamiske fisket skal ivaretas Sjøsamisk rett til fisket må ivaretas. Det bemerkes at de tiltak og den kursendring for kystfiskeflåten det tas til ordet for, må ses i sammenheng med å ivareta også sjøsamiske interesser, herunder

også tradisjonell kombinasjonsdrift. Utviklingen av et nytt kvotesystem Av hensyn til forutsigbarhet for næringen må det prioriteres å få landet vesentlige element knyttet til kvotemeldinga snarest mulig. Konsekvensene må utredes. Strukturkvoter og konsekvenser Spørsmål knyttet til tilbakefall av strukturkvoter og fordeling av strukturgevinst må konsekvens- utredes. Det må forventes at saken kan presenteres på en måte som inviterer til opplyst og kunnskapsbasert debatt, der konsekvensene av veivalget er forutsigbare. For å oppnå en rimelig og rettferdig fordeling av strukturgevinst, som svarer til målsettingene for disponering av havressursene, må man regne med at det blir omfordeling mellom gruppene. En ressursfordeling som ivaretar den mindre og tradisjonelle kystflåten er påkrevd for eksistensgrunnlaget for kystflåten og kystsamfunnene. Den kvotefordeling som tilfeldigvis blir utfallet etter opprydding i -Finnmarksmodellen, er ikke nødvendigvis et uttrykk for en ønsket eller riktig fordelingspolitikk. Den minste flåten kjøpes opp av større båter. Dette må forhindres. Det oppfattes ikke lengre å være et skille mellom kyst- og havfiskeflåten. Betydelige andeler av den tradisjonelle kystfiskeflåten bygges om. Det vises til kvotekart som viser at den største gruppen i kystfiskeflåten, som spenner fra 21 til nærmere 60 meter i størrelse, vil disponere over omkring 50 % av kvoteandelene i kystfiskeflåten nord om 62 grader nord. -Finnmark Arbeiderparti kan ikke godta en slik utvikling, og mener at grensen for tradisjonell kyst på 28 meter må gjeninnføres. Dette for å hindre videre omdisponering av kystfiskeflåten. Flåten under 11 meter må bli lønnsom og en attraktiv arbeidsplass Det må komme en permanent avklaring om situasjon for flåten under 11 meter. En framtidsrettet sjarkflåte bør kunne tilby akseptabelt lønnsnivå, det bør legges til rette for mannskap på to og det må være rom for akseptabel fornyelse. Alternativer til strukturordninger for å oppnå en lønnsom og attraktiv arbeidsplass for flåten under 11 meter må utredes. Ny miljøvennlig teknologi ønskes velkommen Flåtepolitikken må bidra til å ivareta miljøhensyn. Det er i den sammenheng grunn til å peke på betydningen forutsigbare og stabile rammevilkår har for muligheten for investering i nye fartøy og ny teknologi. Fokus på kvalitet, marked og utvikling av ny fiskerikontroll må prioriteres. Fisker som leveres på land i -Finnmark skal være av topp kvalitet som markedet etterspør. -Finnmark arbeiderparti har ambisjon om at det skal være en tilnærmet helårlig aktivitet på sjø og land. Ferskfiskordningen er et viktig reguleringsmessig tiltak som bidrar til helårlig fiskeriaktivitet langs kysten. Ordningen må videreføres og utvikles. Styrking og utvikling av fiskerikontrollen ved økt tilstedeværelse og digitale kontrolltiltak må komme på plass.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

789 Flere arbeidsplasser og mer verdiskapning i distriktene

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil gjenreise fylkene som sterke regionale utviklingsaktører, og som viktig samarbeidspartner for kommuner, bedrifter og andre aktører som arbeider med vekst, verdiskapning og arbeidsplasser i hele Norge. Under Solberg-regjeringen har de regionale utviklingsmidlene blitt kuttet år etter år, og dermed svekket arbeidet med næringsutvikling som tar hele landet i bruk. Arbeiderpartiet vil trappe opp de regionale utviklingsmidlene til nivået fra Stoltenberg II-regjeringen. Allerede fra 2022 skal midlene økes med 200 millioner kroner.

Begrunnelse: Fylkeskommunene er viktige utviklingsaktører regionalt, men har fått sterkt redusert økonomisk handlingsrom som følge av Solberg-regjeringens reduksjoner av de regionale utviklingsmidlene. I regioner som Innlandet har disse midlene bl.a. vært brukt til å støtte utviklingen av industriklynger, til nettverksarbeid, til innovasjon og til bidrag til kommunale næringsfond som har støttet opp om arbeidsplassutvikling i kommunene og til etablering av nye bedrifter og knoppskyting fra eksisterende bedrifter. Etter de stadige nedtrekkene, er det nå svært få kommuner som overhodet får næringsutviklingsmidler fra fylkeskommunen – og de som får slike midler får beløp som er svært mye lavere enn under Stoltenberg-regjeringen. Det er lokalt og regionalt kunnskapen er høyest om det lokale og regionale potensialet for vekst og nye arbeidsplasser. Derfor må det regionale arbeidet styrkes ved å trappe opp de regionale utviklingsmidlene igjen. I alternativt statsbudsjett for 2021 foreslo Arbeiderpartiet 200 millioner kroner til økte regionale utviklingsmidler, i tillegg til 100 millioner i øremerket økning av bidrag til kommuner som var særlig sterkt rammet av koronaen og ytterligere 60 millioner kroner til forsterket bedriftsintern opplæring. Forslaget vårt er en oppfølging/videreføring av den delen som dreier seg om de regionale utviklingsmidlene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

790 Stopp salget av våre felles skoger – jakt, fiske og friluftsliv for alle!

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil stanse salget av Statskog og bedre fjellstyrenes økonomi slik at folk og familier med vanlige lommebøker sikres tilgang til jakt, fiske og friluftsliv på statsallmenningene og i skog som vi eier i fellesskap.

Begrunnelse: Å sikre offentlig eierskap til Statskog er viktig blant annet for å opprettholde tilgang til jakt og fiske for alle i Norge. I dag har alle likeverdige muligheter til å kjøpe jakt- og fiskekort på Statskogs områder og i Statsallmenningene gjennom fjellstyrene. Allikevel selger regjeringen store skogområder til privatpersoner som bor andre steder enn der skogområdene ligger. Det svekker tilgangen for folk flest til jakt, fiske og friluftsliv.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

792 Kursendring i jordbruket for trygghet og bedre beredskap

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil øke selvforsyningsgraden, korrigert for import av fôr, for norske jordbruksmatvarer til 50 %. For å få til dette vil vi vri støtte over til bærekraftig produksjonsmåte som øker verdiskapingen på norske naturressurser. Tilskudd til bruk av utmarksbeite og klimatilpassing med grøfting, vanning og vekstskifte må økes. Vi vil lage en seterpakke med støtte til fornyelse av melkebruk der setring blir en del av drifta.

Kornproduksjonen må forsterkes ved å fornye infrastrukturen på mindre og middels store kornbruk med muligheter for tørking og lagring av korn også desentralt.

Begrunnelse: Norge trenger en ny og bedre retning for jordbrukspolitikken. Arbeiderpartiet vil slik partiet har stemt for i Stortinget, øke selvforsyningsgraden, korrigert for import av fôr, for norske jordbruksmatvarer til 50 % innen utløpet av 2026 Endringer i politiske maktforhold og klima betyr mer usikkerhet. Samfunnsoppdraget til jordbrukspolitikken være i sentrum for styringen av norsk jordbruk. For befolkningens sikkerhet og helse er tilgang til nok, naturlig og trygg mat helt avgjørende. Jordbrukspolitikken må gi økt sjølforsyning med produksjonen av mat og fôr på jord i Norge, framfor økt import og produksjonsmåter basert på importert kraftfôrråvarer. Kornproduksjonen må forsterkes ved å fornye infrastrukturen på mindre og middels store kornbruk med muligheter for tørking og lagring av korn også desentralt. Vi trenger flere matprodusenter i Norge, ikke færre. Den store nedgangen i gardsbruk får også store konsekvenser for lokalsamfunn med fallende sysselsetting, verdiskaping og bosetting. Coronasituasjonen viser i tillegg at vi trenger flere arbeidsfolk med realkunnskap om jord, dyr og planter. Dersom beredskapen og tryggheten for mat skal være reell, må matproduksjonen også kunne utføres av folk som bor innenlands. Gjennom et organisert arbeidsliv må betalingen for arbeid i sektoren bedres.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

793 Innlandets gull er Norges muligheter

Innlandet Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil legge til rette for nye arbeidsplasser i bioøkonomien, blant annet ved innføre risikoavlastning for ny industribygging og forskning på feltet inspirert av kontantrefusjonsordningen. Vi vil bruke ENOVA som et tydeligere virkemiddel for klimavennlig bruk av biomasse. I tillegg må det opprettes et større nasjonalt industrifond som formidler lånekapital og risikokapital for industri og større industrietableringer. Innlandsutvalget nedsatt under Stoltenberg II-regjeringen og deres rapport må følges opp for å sikre flere arbeidsplasser og større eksportinntekter til Norge

Begrunnelse: Norge må føre en næringspolitikk som tar hele landet i bruk. Innlandet er rikt på det Norge trenger mer av i framtida – skog, landbruk, teknologi, reiseliv, kultur og mest av alt: Folk som brenner for å utvikle egne lokalsamfunn. Da må fellesskapet sørge for trygge velferdstjenester som gjør det mulig for unge og gamle å bli boende i bygda si. Innlandets utvikling har betydning for hele Norge. Ikke bare har det stor verdi at vi bor, lever og jobber i hele landet. Innlandet har også næringer som er viktige for å løse de utfordringene vi står overfor som land. Grønne arbeidsplasser og bioøkonomi handler om å tjene penger på alt som gror - på en bærekraftig måte. Ifølge SINTEF kan Innlandet alene skape 25.000 nye grønne arbeidsplasser og årlig bidra med 20 milliarder kroner i økt verdiskaping. Innlandsutvalgets rapport fra oktober 2015 om næringsutvikling i Innlandet må opp av skuffen og bidra til at Innlandet kan bli en sentral region i det grønne skiftet. Skal vi øke verdiskapninga og sysselsettinga i distriktene basert på lokal tilgang på råstoff og regionale fortrinn, må vi styrke statlige virkemidler i regional- og distriktspolitikken. For å utløse økning i

private investeringer må tilgangen på statlig risikokapital og toppfinansiering styrkes.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

797 Havbruksfondet

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Regjeringen har endret havbruksfondet slik at -Finnmarkskommuner betaler for at regjeringen gir skatteletter til mangemillionærer. Det må vi få en slutt på. -Finnmark Arbeiderparti mener at Havbruksfondet må endres tilbake til slik det opprinnelig var slik at kommuner som legger til rette for oppdrett også blir rettmessig kompensert for dette. - Finnmark Arbeiderparti mener derfor at Havbruksfondet må endres tilbake til slik det opprinnelig var, der 80% av inntektene gikk til kommunene her inkludert fylkeskommunen.

Begrunnelse: Havbruksfondets hensikt var å gi midler til kommuner som legger til rette for havbruk. Før gikk mesteparten av Havbruksfondet til vertskommunene, som kompensasjon for ulemper og merarbeid: - kommuner bruker mye ressurser på tilrettelegging - arealer båndlegges til kun en type næring, og den ensidige bruken kan tære på naturens tåleevne lokalt. - annen næring som for eksempel reiselivsnæring, fortreges. - folk som bor i kommunen får ulemper, da det blant annet kan føre til ødelagte fiskeplasser for fjordfiskere og vanlige folk, som er vant til å høste av naturen. Opprinnelig fikk kommuner og fylkeskommune 80% av inntektene og staten beholdt 20%, men Høyrreregjeringen har endret fordelingen slik at den nå blir 40% til kommunene og 60% til staten. Men hva bruker staten penger på nå for tiden? Ikke til nye vei- eller samferdselsprosjekter i -Finnmark. Ikke for å øke velferd for de svakeste og de som trenger det mest. Hadde regjeringen tatt mer av havbruksfondet for å bygge opp næringene langs kysten ved å styrke logistikk og samferdsel i for eksempel -Finnmark, kunne det vært en god sak. Men dagens regjering prioriterer skattelette til de aller rikeste, og de fleste av dem bor langt unna der oppdrettsanleggene ligger. I realiteten er det oppdrettskommunene, mange av dem i -Finnmark, som finansierer skatteletten til mangemillionærer i sentrale strøk.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

810 Ja til statlig finansiering av industripilot og kortsiktige tiltak for Kongsbergs industrimiljø

Buskerud Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet støtter initiativet til industripilot Kongsberg for å sikre helt nødvendig overgang fra industri 3.0 til industri 4.0 og forhindre at viktige industribedrifter og industriarbeidsplasser forsvinner ut av landet. Buskerud Arbeiderparti viser til at industripiloten ikke bare vil bidra til å sikre nåværende og framtidige arbeidsplasser i

Kongsberg, men også nasjonalt. Arbeiderpartiet vil at det skal gjennomføres følgende kortsiktige tiltak på de følgende fire hovedområder for Kongsbergs industrimiljø:

- Forsering av prosjekter
 - Forsere «Vanguard»-konseptet, som innebærer bygging av fem mineryddingsfartøy til Sjøforsvaret.
 - Bygge to forskningsfartøy i henhold til beskrevne behov fra Havforskningsinstituttet, samt tilleggskapasiteter for disse.
 - Forsere elektrifisering av norsk sokkel, inkludert tilgjengeliggjøring av kapital for prosjekter på havvind og hydrogen i elektrifiseringen.
- Tilgang på risikokapital
 - Tilgjengeliggjøring av risikokapital til bedriftene for gjennomføring av utviklingsprosjekter for Industri 4.0 og 5.0.
 - Økt ramme til Innovasjon Norge.
- Kompetanse
 - Skybaserte løsninger for kompetansetiltak for permitterte.
 - Lønnstilskudd for de som deltar på kurs, opplæring og videreutdanning.
 - Fjerne begrensninger som ligger i Folketrygdeloven, slik at mottakere av dagpenger kan ta utdanning.
 - Midlertidige støtteordninger for å beholde lærlinger.
 - Utvide permitteringsperioden.
 - Øke tilskuddet til bedriftsintern opplæring (BIO).
- Grønne tiltak.
 - Innføre toppfinansieringsordning for nye miljøvennlig skip
 - Gjeninnføre kondemnerings- og risikolåneordningen.
 - Innføre ordning for miljøvennlig resirkulering av utrangerte fartøy og rigger.
 - Utvide krav til norsk innhold og forlenget løpetid på finanseringen (GIEK).
 - Målrettet ordning for skipsfornyelse.
 - Støtteordning for klima- og miljøutbedringer i eksisterende flåte.
 - Nasjonal målsetting og rammebetingelser for flytende havvind.
 - Etablere nasjonal sektoravtale for flytende havvind.

Begrunnelse: Kongsbergmiljøet har lenge hatt et tett trepartssamarbeid (eller kanskje retttere et sekspartssamarbeid, der utdanningssystemet, kommunen og Nav er viktige bidragsytere) for tilrettelegging og utvikling for framtidig næringsliv med nasjonal betydning, helt siden omstillingene fra Kongsberg Våpenfabrikk til dagens ledende industrimiljø. Statlig engasjement var avgjørende den gangen. Dagens krisesituasjon i norsk industri gjør det nødvendig med nytt statlig engasjement for å sikre arbeidsplassene for framtida og bidra til en overgang til industri 4.0, som ikke bare handler om Kongsberg, men som har nasjonal betydning. Industripilotens tre overordnede mål er å beholde ansatte i jobb og kompetanseheving i stedet for permitteringer og oppsigelser, sikre at selskapene ikke flytter sin virksomhet ut av landet og omstille norsk industri til industri 4.0, gjennom opparbeidelse av ny kompetanse for gjennomføring av det helt nødvendige digitale skiftet og morgendagens løsninger. Det er viktig at Norge ikke taper terreng i konkurransen med andre land. Det grønne skiftet fordrer kompetanseheving – både for at norsk industri skal kunne realisere muligheter, men også for å hindre tap av eksisterende markedsposisjoner. Det haster derfor med å komme i gang med piloten. Piloten vil bidra til samfunnsøkonomisk gevinst gjennom overføring av kompetanse til andre nasjonale industrimiljøer og reduserte

utgifter til dagpenger, samtidig som den vil bidra til å hindre arbeidsledighet og sikre nødvendig kompetanseheving for den enkelte arbeidstaker. Buskerud Arbeiderparti viser også til Riksmeklerens møtebok mellom Fellesforbundet og Norsk Industri om tariffrevisjonen 2020 – industrioverenskomsten – der partene i vedlegg 5 understreker behovet for særskilt støtte til store industribedrifter/klynger i omstilling, og der partene stiller seg bak Kongsberg-industriens ønske om et pilotprosjekt for et kompetanseløft for denne industriklyngen. Buskerud Arbeiderparti vil at det skal gjennomføres en rekke tiltak på kortere sikt for Kongsberg industrien. Et bærende prinsipp for tiltak på kortere sikt er at det må ha en umiddelbar effekt for sysselsetting og verdiskapning. Tiltakene må være av en slik art at de har effekt i Norge. For Arbeiderpartiet handler de kortsiktige tiltakene om at vi sikrer sentrale kompetansemiljøer og at de er i stand til fortsatt å være viktige motorer for verdiskapning og utvikling i framtida. Utfordringene som industrien står i nå varierer fra bransje til bransje. Olje, maritime, automotive og flybransjen er blant de hardest rammede, men de vedtatte krisepakkene per mai 2020 har ikke vært tilstrekkelig for industribedriftene. Der andre næringer kan oppleve en mer umiddelbar effekt av epidemien, er effekten hos industrien ofte forsinket. Den virkelige krisen for industrien kommer ikke før tidligere bestillinger er levert, samtidig som det ikke kommer nye bestillinger inn. I dag er det allerede mange permitteringer og meldinger om oppsigelser, og så fremt bestillinger uteblir og staten ikke stiller opp med aktiv motkonjunkturpolitikk rettet mot industrien er det ventet at nedbemanningen vil fortsette fremover. Tiltakene som gjøres på kort sikt er ikke bare viktig for situasjonen akkurat nå. Den jobben som gjøres nå for å beholde og videreutvikle kompetanse er avgjørende for at vi også skal lykkes på lang sikt. Om fundamentet for industriell produksjon i Norge blir svekket, vil dette også ha alvorlig konsekvenser for våre muligheter på lang sikt. Det vil få store konsekvenser både for sysselsettingsgraden og våre muligheter for å møte nye utfordringer. Et at de viktigste og lettest oppnåelige tiltakene vi kan sette i gang er å forsere allerede klare prosjekter. Dette avhenger av at det i de offentlige anbudene stilles krav om så mye norsk innhold som mulig, og bruker unntaksbestemmelsene i EØS-regelverket aktivt for å oppnå dette. Det vil ha positiv effekt på blant annet maritim industri, noe som vil gi direkte effekt på norsk verdiskapning og sysselsetting. Maritim industri er en viktig del av flere industriklynger i Norge. Vi vet fra før at det er et behov for disse tiltakene, og en forsering bidrar derfor til å imøtekomme behov tidligere enn planlagt. Med den økonomiske krisen som følger av epidemien, må mange industribedrifter kutte kostnader og prosjekter fra sin portefølje. Spesielt rammer dette utviklingsprosjekter som ikke er lønnsomme for bedriften på kort sikt, men som har et kommersielt potensial for fremtiden. Da kapitalkrevende industri også opplever at tilgangen på kapital strupes som følge av krisa, blir disse prosjektene ekstra sårbare. Disse utviklingsprosjektene skal bidra til at industrien videreutvikler seg og er konkurransedyktige i fremtiden. Vi vet at industrien har vært og fortsatt vil være gjennom store omstillinger til industri 4.0 og videre til 5.0, og at hurtigheten på omstillingen avhenger av bransje og enkeltbedrifter. Det er en forutsetning for å sikre industriarbeidsplasser i Norge også i framtiden at staten bidrar til at slike utviklingsprosjekter kan gjennomføres. Vi må derfor sikre industrien tilgang til kapital for å gjennomføre slike utviklingsprosjekter gjennom krisa. Det vil bidra til å styrke enkeltbedrifter og klynger, som igjen sikrer arbeidsplasser og kompetanse i Norge over tid. Industriklyngenes fremste konkurransefortrinn er kompetansen. Denne er allerede verdensledende, samtidig er det et stadig behov for kompetanseutvikling. I den situasjonen vi nå står i er det viktig at færrest mulig går arbeidsledige uten et tilbud om etter- og videreutdanning. Om vi bruker tiden vi er i til å videreutvikle og heve kompetansen vil vi kunne komme sterkere ut av krisen. I denne sammenhengen er samarbeidet mellom industri, fylkeskommune og stat viktig. Videre er det viktig at vi sikrer lærlingene i tiden vi står i. Utfordrende situasjoner for bedriftene gjør at lærlingene kan gå en usikker framtid i møte. Dette gjelder ikke minst de elevene som nå skal ut i læretid. Det er derfor viktig at vi sikrer at

det følger nok penger med lærlingene, slik at vi fortsatt utdanner fagarbeidere for framtida. Å sette inn tiltak for å bidra til flåtefornyelse i den norske nærskipingsfarten vil ha effekt på to områder; for det første vil det gi vekst i maritim sektor, for det andre vil det gi store klima- og miljøforbedringer av norsk nærflåte. I denne sammenhengen er det en kombinasjon mellom finansieringsordninger og krav om norsk innhold. Det er et viktig prinsipp at tilgjengeliggjort kapital fra staten bidrar til arbeidsplasser i Norge, og krav til norsk deltakelse i prosjektene vil bidra til dette. Videre ser vi at det ligger et stort potensial i å gjøre klima- og miljøutbedringer på den eksisterende flåten, og det bør fra staten komme tilskuddsordninger som bidrar til disse tiltakene. Av andre grønne tiltak er en satsing på havvind i Norge. Denne satsingen henger også tett sammen med videreutvikling av hydrogenteknologi for internasjonal skipsfart. Vi vet at industrien i Norge har kapasitet og kompetanse til å bli verdensledende på havvind, det forutsetter at vi sikrer gode rammevilkår. Blant annet bør det etableres en nasjonal sektoravtale for flytende havvind. På denne måten vil vi tilrettelegge for viktig utvikling av grønn energi, samtidig som vi stimulerer til vekst innenfor maritim industri.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

816 Utvikle naturressursene bærekraftig

Troms Arbeiderparti

Forslag: Gjennom aktiv næringspolitikk og tydelige politiske strategier skape arbeidsplasser og utnytte mulighetene innen næringer som havbruk, fiskeri, energi, vindkraft, hydrogen, mineral og reiseliv. En ny industripolitikk må ha som mål å utvikle grønne løsninger og teknologi basert på ressursene i regionen. Fiskeripolitikken må innrettes for å legge til rette for økt bearbeiding og verdiskaping på land. Mer av verdiskapinga må komme landsdelen til gode, derfor må all nærings- og industripolitikk ha krav om ringvirkninger og at mer av verdiskapinga skal ligge igjen i landsdelen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

819 Landbruk

Troms Arbeiderparti

Forslag: Gjennom år har Norge ført en landbrukspolitikk som har hatt et sterkt fokus på volumproduksjon, fremfor en bærekraftig produksjon. Selv om Stortinget har en målsetning gjennom vedtak om at det skal være et robust landbruk over hele landet, har utviklingen gått i motsatt retning. Troms Arbeiderparti mener at denne trenden må snus for ikke å utradere distriktslandbruket. Troms er det fylket som denne negative utviklingen har kommet lengst, dette må tas på alvor. Landbruket er bærebjelken i bosetningsmønstret i landet. Kulturlandskapet opprettholdes av et aktivt landbruk. Matsikkerheten er avhengig av et allsidig landbruk over hele landet, ut fra de geografiske forutsetninger som landet byr på. Industri knyttet til landbruket blir truet med en slik utvikling. For å stoppe denne negative utviklingen må økonomien i landbruket bedres gjennom de rammebetingelsene som er i dag.

Det må settes inn sterke virkemidler for å rette dette opp. Troms Arbeiderparti ber Arbeiderpartiet utarbeide en helhetlig landbruksmelding som beskriver utviklingen og fremmer tiltak. Denne meldingen må bli en del av partiets program til Stortingsvalget 2021.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

824 Fremtidsrettet håndtering av reiseliv for Nord-Norge

Troms Arbeiderparti

Forslag: Troms og -Finnmark får besøk fra hele verden. Reiselivssuksessen i nord baseres i stor grad på våre fellesgoder - vår verdifulle natur. Nord-Norge har for tiden den største økningen innenfor med en vekst både sommer og vinter. Veksten er positivt, men gir også utfordringer. Derfor må det på plass en nasjonal reiselivsplan som gir grunnlag for regionale og lokale tiltak for å ivareta både natur, tilreisende og fastboende. Vi må sørge for at reiselivet skaper helårige arbeidsplasser. Som en av framtidsnæringene må vi sørge for at reiselivet også har en bærekraftig utvikling som unngår baksidene som forsøpling, forurensing og slitasje på natur. Turismen må styres på en slik måte at man sikrer en sosial bærekraft. Uten definert ansvar for parkering, toalettfasiliteter, tilrettelegging av turstier og annen infrastruktur som turistene bruker tar store og små lokalsamfunn kostnaden for reiselivsbransjens utvikling. Lokal turistskatt må utredes som et virkemiddel for kommunene til å håndtere og tilrettelegg for reiselivet. Norges nasjonalparker har innarbeidet gode systemer for besøksforvaltning, men utenfor verneområder finnes få overordnede strategier. Ved akutte behov for skjøtsel og tilrettelegging i pressområder faller «byrden» på kommuner, grendelag og grunneiere. Norge som reiselivsnasjon kan ikke være bekjent av at kommuner, enkeltpersoner og frivillige skal bære ansvaret for infrastrukturen som reiselivet utvikles på uten virkemidlene. Troms Arbeiderparti vil: • Kreve en overordnet nasjonal plan for reiseliv som sikrer både en økologisk og sosial bærekraft for turistnæringen, som skaper helårige arbeidsplasser • Kreve en utredning av nasjonal ordning for lokal innkreving av turistskatt. • si nei til at den momssatsen på overnatting og transport (12%) økes.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

836 Fiskeriressursene tilhører fellesskapet - en fremtidsrettet fiskerinæring

Troms Arbeiderparti

Forslag: Troms Arbeiderparti vil understreke viktigheten av at landsdelen beholder og styrker sin del av de fellesskapets fiskekvoter. Vi ønsker å legge til rette for en differensiert fiskeflåte, der man unngår at ressursene kun kommer på få hender og sikrer at verdiskapningen forblir i kystsamfunnene og ikke flyttes ut av regionen. Mangel på stabil råstofftilgang vil kunne føre til nedgang i antall fiskemottak og fraflytting langs kysten. Dette er ikke i tråd med intensjonene i havressursloven og deltakerloven. Nå i vår skal Stortinget behandle kvotemeldinga fra regjeringen Solberg. Vi legger til grunn at Arbeiderpartiet sammen med de øvrige opposisjonspartiene vil prøve å samle flertall for en politikk som

spesielt ivaretar kystbefolkningen, med fokus på kystflåten og landbasert aktivitet. En politikk som sikrer en differensiert flåtegruppe som hver har sine funksjoner for å opprettholde stabil bosetting langs kysten. Strukturen i industrien er raskt i endring, det ser vi ikke minst her i Nord. Vi ser også at de som har mulighet fra industriens side gjør store investeringer i flåteleddet, i første omgang for å sikre seg tilgang på råstoff. Det vi kan lære fra andre land med vertikalt integrerte selskaper, er at det kan få alvorlige konsekvenser for næringen og bosetning langs kysten. Fokuset flyttes til mest mulig profitt i eksportleddet, I slike tilfeller kan mannskap og båter bli prioritert bort da fokuset er å holde kostnadene så lave som mulig, såkalt sosial dumping. Det er ikke på denne måten at vi har blitt verdens beste fiskerinasjon. Vi har i dag deltakerloven og råfiskloven som reguler eierskap og enerett til førstehånds omsetning. Arbeiderpartiet må jobbe aktivt for å begrense vertikal integrasjon. Prinsippet må være at majoritetseiere av fiskefartøy skal være fiskere. Vi må jobbe for helårlig sysselsetting gjennom ulike tiltak for å gjøre industrien attraktiv og sørge for bosetting i distriktene. Ordninger der intensjonen er å forlenge hvitfisksesongen både for fangst- og industriledd bør videreutvikles. Trålere må også stimuleres til å levere råstoff lokalt gjennom ferskfiskordningen for at de skal oppfylle sine samfunnskontrakter og øke sin andel av ferskt råstoff. Det er viktig at man tar inn over seg evolusjonen i fiskerinæringen og tegner kartet etter dagens situasjon så langt det tar seg gjøre. Målet må være å unngå ufrivillig deltid i en høykonjunktur bransje. En statlig kvotebank gir ikke økt sysselsetting, og forlenger heller ikke sesongen til fiskefartøyene i regionen. Forslaget vil tvert imot skape mer byråkrati samt redusere lønnsomheten i næringen da det vil føre til en sentralisering av ressurser fra kystsamfunnene uten noe garanti for at de kommer tilbake til lokalsamfunnene. Derfor mener vi i Troms Arbeiderparti at en kvotebank ikke har noen annen funksjon en stadig økende sentralisering av de viktige ressursene til kystfolket. Turistfiske bør i fremtiden reguleres slik at man har en seriøs og kontrollerbar næringsutvikling som bekjemper ressurs- og miljøkriminalitet. Troms arbeiderparti vil:

- Hovedprinsippet i de tre grunnpilarene for norsk fiskeripolitikk, Havressursloven, Deltakerloven og Råfiskloven, skal bevares og forsterkes.
- Opprettholde en differensiert fiskeflåte som kan gi bærekraftig vekst for både fangst- og fiskeindustrileddet gjennom stimulerende tiltak. Kystflåten må sikres og styrkes.
- Jobbe mot vertikal integrasjon, der fiskeindustrien på land i stadig større grad eier felleskapets fiskekvoter.
- Jobbe for helårlig sysselsetting gjennom ulike tiltak som gjør industrien attraktiv for å rekruttere unge fiskere og sørge for bosetting i distriktene.
- Ikke støtte en statlig kvotebank som sørger for en sentralisering av ressursene og som ikke sørger for økt sysselsetting i form av helårlige arbeidsplasser.
- Jobbe for seriøs og kontrollerbar næringsutvikling som bekjemper ressurs- og miljøkriminalitet innenfor turistfiske.
- Styrke utdanning innen sjømat og blå linjer, og jobbe for flere kvinner i sjømatbransjen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

872 Skatt og næring

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Skatt på næring - Vestland Arbeidarparti meiner naturressursar er felleskapet sine verdiar. Det betyr at vi leggje naturressurskatt på næring slik vi har til dømes innan vasskraft og olje. Vestland Ap er positiv til at oppdrettsnæringa må bidra meir til felleskapet. Innføring av overskuddsbasert grunnrenteskatt er ein rettviss måte å å krevje inn ein naturressursskatt på. Fiskeri - Fisken i havet og andre villlevande marine ressursar tilhøyrer felleskapet.

Vestland AP meiner at vi må auke verdiskapinga ved å arbeide for meir vidareforedling av fisk i Norge, og seie nei til evigvarande fiskekvotar. Landbruk - Vestland Ap meiner norsk matproduksjon er ei viktig næring og god distriktspolitik. For å styrke næringa må vi sikre gode rammevilkår og investeringsstøtte for å få fleire til å satse på jordbruket. Industri - Norge er eit land rikt på naturressursar, og industrien skaper store verdiar og mange arbeidsplassar på Vestlandet. Naturressursane skal vi hauste av på ein berekraftig måte, og vi skal hjelpe næringslivet fram gjennom offentlege støtteordningar for å bli verdisleiande på miljøteknologi. ENOVA og vidareføring av CO2-kompensasjonsordninga er viktige bidrag. Satsinga vil gje eit løft for norsk industri og bidra til at Noreg og verda kan nå måla i Paris-avtalen. Karbonfangst og lagring er avgjerande for å lukkast og kan representere tusenvis av arbeidsplassar i framtida.

Begrunnelse: Velferdsstaten Norge er bygd på ideen om at alle skal kunne jobbe og bidra i eit samfunn der alle skal kunne nyte godt av fellesgodene. Vi omfordeler vår rikdom, og gjennom trepartssamarbeidet legg vi rammene for ein rettviss inntekts- og fordelingspolitikk, men også næringslivet si konkurransekraft. Denne balansen gir oss solide bedrifter, føreseielege rammer og høg grad av sosial likskap. Høg sosial mobilitet og små forskjellar gir tillit til både byråkrati og politikk. Men dette er under press. Ein politikk som gir større forskjellar og ei dreining frå skatt til avgifter truar dette. Vestland Ap meiner vi skal ha ei rettviss fordeling, og at skattepolitikken er viktig for å nå det målet. Skatt på arv er meir rettvis enn skatt på arbeid. Vestland Arbeidarparti meiner naturressursar er fellesskapet sine verdiar. Det betyr at vi legg naturressurskatt på næring slik vi har til dømes innan vasskraft og olje. Havbruksnæringa sel varer til utlandet for over 100 milliardar og representerer eit enormt industripotensiale, arbeidsplassar og inntekter, men også miljø- og arealutfordringar. Skal næringa få til den veksten ein ynskjer må den vere berekraftig. Det må også bety at oppdrettarane har kapital til å investere i ny teknologi. Samtidig må den også legge att pengar i kommunane som skal legge til rette for næringa. Vestland Ap er positiv til at oppdrettsnæringa må bidra meir til fellesskapet. Innføring av overskuddsbasert grunnrenteskatt er ein rettviss måte å å krevje inn ein naturressursskatt på. Ap meiner at også vindkraft på land skal skattleggast utover eigedomsskatt. Det er viktig at næringa får krav om naturressursskatt der ein også sikrar dei kommunane som har opna opp sine areal for kraftproduksjon. Ap vil hegnar om konsesjonskraft- og konsesjonsavgiftsregimet. Dette sikrar lokale inntekter frå produksjonen og er soleis ein del av samfunnskontrakten. Samstundes ser vi at dagens skattlegging er eit hinder for å investere i ny og moderne teknologi. Innan fiske er det i dag evigvarande konsesjonar. Arbeidarpartiet meiner at det bør innførast tidsavgrensing på konsesjonane og ei avgift for bruk av fellesskapet sine ressursar. Vestland Ap ynskjer grønne skattar. Vestland AP vil at det skal verte mogeleg for norske kommunar å krevje kommunal turistiskatt på overnattingar og cruise-trafikk. Skatteinntektene skal nyttast til tiltak for å redusere den lokale og globale miljøverknaden av turismen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

873 Energi

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland AP vil: - ha ein rettviss skattepolitikk som reduserer økonomiske skilnader - vidareføre konsesjonskraft- og konsesjonsavgiftsregimet - vidareføre CO2-kompensasjonsordninga etter 2020 - auke andelen fisk som blir foredla i Norge gjennom auka samarbeid mellom flåteleddet og industrien - styrke norsk matproduksjon gjennom betre støtteordningar - utnytte dei naturgjevne energiresursane på ein berekraftig måte for å skape fleire arbeidsplassar - Innføre naturressursskatt på vindkraft

Begrunnelse: Noreg har naturgjevne føresetnader for å lage industri av rein norsk energi. Vestland Ap meiner dette er eit konkurransefortrinn vi må utnytte. Rein og billig kraft bør i så stor grad nyttast til å skape arbeidsplassar i Norge. Difor vil vi vente med nye utanlandskablar før vi har kunnskap nok om konsekvensane av dei vi har. Det er og eit krav at regjeringa straks set i gong med å utjamne nettleiga. NVE sitt framlegg om ei tilskotsordning for utjamning av nettleiga, er ein modell som vil utlikne forskjellar mellom landsdelar. Noreg skal og vere opne for nye energiformer energi som er klimavenleg. Norsk gass kan omdannast til hydrogen dersom vi får til Co2-fangst. Hydrogengass kan bli ei viktig eksportnæring dersom Norge er tidleg ute med å produsere gassen utan Co2-utslepp. Thorium kan bli ein del av energimiksen i framtida.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

14 Innkomne forslag - Samferdsel

659 Fullføring av E6 gjennom Gudbrandsdalen

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må jobbe for at E6 gjennom Gudbrandsdalen fullføres mellom Ringeby og Otta

Begrunnelse: Det skal byggjes 55 km ny E6 gjennom Gudbrandsdalen på strekninga Ringeby-Otta. Da første delstrekning Frya-Sjoa ble fullført ble det innført bompenger for hele strekningen selv om resten av prosjektet ikke er fullført. Dette betyr at bilistene i dag betaler bompenger for en vei som ikke er ferdigbygd. Dette er en uholdbar situasjon, og ferdigstilling av E6 gjennom Gudbrandsdalen må snarest inn i NTP.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

660 Bredbånd til alle

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Det bør settes av 1 milliard kroner i året til å bygge ut bredbånd i hele Norge.

Begrunnelse: For både bosetting, næringsliv og tilrettelegging for fritidsboliger må det til en mye sterkere satsing på bredbånd, spesielt i områder der ikke kommersielle aktører bygger ut. Det går for sakte og det brukes for lite midler til å bygge ut bredbånd til hele landet. Skal vi lykkes med at flere skal bo og arbeide i hele landet er bredbåndsutbygging et av de aller viktigste virkemidlene. Behovet og forventningene til god dekning, rask opp- og nedlastning er stadig økende, og bredbånd er en viktig del av denne infrastrukturen. Befolkningens bruk av elektronisk kommunikasjon har de senere årene økt drastisk. Derfor er også forventningene til hvor, når og til hvilken hastighet det er mulig å benytte elektronisk kommunikasjon, fortsatt stigende. Med regjeringens beskjedne satsing på utbygging av bredbånd, ser vi at det utvikler seg et digitalt klasseskille mellom de deler av landet som ikke har tilgang til fullverdig elektronisk kommunikasjon overalt og alltid, og de som har det. God bredbåndsutbygging er også helt nødvendig for å møte de kommunikasjonsutfordringene som har oppstått ved store ulykker og naturkatastrofer. Med Covid-19 har vi også sett at flere kan arbeide hjemmefra og at undervisning skjer digitalt. Men det krever også at alle får de samme teknologiske mulighetene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

680 Økt innsats for opprustning av fylkesveier

Nordre Land Arbeiderparti

Forslag: Over store deler av Norge er det et stort etterslep på vedlikehold av fylkesveger og i Innlandet fylke er dette intet unntak. Dette fører til fare for liv og helse for innbyggerne.

Begrunnelse: Over store deler av Norge er det et stort etterslep på vedlikehold av fylkesveger og i Innlandet fylke er dette intet unntak. Vedvarende forfall og manglende vedlikehold av fylkesvegene fører til fare for liv og helse for innbyggerne. Ambulanser som skal frakte syke og skadde til sykehus kjører med eget liv som innsats på dårlige veger i tillegg til å skulle ivareta syke pasienter i bilene. Et brannvesen som er avhengig av kortest mulig tid for å komme tidsnok fram til brann og ulykker skal også ta seg fram på smale, svingete og humpete veger. Tømmertransport, melketransport og annen varetransport opplever store utfordringer på sin ferd for å frakte varer inn og ut i kommunene i Innlandet. Busser som kjører barna våre til skolene melder også om det samme. Etterslepet på vedlikehold av fylkesveger er enormt. Nordre Land Arbeiderparti mener derfor at det er på høy tid at det bevilges mer penger til vedlikehold av fylkesveger, og at dette er midler som må bevilges over flere år for å ruste opp fylkesvegene til en akseptabel standard. Gjennom en økt innsats og mer bevilgede penger vil det fortsatt være mulig for folk å bo og livnære seg i Innlandskommunene framover.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

686 Busstrafikk i egenregi

Eidskog Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderparti vil ta tilbake den konkurranseutsatte busstrafikken i fylkene, slik at tjenesten kan løses i egenregi når nærstående kontrakter løper ut.

Begrunnelse: Busstrafikken er avgjørende infrastruktur i fylkene og busstrafikken er et viktig bidrag i reduksjon av negative klimagasser. Derfor er det avgjørende at busstrafikken blir organisert og løst effektivt. Egenregi bidrar til nettopp dette, og vil føre til en mer effektiv drift av busstrafikken enn konkurranseutsatt busstrafikk. I dag er busstrafikken i mange fylkeskommuner konkurranseutsatt til private bussoperatører. Arbeiderpartiet må jobbe for å ta tilbake busstrafikken i egenregi. Det er flere utfordringer med konkurranseutsatt busstrafikk: -Store overskudd til investorer/eiere – midler tapt for fylkeskommunen. I perioden 2015-2018 hadde tre private busselskaper ett samlet overskudd og konsernbidrag på 1110 millioner kroner. De tre busselskapene operer også i Innlandet. -Dårlig utnytting av materiell og utstyr – ulønnsomt og ikke bærekraftig. I 2014 dokumenterte De Facto at bussene i anbud bare brukes 2/3 av forventet levetid. -Anbudsregimet medfører økt byråkrati i form av høyere administrative kostnader -Tap av kvalitetsutvikling og strategiske valgmuligheter. Anbudssystemet binder kvaliteten gjennom beskrivelsene i anbudsgrunnlaget, og leveransen låses i kontrakten. -Ansatte i busselskapene har liten innflytelse på gitte rammer. Drift i egenregi er lurt, lønnsomt og styringseffektivt. -Styring gjennom politiske og administrative vedtak er klokt. Drift i egenregi gjør endring og omstilling enklere og raskere å gjennomføre. Politikerne kan styre gjennom vedtak og ikke gjennom kontrakt. -Lavere kapital – og administrasjonskostnader -Bedre og mer effektiv utnytting av kjøretøy og materiell. Egenregi gir mulighet for bedre utnyttelse, tettere og bedre vedlikehold øker livslengden og reduserer investeringsbehovet. Materiellet kan fornyes gradvis, i stedet for alt på en gang. - Medarbeiderinvolvering. Trepertssamarbeid og mer-innflytelse gir innovasjon og gode resultater.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

709 Utbygging av dobbeltspor til Lillehammer

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Lillehammer Arbeiderparti krever at dobbeltspor til Lillehammer må være ferdigbygd senest innen 2034.

Begrunnelse: Intercity-utbyggingen er stadig under press med manglende planleggingsmidler og nye målsetninger for ferdigstillelse. Utgangspunktet var at alle strekningene til Lillehammer, Skien og Halden skulle være ferdige innen 2030. Dagens regjering og storing følger ikke opp og det er allerede utsatt ferdigstillelsen til Lillehammer til 2034. Dovrebanen er særdeles viktig for Norge. Dobbeltspor til Lillehammer vil bidra til at persontrafikken kan effektiviseres og at vi når de internasjonale klimaforpliktelsene våre. Dobbeltspor vil også bidra til utviklingen av næringslivet i Innlandet som i dag opplever ulemper på grunn av lange avstander.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

728 Tak på bompengebelastningene

Lillehammer Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil gjennomgå belastningene med bompenger og rushtidsavgift som rammer skjevt og usosialt i befolkningen. Det må også sikres at distriktene ikke kommer dårlig ut på grunn av bompenger.

Begrunnelse: Bompenger innkreves enten gjennom egen betaling ut fra netto inntekt, eller gjennom dem som får utleggene refundert. Offentlige tjenestereiser dekkes av skattebetalerne. Næringslivet bokfører utleggene som kostnader, og inngår i summen virksomheten beregner fortjeneste på – med tillegg av moms – og belastes kjøpere av varer og tjenester. Elbiler har vært fritatt for utgifter som bompenger, merverdiavgift, engangsavgift, trafikkforsikringsavgift, omregistreringsavgift og veibruksavgift og på denne måten subsidieres av skattebetalerne. Dette systemet rammer arbeidstakere i ikke-akademiske yrker, som jf SSB's forbruksundersøkelser ikke har hatt reallønnsvekst siden begynnelsen av 2000-tallet, og trygdene som får sine ytelser underregulert år for år urimelig hardt. Bompenger må også få en mer distriktsvennlig profil. Der muligheten til å ta kollektiv eller liten eller ikke -eksisterende, må ikke innbyggerne straffes. Bompenger må ha en distriktsvennlig profil.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

740 Nord-Norgebanen må bygges og videreføres

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet har programfestet at jernbane i nord skal konseptvalgutredes og at utbygging skal vurderes ved rullering av Nasjonal Transportplan i 2021. Nord-Norgebanen er et nasjonalt prosjekt. Havet er vår fremtidige ressursbank, der vi kan høste av fornybare ressurser til beste for hele Norge. 80 prosent av Norges totale sjøareal befinner seg nord for polarsirkelen. Nord-Norge utgjør 45 % av Norges totale landareal, men mangler fortsatt den mest miljøvennlige og grunnleggende infrastrukturen for transport. Globalisering og internasjonalisering setter krav til gode internasjonale forbindelser for godstrafikken. Næringslivet i nord trenger også konkurranseelighet med resten av landet. Veinettet er per idag ikke i nærheten av å være dimensjonert for den sterke produksjonsøkningen av sjømat og økt godstransport. Den betydelige tungtrafikken utfordrer trafikksikkerheten for alle som ferdes på veiene, med flere alvorlige ulykker og stor miljøbelastning som resultat. Nord-Norgebanen vil også binde sammen bo- og arbeidsregion med et nedslagsområde på størrelse med det Trønder-banen har i dag - bare på strekningen mellom Narvik og Tromsø, med sidearm til Harstad. Arbeiderpartiets neste, store nordområdesatsing må inkludere bygging av jernbane - verdens mest miljøvennlige infrastruktur.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

741 Et løft for fylkesveier, havner og rassikring

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet har programfestet et løft for fylkesveiene. I nord og vest går trailere og annen tungtransport hver dag i skytteltrafikk til og fra kysten og ut på det internasjonale markedet med fisk og annen sjømat. Det må nå tas et krafttak slik at fylkene kan settes i stand til å ruste opp veiene og også forbedre havnene. Etterslepet på fylkesveiene er faktisk så stort at det bør tas som et eget tidsavgrenset prosjekt. Dette kan for eksempel tas over 10 år, der hele etterslepet tettes år for år i prosjektperioden. Tiltaket vil også være et løft for næringslivet, gjennom å gi store oppdrag til lokale og regionale entreprenører fra vest til nord i landet. I dette bildet hører det også til at sikkerheten på veiene må forbedres kraftig, med tydeligere krav og sterkere kontroll med kjøretøyenes beskaffenhet og sjåførenes kompetanse. Som et ledd regjeringens regionreform, er kystverket nå i ferd med å selge ut over 500 havner. Prioriterte kjøpere er statlige institusjoner, samt kommunale og fylkeskommunale institusjoner – blant annet for anvendelse av ny næringsvirksomhet og fritidsformål. Dersom offentlige institusjoner ikke kjøper, vil dette føre til økt privatisering langs kysten. Havnene brukes langt mindre nå enn i tidligere tider, i hovedsak for fiskeriene. Dette til tross; Arbeiderpartiet mener at disse bør overdras til kommuner og fylkeskommuner sammen med nødvendige midler til vedlikehold av de havnene som fremdeles nyttes til ferdsel, næringsvirksomhet og allmenn virksomhet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

742 Byvekstpakkene må realiseres

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil ha en samferdselspolitikk for byene våre som kombinerer bedre fremkommelighet med et godt bymiljø, med særlig vekt på å styrke kollektivtilbudene, samt gang og sykkelveier. Derfor må arbeidet med byvekstpakkene vitaliseres, med konkretisering av trafikale og økonomiske tiltak – herunder en utredning av veiprising istedenfor bompengefinansiering.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

756 Statlig finansiering av stedsutviklingstiltak langs E6

Nordreisa Arbeiderparti

Forslag: Europavei 6 er den veien som binder Norge sammen fra nord til syd. Som transportåre vil veien få en større betydning når stadig mer råvarer fra Nord-Norge skal ut på markedene lengre syd, og at varer og tjenester skal flyttes internt i regionen. For mange av tettstedene som ligger langt veien har det ført til vekst å ligge strategisk til langs en slik viktig transportakse. E6 blir sett på som en transportåre av myndighetene. Det vil si at farten skal være høyest mulig og at last skal hurtigst mulig frem. Men noen steder går dem samme E6 nærmest gjennom hagene til folk. Vi som bor langs E6 vet at denne veien er mye mer enn en nasjonal transportåre. Det er her vi lever livene våre. På Storslett i Nordreisa «dundrer» veien få meter fra de få møteplassene og torgarealene vi har i bygda. Ungene våre sykler på skolen og på trening langs E6 og det er mot denne veien bygdas ansikt vender seg, og har alltid gjort det også lenge før dette ble E6. Butikker og kaféer har fronten mot veien, med kun asfalterte parkeringsareal mellom. Veien med sine krav til siktlinjer og sikkerhetssoner beslaglegger et betydelig større areal enn selve veibanen med kjønnsløse trafikkøyer og «annet veiareal». Dette er areal som ikke kan brukes til andre formål og er begrensende for utvikling av sentrumsfunksjoner med gode parkeringsløsninger eller møteplasser for folk. Kontrasten er stor til de fantastisk flotte anleggene som Statens Vegvesen gjennom programmet «nasjonale turistveier» har bygget rundt om i Norges land siden 1994, og skal bygge frem til 2023. Det heter: «2023 skal Nasjonale turistvegar stå fram som ein heilstøypet attraksjon. Langs dei atten køyreturane gjennom det vakraste av norsk natur skal då 250 rasteplassar og utsiktspunkt med nyskapande arkitektur og tankevekkande kunst gi vegfarande turistar dei gode opplevingane.» Ved endt program skal det være investert om lag 4 mrd kroner på disse veistrekningene. De siste 5 årene er det investert mellom 150 og 200 millioner hvert år for å gi turister gode opplevelser. Den statlige finansieringen er sikret gjennom nasjonal transportplan. Det årlige forbruket er til sammenlikning 7-8 ganger større enn kostnadene for realisering av hele stedsutviklingsplanen for Storslett og Sørkjosen i Nordreisa som ble utarbeidet 2005. Nasjonal turistvei gir oppmerksomhet, attraksjonskraft og estetisk gode veianlegg på mange lokaliteter i Norges land. Hva kunne ikke slike liknende tiltak betydd for attraksjonskraften, estetikk og funksjonalitet for de tettstedene som preges av E6? Der det bor og lever folk tett på. Hvor næringslivet skal utvikle seg. Disse stedene trenger å utvikles som «heilstøypete» bosted. Nordreisa arbeiderparti vil at det etableres et program etter mal av nasjonal turistvei, for eksempel «Gode steder langs vei», som har sin finansiering gjennom NTP. Vi tror slike tiltak vil være med å styrke attraktiviteten til de mindre tettstedene langs E6, og gi rom for at det skal bli enklere og mer attraktivt å stoppe å kjøpe varer og tjenester i disse lokalsamfunnene, samt å aktivt legge til rette for bo-lyst.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

760 Styrk flytilbudene i kortbanenettet.

Kvæfjord Arbeiderparti

Forslag: kortbanenettet er meget viktig for hele landsdelen vår, og spesielt i den nordlige delen av landet vårt, da det som kjent ikke er mulighet for tog og andre kollektive tilbud. Kortbanenettet er viktig for næringsliv, og gir mulighet til bosetting. Enten må det skje reduksjoner i avgiftene eller så må de berørte flyrutene komme inn under ordningen med FOT-ruter. Det haster med en avklaring på dette viktige spørsmålet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

763 Jernbane Kirkenes – Rovaniemi

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Norge skal/må inngå et strategisk samarbeid med Finland og EU for å realisere byggingen av jernbane Kirkenes – Rovaniemi, datakabel langs den nordlige sjørute samt styrke infrastrukturen i Øst- -Finnmark gjennom en statlig finansiering av ei stor internasjonal Barentshavn i Kirkenes.

Begrunnelse: Den økende trafikk- og godsmengde langs Den Nordlige Sjørute gir Norge mulighet til å etablere en stor internasjonal Arktisk Havn i Kirkenes. Dette kombinert med en jernbane fra Kirkenes til Rovaniemi, og en datakabel fra Japan til Varanger vil kunne skape forutsetningen for en stor industriell utvikling i Øst- -Finnmark. Dersom Norge har næringsambisjoner knyttet til Den Nordlige Sjørute må samarbeidet med Russland, Kina og andre sentrale asiatiske land styrkes. Det finnes nå et utenrikspolitisk handlingsrom i vårt forhold til Russland. Dette er delvis muliggjort med at Kina har økt sitt fokus på Arktis, og at USA bryter internasjonale avtaler og skaper usikkerhet innad i NATO. For Russland er det ingen ønskesituasjon å bli helt avhengig av Kina. Her kan Norge og EU komme med initiativ som i neste omgang kan skape ny europeisk dialog i kjølvannet av Russlands annektering av Krim. Her vil Tyskland og Frankrike være sentrale aktører. En av nøklene for å få dette til er et økt samarbeid i Arktis som omfatter klima, logistikk og næringssamarbeid. Norge har ingen interesse av de som ønsker å bringe sikkerhetspolitikk øverst på agendaen. Delelinjeavtalen som Russland og Norge framforhandlet i 2010 og vårt felles forvaltningsregime i Barentshavet må være modellen. Barentshavet – samarbeidets hav!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

775 Beredskap

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Samfunnskritisk beredskap i -Finnmark må forbedres.

Begrunnelse: Samfunnskritisk beredskap i -Finnmark må forbedres. Drift av flyplasser, flyruter, rutebåter, busstransport og Hurtigruten må planlegges for fremtidige kriser som pandemier, naturkatastrofer og særlige værutfordringer som følge av klimaendringer. Matsikkerhet, utstyr til helseenheter og infrastruktur for kommunikasjon må planlegges slik at -Finnmark er godt nok forberedt for å trygge innbyggerne. I løpet av det siste halvåret har både lokalsamfunnene og verden rundt nærmest stoppet helt opp. De økonomiske følgene har rammet mange områder, men særlig flyselskap har enorme tap. I -Finnmark har vi hatt særlige innskrenkninger på flyrutetilbudet, og i Øst- -Finnmark rammes vi hardt. Endringene og innstillingene i avganger rammer et område som ikke har alternative transportformer, og

det er umulig for bedrifter og private til å planlegge nødvendige aktiviteter. Vi har også værmessige utfordringer, som har medført stengte veier og innstilt båttransport i lange perioder. Dette ser ut til å øke i omfang, og medfører behov for økt beredskap og bemanning. -Finnmark Arbeiderparti krever derfor at anbudskriterier for brøyting av fylkesveier må dimensjoneres med personell og materiell slik at veier åpnes raskt og parallelt etter uvær. Folk og næring må ha trygghet for at man kommer seg fram til bestemmelsessteder og markeder - også vinterstid.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

777 Ullsfjordforbindelsen

Lyngen Arbeiderparti

Forslag: Vi ønsker å spille inn Ullsfjordforbindelsen (UFB) som en sak, dette forbi prosjektet har en stor rolle i samferdselen for Troms og -Finnmark. Ved å få en realisering av UFB vil man endelig kunne knytte sammen Troms og -Finnmark med en rassikker trase`. E6 via Storfjord og Kåfjord i Troms har blitt oppgradert og slik sett blitt sikrere, men det er fortsatt store områder som ikke er sikker og det fremstår som urealistisk å få sikret hele dette området. Et kortere, sikrere og mer økonomisk alternativ er å realisere Ullsfjordforbindelsen som knytter Lyngen halvøya sammen med Tromsø kommune. En slik forbindelse har enorme ringvirkninger for alle oss her nord. Fulgte man med på tv serien 113 denne sesongen så vi utfordringene man har med å komme seg fra Nord-Troms til Tromsø. En fast forbindelse gjør at reisetiden kuttes med 1 time, det samme gjelder for sjømat fra Nord-Troms og -Finnmark. Slik fergeavløsningsmidlene er i dag er dette ikke bare samfunnsøkonomisk for brukerne, men det vil spare stat og fylke for penger. Som så mange andre fergeruter i landet drives også dette sambandet med tap. En realisering av en fast forbindelse gjør at disse utgiftene går ut. Alle midler til rassikring, ny bro over Breivikeidet og andre prosjekter som uansett må realiseres i området, kan gå inn i ett og samme prosjekt, som i tillegg til bompenger fra brukerne vil finansiere prosjektet. En slik realisering er så viktig at vi derfor ønsker å løfte denne til topps i partiet for å gi det løftet og den sikkerheten innbyggerne i de nordligste fylkene trenger for å bo, jobbe og leve her nord.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

785 Samferdsel i -Finnmark

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Samferdsel i -Finnmark

Begrunnelse:

-Finnmarkinger bebor det tynnest befolkede området i Norge. Det betyr at vi har behov for gode kommunikasjoner på grunn av de lange avstandene. Dette for å styrke våre muligheter

til vekst og utvikling og gi folk en trygghet for at myndighetene ønsker bosetting i Norges mest strategiske område. Regjeringa har ikke prioritert investeringsprosjekt i -Finnmark de siste 7 årene. Pr i dag er det kun ett prosjekt i gang, ny Skarvberg tunell i Porsanger kommune. Årsmøtet i -Finnmark Arbeiderparti krever at det satses på korridoren fra finskegrensen, via Alta, og over til Hammerfest. Det er en viktig næringsveg som må fungere hele året! På disse strekningene går det svært mye tungtrafikk knyttet til petroleumsnæringa i Hammerfest og oppdrettsfisk som skal ut fra -Finnmark til markedet. De viktigste prosjektene her er skredprosjektet RV 93 Kløfta og RV94 inn mot Hammerfest. Årsmøtet i -Finnmark AP krever at disse 2 prosjektene snarest kommer i gang og blir prioritert i NTP 2021. Disse prosjektene har vært nedprioritert av regjeringen, til fordel for prosjekt i sør. Store deler av fylkesvegnettet er i svært dårlig forfatning med et stadig økende vedlikeholdsetterslep. Bare i -Finnmark alene utgjør etterslepet over 2 milliarder kr. Samlet i Troms og -Finnmark er etterslepet over 10 milliarder. Årsmøtet krever at dette etterslepet på fylkesvegnettet fjernes de nærmeste 4-5 årene og har høyeste prioritet. Regjeringa har overført ansvaret for fiskerihavnene fra det statlige Kystverket til fylkeskommunene. Fylkene, fra Møre og Romsdal og nordover, har alle nektet å overta ansvaret på bakgrunn av manglende overføringer til dette området. Manglende finansiering av fiskerihavner er tragisk for kyst-Norge og utbygging/planlegging av fiskerihavner har stoppet fullstendig opp. Årsmøtet i -Finnmark Arbeiderparti er tydelig; regjeringa må tilføre midler til fiskerihavneutbygging i statsbudsjettet for 2021 og sørge for at planleggingen straks kommer i gang. -Finnmark Arbeiderparti støtter Vardø kommunes forslag om en skjermingsmolo i farleden, og ber regjeringen og Kystverket om å prioritere dette snarest. -Finnmark har en del bosetting på øyer og andre vegløse områder, som er helt avhengig av båt og fergetransport. For disse menneskene fins det ikke andre alternativ. Tilbudene må opprettholdes på et forsvarlig nivå, både for fastboende, hyttefolk, for godstransport og som pasienttransport til våre sykehus. I tillegg drives det næringsvirksomhet også i båt og ferge avhengige områder, samt turistsatsing/øyhopping som har et potensiale, og det fordrer at båtruter må korrespondere seg mellom. Troms -Finnmark fylkeskommune er i dag i en svært alvorlig økonomisk situasjon og mangler 100 mill til drift innenfor kollektivområdet. Rammebevilgningene til samferdsel innenfor båt og ferge dekker overhodet ikke folks forventninger til et tjenestetilbud som skal ivareta bosetting og næringsvirksomhet. Årsmøtet i -Finnmark AP krever økte rammebevilgninger til fylkeskommunene for å ivareta et framtidsrettet båt- og fergetilbud. Covid-19 har betydd en kraftig reduksjon i flytilbudet i landet. I -Finnmark har vi merket at flytilbudet er dårligere og at fly kanselleres, avganger flyttes både fram og tilbake, med all den uforutsigbarhet og økonomiske usikkerhet dette fører til. Årsmøtet i -Finnmark AP ber om at vårt kollektivtilbud i lufta ivaretas på en slik måte, at når Covid 19 avtar, så har vi et forsvarlig flytilbud å se fram til. Nytt fotruteanbud fra 2022 hvor ansvaret er overført fra stat til fylker, må gis rammer fra staten som sikrer flytilbudet i den nordlige landsdelen. -Finnmark Arbeiderparti mener at hvis distriktsnæringene skal styrkes og avstandsulempene skal minskes må fiber bygges ut i enda større grad til å nå hele vårt område. Arbeiderpartiet har i alle sine alternative budsjett denne perioden avsatt 500 millioner kr pr år til utbygging av fibertilgang i Norge. Årsmøtet i -Finnmark AP ber om at 420 kv-linjen som er bygd ut til Vest- -Finnmark, planlegges og fullføres helt fram til Varangerbotn. Dette vil sikre rammebetingelser for næringsliv og bosetting de nærmeste 100 årene og er av den største betydning.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

Buskerud Arbeiderparti

Forslag: 1. Arbeiderpartiet krever at regjeringen sørger for å starte byggingen av Ringeriksbanen i 2021. Vi aksepterer ikke nye utsettelse. Dette innebærer å sikre prosjektmidler i statsbudsjettet 2021 slik at prosjektorganisasjonen ikke må rigge ned og kritisk viktige oppgaver utsettes, og en investeringsbeslutning i RNB juni 2021! 2. Arbeiderpartiet har som mål å få ned reisetiden med tog mellom Oslo og Bergen ned til fire timer. Vi forventer at regjeringen følger opp sine lovnader og prioriterer byggingen av Ringeriksbanen og K5 prosjektet mellom Voss og Bergen 3. Arbeiderpartiet ønsker løfte behovet for utbyggingen av et nytt dobbeltspor mellom Drammen og Asker, etter realiseringen av dobbeltsporet mellom Drammen og Kongsberg. Utbygging bør sees på sammen med Vikeralternativet, og bør dersom mulig samprosjekteres for best mulig styring, utnyttelse av ressurser og gjennomføring av prosjektene.

Begrunnelse: Ringeriksbanen må bygges. Planen om å starte å bygge ringeriksbanen har fått forbli en plan i altfor mange år. Reguleringsplanen er nå vedtatt, men regjeringens manglende prosjektfinsiering skaper stor usikkerhet hos de mange som er berørt av planen og truer den framdrift for realisering som Stortinget har forutsatt. Buskerud Arbeiderparti krever derfor at regjeringen følger opp sine egne løfter og at stortingsflertallet sikrer finansieringen som er nødvendig for å starte byggingen av ringeriksbanen i 2021. Målet er å få reisetiden med tog mellom våre to største byer, Oslo og Bergen, ned til fire timer. Det vil gjøre at jernbanen blir mer konkurransedyktig og vi får klimavennlig og moderne transport mellom øst og vest. For å få til dette er det viktig at regjeringen og stortinget prioriterer byggingen av jernbanen. Dette handler om politisk vilje! Jobben med å løfte jernbanen og tilbudet til de reisende er på ingen måte ferdig. Reisetiden er på flere viktige strekninger for lang, og kapasiteten må bygges ut. Toget er avgjørende for å få det sentrale Østlandsområdet til å fungere, og avlaste Oslo regionen. Buskerud Arbeiderpartiet mener derfor det er helt avgjørende å få til flere viktige satsninger når det kommer til jernbane i årene som kommer. Nå trenger vi at et bredt stortingsflertall følger opp egne planer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

808 Hovudvegsambandet RV7/RV52

Buskerud Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet støttar funksjonsdelinga som ligg til grunn i dagens NTP av hovudvegsambandet aust-vest der RV7 er hovudssamband for persontrafikk og RV52 er hovudsamband for næringstransport. Vidare vil Buskerud Arbeiderparti at RV7 blir bygd ut med korte tunnelar over Hardangervidda for å betre vinterregulariteten og for å ivareta villreinens behov. På RV52 er ny trase Gol-Robru for å betre trafikkssikkerheiten og kurvaturen for eit meir miljøvenleg vegsamband, ny vegløyning utanom Hemsedal sentrum og tunnel på Hemsedalsfjellet for å sikre full vinterregularitet prioriterte tiltak for å sikre næringstransporten mellom aust-vest, og aust-nordvest. Vegpakke Hallingdal: Buskerud Arbeiderparti prioritera å slutføre arbeidet med «Vegpakke Hallingdal» som inneber utbetringar av RV7 som omfattar strekninga Ørgenvika –Gol. Buskerud Arbeiderparti støttar

også ein finansieringsmodell der ein nyttar bompengar som del av modellen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

809 E134 mellom E6 øst for Oslofjorden og E18 i Lier, Oslofjordforbindelsen

Buskerud Arbeiderparti

Forslag: E134 mellom E6 øst for Oslofjorden og E18 i Lier, Oslofjordforbindelsen, inngår i den nasjonalt prioriterte øst/vest-stamveiforbindelsen, og skal i tillegg avlaste Oslo for gjennomgangstrafikk. Denne E134-strekningen er både nasjonalt og regionalt viktig. De siste kilometerne av E134, mellom Dagslet i Asker (tidl. Røyken) og E18 i Lier, har imidlertid en svært dårlig veistandard i forhold til stamveifunksjonen og trafikkmengden, og det har lenge vært kjent at trafikken medfører betydelige miljøbelastninger på lokalmiljøet langs dagens trase. Planlegging av ny trase her har pågått i 20-30 år, og ved stortingsvedtak i 2018 ble det endelig vedtatt å se denne relativt korte strekningen under ett.

Begrunnelse: Dette begrunner Buskerud Arbeiderparti med at det i inneværende NTP har vært bevilget og avsatt midler til deler av prosjektet som også ble igangsatt, men stoppet. Prosjektets videre planlegging og oppstartstidspunkt må gis høy prioritet. Lier Ap vil dessuten peke på at Regjeringen Solberg i inneværende NTPs siste periode kraftig reduserte avsetningen til siste del av det tidligere todelte prosjektet i forhold til foregående NTP. Buskerud Arbeiderparti ønsker å prioritere dette prosjektet helhetlig og så tidlig som mulig inn i ny NTP - basert på utredningen av Vikerkorridoren - uansett hvor langt prosjektet har kommet i den formelle planprosessen. Buskerud arbeiderparti vektlegger at valg av trasé i Lier spiller liten rolle for total lengde av E134 mellom E6 og E18, og at ved kryss mellom E134 og E18 ved Vik i Lier oppnås det full måloppnåelse for E134s funksjon som bindeledd mellom E6 og E18 og trafikkmessig avlastning av Oslo. Foreløpige beregninger av totalkostnadene for alternativene viser dessuten at Vikerkorridoren ikke er den mest kostbare, noe som må tillegges vekt. I saken er det mange hensyn å ivareta. E134 har nasjonal og regional betydning for transport, og Lier kommune må spesielt ivareta de lokale interessene, særlig ved å kreve prioritering i det videre av Vikerkorridoren som skjermer lokalmiljøet best mulig, ved tunnel helt frem til E18. Lier har altså lokale, men også nasjonale verdier som vil gå tapt; landets beste landbruksjord, natur, landskap, og lokale verdier i bomiljøer, skoler og næringsareal. Lier Ap mener det er viktig at utredningsinnsatsen samles til utredning av Vikerkorridoren, og at utredning av de andre, svært negative alternativene for lokalsamfunnet i Lier opphører. Dette har også kommunestyret i Lier gitt sin tverrpolitiske tilslutning til ved flere anledninger. Buskerud Arbeiderpartis tilslutning til at prosjektet sikres tidlig plass i kommende NTP, og konsentrasjon om Vikerkorridoren, vil sikre en målrettet og tidsbesparende fremdrift for planlegging og bygging av E134 frem til E18, som det allerede finnes et grundig plangrunnlag for.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

817 Infrastrukturløft i nord

Troms Arbeiderparti

Forslag: Det er behov for et infrastrukturløft som knytter landsdelen bedre sammen og muliggjør satsing på ny næring. Dette bør inkludere: Løft for fylkesveiene. Økt satsing på havn og farleder. Bredbåndsatsing er viktig for å sikre like vilkår og muligheter for distrikt og sentrale strøk. Bredbåndsutbygging må inngå i den helhetlige planen for utbedring av infrastruktur. Utvikling av null- og lavutslippsløsninger for transport, inkludert elektrifisering av luftfarten og grønn sjøfart og fiskeflåte. Nord-Norgebanen må realiseres.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

857 Samferdsel - jernbane

Arbeiderpartiet i Bergen

Forslag: - Arbeiderpartiet i Bergen mener det bør bygges dobbeltspor for tog mellom Oslo og Bergen, som et reelt alternativ til fly. Utbygging av jernbane, bybane og andre sporveissystemer samt vedlikehold av eksisterende vegstrekninger skal prioriteres foran bygging av nye motorveger.

Begrunnelse: Av hensyn til miljøet bør vi prioritere utbygging av bane for å sikre en mer effektiv og bærekraftig transport av både passasjerer og gods. Utbygging av en mer moderne jernbane gir redusert reisetid og hyppige avganger. Ved å overføre mer av godstrafikken til bane sparer vi veiene våre for tungtransport som bidrar til bedre miljø, forbrukerpris og ikke minst sikkerhet for transportbransjen. I Bergen må bybanen kontinuerlig bygges ut til alle bydeler og være ryggraden i det Bergenske kollektivnettet. Dette er nødvendig for å sikre et variert og effektivt kollektivtransporttilbud og bidra til å gi innbyggerne et reelt alternativ til bilbruk. Det er i dag store vedlikeholdsetterslep på eksisterende vegnett i Norge. Samtidig fører klimaendringene til betydelig økte kostnader på reparasjon, vedlikehold og oppgradering. En betydelig økning i utbygging av høyhastighetsmotorveger i Norge er ikke bærekraftig og gir uheldige insitamenter til økt bilbruk. Hastigheter på 110 km/t gir en strammere linjeføring og større kryssområder. Høye hastigheter båndlegger også store områder grunnet støy og gir betydelig økte klimautslipp, sammenlignet med hastigheter på 80/90 km/t. Vedlikehold og oppgradering av eksisterende vegnett må prioriteres foran bygging av nye motorveger.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

865 Rassikring, samt liv og helse på veg og bane:

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeidarparti set kriteriet «liv og helse» fyrst når me skal prioritera prosjekt i fylket vårt. - Vi treng auka midlar til rassikring. - Det må tas eit krafttak for å ta igjen etterslepet på fylkesvegane. - Klimautfordringane må gjenspeila det me vil prioritera av samferdsels prosjekt.

Begrunnelse: Vestland Arbeidarparti set kriteriet «liv og helse» fyrst når me skal prioritera prosjekt i fylket vårt. Me har milevis med rasfarlege vegar, det er kommunale vegar, fylkesvegar, riksvegar og europavegar. For at det skal vera trygt å ferdast i Vestland fylke må det politiske prioriteringar til og eit kraftig økonomisk løft. Etterslepet på rassikring i Noreg er på rundt 70 mrd. og av desse er heile 35 mrd. rassikring i Vestland fylke. NTP må ta høgde for å ta inn midlar til rassikring. I tillegg til rassikring er ein generell oppgradering av Fylkesvegane naudsynt, det er også ein del av etterslepet på fylkesvegane. Vegprosjekt på fylkesvegar som er naudsynte heilt eller delvis av di vegen tener som omkøyringsveg for hovudfartsårer på riksvegar og europavegar må heilt eller delvis finansierast med øyremerka midlar over statsbudsjettet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

866 Jernbane - Bergensbanen

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeidarparti ynskjer ei auka satsing på Bergensbanen som ein viktig del av det grønne skiftet. Vestland Arbeiderparti vil: - Få meir gods frå veg til bane. - Få bygd Ringeriksbanen

Begrunnelse: Bergensbanen har ei sentral rolle i å frakta personar og gods mellom Noreg sine to største byar. For trafikk tryggleik og klima må ein arbeida for å få meir gods frå veg til bane. I dag går om lag 70% av godset mellom dei to byane på bane. Med Ringeriksbanen og K5 nærmar me oss 4 timar på togturen frå Bergen til Oslo og toget konkurrera då med persontrafikken med fly på same distanse. Vestland Arbeidarparti ynskjer ei auka satsing på Bergensbanen som ein viktig del av det grønne skiftet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

867 Ferjer og hurtigbåtar

Vestland Arbeidarparti

Forslag: - Arbeidarpartiet må gå i front for å sørge for miljøvennlege løysingar, ferjer og hurtigbåtar som går når det bruk for dei og ein pris for brukarane som vert opplevd som rettvis. - Staten må finansiere ein større del av ferjedrifta. - Auka løyvingar må gå til å auke talet på avgangar i trafikksvake område og i tillegg redusere prisen for brukarane slik at billettprisane ikkje er til hinder for ei vidare utvikling av lokalsamfunna. - I øykommunane skal

me ha eit trygt og stabilt ferjesamband. Det skal vere sikre og permanente reserveløysingar.
- Beredskapen i øykommunane skal oppretthaldast.

Begrunnelse: Ferjene er ei av livlinene for svært mange lokalsamfunn langs kysten av Norge. Arbeidarpartiet har vore ein av pådrivarane for å skaffe ferjefrie samband for mange av våre lokalsamfunn. Det er likevel ikkje mogeleg å sjå for seg at kysten skal verta ferjefri i overskødeleg framtid. Det betyr at Arbeidarpartiet må gå i front for å sørge for miljøvennlege løysingar, ferjer og hurtigbåtar som går når det bruk for dei og ein pris for brukarane som vert opplevd som rettvis. Slik ferje- og hurtigbåtdrifta er innretta i dag så tek staten ein alt for liten del av kostnadane med drifta. Dette gjer at næringsliv og private opplever tilbodet som alt for dårleg og ikkje minst dyrt. Staten må finansiere ein større del av ferjedrifta. Auka løyvingar må gå til å auke talet på avgangar i trafikksvake område og i tillegg redusere prisen for brukarane slik at billettprisane ikkje er til hinder for ei vidare utvikling av lokalsamfunna. Vestland Ap ber om at regjeringa ser på at ferjene er ein del av vegnettet som er naudsynt og derfor ikkje skal betalast for/ finne gode løysingar på ferjeavløysingsmidlar. Vestland Ap vil arbeide for at ferje tilbodet er godt nok. I enkelte kommunar i Vestland er båttilbodet heilt avgjerande for at dei nye kommunegrensene skal fungera. I øykommunane skal me ha eit trygt og stabilt ferjesamband. Det skal vere sikre og permanente reserveløysingar som er like gode alternativ når hovudferja er innstilt av tekniske årsakar. Beredskapen i øykommunane skal vere oppretthalden. Elektriske ferjer er rette vegen å gå og staten må stø opp om økonomisk utskifting til nye elektriske ferjer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

868 Fly

Vestland Arbeidarparti

Forslag: - Vestland Ap er opptekne av å halde på den strukturen vi har i dag og vil legge press på Avinor for å utvikle flyplassane til å vere effektive kommunikasjonsårer og legge til rette for elektrifisering av flyflåten.

Begrunnelse: Flyplassane i fylket er eit viktig lim internt i fylket og viktig for å nå destinasjonar i inn-og utland. Vestland Ap er opptekne av å halde på den strukturen vi har i dag og vil legge press på Avinor for å utvikle flyplassane til å vere effektive kommunikasjonsårer og legge til rette for elektrifisering av flyflåten. Vestland Ap er skeptisk til at fylka får ansvaret for flyrutekjøp. Frykta er at staten ikkje fullfinansierer kostnaden. Om fylka likevel får dette ansvaret må vi sørge for at flyrutene blir på minst det nivået dei er i dag og at vi får ei rettvis finansiering. Med bakgrunn i dei utfordringane som komersiell luftfart har fått i samband med pandemien så er det avgjerande at Staten handsamar komersielle flyplassar på same måte som flyplassane med statlege flykjøp. Det må vurderast om dei komersielle flyplassane skal komme inn under ordninga med statlege rutekjøp

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

869 Næringslivet - dei sentrale transportkorridorane!

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Arbeiderpartiet vil: - Ha fortgang i utbygginga av fellesprosjektet for veg og bane Arna – Voss, for å få på plass ein trygg E16 og ei moderne Vossabane. Arbeidet for ein opprusta og ferjefri E39 gjennom fylket med gode koplingar til andre område i fylket kan heller ikkje stansa opp. Når strekninga Seljestad- Røldal på E134 no startar opp så må den vidare planlegginga og framdrifta på denne vegen halde fram

Begrunnelse: Samferdsel er også svært viktig for næringslivet i fylket vårt. Varene må koma fram når dei skal, det må vera føreseieleg å koma seg til og frå arbeid når ein pendlar. Vestland må knytast saman mot aust, sørover og nordover gjennom gode transportkorridorar både for veg og bane. Rv 5, Rv 13 og Rv 15 er viktige prosjekt for både tryggleik og næringsliv i regionen vår. E16, E39, E134, Rv 5, Rv 13 og Rv 15 og Bergensbanen er dei sentrale transportkorridorane for å få til god bu- og arbeidsregionar samt leggje til rette for vekst i næringslivet i Vestland. For å oppnå dette må ein ha fortgang i utbygginga av fellesprosjektet for veg og bane Arna – Voss, for å få på plass ein trygg E16 og ei moderne Vossabane. Arbeidet for ein opprusta og ferjefri E39 gjennom fylket med gode koplingar til andre område i fylket kan heller ikkje stansa opp. Når strekninga Seljestad- Røldal på E134 no startar opp så må den vidare planlegginga og framdrifta på denne vegen halde fram

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

870 Hamn - fiskerihamn

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti skal arbeida for raskast mogleg realisering av Kalvåg fiskerihamn slik at me også i framtida kan behalda eit levande og framtidsretta fiskeri der verdiskaping og rekruttering står i fokus

Begrunnelse: God hamner er viktig for å nå mål om meir gods frå veg til sjø. Med ein varsla ambisjon på ei femdobling innan oppdrettsnæringa må veksten knytt til transport kome sjøvegen. Dette må bety at prosjekt som fremjar slik transport må kvalifisere til støtte. Dette vil minke belastninga på vegar og kutte i utslepp av klimagassar og vegstøv. Vestland Arbeiderparti skal arbeida for raskast mogleg realisering av Kalvåg fiskerihamn slik at me også i framtida kan behalda eit levande og framtidsretta fiskeri der verdiskaping og rekruttering står i fokus

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

871 Stad Skipstunnel

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Ap vil at Arbeiderpartiet skal vere pådrivar for å realisere prosjektet.

Begrunnelse: Stad skipstunnel ligg i NTP sin første del og må få startløyving i 2020. Tunnelen er eit nasjonalt prosjekt for trygge kystleia og effektivisere båtreisa langs kysten. Kystverket har kutta kostnadane i prosjektet og er klare til å byrje arbeidet i år. Vestland Ap vil vere pådrivar for å realisere prosjektet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

15 Innkomne forslag - Energi og miljø

653 Dyrket mark

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet ønsker å styrke grunnlovens § 112 som omhandler folkets forhold til naturen og miljøet med følgende tekst: «Naturens ressurser, herunder dyrket og dyrkbar mark skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten»

Begrunnelse: Det å ville grunnlovsfeste dette viser samfunnet at også Arbeiderpartiet mener alvor når vi snakker om jordvern. Lokalt selvstyre er viktig, men det blir stadig tydeligere at dyrket og dyrkbar mark trenger et nasjonalt vern. Det må bli slutt på at dyrkbar mark stadig må gi tapt ovenfor de som har andre interesser enn jordvern, for framtidas skyld.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

666 Rovdyrpolitikk

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Rovdyrforliket må følges opp ved å innføre tydeligere retningslinjer for rovdyrforvaltningen. I beiteprioriterte områder bør det være stående fellingstillatelse. Det bør tillates bruk av løse hunder til å spore rovdyr i forbindelse med både trening og felling av rovvilt. Åpne for bruk av snøskuter til lokalisering og utkjøring av mannskap, og gi mulighet til skadefelling av jerv på sporsnø. Andre virkemidler bør også utredes.

Begrunnelse: Norge trenger en ny og bedre retning for jordbrukspolitikken. Jordbrukspolitikken må gi økt sjølforsyning med produksjonen av mat og fôr på jord i Norge, framfor økt import og produksjonsmåter basert på importert kraftfôr. Vi trenger flere aktive

gårdsbruk og matprodusenter – ikke færre. Arealbruken i Norge må opp. Det må bli mer lønnsomt å arbeide med jord i Norge, enten det er korndyrking, frukt, grønnsaker og gras. Samtidig må det bli mindre lønnsomt å føre husdyra med importert kraftfôr. Med mål om økt sjølforsyning må det bli bedre utnyttelse av fjell- og utmarksbeite. Da må rovdyrforliket følges opp ved å innføre tydeligere retningslinjer for rovdyrforvaltningen. Mange kommuner i beiteprioriterte områder opplever i dag «en vente og se-holdning» før det gis fellingstillatelse. I beiteprioriterte områder bør det være stående fellingstillatelse slik at potensielle skadevoldere kan tas ut raskt. For å styrke lokal sjølråderett, bør rovviltnemdenes myndighet til å fatte vedtak om uttak av alle rovviltarter, utvides til å gjelde fra 1. mai -15. februar i stedet for 1. juni – 15. Derfor må rovdyrforliket følges opp og det må tas i bruk nye virkemidler for å holde rovdyrbestanden på vedtatt nivå.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

675 Oppgradering av eksisterende vannkraftverk

Nord-Fron Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må jobbe for økt utbygging av vannkraft og oppgradering av allerede utbygde vassdrag. Næringa må få rammevilkår som gjør dette bedriftsøkonomisk lønnsomt.

Begrunnelse: Selv om vannkraft i utgangspunktet er den billigste fornybare energikilden, er det svak bedriftsøkonomisk lønnsomhet i å bygge, utvide eller oppgradere vannkraftverk i Norge. Med en beskatning på 59 prosent, beskattes vannkraft i dag tre ganger mer enn vindkraft. Vindkraftverkene slipper unna med selskapsskatt på 22 prosent, mens vannkraftverkene er pålagt grunnrenteskatt på 37 prosent i tillegg. Utbygging av vannkraft må også sees i sammenheng med klimaendringer og økende ekstremvær. Oppdemmede magasiner bidrar til å dempe flomfaren.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

678 Nei til nedbygging av norsk natur

Rakkestad Arbeiderparti

Forslag: Skal vi overleve med et klima i forandring kan vi ikke fortsette å plukke i fra hverandre den norske naturen bit for bit. Derfor går vi imot nedbygging av norsk natur.

Begrunnelse: Rakkestad Arbeiderparti mener at naturen er under et stadig press på grunn av utbygging av blant annet vindkraft, nye hyttefelt, store kraftlinjer og veier i stadig nye områder. I perioden 2013-2018 forsvant 620 kvadratkilometer med inngrepsfri natur og alle inngrep påvirker også mangfoldet i naturen i områdene rundt, negativt. I dag står vi på kanten av stupet med en klimakrise som dytter oss i ryggen og stupet blir brattere og dypere

hver dag som går når vi i tillegg ødelegger naturen og fremprovoserer en krise i biologisk mangfold.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

689 Midler via statsbudsjettet og Enova til klimatiltak i kommuner og regioner

Tinn Arbeiderparti

Forslag: Alle kommuner og regioner skal legge om sin servicekjøring og tjenestekjøring til nullutslippstransport og lade-/fyllestasjoner må bli en normal standard i infrastrukturen i kommuner og regioner. Da det er et mål kun å selge og kjøre nullutslippsbiler fra 2025, må denne omleggingen starte i kommuner og regioner. Kommuner og regioner må få tilført midler fra statsbudsjettet og via Enova. Unntak fra dette gis til tyngre transportkjøretøy og maskiner som brukes i kortere perioder og der det er sesongvariasjoner på bruk.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

693 Bevar våre kraftressurser

Åmot Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet er imot salg av de norske kraftressursene til private og/eller utenlandske aktører.

Begrunnelse: De norske kraftressursene er en del av vårt arvesølv, som vi må bevare under norsk kontroll og i norske hender. Ressursene er evigvarende, derfor vil et salg være kortsiktig fordi ressursene ikke kan prises riktig i markedet. Rattsø-utvalget har tatt til orde for å selge unna arvesølvet, hvor de legger opp til at store internasjonale selskaper kan kjøpe de norske vasskraftressursene. Regjeringen legger opp til en politikk hvor salget av de norske kraftressursene kan risikere å komme på private og utenlandske hender. Dette er en uønsket politikk og en lite fremtidsrettet og bærekraftig politikk

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

699 Iskanten og Barentshavet

AUF i Vestfold og Telemark

Forslag: Vestfold og Telemark Arbeiderparti vil: • SVO iskantsonen fastsettes i tråd med natur- og miljøfaglige råd ved 0,5 prosent isfrekvens. Det tillates ikke ny

petroleumsvirksomhet innenfor denne sonen utover lisenser som allerede er tildelt. • For annen næringsvirksomhet enn petroleum stilles det strenge krav til helse, miljø og sikkerhet i tråd med områdets særlige sikkerhets- og miljømessige utfordringer.

Begrunnelse: I de neste årene skal forvaltningsplanen for Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen opp til revidering i Stortinget. Skal vi klare å nå klimamålene våre er vi avhengig til å si nei til åpning av nye områder for økt olje og gass produksjon. Derfor mener Arbeiderpartiet at Barentshavet Nord ikke kan åpnes for ny olje- og gassproduksjon i den kommende forvaltningsplanen. Vi har allerede områder med mer olje og gass enn det vi noen gang kommer til å klare å bore opp. Samt at dette er områder som det er dyrt å lete etter olje i, samt usikre prognoser på hvor mye det er å finne. I 2019 alene ble det gjort 17 nye oljefunn, kun ett ble funnet i Barentshavet. Åpning av nye oljefelt i disse områdene kan være med stor risiko. Mange store banker har allerede stilt seg imot å finansiere nye oljeeventyr, så her risikerer vi å lete etter «stranded assets», altså eiendeler i store tapsprosjekter. Dette er ikke bare et klimatiltak, men også et miljøtiltak. Barentshavet er et av WWFs største arbeidsområder, nettopp på grunn av dets sårbare økosystemer og truede dyrearter. Ved å starte opp videre oljeproduksjon og prøveboringer i områdene truer man å ødelegge en av verdens eneste uberørte systemer. Norge har et internasjonalt ansvar med å bevilge Barentshavet og dets miljø, det er derfor uansvarlig å bruke dette området for billig profitt. Videre må iskantsonen oppdateres i tråd med den miljøfaglige anbefalingen om å inkludere hele området mellom fast is og åpent hav som en del av det særlig verdifulle og sårbare området. Det innebærer at man legger en isfrekvens på 0,5 % til grunn, som er det Havforskningsinstituttet og Norsk Polarinstitut anbefaler.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

702 Arbeiderpartiet må programfeste tiltak for å bedre miljøtilstand og styrking av fiskeressursene i Oslofjorden

Færder Arbeiderparti

Forslag: Færder, Tønsberg og Hvaler arbeiderparti ber om at Arbeiderpartiet programfester tiltak for å bedre miljøtilstanden og styrking av fiskeressursene i Oslofjorden. Regulering av brukerkonflikter i pressede kystområder a) Regulering av hastighet Ny havne- og farvannslov trådte i kraft 1.januar 2020. I stortingsproposisjonen Prop. 86 L (2018–2019) heter det blant annet: Departementet mener at kommunene har et berettiget behov for å regulere ferdsel med fritidsfartøy i eget sjøområde. Ferdsel med fritidsfartøy foregår i stor grad nært land, og bruken påvirker kommunens borgere. Bruk av fritidsfartøy er en del av den tiltagende arealkonflikten i kystnære områder, omtalt innledningsvis i kapittel 8.4.4. Antall fritidsfartøy er stadig økende, og flere av fritidsfartøyene som brukes nå er raskere enn før. Departementet har merket seg at dette bidrar til en økende konflikt mellom brukere av fritidsfartøyer, herunder vannscootere, og myke trafikanter som padlere, badende og lignende. Spørsmålet om hvordan farvannet skal kunne brukes er således i stor grad et lokalt anliggende. Departementet mener derfor at kommunene bør ha mulighet til å regulere ferdsel med fritidsfartøy. Dette er tatt inn i loven i §8, som i første ledd sier: Kommunen kan gi forskrift om regulering av ferdsel med fritidsfartøy i kommunens sjøområde. I forskriften kan kommunen sette andre fartsgrenser for fritidsfartøy enn de som er satt etter § 7. §8 gjelder altså ikke i

hovedled og biled. I en del kystkommuner med svært stor trafikk av fritidsfartøy er en stor del av sjøområdet hovedled og biled. Dette fører til at det i praksis ikke er mulig for disse kommunene å regulere ferdselen med fritidsfartøy, til tross for at dette er lovens intensjon. Dette gjelder i stor grad langs Vestfoldkysten, et av Norges mest populære områder for friluftaktiviteter til sjøs. Utfordringene vokser, med økende antall fritidsbåter med stadig større motorkraft, og med stadig flere vannscootere som driver «lekekjøring». Støy er et stort problem i noen områder. Uvettig ferdsel er en stadig økende trussel mot et presset fugle- og dyreliv, og konfliktene med myke trafikanter øker. Færder Arbeiderparti mener at må det åpnes for at kommunene skal kunne regulere ferdselen for fritidsfartøy i definerte områder der kommunene ser at konfliktene er store, også hvis områdene omfatter deler av hovedled eller biled. Vi ber om at Arbeiderpartiet fremmer forslag om at §8 i havne- og farvannsloven revideres i henhold til dette. b) Forsterking av oppsyn gjennom effektivisering og samarbeid mellom oppsynsetatene De senere årene har vi registrert en økende misnøye med at regelverk på sjøen brytes. Dette har skapt økende brukerkonflikter. Tjuvfiske har også spilt en rolle i de senere års overbeskatning av fiskeressursene. Poli, Statens naturoppsyn, Kystvakta, Fiskerioppsynet og Skjærgårdstjenesten har samlet en stor oppsynkapasitet, forutsatt at de samarbeider og hjelper hverandre med håndhevelse av regelverk. I dag er det for ofte slik at de jobber på «hver sin tue» og da blir kapasiteten ikke utnyttet godt nok. Eksempelvis har Statens naturoppsyn, som har stor tilstedeværelse i Oslofjord, ikke hjemmel til å håndtere situasjoner med ulovlig fiskeressurs. Oppsynet må samordnes bedre og oppsynsetatene må i langt større grad kunne utnytte hverandres lovhemler. Dette vil styrke oppsynet og vil gi en bedre utnyttelse av offentlige ressurser. Færder Arbeiderparti mener at det må bli en bedre samordning mellom oppsynsetatene langs kysten og at de i langt større grad må kunne utnytte hverandres lovhemler til å håndtere ulovlige situasjoner. Det vil bidra til reduserte brukerkonflikter og en bedre sikring av naturressursene langs kysten.

Begrunnelse: Oslofjorden er Norges mest urbane og folketette kystlinje med svært populære og lett tilgjengelige natur- og friluftsområder. Oslofjorden har stor betydning for befolkningen i hele Østlandsområdet. Området har også nærhet til mange byer og landets hovedstad. Et hovedproblem gjennom mange tiår har vært en vedvarende negativ miljøpåvirkning og at den økologiske tilstanden er svekket. Torsken og flere andre fiskeslag er i ferd med å bli borte og viktige leveområder som tareskog og ålegrasenger har gått tilbake de senere år. Sentrale samfunnsaktører har gått sammen om å styrke kunnskapsgrunnlaget om det marine miljøet. Gjennom de pågående prosjektene «Krafttak for kysttorsken» og «Frisk Oslofjord i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker har vi nå fått mer kunnskap om hva som har skjedd i fjorden: • Tilførsel av for store mengder næringssalter og leirpartikler har gitt for store mengder alger og jordpartikler i kystvannet. Dette har gitt en tilgrusning av vannet og svekket lystilgang til naturen under vann. Viktige naturtyper for fisken som tareskog og ålegras er svekket. • Ulike tekniske inngrep og tilførsel av miljøgifter over år har også forringet fiskens leveområder. • Fiskepresset i fjorden har vært for stort i forhold til fjordens produksjonsevne. Det er nå bred enighet om at disse utfordringene må løses. I desember 2019 ble det lagt fram en helhetlig plan for Oslofjorden. Planen peker på flere viktige utfordringer: • Landbruket og kommunene må redusere sine forurensninger til vassdragene på Østlandet og Oslofjorden. • Omfanget av tekniske inngrep og miljøgifter må reduseres. • Det kreves en mer aktiv fiskeriforvaltning slik at beskatningen av fiskeressursene ikke overstiger produksjonsgrunnlaget.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

745 En bærekraftig klima – og miljøpolitikk

Tromsø Arbeiderparti

Forslag: Norge er rik på fornybare ressurser. Vi skal høste av disse ressursene til beste for hele befolkningen. Men vi befinner oss i en sårbar del av verden. Spesielt i de arktiske områdene ser vi klareste fotavtrykkene av menneskelig aktivitet. Derfor må vi ha en klima- og miljøpolitikk som kombinerer god ressursutnyttelse med hensynet til klima, naturmangfold og bærekraftig bruk av arealene på land og hav.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

762 Maritimt avfall

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet bør ta en ledende og tydelig rolle innen miljø med spesielt fokus på maritimt avfall.

Begrunnelse: Plast er den største trusselen vi står ovenfor innen miljø, vi MÅ ta tak umiddelbart. Plast spres via havstrømmer og forurenses store havområder og kystlinjer. Vi har i dag ingen tydelig ansvarsfordeling i forhold til håndtering av dette problemet. Skal ansvaret ligge kommunalt tror vi det vil bli vanskelig å få en helhetlig satsing. Loppa kommune er sannsynligvis den kommunen i Norge med lengst strandlinje pr. innbygger, så dette er naturligvis viktig for oss.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

764 Nussir-prosjektet gir oss muligheter innen sirkulærøkonomi

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: -Finnmark AP ønsker å støtte prosjekter som settes i gang på å få på plass industrielle muligheter på sirkulærøkonomi samt videreføring av råvarene fra Nussir-prosjektet.

Begrunnelse: Norges største utviklede kobberforekomst ligger sentralt i Vest- -Finnmark. Malmen i forekomsten vil gi verdifulle mengder gull, sølv, platina og palladium i tillegg til kobber. Senest høsten 2019 ble det påvist at Nussir-delen av forekomsten hadde enda større ressurser enn tidligere antatt. Gruven vil ifølge Nussir gi grunnlag for minst 30 års drift, og om lag 150 direkte årsverk i driftsfasen. Dette gir arbeidsplasser i hele det gamle - Finnmark fylke. Nussir-prosjektet vil kunne nyte godt av den kompetansen vi har på mineralnæring i vårt gamle fylke. Nussir ASA fikk driftskonsesjon i november 2019. I august

2020 signerte en Nussir kontrakt med den tyske kobbergiganten Aurubis AG, som sikret seg kjøp av kobbermalmen i en 10-årsperiode. Størrelsesorden på denne kontrakten er 10 milliarder norske kroner. Nussir ASA har valgt den nordnorske leverandøren Leonard Nilsen og sønn AS for utbygging av selve gruven. LNS får ansvaret for entreprenørdelen og gruvedriften under jorda. Kontrakten er på en størrelsesorden på 4 milliarder kroner over en 10-årsperiode. Disse tallene gir et perspektiv på hvor stort og viktig dette prosjektet er. Vi ønsker dog mer, i tråd med vårt partis politikk, både i historisk perspektiv, og det som vi vet vil komme i årene framover. Råvarene fra Nussir vil kunne foredles i regionen hvis man får på plass en offensiv satsning rundt dette. I tillegg er det muligheter for å bruke avgangsmasser til å bygge en ny industri der man eksempelvis kan benytte denne til byggematerialer. Dette er viktig for vertskommunen, kommunene i - Finnmark spesielt, men også for hele den nye regionen. Dette er god Arbeiderparti-politikk i tråd med det vårt parti er tuftet på. Arbeidsplasser, teknologisk utvikling, kortreist arbeidskraft, bærekraft og en miljømessig god profil.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

768 Nei til omkamp om iskantsonen

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: -Finnmark Ap støtter derfor flertallsforslaget om å holde «fast på en nordlig grense for petroleumsvirksomhet fra og med 15 prosent isfrekvens og nordover i iskantsonen».

Begrunnelse: -Finnmark Ap støtter flertallsforslaget til programkomiteen om å holde «fast på en nordlig grense for petroleumsvirksomhet fra og med 15 prosent isfrekvens og nordover i iskantsonen. Områdene sør for 15 prosent isfrekvens frem til åpent hav anses som et verdifullt område. All aktivitet, inklusive petroleumsakktivitet, må ta særlige hensyn til naturmangfoldet i tråd med oppdatert og best tilgjengelig kunnskap. Førre var-prinsippet skal legges til grunn.». Dette forslaget er i tråd med kompromisset som Arbeiderpartiet inngikk i juni i år ved behandlingen av forvaltningsplanene havområdene utenfor for Barentshavet og Lofoten, hvor Arbeiderpartiet var med å finne en god og balansert løsning mellom hensynet til miljø og gir forutsigbarhet for havnæringene. Dersom dissensen i utkastet til partiprogrammet får gjennomslag vil det medføre en innskrenking av allerede åpnete områder, hvorav deler ble åpnet av den rødgrønne regjeringa så sent som i juni 2013. Kompromisset var et resultat av en lang prosess i Arbeiderpartiet hvor det var mange ulike syn på hvor grensen for iskantsonen skulle gå. I det faglige grunnlaget for forvaltningsplanen hadde Faglig forum lagt fram to alternative innstillinger til avgrensning av «SVO Iskantsonen». En innstilling på å videreføre definisjonen med 30 prosent sannhet for is i april måned, fra de to rødgrønne forvaltningsplanene, og en innstilling på en helt ny definisjon på 0,5 prosent. Alternativet på 0,5 prosent representerte i praksis maksimal isutbredelse de siste 30 år, og trekker grensa for iskantsonen ned i de områdene som ble åpnet av et stort flertall på Stortinget for få år siden. I rapporten skrev Faglig forum for øvrig også at: «...0,5 isfrekvens vil bety at havområder der det sjeldent har forekommet havis i den siste 30-årsperioden, vil bli liggende innenfor dette området.» Ved 0,5 prosent sannhet for is i april basert på siste 30 års målinger, er det kun 3-4 timer pr år i april i gjennomsnitt med is på lokasjonen. Norge har en stolt tradisjon for å vedta helhetlige og økosystembaserte

forvaltningsplaner. Forvaltningsplanene har som formål å legge til rette for bærekraftig verdiskaping, samtidig som høstingen av havets ressurser skjer på en måte som sikrer miljøverdiene i havområdene. Forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten ble vedtatt av et bredt flertall i Stortinget 18. juni 2020, og resultatet var i tråd med det politiske håndverket som var gjort av Arbeiderpartiet. Vi fikk en helhetlig plan som veier ulike hensyn, og hvor det er lagt begrensninger i aktiviteten for å sikre en bærekraftig utvikling av havområdene våre. I denne planen slås det også fast at en ikke skal åpne opp for olje- og gassaktivitet nord for de områdene som i dag er åpnet for aktivitet. For -Finnmark Ap er det avgjørende at aktiviteten på havet gir aktivitet på land. Samtidig må vi legge til rette for stabile og forutsigbare rammebetingelse for industrien som sikrer aktivitet på sokkelen, og i Barentshavet. Det gjøres ikke ved å begrense aktiviteten i områder hvor det allerede er tildelt lisenser og det veldig sjelden har vært is. Dette rokker også med de prinsipper som er lagt til grunn for all forvaltning i Norge. Det bidrar heller ikke til stabilitet å ha kontinuerlige omkamper i spørsmål hvor det har vært gode politiske prosesser i forkant av avgjørelser.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

769 Andel av verdiskapingen fra bruk av lokale naturressurser må komme vertskommunene til gode

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må, for å oppfylle egen uttalt politikk: 1. Avvise Kraftskatteutvalgets tilrådning. 2. Få vedtatt kompensasjonsordninger til vertskommunene for vindkraft som følger de samme prinsipper som vi har for vannkraft. 3. Få gjennomført tilrådingen fra mindretallet i Havbruksskatteutvalget.

Begrunnelse: Andel av verdiskapingen fra bruk av lokale naturressurser må komme vertskommunene til gode. I over 100 år har dette vært omforent politikk i Norge. «Konsesjonslovenes far» Johan Castberg sa det slik i 1909: «Man skal til det yderste utnytte anledningen til at søke at styrke disse mer avsidesliggende og karrig utstyrte distrikter ved å la dem få en rundelig andel i de værdier som skapes indenfor deres grænser». Dette var kloke ord, og det knesatte prinsipper for inntekter til vertskommuner (og vertsfylker) i forbindelse med utbyggingen av vannkraft. Dette har senere vist seg å tjene hele Norge meget godt, og kommuner som ikke har hatt slike ekstra inntekter fra vannkraft har funnet det «vel unt». Prinsippene har blitt videreutviklet og senest befestet under daværende finansminister Sigbjørn Johnsen's ledelse i 1996. Nå pågår ganske stor utbygging av vindkraft, uten at de samme prinsippene og de samme rettigheter er ivarettatt. Dette er svært vanskelig å forstå og akseptere, og den store og økende lokale motstanden må sees i lys av dette. Storsamfunnet må kort og godt innse at man er på overtid med å få innført bedre kompensasjonsordninger til de som må tåle ulempene i sitt nærmiljø. Havbruksnæringen har eksistert i 50 år. I 2018 fikk man for aller første gang «en rundelig andel» som ble tilgodesett alle vertskommuner og vertsfylker. Men også her mangler avklaring på det som kan gi stabile og forutsigbare inntekter til det nevnte vertskap. Høsten 2019 leverte et ekspertutvalg en tilrådning som bryter fundamentalt med den kloke fordelingspolitikken som har eksistert innenfor vannkraft. Kommunene og fylkene skal fratas store inntekter og staten skal ha mer. Utvalget sier for øvrig lite eller ingenting om beskatningen av vindkraft, noe som må være en

stor forsømmelse. I november 2019 leverte et partssammensatt utvalg en utredning benevnt «Skattlegging av havbruksvirksomhet». De som er benevnt ekspertene i utvalget (seks personer) dannet et flertall og anbefaler blant annet en statlig grunnrentebeskatning. Partsrepresentantene (tre personer fra h.h.v. KS, LO og NHO) utgjorde et mindretall. De anbefaler å videreføre den vedtatte ordningen og fordelingsmodellen som heter «Havbruksfondet» samt en marginal produksjonsavgift som betaling for leie av arealene i den kommunale sjøallmenningen. I Arbeiderpartiets distriktsmanifest heter det blant annet: • De særnorske ordningene innenfor vannkraft som skaper en rettferdig fordeling må opprettholdes, styrkes og overføres til andre kraftområder. • At vertskommunene skal sikres stabile forutsigbare inntekter for bruk av areal og for å tilrettelegge for nytt areal for oppdrettsnæringen, også når det ikke er vekst.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

770 Oljeterminal på Veidnes

-Finnmark Arbeiderparti

Forslag: -Finnmark Arbeiderparti krever at regjeringen tar signalene fra Stortinget, industrien og fagforbundene på alvor og snarest sikrer en realisering av en terminal på Veidnes i Nordkapp kommune.

Begrunnelse: -Finnmark Arbeiderparti sitt tidligere krav om ilandføring av Johan Castberg til Veidnes opprettholdes. Arbeiderpartiet har i tidligere vedtak gjort det helt klart at ringvirkninger i form av ilandføring skal ligge til grunn for olje- og gassutvinning på -Finnmarkskysten. Olje- og gassutvinning i Barentshavet innebærer risiko for vår aller viktigste næring; fiskeri. Denne risikoen skal ikke tas uten at det kompenseres i form av flest mulig ringvirkninger Etter -Finnmark Arbeiderpartis mening vil det konseptvalg, som Equinor nå legger opp til, ikke gi ønskede lokale ringvirkninger. Det er stor politisk enighet i -Finnmark og landsdelen for øvrig, om en terminallagring av oljen på Veidnes. For -Finnmark Arbeiderparti er det et ufravikelig krav at ressursene som hentes opp fra Barentshavet utenfor -Finnmarkskysten, skal også gi størst mulig ringvirkninger i samme område, samt i landsdelen for øvrig. -Finnmark Arbeiderparti er klar på at et konsept med omlastingsterminal på Veidnes vil gi større ringvirkninger i -Finnmark og helt i tråd med Statoils (Equinor) egen beslutning annonsert i Nordkapp 12. februar 2013, skape et bedre grunnlag for en mer fleksibel utvikling i Barentshavet. -Finnmark Arbeiderparti vil peke på at det er funnet olje på ulike felt som skal i produksjon og det rasjonelle må være at oljen fra Johan Castberg må sees i sammenheng med andre funn i området. -Finnmark Ap mener at Equinor, Lundin, ENI og OMV sammen med lokalt og regionalt næringsliv, og det politiske miljøet i -Finnmark, må intensivere arbeidet med å jobbe fram en løsning, som sikrer at det blir bygget ut en oljeterminal på Veidneset i Nordkapp.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

825 Et krafttak for naturen

Troms Arbeiderparti

Forslag: Uerstattelig natur og biologisk mangfold forsvinner i et voldsomt tempo. Forskere regner med at arter blir utryddet mellom hundre og tusen ganger raskere enn det som er naturlig. Menneskelige inngrep i naturen har stor ødeleggende effekt på det biologiske mangfoldet, det forstyrrer økosystemet og setter naturen i ubalanse. Gjennom internasjonale avtaler har vi tidligere forpliktet oss til å stanse tapet av naturmangfold fra 2020, mens Stortinget har gått inn for at 15 % av tidligere ødelagt natur skal restaureres innen 2025. Likevel ser vi i dag at vi har en regjering som ikke tar ansvar for vårt felles naturmangfold. Skal disse ambisiøse målene nås må vi handle raskt og kraftfullt. Derfor må miljøforvaltningen styrkes slik at politikk blir til handling. Tap av biologisk mangfold kan få enorme konsekvenser og er en av de største utfordringene vi står overfor. Derfor mener AUF at målene må skjerpes ytterligere. Over 4000 arter står på den norske rødlista over trua arter, hvorav over 1000 er kritisk eller sterkt truet. I dag har vi bare tretten arter som har status som prioritert art. AUF mener at Norge bør ta et ansvar for å gjennomføre sine forpliktelser for å hindre ødeleggelsen av det biologiske mangfoldet, og mener derfor antall prioriterte arter må økes til rundt 400 innen 2025. Troms Arbeiderparti vil:

- Øke bevilgningene over statsbudsjettet for å sikre norsk naturmangfold.
- Målet om restaurering av ødelagt norsk natur økes til 20 % innen 2025
- Styrke kartleggingen av norsk natur og ferdigstille et økologisk grunnkart innen 2025
- Bevaring av myr og våtmark
- Øke antall prioriterte arter til ca. 400 innen 2025, samt øke antall utvalgte naturtyper til rundt 50
- Økt innsats mot fremmede arter
- Vern av mer sårbar natur
- Følge opp anbefalinger fra grønn skattekommisjon
- Øke støtten til internasjonalt miljøarbeid

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

838 Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at vasskraftkommunane fortsatt skal ha dei kraftinntektene dei har i dag.

Surnadal Arbeiderparti

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at vasskraftkommunane fortsatt skal ha dei kraftinntektene dei har i dag.

Begrunnelse: Konesesjonskrafta er ei avståing av kraft frå kraftprodusentar til dei kommunar og regionar som har kraftinngrepa. Om ordninga blir erstatta av auking i grunnrenteskatten, vil staten omfordele inntektene mellom alle kommunar - og balansere det mot andre typer tilskot. Den foreslåtte endringa vil føre til at ein lausriver verdiskapinga frå dei områda som stiller naturen til disposisjon.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

842 Arbeiderpartiet må være en pådriver for at plast, nasjonalt og internasjonalt, ikke havner i naturen.

Surnadal Arbeiderparti

Forslag: Arbeiderpartiet må være en pådriver for at plast, nasjonalt og internasjonalt, ikke havner i naturen.

Begrunnelse: Det er et stort internasjonalt problem at mye av plasten som blir produsert havner i naturen. FN har vedtatt 17 bærekraftsmål, og et av de er «Rent hav» Som medlem i FN har vi forpliktet oss til å ta plastproblemet på alvor.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

845 Iskanten

Troms Arbeiderparti

Forslag: Havforvaltning er viktig i Norge, vi har store havområder på seks-sju ganger landarealet. Disse områdene er svært rike på ressurser. Aktiviteter og verdiskaping i disse havområdene må baseres på en faglig og kunnskapsbasert tilnærming som ivaretar de store natur- og miljøverdiene. Norge har etablert forvaltningsplaner for Barentshavet og Lofoten, Norskehavet og Nordsjøen-Skagerrak. Formålet med forvaltningsplanene er å legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av ressurser og goder i havet, samtidig som økosystemets produktivitet og naturmangfold opprettholdes. Arbeidet med revidering av forvaltningsplanen for Barentshavet inkluderer spørsmålet om hvordan man definerer den såkalte iskantsonen. Iskantsonen er området der fast is går over til åpent hav. Utbredelsen varierer med årstidene, og betegnes som et biologisk «hot spot» med algeoppblomstring om vår og sommer, og et viktig matfat for fisk, sjøfugl, sel, isbjørn og grønlandshval. Slik sett er iskantsonen et unikt økosystem og et svært produktivt havområde. I 2019 kom Faglig Forum - det faglige samarbeidet mellom en rekke etater som gir innspill til forvaltningsplanen - med sine vurderinger av hvordan iskanten kan defineres. Flertallet i forumet anbefaler at iskanten defineres som et område med såkalt 0,5 % isfrekvens, fordi de sårbare områdene er avhengige av iskantens dynamiske natur. Både forskning og miljøfaglige råd har vist at forurensning og oljeutslipp kan få store økologiske konsekvenser for iskantsonen og dens funksjon og produktivitet. Stortingets behandling bestemmer vil avgjøre hvordan Norge i fremtiden forvalter store naturverdier og næringsinteresser i store havområder. Troms Arbeiderparti mener at kunnskap må ligge til grunn for politiske prioriteringer og forvaltningsvedtak. Når regjeringen har lagt fram sitt forslag til definisjon av iskanten, anbefaler Troms Arbeiderparti at Arbeiderpartiets stortingsgruppe baserer politikken på faglige råd fra Faglig Forum om 0,5 % isfrekvens, der ny kunnskap tilsier at arts- og biologisk mangfold i hele vannsøylen og områdets sårbarhet må tillegges større vekt enn tidligere. En dynamisk iskant eller flytting av iskantsonen nordover kan ikke være aktuelt. Troms Ap vil

påpeke at en slik definisjon av iskanten ikke utelukker aktivitet og næringsvirksomhet i området, men at dette må innebære at man tar særlige hensyn til produktiviteten i økosystemene og at miljøfaglige råd vektlegges for hvilken aktivitet som kan drives forsvarlig og bærekraftig. Det ligger store muligheter for utvikling av en rekke nye næringer i nord generelt og Barentshavet spesielt. Med en offensiv politikk for bærekraftig utvikling kan dette gi Nord-Norge en særlig posisjon i det grønne skiftet, basert på de unike og fornybare ressursene i landsdelen. Forutsetningen er at utviklingen skjer kunnskapsbasert og innenfor rammen av miljømessig bærekraft og klimahensyn. Arbeiderpartiet har større ambisjoner om en langt mer aktiv næringspolitikk enn dagens regjering. Vi må lage planer for hvordan vi skal bygge sterke, bærekraftige industrier basert på de næringsklyngene oljealderen skapte: Innen karbonfangst, -bruk og -lagring, flytende havvind, hydrogen, ren, kraftforedlende industri, klimavennlig skipsfart og sirkulærøkonomi. Vi vil ha en tydelig plan for å øke eksporten, og vi vil legge til rette for at nye næringer bygges opp parallelt med fortsatt olje- og gassvirksomhet, slik at vi er beredt når petroleumsinntektene går nedover.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

878 Samla innsats for klima og natur

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti meiner at: - Noreg må arbeide aktivt for internasjonal anerkjenning og vern av klimafordrivne gjennom internasjonale og regionale avtalar. - Noreg må auke finansiering og bistand for å førebygge tap og skade og hjelpe klimafordrivne. - Flyktningskonvensjonen skal ha ein tilleggsprotokoll som omhandlar klimaflyktningar.

Begrunnelse: Rapportane frå FN sine vitskapspanel gir sterk grunn til bekymring, og stiller nye krav til vår generasjon politikarar. Det trengs store og små tiltak på alle område, men løysingane må henge saman med kvarandre og ikkje minst knytast til samfunnsbygging for ei framtid folk ønsker å ta del i. Nøkkelen til å løyse dei store utfordringane i vår tid ligg i ein tydeleg sosialdemokratisk politikk som kan bygge brei oppslutning om naudsynte tiltak. Arbeiderpartiet må frå og med 2020 legge større vekt enn hittil på ein politikk som skal bidra til å førebygge dei største klimaendringane. Partiet må definere tydelege tiltak som sterkt og snarleg reduserer utslepp av klimagassar, tap av natur og forureining/forsøpling. Ein Ap-leidd regjering må stå for ein heilskapleg miljøinnsats som samtidig sørger for næringsutvikling og sikrar omfordeling og gode fellesløysingar. Arbeiderpartiet skal vere ein tydeleg og sterk forkjempar for internasjonale avtalar som sterkt reduserer både utslepp, naturødeleggingar og konsekvensar av klimaendringar. Klimafordrivne For Noreg er det skissert eit klima som er både våtare og mildare i framtida. For andre deler av verda kan stader som i dag er busette, bli ubeboelege. Ekstreme nedbørs- og tørkeperiodar og naturkatastrofar skjer oftare, og me må allereie no sette inn tiltak i områda vi veit vil rammast hardest. Ifølge FN vil kring 150 millionar menneske vere på flukt som følgje av klimaendringane innan 2050. I snitt forlèt allereie 25,3 millionar menneske heimane sine på grunn av klimarelaterte problem – kvart år (IDMC). Dagens flyktningskonvensjon omfattar ikkje klimaflyktningar. Konsekvensen kan bli fleire millionar menneske som ikkje har nokon trygg stad dei kan opphalde seg lovleg.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

879 Isgrensa

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti meiner at: - Isgrensen må definerast med utgangspunkt i de faglege råda frå Norsk Polarinstitutt. - Områda i iskantsonen må ikkje omfattast av TFO-ordninga. - Det må være en buffersone opp til isgrensen, der det ikkje blir delt ut konsesjonar. - Oljeleitinga i Barentshavet og andre sårbare område må stoppast.

Begrunnelse: Definisjonen av Isgrensa er viktig av to grunnar: For vern av sårbare og produktive økosystem i eit særleg verdifullt og sårbart område, og som ei nordleg grense for petroleums-aktivitet. 25. konsesjonsrunde er utsett til etter forvaltnings-planen for Barentshavet – Lofoten er ferdig behandla. Arbeiderpartiet må legge avgjerande vekt på råd frå uavhengige forskingsinstitusjonar som Norsk Polarinstitutt/Havforskningsinstituttet når forvaltningsplanen blir lagt fram for Stortinget våren 2020.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

880 Natur

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti mener at: - Norsk natur skal forvaltes av fellesskapet. - Naturområder som er spesielt viktige for friluftsliv må bevares. - Strandsonen må beskyttes, og holdes tilgjengelig for allmenn ferdsel. - Det marine biologiske mangfoldet må bevares, og naturverdier på havbunnen må beskyttes. - Plan- og bygningsloven må styrkes som overordnet lov i arealsaker. - Klima og naturmangfold bør inn i formålsparagrafen til Plan- og bygningsloven. - Adgangen til innsigelser og rettslig prøving i saker som gjelder naturverdier/klimautslipp må ikke svekkes. - Mer kunnskapsbasert arealforvaltning – systematisk kartlegging og overvåking av natur. - Vurdere krav om arealregnskap (klimaregnskap) for å belyse aggregerte effekter for naturmangfold og klima. - Ap skal bruke vern etter Naturmangfoldlova meir aktivt for langsiktig sikring av viktige område som fyller føresetnadane i lova. - Område med særleg verdifull vestlandsnatur og bynære rester av natur- og kulturlandskap bør vernast i større grad enn i dag. - Det bør vurderast betre verkemiddel for langsiktig vern av natur i byområde med stort utbyggingspress.

Begrunnelse: Tapet av natur og arts mangfald er ein trussel på nivå med klimaendringane, ifølge FNs naturpanel. Menneska har gjort betydelege endringar på tre fjerdedelar av jordas landoverflate. Kampen står ikkje berre i Amazonas, men også her heime. Å hindre tap av natur heng saman med klimamål, folkehelse, kultur og friluftsliv, og må vere ein viktig del av sosialdemokratisk politikk for å møte klima- og miljøutfordringane. Fjellområde, fjordlandskap og ikkje minst «kvardagsnaturen» vi har rundt oss må forvaltaast for framtida. Det er viktig at

naturforvaltningen er kunnskapsbasert og at «Føre-var-prinsippet» vektlegges. Vern av naturområder er ikke et mål i seg selv, men et viktig virkemiddel for å bevare det biologiske mangfoldet, og sikre at naturen skal være tilgjengelig for alle. Alle skal ha tilgang til å ferdes i strandsone, fjell, skog og mark. Et rikt naturmangfold har en økonomisk og samfunnsmessig verdi, som seg selv som det er vanskelig å måle. Naturen tilhører oss alle, og vi har i felleskap et ansvar for å berge både artene og naturtypene for framtidige generasjoner. Lov om forvaltning av naturens mangfold bør være styrende i dette arbeidet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

881 Marin forsøpling

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti vil: - Heve og fjerne mest mogleg av kvikksølvet frå ubåten U-864 ved Fedje - Ha avfallshandteringsanlegg i fleire små hamner og gratis levering av marint avfall frå båtar

Begrunnelse: Storparten av næringane langs kysten er avhengig av havet. Giftig avfall og marin forsøpling er alvorlege utfordringar. I tillegg til det store problemet med plast, er det også vesentleg forureining frå tauverk, garn og teiner etc. som blir liggjande på havbotnen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

882 Flomforebygging, overvannshåndtering og drikkevatt

Vestland Arbeiderparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti meiner at: - Flomforebygging og overvannshåndtering må bli del av all planlegging. - Det må sikrast ein betre og meir heilskapleg forvaltning av vann- og avløpsnett. - Det må etablerast ein sterkare beskyttelse av vasskjelder til drikkevatt. - Staten må bidra til at kommunane kan auke innsatsen for å utbetre vann- og avløpsnett, som til dømes med rentekompensasjon.

Begrunnelse: Dagens avløpsnett er ikkje dimensjonert for framtida. Auka nedbørsmengder og fleire kraftige regnskyll på kort tid aukar faren for både forureining av drikkevasskjelder og flaum som skadar infrastruktur. Det er berekna at vann- og avløpssystemet i Norge treng investeringar på 280 milliardar kroner for å vere i forsvarleg stand. Reint drikkevatt handlar om folkehelse og beredskap.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

883 Transport

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeidarparti vil: - Arbeida for å sikra framtidige anbod i kollektiv-transporten vert stilt krav om miljøvennleg teknologi, t.d. fornying av snøggåttane i Vestland fylke med miljøvennleg drivstoff. - Innføre krav om klimarekneskap for å redusere omfanget av at råvarer sendast ut av Norge for ferdigproduksjon i andre land, og så returnerast.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

884 Vindkraft

Vestland Arbeidarparti

Forslag: Vestland Arbeiderparti mener at: - Det må ikke gis nye konsesjoner til vindkraftanlegg på land før konsekvensene av utbygd vindkraft og gitte konsesjoner er tilstrekkelig kartlagt. Dette skal gi grunnlag for en politisk beslutning om det skal bygges flere landbaserte vindmøller i Norge. - Arealplaner for eventuelle nye vindkraftanlegg på land må heretter behandles etter plan- og bygningsloven. - Vestland Arbeidarparti meiner at kommunane skal ha lokal sjølvråderett når det gjeld avgjersler om etablering av vindturbinar i eigen kommune - Arealplaner for eventuelle nye vindkraftanlegg på land må heretter behandles etter plan- og bygningsloven - Det må vurderast korleis regionale planar kan få meir å seie. - Det må stilles langt strengere krav til dokumentasjon i konsesjonssøknader og konsekvensutredninger av vindkraftanlegg på land. Det er avgjerande at søknadane er transparente slik at vurderingane som blir lagt til grunn er opne. - Det må leggjast til grunn eit oppdatert kunnskapsgrunnlag slik at ein får best mogleg handtering av natur og miljøhensyn. - Det må stillast tydelege og strenge krav til konsekvensutgreiingar i samband med vindkraftutbyggingar der naturmangfaldslova og miljøforvaltninga blir sterkt vektlagt. - Konsekvensane for naturleg karbonlagring må inngå i vurderinga, og det må utarbeidast eit klimarekneskap for utbyggingane. - Framtidige konsesjoner må ha ein tidsfrist for igangsetting, slik plan og bygningsloven har, med ein oppstart innan 3 år, og der det er mogleg å søkje om utsett frist inntil to år. - Kommunane som stiller område til disposisjon må få ein føreseieleg kompensasjon og ein rettferdig del av verdiskapinga. Dette vederlaget må fastsettast nasjonalt slik at det ikkje må vere opp til kvar kommune å forhandle. - Vindkraft må underlegges samme lokale skatter som stor vannkraft: Naturressursskatt, konsesjonsavgift og avståelse av konsesjonskraft til kommunene. - Friinntekten i kraftskatten må økes slik at normalavkastning ikkje rammes av grunnrenteskatten. - Det er viktig at det vert utarbeidd ein modell for å unngå at vindkraftutgifter medfører auke i nettleige for det lokale kundenettet. - Vestland arbeidarparti vil ikkje ha utbygging av vindkraft i urørd natur eller på bekostning av viktige verdiar knytt til natur, landskap, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv, og som er i strid med kommunestyrevedtak. Vindkraft til havs skal utviklast i samråd med havbruk- og fiskeinteressene. - Det må framleis seiast nei til vindkraftutbygging i Stølsheimen og områda vestanfor.

Begrunnelse: Klimasatsingen i Norge er avhengig av legitimitet i befolkningen. Allerede gitte konsesjoner for landbaserte vindkraftanlegg vil legge beslag på et areal som er 50 % større enn det samlede norske tettstedsarealet, og 10 ganger større enn Norges samlede industriareal. Siden utbyggingene er så kontroversielle og omfangsrike, trengs det tid til å utrede konsekvensene av allerede gitte konsesjoner før det vurderes å utstede nye. Sjølv om regjeringa har «skrinlagt» Nasjonal ramme for vindkraft på land held fleire utbyggjarar fram arbeidet med sine gigantplanar. Vestland Arbeiderparti seier framleis nei til utbygging av vindkraft i Stølsheimen og områda vestanfor. Planane vil industrialisere store areal med viktig og sårbar natur, og natur- og friluftsområde i eit av dei mest verdifulle fjellområda i regionen vil forringast. Utbygging av fornybar energi er ikkje berre problemfri, og det finst betre alternativ enn storskala utbygging i t.d. Stølsheimen. Vi treng en nasjonal politikk som veg ulike omsyn mot kvarandre på ein meir betryggande måte. Arealplanlegging etter plan- og bygningsloven er en viktig del av demokratiet i Norge. I Norge planlegges i dag alle store infrastrukturtiltak som veianlegg, flyplasser, akvakulturanlegg eller store industrianlegg etter plan- og bygningsloven. Vindkraftanlegg blir imidlertid behandlet etter energiloven og er unntatt fra arealplanlegging og de fleste kravene i plan- og bygningsloven. Dette medfører mindre dokumentasjons- og utredningskrav og svakere medvirkning. Det er en betydelig kraftreserve knyttet til oppgradering av dagens vannkraftverk, og det er åpenbart at miljøkonsekvensene ved oppgradering av dagens vannkraftanlegg er betydelig mindre enn ved en storstilt utbygging av vindkraftindustri i Norge. Men på grunn av skatteregler er det vanskelig å finne lønnsomhet i opprusting av vannkraftverkene. Vindkraft til havs har også et svært stort potensial. Det kan etableres uten tilsvarende arealkonflikter som vindkraft på land. Etablering av anlegg til havs vil gi en jevn og optimal vindproduksjon og har potensial for storstilt krafteksport. Norge har i dag et verdensledende, kompetent offshoreteknologimiljø. Denne kompetansen bør stimuleres til storstilt utvikling og utbygging av offshore vindparker over hele verden. Det må satses på forskning og utvikling og etableres støtteordninger, slik at teknologiutviklingen kan gå raskere.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for partiprogram

16 Innkomne forslag - Organisasjon

674 Verving

Fredrikstad Arbeiderparti

Forslag: Avholde verveskolering sammen med AUF Utarbeide klare informasjonsskriv med info, tips og triks til de som verver Se på mulighetene til å revitalisere arbeidet med 'arbeidsplasskontakter' Økt fokus på rekruttering i fagbevegelsen Sjekke ut muligheter for digital verveblokk og andre relevante hjelpemidler Lokale vervepremier; fysiske ting, men også eksempelvis videohilsen fra sentrale politikere, politisk lunsj med ordfører, partileder, representanter fra partistyret etc.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

786 Evaluering av regelverket mot trakassering

Akershus Arbeiderparti

Forslag: Akershus Ap ønsker en evaluering av våre trakasseringsbestemmelser med hovedvekt på hvordan varslere har opplevd det nye regelverket som vi har hatt de siste to årene.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

787 Diplomer og underskrifter

Arendal Arbeiderparti

Forslag: Diplomer for medlemskap i Arbeiderpartiet skal undertegnes den til enhver tid valgte leder av Arbeiderpartiet.

Begrunnelse: Utdeling av diplomer er en fin måte å hedre partimedlemmer for lang og tro tjeneste og for et langt medlemskap. På årsmøte i Eydehavn og Saltrød Arbeiderlag i desember 2018 ble det delt ut merker og diplomer. Vi fikk en reaksjon fra et medlem som nå er 88 år og fikk 60-års jubileumsdiplom. Han mente at diplommet ikke hadde verdi hvis ikke den var undertegnet av partiledelsen slik som tidligere. Selvsagt er dette mer «stas» enn de diplomene som nå deles ut. Arendal Arbeiderparti ber om at Arbeiderpartiet gjør om på den nåværende praksis og utarbeider nye diplomer med plass for underskrifter. Det er ønskelig at partiledelsen undertegner diplomene som deles ut.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

799 Innkreving av kontingent

Midtre Gauldal Arbeiderparti

Forslag: Innkreving av kontingent. Midtre Gauldal Ap forslår at det nye innkrevingssystemet for medlemskontingenten blir videreutviklet slik at det blir en funksjon for påminnelse. I tillegg bør det være mulig for eldre medlemmer å få faktura tilsendt. Det er flere som ikke benytter mail. Dette for å unngå at våre tillitsvalgte bruker mye av sin tid på å ringe rundt for å minne om manglende betaling, for i de aller fleste tilfeller så skyldes det en forglemmelse fra medlemmene sin side.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

800 Introduksjons-medlemskap i Arbeiderpartiet

Inderøy Arbeiderparti

Forslag: Inderøy Arbeiderparti er skeptisk til bruk av introduksjons-medlemskap som et verktøy for verving av nye medlemmer. Arbeiderpartiet er ikke på billigsalg. Ønsker du å bli medlem og få din stemme hørt i partiet, så bør fullverdig medlemskap tegnes. Inderøy Arbeiderparti ber landsmøtet vurdere om introduksjons-medlemskap skal avskaffes, eventuelt benyttes uten at introduksjons-medlemmer er fullverdige medlemmer (kun tale og forslagsrett). Introduksjons-medlemmer bør ikke regnes med som en del av medlemstallet ved beregning av antall delegater til landsmøter, årsmøter, nominasjonsmøter og representantskap.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

804 Introduksjonsmedlemsskap Arbeiderpartiet.

Trøndelag Arbeiderparti

Forslag: Det innføres introduksjonsmedlemskap til medlemmer av LO s forbund for 50 kr med samme rettigheter som AUF.

Begrunnelse: Det kollektive medlemskapet med LO var en bærebjelke i Arbeiderpartiets politikkutvikling. Det la grunnlaget for retningen på politikken og derigjennom oppslutning til å ha ledet nasjonens utvikling til dit vi er i dag. Et av de beste land i verden å bo og leve i. Det har ikke vært en selvfølge. Norge som nasjon var for et fattig med det man trodde var marginale naturgitte ressurser. Når vi først oppdaget ressursene vannkraft, olje og gass eller havbruk så evnet vi å utvikle og skape verdiskaping i hele nasjonen, men ikke minst sikret vi at ressursene og verdiskapingen kom fellesskapet til gode. Det unike med modellen knytta til kollektivt medlemskap var at det koblet de fremste tillitsvalgte tettere til Arbeiderpartiet. Tillitsvalgte som var valgt av de ansatte til å bidra til å utvikle og sikre sin virksomhets fremtid. De som satt i krevende forhandlinger med ledelsen, kanskje som styremedlemmer i bedriften. De tillitsvalgte og LO skapte Arbeiderpartiet. Fra et parti som var en marginal bevegelse uten oppslutning til et større parti med grunnverdier, kunnskap og et bredt engasjement for politikkutvikling. Som så ble til det partiet som bygde nasjonen og skapte fellesskapsløsningene. Tillitsvalgte rundt omkring på arbeidsplassene har en stor og viktig rolle. De kjenner på utfordringene samtidig som de ser mulighetene. De er gitt tillit av sine kollegaer. Noen sitter i styret sammen med ledelsen og tar beslutninger som skal stå seg i tiår. Disse sentrale personene i vår bevegelse er dessverre ikke lenger en naturlig del av vårt parti. I en situasjon hvor man skulle tro at samfunnet er i ferd med å gå mot høyreekstremeretning og en politisk avmakt er det et paradoks at LO samtidig øker sin oppslutning i en situasjon hvor arbeidslivet med nye bransjer blir mere krevende og organisere, mens Arbeiderpartiet oppslutning går ned i både valg og antall medlemmer. Da må det være lov og

spørre seg om det finnes grep som kan snu utviklingen. Labour innførte et introduksjonsmedlemskap for LO medlemmer for noen år siden, og økte medlemsmassen med det dobbelte over kort tid, samt oppslutting. Vi har erfaring fra vår egen ungdomsorganisasjon og på at dette fungerer, hvor blant annet mellom 80 – 90% av AUF i Trondheim/Trøndelag sine medlemmer er introduksjonsmedlemmer. Det kan være enkeltsaker som gjør at de melder seg inn på den enkelte bedrift, ved den enkelte virksomhet eller fagforening. Men det vil være politisk engasjement som er den utløsende årsakene, og man kan jo risikere at de etter et år med introduksjonsmedlemskap vill kunne finne på å bli fast medlem, noe som sikkert kommer an på hvordan de blir tatt imot av partiet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

833 La oss evaluere Ap's skjebnevalg før det er for sent

Fredsforum

Forslag: Meningsmålingene tyder vi går mot tidenes krisevalg for Arbeiderpartiet. Litt over 20 år etter Jaglands krav om 36,9 kan AP teoretisk lande på det halve. La oss ikke gjøre som Trump og klage på valgresultatet når det er for seint. AP må nå mens vi kan justere kursen finne ut hvordan vi kan snu nedgang til oppgang og frustrasjon hos velgerne til engasjement og tro på partiet. AP må sette ned en **hurtigarbeidende** gruppe som ikke styres av ledelsen, som ser på hvordan partiet kan justere profil og saksstandpunkter slik at vi endrer kursen og sikre flertallet for en ny Regjering og AP som Norges fortsatt største parti. Oslo AP mener det nye AP må oppfattes i større grad som et folkelig parti som støtter sakene som folk er opptatt av og som et parti som er opptatt av fellesskapet og folk flest. Eksempler på viktige saker er mange, og utfordrende er det at vi ofte er på feil side: AP kan ikke bidra til nedleggelse av Ullevål sykehus, når byens befolkning vil beholde det og alle fagmiljøene og fagforeningen støtter at Ullevål består. AP må ta rev i seilene før det er for sent og gå imot gigantomani i Regjeringskvartalet som ingen støtter. Det er utrolig tragisk at vi her først kunne begynne å tenke nytt etter at Y-blokkas umistelige verdier var historie. Vi må finne sakene folk er opptatt og løfte dem: flere forslag ligger inne fra Fredsforum: Grønn transport, kontroll over vindkraftutbygging Vårt Parti- Nedenfra og opp, ikke ovenfra og ned!

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Forslag vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 1 Formål

Forslag 904

Sentralstyret

Forslag: Endre formålsparagraf (§1) Gammel tekst: Arbeiderpartiet vil skape et rettferdig samfunn som sikrer alle menneskers likeverd. Vi bygger på verdiene frihet, likhet og solidaritet. Vi ønsker en verden uten krig og fattigdom, der frie og likestilte mennesker har innflytelse på sine livsvilkår, der menneskene lever i harmoni med naturen, og der

kapitalistisk utbytting bekjempes. Arbeiderpartiet vil videreutvikle vårt land som et demokratisk samfunn, og vi samarbeider med mennesker som kjemper for demokrati og menneskerettigheter i andre deler av verden. Arbeiderpartiet vil stimulere toleranse og mangfold og bekjempe alle former for diskriminering. Vi vil bygge på et samvirke mellom arbeid og kapital, og ut fra vårt grunnsyn vil vi utvikle folkets vilje til samfunnsansvar og samfunnsmakt. For å virkeliggjøre formålet vil Arbeiderpartiet søke oppslutning i demokratiske valg. Våre sosialdemokratiske verdier skal være retningsgivende for vårt politiske arbeid. Ny tekst: Arbeiderpartiet vil skape et sosialdemokratisk samfunn der individer har frihet til å leve gode liv i trygghet og fellesskap, uansett hvem de er. Vi vil sikre dette gjennom små økonomiske forskjeller, universelle tjenester, likestilling, maktfordeling, likhet for loven og et sterkt demokrati – i hele landet. Arbeidet vårt skal være tuftet på kunnskap og erfaring, og bygger på verdiene frihet, likhet og solidaritet. Jorda tåleevne er en absolutt ramme for vår politikk. Økonomisk vekst må skje innenfor denne rammen. Dissens: Økonomisk vekst må begrenses av denne rammen. (Ragni/ Ingrid) Vi skal utvise solidaritet med nåværende og fremtidige generasjoner, gjennom bærekraftige og rettferdige løsninger. Vi vil ha et samfunn som legger til rette for fagorganisering. Fagorganisering og bedriftsdemokrati skal bidra til fordeling av makt og innflytelse i arbeidsliv og sikre rettferdig fordeling av verdiskapingen. Vi legger blandingsøkonomi til grunn for vår politikk, og gjennom regulering av markedet kjemper vi mot kapitalistisk utbytting av mennesker og natur. Arbeiderbevegelsens solidaritet stanser ikke ved landegrensene. Vi vil samarbeide med mennesker i alle land som kjemper for demokrati og menneskerettigheter, og arbeide for forpliktende internasjonalt samarbeid. Våre politikere og tillitsvalgte skal til sammen være representative for det samfunnet vi søker å styre. Våre sosialdemokratiske verdier skal være retningsgivende for vårt politiske og organisatoriske arbeid.

Begrunnelse: Landsmøtet i 2019 vedtok at Arbeiderpartiet måtte være tydelige på de verdier og den samfunnsutviklingen vi ønsker. Det har vært nedsatt et eget verdigruppe som blant annet har sett på formålsparagrafen.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 3 Medlemskap

Forslag 703

Vestre Toten Arbeiderparti

Forslag: Tillegg til vedtektenes bestemmelser om kontingent: Dersom kontingent ikke er innbetalt innen fristen og det foreligger minst en purring med 2 ukers frist kan medlemskapet avsluttes av kommunepartiet.

Begrunnelse: I medlemsregisteret er medlemmene registret lenge etter at de ikke har betalt. Dette er med på å skape forvirring rundt når en ikke lenger kan regnes medlem.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 7 Landsmøtet

Forslag 896

Sinsen og Carl Berner Arbeiderpartilag

Forslag: Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte eller representantskap i AUFs fylkeslag, et fylkespartis årsmøte eller representantskapsmøte, Forslag til tillegg: eller Kvinnenettverkets fylkeskonferanse.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Forslag 901

Sentralstyret

Forslag: Ny ordlyd § 7 punkt 3. Ta ut ordet årsmøte i andre avsnitt. Gammel tekst: Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte eller representantskap i AUFs fylkeslag, et fylkespartis årsmøte eller representantskapsmøte. De skal sendes inn til sentralstyret senest fire måneder før møtet. Slike forslag fra en partiavdeling, et kommuneparti eller årsmøte i AUFs fylkeslag skal sendes inn til sentralstyret gjennom fylkespartienes styrer. Fylkespartiets styre skal innstille på forslagene som blir oversendt sentralstyret på bakgrunn av forslaget og dets begrunnelse. Landsstyret og Sentralstyret har forslagsrett. Alle forslag, uansett forslagstiller, som medfører endring i partiets vedtekter må være innsendt til sentralstyret senest fire måneder før landsmøtet. Saksdokumentene til landsmøtet skal sendes organisasjonen senest fire uker før møtet finner sted. Ny tekst: Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte eller representantskap i AUFs fylkeslag, et fylkespartis årsmøte eller representantskapsmøte. De skal sendes inn til sentralstyret senest fire måneder før møtet. Slike forslag fra en partiavdeling, et kommuneparti eller årsmøte i AUFs fylkeslag skal sendes inn til sentralstyret gjennom fylkespartienes styrer. Fylkespartiets styre skal innstille på forslagene som blir oversendt sentralstyret på bakgrunn av forslaget og dets begrunnelse. Landsstyret og Sentralstyret har forslagsrett. Alle forslag, uansett forslagstiller, som medfører endring i partiets vedtekter må være innsendt til sentralstyret senest fire måneder før landsmøtet. Saksdokumentene til landsmøtet skal sendes organisasjonen senest fire uker før møtet finner sted.

Begrunnelse: I første avsnittet står det at AUF kan sende inn landsmøteforslag hvis det er behandlet av et årsmøte eller på et representantskapsmøte i et AUFs fylkeslag. I andre avsnitt er det misvisende at det står årsmøte foran AUF. Representantskapet i AUF skal ha mulighet til å sende inn landsmøteforslag via fylkespartienes styrer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 8 Landsstyret Forslag 681

Nordre Land Arbeiderparti

Forslag: Tillegg i § 8 nr. 2: «Landsstyret består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF som velges av AUF selv, to representanter fra fagbevegelsen som velges av fagbevegelsen selv, samt to representanter fra hver stortingsvalgkrets».

Begrunnelse: En sterkere tilknytning til fagbevegelsen. Arbeiderpartiet ble stiftet i 1887 av fagbevegelsen, og den sentrale samarbeidskomiteen har fungert siden 1928. Fagbevegelsen representerer hverdagslivets eksperter. Derfor har kontakt med fagbevegelsen alltid vært høyt prioritert for Arbeiderpartiet. Samarbeidet med fagbevegelsen gjør løsningene mer solide og er en viktig forutsetning for å kunne utjevne sosiale forskjeller. I arbeidslivsmanifestet til Arbeiderpartiet står det følgende: «Den sosialdemokratiske arbeidslivsmodellen er grunnlaget for et trygt og velorganisert arbeidsliv. Samarbeidet mellom myndigheter og arbeidstakerorganisasjoner har vært avgjørende for å sikre arbeidstakernes rettigheter og håndtere økende krav til omstilling» Videre i manifestet står det at: «Arbeiderpartiet ikke vil overlate samfunnsutviklingen til markedskreftene hvor hver enkelt bli stående alene. Arbeiderpartiet vil styre samfunnsutviklingen og sikre den sosialdemokratiske arbeidslivsmodellen også i fremtiden. Tillit mellom ledelse og arbeidstakere og styring basert på samarbeid med de ansatte er et viktig grunnlag for den sosialdemokratiske arbeidslivsmodellen. De ansattes kunnskap og kompetanse er viktig for at det skal fattes gode beslutninger til beste for virksomheten. De som gjør jobben vet hvordan arbeidet kan gjøres mer effektivt og hvordan kvaliteten kan heves». Etter Nordre Land Arbeiderparti sin mening er dette noe som bør gjelde innenfor alle virksomhetsnivåer i den offentlige forvaltningen. Per i dag finnes det arbeidslivsmanifest og samarbeidsutvalg med fagbevegelsen i Norge. Med de endringene den blå-blå regjeringen har innført i arbeidslivet er det nå på tide å få fagbevegelsen enda sterkere representert inn i partiet. Som det står i det fagpolitiske samarbeidsdokumentet er fagbevegelsen hverdagslivets eksperter. Det er de som er ute i førstelinja og opplever lovendringer, reformer, vedtak og andre bestemmelser direkte på kroppen. De er godt plantet i grasrota og har dermed førstehånds kjennskap til hvor utfordringene er størst og dermed hvor innsatsen bør fokuseres. Med denne bakgrunnen mener Nordre Land Arbeiderparti at fagbevegelsen bør få en fast plass i landsstyret til Arbeiderpartiet. Kjennskap til den faktiske nåværende situasjonen i arbeidslivet og i den lokale offentlige forvaltningen er noe som alltid må være en ferskvare om gode beslutninger skal fattes. Dette er noe fagbevegelsen har gode kjennskaper til, og vil styrke de politiske beslutningene til partiet. Gjennom å gi fagbevegelsen en plass i landsstyret vil dette sende et klart og tydelig budskap ut om at partiet setter arbeidslivet og grasrota i fokus, og at de vil få en direkte innflytelse i det politiske arbeidet til partiet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 13 Alminnelige bestemmelser

Forslag 895

Internasjonalt Forum

Forslag: Beredskapsparagraf: Styrets leder, nestleder(e), sekretær og 1-2 styremedlemmer etablerer et midlertidig ad hoc styre som skal planlegge hvordan virksomheten i forumet skal føres videre og kontakten med resten av styret, medlemmene og overordnede partiavdelinger skal opprettholdes. En slik kriseløsning utløses av at vi pålegges restriksjoner som følge av pandemier, terroraksjoner eller krig.

Begrunnelse: I samband med kriser der samfunnet de facto ikke kan fungere som normalt, og vi ikke kan gjennomføre vanlige medlemsmøter/aktiviteter og/eller styremøter:

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Forslag 900

Sentralstyret

Forslag: Nytt punkt §13 punkt 19. Dagens punkt 19 blir punkt 20 og resten av punktene forskyves. Samlet bevilgninger på 10 000 kr eller mer til annet enn partiorganisasjon i et kalenderår skal godkjennes av overordnet ledd før utdeling.

Begrunnelse: Partiorganisasjonen opplever at partiledd i forbindelse med nedleggelse bevilger større beløp til lokalmiljøet i forkant av endelig vedtak om nedleggelse. Dagens vedtekter dekker at økonomiske disponeringer og bevilgninger skal godkjennes av fylkesparti og kommuneparti når vedtak om oppløsning er fattet, men tar ikke høyde for at partiledd i forkant av vedtak allerede utdeler større midler.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 14 Kontingenten

Forslag 798

Byneset Arbeiderlag

Forslag: Tilleggsforslag: 3. Det kan tilbys medlemskap i Arbeiderpartiet og AUF gjennom et introduksjonsmedlemskap til lavere pris. Disse medlemmene teller imidlertid ikke i medlemstallet ved beregning av representasjon i ulike organer.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Retningslinjer for Arbeiderpartiets fylkespartier - § 2 Årsmøte
Forslag 897

Sinsen og Carl Berner Arbeiderpartilag

Forslag: 3. Fylkesårsmøtet skal kunngjøres minst tre måneder i forveien. Forslag som ønskes behandlet må være styret i hende minst en måned før møtet. Forslag en vil ha behandlet på fylkesårsmøtet må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, eller av AUFs fylkeslags representantskapsmøte eller årsmøte. Forslag til tillegg: Kvinnenettverkets fylkeskonferanse

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Retningslinjer for Arbeiderpartiets kommunepartier - § 5 Styret
Forslag 652

Sarpsborg Arbeiderparti

Forslag: Kommunepartiets styre består av 5, 7 eller 9 medlemmer. Blant disse er leder, nestleder, kasserer, medlemsansvarlig, sekretær, fagligpolitiskansvarlig og kvinnekontakt.

Begrunnelse: Det fagligpolitiske arbeidet er viktig at følges opp ute i kommunepartiene. I flere kommunepartier tiltrer lederen av det lokale LO, med tale- og forslagsrett, i styret. Dette er nedfelt i de lokale vedtektene hos flere kommunepartier, men det er langt ifra alle som praktiserer dette. For å styrke det fagligpolitiske arbeidet lokalt ytterligere mener vi det er viktig at det er en egen fagligpolitiskansvarlig lokalt i alle kommunepartiene. Samtidig oppfordres det til et tett samarbeid med LO lokalt, og at LO fortsetter å tiltre styrene i Arbeiderpartiet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Retningslinjer for Arbeiderpartiets partiavdelinger - § 3 Styret
Forslag 898

Sinsen og Carl Berner Arbeiderpartilag

Forslag: §3 Styret består av 5 eller 7 medlemmer. Blant disse skal leder, kasserer, medlemsansvarlig, og sekretær velges ved særskilt valg. Forslag til tillegg: og kvinnepolitisk ansvarlig

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Retningslinjer for Arbeiderpartiets kvinnenettverk - § 4 Kvinnenettverk sentralt

Forslag 899

Sinsen og Carl Berner Arbeiderpartilag

Forslag: Landsmøtet velger leder av Arbeiderpartiets kvinnenettverk og lederen er fullverdig medlem av partiets sentralstyre. Sentralstyret oppnevner styringsgruppe for kvinnenettverket. AUF utpeker ett kvinnelig medlem som tiltrer styringsgruppa med fulle rettigheter. Det velges ikke varamedlemmer til styringsgruppa. Arbeiderpartiet har økonomisk og administrativt ansvar for styringsgruppas arbeid gjennom egne budsjett. Kvinnenettverket (bør) Forslag til endring: skal fungere som hørings- og uttalelsesinstans i Arbeiderpartiet.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Vedtekter - Retningslinjer mot trakassering - §4 Når gjelder retningslinjene

Forslag 902

Sentralstyret

Forslag: Sentralstyret Forslag: Ny ordlyd §4. Erstatte ordet pkt. 3. med §3 Gammel tekst §4: Retningslinjene gjelder i alle situasjoner, til enhver tid, for all virksomhet som kan knyttes til eller forbindes med arbeid eller verv for Arbeiderpartiet. Retningslinjene gjelder alltid i relasjonen mellom de kategorier som nevnt i pkt. 3, samt overfor medlemmer av AUF. Ny tekst §4: Retningslinjene gjelder i alle situasjoner, til enhver tid, for all virksomhet som kan knyttes til eller forbindes med arbeid eller verv for Arbeiderpartiet. Retningslinjene gjelder alltid i relasjonen mellom de kategorier som nevnt i §3, samt overfor medlemmer av AUF.

Begrunnelse: Ordet pkt 3. endres til § da landsmøtet i 2019 vedtok retningslinjene mot trakassering og ga retningslinjene §.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Retningslinjer mot trakassering - §5 Behandling av saker om trakassering

Forslag 903

Sentralstyret

Forslag: Ny ordlyd §5. Erstatte ordet pkt. 3. med §3 i andre avsnitt, og erstatte «de særskilte» med «disse» i nest siste setning. Gammel tekst §5: Arbeiderpartiets behandling av saker om trakassering, fremsatt i varsel eller fremkommet på annen måte, behandles etter

partiets særskilte retningslinjer for håndtering av saker om trakassering. Formålet med behandlingen er å forhindre videre trakassering, ivareta det psykososiale miljøet for alle personkategorier nevnt i pkt. 3., herunder legge til rette for at ledelsen kan treffe tiltak for å ivareta personer utsatt for trakassering. I den grad det er nødvendig for å ivareta det psykososiale miljøet, og konflikten ikke kan løses i en enighet mellom de involverte parter, skal partiet ta stilling til anklagene om trakassering og samtidig vurdere reaksjoner som nevnt i de særskilte retningslinjer for håndtering av saker om trakassering. Tilsvarende gjelder der anklage(r) om trakassering leder til at den personen anklagen retter seg mot ikke lenger har partiets tillit. Ny tekst §5: Arbeiderpartiets behandling av saker om trakassering, fremsatt i varsel eller fremkommet på annen måte, behandles etter partiets særskilte retningslinjer for håndtering av saker om trakassering. Formålet med behandlingen er å forhindre videre trakassering, ivareta det psykososiale miljøet for alle personkategorier nevnt i paragraf 3, herunder legge til rette for at ledelsen kan treffe tiltak for å ivareta personer utsatt for trakassering. I den grad det er nødvendig for å ivareta det psykososiale miljøet, og konflikten ikke kan løses i en enighet mellom de involverte parter, skal partiet ta stilling til anklagene om trakassering og samtidig vurdere reaksjoner som nevnt i disse retningslinjer for håndtering av saker om trakassering. Tilsvarende gjelder der anklage(r) om trakassering leder til at den personen anklagen retter seg mot ikke lenger har partiets tillit

Begrunnelse: Ordet pkt 3. endres til § da landsmøtet i 2019 vedtok retningslinjene mot trakassering og ga retningslinjene §. «De særskilte» har virket forvirrende da avsnittets henvisning er til retningslinjene som avsnittet er en del av.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

Retningslinjer mot trakassering - §13 Suspensjon fra verv og medlemskap

Forslag **739**

Nordre Follo Arbeiderparti

Forslag: Endring: §13 Suspensjon fra verv og medlemskap 1. Under behandling av en sak som nevnt i §§ 9 og 10 kan partisekretæren, eventuelt etter innstilling fra den som behandler saken, beslutte at den som anklages for trakassering midlertidig skal fratre verv. 2. Dersom partiet finner at den tillitsvalgte har brutt retningslinjene, skal den tillitsvalgte tre ut av sine verv. 3. Innehar den tillitsvalgte som har brutt retningslinjene, verv hen ikke kan trekke seg fra, skal den tillitsvalgte ikke ha framskutte posisjoner i virketiden. 4. Partiet skal vurdere om den tillitsvalgte som har brutt retningslinjene, kan være kandidat til tillitsverv i partiet i den påfølgende fireårsperioden. 5. Suspensjon av medlemskap kan vurderes der det er nødvendig.

Begrunnelse: Arbeiderpartiet er et likestillingsparti. Alle våre medlemmer skal kunne være med å utforme vår politikk, uten redsel for å bli trakassert eller få reaksjoner fra miljøet rundt trakassør, også i karantenetid. Når det har kommet inn varsel om uetisk oppførsel er det to hensyn som skal veies mot hverandre. Offeret for det etiske overtrampet skal kunne vite at overtrampet får reelle konsekvenser. Samtidig skal den tillitsvalgte ha en mulighet til å rehabilitere seg og gjenvinne tilliten. For ikke å slite ut organisasjonen på store og

følelsesladde diskusjoner om når det er greit å komme tilbake, så vil en karantenetid som alle er kjent med, kunne være et virkemiddel som kan roe ned konflikter og lege sår. Da kan vedkommende bruke «nedkjølingstiden» til å bygge opp ny tillit, men uten å inneha verv. Både hensynet til offer og trakassør er ivaretatt gjennom en suspensjon inntil neste valg.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og vedtekter

12.30-12.36 Musikalsk innslag ved Elle Marja Eira

16.04.2021 12:36 - Godkjent permisjon for Gunnar Wilhelmsen fra 16.04.2021 13:30 til 16.04.2021 15:00: Må i nødvendig møte som ordfører

8 Stortingsvalget 2021 og arbeidet i partiorganisasjonen

KL. 12.37

Valgkamp og valgkamparbeidet ved partisekretær Kjersti Stenseng

Kjære landsmøte.

Gode partikamerater.

Denne landsmøtehelga skriver vi historie...

historia om alle vi er til for

og om hvem vi er...

Historia om fellesskapet som skal ta Norge ut av krisa,
og inn i framtida.

Det er mange myter om Arbeiderbevegelsen.

En bevegelse med legender og

historier om maktskikkelser

med politisk sprengkraft.

Det er lærdom i historiene om de som var før oss,
de som bygde landet.

Men om dere kjenner på ærefrykt,

kan jeg fortelle dere at dere allerede er historiske;

Dere er del av Arbeiderpartiets første digitale landsmøte.

Og måtte det bli det siste...

Oss savner sånn å være i hop!!!

En god klem etter en lang dag med debatt.
Ta ei øl og jobbe for å vinne delegasjoner over på din side.
Kjærligheten i uenighet og samtidig legge de store planer i hop.
Men vet dere hva? Vi skal stå i dette.
For vi vet. At det Norge nå trenger. Er Arbeiderpartiet på vårt beste!

Denne helga besøker vi dere hjemme,
ved kjøkkenbord,
i stuer,
på hjemmekontor
og i små kohorter landet rundt.
Et sterkt symbol;
på hvem oss er,
og hvem oss er til for.
Vi er av og for vanlige folk,
spredt rundt i hele landet.
Flere tusen frivillige,
tillitsvalgte
og lokalpolitikere.
Nettopp dette er
og har alltid vært vår styrke.

Vår politikk er ikke laget av ei elite.
Den er tenkt, levd og skapt av våre folk.
Og det er slik hverdagsutfordringer blir vår politikk.
Politikk som sikrer at vanlige folk i hele landet
kan oppleve trygghet og fremgang.
En visshet om at Arbeiderpartiet er på vakt.
Og ALLTID på deres lag.

For; mine gode venner.
ALT For lenge har vi sittet i opposisjon.
For langt fra makta.
Når generasjoner av partifolk tidligere har gjenreist Norge,
skal vi nå gjenåpne samfunnet og bygge landet på ny.
Vårt program er vår plan.
Ingen andre har samme ambisjoner.
Ingen andre har den erfaringen vi har.
Ingen andre har vår kobling mellom hjerte og handling.

Vi lover en ny start for Norge.
Dette tiåret er vårt.

Dette tiåret skal vi styre.
Dette tiåret skal bli vanlige folk sitt tiår

Ser oss attende ti år,
har nye skikkelser blitt historiske i arbeiderbevegelsen.
22. juli 2011 ramma terroren oss.
Arbeiderbevegelsenes nye helter er AUF
Kjære landsmøte.
Jeg vil fortelle dere om AUF som har tatt tilbake den vakre øya
og det politiske verkstedet som deres venner ble skutt for å tro på.
Jeg vil fortelle dere at AUF krever et oppgjør mot ekstremisme.
Og at vi alle støtter dem.
Jeg vil fortelle dere om et AUF vi er stolt av;
som former framtida.
AUF er alle våre helter.

Vi er fellesskapet.
Og nå sier vi at nok er nok.
Etter åtte år med Høyrepolitikk
er forskjellene større.
Mellom folk...
Og mellom by og land.

Det siste året med korona har forsterka ulikhet.
Vist hvor sårbare vi er når de på toppen
ikke har gjort nok for å lime samfunnet sammen.
Hundretusener opplever urettferdighet og usikkerhet.
Gode venner...dette er dypt alvorlig.

I dag starter ei forsiktig gjenåpning av Norge.
Men vi vet ikke hvilken hverdag som venter folk på andre siden av krisa.
Mange har vært permitterte lenge.
Noen har ingen jobb å komme tilbake til.
Når det er kø utenfor fattighuset...
.... er statsministeren sitt svar; oss må huske at de ikke hadde råd til mat før heller.

Skal vi snu dette trenger vi fagbevegelsen med på laget.
LO som alltid har kjempa for vanlige arbeidsfolk.

Kjære Peggy;
Da vi mista vår kjære Hans-Christian
var det rett og slett helt jævlig.
Vi gråt sammen med dere
og jeg lover deg at vi skal fortsette å kjempe for alt han sto for.
Jeg vil si til deg at jeg er stolt over den jobben du og LO har gjort.

At du har leda medlemmene dine trygt gjennom et ansvarlig lønnsoppgjør.
At dere sto opp når arbeidsgiverne ville presse arbeidsfolk i kne!
Vi trenger dere og dere trenger oss.
Det er slik det skal være.
Et fagligpolitisk felleskap med et felles mål.
Nå skal vi drive valgkamp ihop.
Færre til stede, mer digital enn fysisk.
Men noe blir som vanlig. Arbeidsplassbesøk.

- til helsefagarbeideren som skal ha hel, fast stilling.
- til industriarbeideren som skal bidra til å løse klimakrisa.
- og til ungdom som tar fagbrev ute på lærebedrift.

Så kjære Peggy, Mette og Jørn;
I hop sikre oss det som Hans-Christian var så opptatt av.
Vi skal ta over styringa av dette landet.

Vi som parti er tett på,
vi er tilstede for folk og på vakt for folk.
Det er da vi er på vårt beste.
Derfor har det vært tøft for oss å ikke være ute blant folk.
Ett helt år med korona har gitt store begrensinger.
Men når utfordringer oppstår, finner vi nye veier.

I dag gjennomfører vi vår viktigste samling – heldigitalt.
Jeg er imponert over innsatsen deres dette året.
På kort tid ble styremøter digitale,
medlemsmøter sendt på facebook,
og 1. mai appeller live-streama fra mobiletelefonen.

Koronapandemi og digitalisering til tross;
Til dette landsmøte har det vært rekordmange innspill til programmet.
Vi har i fellesskap utvikla politikk som gjer hverdagen til folk litt bedre.

At vi er blitt gode på det digitale,
det gir nye muligheter..
Både i valgkamp og partiarbeid.

Da vi møttes i 2017 var vi optimister,
klare for regjeringsmakt,
sultne på å vokse.
I stedet ble det 4 tøffe år i opposisjon.

Men vi har jobba hardt underveis.
Frem mot landsmøte i 2019 starta vi viktig organisasjonsarbeid.
Måla var å senke terskelen for å delta,
Gi medlemmene våre mer innflytelse
og en bedre vei inn i partiet.

Nå samler vi våre medlemsansvarlige hver måned.
De jobber for bedre medlemsaktiviteter og deler erfaringer.
Vi har laga håndbøker i partiarbeid,

Videoer og fornya grunnskoleringa.

Det er med på å bygge entusiasme i partiet,

Kunnskap om bevegelsen og gir medlemmer muligheten til å påvirke politikk.

Men mye viktig medlemsaktivitet har blitt satt på vent dette året.

Uten mulighet til å være ute blant folk,

med færre medlemsmøter

og for noen en høyere digital terskel.

Det har gjort at mange nye ikke har funnet veien til Arbeiderpartiet

og at ikke alle trofaste medlemmer har fornya sitt medlemskap.

Sist vi var samla til landsmøte tok vi viktige grep.

Vi vedtok nye og forsterka retningslinjer mot alle former for trakassering.

Det har gitt trygghet for å håndtere vanskelige saker på en grundig måte.

Vi må fortsette å bygge en kultur som forebygger trakassering,

som bevisstgjør oss

og som sikrer at folk blir tatt på alvor.

Før vi samla oss til landsmøte har vi hatt debatter om representasjon,
introduksjonsmedlemskap

og om hvordan Arbeiderpartiet og AUF

I hop kan ivareta et medlemsdemokrati som sikrer tillit og legitimitet.

Vår fremtid som parti er avhengig av ungdommen.

At ungdommen velger oss,

at neste generasjoner ønsker fellesskapsløsninger

og kjemper for mer rettferdighet.

Når vi tar nye grep om organisasjonen i tida som kjem, skal det være for å styrke partiet vårt.

For å sikre arbeiderbevegelsens vekst.

For vi tar det på alvor når oss mister medlemmer.

Medlemmer er vår base, våre frivillige og våre folk.

Vårt valgkampsmaskineri.

Dette valgåret er en ny mulighet for å vokse og inkludere flere i partiet.

Til høsten skal vi bygge organisasjon fra posisjon

og belønne våre medlemmer med rødgrønn politikk for hele landet.

Et sterkere partidemokrati bygger vi gjennom å få flere med på laget,
breie ut partiet vårt og gi nye grupper reell innflytelse.

I dag har 15% av Norges befolkning en eller annen funksjonsnedsettelse.

Mange blir ekskludert fra fellesarealer,

får avslag på jobbintervju.

Og er mer utsatt for vold og trakassering

Vi er vårt ansvar bevisst.

Utvalget Anne Marit Sæbønes leder har jobba hardt det siste året.

Takket være dem har vi utvikla et partiprogram som sikrer flere grupper retten til et likestilt og åpent samfunn.

Og vi fortsetter arbeidet med oss sjøl.

Vi må senke terskelen for deltagelse i partiet og bli mer tilgjengelige for alle.

Du har kanskje lagt merke til det?

For første gang kan du få teksta hele landsmøtet.

På sendinga vår på youtube er nemlig nå alle taler og alle innlegg teksta.

Ett viktig steg i riktig retning

Men veien i mangfolds-arbeidet er lang.

Samtidig som nesten 18% av befolkningen har minoritetsbakgrunn, var kun 5,6 % av de representert på våre lister ved lokalvalget.

Minoritetsutvalget vårt, som du Mani leda,

har jobba for større deltakelse,

flere medlemmer og flere tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn.

Jobben har så vidt starta,

Resultatet vil vi se på lista ved neste kommunevalg.

Heldigvis har noen av dere tatt stafettpinnen

og allerede i høst kan vi få inn nye folk på Stortinget.

Som;

Lubna fra Hordaland.

Kamzy fra Oslo.

Og fra Akershus, Mani selv.

Og oss skal ha flere fra fagbevegelsen inn på Stortinget.

Etter målretta arbeid gir det stor motivasjon å vite at vi til høsten kan velge inn rekordmange faglige stortingsrepresentanter fra Arbeiderpartiet.

En dobling i gruppa vår.

Som;

Trine Lise fra Oslo og Handel og Kontor.

Steinar fra Sør-Trøndelag og Fellesforbundet.

Åse Kristin fra Møre og Romsdal og Fagforbundet.

Tettest på hverdagen til folk er våre lokalpolitikere.

Dere viser ansvarlighet i posisjon og opposisjon – hver dag.

Den tette kontakta vi har hatt med alle dere gjennom dette året har gjort Arbeiderpartiet til garantisten for en rettferdig krisepolitikk.

Spesielt våre ordførere.
Dere har stått i krise,
trygga hverdagen til folk,
tatt et enormt ansvar.
På vegne av en hel bevegelse bygger dere tillit,
viser ro der andre er fortvila.
Tusen Takk!

Norge etter krise trenger fortsatt Arbeiderparti-styrte kommuner.
Gjennom langsiktig alliansebygging,
gode relasjoner
Og politiske resultater har dere sikra posisjoner.

Vi leder de største byene og de minste kommunene.
Industribygda og pendlerbyen.
Kystsamfunnet og landbrukskommunen.
Fra Marte på Utsira til Raymond i Oslo.
Vi er ER partiet for by og land.

Valgseier i høst er første steg på veien mot å styrke oss ved neste lokalvalg,
Få inn flere lokalpolitikere og gjenvalg av ordførere.
Det blir noe av det viktigste vi gjør.

Aller helst ønsker jeg at dere alle skal fortsette som ordførere.
Men som gode ordførere har dere en unik forståelse av politikk i praksis.
Verdifull erfaring oss trenger på Stortinget.
Derfor skal oss drive valgkamp for å få inn;
Jon Ivar, fra Østfold som er ordfører i Fredrikstad
Marte fra Hordaland som er ordfører i Bergen
Marianne fra Finnmark som er ordfører i Hammerfest
Rune fra Oppland og som er ordfører der jeg bor i Nord-Fron

Når vi nå skal ut i valgkamp har oss med et lokomotiv som aldri går på tomgang.
Vi har en gjeng som farger landets skoler røde,
som er best på digital kampanje,
Og ivrigst på aksjoner.

Kjære Astrid, Sindre og Gaute
Mange stemmer for første gang ved dette valget.
I hop med AUF skal vi kjempe for at ungdom legger Arbeiderpartiets stemmeseddel

i valgurnene 13. september.

Da må vi få inn våre ungdomskandidater. Som;

Camilla fra Vestfold.

Even fra Hedmark.

Tobias fra Akershus.

Det siste året har lokalsamfunnet vorte viktigara for oss.

Og hverdagen oss før tok litt for gitt har vorte satt på prøve.

Å få gi barnebarna en klem,

Spille fotball med klassekamerater,

Gå på kino...

Ingenting har vore en selvfølge.

Når utfordringene har kommet nærmere folk, må våre svar og gjera det.

Valgkampen blir lokal og den skal handle om det viktigste.

Trygge hverdagen for folk!

Våre dyktige stortingskandidater skal ut og kjempe for sitt mandat på nye måter.

Hele laget skal være bakkemannskap for døkk.

I lokalavisa, på facebook og i trygge kohorter på arbeidsplasser og på stand.

Vi lar oss inspirere av gode partikolleger.

Anette...som har hatt over 120 digitale innledninger siden mai i fjor.

I det digitale finnes det ingen kommunegrenser eller smitteregler.

Vi kan nå breiere ut.

Dette har du utnytta!

Så byr digital kampanje og på utfordringer.

Den digitale verden krever «ja og nei-svar».

Krever at du fanger oppmerksomheta til folk på sekunder før de blar seg videre.

Krever at vi komprimere politikk til fengende overskrifter og enkle løsninger.

Det utfordrer oss. Og utfordrer den politiske debatten.

Mange gruer seg til å møte det tøffe debattklimaet i kommentarfelta;

i ulike nettgrupper, på sin egen profil og hos nettavisene.

Det starta med prosjektet «nei til netthets» som du Maria leda.

Det er nå blitt aktive «nettivister» i alle fylker.

De skal stå sammen med våre frivillige

og kandidater i krevende runder i digitale diskusjoner.

Vi skal stå opp for det vi tror på

og minst like viktig;

oss skal stå opp for våre partikamerater.

Mye kan bli litt teknisk i en digital kampanje.

Men de viktigste personene her sitter ikke på Stortinget eller på partikontoret.

Den viktigste personen i digital kampanje; er deg.

At du liker, kommenterer og deler dine hjertesaker.

Jeg har lagt merke til roseaksjonen til Frode,
ordføreren i Gjesdal,
som i stedet for å ta med roser på husbesøk,
har tatt med roser på tur og deler bilder.

Så har Lokalavisa blitt viktigere, spesielt under krisa.
Der skal vi være.
Nasjonale saker brytes ned til lokale budskap.
Slik blir vårt prosjekt relevant for folk.
Slik førstekandidat fra Sogn Og Fjordane,
Torbjørn,
som i hop med Ola, ordfører i Kinn,
er på i lokalpressa
og forsvarer EØS-avtale som avgjørende for å trygge arbeidsplasser i fiskerinæringa.

Koronavalgkamp tvinger oss til å tenke annerledes.
Vi tar det vi er gode på, og gjør det bedre.

Vi har alle gleda oss til husbesøk.
Banke på dører, bli invitert inn på kaffe, diskutere saker på dørterskelen til folk.
CallHub blir vårt nye husbesøk.
Og det er jo dette vi er drilla på.
Få til ei god samtale selv om vi ringer midt i oppvasken, middagen eller dagsrevyen.
Vi lar oss inspirere av Bamble
hvor Tone og Eirik er primus motor, ringer selv og lærer opp frivillige.
Eller i Trøndelag hvor AUF har tatt lederskapet på ringesentralen
med Sondre, Mads og Tonje i spissen.

Så skal vi vinne tilbake tilliten fra de velgerne som har stemt på oss før,
men som nå er usikre.
De trenger å kjenne igjen partiet sitt.
Se partirosa.

Derfor skal vi, når det er lov, stå på smittevennlige stands!
Synes i røde t-skjorter, under røde telt.
Med færre roser, men flere QR-koder.
Færre store samlinger, men flere nære samtaler.
Slik Terje i Telemark,
har gått tur med
lærere,
renholdere
og folk med erfaringer fra psykiatrien
for å høre om deres hverdag.

Slik gir vi folk kjennskap og eierskap til vår politikk
Bygger flere ambassadører for våre løsninger og vårt prosjekt.

Viser at vi forstår utfordringene og har svarene.
Fordi folk ønsker et skifte

7 av 10 mener at forskjellene mellom folk er for store.
Over halvparten av befolkningen ønsker mer fellesskap, ikke mer privatisering.
8 av 10 LO-medlemmer vil ha ei ny regjering.

Vi er klare for et skifte.
Vi skal gi folk en trygg jobb å gå til.
Sikre folk trygghet for helsa; uavhengig av hvor du bor i landet og størrelsen på lommeboka di.
Vi skal bygge ei rettferdig klimapolitikk som skaper jobber og kutter utslipp.

For...
Kjære partikamerater
Nå inviterer jeg dere alle med på vår neste historie.
Historia om når Arbeiderpartiet vinner valget.
Historia om vanlige folk.
Historia om en ny start for Norge.

16.04.2021 12:36 - Godkjent permisjon for Gunnar Wilhelmsen fra 16.04.2021 13:30 til
16.04.2021 15:00: Må i nødvendig møte som ordfører

16.04.2021 12:38 - **Det ble satt strek i Den politiske situasjon**

Kl. 13.00-13.02 En film med frivillige /valgkamp.

AUFs generalsekretær Sindre Lysø

16 Apr 2021 13:02:57 *Innlegg påbegynt* **Sindre Lysø** Landsstyret

Kjære landsmøte,
Etter 8 år med Høyre og Erna Solberg er fasiten klar:
Forskjellene mellom fattig og rik har aldri vært større
Rekordmange barn vokser opp i fattigdom
Og vilkåra for arbeidsfolk har blitt dårligere
I tillegg ser vi at hat og rasisme er langt mer utbredt enn
før
Åtte år med Høyre og Erna Solberg har vist oss at det
betyr noe hvem som styrer.
Det handler om hvorvidt fellesskapets penger skal gå til
Norges aller rikeste, eller til velferd for alle.
Det handler om hvorvidt vi skal sitte og vente på et grønt
skifte, eller om vi skal føre en aktiv klimapolitikk som
redder kloden.

Det handler om vi skal fortsette å statsfinansiere rasisme, eller om vi skal avskaffe støtten til Human Rights Service og alle andre som nærer opp under hatefulle holdninger på ytre høyre.

Etter 8 mørkeblå år med økte forskjeller, privatisering og egoisme i fokus, trengs det nå en snuoperasjon der like muligheter, offentlig velferd og inkludering igjen havner i sentrum av politikken.

Kjære kamerater,

Vi i AUF er klare til å gjøre den jobben -

Klare til å banke på dører, dele ut roser og ikke minst - knuse høyresida i debatter og vinne skolevalget for fjerde gang på rad!

Arbeiderpartiet er ikke bare en organisasjon, vi er en brennende politisk kraft.

Er det en ting vi i Arbeiderpartiet har lært gjennom historien, så er det at det verken er gudegitte skjebner eller markedstrender som endrer verden. Det skjer først når mennesker går sammen, organiserer seg og kjemper for det man tror på.

Helt siden vi ble grunnlagt i 1887 har vi stått på barriadene for å løfte alle, uansett bakgrunn.

Framover er det vi som skal stake ut kursen for sosialdemokratiet i Norge de neste 10-20 årene.

Vi må gjøre som folkebevegelser skal:

Utvikle politikk nedenfra og opp!

Arbeiderpartiet er det eneste partiet der oljearbeiderne og klimastreikende ungdom sammen setter seg ned

og finner veien inn i den fornybare framtida

Som parti trenger vi nye medlemmer som kan skape framtida. Bredt sammensatt fra alle deler av samfunnet.

Og for å være et representativt folkeparti må vi inkludere flere unge og flere med minoritetsbakgrunn. Det er slik vi bygger samfunnet, og slik vi bygger partiet.

Målet framover må være å bygge en sterk og robust partiorganisasjon som mobiliserer og aktiviserer alle de krefter som ønsker seg et sosialdemokratisk Norge!

22.juli i år er det 10 år siden det verste terrorangrepet på norsk jord i fredstid.

69 AUFere ble drept i det som var et målrettet angrep mot AUF og Arbeiderpartiet.

69 AUFere som alle drømte om en bedre verden der alle mennesker er like mye verdt og har like muligheter.

Vi som bevegelse hadde i alt for lang tid berøringsangst knyttet til å snakke høyt om det vi ble utsatt for 22.juli.

Derfor er jeg glad for at vi nå 10 år etterpå har felles innsats i hele arbeiderbevegelsen for å overvinne berøringsangsten og heve røsten.

Hatet som rammet oss, kom fra et sted. Vi skal plassere ansvaret der det hører hjemme.

Vår historisk lange, utrettelige kamp og konfrontasjon av ytre høyre og høyreekstreme krefter, fortsetter i navnene til alle de vi mista.

Vi skal gjøre det som er forventet av oss: Vi skal aldri tie, vi skal aldri glemme!

Gode landsmøte,

For første gang på over 20 år lever vi nå i en verden der vi har flere ikke-demokratiske enn demokratiske land.

54 % av verdens befolkning våkner opp hver morgen uten grunnleggende mulighet til å forme sin egen framtid. Populistene og diktatorene har tatt overhånd.

Når vi nå går inn i den kanskje viktigste valgkampen noen sinne, skal vi huske på at vår frihet og våre rettigheter ikke må tas for gitt.

Kamerater,

Sjeldent har vi trengt Arbeiderpartiet så mye som nå.

Sjeldent har vi trengt sosialdemokratiet så mye som nå.

Vi trengs fordi demokratiene faller.

Vi trengs fordi høyrekreftene går berserk med skattekutt til de aller rikeste, og sender regninga til vanlige folk.

Vi lover fra dette landsmøtet at vi skal kjempe for at framtida til folk i Norge skal bli bedre.

Om 150 dager har vi vunnet valget.

Fordi vi er mange tusen AUFere som kommer til å gi alt hver eneste dag fram til 13.september.

Vi skal vinne, og vi skal gjøre det sammen!

Tusen takk for meg!

16 Apr 2021 13:08:24 Innlegg påbegynt **Karianne Bråthen** Nordland
16 Apr 2021 13:10:22 Innlegg påbegynt **Mona Vauger** Østfold
16 Apr 2021 13:12:22 Innlegg påbegynt **Wenche Pedersen** Finnmark
16 Apr 2021 13:14:40 Innlegg påbegynt **Katinka Riksfjord Sporse** Oslo
16 Apr 2021 13:16:49 Innlegg påbegynt **Kristian Tangen** Trøndelag
16 Apr 2021 13:18:57 Innlegg påbegynt **Mette Nord** Sentralstyret - pga dårlig nett vil hun få ordet på nytt senere i lm.
16 Apr 2021 13:20:08 Innlegg påbegynt **Heidi Westbye Nyhus** Akershus
16 Apr 2021 13:22:13 Innlegg påbegynt **Hanne-Berit Brekken** Landsstyret
16 Apr 2021 13:24:14 Innlegg påbegynt **Tone Lyngmo** Vestfold og Telemark
16 Apr 2021 13:26:24 Innlegg påbegynt **Linda Monsen Merkesdal** Vestland
16 Apr 2021 13:28:34 Innlegg påbegynt **Rutkay Sabri** Buskerud
16 Apr 2021 13:30:32 Innlegg påbegynt **Ahmed Lindov** Agder
16 Apr 2021 13:32:49 Innlegg påbegynt **Hilde Nyutstumo** Innlandet
16 Apr 2021 13:35:06 Innlegg påbegynt **Maria-Karine Aasen-Svensrud** Sentralstyret
16 Apr 2021 13:37:18 Innlegg påbegynt **Marit Stubberud Hanssen** Troms
16 Apr 2021 13:39:29 Innlegg påbegynt **Kari Nessa Nordtun** Rogaland
16 Apr 2021 13:41:45 Innlegg påbegynt **Kristian Torve** Landsstyret
16 Apr 2021 13:44:07 Innlegg påbegynt **Bernth Sjursen** Finnmark

16 Apr 2021 13:46:23 *Innlegg påbegynt* **Marte Ødegården** Buskerud
16 Apr 2021 13:48:33 *Innlegg påbegynt* **Sigurd Myrvoll** Nordland
16 Apr 2021 13:50:46 *Innlegg påbegynt* **Olaug Skau** Vestfold og Telemark
16 Apr 2021 13:52:58 *Innlegg påbegynt* **Kevin Solem** Møre og Romsdal
16 Apr 2021 13:54:53 *Innlegg påbegynt* **Are Tomasgard** Akershus
16 Apr 2021 13:57:14 *Innlegg påbegynt* **Maria Qureshi** Oslo
16 Apr 2021 13:59:23 *Innlegg påbegynt* **Even Eriksen** Innlandet
16 Apr 2021 14:01:30 *Innlegg påbegynt* **Bjørn Inge Mo** Troms
16 Apr 2021 14:03:42 *Innlegg påbegynt* **Siri Sandvik** Landsstyret
16 Apr 2021 14:07:49 *Innlegg påbegynt* **Lise Christoffersen** Sentralstyret
16 Apr 2021 14:09:57 *Innlegg påbegynt* **Odd Stangeland** Rogaland
16 Apr 2021 14:12:08 *Innlegg påbegynt* **Abel Cecilie Knibe Kroglund** Landsstyret
16 Apr 2021 14:14:28 *Innlegg påbegynt* **Mette Nord** Sentralstyret

Kl. 14.17-14.22 **-Oppsummering av debatten partisekretær Kjersti Stenseng**

Takk for god debatt

- For at dere er opptatt av hverdagen til folk
- Opptatt av at vi skal vokse
- Opptatt av at vi skal inkludere flere

Jeg hører flere av dere snakke om hvordan vi skal vinne tilbake tillit fra usikre velgere og hvordan vi skal sikre flere med på laget.

Nye grupper

Og takk Katinka – minner oss om viktig arbeid med kvinnebevegelsen.

- Arbeidet med kvinner har vært foregangsarbeid for hvordan vi nå ser at vi kan jobbe for å inkludere nye grupper av folk – og gi de reell innflytelse.
 - o Minoriteter
 - o Mennesker med funksjonsnedsettelse

Medlemmer

Hilde

- Bli spurt, verv og krav om å bidra
- Medlemsundersøkelsen ny
- Nye typer medlemskap – det skal oss vurdere. Det bør oss bruke
- Vi skal spørre – vi lover

Maria fra Oslo – som medlemsansvarlig viktig i arbeidet

Ja Mette – heltid

LOs medlemmer er våre felles folk

Skal vi sikre regjeringsskifte til høsten MÅ vi ha med LO sine medlemmer på laget.

Mange faglige folk på dette landsmøtet

- Sigurd, Are, Olaug, Kristian (distriktssek)

Denne helga gjør landsmøtet sin del;

Sikrer politikk som tar hverdagen til vanlige arbeidsfolk på alvor.

Det fagligpolitiske samarbeidet

er ikke noe vi gjør i tillegg til det er en del av hvem vi er.

eller ved siden av.

- Arbeidsplasskontakter, samarbeidskomiteer, faglige politiske kontakter i kommuenpartiene, faglige kandidater – rekordmange

Marte – industrinettverk

Valgkampen blir nær og lokal.

Smittetrykket kommer til å være ulikt i hele landet.

Noen steder vil vi kunne stå på

- Torg
- Kollektivpunkt
- lett komme i kontakt og prate med folk.

Andre steder vil folk fortsatt sitte på hjemmekontor og CallHub blir avgjørende for å få lytta til folk – kjenne til deres hjertesaker.

Jeg er helt overbevist om at hardt arbeid vil gi resultater.

- Mang har prata om politikk – org og pol går hånd i hånd
- Avgjørende for å utvikle politikk med sterk organisasjon!
- kjempe for et skifte og ei ny regjering som tar hverdagen til vanlige folk på alvor. Folk skal skjenne seg igjen i partiet vårt, vite at oss er på lag med dem, hver eneste dag.

Rettferdig politik gir medlemmer og stemmer:

- Kristian, Heidi, Maria, Ahmed, Rutkay, Linda, Tone

Og ja, Hanne Berit, vi skal tilbake på topp.

Maria – netthets

*

Det oss gjør nå, hver eneste dag, er det som teller!
Det vil kreve hard jobb.

Takk, Even, for at du minner oss på at grasrota trenger gjødsel.
Vår grasrot er ikke ei pryd-plen.
Vi er jordnære,
ikke redd for å få møkk under neglene
og vi er klare for kamp.
Takk for en god debatt

Til info:
Vi har nå fått inn **35.252** betalte medlemmer.
8 mai 2020 som den første kontingentoversikt gikk ut lå vi på **34 476**.
Vi ligger på pluss 776 flere.
Nye medlemmer:
Pr. 1.1.2021 har vi 764 stykker
f.o.m 12.april og til nå har det kommet inn 82 nye medlemmer.

Kl. 14.23-14.37

Hilsningstale på vegne av nasjonale gjester ved LOs leder Peggy Hessen Følsvik

Kjære alle sammen

Det er mye vi ikke vet om hva framtida bringer.
Dere som er delegater til landsmøtet, hadde aldri trodd at dere skulle sitte der dere nå sitter.

Og jeg hadde aldri trodd jeg skulle stå her.

Som så mye annet det siste, lange året.

Det kjennes helt uvirkelig.

Jeg har tenkt en del på rettferdighet og urettferdighet i det siste.
Også mens vi satt hos meklerin i helga, og skulle sikre at vanlige arbeidsfolk får sin del av verdiene som skapes i landet vårt.

Det finnes urettferdighet som rammer plutselig og blindt. Som når de beste blant oss rives bort, plutselig, midt i viktig arbeid.

Slik vi i LO og alle de nærmeste opplevde når Hans-Christian ble rykket fra oss for en måned siden.

Når vi lever våre liv skjer slike ting, uventet og meningsløst – og urettferdig.

Det kan vi ikke gjøre noe med, det er noe vi bærer med oss og med tiden lærer oss å leve med det.

Det beste vi kan gjøre er å fortsette jobben HC var i gang med. Og han var mer opptatt av rettferdighet enn nesten noen annen jeg har møtt. Ting skulle være ordentlig og rett skulle være rett.

Det gnistret i øynene til den ellers så godlynte bamsen, når han opplevde urettferdighet. Av den typen som ikke kommer utenfra. Men som er villet, skapt av mennesker.

Koronaen kom utenfra. Men hvordan vi takler den, hvordan den rammer – det bestemmes av folk. Av politiske vedtak. Av at ulike interesser veies opp mot hverandre.

Gjennom hele dette året har LO og Arbeiderpartiet jobbet sammen, for å sikre at vi hjelper de som blir rammet.

At byrdene fordeles rettferdig, at støtten går dit den trengs mest.

At vanlige folk skal ha trygghet for arbeid og inntekt.

Vi har fått til en del i lag. Det er et langt stykke fra de tiltakene høyre regjeringen la på bordet til å begynne med og det Stortinget har endt opp med å vedta.

Da krisa inntraff var regjeringens første tanke å foreslå det som høyrepartiene alltid foreslår:

Å kutte formuesskatten og å sikre eiernes interesser.

Vår viktigste oppgave var å sikre tryggheten og inntekten til folk.

Det lyktes vi langt på vei med gjennom det utrolig viktige partssamarbeidet, og samarbeidet med Arbeiderpartiet og resten av opposisjonen på Stortinget.

Folk som mister jobben eller blir permitterte har fått beholde mer av inntekten sin

Større mulighet for foreldre å være hjemme med ungene sine

Mer penger til førstelinja

Bedre ordninger for lærlinger og studenter

Ordninger så lenge krisa varer

Mer treffsikre ordninger for frilansere og selvstendige

Dette har vært viktig for vanlige folk.

Men vi kom ikke helt i mål. Det har merkes at det har vært forskjell på våre løsninger og krav, og det høyrepartiene har drevet fram.

Nå skal Norge, økonomien og samfunnet vårt etter hvert gjenreises.

Da ser folk - ifølge målingene - til et nytt flertall som skal gjøre den jobben. Stadig flere ser også – gledelig nok synes jeg – til deg, Jonas og til Arbeiderpartiet.

Fram mot valget vil folk ha klare løsninger på hva som skal gjøres de neste årene – for det vil ta tid.

Og det er flere oppgaver som skal løses samtidig. Vi har for eksempel en klimakrise og en ulikhetskrise som begge krever svar. Og et arbeidsliv som roper etter en storrengjøring.

Vi i LO er opptatt av at Norge ikke er friskmeldt før folk er tilbake i jobb. I hele, faste stillinger.

Trygghet for jobb og inntekt er det viktigste for oss.

Mange næringer er sterkt berørt av krisen. Og både arbeidstakere og virksomheter vil ha bruk for aktive kommuner og en aktiv stat i gjenreisningsarbeidet. Vi tror ikke at den usynlige hånd vil sikre framtidsnæringene.

Det var framsynte folk, de som bestemte at fossefallene skulle komme tilbake i offentlig eie gjennom hjemfallsretten.

De var framsynte, de som bestemte seg for å bygge opp et norsk oljeselskap og dermed skapte grunnlaget for all leverandørindustrien rundt den. Det har bidratt til å skape enorme verdier og titusenvise arbeidsplasser i Norge.

Så framsynte må vi også være, når vi utvikler framtidas næringer.

I det programmet som skal vedtas på dette landsmøtet leverer Arbeiderpartiet mye framsynt og konkret politikk. Programkomiteen har levert et solid stykke arbeid, som samler. Kompromiss er et honnørord for et parti som tar mål av seg om å få med seg folk fra hele landet, med ulik bakgrunn og fra forskjellige næringer.

I programmet bygges det på det som alltid har vært bærebjelken i norsk økonomi.

Evnen til å bruke naturressursene for å skape grunnlag for bosetning og produksjon i hele vårt langstrakte land.

Om det så har vært fisken, fossene, skogen eller oljen, naturressurser har alltid vært fundamentet for arbeid og velstand.

Vi vet etter åtte år at Høyre-regjeringens politikk ikke skaper arbeidsplasser. De siste ti årene har andelen sysselsatte utviklet seg svakere i Norge enn i landene vi sammenligner oss med.

Høyre-regjeringen er stort sett opptatt av å selge ut norske selskaper og virksomheter.

Vårt alternativ tar opp arven etter våre tidligere fremsynte ledere.

Vårt alternativ er å bygge Norge bedre. Etter koronaen trenger vi mer enn noe en aktiv industri- og næringspolitikk, for å sikre folk jobb i hele landet.

Vårt alternativ er der staten er en aktiv støttespiller for industrien, men som også stiller krav tilbake, (slik som Jonas sier det.)

Vårt alternativ stopper ikke med å gjenåpne Norge. Vi skal gjenreise Norge.

Arven etter snart åtte år med Erna Solberg er også større forskjeller mellom folk.

Høyreregjeringen har ved hver eneste korsvei, hvert eneste budsjett lagt opp til større forskjeller. Noe som SSB har dokumentert grundig.

Høyreregjeringen har prioritert å gi milliardgaver i skattelett til landets rikeste. 15 milliarder kroner har de kuttet i formueskatten. Og regningen velter denne regjeringen over på vanlige arbeidsfolk.

Lista over smålige kutt er lang. Det har rammet pendlere, uføre med unger, enker, barnefamilier, fagorganiserte og barn med dårlig syn og skeive tenner.

Hans-Christian kalte det for politisk plyndring.
Ja, det er det det er: Politisk plyndring av vanlige folk.

Men regjeringens røvertokt skal stanses.
Og det får vi bare gjort med et nytt flertall på Stortinget.

Kjære landsmøte!

Koronakrisen har satt et forstørrelsesglass på ulikhetene som vokser. Det er sikkert flere enn meg som får en vond klump i magen av de lange køene foran matutdelingen.

Det var jo dette vi skulle bort fra.
Bort fra lua i handa og veldedighet.
Det var jo derfor vi bygde velferdsstaten.

Den unike koblingen mellom en stor og bevisst fagbevegelse og det brede folkepartiet på venstresida er det som bygde den norske modellen, og den norske velferdsstaten.

En velferdsstat som har gitt større frihet til vanlige folk enn noen annen samfunnsmodell. Frihet fra frykt for hva som skjer om man blir syk, mister jobben eller blir ufør. Frihet for vanlige folks unger til å gå på skole, studere, utvikle seg og evnene sine. Da vi i arbeiderbevegelsen bygde velferdsstaten møtte vi motstand ved nesten hver eneste korsvei. Det ble for dyrt, for lite effektivt og man kunne overlate det meste til markedet, mente motkreftene på høyresiden.

I snart åtte år har vi sett at de tankene lever videre i beste velgående. Skattene kuttet med kirurgisk presisjon for de med aller mest fra før. De som trenger hjelp en periode møter mer mistenksomhet og et system som er hardere i klypa.

De kommersielle kreftene ønskes velkommen inn på våre mest sårbare områder. Vi har en regjering som ikke ser forskjell på å selge cappuccino og drive omsorg. Vi må stoppe høyrekreftene ved valget i høst. Men våre ambisjoner er større enn som så. Vår velferd blir aldri ferdig bygd ut.

Nå bygger vi videre. Og veldig mange plasser har vi et godt utgangspunkt i kommuner og fylker. Vi kan gjøre hverdagen bedre for vanlige arbeidsfolk der. Vi får til mye.

På mange arenaer.

Men det er også sterke motkrefter ute og går. For det er mye penger å tjene for de som vil utnytte arbeidsfolk.

Grovt press på lønns- og arbeidsvilkår, ofte gjennom innleie, skjer overalt snart, på byggeplasser, i sjøfart, luftfart, industri, landbruk, bearbeiding av fisk, helse og omsorg, på hoteller og i utelivet.

Vi står sammen med Arbeiderpartiet om å ta kampen mot disse kreftene.

Jonas garanterer at han innen 100 dager, dersom han blir statsminister, vil ha startet innføringen av en Norgesmodell for et mer seriøst arbeidsliv.

Denne modellen skal ta det beste fra forskjellige lokale modeller og skape en nasjonal modell.

Dette er svært gode nyheter for arbeidsfolk. LO har stått i bresjen for disse modellene. De som sørger for et mer seriøst arbeidsliv i mange kommuner og fylker.

Jeg vil ha en regjering som støtter opp under trepartssamarbeidet.

Dere, tenk å ha å ha en regjering som ikke sier høyt og tydelig at den anerkjenner det uorganiserte arbeidslivet.

Tenk på hva vi kunne oppnådd - med en regjering som jobber med oss, og ikke mot oss!

Kjære landsmøte!

Vi har over 200 000 permitterte og arbeidsledige. Mange har vært ledige i over ett år.

Men det er ikke nok å snakke om å gjenåpne. Vi må gjenreise Norge.

Og skal vi gjenreise Norge så er det Arbeiderpartiet som nok en gang må lede an.

Som vil slåss for et mer rettferdig Norge.

Et varmere Norge!

Et rausere Norge!

Åtte av ti LO-medlemmer ønsker et skifte.

Vi har et valg å vinne. Nå er det arbeidsfolks tur.

Kl. 14.38 10 år siden 22 juli

I år er det 10 år siden terroren rammet oss 22. juli. Det skal vi markere i den neste sekvensen.

Jarle Roheim Håkonsen i samtale med Torbjørn Vereide og Kamzy Gunaratnam

Film fra Utøya - VB

“Ti år har gått” - Samtale med Trond Blattmann tidligere leder av Støttegruppa om hvordan de ti årene har vært for etterlatte og overlevende. Han har sagt at han kommer til å snakke mye politikk.

“Ti år har gått” - Samtale med Lisbeth Røyneland leder av Støttegruppa.

Klipp fra “Generasjon Utøya” - VB

“Veien videre” - Samtale med Jonas Gahr Støre og Astrid Hoem

Takketale - Jonas Gahr Støre og Astrid Hoem

Vedta uttalelse - Vedta uttalelse

Diktlesning - Live on tape - Kyrre Haugen Sydness leder "Til ungdommen"

kl. 15.38 - Slutt

Kl. 16.20 **Å skape arbeidsplasser over hele landet.**

Film med med nestleder Bjørnar Skjæran hjemme på gården.

Cecilie Myrseth leder panelsamtale med Terje Sørvik - 2. kandidat i Nord-Trøndelag, Per Vidar Kjølmoen - 1. kandidat i Møre og Romsdal, Anette Trettebergstuen - 1. kandidat i Hedmark. 3 min og Trine Lise Sundnes - 4. kandidat i Oslo.

16.04.2021 16:34 - Godkjent permisjon for Kjellaug Hoås Samland fra 16.04.2021 18:10 til 16.04.2021 19:00: Eg må ordna med ein feil som har oppstått på jobb

Hilsningstale fra Sveriges statsminister Stefan Løfven kl. 16.44

6 Den politiske situasjon

Uttalelser

Uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

10 år etter 22. juli: Felles kamp mot ekstremisme

22. juli 2011 er den verste terrorhandlingen i norsk fredstid og den mørkeste dagen i arbeiderbevegelsens moderne historie. AUF, Arbeiderpartiet og regjeringsbyggene ble angrepet. 77 mennesker ble drept, 69 av dem på AUFs sommerleir på Utøya. Minnet om 22. juli må bli bevart og historien må bli fortalt. Vi kan aldri tillate at historien omskrives eller forenkles.

Gjerningsmannen 22. juli var alene om handlingene, men han var ikke alene om holdningene.

22. juli var også et angrep på oss alle. Med statsminister Jens Stoltenberg i spissen samlet Norge seg på tvers av politiske skillelinjer. Men samtidig som Arbeiderpartiet hadde regjeringsansvar, var vi også målet for terrorangrepet. Derfor ble det noe uforløst i den offentlige samtalen om 22. juli.

Etter 22. juli 2011 sa vi «aldri igjen». Men holdningene ble igjen til handling da Johanne Zhangija Ihle-Hansen ble drept i Bærum 10. august 2019. Bare tilfeldigheter og snarrådighet avverget at flere mistet livet. Fellestrekkene med 22. juli er mange: En ung norsk mann, radikalisert på internett, hadde igjen gått under radaren. Han var alene om handlingen, men ikke om holdningene.

Etter andre verdenskrig ble det trukket linjer fra holocaust tilbake til konspirasjonsteorier, antisemittiske holdninger og dehumaniseringen av jødene i den offentlige samtalen. Ekstremisme og politisk vold oppstår ikke et vakuum. Ord kan bli til handlinger. Ytringsfriheten er ufravikelig, men vi har samtidig et ansvar for hvordan vi snakker om hverandre og hvilke ord vi bruker.

Ekstremismen må bekjempes før den får fotfeste. Kampen mot fremmedfrykt, konspirasjonsteorier og rasisme må kjempes i skolegården, på arbeidsplassen, på sosiale medier og rundt middagsbordet. Islamfiendtlige og antisemittiske holdninger finnes også i Norge: Ifølge Holocaust-senteret har 34 prosent av befolkningen utpregede fordommer mot muslimer og 8 prosent har antisemittiske holdninger.

Et sterkt politi og effektive sikkerhetstjenester er avgjørende for å bekjempe voldelig ekstremisme. Men vårt viktigste forsvarsverk mot ekstremismen er tryggheten og tilliten i det norske samfunnet, fellesskapet, en sterk velferdsstat og et inkluderende samfunn – fundamentet for et samfunn med små forskjeller og like muligheter: At alle mennesker sikres arbeid, trygghet og verdige liv. At vi motvirker økende ulikhet mellom folk. At vi viser i praktisk politikk at alle mennesker er like mye verdt.

AUF har foreslått en ny 22. juli-kommisjon. Vi hadde et juridisk oppgjør med 22. juli gjennom rettssaken, et oppgjør med beredskapen gjennom Gjørsv-kommisjonen, men ikke et politisk oppgjør med ideologien og hvordan holdningene oppstår.

«Vi har unnlatt å se nærmere på spørsmål knyttet til gjerningsmannens motiv, oppvekst eller helsetilstand, og vi har heller ikke sett på samfunnets tiltak mot tidlig forebygging av radikaliseringsprosessene. Avgrensningene betyr ikke at disse spørsmålene ikke er viktige. Tvert imot. De er viktige og ville fortjene mer oppmerksomhet enn det denne kommisjonen kunne rekke over.» (22. juli-kommisjonen, august 2012)

Gjørsv-kommisjonens avgrensning var forståelig, men vi har i løpet av tiåret som har gått også opplevd et «nytt 22. juli» i Bærum 10. august 2019 – og vi har særlig i forbindelse med ISILs framvekst opplevd økt tilslutning til ekstrem islamisme i Norge.

Verken høyreekstremisme eller ekstrem islamisme oppstår av seg selv. Vi trenger mer kunnskap om radikaliseringsprosessene og hvilke tiltak fungerer for å forebygge og motvirke radikalisering og ekstremisme. Arbeiderpartiet støtter forslaget om en ny ekstremismekommisjon.

Vi vet allerede en del. Nyere forskning om høyreekstreme og høyreradikale miljøer i Norge fra 1990-tallet og fram til i dag har pekt på viktige endringer i disse miljøene:

For det første er det ikke lenger i hovedsak ungdommer som er høyreekstreme. De fleste av de tradisjonelle forebyggingsaktørene har ikke den samme tilgangen til unge voksne over 18 år. Det betyr at vi må tenke nytt rundt forebygging og andre aktører må på banen. Kriminalomsorgen, NAV og helsevesenet er viktige aktører overfor dagens målgruppe, samtidig som politiet fortsatt vil spille en sentral rolle. Kommunene vil fortsatt være en viktig aktør i forebyggingsarbeidet.

For det andre har fiendebildet endret seg. I dag er det islam og muslimer som blir sett på som den store fienden. Den tredje hovedtrenden er hvordan høyreekstreme og -radikale bevegelser i stor grad har gått fra å være aktive i gatene, til å ha størstedelen av aktiviteten på nettet, til nå igjen også å være mer tilstede i gatene. To forhold har ikke endret seg de siste tiårene: Forakten for eliten og overvekten av menn i de høyreekstreme bevegelsene.

Et annet hovedfunn i nyere forskning er at politiet selv rapporterer at de har for lite kompetanse til å drive effektiv forebygging av høyreekstremisme. Det er også et problem at politiet har for lite

ressurser til dette arbeidet, ikke minst når det gjelder omfanget av hatefulle ytringer på nett, som Kripas' nettpatrulje følger med på.

Arbeiderpartiet ønsker et sterkere vern av spesielt utsatte grupper i samfunnsdebatten. I dag skapes det fiendebilder av innvandrere, jøder, muslimer og andre minoritetsgrupper. Vi vil at arbeidet for å straffeforfølge personer som framsetter og sprer hatytringer og trusler på internett prioriteres. Vi har alle et felles ansvar for å føre en anstendig politisk debatt og unngå unødvendig polarisering.

De regionale menneskerettighetssentrene Falstadsenteret, Stiftelsen Arkivet og Narvik fredssenter gjør en uvurderlig innsats for å undervise elever om menneskerettigheter og konsekvensene av ekstremisme. Dette viktige arbeidet må forsterkes og nå ut til flere. I tillegg ønsker vi å styrke og utvikle Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret), Det europeiske Wergeland-senteret (EWC), 22. juli-senteret, Rafto-stiftelsen og Nansen fredssenter.

Arbeiderpartiet vil:

- Få fram mer kunnskap om ekstremisme og radikaliserings ved å:
 - Støtte AUFs forslag om en ny ekstremismekommisjon for å gå dypere inn i hvordan ekstremismen oppstår og lære mer om hvilke tiltak som fungerer for å forebygge og motvirke radikaliserings og ekstremisme.
 - Satse på forskning, kompetanseutvikling og studietilbud om ekstremisme og forebygging av radikaliserings og ekstremisme.
- Øke bevisstheten om ekstremisme og radikaliserings ved å:
 - Sørge for at terrorangrepet 22. juli og politisk ekstremisme blir viet oppmerksomhet i skolen.
 - Trappe opp finansieringen til de nasjonale og regionale freds- og menneskerettighetssentrene.
- Legge til rette for bedre samhandling ved å:
 - Videreføre nasjonale handlingsplaner for arbeidet mot antisemittisme, mot muslimhat og mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.
 - Styrke samarbeidet og samhandlingen mellom kommunene og politiet om forebyggende tiltak mot radikaliserings og ekstremisme, inkludert revidering av hjemmelsgrunnlaget for taushetsplikt og informasjonsutveksling mellom politi, kommune og andre offentlige etater i saker om radikaliserings og voldelig ekstremisme.
- Sendte tydeligere signaler om hva som er akseptabelt ved å:
 - Styrke politiets ressurser og kompetanse innen forebygging og straffeforfølgning av hatkriminalitet og hatefulle ytringer på internett. Politisk styring er nødvendig for at politiet skal få økt kompetanse på dette området.
 - Utrede og iverksette nye virkemidler i møte med falske nyheter, hatefulle ytringer og andre ulovlige ytringer på nett.
 - Frata statsstøtten til organisasjoner som aktivt fremmer diskriminering.

Kl. 16.45 Behandle uttalelser

Redaksjonskomiteens leder Anniken Huitfeldt legger frem
redaksjonskomiteens innstilling

Kjære landsmøte

I november ble Eli-Anne Zahl intervjuet av NRK. Eli-Anne har jobba fem år som renholder på Gardermoen, i min hjemkommune, Ullensaker.

«Det er veldig trist, veldig tungt, veldig vanskelig,» sa Eli-Anne til NRK.

For 11. mars i fjor hadde Eli-Anne en trygg og god jobb å gå til.

Så traff pandemien. Først lang tids permittering. Så kom oppsigelsesvarslet. Det samme skjedde med mannen hennes, Roger, som også jobba på Gardermoen.

Det er ikke bare Eli-Anne og Roger som har fått livet snudd opp ned det siste året.

Livet har blitt trist, tungt og vanskelig for vanlige folk over hele landet.

I min hjemkommune Ullensaker er det nå 3400 arbeidsledige. Ledigheten er på hele 9,6 prosent!

Dette er ikke bare tall, men enkeltpersoner og skjebner som vi i fellesskap må stille opp for.

De som har mista jobben på grunn av korona skal tilbake i jobb. Arbeiderpartiets viktigste valgløfte er trygt arbeid til alle.

Nå risikerer mange å bli stående permanent utafor arbeidslivet, om ikke samfunnet stiller opp med kraftfulle tiltak.

Og vi skal unngå at flere faller utafor fordi krisetiltakene ikke treffer de små bedriftene som trenger dem som mest.

Samtidig som vi får folk tilbake i jobb, skal vi derfor også få FLERE i jobb.

De siste åtte åra har mange piler pekt i feil retning: Flere unge står utafor arbeidslivet.

Antallet ansatte i industrien har falt med 25.000. Og vi eksporterer mindre til utlandet.

Det er vi som har politikken som snur trendene og får disse pilene til å peke i riktig retning.

Med en aktiv næringspolitikk skal vi i fellesskap skape nye arbeidsplasser og muligheter.

Vi skal stille opp med en velfylt statlig verktøykasse – med kapital, partnerskap og engasjement. Vi skal bruke klimapolitikken til å skape nye næringer i Norge.

Og vi skal sikre at verdiene blir delt rettferdig, og kommer både by og land – i hele Norge – til gode.

Redaksjonskomiteen legger fram to uttalelser for landsmøtet:

«Et mer rettferdig Norge etter pandemien – nå er det vanlige folks tur» og om næringspolitikken vår, «Skape jobber og muligheter i hele Norge».

Pandemien har selvfølgelig ikke bare ramma oss her hjemme i Norge.

I land uten andre sikkerhetsnett enn familien mista millioner av mennesker livsgrunnlaget over natta.

Mange barn vil ikke komme tilbake på skolen igjen, særlig jenter. Framgangen innen likestilling har blitt satt flere år tilbake.

Nå trenger verden en global dugnad for å ta igjen det tapte. Den dugnaden skal Norge gå i bresjen for.

I partiprogrammet har vi et meget godt kapittel om utenrikspolitikk for en tryggere, mer rettferdig og grønnere verden.

Men vårt internasjonale engasjement er bredt. Derfor legger vi som vi alltid gjør på landsmøtene også fram en egen internasjonal uttalelse.

Verden rundt oss har de siste åra vært prega av mer uro, endring og uforutsigbarhet.

Pandemien har forsterka mange trender.

Arbeiderpartiet skal føre en utenrikspolitikk for å ta vare på tryggheten vår og norske interesser, men vi vil også gripe mulighetene til å endre verden til det bedre.

Det handler for eksempel om Israel og Palestina – en omfattende og oppdatert politikk i uttalelsen.

Det handler om nedrustning – og ja, vi er enige om veldig mye om hvordan Norge igjen kan spille en mer aktiv rolle for atomnedrustning.

I partiprogrammet har vi hatt en dissens om atomvåpenforbudet. Den håndterer vi i morgen. Her er legger fram alt vi er enige om i nedrustningspolitikken.

Kjære landsmøte

Snart 10 år har gått siden 22. juli.

Krevende balansegang. Vi skulle samle og lede landet – samtidig som vi også var et offer.

Uforløst i samtalen om 22. juli.

Et «nytt 22. juli» i Bærum august 2019. Alene om handlingene, men ikke alene om holdningene.

Men i tillegg de sist årene også ekstrem islamisme, fremmedkrigere – ISIL.

Ekstremisme oppstår ikke et vakuum. Det er en radikaliseringsprosess. Veldig mye skjer på nett og i sosiale medier. Konspirasjonsteorier.

Vi trenger mer kunnskap om hva som fungerer – for å forebygge, motvirke, stanse radikalisering og ekstremisme.

Vi går inn for å støtte AUFs forslag om ny ekstremismekommisjon.

Så kjære landsmøte, rus:

Vi har jobba godt i komiteen, hatt grundige diskusjoner med mål om å samle en løsning som favner så bredt som mulig i partiet.

Jonas sa det godt: Det handler om å kombinere to typer solidaritet:

- først med sårbare tunge rusavhengige som bør få hjelp framfor straff
- den andre solidariteten handler om å forhindre at unge mennesker får senka terskelen og lettere tilgang til narkotika

Det mener jeg vi har fått til. Flertallet i komiteen har kommet fram til en sosialdemokratisk rusreform. Hovedtrekkene er:

- **Fortsatt straff for bruk og besittelse av narkotika**, men med et **unntak som sørger for en begrenset avkriminalisering for tunge rusavhengige**
- I tillegg vil vi ha sterkere **satsning på forebygging blant barn og unge**, der reaksjonen i utgangspunktet bør være påtaleunnlattelse og god tverrfaglig oppfølging av helsetjenestene
- En **begrensning på hvor lenge slike overtredelser står på rullebladet**.
- En **skikkelig behandlingsreform**, med vekt på blant annet ettervern, ressurser til kommunene, botilbud med avstand til rusmiljø, rusmestringsenheter i alle landets fengsler og faglig oppfølging av pårørende.
- Og så skal det være **trygt å be om hjelp**. Derfor har det vært viktig for oss at de som søker helsehjelp eller hjelp ved ulykker ikke straffes for oppbevaring av brukerdoser.

Det er et viktig signal at bruk og besittelse av narkotika fortsatt er straffbart. Det er forskjell på avkriminalisering og legalisering, men selv om det er en teknisk forskjell er vi bekymret for at folk vil oppfatte det som at bruk av narkotika blir tillatt.

I tillegg vil vi beholde straffens preventive effekt. Vi har lav rusbruk i Norge blant unge og det har vært et tungtveiende hensyn for oss at en behandlingsreform ikke svekker det rusforebyggende arbeidet, spesielt retta mot ungdom.

Flertallet mener de er fullt mulig å legge opp til en differensiert reaksjon, med begrensa avkriminalisering for tunge rusavhengige. Det er allerede i dag grupper som er unntatt fra straffansvar i lovverket.

Barn under 15 år er fritatt fra straffansvar og utilregnelige regnes ikke som strafferettslig ansvarlige for sien handlinger.

Regjeringa legger til og med sjøl opp til et skille mellom rusavhengige og andre når de i sin rusreform foreslår at disse gruppene skal gå med høyere brukerdoser enn andre.

Kravene for et slikt unntak som vi tar til orde for må være klare og utformes på sånn måte at håndhevinga er forutsigbar – derfor er det viktig for flertallet at vi presiserer at dette gjelder **tunge** rusavhengige og at det dermed er en begrenset avkriminalisering.

Vi mener du ikke bare kan unntas straffansvar hvis du har et høyt rusforbruk. I loven om brukerrom brukes uttrykket langvarig narkotikaavhengighet, i flere byer har man etablert ulike typer friområder for det som omtales som tunge rusavhengige.

Valget av begrepet tunge rusavhengige er derfor bevisst, for unntaksregelen må presiseres i lov og forskrift utarbeida av helsemyndigheter og andre fagfolk.

Landsmøte

De andre partiene kan mene så mye de vil om oss. Her legger vi fram vårt helhetlige opplegg – en sosialdemokratisk rusreform.

Kjære landsmøte

Det er både gøy og en ære å få sitte i redaksjonskomite på Arbeiderpartiets landsmøte.

Vanligvis følger det med en dose irritasjon over ikke å få være med på det sosiale – men det har vi unngått i år.

Men vi har holdt på lenge – i over to uker, med Teams-møter også gjennom påska.

For første gang har vi hatt med folk fra alle fylkespartiene – for å sikre både representasjon og forankring. Det har vært vellykka. Jeg vil takke alle medlemmene av redaksjonskomiteen.

Vi skal fortsette å jobbe videre utover kvelden, men vi legger altså her fram fem resolusjoner.

Endringsforslag til redaksjonskomiteens innstilling til politiske uttalelser

Uttalelse nr. 1: 10 år etter 22. juli: Felles kamp mot ekstremisme

Forslag fra Abdullah Alsabeeh, Oslo

Tillegg på linje 15, ny første setning i avsnittet:

«Allerede for 20 år siden så vi at rasisme får alvorlige konsekvenser da Benjamin Hermansen ble drept på Holmlia.»

Internasjonal uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Trygghet i fellesskap: Norge og verden

Innledning

Arbeiderpartiets utenrikspolitikk skal ivareta norske interesser og er forankret i våre grunnleggende sosialdemokratiske verdier: frihet, likhet og solidaritet. Vi er en del av et fellesskap på tvers av landegrensene. Norges trygghet og velstand er bygget på forpliktende og fungerende internasjonalt samarbeid.

Vår verden preges av mer uro, endring og uforutsigbarhet. Spenningene mellom stormaktene tiltar. Risikoen øker for nye våpenkappløp. Raske og dramatiske klimaendringer vil få alvorlige konsekvenser for internasjonal stabilitet og vår felles velferd. Folkestyrets frammarsj har møtt en motbølge, også på vårt eget kontinent. Grunnleggende menneskerettigheter er under angrep. 80 millioner mennesker er på flukt. Ulikhetene vokser, både i Norge og i land verden over. Koronapandemien har forsterket mange av disse endringene.

Norsk utenrikspolitikk må håndtere alle disse utfordringene parallelt. Et urolig farvann krever en stø hånd ved roret og god navigasjon. Å trekke seg tilbake er ikke i Norges interesse. Vi vil videreføre hovedlinjene i norsk utenrikspolitikk slik de ble utmeislet av ulike Ap-regjeringer siden andre verdenskrig: FN og folkeretten, NATO-alliansen og EØS-avtalen.

Men i en tid preget av mer uro og uforutsigbarhet trenger norsk utenrikspolitikk flere bein å stå på. Det er for eksempel ubrukte muligheter i et tettere nordisk sikkerhetspolitisk samarbeid. For å ivareta Norges interesser og verdier må vi evne å balansere og bygge nye allianser. I tillegg vil nå løfte klimapolitikken inn i utenriks-, utviklings- og ikke minst handelspolitikken i bred forstand.

Vi går til valg på et utenrikspolitisk program for en tryggere, mer rettferdig og grønnere verden. Arbeiderpartiets internasjonale engasjement favner vidt. Denne uttalelsen er et supplement til partiprogrammet.

Vår verden står overfor utfordringer ingen land kan løse alene. Men Olof Palmes tilnærming gjelder også i utenrikspolitikken: «Samhället är människans verk. Om något är fel kan vi ändra på det.» Klimakrisen forblir vår tids største utfordring, men produksjonen av fornybar energi øker og verdens land maktet å bli enige om en ambisiøs Paris-avtale. Satsing på vaksiner, mødre- og barnehelse har reddet millioner av menneskeliv. Flere enn noen gang får oppleve å fylle fem år. Vi har oppnådd viktige framskritt for nedrustning med internasjonale forbud mot miner og klasevåpen.

Verden etter pandemien

I land uten andre sikkerhetsnett enn familien mistet millioner av mennesker livsgrunnlaget over natta. Pandemien stengte skoler over hele verden. Mange barn vil ikke komme tilbake på skolen igjen, særlig jenter. Framgangen innen likestilling har blitt satt flere år tilbake. Flere unge jenter har blitt tvangsgiftet. Verden trenger en global dugnad for å rette opp det tapte. Det vil dreie seg om

rettferdig og solidarisk fordeling av vaksiner for å få samfunn i gang, om å sikre skolegang, om å forsterke innsatsen for å bekjempe vold mot kvinner, om tilgang på prevensjon og trygge aborter. En Ap-ledet regjering vil gå i bresjen i denne globale dugnaden.

Folkestyre og rettigheter under press

Vi kan ikke ta folkestyret, rettstaten eller menneskerettighetene for gitt. At demokratiet kan være skjært opplevde vi 6. januar med stormingen av Kongressen i Washington DC. De siste årene har demokratiet i verden vært i tilbakegang. Bare en femtedel av jordens befolkning lever i fullverdige demokratier. Både i autoritære regimer og i demokratier i tilbakegang har koronapandemien blitt brukt som brekkstang for ytterligere innstramminger.

Også i Europa settes grunnleggende demokrati- og rettstatsverdier under press. Ungarn har de siste årene blitt degradert fra «fritt» til bare «delvis fritt» av organisasjonen Freedom House. I Polen utfordres stadig domstolenes uavhengighet. Viktige menneskerettigheter undergraves når polske kommuner og fylker utroper seg til «LHBT-frie soner».

I mange land verden over har nedstenging av internett blitt et hyppig brukt verktøy for å hindre menneskerettighetsforsvareres kamp for frihet og demokrati. Arbeiderpartiet vil arbeide internasjonalt for å gi selskaper verktøy for å avvise autoritære regimers forsøk på å innskrenke innbyggernes ytrings- og demonstrasjonsfrihet.

På vårt eget kontingent vil vi hegne om viktige rettigheter og prinsipper gjennom styring og forvaltning av EØS-midlene i Sentral-Europa og gjennom internasjonalt samarbeid i organisasjoner som Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE).

Arbeiderpartiet vil jobbe mot innskrenkning av folkestyret, rettstaten og menneskerettighetene og bekjempe folkeretts- og menneskerettsbrudd uansett hvor de måtte finne sted. Det er i Norges interesse å samarbeide med Kina på en rekke områder, men vi må også kunne ta opp vår bekymring for uigurene og andre minoriteters rettigheter. Vi vil arbeide internasjonalt for et sterkere vern av menneskerettighetsforsvarere, som fagorganiserte, studenter og fredelige demonstranter.

Kjernevåpen

Etter atombombene over Hiroshima og Nagasaki sensommeren 1945 har menneskeheten heldigvis unngått at atomvåpen har blitt brukt i krig. De humanitære konsekvensene vil være katastrofale og langvarige om bare ett av verdens gjenværende 13.100 atomvåpenstridshoder skulle detonere. Bruk av atomvåpen er etter humanitærretten allerede i dag folkerettslig illegitimt og uakseptabelt – gjennom de humanitærrettslige prinsippene om å unngå overdreven skade og unødvendig lidelse, i tillegg til atomvåpens manglende evne til å skille mellom stridende og sivile.

De siste tiårene har et nett av ulike nedrustningsavtaler bidratt til å redusere atomtrusselen. Antallet atomstridshoder er redusert fra 70.000 på 1980-tallet. I dag må vi likevel dessverre konstatere at atomvåpen igjen spiller en mer framtrædende rolle i internasjonal sikkerhetspolitikk: Ikke bare Iran og Nord-Korea, men også utviklingen i Sør-Asia med økt spenning mellom atommaktene India og Pakistan gir grunn til bekymring.

Terskelen for faktisk å bruke kjernevåpen senkes med utvikling av nye taktiske atomvåpen. Internasjonale avtaler for å begrense antallet atomvåpen og forhindre at flere stater skaffer seg slike våpen, forvitrer, brytes og sies opp – med konsekvenser for norsk og europeisk sikkerhet.

Når verden rundt oss endrer seg, må vi justere vår utenrikspolitikk. Norges nedrustningspolitikk har de siste årene dessverre blitt bygget ned og nedprioritert av høyre regjeringen. Arbeiderpartiet går inn for at Norge igjen inntar en ledende rolle i det internasjonale nedrustningsarbeidet.

Konkret handler en mer aktiv nedrustningspolitikk for eksempel om at Norge nå internt i NATO må arbeide for at bortfallet av INF-avtalen om mellomdistanseraketter med atomstridshoder ikke medfører en ny rustningsspiral med utplassering av nye raketter og våpensystemer i Europa.

Norge må ta til motmæle mot den konservative Johnson-regjeringens planer om å utvide Storbritannias atomarsenal. Verden trenger færre atomvåpen, ikke flere.

Med Arbeiderpartiet i regjering fikk Norge i 2010 gjennomslag for at NATOs strategiske konsept baserer seg på målet om en atomvåpenfri verden. Internt i NATO må Norge arbeide for å redusere kjernevåpnenes rolle i NATOs forsvarskonsepter når NATOs strategidokumenter nå skal revideres.

En mer aktiv nedrustningspolitikk handler om igjen å sette søkelys på og dokumentere de humanitære konsekvensene av atomvåpen. De sosialdemokratiske utenriksministrene i Tyskland og Sverige har ikke underskrevet forbudstraktaten, men har tatt et felles initiativ for å få ny framgang i atomnedrustningsarbeidet (Stockholm-initiativet). En ny Ap-ledet regjering vil ta aktivt del i dette arbeidet og vektlegge de humanitære konsekvensene av atomvåpen.

I tillegg handler en mer aktiv nedrustningspolitikk ikke minst om økt norsk innsats for å bevare nedrustningsavtalene vi faktisk har: ikkespredningsavtalen NPT og atomavtalen med Iran. Det er positivt at START-avtalens reduksjoner og begrensinger for strategiske kjernevåpen er forlenget til 2026, men avtaleverket bør utvides til å omfatte både flere våpentyper og flere land enn USA og Russland.

Her hjemme har Norge i praksis hatt et eget nasjonalt atomvåpenforbud i snart 65 år etter at statsminister Einar Gerhardsen på NATO-toppmøtet i 1957 fastslo at Norge ikke ønsket «å opprette lagre av atomvåpen på norsk område eller installere utskytningsbaser for mellomdistanseraketter». Denne politikken har tjent oss godt.

Arbeiderpartiet vil jobbe aktivt for balansert og gjensidig atomnedrustning innen rammen av ikkespredningsavtalen NPT, med et langsiktig mål om et internasjonalt forbud mot kjernevåpen. Målet om balansert og gjensidig atomnedrustning oppnås ikke ved at NATO-land ensidig ruster ned mens andre atomvåpenstater beholder sine kjernevåpen. Det vil medføre en ubalansert og ustabil sikkerhetssituasjon i våre nærområder.

Ny teknologi, selvstyrte våpen og klaseammunisjon

Vi har levd med atomvåpentrusselen i 75 år. Men både internasjonal sikkerhetspolitikk og vårt eget forsvar påvirkes også av en pågående teknologisk revolusjon: Helt eller delvis selvstyrte våpensystemer, stadig mer omfattende digitalisering, droner, kunstig intelligens og algoritmer, posisjoneringsteknologi, nye materialer og biologiske og medisinske gjennombrudd vil i stor grad forandre kriger og konflikters gang.

For et land som Norge har denne utviklingen både forsvars- og nedrustningspolitiske konsekvenser. Vi trenger internasjonalt samarbeid og regelverk for å styre denne utviklingen. Arbeiderpartiet vil at Norge tar nødvendige initiativ for å regulere utvikling og bruk av hel- og halvautonome våpen og annen ny våpenteknologi som kan utfordre grunnleggende prinsipper i krigens folkerett. Om de pågående FN-prosessene for å regulere selvstyrte våpen ikke fører fram, vil vi vurdere andre initiativ for å få plass et fungerende internasjonalt regelverk med standarder og grenser for utvikling og bruk av selvstyrte våpen.

110 land har så langt sluttet seg til det internasjonale klasevåpenforbudet vi tok initiativ til. Vi vil øke innsatsen for at flere land slutter seg til og etterlever klaseammunisjonskonvensjonen.

Eksport av forsvarsmateriell

Arbeiderpartiet er tilhenger av at Norge skal ha en egen forsvarsindustri – av beredskapshensyn for vårt eget forsvar, for viktige arbeidsplasser og eksportinntekter, og for å kunne utnytte forsvarsindustriens teknologiutvikling i andre bransjer. Samtidig skal Norge ha et strengt regelverk for eksport av forsvarsmateriell. Våpen skal ikke selges til land hvor det er krig eller krig truer. Demokrati- og menneskerettssituasjonen i mottakerlandet må tillegges avgjørende vekt før eksport tillates. Arbeiderpartiets mål er å innføre sluttbrukererklæring fra alle land og vi vil arbeide for at dette blir en norm internt i NATO. Norge bør være en pådriver for å øke oppslutningen om og styrke gjennomføringen av FNs våpenhandelstraktat.

Jemen har de siste årene vært verdens mest alvorlige humanitære krise. Siden 2015 har Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater vært militært involvert i borgerkrigen i Jemen. Likevel tillot høyre regjeringen i flere år eksport av norsk forsvarsmateriell og våpen til Saudi-Arabia og Emiratene.

Vårt nabolag

I Norden har vi et sterkt verdifelleskap og like samfunnsmodeller. Både Sverige, Danmark og Finland styres dessuten av sosialdemokratiske statsministre. Stengte grenser har tydeliggjort hvor avhengige vi er hverandre, spesielt i grenseområdenes felles bo- og arbeidsregioner. På vei ut av koronapandemien trenger vi en ny giv for nordisk samarbeid innen felter som sikkerhetspolitikk, arbeidsliv, bærekraft, kultur, økonomi, teknologi, klimapolitikk, og infrastruktur.

Vårt naboskap til Russland må være basert både på fasthet, forutsigbarhet og tydelighet – og på åpenhet, konstruktiv dialog og praktisk samarbeid. Vi står sammen med våre allierte og europeiske partnere i møte med brudd på folkeretten. Som naboland er det samtidig i Norges interesse å opprettholde kontinuerlig kommunikasjon og kontakt med Russland, ikke minst i vanskelige tider og i møte med et mer selvhøvdende Russland. Vi vil føre en aktiv naboskapspolitikk og særlig hegne om samarbeidet i nord, som har bidratt til lavspenning i nordområdene, ikke minst folk-til-folk-samarbeidet. Vi vil styrke samarbeidet mellom landene og folkene i nord gjennom Arktisk råd, Barentsrådet og Barentssamarbeidet.

Fred og forsoning, krig og konflikt, humanitære kriser

Norsk konfliktløsningsdiplomati er effektiv ressursbruk: Ved å bidra til å forebygge og stanse væpnede konflikter kan menneskeliv reddes, ødeleggelse avverges og flukt unngås. Arbeiderpartiet vil styrke norsk innsats for konfliktløsning og forsoning, gjennom nye initiativ, ved å gjennomgå erfaringene fra de siste tiår og ved å samarbeide med relevante land og aktører.

Norges plass i FNs sikkerhetsråd i 2021–22 utgjør en viktig plattform for å få framgang i arbeidet for fredelig konfliktløsning. Vi vil bruke medlemskapet i Sikkerhetsrådet til å forsterke folkeretten, løfte klima- og naturspørsmål og beskytte sivile og barns rettigheter i krig og konflikt. Samtidig må vi prioritere saker hvor det faktisk er mulig å oppnå konkrete resultater, for eksempel vedtak om våpenhviler for å tilrettelegge for koronavaksinering.

Norge skal stille opp med humanitær nødhjelp for å lindre nød etter natur- og menneskeskapte katastrofer. I verden i dag er over 80 millioner mennesker på flukt. Koronapandemien har gjort vondt verre i mange flyktningleire: dårlige bo- og sanitærforhold, mangel på hygieneprodukter, medisiner og helsetjenester. Humanitære bidrag har blitt redusert. Frivillige organisasjoner har trukket seg ut. Utdanningstilbud i flyktningleire har blitt lagt ned. Arbeiderpartiet vil at Norge skal bidra til å løse årsakene til hvorfor mennesker flykter, samtidig som vi tar vårt ansvar for å bedre situasjonen for verdens flyktninger og fordrevne.

Belarus

Igar Barysau og Nasta Hjerylovitsj, ledere for henholdsvis Arbeiderpartiets og AUFs søsterpartier i Belarus, har begge i løpet av de siste ukene blitt fengslet av Aljaksandr Lukasjenkas autoritære regime – bare fordi de med fredelige midler engasjerer seg for et fritt og demokratisk Belarus. Arrestasjonene er uakseptable. Vi krever at politiske fanger, fagforeningsledere og journalister løslates. Norge må støtte opp om det svenske OSSE-formannskapetets tilbud om å mekle mellom president Lukasjenka og opposisjonen.

Etiopia

Konflikten i Tigray i Nord-Etiopia er dypt alvorlig. Tusener har mistet livet. To millioner mennesker har flyktet fra sine hjem. Hele regionen rammes: Eritrea er involvert, Sudan har mottatt 60.000 flyktninger. Sult og tilgang på mat, vann og medisiner har blitt brukt som et våpen i konflikten. Norge må engasjere seg sterkere for å bidra til en fredelig løsning av konflikten og sikre tilgang for humanitær nødhjelp til sivilbefolkningen.

Kurderne

Om lag 35 millioner kurdere lever i Irak, Iran, Syria og Tyrkia. I en ustabil region krever Arbeiderpartiet at det internasjonale samfunnet må ta initiativ til dialog og samtaler med landene med kurdisk befolkning med mål om å sikre den kurdiske befolkningens økonomiske, sosiale og politiske rettigheter. Forfølgelsen vårt prokurdiske søsterparti HDP opplever i Tyrkia er uakseptabel. Fram til 2015 opplevde kurderne i Tyrkia viktige framskritt, men HDPs partileder Selahattin Demirtaş har nå snart sittet fem år i fengsel. Også Tyrkia er forpliktet til å respektere grunnleggende menneskerettigheter, ytrings- og pressefrihet og demokrati- og rettsstatsprinsipper.

Myanmar

Militærkuppet og hærens brutale angrep mot landets egen befolkning er totalt uakseptabelt og et alvorlig tilbakeslag etter viktige framskritt de siste årene. Den demokratiske overgangsprosessen er den eneste veien til fred og stabilitet i Myanmar og må nå gjenopptas. Vi fordømmer militær- og politivold mot sivile og fredelige demonstranter.

Rohingyaene

FNs flyktningekommissær omtaler rohyinga-folket som verdens mest forfulgte minoritet. Siden 2017 har militæret i Myanmar begått drap, voldtekter, vilkårlige pågripelser og satt fyr på hundrevis av hjem i rohingyalandsbyer. Over 600.000 rohingyaer er drevet på flukt til nabolandet Bangladesh. Arbeiderpartiet mener Norge må stille opp med humanitær nødhjelp til rohingya-befolkningen og bidra til et nødvendig rettsoppgjør etter de uhyrlige overgrepene de har blitt usatt for. Norge må samtidig kreve at myndighetene i Myanmar gir internasjonale og anerkjente hjelpeorganisasjoner tilgang for å bedre situasjonen.

Sri Lanka

Tamilene nord på Sri Lanka venter fremdeles på selvstyret de ble lovet i 1987. Sårene etter 26 år med borgerkrig gror sakte. At de ansvarlige for borgerkrigens blodige sluttspill i 2009 nå sitter ved makten, taler dessverre ikke for framgang for et fungerende rettsoppgjør, gjenoppbygging eller forsoning. Alle Sri Lankas innbyggere – singalesere, tamiler og muslimer – fortjener like rettigheter.

Swaziland/Eswatini

12. april markerte innbyggerne i Swaziland at det var 48 år siden absolutt monarki ble innført i landet. I dag er landet et av verdens siste absolutte monarkier. Koronapandemien har forsterket forskjellene i landet: Mens Kong Mswati, hans utvidede familie og politiske tilhengere lever i

overflod, lever folk flest under stor nød og i dyp fattigdom. Landet har verdens høyeste andel hiv- og aidssmitte. Kritikk av kongen og hans allierte blir slått hardt ned på. Det er få politiske rettigheter og opposisjonelle risikerer strenge straffer. Fagorganiserte, studentbevegelse og opposisjonelle forfølges systematisk. Norge må på den internasjonale arena ta et større ansvar for å sikre folket i Swaziland grunnleggende trygghet og menneskerettigheter. Kong Mswati må kritiseres for å ignorere sitt eget folks sult og fattigdom, for at opposisjonelle stemmer, studenter og fagorganiserte i landet forfølges, og for at arbeidet med å stanse hiv- og aids-epidemien i landet ikke prioriteres.

Vest-Sahara

Marokko-okkuperte Vest-Sahara er Afrika siste koloni. Den marokkanske okkupasjonen er i strid med folkeretten. 29. april er det nøyaktig 30 år siden FNs sikkerhetsråd opprettet MINURSO-operasjonen for å tilrettelegge for en folkeavstemning om Vest-Saharas framtid. Folket Vest-Sahara venter fremdeles. De må selv få avgjøre sin egen framtid. FNs sikkerhetsråd må nå utvide MINURSOs mandat til å også å omfatte menneskerettssituasjonen i området. Norske myndigheter må fraråde norsk næringslivsengasjement i Vest-Sahara, i tråd med den offisielle frarådingen fra Stoltenberg II-regjeringen i 2007, og arbeide for at flere land gjør det samme. Sivile som er dømt i militære domstoler må få sine saker prøvd på ny, i henhold til internasjonale rettsprinsipper.

Israel og Palestina

Midtøsten preges fremdeles av uløste konflikter i Syria, Jemen, Libya og Irak. I Libanon har økonomien brutt sammen. Arbeidet med å gjenreise atomavtalen med Iran er meget krevende. Koronapandemien rammer i tillegg økonomi og samfunnsliv i hele regionen og overskygger innsats rettet mot konflikthåndtering og internt fordrevne. De humanitære utfordringene er store, særlig i Jemen, men også i Syria og Libanon. Håndtering av regionens mange utfordringer bidrar til at Israel-/Palestina-konflikten får mindre internasjonal oppmerksomhet og prioritet.

Biden-administrasjonen har gjenopprettet en tydelig og gjenkjennelig politikk i Israel/Palestina-spørsmålet – med en forhandlet tostatsløsning som overordnet mål, selv om Israel/Palestina ikke lenger er USAs førsteprioritet i Midtøsten-regionen. USAs nære samarbeid med Israel vil bli videreført, men Biden-administrasjonen har allerede markert en tydelig endring i forholdet til Palestina sammenliknet med Trump-administrasjonen.

Arbeiderpartiet vil styrke Norges innsats i Midtøsten. 1. januar 2021 tok Norge sete i FNs sikkerhetsråd. Samtidig leder vi fortsatt givergruppa for Palestina (AHLC). Arbeiderpartiet vil bruke Norges rolle i Sikkerhetsrådet og AHLC som plattform for dette arbeidet, og søke nært samarbeid med FN og resten av Midtøsten-kvartetten (USA, EU og Russland) for å bidra til politiske løsninger. Vi vil arbeide for å få forhandlinger gjenopptatt og om mulig tilrettelegge for slike forhandlinger.

Palestina og det palestinske nasjonale prosjekt er nå inne i den største krisen siden Oslo-avtalen. En sentral årsak er intern politisk splittelse blant palestinerne, kombinert med et nært sammenbrudd i palestinsk økonomi som følge av koronapandemien, bortfall av giverstøtte og vedvarende israelsk okkupasjon. Utallige forsøk på å oppnå palestinsk samling etter valgene i 2006 har ikke ført fram.

I mars avholdt Israel valg for fjerde gang på to år. I Palestina er det utstedt president- og parlamentsvalg for første gang på 15 år. Et nytt parlament og dannelse av en nasjonal samlingsregjering vil kunne gi fornyet legitimitet til det palestinske lederskapet. Det er betydelige politiske spenninger i prosessen som følge av interne stridigheter på palestinsk side. Arbeiderpartiet støtter gjennomføringen av frie og inkluderende valg i Palestina. 2/3 av palestinerne har aldri tidligere kunnet stemme i parlamentsvalg. Valget gir særlig unge velgere mulighet til å påvirke hvem som skal lede Palestina de neste årene.

Palestinsk samling er en grunnleggende forutsetning for at det skal være meningsfullt å anerkjenne Palestina som stat. Valget vil kunne legge til rette for en nasjonal samlingsregjering. Det internasjonale samfunns muligheter for å styrke den politiske og økonomiske støtten til palestinske myndigheter vil avhenge av innholdet i en ny regjeringsplattform, inkludert avstandstaken fra vold som politisk virkemiddel.

Med en stabil palestinsk samlingsregjering på plass, vil Arbeiderpartiet øke norsk støtte til palestinsk stats- og institusjonsbygging basert på programmet til en slik samlingsregjering. Vi vil også øke støtten til sivil samfunn i Palestina. Støtten til viktige tjenesteleveranser til befolkningen innen helse, vaksinasjon, samt utdanning vil bli trappet opp. Tiltak rettet mot kvinner, barn og unge må gis klar prioritet. Mens høyreregjeringen kutter i Norges bidrag til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), vil Arbeiderpartiet øke Norges bidrag.

Arbeiderpartiet vil arbeide tett sammen med USA, sentrale land i EU og i regionen for å mobilisere støtte til en palestinsk samlingsregjering og vil aktivt bruke AHLC-formannskapet for å oppnå dette målet.

Arbeiderpartiet vil styrke arbeidet for å etablere en palestinsk stat med bærekraftige institusjoner. Fra regjeringsposisjon er vi rede til å anerkjenne en palestinsk stat når en stabil palestinsk samlingsregjering er på plass og på et tidspunkt hvor en slik anerkjennelse kan skape framgang i fredsprosessen. Vi vil arbeide for bredest mulig europeisk støtte til denne posisjonen. Arbeiderpartiet mener at sluttstatusforhandlingene kan foregå mellom to stater, Israel og Palestina, og inkludere alle utestående spørsmål.

Den israelske okkupasjonen av Vestbredden er hovedhindringen for en tostatsløsning og må ta slutt. Selv om normaliseringsavtalene mellom Israel og arabiske land satte en stopper for Netanyahu-regjeringens planer om å annektere store deler av Vestbredden, pågår okkupasjonen for fullt. En fredelig løsning på konflikten stiller krav til begge parter. Israel må bære et tydeligere ansvar for befolkningen de holder under okkupasjon. Raketangrep og terroranslag mot Israel må opphøre.

Statsminister Benjamin Netanyahu fortsetter sin stadig mer kompromissløse kurs. Nye folkerettsstridige bosetninger planlegges og bygges. Allerede etablerte – og etter israelsk lov ulovlige bosetninger – godkjennes nå retroaktivt i det israelske rettssystemet. Palestinske hus på Vestbredden og i Jerusalem rives på tvilsomt juridisk grunnlag. Bosetervolden er omfattende. Palestinske landeiendommer overtas og olivenlunder ødelegges i stort omfang. Selv om israelske myndigheter tillater noe bistand inn i Gaza, har de to millioner innbyggerne på Gaza-stripen i praksis vært underlagt en land-, vann- og luftblokade de siste 15 årene.

Det trengs sterkere virkemidler mot okkupasjonen og de ulovlige bosetningene. Norge bør gjøre som en rekke andre land i Europa og innføre en merkeordning for varer tilvirket i de ulovlige bosettingene for å gi forbrukere mulighet til ikke å kjøpe disse produktene. Israelsk verdiskapning på okkupert land er ikke omfattet av handelsavtalen Norge og øvrige EFTA-land har med Israel. Norske myndigheter må utarbeide en skriftlig anbefaling til norsk næringsliv om fraråding av økonomisk samkvem som støtter opp om ulovlig bosettingsvirksomhet og andre folkeretts- og menneskerettighetsbrudd i de okkuperte palestinske områdene.

Det er utenkelig at en framforhandlet tostatsløsning kan bli virkelighet uten at Israels sikkerhet er ivarettatt. På tross av sin militære og økonomiske styrke er Israel i en utsatt regional posisjon. En tydelig erkjennelse av denne realiteten må ligge til grunn både for arbeidet med å få på plass en politisk løsning med palestinerne og for Norges bilaterale forbindelser med Israel. Arbeiderpartiet ønsker å videreføre et bredt og konstruktivt bilateralt politisk og økonomisk samarbeid med Israel. Vi vil fastholde og utdype et tydelig engasjement i arbeidet mot antisemittisme.

Flere hundre palestinske barn sitter i dag i israelske fengsler. At Israel skiller mellom 16 og 18 år som myndighetsalder mellom henholdsvis israelere og palestinere, samt henholdsvis 12 og 14 år som deres kriminelle lavalder, er eksempler på systematisk forskjellsbehandling. Både EU, UNICEF og FNs menneskerettskommisær har kritisert israelske myndigheter for militær forvaring av palestinske barn. Arbeiderpartiet vil i regjering sikre at Norge tar rapportene om mangelfull og urettferdig domstolsbehandling av barns saker i det israelske rettssystemet på alvor. Palestinere og israelere må stå like for loven.

Handelspolitikk

Regelstyrt internasjonal handel er en motvekt til at den sterkeste rett og kapitalkreftene får råde fritt. Et åpent og regulert handelssystem skaper forutsigbarhet og er en forutsetning for rettferdig handel. I forhandlinger om nye handelsavtaler vil Arbeiderpartiet sikre grunnleggende arbeidstakerstandarter og -rettigheter, klima- og miljøhensyn. I en ny frihandelsavtale med Kina må norske myndigheter prioritere å ivareta grunnleggende arbeidstakerrettigheter, inkludert forbudet mot tvangsarbeid. Handelsforhandlingene med MERCOSUR (Brasil, Argentina, Uruguay og Paraguay) må brukes til å få plass forpliktelser om bevaring av Amazonas-regnskogen.

Vårt felles forsvar

Forsvaret skal ivareta Norges sikkerhet, trygghet og handlefrihet, våre interesser og verdier. Basert på NATO-alliansen skal Forsvaret avskrekke og forebygge krig og konflikt. Vi vil særlig styrke forsvarsevnen i Nord-Norge med relevante bidrag fra alle forsvarsgrener.

Vi vil holde fast ved norsk basepolitikk slik den ble knesatt av Einar Gerhardsen på NATO-toppmøtet i 1957: «[H]elt fra NATOs grunnlegging har [det] vært Norges politikk ikke å stasjonere fremmede stridskrefter på vårt territorium så lenge vi ikke er truet av eller utsatt for angrep. Vi ser ingen grunn til å endre denne politikk.» Samtidig er vi for at våre allierte øver og trener i Norge, under norske forhold og sammen med norske styrker. Det er Norge selv som bestemmer hvordan basepolitikken skal praktiseres.

Basepolitikken og våre selvpålagte militære begrensinger er viktige elementer i balansen mellom avskrekking og beroligelse. Med den teknologiske utviklingen har geografisk avstand ikke samme betydning som før. Det er nå behov for å oppdatere og tilpasse våre selvpålagte militære begrensinger. Balanseringen mellom avskrekking og beroligelse må også oppdateres for å kunne håndtere mer sammensatte trusler.

Endringsforslag til redaksjonskomiteens innstilling til politiske uttalelser

Uttalelse nr. 2: Trygghet i fellesskap: Norge og verden

Fra Abdullah Alsabeegh, Oslo

Til den internasjonale uttalelsen: Flytte og endre avsnitt på side 4 168-171 til nytt avsnitt på side 4 linje 210:

«Yemen:

Jemen har de siste årene vært verdens mest alvorlige humanitære krise. Siden 2015 har Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater vært militært involvert i borgerkrigen i Jemen. Likevel tillot høyreregjeringen i flere år eksport av norsk forsvarsmateriell og våpen til Saudi-Arabia og Emiratene. Norge må engasjere seg

sterkere for å bidra til en fredelig løsning av konflikten og sikre tilgang for humanitær nødhjelp til sivilbefolkningen.»

Fra Trine Lise Sundnes, Oslo

Linje 240

Tillegg etter ordet «sivile»: «fagforeninger, ..»

Uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Ett mer rettferdig Norge etter pandemien - nå er det vanlige folks tur

Norge står ved et veiskille. Vi kan bli et forskjellssamfunn som så mange andre land – eller sette ned foten ved valget i 2021 og ta vare på noe av det fineste ved Norge; at vi er et land med små forskjeller, høy tillit og muligheter for alle. Arbeiderpartiet vil gi landet en ny kurs. Vi vil gjøre Norge til et mer rettferdig samfunn med velferd for alle og der vi kutter klimagassutslipp og sørger for trygge jobber for alle.

Koronapandemien har demonstrert verdien av høy tillit og sterke fellesskap. Det er den sosialdemokratiske samfunnsmodellen med en sterk velferdsstat, et trygt arbeidsliv og vanlige folk på jobb som har gjort at Norge har klart seg bra gjennom krisen. Vanlige folk har ofret mye for å løfte i fellesskap. Det er Norge på sitt beste!

Den høye tilliten og det sterke fellesskapet settes på spill med høyrepolitikk. De siste åtte årene har forskjellene økt. Flere og flere tjenester privatiseres og sentraliseres. Selv i krisetid har høyreregjeringen kuttet i skatten til de som har mest fra før.

Det er svært alvorlig at regjeringen har tatt lett på beredskap. Koronakommisjonen underbygger gjennom en grundig gjennomgang en alvorlig svikt i beredskapen. Den slår fast at vi var dårlig forberedt på den krisen vi visste var den mest sannsynlige og samtidig den som ville få størst konsekvenser for både liv, helse og økonomi – en pandemi. Vi manglet intensivkapasitet, smittevernustyr og gode planer. Manglende plan for å håndtere økende smitte over grensa har bidratt til høy smitte og at folk har levd med unødvendig belastende tiltak over lang tid.

Pandemien har rammet skjevt og gjort samfunnet mer urettferdig. Ikke siden krigsårene har arbeidsledigheten vært høyere i Oslo og flere andre kommuner med langvarige smitteverntiltak. Nesten en av tre arbeidsledige er under 30 år. Store deler av livet for våre barn og unge er satt på vent. Eldre og andre i risikogruppene har vært særlig sårbare og måttet begrense sin sosiale kontakt kraftig. Flere sliter med psykiske utfordringer og flere har opplevd vold i hjemmet.

Etter ett år med korona og snart åtte år med høyrepolitikk som øker forskjellene, trengs nå en kraftfull innsats for å få folk raskt tilbake i trygge jobber og sørge for en velferdsstat som kan stille opp for alle de som etter pandemien trenger hjelp og støtte. Veien ut av krisen er å gjøre fellesskapet enda sterkere, ikke svekke det med mer av høyrepartienes politikk for privatisering og økte forskjeller.

Trygt arbeid til alle

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nummer en.

De som har mistet jobben på grunn av korona skal tilbake i jobb. Arbeiderpartiets viktigste valgløfte er trygt arbeid til alle.

Dagens unge risikerer å merke konsekvensene av pandemien resten av livet. Når ungdom mister fotfeste i arbeidslivet, må vi sette i gang tiltak som gir utdanning og arbeid til alle. Korona har gjort en stor utfordring enda større: ungdom som havner varig utenfor jobb og skyves over på trygd. Under koronakrisen er ungdomsledigheten skyhøy. Nesten en av tre ledige er nå under 30 år. Den store faren er at ledigheten hos unge biter seg fast på høye nivåer og som uførhet om noen år. Det kan vi ikke akseptere.

Å gi flere unge trygghet i hverdagen, handler om blant annet om arbeid og kvalifisering for arbeid. Unge og studenter er hardt rammet av krisen og fortjener et fellesskap som stiller opp mer. Vi må skape trygghet for framtiden. De som sliter på skolen, skal få tidligere og bedre hjelp i en mer praktisk skole. De som mangler lære plass og derfor aldri får tatt fagbrev, skal få det som en del av vårt fagarbeiderløft. Det er en garanti.

Unge som sliter psykisk, skal møte nye ungdomsteam som gir hjelp raskere. De som ikke kan yte for fullt i arbeidslivet, skal møte et NAV med flere ansatte, som oppsøker og hjelper all unge som trenger det. Arbeiderpartiet skal sørge for at arbeidslivet som venter etter fullført utdanning, er attraktivt, trygt og seriøst.

En ny og mer rettferdig retning for Norge starter i arbeidslivet. Helsearbeidere på deltid har vist seg å innebære en smitterisiko, fordi å jobbe på flere sykehjem sprer smitten mellom sykehjemmene. Det er helt nødvendig. Arbeiderpartiet skal skape et helsevesen der hele, faste stillinger skal være normen.

Pandemien har synliggjort sårbarheten som følge av at Norge i stor grad er avhengig av utenlandsk arbeidskraft. Denne sårbarheten er også en mulighet til å sysselsette flere her hjemme. Arbeiderpartiet skal satse mer på utdanning og tilrettelagte arbeidsplasser. I Norge skal alle jobber være trygge jobber med gode lønns- og arbeidsvilkår.

En rettferdig krisepolitikk som redder arbeidsplassene

Koronapandemien har rammet næringslivet hardt. I varehandel, transport og renhold har mange stått på jobb i smitterisiko for at andre kan leve så normale liv som mulig. I andre næringer ble livsgrunnlaget revet bort. Folks møteplasser i reiselivet, servering og kultur ble stengt ned over natta. Ordrebøkene i maritim næring har krympa. Mange viktige arbeidsplasser er gått tapt.

Mange arbeidsfolk og bedrifter har ikke blitt møtt med tiltak som trygger arbeidsplassene. Arbeidsplasser som sørger for bosetting og aktivitet over hele landet og næringer som sysselsetter unge. Mange selskaper har brukt opp sine oppsparte midler gjennom pandemien og nå står utenlandske oppkjøpere i kø for å ta over norske bedrifter. Arbeiderpartiet sier nei til salg av Norge, og vil heller styrke det norske eierskapet ut av krisen.

Krisepakkene det siste året har vært myntet på et nedstengt Norge, men framover øker behovet for en ny næringspolitikk for å gjenopprette aktivitet, utvikle og sikre grønn omstilling av næringslivet. Nå må krisepolitikken oppdateres og tilpasses pandemiens nye faser. De største bedriftene har mottatt omtrent syv ganger mer i støtte per ansatt enn de små. Ordningene må i større grad målrettes mot de små bedriftene for å holde aktiviteten i gang der det er mulig. Arbeiderpartiet vil

lage skreddersydde gjenåpningsplaner for den enkelte næring, i samarbeid med næringen selv og partene i arbeidslivet. Vi skal lytte til dem med skoene på.

Rettferdig krisepolitikk og et mer rettferdig skattesystem

Etter åtte år med skattelettelse til landets rikeste, må det være vanlige folk sin tur. Skattesystemet må bli mer rettferdig. Arbeiderpartiet vil senke skatten for folk med vanlige inntekter og de rikeste må betale mer. Effekten for hele åtte av ti skattebetalere er lavere skatt. Ved å sørge for at de aller rikeste bidrar mer til fellesskapet, skal Arbeiderpartiet gjøre det billigere å ha barn i barnehagen og på SFO. Arbeiderpartiet skal investere i fellesskapet og å få ned forskjellene – ikke kutte i skattene som øker dem.

For Arbeiderpartiet er det et grunnprinsipp at krisehåndteringen må være rettferdig. Bedriftene skal kunne forvente gode støtteordninger, men bli møtt med tydelige krav og forventninger tilbake som sikrer fellesskapets interesser. Dessverre sier høyresiden fremdeles nei til rettferdighetskrav i krisepolitikken. De borgerlige lar det være fritt fram for lederlønnsvest, bonusutbetalinger og utbytte. De er ikke med på å hindre at useriøse aktører får støtte. Bedrifter kan si opp ansatte, selv om fellesskapet bruker penger på redde de samme arbeidsplassene. Det er ikke for sent å rette opp i disse manglene ved krisepolitikken. Statens krisepenger skal gå til å trygge arbeidsplasser, ikke å berike eiere og aksjonærer. Det må også gjelde gjenåpningen.

En sterkere velferdsstat – det beste forsvaret mot en pandemi
Alle skal være trygge på at velferdsstaten stiller opp for dem når de trenger den, uavhengig av hvor de bor eller hvor god råd de har. Dagens utvikling mot en todelt helsetjeneste må stanses. Koronakrisen viser ettertrykkelig verdien av en offentlig helsetjeneste, finansiert av fellesskapet. Pandemien har forårsaket langt større skade i land som mangler denne grunnmuren.

En samlet og offentlig styrt spesialisthelsetjeneste rigget seg raskt til å behandle de som var rammet av sykdommen. Kommunehelsetjenesten, grunnfjellet i vår felles helsetjeneste, har gjort en enorm innsats for testing, sporing, vaksiner og behandling, samtidig som den har måttet håndtere psykososial oppfølging, ivaretagelse av sårbare barn og unge og å opprettholde forebyggende helsetjenester og eldreomsorg.

Ansatte i omsorgstjenesten har jobbet dag og natt for å beskytte eldre mot et farlig virus og samtidig sørge for gode opplevelser i hverdagen. Pandemien har vist enda tydeligere hvorfor vi trenger medarbeidere i hele og faste stillinger som opplever tillit og faglig handlingsrom i sin jobbhverdag. De fortjener langt mer enn applaus. Det er viktig å styrke vår felles helsetjeneste i årene fremover. Arbeiderpartiet vil derfor ruste opp helsetjenesten med både økonomiske og menneskelige ressurser.

Pandemien røyner på den psykiske helsen. Mange sitter alene uten menneskelig kontakt. Pågangen i hjelpetjenester har økt betraktelig. Arbeiderpartiet har gjennom krisen fått gjennomslag for mer midler til psykisk helse, men høyre regjeringen har holdt igjen. Skolehelsetjenesten må ha nok folk til stede og mennesker må kunne få hjelp uten at det trengs henvisning fra lege. Derfor skal vi bygge opp et lavterskel psykisk helsetilbud i kommunene.

Vi trenger sterkere lokalsykehus med god kapasitet og dyktige fagfolk. Arbeiderpartiet vil stanse Høyres privatiseringsreform som splitter opp helsetjenesten og svekker lokalsykehusene. Vi vil bruke ressursene på pasientene og bevilge penger til sykehus over hele landet. Slik kan vi ruste opp intensivkapasiteten, gi trygghet for liv og helse i hele landet, få ned ventetidene og ta igjen behandlingsetterlepet på alvorlige sykdommer koronapandemien har forårsaket.

Helseberedskapen vår ble satt på prøve. Fagfolk i helsetjenesten bestod prøven, men store strukturelle svakheter ble avdekket. Arbeiderpartiet vil gjøre Norge mindre sårbart for nye

helsekriser. Det krever tilgang på legemidler og produksjonskapasitet for smittevernutstyr. Derfor må vi sikre egen produksjon og lagring av medisinsk utstyr i Norge. Det krever mer beredskapstenkning inn i styringen av sykehusene og at kommunehelsetjenesten settes i stand til å utvikle og ta i bruk digitale løsninger raskere.

Vi skal leve livene våre igjen

Pandemien har gått hardt utover idretten, fritidsaktiviteter og kulturlivet. Det rammer arbeidsplasser, frivillige og aktive. Arbeiderpartiet vil bidra til en rask gjenåpning der det er plass til alle. Kultur, idrett og frivillighet skaper samhold og sterkere fellesskap. Vi skal hjelpe organisasjonene med full momskompensasjon, mer gratis utlån av idretts- og fritidsutstyr og opptrapping av kulturbudsjettet til 1 prosent av statsbudsjettet. For at vi skal kunne leve aktive liv igjen skal Arbeiderpartiet investere i fellesskapet og bygge opp igjen de arenaer som har lidd mest under pandemien.

Endringsforslag til redaksjonskomiteens innstilling til politiske uttalelser

Uttalelse 3: Et mer rettferdig Norge etter pandemien – nå er det vanlige folks tur

Fra Siri Gåsemyr Staalesen, Oslo

Tillegg på linje 25. Etter ...er satt på vent.

«Stengte skoler, hjemmeundervisning og karantenetid kan ha skapt store kunnskapshull hos barn og unge. Koronapandemien kan føre til økte kunnskapsklaseskiller og må tettes så raskt som mulig.»

Fra Miert Skjoldborg Lindboe, Oslo

Nytt avsnitt linje 100

«Innsatsen i kommunen har vært vernet mot en enda mer alvorlig pandemisituasjon. Kommunehelsetjenesten, grunnfjellet i vår felles helsetjeneste, har gjort en enorm innsats for testing, sporing, vaksiner og behandling, samtidig som den har måttet håndtere psykososial oppfølging, ivaretagelse av sårbare barn og unge og å opprettholde forebyggende helsetjenester og eldreomsorg.»

Fra Miert Skjoldborg Lindboe, Oslo

Nytt avsnitt på linje 122

«En samlet og offentlig styrt spesialisthelsetjeneste rigget seg raskt til å behandle de som var alvorlig rammet av sykdommen. Arbeiderpartiet vil stanse Høyres privatiseringsreform som splitter opp helsetjenesten og svekker lokalsykehusene. Vi trenger sterkere lokalsykehus med god kapasitet og dyktige fagfolk. Vi vil bruke ressursene på pasientene og bevilge penger til sykehus over hele landet. Slik kan vi ruste opp intensivkapasiteten, gi trygghet for liv og helse i hele landet, få ned ventetidene og ta igjen behandlingsetterlepet på alvorlige sykdommer koronapandemien har forårsaket.»

Fra Astrid Reiestad Førli, Rogaland

Linje 130. Endre «Det rammer arbeidsplasser, frivillige og aktive.» Til «Det rammer frivillige, utøvere og spesielt barn og unge.»

Næringspolitisk uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Skape jobber og muligheter i hele Norge

Arbeid til alle er Arbeiderpartiets viktigste mål i næringspolitikken. Vi har store ambisjoner for hva vi kan få til i fellesskap, og for en aktiv næringspolitikk som skaper aktivitet, jobber og muligheter i hele landet.

Norge har utviklet seg i feil retning de siste åtte årene. Andelen unge i arbeidslivet har falt. Det har blitt færre ansatte i industrien. Vi kjøper mer fra utlandet og selger mindre. Motsetningene mellom by og land har økt. Den store utviklingen av nye næringer og arbeidsplasser har uteblitt.

Koronapandemien har forsterket disse utviklingstrekkene. Forskjellen mellom de som står innenfor og utenfor arbeidslivet har blitt enda større. Hjørnesteinsbedrifter som både i store byer og små tettsteder har vært inngangsporten til arbeidslivet for mange, har måttet stenge. Krisepolitikken har i for liten grad bidratt med hjelp og støtte til arbeidsfolk og små bedrifter.

Den økonomiske krisen som er skapt av pandemien er ikke over den dagen smitteverntiltakene endelig kan fjernes. For næringer som reiseliv, maritim, uteliv, servering og kultur vil det ta lang tid å komme tilbake til normalen. Luftfarten trenger særskilt oppfølging, og vi må unngå at krisen fører til et mindre bærekraftig og mer useriøst arbeidsliv. Fellesskapet skal stille opp med målrettede og langsiktige tiltak til også de økonomiske konsekvensene av pandemien er bekjempet.

Den utviklingen vi har opplevd de åtte siste årene har dramatiske konsekvenser for enkeltmenneskers liv og selvfølelse, og for vår evne til å finansiere velferdsstaten i fremtiden. Det er ikke tilfeldig at Norge er et rikt land med små forskjeller. Konesjonslovene, oljepolitikken og det organiserte arbeidslivet er alle resultater av bevisste politiske valg. Når vi nå skal ta valgene som former Norge fremover, trenger vi en regjering som igjen prioriterer vanlige folk og arbeid til alle i næringspolitikken.

Klimapolitikken må bidra til å skape nye arbeidsplasser. Norske arbeidstakere har kompetanse i verdensklasse, og vi har enorme muligheter innen nye næringer som havvind, hydrogen, batterier, bio- og sirkulærøkonomi. Gjennom kompetansen fra petroleumsnæringen og industrien skal vi leve av å kutte verdens utslipp. Samtidig skal vi sikre at mer av verdiskapningen fra naturressursene kommer lokalsamfunnet til gode, og at næringer som er hardt rammet av pandemien får støtte til å komme raskt i gang igjen.

Vi står overfor store oppgaver det neste tiåret. Vi skal få flere i jobb, samtidig som vi kutter klimagassutslippene med 55 prosent og øker eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent. Det skal vi klare i fellesskap, gjennom en regional, sterkere, og mer aktiv næringspolitikk. Innretter vi næringspolitikken riktig kan vi skape jobber og muligheter over hele landet, samtidig som vi reduserer klimagassutslippene. Det må være utgangspunktet for norsk næringspolitikk de neste fire årene.

En aktiv og engasjert stat i næringspolitikken

Dagens regjering har satset på skatteletter heller enn en aktiv stat i næringspolitikken. Det har ikke virket. I Arbeiderpartiet tror vi på felleskap og samarbeid. Staten har en stor verktøykasse som brukt riktig kan bidra til å skape nye arbeidsplasser og næringsmuligheter.

Staten bør tilføre ny kapital der det kan bidra til å utvikle nye næringer. Historien har lært oss at staten kan være en aktiv, profesjonell og langsiktig eier, som i samarbeid med private kan skape lønnsomme arbeidsplasser og nye næringsmuligheter. De investeringene vi har gjort sammen har også bidratt til at verdiene som er skapt har kommet alle til gode. Disse prinsippene må ligge til grunn når vi nå skal utvikle de nye næringene.

Høsting og foredling av norske råvarer kan gi aktivitet og jobber i hele landet. Fiskeri- og sjømatnæringen bidrar eksempelvis til å skape store eksportinntekter og muligheter langs hele kysten. Høyregjeringen har imidlertid ført en politikk som ikke sikrer aktivitet i distriktene. Fisken, skogen og landbruket må i større grad enn i dag brukes til å bygge lokalsamfunn, blant annet gjennom helårlige arbeidsplasser. Utviklingen av en grønn mineralnæring har stått på stedet hvil i åtte år. Rammene for en bærekraftig skog og treforedlingsindustri må styrkes. Arbeiderpartiet vil utvikle, ikke avvile norsk olje og gassnæring. Lokalsamfunn sikres ikke tilstrekkelige ringvirkninger av verdiskapningen. Disse ressursene er felleskapets ressurser, og bør eies av oss alle. Vi sier derfor nei til salg av Norge. Sammen skal vi sikre at lokalsamfunn får innflytelse over naturressurser som stilles til disposisjon for verdiskapning, og at lokalsamfunn og fellesskapet får en rettferdig del av verdiene som skapes.

En aktiv og engasjert stat må også bruke statens øvrige verktøy bedre. Utviklingen av nye næringer stopper mange steder opp på grunn av statens manglende evne til å sørge for nødvendig infrastruktur til riktig tid. Andre land utkonkurrerer oss i kampen om morgendagens arbeidsplasser fordi de i større grad klarer å levere det industrien trenger. Skal vi legge til rette for nye industriarbeidsplasser, må kapasiteten i strømmettet forsterkes. Tilgang til høykapasitets internett må bli en rettighet på lik linje med strøm, og vi må arbeide for at hele landet skal ha god tilgang til nye teknologiske løsninger som for eksempel 5G. Staten skal ta et tydeligere ansvar for å sikre at infrastrukturen som skal utvikle regionene kommer på plass til rett tid.

Arbeiderpartiet vil sette som mål at eksporten utenom olje og gass skal øke med minst 50 prosent innen 2030. Det er ambisiøst, men nødvendig om vi skal opprettholde handelsoverskuddet med utlandet. Skal vi nå målet må vi sikre god markedsadgang for bedriftene og stå opp for EØS-avtalen. Statlige låne- og garantiordninger må i større grad bli konkurransedyktige sammenlignet med våre naboland. Virkemidlene som skal hjelpe bedrifter med å utvikle seg her hjemme må henge bedre sammen med eksportapparatet som skal gjøre det mulig å vokse internasjonalt. For tjenesteytende næringer som reiseliv, må det opprettes nye virkemidler som treffer bedre. I forvaltningen må arbeidet med å fremme norsk eksport bli en kjerneoppgave.

Det skal koste å slippe ut klimagasser, og næringslivet skal ta sin del av utslippskuttene. Samtidig er det avgjørende at det er en tydelig sammenheng mellom klima- og næringspolitikken. En konsekvens av dette er at økningen i CO₂-avgiften må ses i sammenheng med andre virkemidler. For mange industribedrifter vil det eksempelvis ikke være mulig å skifte ut produksjonsutstyret på kort sikt, blant annet som følge av at teknologien enda ikke er tilgjengelig. Fellesskapet skal kreve mye av bedriftene, men en aktiv næringspolitikk handler også om å stille opp der det trengs. Arbeiderpartiet ønsker derfor å fremforhandle aktive klimapartnerskap mellom staten og spesielt utsatte næringer. Gjennom gjensidig forpliktende avtaler skal fellesskapet bidra med støtte til omlegging og teknologiskifte til lavutslippsløsninger.

Det offentlige skaper og utformer markeder gjennom sin etterspørsel etter varer og tjenester. Staten skal bruke sin innkjøpsmakt til å fremme et seriøst arbeidsliv, lav- og nullutslippsløsninger

og næringsutvikling i hele Norge. I tillegg bidrar staten gjennom en jevn fordeling av ressursene til å opprettholde kjøpekraften og et attraktivt hjemmemarked for mange norske bedrifter.

Digitalisering og automatisering endrer samfunnet. Industri som tidligere har vært flyttet ut av Norge, hentes hjem igjen som følge av økt behov for norsk spesialkompetanse. Samtidig handler færre fysisk i butikk og det blir behov for færre ansatte i de butikkene som er igjen.

Koronapandemien har fremskyndet denne utviklingen kraftig, og dette påvirker mange arbeidsplasser over hele landet. Ny teknologi fører til varige endringer vi må møte med politiske tiltak. Tilbud om etter- og videreutdanning må bli en rettighet for alle ansatte, slik at alle kan lære hele livet og delta i arbeidslivet. Staten skal stille opp, slik at ikke flere havner på utsiden.

Regionavtaler som utvikler mulighetene i hele Norge

Den statlige verktøykassen nytter lite om den ikke brukes i et helhetlig samspill med næringsliv og lokale og regionale myndigheter. Virkemidlene som skal hjelpe bedrifter med å utvikle seg er i dag for vanskelige å forstå, for lite tilgjengelige, og oppleves lite tilpasset til lokale utfordringer. Våre naboland lykkes i større grad enn oss fordi de har utviklet skreddersøm og målrettede løsninger.

Norge trenger en storstilt satsing på å utvikle et næringsapparat som er enkelt å forholde seg til, som er til stede der bedriftene er og som treffer behovene til den enkelte bedrift. I langt større grad må det bli sammenheng mellom de ulike virkemidlene, eksempelvis slik at industribedrifter som mottar investeringsstøtte samtidig kan etter- og videreutdanne sine ansatte. Små- og mellomstore bedrifter må få bedre støtte til å delta i ordningene, inkludert europeiske støtteordninger for næringslivet. Flere skal få mulighet til å starte sin egen virksomhet, gjennom bedre virkemidler for oppstartsbedrifter.

Byvekstavtalene har spilt en viktig rolle for å utvikle transportsystemene i og rundt de største byene. For å skape arbeidsplasser i hele Norge, ønsker Arbeiderpartiet å få på plass regionavtaler mellom kommuner, regioner og staten. Avtalene skal sikre kraftfulle virkemidler til utvikling og vekst i hele landet, og bidra til at kompetanse, kapital, infrastruktur og regelverk i langt større grad enn i dag ses i en sammenheng. Sammen skal vi satse der potensialet for å kutte klimagassutslipp, skape jobber og øke eksporten er størst.

Regionavtalene skal spille regionene gode igjen i arbeidet med å utvikle nye næringer. Pandemien har vist hvilke muligheter som finnes for å jobbe digitalt og desentralisert, og Arbeiderpartiet ønsker å bygge sterke kompetansemiljøer i hele landet gjennom en jevnere fordeling av offentlige arbeidsplasser. Regionene må i tillegg få en sterkere rolle i å drive næringsutvikling, slik at vi kan skape arbeidsplasser ut ifra lokale konkurransefortrinn i hele landet. Det må etableres et eget program for utprøving av nye tiltak i distriktpolitikken, med sikte på arbeid, velferd og utvikling.

Endringsforslag til redaksjonskomiteens innstilling til politiske uttalelser

Uttalelse nr. 4 : Skape jobber og muligheter i hele Norge

Fra Marte Ødegaarden, Buskerud

Tillegg på linje 92, etter «...endrer samfunnet.»

«Sammen med partene i arbeidslivet og industriklyngene i Norge vil vi etablere en fellessatsing for omstilling i industrien med integrert og digitalisert produksjon for å sikre norsk industri konkurransekraft for fremtiden.»

Uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

En sosialdemokratisk rusreform

Rusavhengige har rett til et verdig liv og til nødvendig helsehjelp, uavhengig av hvilke rusmidler de bruker. Derfor ønsker Arbeiderpartiet en omlegging av dagens ruspolitikk. Personer med tung rusavhengighet skal møtes med hjelp og behandling istedenfor strafferettslige reaksjoner. Samtidig er det bred enighet i Arbeiderpartiet om at narkotika skal være ulovlig. Narkotika er et samfunnsproblem som bringer med seg store kostnader og menneskelig lidelse. Narkotika truer ikke bare den enkeltes helse og trygghet, men understøtter også organisert kriminalitet i Norge og internasjonalt. En behandlingsreform for tunge rusavhengige må derfor ikke svekke det rusforebyggende arbeidet. Det gjelder spesielt for unge mennesker. Vi trenger en sosialdemokratisk rusreform som både sikrer rusavhengiges rett til et verdig liv og nødvendig helsehjelp og forebygger ulovlig og helseskadelig bruk av rus.

En sosialdemokratisk rusreform bygger videre på et langvarig og sterkt engasjement i Arbeiderpartiet for at tunge rusavhengige møtes med god helsehjelp og oppfølging istedenfor straffereaksjoner. Fra 60- til 80-tallet var det i stor grad justispolitiske virkemidler man støttet seg til for å stoppe utbredelsen av narkotikabruken i samfunnet. Gradvis har forestillingen om at strenge straffer skulle avskrekke fra narkotikabruk blitt supplert med et perspektiv om at avhengighet best møtes med behandling og hjelp. Allerede i 1998 fikk vi landsomfattende tilbud om vedlikeholdsbehandling med metadon, og ruslidelser ble definert som sykdom på begynnelsen av 2000-tallet. En viktig milepæl var Stoltenbergutvalget, nedsatt av den rødgrønne regjeringen, som i 2010 løftet mange av de debattene som fortsatt preger feltet.

Arbeiderpartiet har sørget for endelig lovfesting av sprøyterommene og en tettere oppfølging av gravide i LAR. I storbyene har vi gått foran for å få etablert røyking av heroin i eget røykerom og injisering av andre narkotiske stoffer enn heroin i brukerrom. Vi har sørget for at man utvider det oppsøkende tilbudet til tyngre rusavhengige, for eksempel gjennom en styrket satsing på feltsykepleiere, og jobbet for flere legemidler og økt valgfrihet i LAR. Senest vinteren 2021 fikk vi flertall for at personer som har kommet ut av aktiv rus skal sikres et botilbud hvor man ikke plasseres sammen med personer som fortsatt er i aktiv rus, i tillegg til krav om en forbedret finansieringsordning for heldøgns omsorgs- og rehabiliteringstilbudene innen rusfeltet.

En behandlingsreform for tunge brukere

Det neste skrittet for å gi bedre hjelp til rusavhengige krever en politikk som ser hele livssituasjonen for tunge rusmisbrukere. Avhengighet rammer sosialt skjevt. Sosiale og økonomiske vanskeligheter og psykiske plager gjør mennesker sårbare for å bli avhengige av både lovlige og ulovlige rusmidler. Derfor er narkotikamisbruk ikke bare en justispolitisk utfordring, men også en sosialfaglig og helsefaglig utfordring.

En behandlingsreform må innebære økte ressurser til kommuner og spesialisthelsetjenesten, med særlig vekt på det integrerte ettervernet. Integrert ettervern handler om å sikre at behandlingsinstitusjoner følger opp rusavhengige etter at de er ferdige med døgnbehandling. Vi mener tilbydere av døgnbehandling innen tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelse må få et tydeligere ansvar for forpliktende samarbeid med hjemkommunene om ettervern. Det skal alltid utarbeides en individuell plan for oppfølging etter behandling. Oppfølgingen må ha mål om tilbakeføring til ordinært arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet.

En annen avgjørende del av behandlingsreformen er at rusmestringstilbudet i norske fengsler må bygges opp og styrkes. Innen kriminalomsorgen har regjeringens kutt over år ført til at det meste av det reelle programarbeidet i fengslene er borte. Disse kuttene har også rammet kapasiteten til rusmestringsenhetene. Når innholdet og bemanning fjernes fra fengslene, fjernes også den

rehabiliterende delen av fengselsoppholdet. Det blir da bare straff som svir og ikke straff som virker. Når vi vet at en stor del av innsatte har en problematisk bruk av rusmidler, er det helt nødvendig at rusmestringstilbudet i norske fengsler må bygges opp og styrkes.

Rusforebygging og unge

Behandlingsreformen for tunge rusavhengige må ikke svekke det rusforebyggende arbeidet, spesielt rettet mot ungdom. Det trengs mer kraftfull politikk for å hindre at unge kommer inn i rus, og unge mennesker med rusproblemer skal få bedre og raskere hjelp for å bli rusfri.

Det er nødvendig å styrke rusforebygging i samarbeid mellom skolehelsetjenesten, ungdomsråd, lokalt politi, organisasjonslivet og FAU ved skolene. Slikt arbeid må være kunnskapsbasert og det er viktig å gjøre systematisk følgeforskning for å identifisere og løfte frem de gode tiltakene. Vi må legge til rette for at ungdom med rusproblemer tidlig fanges opp og møtes med hjelp og tett oppfølging.

Det skal være mulig for unge å gå videre etter å ha fått hjelp, uten at feilsteg i ungdommen skal hefte ved hele livet. Derfor vil vi begrense hvor lenge bruk og besittelse av brukerdoser forblir på rullebladet. Et slikt grep vil bedre måten man møter unge som er i risikosonen, og styrke den tverrfaglige innsatsen rundt unge. Vi må også gjøre det trygt å be om hjelp. Arbeiderpartiet mener det må gjøres klart at de som henvender seg til helsepersonell for hjelp og behandling, eller som tilkaller hjelp til ulykker, ikke burde frykte for å møte straff. Politiet må heller ikke benytte tvangsmidler i etterforskning av bruk og besittelse av narkotika som går ut over det som er forholdsmessig.

Differensiert reaksjon

I tråd med målsetningen om å hjelpe tunge rusavhengige mer og samtidig hindre flere unge fra å prøve ulovlige rusmidler vil Arbeiderpartiet gjøre det mulig i regelverket å kunne differensiere reaksjoner overfor ulike grupper. Dette vil innebære å videreføre bruk av straffereaksjoner for bruk og besittelse av narkotika. Vi mener det er et avgjørende signal at bruk og besittelse av narkotika fortsatt er straffbart. Vi er bekymret for at generell avkriminalisering vil skape en oppfatning om at bruk av narkotika er tillatt. Arbeiderpartiet vil gjøre det mulig i regelverket å kunne differensiere reaksjoner overfor ulike grupper, men tar ikke til orde for generell avkriminalisering. Det er allerede i dag grupper som er unntatt fra straffansvar i lovverket. Barn under 15 er fritatt fra straffansvar og utilregnelige regnes ikke som strafferettslig ansvarlige for handlingen. Arbeiderpartiet mener tung rusavhengighet bør gi unntak for straffereaksjoner for bruk og besittelse av narkotika, og at reaksjonene istedenfor legges til helsetjenesten. Kravene for en slik begrenset avkriminalisering må være klare, fordi en restriktiv unntaksadgang er lettere å håndheve.

Derfor vil Arbeiderpartiet:

- Opprettholde et forbud mot narkotika, videreføre straffereaksjoner for bruk og besittelse av narkotika, og foreslå endringer i lovverket som sikrer en avkriminalisering for bruk og besittelse av mindre brukerdoser for tunge rusavhengige, slik at denne gruppen møtes med god helsehjelp og oppfølging istedenfor straffereaksjoner.

Dissens: Marte Mjøs Persen, Raymond Johansen, Gaute Børstad Skjervø og Eigil Knutsen vil erstatte Linje 77 – 95 med:

Avkriminalisering

Arbeiderpartiet går inn for en rusreform der reaksjoner mot personer som tas for bruk og besittelse av en mindre mengde narkotika avkriminaliseres, altså endres fra straff til hjelp, behandling og

oppfølging. Dette innebærer at forbud mot narkotika opprettholdes, men at reaksjonen for bruk og besittelse av små brukerdoser blir en plikt til å møte for en kommunal rådgivende enhet med forankring i helse- og omsorgstjenestene. Arbeiderpartiet vil at det stilles krav om at ungdom under 23 år får rett og plikt til å møte 5 ganger for en slik kommunal rådgivende enhet. Det skal stilles krav til barnevernfaglig og sosialfaglig kompetanse i enheten. Kommunene skal plikte å tilby tjenesten, som har som mål å få ungdom til å avstå fra bruk av ulovlige rusmidler, og å gi individuell oppfølging og hjelp. Terskelverdiene for straffrie brukerdoser skal senkes til forslaget i rusreformutvalgets mindretall og det skal innføres et inntektsjustert sivilrettslig gebyr for rusbrukere uten tung rusavhengighet som ikke møter til pliktig samtale.

Derfor vil Arbeiderpartiet:

- Opprettholde et forbud mot narkotika og gå inn for avkriminalisering av bruk og besittelse av små brukerdoser.

- Øke ressursene til politiets innsats mot narkotikakriminalitet og forebygging.
- Gjennomføre en behandlingsreform for de tunge brukerne ved å
 - Gjennomføre en forebyggings- og behandlingsreform med styrking av kommunenes forebyggende tilbud, kapasiteten i tverrfaglig spesialisert rusbehandling og tiltak for økt livskvalitet for rusavhengige.
 - Styrke de medikamentelle rehabiliteringstilbudene.
 - Ha et integrert ettervern som sikrer at behandlingsinstitusjoner følger opp rusavhengige etter at de er ferdige med døgnbehandling og at rusavhengige får hjelp til å komme tilbake til ordinært arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet.
 - Sørge for et botilbud med avstand til rusmiljø og mulighet for oppfølging for rusavhengige.
 - Sørge for å få på plass rusmestringsenheter i alle landets fengsler, som er redusert gjennom regjeringens ABE-reform, slik at også innsatte får den hjelpen de trenger for å mestre livet etter straffegjennomføring.
 - At rusavhengige sikres et helhetlig helsetilbud hvor både somatisk og psykiske lidelser blir utredet og ivaretatt i behandling
 - Gi nødvendig faglig oppfølging av pårørende til pasienter i rusomsorgen slik at de kan støtte sine nærmeste i deres behandling og hverdag.
- Styrke forebygging blant unge ved å:
 - Satse på kunnskapsbaserte rusforebyggende tiltak rettet mot ungdom som kan sikre at ungdom og førstegangs forseelser tilbys god tverrfaglig oppfølging av helsetjenestene i kommunen ut fra den enkeltes livssituasjon.
 - Ha som hovedregel at reaksjonen i møte med ungdom og førstegangs forseelser som tas for bruk og besittelse av narkotika bør være påtaleunndlatelse og tverrfaglig oppfølging, gjennom forpliktende helse- og sosialfaglige oppfølgingsløp i samarbeid mellom politiet og helsetjenestene i kommunene.
 - Evaluere bruken og effekten av ordninger med ruskontrakter og andre typer forpliktende avtaler for ungdom.
 - Foreslå begrensninger for hvor lenge bruk og besittelse av brukerdoser forblir på rullebladet.
 - Foreslå et regelverk som sikrer at de som søker helsehjelp eller hjelp ved ulykker ikke straffes for oppbevaring av brukerdoser.
 - Sikre at helsepersonells opplysningsplikt knyttet til pasienters rusbruk må bero på en konkret vurdering, ikke hvorvidt rusmidlet er lovlig eller ikke.

Endringsforslag til redaksjonskomiteens innstilling til politiske uttalelser

Uttalelse nr. 5: En sosialdemokratisk rusreform

Fra Hoda Imad, Akershus (og noen steder Hanne Børrestuen og noen steder Randi Ransberg)

Gjennomgående stryke ordet tung/tunge

Fra Hoda Imad, Akershus

Linje 34 – endre overskriften til «En behandlingsreform for rusavhengige»

Fra Hanne Børrestuen, Akershus

Linje 36 – endre «rusmisbrukere» til «rusavhengige»

Kl. 16.48 - Behandle uttalelser.

Redaksjonskomiteens leder Anniken Huitfeldt legger frem redaksjonskomiteens innstilling

Marte Mjøs Persen legger fram mindretallets dissens.

Narkotika skal fremdeles være forbudt. La det ikke være noen tvil.

Men vi kan ikke lenger leve med at rusavhengige skal jages fra sted til sted og straffes. Rusavhengige er syke, og trenger helsehjelp. Jeg er glad for at vi ser ut til å kunne bli enig om dette i dag.

I forrige uke var det en kvinne som ringte meg, og som fortalte meg at hun ble voldtatt da hun var 19 år, men fordi hun hadde tatt ecstasy da hun ble voldtatt, aldri hadde fortalt det til verken politi eller foreldre av frykt for konsekvensene bruk av ulovlig rusmidler skulle ha.

Vi vet at noen som har opplevd overgrep, mobbing eller omsorgssvikt, selvmedisinerer seg.

Vi husker partifellen vår som skrev innlegg i Dagsavisen i dag om at han står helt alene i at han har utviklet et problematisk forhold til rusmidler etter å ha overlevd Utøya.

Noen mener at vi må hjelpe tunge rusavhengige, men likevel straffe de som ikke har et problem. Det er en glidende overgang fra eksperimentering, til mer jevnlig bruk og til slutt

avhengighet. Det gjelder uansett om du blir avhengig av smertestillende skrevet ut på resept fra legen, alkohol eller hasj. Ingen kan peke på den datoen de ble rusavhengige.

Mindretallet mener at alle, også ungdommer, må møtes med tett faglig og sosial oppfølging.

Unge skal ikke være redd for å be om hjelp. Det kan få store konsekvenser for en ungdom å få noe på rullebladet. Vi må klare å redde inn ungdommene våre før de går tapt for oss. Da kan vi ikke støte de fra oss med straff.

Vi bør ikke skille mellom ulike typer brukere. Likheter for loven må også gjelde i ruspolitikken.

Grunnloven sier at loven er lik for alle, og at man på forhånd skal kunne vite hvilke handlinger som er straffbare eller ikke. Grunnloven skal beskytte alle fra vilkårlig maktbruk fra myndighetene. Hvordan skal vi som samfunn kunne lage et forutsigbart skille?

Kjære landsmøte - Straff virker ikke. I dag brukes straff mest mot de som tåler det minst. Jeg ble med i politikken fordi jeg ville kjempe mot urettferdighet, og dette er ikke rettferdig. Ungdom fra Oslo øst straffes tre ganger så mye som ungdom fra Oslo Vest, på tross av at ungdom fra Oslo Vest røyker tre ganger så mye cannabis. Det er klassejustis.

Vi er på vippen i stortinget og har en historisk mulighet til å si ja til en rusreform, og samtidig påvirke en viktig sosial reform i den retningen vi ønsker.

Vi kan sørge for bedre oppfølging av ungdommen enn det regjeringen legger opp til. Terskelverdiene for straffrie brukerdoser skal senkes, ungdommer må møtes til flere samtaler og man kan gi gebyr til personer som ikke møter til samtale.

Kjære landsmøte – la oss gripe denne historiske muligheten – la oss si ja til en forbedret rusreform og få slutt på årevis med stigma, forfølgelse og straff av rusavhengige – og ungdommer som ikke tør å be oss om hjelp.

Takk for meg

Vedtatte uttalelser:

10 år etter 22. juli: Felles kamp mot ekstremisme

Uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

22. juli 2011 er den verste terrorhandlingen i norsk fredstid og den mørkeste dagen i arbeiderbevegelsens moderne historie. AUF, Arbeiderpartiet og regjeringsbyggene ble angrepet. 77 mennesker ble drept, 69 av dem på AUFs sommerleir på Utøya. Minnet om 22. juli må bli bevart og historien må bli fortalt. Vi kan aldri tillate at historien omskrives eller forenkles.

Gjerningsmannen 22. juli var alene om handlingene, men han var ikke alene om holdningene.

22. juli var også et angrep på oss alle. Med statsminister Jens Stoltenberg i spissen samlet Norge seg på tvers av politiske skillelinjer. Men samtidig som Arbeiderpartiet hadde regjeringsansvar, var vi også målet for terrorangrepet. Derfor ble det noe uforløst i den offentlige samtalen om 22. juli.

Allerede for 20 år siden så vi at rasisme får alvorlige konsekvenser da Benjamin Hermansen ble drept på Holmlia. Etter 22. juli 2011 sa vi «aldri igjen». Men holdningene ble igjen til handling da Johanne Zhangija Ihle-Hansen ble drept i Bærum 10. august 2019. Bare tilfeldigheter og snarrådighet avverget at flere mistet livet. Fellestrekkene med 22. juli er mange: En ung norsk mann, radikalisert på internett, hadde igjen gått under radaren. Han var alene om handlingen, men ikke om holdningene.

Etter andre verdenskrig ble det trukket linjer fra holocaust tilbake til konspirasjonsteorier, antisemittiske holdninger og dehumaniseringen av jødene i den offentlige samtalen. Ekstremisme og politisk vold oppstår ikke et vakuum. Ord kan bli til handlinger. Ytringsfriheten er ufravikelig, men vi har samtidig et ansvar for hvordan vi snakker om hverandre og hvilke ord vi bruker.

Ekstremismen må bekjempes før den får fotfeste. Kampen mot fremmedfrykt, konspirasjonsteorier og rasisme må kjempes i skolegården, på arbeidsplassen, på sosiale medier og rundt middagsbordet. Islamfiendtlige og antisemittiske holdninger finnes også i Norge: Ifølge Holocaust-senteret har 34 prosent av befolkningen utpregede fordommer mot muslimer og 8 prosent har antisemittiske holdninger.

Et sterkt politi og effektive sikkerhetstjenester er avgjørende for å bekjempe voldelig ekstremisme. Men vårt viktigste forsvarsverk mot ekstremismen er tryggheten og tilliten i det norske samfunnet, fellesskapet, en sterk velferdsstat og et inkluderende samfunn – fundamentet for et samfunn med små forskjeller og like muligheter: At alle mennesker sikres arbeid, trygghet og verdige liv. At vi motvirker økende ulikhet mellom folk. At vi viser i praktisk politikk at alle mennesker er like mye verdt.

AUF har foreslått en ny 22. juli-kommisjon. Vi hadde et juridisk oppgjør med 22. juli gjennom rettssaken, et oppgjør med beredskapen gjennom Gjørv-kommisjonen, men ikke et politisk oppgjør med ideologien og hvordan holdningene oppstår.

«Vi har unnlatt å se nærmere på spørsmål knyttet til gjerningsmannens motiv, oppvekst eller helsetilstand, og vi har heller ikke sett på samfunnets tiltak mot tidlig forebygging av radikalisering. Avgrensningene betyr ikke at disse spørsmålene ikke er viktige. Tvert imot. De er viktige og ville fortjene mer oppmerksomhet enn det denne kommisjonen kunne rekke over.» (22. juli-kommisjonen, august 2012)

Gjørsv-kommisjonens avgrensning var forståelig, men vi har i løpet av tiåret som har gått også opplevd et «nytt 22. juli» i Bærum 10. august 2019 – og vi har særlig i forbindelse med ISILs framvekst opplevd økt tilslutning til ekstrem islamisme i Norge.

Verken høyreekstremisme eller ekstrem islamisme oppstår av seg selv. Vi trenger mer kunnskap om radikaliseringsprosessene og hvilke tiltak fungerer for å forebygge og motvirke radikalisering og ekstremisme. Arbeiderpartiet støtter forslaget om en ny ekstremisme-kommisjon.

Vi vet allerede en del. Nyere forskning om høyreekstremer og høyreradikale miljøer i Norge fra 1990-tallet og fram til i dag har pekt på viktige endringer i disse miljøene:

For det første er det ikke lenger i hovedsak ungdommer som er høyreekstremer. De fleste av de tradisjonelle forebyggingsaktørene har ikke den samme tilgangen til unge voksne over 18 år. Det betyr at vi må tenke nytt rundt forebygging og andre aktører må på banen. Kriminalomsorgen, NAV og helsevesenet er viktige aktører overfor dagens målgruppe, samtidig som politiet fortsatt vil spille en sentral rolle. Kommunene vil fortsatt være en viktig aktør i forebyggingsarbeidet.

For det andre har fiendebildet endret seg. I dag er det islam og muslimer som blir sett på som den store fienden. Den tredje hovedtrenden er hvordan høyreekstremer og -radikale bevegelser i stor grad har gått fra å være aktive i gatene, til å ha størstedelen av aktiviteten på nettet, til nå igjen også å være mer tilstede i gatene. To forhold har ikke endret seg de siste tiårene: Forakten for eliten og overvekten av menn i de høyreekstremer bevegelsene.

Et annet hovedfunn i nyere forskning er at politiet selv rapporterer at de har for lite kompetanse til å drive effektiv forebygging av høyreekstremisme. Det er også et problem at politiet har for lite ressurser til dette arbeidet, ikke minst når det gjelder omfanget av hatefulle ytringer på nett, som Kripos' nettpatrulje følger med på.

Arbeiderpartiet ønsker et sterkere vern av spesielt utsatte grupper i samfunnsdebatten. I dag skapes det fiendebilder av innvandrere, jøder, muslimer og andre minoritetsgrupper. Vi vil at arbeidet for å straffeforfølge personer som framsetter og sprer hatytringer og trusler på internett prioriteres. Vi har alle et felles ansvar for å føre en anstendig politisk debatt og unngå unødvendig polarisering.

De regionale menneskerettighetssentrene Falstadsenteret, Stiftelsen Arkivet og Narvik fredssenter gjør en uvurderlig innsats for å undervise elever om menneskerettigheter og konsekvensene av ekstremisme. Dette viktige arbeidet må forsterkes og nå ut til flere. I tillegg ønsker vi å styrke og utvikle Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteter (HL-

senteret), Det europeiske Wergeland-senteret (EWC), 22. juli-senteret, Rafto-stiftelsen og Nansen fredssenter.

Arbeiderpartiet vil:

- Få fram mer kunnskap om ekstremisme og radikaliserings ved å:
 - Støtte AUFs forslag om en ny ekstremismekommisjon for å gå dypere inn i hvordan ekstremismen oppstår og lære mer om hvilke tiltak som fungerer for å forebygge og motvirke radikaliserings og ekstremisme.
 - Satse på forskning, kompetanseutvikling og studietilbud om ekstremisme og forebygging av radikaliserings og ekstremisme.
- Øke bevisstheten om ekstremisme og radikaliserings ved å:
 - Sørge for at terrorangrepet 22. juli og politisk ekstremisme blir viet oppmerksomhet i skolen.
 - Trappe opp finansieringen til de nasjonale og regionale freds- og menneskerettighetssentrene.
- Legge til rette for bedre samhandling ved å:
 - Videreføre nasjonale handlingsplaner for arbeidet mot antisemittisme, mot muslimhat og mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.
 - Styrke samarbeidet og samhandlingen mellom kommunene og politiet om forebyggende tiltak mot radikaliserings og ekstremisme, inkludert revidering av hjemmelsgrunnlaget for taushetsplikt og informasjonsutveksling mellom politi, kommune og andre offentlige etater i saker om radikaliserings og voldelig ekstremisme.
- Sendte tydeligere signaler om hva som er akseptabelt ved å:
 - Styrke politiets ressurser og kompetanse innen forebygging og straffeforfølging av hatkriminalitet og hatefulle ytringer på internett. Politisk styring er nødvendig for at politiet skal få økt kompetanse på dette området.
 - Utrede og iverksette nye virkemidler i møte med falske nyheter, hatefulle ytringer og andre ulovlige ytringer på nett.
 - Frata statsstøtten til organisasjoner som aktivt fremmer diskriminering.

Enstemmig vedtatt

Trygghet i fellesskap: Norge og verden

Internasjonal uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Innledning

Arbeiderpartiets utenrikspolitikk skal ivareta norske interesser og er forankret i våre grunnleggende sosialdemokratiske verdier: frihet, likhet og solidaritet. Vi er en del av et fellesskap på tvers av landegrensene. Norges trygghet og velstand er bygget på forpliktende og fungerende internasjonalt samarbeid.

Vår verden preges av mer uro, endring og uforutsigbarhet. Spenningene mellom stormaktene tiltar. Risikoen øker for nye våpenkappløp. Raske og dramatiske klimaendringer vil få alvorlige konsekvenser for internasjonal stabilitet og vår felles velferd. Folkestyrets

frammarsj har møtt en motbølge, også på vårt eget kontinent. Grunnleggende menneskerettigheter er under angrep. 80 millioner mennesker er på flukt. Ulikhetene vokser, både i Norge og i land verden over. Koronapandemien har forsterket mange av disse endringene.

Norsk utenrikspolitikk må håndtere alle disse utfordringene parallelt. Et urolig farvann krever en stø hånd ved roret og god navigasjon. Å trekke seg tilbake er ikke i Norges interesse. Vi vil videreføre hovedlinjene i norsk utenrikspolitikk slik de ble utmeislet av ulike Ap-regjeringer siden andre verdenskrig: FN og folkeretten, NATO-alliansen og EØS-avtalen.

Men i en tid preget av mer uro og uforutsigbarhet trenger norsk utenrikspolitikk flere bein å stå på. Det er for eksempel ubrukte muligheter i et tettere nordisk sikkerhetspolitisk samarbeid. For å ivareta Norges interesser og verdier må vi evne å balansere og bygge nye allianser. I tillegg vil nå løfte klimapolitikken inn i utenriks-, utviklings- og ikke minst handelspolitikken i bred forstand.

Vi går til valg på et utenrikspolitisk program for en tryggere, mer rettferdig og grønnere verden. Arbeiderpartiets internasjonale engasjement favner vidt. Denne uttalelsen er et supplement til partiprogrammet.

Vår verden står overfor utfordringer ingen land kan løse alene. Men Olof Palmes tilnærming gjelder også i utenrikspolitikken: «Samhället är människans verk. Om något är fel kan vi ändra på det.» Klimakrisen forblir vår tids største utfordring, men produksjonen av fornybar energi øker og verdens land maktet å bli enige om en ambisiøs Paris-avtale. Satsing på vaksiner, mødre- og barnehelse har reddet millioner av menneskeliv. Flere enn noen gang får oppleve å fylle fem år. Vi har oppnådd viktige framskritt for nedrustning med internasjonale forbud mot miner og klasevåpen.

Verden etter pandemien

I land uten andre sikkerhetsnett enn familien mistet millioner av mennesker livsgrunnlaget over natta. Pandemien stengte skoler over hele verden. Mange barn vil ikke komme tilbake på skolen igjen, særlig jenter. Framgangen innen likestilling har blitt satt flere år tilbake. Flere unge jenter har blitt tvangsgiftet. Verden trenger en global dugnad for å rette opp det tapte. Det vil dreie seg om rettferdig og solidarisk fordeling av vaksiner for å få samfunn i gang, om å sikre skolegang, om å forsterke innsatsen for å bekjempe vold mot kvinner, om tilgang på prevensjon og trygge aborter. En Ap-ledet regjering vil gå i bresjen i denne globale dugnaden.

Folkestyre og rettigheter under press

Vi kan ikke ta folkestyret, rettstaten eller menneskerettighetene for gitt. At demokratiet kan være skjørt opplevde vi 6. januar med stormingen av Kongressen i Washington DC. De siste årene har demokratiet i verden vært i tilbakegang. Bare en femtedel av jordens befolkning lever i fullverdige demokratier. Både i autoritære regimer og i demokratier i tilbakegang har koronapandemien blitt brukt som brekkstang for ytterligere innstramminger.

Også i Europa settes grunnleggende demokrati- og rettstatsverdier under press. Ungarn har de siste årene blitt degradert fra «fritt» til bare «delvis fritt» av organisasjonen Freedom House. I Polen utfordres stadig domstolenes uavhengighet. Viktige menneskerettigheter undergraves når polske kommuner og fylker utroper seg til «LHBT-frie soner».

I mange land verden over har nedstenging av internett blitt et hyppig brukt verktøy for å hindre menneskerettighetsforsvareres kamp for frihet og demokrati. Arbeiderpartiet vil arbeide internasjonalt for å gi selskaper verktøy for å avvise autoritære regimers forsøk på å innskrenke innbyggernes ytrings- og demonstrasjonsfrihet.

På vårt eget kontingent vil vi hegne om viktige rettigheter og prinsipper gjennom styring og forvaltning av EØS-midlene i Sentral-Europa og gjennom internasjonalt samarbeid i organisasjoner som Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE).

Arbeiderpartiet vil jobbe mot innskrenkning av folkestyret, rettstaten og menneske-rettighetene og bekjempe folkeretts- og menneskerettsbrudd uansett hvor de måtte finne sted. Det er i Norges interesse å samarbeide med Kina på en rekke områder, men vi må også kunne ta opp vår bekymring for uigurene og andre minoriteters rettigheter. Vi vil arbeide internasjonalt for et sterkere vern av menneskerettighetsforsvarere, som fagorganiserte, studenter og fredelige demonstranter.

Kjernevåpen

Etter atombombene over Hiroshima og Nagasaki sensommeren 1945 har menneskeheten heldigvis unngått at atomvåpen har blitt brukt i krig. De humanitære konsekvensene vil være katastrofale og langvarige om bare ett av verdens gjenværende 13.100 atomvåpen-stridshoder skulle detonere. Bruk av atomvåpen er etter humanitærretten allerede i dag folkerettslig illegitimt og uakseptabelt – gjennom de humanitærrettslige prinsippene om å unngå overdreven skade og unødvendig lidelse, i tillegg til atomvåpens manglende evne til å skille mellom stridende og sivile.

De siste tiårene har et nett av ulike nedrustningsavtaler bidratt til å redusere atomtrusselen. Antallet atomstridshoder er redusert fra 70.000 på 1980-tallet. I dag må vi likevel dessverre konstatere at atomvåpen igjen spiller en mer framtrедende rolle i internasjonal sikkerhets-politikk: Ikke bare Iran og Nord-Korea, men også utviklingen i Sør-Asia med økt spenning mellom atommaktene India og Pakistan gir grunn til bekymring.

Terskelen for faktisk å bruke kjernevåpen senkes med utvikling av nye taktiske atomvåpen. Internasjonale avtaler for å begrense antallet atomvåpen og forhindre at flere stater skaffer seg slike våpen, forvitrer, brytes og sies opp – med konsekvenser for norsk og europeisk sikkerhet.

Når verden rundt oss endrer seg, må vi justere vår utenrikspolitikk. Norges nedrustningspolitikk har de siste årene dessverre blitt bygget ned og nedprioritert av høyreregjeringen. Arbeiderpartiet går inn for at Norge igjen inntar en ledende rolle i det internasjonale nedrustningsarbeidet.

Konkret handler en mer aktiv nedrustningspolitikk for eksempel om at Norge nå internt i NATO må arbeide for at bortfallet av INF-avtalen om mellomdistanseraketter med atomstridshoder ikke medfører en ny rustningsspiral med utplassering av nye raketter og våpensystemer i Europa.

Norge må ta til motmæle mot den konservative Johnson-regjeringens planer om å utvide Storbritannias atomarsenal. Verden trenger færre atomvåpen, ikke flere.

Med Arbeiderpartiet i regjering fikk Norge i 2010 gjennomslag for at NATOs strategiske konsept baserer seg på målet om en atomvåpenfri verden. Internt i NATO må Norge arbeide for å redusere kjernevåpenenes rolle i NATOs forsvarskonsepter når NATOs strategidokumenter nå skal revideres.

En mer aktiv nedrustningspolitikk handler om igjen å sette søkelys på og dokumentere de humanitære konsekvensene av atomvåpen. De sosialdemokratiske utenriksministrene i Tyskland og Sverige har ikke underskrevet forbudstraktaten, men har tatt et felles initiativ for å få ny framgang i atomnedrustningsarbeidet (Stockholm-initiativet). En ny Ap-ledet regjering vil ta aktivt del i dette arbeidet og vektlegge de humanitære konsekvensene av atomvåpen.

I tillegg handler en mer aktiv nedrustningspolitikk ikke minst om økt norsk innsats for å bevare nedrustningsavtalene vi faktisk har: ikkespredningsavtalen NPT og atomavtalen med Iran. Det er positivt at START-avtalens reduksjoner og begrensinger for strategiske kjernevåpen er forlenget til 2026, men avtaleverket bør utvides til å omfatte både flere våpentyper og flere land enn USA og Russland.

Her hjemme har Norge i praksis hatt et eget nasjonalt atomvåpenforbud i snart 65 år etter at statsminister Einar Gerhardsen på NATO-toppmøtet i 1957 fastslo at Norge ikke ønsket «å opprette lagre av atomvåpen på norsk område eller installere utskytningsbaser for mellomdistanseraketter». Denne politikken har tjent oss godt.

Arbeiderpartiet vil jobbe aktivt for balansert og gjensidig atomnedrustning innen rammen av ikkespredningsavtalen NPT, med et langsiktig mål om et internasjonalt forbud mot kjernevåpen. Målet om balansert og gjensidig atomnedrustning oppnås ikke ved at NATO-land ensidig ruster ned mens andre atomvåpenstater beholder sine kjernevåpen. Det vil medføre en ubalansert og ustabil sikkerhetssituasjon i våre nærområder.

Ny teknologi, selvstyrte våpen og klaseammunisjon

Vi har levd med atomvåpentrukkelsen i 75 år. Men både internasjonal sikkerhetspolitikk og vårt eget forsvar påvirkes også av en pågående teknologisk revolusjon: Helt eller delvis selvstyrte våpensystemer, stadig mer omfattende digitalisering, droner, kunstig intelligens og algoritmer, posisjoneringsteknologi, nye materialer og biologiske og medisinske gjennombrudd vil i stor grad forandre kriger og konflikters gang.

For et land som Norge har denne utviklingen både forsvars- og nedrustningspolitiske konsekvenser. Vi trenger internasjonalt samarbeid og regelverk for å styre denne utviklingen. Arbeiderpartiet vil at Norge tar nødvendige initiativ for å regulere utvikling og bruk av hel- og halvautonome våpen og annen ny våpenteknologi som kan utfordre grunnleggende prinsipper i krigens folkerett. Om de pågående FN-prosessene for å regulere selvstyrte våpen ikke fører fram, vil vi vurdere andre initiativ for å få plass et fungerende internasjonalt regelverk med standarder og grenser for utvikling og bruk av selvstyrte våpen.

110 land har så langt sluttet seg til det internasjonale klasevåpenforbudet vi tok initiativ til. Vi vil øke innsatsen for at flere land slutter seg til og etterlever klaseammunisjonskonvensjonen.

Eksport av forsvarsmateriell

Arbeiderpartiet er tilhenger av at Norge skal ha en egen forsvarsindustri – av beredskaps-hensyn for vårt eget forsvar, for viktige arbeidsplasser og eksportinntekter, og for å kunne utnytte forsvarsindustriens teknologiutvikling i andre bransjer. Samtidig skal Norge ha et strengt regelverk for eksport av forsvarsmateriell. Våpen skal ikke selges til land hvor det er krig eller krig truer. Demokrati- og menneskerettssituasjonen i mottakerlandet må tillegges avgjørende vekt før eksport tillates. Arbeiderpartiets mål er å innføre sluttbrukererklæring fra alle land og vi vil arbeide for at dette blir en norm internt i NATO. Norge bør være en pådriver for å øke oppslutningen om og styrke gjennomføringen av FNs våpenhandelstraktat.

Vårt nabolag

I Norden har vi et sterkt verdifelleskap og like samfunnsmodeller. Både Sverige, Danmark og Finland styres dessuten av sosialdemokratiske statsministre. Stengte grenser har tydeliggjort hvor avhengige vi er hverandre, spesielt i grenseområdenes felles bo- og arbeidsregioner. På vei ut av koronapandemien trenger vi en ny giv for nordisk samarbeid innen felter som sikkerhetspolitikk, arbeidsliv, bærekraft, kultur, økonomi, teknologi, klimapolitikk, og infrastruktur.

Vårt naboskap til Russland må være basert både på fasthet, forutsigbarhet og tydelighet – og på åpenhet, konstruktiv dialog og praktisk samarbeid. Vi står sammen med våre allierte og europeiske partnere i møte med brudd på folkeretten. Som naboland er det samtidig i Norges interesse å opprettholde kontinuerlig kommunikasjon og kontakt med Russland, ikke minst i vanskelige tider og i møte med et mer selvhevdende Russland. Vi vil føre en aktiv naboskapspolitikk og særlig hegne om samarbeidet i nord, som har bidratt til lavspenning i

nordområdene, ikke minst folk-til-folk-samarbeidet. Vi vil styrke samarbeidet mellom landene og folkene i nord gjennom Arktisk råd, Barentsrådet og Barentssamarbeidet.

Fred og forsoning, krig og konflikt, humanitære kriser

Norsk konfliktløsningsdiplomati er effektiv ressursbruk: Ved å bidra til å forebygge og stanse væpnede konflikter kan menneskeliv reddes, ødeleggelse avverges og flukt unngås. Arbeiderpartiet vil styrke norsk innsats for konfliktløsning og forsoning, gjennom nye initiativ, ved å gjennomgå erfaringene fra de siste tiår og ved å samarbeide med relevante land og aktører.

Norges plass i FNs sikkerhetsråd i 2021–22 utgjør en viktig plattform for å få framgang i arbeidet for fredelig konfliktløsning. Vi vil bruke medlemskapet i Sikkerhetsrådet til å forsterke folkeretten, løfte klima- og naturspørsmål og beskytte sivile og barns rettigheter i krig og konflikt. Samtidig må vi prioritere saker hvor det faktisk er mulig å oppnå konkrete resultater, for eksempel vedtak om våpenhviler for å tilrettelegge for koronavaksinerings.

Norge skal stille opp med humanitær nødhjelp for å lindre nød etter natur- og menneskeskapte katastrofer. I verden i dag er over 80 millioner mennesker på flukt. Koronapandemien har gjort vondt verre i mange flyktningleire: dårlige bo- og sanitærforhold, mangel på hygieneprodukter, medisiner og helsetjenester. Humanitære bidrag har blitt redusert. Frivillige organisasjoner har trukket seg ut. Utdanningstilbud i flyktningleire har blitt lagt ned. Arbeiderpartiet vil at Norge skal bidra til å løse årsakene til hvorfor mennesker flykter, samtidig som vi tar vårt ansvar for å bedre situasjonen for verdens flyktninger og fordrevne.

Jemen

Jemen har de siste årene vært verdens mest alvorlige humanitære krise. Siden 2015 har Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater vært militært involvert i borgerkrigen i Jemen. Likevel tillot høyre regjeringen i flere år eksport av norsk forsvarsmateriell og våpen til Saudi-Arabia og Emiratene. Norge må engasjere seg sterkere for å bidra til en fredelig løsning av konflikten og sikre tilgang for humanitær nødhjelp til sivilbefolkningen.

Belarus

Igar Barysaŭ og Nasta Hjerjlovitsj, ledere for henholdsvis Arbeiderpartiets og AUFs søsterpartier i Belarus, har begge i løpet av de siste ukene blitt fengslet av Aljaksandr Lukasjenkas autoritære regime – bare fordi de med fredelige midler engasjerer seg for et fritt og demokratisk Belarus. Arrestasjonene er uakseptable. Vi krever at politiske fanger, fagforeningsledere og journalister løslates. Norge må støtte opp om det svenske OSSE-formannskapets tilbud om å mekle mellom president Lukasjenka og opposisjonen.

Etiopia

Konflikten i Tigray i Nord-Etiopia er dypt alvorlig. Tusener har mistet livet. To millioner mennesker har flyktet fra sine hjem. Hele regionen rammes: Eritrea er involvert, Sudan har mottatt 60.000 flyktninger. Sult og tilgang på mat, vann og medisiner har blitt brukt som et våpen i konflikten. Norge må engasjere seg sterkere for å bidra til en fredelig løsning av konflikten og sikre tilgang for humanitær nødhjelp til sivilbefolkningen.

Kurderne

Om lag 35 millioner kurdere lever i Irak, Iran, Syria og Tyrkia. I en ustabil region krever Arbeiderpartiet at det internasjonale samfunnet må ta initiativ til dialog og samtaler med landene med kurdisk befolkning med mål om å sikre den kurdiske befolkningens økonomiske, sosiale og politiske rettigheter. Forfølgelsen vårt prokurdiske søsterparti HDP opplever i Tyrkia er uakseptabel. Fram til 2015 opplevde kurderne i Tyrkia viktige framskritt,

men HDPs partileder Selahattin Demirtaş har nå snart sittet fem år i fengsel. Også Tyrkia er forpliktet til å respektere grunnleggende menneskerettigheter, ytrings- og pressefrihet og demokrati- og rettsstatsprinsipper.

Myanmar

Militærkuppet og hærens brutale angrep mot landets egen befolkning er totalt uakseptabelt og et alvorlig tilbakeslag etter viktige framskritt de siste årene. Den demokratiske overgangsprosessen er den eneste veien til fred og stabilitet i Myanmar og må nå gjenopptas. Vi fordømmer militær- og politivold mot sivile, fagforeninger og fredelige demonstranter.

Rohingyaene

FNs flyktningekommissær omtaler rohingyafolket som verdens mest forfulgte minoritet. Siden 2017 har militæret i Myanmar begått drap, voldtekter, vilkårlige pågripelser og satt fyr på hundrevis av hjem i rohingyalandsbyer. Over 600.000 rohingyaer er drevet på flukt til nabolandet Bangladesh. Arbeiderpartiet mener Norge må stille opp med humanitær nødhjelp til rohingya-befolkningen og bidra til et nødvendig rettsoppgjør etter de uhyrlige overgrepene de har blitt usatt for. Norge må samtidig kreve at myndighetene i Myanmar gir internasjonale og anerkjente hjelpeorganisasjoner tilgang for å bedre situasjonen.

Sri Lanka

Tamilene nord på Sri Lanka venter fremdeles på selvstyret de ble lovet i 1987. Sårene etter 26 år med borgerkrig gror sakte. At de ansvarlige for borgerkrigens blodige sluttspill i 2009 nå sitter ved makten, taler dessverre ikke for framgang for et fungerende rettsoppgjør, gjenoppbygging eller forsoning. Alle Sri Lankas innbyggere – singalesere, tamiler og muslimer – fortjener like rettigheter.

Swaziland/Eswatini

12. april markerte innbyggerne i Swaziland at det var 48 år siden absolutt monarki ble innført i landet. I dag er landet et av verdens siste absolutte monarkier. Koronapandemien har forsterket forskjellene i landet: Mens Kong Mswati, hans utvidede familie og politiske tilhengere lever i overflod, lever folk flest under stor nød og i dyp fattigdom. Landet har verdens høyeste andel hiv- og aidssmitte. Kritikken av kongen og hans allierte blir slått hardt ned på. Det er få politiske rettigheter og opposisjonelle risikerer strenge straffer. Fagorganiserte, studentbevegelse og opposisjonelle forfølges systematisk. Norge må på den internasjonale arena ta et større ansvar for å sikre folket i Swaziland grunnleggende trygghet og menneskerettigheter. Kong Mswati må kritiseres for å ignorere sitt eget folks sult og fattigdom, for at opposisjonelle stemmer, studenter og fagorganiserte i landet forfølges, og for at arbeidet med å stanse hiv- og aids-epidemien i landet ikke prioriteres.

Vest-Sahara

Marokko-okkuperte Vest-Sahara er Afrika siste koloni. Den marokkanske okkupasjonen er i strid med folkeretten. 29. april er det nøyaktig 30 år siden FNs sikkerhetsråd opprettet MINURSO-operasjonen for å tilrettelegge for en folkeavstemning om Vest-Saharas framtid. Folket Vest-Sahara venter fremdeles. De må selv få avgjøre sin egen framtid. FNs sikkerhetsråd må nå utvide MINURSOs mandat til å også å omfatte menneskeretts-situasjonen i området. Norske myndigheter må fraråde norsk næringslivsengasjement i Vest-Sahara, i tråd med den offisielle frarådingen fra Stoltenberg II-regjeringen i 2007, og arbeide for at flere land gjør det samme. Sivile som er dømt i militære domstoler må få sine saker prøvd på ny, i henhold til internasjonale rettsprinsipper.

Israel og Palestina

Midtøsten preges fremdeles av uløste konflikter i Syria, Jemen, Libya og Irak. I Libanon har økonomien brutt sammen. Arbeidet med å gjenreise atomavtalen med Iran er meget krevende. Koronapandemien rammer i tillegg økonomi og samfunnsliv i hele regionen og overskygger innsats rettet mot konflikthåndtering og internt fordrevne. De humanitære

utfordringene er store, særlig i Jemen, men også i Syria og Libanon. Håndtering av regionens mange utfordringer bidrar til at Israel-/Palestina-konflikten får mindre internasjonal oppmerksomhet og prioritet.

Biden-administrasjonen har gjenopprettet en tydelig og gjenkjennelig politikk i Israel/Palestina-spørsmålet – med en forhandlet tostatsløsning som overordnet mål, selv om Israel/Palestina ikke lenger er USAs førsteprioritet i Midtøsten-regionen. USAs nære samarbeid med Israel vil bli videreført, men Biden-administrasjonen har allerede markert en tydelig endring i forholdet til Palestina sammenliknet med Trump-administrasjonen.

Arbeiderpartiet vil styrke Norges innsats i Midtøsten. 1. januar 2021 tok Norge sete i FNs sikkerhetsråd. Samtidig leder vi fortsatt givergruppa for Palestina (AHLC). Arbeiderpartiet vil bruke Norges rolle i Sikkerhetsrådet og AHLC som plattform for dette arbeidet, og søke nært samarbeid med FN og resten av Midtøsten-kvartetten (USA, EU og Russland) for å bidra til politiske løsninger. Vi vil arbeide for å få forhandlinger gjenopptatt og om mulig tilrettelegge for slike forhandlinger.

Palestina og det palestinske nasjonale prosjekt er nå inne i den største krisen siden Oslo-avtalen. En sentral årsak er intern politisk splittelse blant palestinerne, kombinert med et nært sammenbrudd i palestinsk økonomi som følge av koronapandemien, bortfall av giverstøtte og vedvarende israelsk okkupasjon. Utallige forsøk på å oppnå palestinsk samling etter valgene i 2006 har ikke ført fram.

I mars avholdt Israel valg for fjerde gang på to år. I Palestina er det utstedt president- og parlamentsvalg for første gang på 15 år. Et nytt parlament og dannelse av en nasjonal samlingsregjering vil kunne gi fornyet legitimitet til det palestinske lederskapet. Det er betydelige politiske spenninger i prosessen som følge av interne stridigheter på palestinsk side. Arbeiderpartiet støtter gjennomføringen av frie og inkluderende valg i Palestina. 2/3 av palestinerne har aldri tidligere kunnet stemme i parlamentsvalg. Valget gir særlig unge velgere mulighet til å påvirke hvem som skal lede Palestina de neste årene.

Palestinsk samling er en grunnleggende forutsetning for at det skal være meningsfullt å anerkjenne Palestina som stat. Valget vil kunne legge til rette for en nasjonal samlingsregjering. Det internasjonale samfunns muligheter for å styrke den politiske og økonomiske støtten til palestinske myndigheter vil avhenge av innholdet i en ny regjeringsplattform, inkludert avstandstaken fra vold som politisk virkemiddel.

Med en stabil palestinsk samlingsregjering på plass, vil Arbeiderpartiet øke norsk støtte til palestinsk stats- og institusjonsbygging basert på programmet til en slik samlingsregjering. Vi vil også øke støtten til sivil samfunn i Palestina. Støtten til viktige tjenesteleveranser til befolkningen innen helse, vaksinasjon, samt utdanning vil bli trappet opp. Tiltak rettet mot kvinner, barn og unge må gis klar prioritet. Mens høyre regjeringen kutter i Norges bidrag til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), vil Arbeiderpartiet øke Norges bidrag.

Arbeiderpartiet vil arbeide tett sammen med USA, sentrale land i EU og i regionen for å mobilisere støtte til en palestinsk samlingsregjering og vil aktivt bruke AHLC-formannskapet for å oppnå dette målet.

Arbeiderpartiet vil styrke arbeidet for å etablere en palestinsk stat med bærekraftige institusjoner. Fra regjeringssposisjon er vi rede til å anerkjenne en palestinsk stat når en stabil palestinsk samlingsregjering er på plass og på et tidspunkt hvor en slik anerkjennelse kan skape framgang i fredsprosessen. Vi vil arbeide for bredest mulig europeisk støtte til denne posisjonen. Arbeiderpartiet mener at sluttstatusforhandlingene kan foregå mellom to stater, Israel og Palestina, og inkludere alle utestående spørsmål.

Den israelske okkupasjonen av Vestbredden er hovedhindringen for en tostatsløsning og må ta slutt. Selv om normaliseringsavtalene mellom Israel og arabiske land satte en stopper for Netanyahu-regjeringens planer om å annektere store deler av Vestbredden, pågår okkupasjonen for fullt. En fredelig løsning på konflikten stiller krav til begge parter. Israel må bære et tydeligere ansvar for befolkningen de holder under okkupasjon. Rakettangrep og terroranslag mot Israel må opphøre.

Statsminister Benjamin Netanyahu fortsetter sin stadig mer kompromissløse kurs. Nye folkerettsstridige bosetninger planlegges og bygges. Allerede etablerte – og etter israelsk lov ulovlige bosetninger – godkjennes nå retroaktivt i det israelske rettssystemet. Palestinske hus på Vestbredden og i Jerusalem rives på tvilsomt juridisk grunnlag. Bosettervolden er omfattende. Palestinske landeiendommer overtas og olivenlunder ødelegges i stort omfang. Selv om israelske myndigheter tillater noe bistand inn i Gaza, har de to millioner innbyggerne på Gaza-stripen i praksis vært underlagt en land-, vann- og luftblokade de siste 15 årene.

Det trengs sterkere virkemidler mot okkupasjonen og de ulovlige bosetningene. Norge bør gjøre som en rekke andre land i Europa og innføre en merkeordning for varer tilvirket i de ulovlige bosettingene for å gi forbrukere mulighet til ikke å kjøpe disse produktene. Israelsk verdiskapning på okkupert land er ikke omfattet av handelsavtalen Norge og øvrige EFTA-land har med Israel. Norske myndigheter må utarbeide en skriftlig anbefaling til norsk næringsliv om fraråding av økonomisk samkvem som støtter opp om ulovlig bosettingsvirksomhet og andre folkeretts- og menneskerettighetsbrudd i de okkuperte palestinske områdene.

Det er utenkelig at en framforhandlet tostatsløsning kan bli virkelighet uten at Israels sikkerhet er ivarettatt. På tross av sin militære og økonomiske styrke er Israel i en utsatt regional posisjon. En tydelig erkjennelse av denne realiteten må ligge til grunn både for arbeidet med å få på plass en politisk løsning med palestinerne og for Norges bilaterale forbindelser med Israel. Arbeiderpartiet ønsker å videreføre et bredt og konstruktivt bilateralt politisk og økonomisk samarbeid med Israel. Vi vil fastholde og utdype et tydelig engasjement i arbeidet mot antisemittisme.

Flere hundre palestinske barn sitter i dag i israelske fengsler. At Israel skiller mellom 16 og 18 år som myndighetsalder mellom henholdsvis israelere og palestinere, samt henholdsvis 12 og 14 år som deres kriminelle lavalder, er eksempler på systematisk forskjellsbehandling. Både EU, UNICEF og FNs menneskerettskommisær har kritisert israelske myndigheter for militær forvaring av palestinske barn. Arbeiderpartiet vil i regjering sikre at Norge tar rapportene om mangelfull og urettferdig domstolsbehandling av barns saker i det israelske rettssystemet på alvor. Palestinere og israelere må stå like for loven.

Handelspolitikk

Regelstyrt internasjonal handel er en motvekt til at den sterkeste rett og kapitalkraftene får råde fritt. Et åpent og regulert handelssystem skaper forutsigbarhet og er en forutsetning for rettferdig handel. I forhandlinger om nye handelsavtaler vil Arbeiderpartiet sikre grunnleggende arbeidstakerstandarder og -rettigheter, klima- og miljøhensyn. I en ny frihandelsavtale med Kina må norske myndigheter prioritere å ivareta grunnleggende arbeidstakerrettigheter, inkludert forbudet mot tvangsarbeid. Handelsforhandlingene med MERCOSUR (Brasil, Argentina, Uruguay og Paraguay) må brukes til å få plass forpliktelser om bevaring av Amazonas-regnskogen.

Vårt felles forsvar

Forsvaret skal ivareta Norges sikkerhet, trygghet og handlefrihet, våre interesser og verdier. Basert på NATO-alliansen skal Forsvaret avskrekke og forebygge krig og konflikt. Vi vil særlig styrke forsvarsevnen i Nord-Norge med relevante bidrag fra alle forsvarsgrener.

Vi vil holde fast ved norsk basepolitikk slik den ble knesatt av Einar Gerhardsen på NATO-toppmøtet i 1957: «[H]elt fra NATOs grunnlegging har [det] vært Norges politikk ikke å stasjonere fremmede stridskrefter på vårt territorium så lenge vi ikke er truet av eller utsatt for angrep. Vi ser ingen grunn til å endre denne politikk.» Samtidig er vi for at våre allierte øver og trener i Norge, under norske forhold og sammen med norske styrker. Det er Norge selv som bestemmer hvordan basepolitikken skal praktiseres.

Basepolitikken og våre selvpålagte militære begrensinger er viktige elementer i balansen mellom avskrekking og beroligelse. Med den teknologiske utviklingen har geografisk avstand ikke samme betydning som før. Det er nå behov for å oppdatere og tilpasse våre selvpålagte militære begrensinger. Balanseringen mellom avskrekking og beroligelse må også oppdateres for å kunne håndtere mer sammensatte trusler.

Enstemmig vedtatt

Uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Ett mer rettferdig Norge etter pandemien - nå er det vanlige folks tur

Norge står ved et veiskille. Vi kan bli et forskjellssamfunn som så mange andre land – eller sette ned foten ved valget i 2021 og ta vare på noe av det fineste ved Norge; at vi er et land med små forskjeller, høy tillit og muligheter for alle. Arbeiderpartiet vil gi landet en ny kurs. Vi vil gjøre Norge til et mer rettferdig samfunn med velferd for alle og der vi kutter klimagassutslipp og sørger for trygge jobber for alle.

Koronapandemien har demonstrert verdien av høy tillit og sterke fellesskap. Det er den sosialdemokratiske samfunnsmodellen med en sterk velferdsstat, et trygt arbeidsliv og vanlige folk på jobb som har gjort at Norge har klart seg bra gjennom krisen. Vanlige folk har ofret mye for å løfte i fellesskap. Det er Norge på sitt beste!

Den høye tilliten og det sterke fellesskapet settes på spill med høyrepolitikk. De siste åtte årene har forskjellene økt. Flere og flere tjenester privatiseres og sentraliseres. Selv i krisetid har høyreregjeringen kuttet i skatten til de som har mest fra før.

Det er svært alvorlig at regjeringen har tatt lett på beredskap. Koronakommisjonen underbygger gjennom en grundig gjennomgang en alvorlig svikt i beredskapen. Den slår fast at vi var dårlig forberedt på den krisen vi visste var den mest sannsynlige og samtidig den som ville få størst konsekvenser for både liv, helse og økonomi – en pandemi. Vi manglet intensivkapasitet, smittevernutstyr og gode planer. Manglende plan for å håndtere økende smitte over grensa har bidratt til høy smitte og at folk har levd med unødvendig belastende tiltak over lang tid.

Pandemien har rammet skjevt og gjort samfunnet mer urettferdig. Ikke siden krigsårene har arbeidsledigheten vært høyere i Oslo og flere andre kommuner med langvarige smitteverntiltak. Nesten en av tre arbeidsledige er under 30 år. Store deler av livet for våre barn og unge er satt på vent. Stengte skoler, hjemmeundervisning og karantenetid kan ha

skapt store kunnskapshull hos barn og unge. Koronapandemien kan føre til økte kunnskapsklasseskiller og må tettes så raskt som mulig. Eldre og andre i risikogruppene har vært særlig sårbare og måttet begrense sin sosiale kontakt kraftig. Flere sliter med psykiske utfordringer og flere har opplevd vold i hjemmet.

Etter ett år med korona og snart åtte år med høyrepolitikk som øker forskjellene, trengs nå en kraftfull innsats for å få folk raskt tilbake i trygge jobber og sørge for en velferdsstat som kan stille opp for alle de som etter pandemien trenger hjelp og støtte. Veien ut av krisen er å gjøre fellesskapet enda sterkere, ikke svekke det med mer av høyrepartienes politikk for privatisering og økte forskjeller.

Trygt arbeid til alle

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nummer en.

De som har mistet jobben på grunn av korona skal tilbake i jobb. Arbeiderpartiets viktigste valgløfte er trygt arbeid til alle.

Dagens unge risikerer å merke konsekvensene av pandemien resten av livet. Når ungdom mister fotfeste i arbeidslivet, må vi sette i gang tiltak som gir utdanning og arbeid til alle. Korona har gjort en stor utfordring enda større: ungdom som havner varig utenfor jobb og skyves over på trygd. Under koronakrisen er ungdomsledigheten skyhøy. Nesten en av tre ledige er nå under 30 år. Den store faren er at ledigheten hos unge biter seg fast på høye nivåer og som uførhet om noen år. Det kan vi ikke akseptere.

Å gi flere unge trygghet i hverdagen, handler om blant annet om arbeid og kvalifisering for arbeid. Unge og studenter er hardt rammet av krisen og fortjener et fellesskap som stiller opp mer. Vi må skape trygghet for framtiden. De som sliter på skolen, skal få tidligere og bedre hjelp i en mer praktisk skole. De som mangler læreplass og derfor aldri får tatt fagbrev, skal få det som en del av vårt fagarbeiderløft. Det er en garanti.

Unge som sliter psykisk, skal møte nye ungdomsteam som gir hjelp raskere. De som ikke kan yte for fullt i arbeidslivet, skal møte et NAV med flere ansatte, som oppsøker og hjelper all unge som trenger det. Arbeiderpartiet skal sørge for at arbeidslivet som venter etter fullført utdanning, er attraktivt, trygt og seriøst.

En ny og mer rettferdig retning for Norge starter i arbeidslivet. Helsearbeidere på deltid har vist seg å innebære en smitterisiko, fordi å jobbe på flere sykehjem sprer smitten mellom sykehjemmene. Det er helt nødvendig. Arbeiderpartiet skal skape et helsevesen der hele, faste stillinger skal være normen.

Pandemien har synliggjort sårbarheten som følge av at Norge i stor grad er avhengig av utenlandsk arbeidskraft. Denne sårbarheten er også en mulighet til å sysselsette flere her hjemme. Arbeiderpartiet skal satse mer på utdanning og tilrettelagte arbeidsplasser. I Norge skal alle jobber være trygge jobber med gode lønns- og arbeidsvilkår.

En rettferdig krisepolitikk som redder arbeidsplassene

Koronapandemien har rammet næringslivet hardt. I varehandel, transport og renhold har mange stått på jobb i smitterisiko for at andre kan leve så normale liv som mulig. I andre næringer ble livsgrunnlaget revet bort. Folks møteplasser i reiselivet, servering og kultur ble stengt ned over natta. Ordrebøkene i maritim næring har krympa. Mange viktige arbeidsplasser er gått tapt.

Mange arbeidsfolk og bedrifter har ikke blitt møtt med tiltak som trygger arbeidsplassene. Arbeidsplasser som sørger for bosetting og aktivitet over hele landet og næringer som sysselsetter unge. Mange selskaper har brukt opp sine oppsparte midler gjennom pandemien

og nå står utenlandske oppkjøpere i kø for å ta over norske bedrifter. Arbeiderpartiet sier nei til salg av Norge, og vil heller styrke det norske eierskapet ut av krisen.

Krisepakken det siste året har vært myntet på et nedstengt Norge, men framover øker behovet for en ny næringspolitikk for å gjenopprette aktivitet, utvikle og sikre grønn omstilling av næringslivet. Nå må krisepolitikken oppdateres og tilpasses pandemiens nye faser. De største bedriftene har mottatt omtrent syv ganger mer i støtte per ansatt enn de små. Ordningene må i større grad målrettes mot de små bedriftene for å holde aktiviteten i gang der det er mulig. Arbeiderpartiet vil lage skreddersydde gjenåpningsplaner for den enkelte næring, i samarbeid med næringen selv og partene i arbeidslivet. Vi skal lytte til dem med skoene på.

Rettferdig krisepolitikk og et mer rettferdig skattesystem

Etter åtte år med skattelettelse til landets rikeste, må det være vanlige folk sin tur. Skattesystemet må bli mer rettferdig. Arbeiderpartiet vil senke skatten for folk med vanlige inntekter og de rikeste må betale mer. Effekten for hele åtte av ti skattebetalere er lavere skatt. Ved å sørge for at de aller rikeste bidrar mer til fellesskapet, skal Arbeiderpartiet gjøre det billigere å ha barn i barnehagen og på SFO. Arbeiderpartiet skal investere i fellesskapet og å få ned forskjellene – ikke kutte i skattene som øker dem.

For Arbeiderpartiet er det et grunnprinsipp at krisehåndteringen må være rettferdig. Bedriftene skal kunne forvente gode støtteordninger, men bli møtt med tydelige krav og forventninger tilbake som sikrer fellesskapets interesser. Dessverre sier høyresiden fremdeles nei til rettferdighetskrav i krisepolitikken. De borgerlige lar det være fritt fram for lederlønnsvest, bonusutbetalinger og utbytte. De er ikke med på å hindre at useriøse aktører får støtte. Bedrifter kan si opp ansatte, selv om fellesskapet bruker penger på redde de samme arbeidsplassene. Det er ikke for sent å rette opp i disse manglene ved krisepolitikken. Statens krisepenger skal gå til å trygge arbeidsplasser, ikke å berike eiere og aksjonærer. Det må også gjelde gjenåpningen.

En sterkere velferdsstat – det beste forsvaret mot en pandemi

Alle skal være trygge på at velferdsstaten stiller opp for dem når de trenger den, uavhengig av hvor de bor eller hvor god råd de har. Dagens utvikling mot en todelt helsetjeneste må stanses. Koronakrisen viser ettertrykkelig verdien av en offentlig helsetjeneste, finansiert av fellesskapet. Pandemien har forårsaket langt større skade i land som mangler denne grunnmuren.

Innsatsen i kommunen har vært vernet mot en enda mer alvorlig pandemisituasjon. Kommunehelsetjenesten, grunnfjellet i vår felles helsetjeneste, har gjort en enorm innsats for testing, sporing, vaksiner og behandling, samtidig som den har måttet håndtere psykososial oppfølging, ivaretagelse av sårbare barn og unge og å opprettholde forebyggende helsetjenester og eldreomsorg.

Ansatte i omsorgstjenesten har jobbet dag og natt for å beskytte eldre mot et farlig virus og samtidig sørge for gode opplevelser i hverdagen. Pandemien har vist enda tydeligere hvorfor vi trenger medarbeidere i hele og faste stillinger som opplever tillit og faglig handlingsrom i sin jobbhverdag. De fortjener langt mer enn applaus. Det er viktig å styrke vår felles helsetjeneste i årene framover. Arbeiderpartiet vil derfor ruste opp helsetjenesten med både økonomiske og menneskelige ressurser.

Pandemien røyner på den psykiske helsen. Mange sitter alene uten menneskelig kontakt. Pågangen i hjelpetjenester har økt betraktelig. Arbeiderpartiet har gjennom krisen fått gjennomslag for mer midler til psykisk helse, men høreregjeringen har holdt igjen. Skolehelsetjenesten må ha nok folk til stede og mennesker må kunne få hjelp uten at det

trengs henvisning fra lege. Derfor skal vi bygge opp et lavterskel psykisk helsetilbud i kommunene.

En samlet og offentlig styrt spesialisthelsetjeneste rigget seg raskt til å behandle de som var rammet av sykdommen. Høyres privatiseringsreform som splitter opp helsetjenesten og svekker lokalsykehusene. Vi trenger sterkere lokalsykehus med god kapasitet og dyktige fagfolk. Arbeiderpartiet vil stanse. Vi vil bruke ressursene på pasientene og bevilge penger til sykehus over hele landet. Slik kan vi ruste opp intensivkapasiteten, gi trygghet for liv og helse i hele landet, få ned ventetidene og ta igjen behandlingsetterslepet på alvorlige sykdommer koronapandemien har forårsaket.

Helseberedskapen vår ble satt på prøve. Fagfolka i helsetjenesten bestod prøven, men store strukturelle svakheter ble avdekket. Arbeiderpartiet vil gjøre Norge mindre sårbart for nye helsekriser. Det krever tilgang på legemidler og produksjonskapasitet for smittevernutstyr. Derfor må vi sikre egen produksjon og lagring av medisinsk utstyr i Norge. Det krever mer beredskapstenkning inn i styringen av sykehusene og at kommunehelsetjenesten settes i stand til å utvikle og ta i bruk digitale løsninger raskere.

Vi skal leve livene våre igjen

Pandemien har gått hardt utover idretten, fritidsaktiviteter og kulturlivet. Det rammer arbeidsplasser, frivillige og aktive. Arbeiderpartiet vil bidra til en rask gjenåpning der det er plass til alle. Kultur, idrett og frivillighet skaper samhold og sterkere fellesskap. Vi skal hjelpe organisasjonene med full momskompensasjon, mer gratis utlån av idretts- og fritidsutstyr og opptrapping av kulturbudsjettet til 1 prosent av statsbudsjettet. For at vi skal kunne leve aktive liv igjen skal Arbeiderpartiet investere i fellesskapet og bygge opp igjen de arenaer som har lidd mest under pandemien.

#6

EDITED by Astrid Førli

40

For

221

Mot

4

Blank

CURRENT TEXT: Det rammer arbeidsplasser, frivillige og aktive

CHANGED TEXT: Det rammer frivillige, utøvere og spesielt barn og unge.

Skape jobber og muligheter i hele Norge

Næringspolitisk uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Arbeid til alle er Arbeiderpartiets viktigste mål i næringspolitikken. Vi har store ambisjoner for hva vi kan få til i fellesskap, og for en aktiv næringspolitikk som skaper aktivitet, jobber og muligheter i hele landet.

Norge har utviklet seg i feil retning de siste åtte årene. Andelen unge i arbeidslivet har falt. Det har blitt færre ansatte i industrien. Vi kjøper mer fra utlandet og selger mindre. Motsetningene mellom by og land har økt. Den store utviklingen av nye næringer og arbeidsplasser har uteblitt.

Koronapandemien har forsterket disse utviklingstrekkene. Forskjellen mellom de som står innenfor og utenfor arbeidslivet har blitt enda større. Hjørnesteinsbedrifter som både i store byer og små tettsteder har vært inngangsporten til arbeidslivet for mange, har måttet stenge. Krisepolitikken har i for liten grad bidratt med hjelp og støtte til arbeidsfolk og små bedrifter.

Den økonomiske krisen som er skapt av pandemien er ikke over den dagen smitteverntiltakene endelig kan fjernes. For næringer som reiseliv, maritim, uteliv, servering

og kultur vil det ta lang tid å komme tilbake til normalen. Luftfarten trenger særskilt oppfølging, og vi må unngå at krisen fører til et mindre bærekraftig og mer useriøst arbeidsliv. Fellesskapet skal stille opp med målrettede og langsiktige tiltak til også de økonomiske konsekvensene av pandemien er bekjempet.

Den utviklingen vi har opplevd de åtte siste årene har dramatiske konsekvenser for enkeltmenneskers liv og selvfølelse, og for vår evne til å finansiere velferdsstaten i fremtiden. Det er ikke tilfeldig at Norge er et rikt land med små forskjeller. Konesesjonslovene, oljepolitikken og det organiserte arbeidslivet er alle resultater av bevisste politiske valg. Når vi nå skal ta valgene som former Norge fremover, trenger vi en regjering som igjen prioriterer vanlige folk og arbeid til alle i næringspolitikken.

Klimapolitikken må bidra til å skape nye arbeidsplasser. Norske arbeidstakere har kompetanse i verdensklasse, og vi har enorme muligheter innen nye næringer som havvind, hydrogen, batterier, bio- og sirkulærøkonomi. Gjennom kompetansen fra petroleumsnæringen og industrien skal vi leve av å kutte verdens utslipp. Samtidig skal vi sikre at mer av verdiskapningen fra naturressursene kommer lokalsamfunnet til gode, og at næringer som er hardt rammet av pandemien får støtte til å komme raskt i gang igjen.

Vi står overfor store oppgaver det neste tiåret. Vi skal få flere i jobb, samtidig som vi kutter klimagassutslippene med 55 prosent og øker eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent. Det skal vi klare i fellesskap, gjennom en regional, sterkere, og mer aktiv næringspolitikk. Innretter vi næringspolitikken riktig kan vi skape jobber og muligheter over hele landet, samtidig som vi reduserer klimagassutslippene. Det må være utgangspunktet for norsk næringspolitikk de neste fire årene.

En aktiv og engasjert stat i næringspolitikken

Dagens regjering har satset på skatteletter heller enn en aktiv stat i næringspolitikken. Det har ikke virket. I Arbeiderpartiet tror vi på fellesskap og samarbeid. Staten har en stor verktøykasse som brukt riktig kan bidra til å skape nye arbeidsplasser og næringsmuligheter.

Staten bør tilføre ny kapital der det kan bidra til å utvikle nye næringer. Historien har lært oss at staten kan være en aktiv, profesjonell og langsiktig eier, som i samarbeid med private kan skape lønnsomme arbeidsplasser og nye næringsmuligheter. De investeringene vi har gjort sammen har også bidratt til at verdiene som er skapt har kommet alle til gode. Disse prinsippene må ligge til grunn når vi nå skal utvikle de nye næringene.

Høsting og foredling av norske råvarer kan gi aktivitet og jobber i hele landet. Fiskeri- og sjømatnæringen bidrar eksempelvis til å skape store eksportinntekter og muligheter langs hele kysten. Høyre-regjeringen har imidlertid ført en politikk som ikke sikrer aktivitet i distriktene. Fisken, skogen og landbruket må i større grad enn i dag brukes til å bygge lokalsamfunn, blant annet gjennom helårlige arbeidsplasser. Utviklingen av en grønn mineralnæring har stått på stedet hvil i åtte år. Rammene for en bærekraftig skog og treforedlingsindustri må styrkes. Arbeiderpartiet vil utvikle, ikke avvike norsk olje og gassnæring. Lokalsamfunn sikres ikke tilstrekkelige ringvirkninger av verdiskapningen. Disse ressursene er fellesskapets ressurser, og bør eies av oss alle. Vi sier derfor nei til salg av Norge. Sammen skal vi sikre at lokalsamfunn får innflytelse over naturressurser som stilles til disposisjon for verdiskapning, og at lokalsamfunn og fellesskapet får en rettfærdig del av verdiene som skapes.

En aktiv og engasjert stat må også bruke statens øvrige verktøy bedre. Utviklingen av nye næringer stopper mange steder opp på grunn av statens manglende evne til å sørge for

nødvendig infrastruktur til riktig tid. Andre land utkonkurrerer oss i kampen om morgendagens arbeidsplasser fordi de i større grad klarer å levere det industrien trenger. Skal vi legge til rette for nye industriarbeidsplasser, må kapasiteten i strømmettet forsterkes. Tilgang til høykapasitets internett må bli en rettighet på lik linje med strøm, og vi må arbeide for at hele landet skal ha god tilgang til nye teknologiske løsninger som for eksempel 5G. Staten skal ta et tydeligere ansvar for å sikre at infrastrukturen som skal utvikle regionene kommer på plass til rett tid.

Arbeiderpartiet vil sette som mål at eksporten utenom olje og gass skal øke med minst 50 prosent innen 2030. Det er ambisiøst, men nødvendig om vi skal opprettholde handelsoverskuddet med utlandet. Skal vi nå målet må vi sikre god markedsadgang for bedriftene og stå opp for EØS-avtalen. Statlige låne- og garantiordninger må i større grad bli konkurransedyktige sammenlignet med våre naboland. Virkemidlene som skal hjelpe bedrifter med å utvikle seg her hjemme må henge bedre sammen med eksportapparatet som skal gjøre det mulig å vokse internasjonalt. For tjenesteytende næringer som reiseliv, må det opprettes nye virkemidler som treffer bedre. I forvaltningen må arbeidet med å fremme norsk eksport bli en kjerneoppgave.

Det skal koste å slippe ut klimagasser, og næringslivet skal ta sin del av utslippskuttene. Samtidig er det avgjørende at det er en tydelig sammenheng mellom klima- og næringspolitikken. En konsekvens av dette er at økningen i CO₂-avgiften må ses i sammenheng med andre virkemidler. For mange industribedrifter vil det eksempelvis ikke være mulig å skifte ut produksjonsutstyret på kort sikt, blant annet som følge av at teknologien enda ikke er tilgjengelig. Fellesskapet skal kreve mye av bedriftene, men en aktiv næringspolitikk handler også om å stille opp der det trengs. Arbeiderpartiet ønsker derfor å fremforhandle aktive klimapartnerskap mellom staten og spesielt utsatte næringer. Gjennom gjensidig forpliktende avtaler skal fellesskapet bidra med støtte til omlegging og teknologiskifte til lavutslippsløsninger.

Det offentlige skaper og utformer markeder gjennom sin etterspørsel etter varer og tjenester. Staten skal bruke sin innkjøpsmakt til å fremme et seriøst arbeidsliv, lav- og nullutslippsløsninger og næringsutvikling i hele Norge. I tillegg bidrar staten gjennom en jevn fordeling av ressursene til å opprettholde kjøpekraften og et attraktivt hjemmemarked for mange norske bedrifter.

Digitalisering og automatisering endrer samfunnet. Sammen med partene i arbeidslivet og industriklyngene i Norge vil vi etablere en fellessatsing for omstilling i industrien med integrert og digitalisert produksjon for å sikre norsk industri konkurransekraft for fremtiden. Industri som tidligere har vært flyttet ut av Norge, hentes hjem igjen som følge av økt behov for norsk spesialkompetanse. Samtidig handler færre fysisk i butikk og det blir behov for færre ansatte i de butikkene som er igjen. Koronapandemien har fremskyndet denne utviklingen kraftig, og dette påvirker mange arbeidsplasser over hele landet. Ny teknologi fører til varige endringer vi må møte med politiske tiltak. Tilbud om etter- og videreutdanning må bli en rettighet for alle ansatte, slik at alle kan lære hele livet og delta i arbeidslivet. Staten skal stille opp, slik at ikke flere havner på utsiden.

Regionavtaler som utvikler mulighetene i hele Norge

Den statlige verktøykassen nytter lite om den ikke brukes i et helhetlig samspill med næringsliv og lokale og regionale myndigheter. Virkemidlene som skal hjelpe bedrifter med å utvikle seg er i dag for vanskelige å forstå, for lite tilgjengelige, og oppleves lite tilpasset til lokale utfordringer. Våre naboland lykkes i større grad enn oss fordi de har utviklet skreddersøm og målrettede løsninger.

Norge trenger en storstilt satsing på å utvikle et næringsapparat som er enkelt å forholde seg til, som er til stede der bedriftene er og som treffer behovene til den enkelte bedrift. I langt større grad må det bli sammenheng mellom de ulike virkemidlene, eksempelvis slik at industribedrifter som mottar investeringsstøtte samtidig kan etter- og videreutdanne sine ansatte. Små- og mellomstore bedrifter må få bedre støtte til å delta i ordningene, inkludert europeiske støtteordninger for næringslivet. Flere skal få mulighet til å starte sin egen virksomhet, gjennom bedre virkemidler for oppstartsbedrifter.

Byvekstavtalene har spilt en viktig rolle for å utvikle transportsystemene i og rundt de største byene. For å skape arbeidsplasser i hele Norge, ønsker Arbeiderpartiet å få på plass regionavtaler mellom kommuner, regioner og staten. Avtalene skal sikre kraftfulle virkemidler til utvikling og vekst i hele landet, og bidra til at kompetanse, kapital, infrastruktur og regelverk i langt større grad enn i dag ses i en sammenheng. Sammen skal vi satse der potensialet for å kutte klimagassutslipp, skape jobber og øke eksporten er størst.

Regionavtalene skal spille regionene gode igjen i arbeidet med å utvikle nye næringer. Pandemien har vist hvilke muligheter som finnes for å jobbe digitalt og desentralisert, og Arbeiderpartiet ønsker å bygge sterke kompetansemiljøer i hele landet gjennom en jevnere fordeling av offentlige arbeidsplasser. Regionene må i tillegg få en sterkere rolle i å drive næringsutvikling, slik at vi kan skape arbeidsplasser ut ifra lokale konkurransefortrinn i hele landet. Det må etableres et eget program for utprøving av nye tiltak i distriktpolitikken, med sikte på arbeid, velferd og utvikling.

Enstemmig vedtatt

En sosialdemokratisk rusreform

Uttalelse fra Arbeiderpartiets landsmøte, april 2021

Rusavhengige har rett til et verdig liv og til nødvendig helsehjelp, uavhengig av hvilke rusmidler de bruker. Derfor ønsker Arbeiderpartiet en omlegging av dagens ruspolitikk. Personer med tung rusavhengighet skal møtes med hjelp og behandling istedenfor strafferettslige reaksjoner. Samtidig er det bred enighet i Arbeiderpartiet om at narkotika skal være ulovlig. Narkotika er et samfunnsproblem som bringer med seg store kostnader og menneskelig lidelse. Narkotika truer ikke bare den enkeltes helse og trygghet, men understøtter også organisert kriminalitet i Norge og internasjonalt. En behandlingsreform for tunge rusavhengige må derfor ikke svekke det rusforebyggende arbeidet. Det gjelder spesielt for unge mennesker. Vi trenger en sosialdemokratisk rusreform som både sikrer rusavhengiges rett til et verdig liv og nødvendig helsehjelp og forebygger ulovlig og helseskadelig bruk av rus.

En sosialdemokratisk rusreform bygger videre på et langvarig og sterkt engasjement i Arbeiderpartiet for at tunge rusavhengige møtes med god helsehjelp og oppfølging istedenfor straffereaksjoner. Fra 60- til 80-tallet var det i stor grad justispolitiske virkemidler man støttet seg til for å stoppe utbredelsen av narkotikabruken i samfunnet. Gradvis har forestillingen om at strenge straffer skulle avskrekke fra narkotikabruk blitt supplert med et perspektiv om at avhengighet best møtes med behandling og hjelp. Allerede i 1998 fikk vi landsomfattende tilbud om vedlikeholdsbehandling med metadon, og ruslidelser ble definert som sykdom på begynnelsen av 2000-tallet. En viktig milepæl var Stoltenbergutvalget, nedsatt av den rødgrønne regjeringen, som i 2010 løftet mange av de debattene som fortsatt preger feltet.

Arbeiderpartiet har sørget for endelig lovfesting av sprøyterommene og en tettere oppfølging av gravide i LAR. I storbyene har vi gått foran for å få etablert røyking av heroin i eget røykerom og injisering av andre narkotiske stoffer enn heroin i brukerrom. Vi har sørget for at man utvider det oppsøkende tilbudet til tyngre rusavhengige, for eksempel gjennom en styrket satsing på feltsykepleiere, og jobbet for flere legemidler og økt valgfrihet i LAR. Senest vinteren 2021 fikk vi flertall for at personer som har kommet ut av aktiv rus skal sikres et botilbud hvor man ikke plasseres sammen med personer som fortsatt er i aktiv rus, i tillegg til krav om en forbedret finansieringsordning for heldøgns omsorgs- og rehabiliteringstilbudene innen rusfeltet.

En behandlingsreform for tunge brukere

Det neste skrittet for å gi bedre hjelp til rusavhengige krever en politikk som ser hele livssituasjonen for tunge rusavhengige. Avhengighet rammer sosialt skjevt. Sosiale og økonomiske vanskeligheter og psykiske plager gjør mennesker sårbare for å bli avhengige av både lovlige og ulovlige rusmidler. Derfor er narkotikamisbruk ikke bare en justispolitisk utfordring, men også en sosialfaglig og helsefaglig utfordring.

En behandlingsreform må innebære økte ressurser til kommuner og spesialisthelsetjenesten, med særlig vekt på det integrerte ettervernet. Integrert ettervern handler om å sikre at behandlingstilbudene følger opp rusavhengige etter at de er ferdige med døgntilbud. Vi mener tilbydere av døgntilbud innen tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelse må få et tydeligere ansvar for forpliktende samarbeid med hjemkommunene om ettervern. Det skal alltid utarbeides en individuell plan for oppfølging etter behandling. Oppfølgingen må ha mål om tilbakeføring til ordinært arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet.

En annen avgjørende del av behandlingsreformen er at rusmestringstilbudet i norske fengsler må bygges opp og styrkes. Innen kriminalomsorgen har regjeringens kutt over år ført til at det meste av det reelle programarbeidet i fengslene er borte. Disse kuttene har også rammet kapasiteten til rusmestringsenhetene. Når innholdet og bemanning fjernes fra fengslene, fjernes også den rehabiliterende delen av fengselsoppholdet. Det blir da bare straff som svir og ikke straff som virker. Når vi vet at en stor del av innsatte har en problematisk bruk av rusmidler, er det helt nødvendig at rusmestringstilbudet i norske fengsler må bygges opp og styrkes.

Rusforebygging og unge

Behandlingsreformen for tunge rusavhengige må ikke svekke det rusforebyggende arbeidet, spesielt rettet mot ungdom. Det trengs mer kraftfull politikk for å hindre at unge kommer inn i rus, og unge mennesker med rusproblemer skal få bedre og raskere hjelp for å bli rusfri.

Det er nødvendig å styrke rusforebygging i samarbeid mellom skolehelsetjenesten, ungdomsråd, lokalt politi, organisasjonslivet og FAU ved skolene. Slikt arbeid må være kunnskapsbasert og det er viktig å gjøre systematisk følgeforskning for å identifisere og løfte frem de gode tiltakene. Vi må legge til rette for at ungdom med rusproblemer tidlig fanges opp og møtes med hjelp og tett oppfølging.

Det skal være mulig for unge å gå videre etter å ha fått hjelp, uten at feilsteg i ungdommen skal hefte ved hele livet. Derfor vil vi begrense hvor lenge bruk og besittelse av brukerdoser forblir på rullebladet. Et slikt grep vil bedre måten man møter unge som er i risikozonen, og styrke den tverrfaglige innsatsen rundt unge. Vi må også gjøre det trygt å be om hjelp. Arbeiderpartiet mener det må gjøres klart at de som henvender seg til helsepersonell for hjelp og behandling, eller som tilkaller hjelp til ulykker, ikke burde frykte for å møte straff. Politiet må heller ikke benytte tvangsmidler i etterforskning av bruk og besittelse av narkotika som går ut over det som er forholdsmessig.

Differensiert reaksjon

I tråd med målsetningen om å hjelpe tunge rusavhengige mer og samtidig hindre flere unge fra å prøve ulovlige rusmidler vil Arbeiderpartiet gjøre det mulig i regelverket å kunne differensiere reaksjoner overfor ulike grupper. Dette vil innebære å videreføre bruk av straffereaksjoner for bruk og besittelse av narkotika. Vi mener det er et avgjørende signal at bruk og besittelse av narkotika fortsatt er straffbart. Vi er bekymret for at generell avkriminalisering vil skape en oppfatning om at bruk av narkotika er tillatt. Arbeiderpartiet vil gjøre det mulig i regelverket å kunne differensiere reaksjoner overfor ulike grupper, men tar ikke til orde for generell avkriminalisering. Det er allerede i dag grupper som er unntatt fra straffansvar i lovverket. Barn under 15 er fritatt fra straffansvar og utilregnelige regnes ikke som strafferettslig ansvarlige for handlingen. Arbeiderpartiet mener tung rusavhengighet bør gi unntak for straffereaksjoner for bruk og besittelse av narkotika, og at reaksjonene istedenfor legges til helsetjenesten. Kravene for en slik begrenset avkriminalisering må være klare, fordi en restriktiv unntaksadgang er lettere å håndheve.

Derfor vil Arbeiderpartiet:

- Opprettholde et forbud mot narkotika, videreføre straffereaksjoner for bruk og besittelse av narkotika, og foreslå endringer i lovverket som sikrer en avkriminalisering for bruk og besittelse av mindre brukerdoser for tunge rusavhengige, slik at denne gruppen møtes med god helsehjelp og oppfølging istedenfor straffereaksjoner.
- Øke ressursene til politiets innsats mot narkotikakriminalitet og forebygging.
- Gjennomføre en behandlingsreform for de tunge brukerne ved å
 - Gjennomføre en forebyggings- og behandlingsreform med styrking av kommunenes forebyggende tilbud, kapasiteten i tverrfaglig spesialisert rusbehandling og tiltak for økt livskvalitet for rusavhengige.
 - Styrke de medikamentelle rehabiliteringstilbudene.
 - Ha et integrert ettervern som sikrer at behandlingsinstitusjoner følger opp rusavhengige etter at de er ferdige med døgnbehandling og at rusavhengige får hjelp til å komme tilbake til ordinært arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet.
 - Sørge for et botilbud med avstand til rusmiljø og mulighet for oppfølging for rusavhengige.
 - Sørge for å få på plass rusmestringsenheter i alle landets fengsler, som er redusert gjennom regjeringens ABE-reform, slik at også innsatte får den hjelpen de trenger for å mestre livet etter straffegjennomføring.
 - At rusavhengige sikres et helhetlig helsetilbud hvor både somatisk og psykiske lidelser blir utredet og ivaretatt i behandling
 - Gi nødvendig faglig oppfølging av pårørende til pasienter i rusomsorgen slik at de kan støtte sine nærmeste i deres behandling og hverdag.
- Styrke forebygging blant unge ved å:
 - Satse på kunnskapsbaserte rusforebyggende tiltak rettet mot ungdom som kan sikre at ungdom og førstegangs forseelser tilbys god tverrfaglig oppfølging av helsetjenestene i kommunen ut fra den enkeltes livssituasjon.
 - Ha som hovedregel at reaksjonen i møte med ungdom og førstegangs forseelser som tas for bruk og besittelse av narkotika bør være påtaleunndlatelse og tverrfaglig oppfølging, gjennom forpliktende helse- og sosialfaglige oppfølgingsløp i samarbeid mellom politiet og helsetjenestene i kommunene.
 - Evaluere bruken og effekten av ordninger med ruskontrakter og andre typer forpliktende avtaler for ungdom.
 - Foreslå begrensninger for hvor lenge bruk og besittelse av brukerdoser forblir på rullebladet.

- Foreslå et regelverk som sikrer at de som søker helsehjelp eller hjelp ved ulykker ikke straffes for oppbevaring av brukerdoser.
- Sikre at helsepersonells opplysningsplikt knyttet til pasienters rusbruk må bero på en konkret vurdering, ikke hvorvidt rusmidlet er lovlig eller ikke.

#26

EDITED by Trippel-M

CURRENT TEXT:tunge brukere

CHANGED TEXT:rusavhengige

92

For

197

Mot

2

Blank

Dissens i uttalelsen om rus

2 options

Flertallets forslag

188 stemme(r)

65.05%

Mindretallets forslag

101 stemme(r)

34.95%

Fjerne ordene tung/tunge i rusuttalelsen

2 options

Red.kom.

187 stemme(r)

64.93%

Endringsforslaget

101 stemme(r)

35.07%

Kl. 18.00-18.08 Hilsningstale fra den danske statsminister Mette Frederiksen

Kl. 18.08-18.20 Utnevning av æresmedlem Gunnar Berge

Kl. 18.21-18.33 Film med Jonas og Solveig Kloppen

Slutt for kvelden kl. 18.35

Lørdag 17. april

kl. 09.06 Arbeidersang Ellinors Vise, ved Jan Fredrik Nord

Permisjoner:

Kristoffer Vindenes, kl.12.00-15.00 – dra fra delegasjonen i Østfold for å delta i debatt om skole på The Hub

Trine Almenningen, kl. 09.00-17.00, grunnet sykdom

Per Kristian Skjærvik, kl. 12.30-16.00, grunnet familien

5 Vedtektsendringer

kl. 09.09 Votering på organisasjon og vedtekter.

Redaksjonskomiteens leder Anette Trettebergstuen legger frem redaksjonskomiteens innstilling

Redaksjonskomiteen for vedtekter og organisasjonssaker har bestått av Sindre fra AUF, Per Olav fra Trøndelag, Kathinka fra oslo, Rita fra Nordland, Mons Ivar fra Buskerud, Mette fra Vestfold og Telemark, Tove Elise fra Rogaland, og Geir Steinar fra Vestland, gjort et stykke arbeid for organisasjonen digitalt, sammen med fantastiske rådgivere John Erik og Naeem på partikontoret.

Vi er en fantastisk organisasjon dere, fra nord til sør, ung til gammel, vi har folk fra alle lag i befolkninga, vi er et skikkelig bredt folkeparti- av aktive sosialdemokrater som utgjør denne fantastiske organisasjonen. Det har vi virkelig sett nå i helga. Imponerende helg, landets største digitale møte, politisk vitalt verksted, organisasjon av folk som evner å omstille seg, og vi har klart å skape ordentlig lm stemning sjøl om vi har vært hver for oss foran skjerm.

Pandemien, savna å møte folka som utgjør organisasjonen vår.

Tre dokumenter, innstilling over innkomne forlag til vedtektsendringer
Et dokument med innstilling på andre innkomne organisasjonsforslag
Og et tredje dokument med forslag til uttalelse fra redaksjonskomiteen.

Vi tar dem i den rekkefølgen.

Vedtektene: kommentarer i eget ark

Andre innkomne forslag: kommentarer i eget ark.

Uttalelse:

Vi vedtok for to år siden en bred og grundig organisasjonsuttalelse som gjelder fram til neste landsmøte, og således er førende for prioriteringene i organisasjonsarbeidet og gjelder fortsatt.

Vi har likevel sett behov for å lage en uttalelse om aktuelle utfordringer for organisasjonen, og peke på områder som må få prioritet fram mot neste landsmøte.

Verving og medlemsvekst: vi har mista for mange medlemmer de siste to åra, det er det viktig at i ikke tar lett på, det er gledelig at den trenden er i ferd med å snu, men vi trenger å ta skikkelig tak arbeidet med rekruttering, i hvordan organisasjonen kan rekruttere, aktivisere og beholde flere medlemmer i tiden som kommer. Vi må bli enda mer mangfoldige og representative, siden forrige lm har vi hatt et minoritetsutvalg som har jobba med det, det må følges opp til neste lm, vi vil ha flere aktive fra fagbevegelsen, og vi trenger flere kvinner på topp. Større mangfold i medlemsmassen, medlemsvekst og medlemspleie er svært viktig for arbeidet i organisasjon i årene som kommer. Hvordan vi verver, opplæring i verving og det å gjøre det enklere å få gjenbetaling av kontingenter, via nye metoder er også viktig. Sist men ikke minst, viktigst tvert imot: medlemspleien, det er det aller viktigste.

Som parti trenger vi nye medlemmer som kan skape framtida. Bredt sammensatt fra alle deler av samfunnet. Og for å være et representativt folkeparti må vi inkludere

flere unge og flere med minoritetsbakgrunn. Det er slik vi bygger samfunnet, og slik vi bygger partiet.

Målet framover må være å bygge en sterk og robust partiorganisasjon som mobiliserer og aktiviserer alle de krefter som ønsker seg et sosialdemokratisk Norge!

Vi skal ha Partivirksomhet som aktiviserer medlemmene og derfor holder på dem.

Og der har vi vært gjennom et krevende og annerledes år, uten mulighet til å møtes. For et år siden ble vi plutselig tvangsdigitalisert. Hadde noen sagt til oss da vi klemte og gikk fra hverandre på folkets hus etter forrige landsmøte, at på neste landsmøte skulle vi ta på oss penblusen og joggebukse og ta møtet på skjerm fra godstolen hjemme, ja da hadde vi aldri trodd det hverken kunne skje, men vi hadde vel heller ikke trodd at det faktisk kunne være gjennomførbart. Det har det vært.

Det siste året har tvunget oss over til heldigital aktivitet. Mange er lei av det, vi lengter etter kaffekoppen og praten i lag, ta hverandre i handa, kanskje en klem. Men vi må også huske på at digitaliseringa, det at vi nå har hatt medlemsmøter og velgermøter digitalt, det har også noen opp sider. Jeg- møtt kvinner.

Det må vi også gjøre en evaluering av, nå, ta med oss de positive sidene av å i et år ha vært en digital organisasjon, utbedre nedsidene av det. Bruke erfaringene til å bli enda mer tilgjengelig, senke tersklene for deltakelse i partidemokratiet vårt.

Medlemskapsstruktur og representasjon

Så har det kommet noen forslag som går på kontingent, medlemskapsstruktur og også intromedlemskap, som vi velger å kvittere ut i denne uttalelsen i avsnittet om det.

Både et ønske om å innføre introduksjonsmedlemskap for nye grupper i partiet, fagbevegelsen, og forslag om å begrense eksisterende intromedlemskapsmedlemmer, da AUF sine medlemmer på intromedlemskap, de er de eneste vi har, og deres sin representasjon i partiets organer.

Det er vel ingen grunn til å late som vi ikke alle har fått med oss at det har vært en diskusjon i ført i mediene, med konkrete saker knytta til både uheldig vervepraksis, og konkrete konflikter knytta til innflytelse i kommunepartier når det gjelder nyverva tikroners medlemmer fra AUF, de siste månedene.

Når det gjelder det første, ukultur knytta til verving, så er det uakseptabelt, alltid, skal ikke skje, og det rydder også AUF opp i.

At AUF har introduksjonsmedlemskap det er noe som AUF bestemmer selv, det er ingenting arbeiderpartiet har noe med.

Når det gjelder *hvordan intromedlemmer* teller i *representasjon i partiets organer*, derimot, så er det helt riktig en sak for partiet.

Nå er det slik at det er i de kommunepartiene som fortsatt har representantskapsmodellen, det er i dag 9 kommuner, der dette er en aktuell problemstilling, der medlemstall i lag utgjør representasjon i representantskap.

Det er også et slikt lag forslaget om at intromedlemmer ikke skal telle, kommer fra.

Redaksjonskomiteen avviser forslaget om at AUFs intromedlemmer ikke skal telle i partiets organer, men ser samtidig de generelle utfordringene med dette, og ønsker å ta de delene av partiorganisasjonene som problematiserer dette på alvor, og gjøre et skikkelig stykke arbeid på dette.

Det må nødvendigvis gjøres et bredere fora enn en red kom, over lengre tid enn et tre dagers digitalt lm, og det må involvere hele partiorganisasjonen.

Partiets kontingent, praksis med intromedlemskap i partiets organer, ikke blitt sett på under ett og grundig på mange tiår, vi har lav kontingent for enkelte grupper i partiet, er det behov for å gjøre endringer i kontingenten- slike spørsmål vil vi at man skal se på i en større sammenheng som også ser på rekruttering og representasjon.

Der man også tar en grundig diskusjon om hvorvidt *partiet* bør ha eller ikke ha intromedlemskap for grupper, og man også går grundig igjennom representasjon for intromedlemmer, og i dette utvalget kan man da diskutere og ta stilling til og vurdere endring av beregningsmodell for representantskap for eksempel om man skal innføre beregningsmodeller som gjør at intromedlemmer teller mindre enn ordinære medlemmer.

Kompliserte beregninger, ulike løsninger, om det skal gjøres ta oss tid til å se på skikkelig, involvere partiorganisasjonen og ha det på høring, og eventuelt om man ønsker det, fremme konkrete omforente endringer til vedtektsendringer om to år.

Red kom ønsker ikke at AUFs intromedlemmer IKKE skal telle i partiets organer, men at det igangsettes et eget arbeid gruppe satt ned av sentralstyret på kontingent og representasjon. Sentralstyret får dette i oppdrag.

Det var vår uttalelse, lyst til å avslutte med å sitere gode sindre fra AUF, som på en god måte oppsummerte hvor viktig organisasjonsarbeidet, det å jobbe med organisasjonen, gjøre den bedre og sterkere hele tiden er, for arbeiderpartiets organisasjon er og skal være en brennende politisk kraft. Det er det vedtekter og organisasjonsvedtak handler om. Styrke den brennende politiske krafta.

Redaksjonskomiteens innstilling på forslag vedtekter

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 1 Formål

Forslag 904

Innstilling: Arbeiderpartiet vil skape et sosialdemokratisk samfunn der individer har frihet til å leve gode liv i trygghet og fellesskap, uansett hvem de er. Vi vil sikre dette gjennom små økonomiske forskjeller, universelle velferdstjenester, likestilling, maktfordeling, likhet for

loven og et sterkt demokrati – i hele landet. Arbeidet vårt skal være tuftet på kunnskap og erfaring, og bygger på verdiene frihet, likhet og solidaritet.

Jordas tåleevne er en absolutt ramme for vår politikk. Økonomisk vekst må skje innenfor denne rammen. Vi skal utvise solidaritet med nåværende og fremtidige generasjoner, gjennom bærekraftige og rettferdige løsninger. Vi vil ha et samfunn som legger til rette for fagorganisering. Fagorganisering og bedriftsdemokrati skal bidra til fordeling av makt og innflytelse i arbeidsliv og sikre rettferdig fordeling av verdiskapingen. Vi legger blandingsøkonomi til grunn for vår politikk, og gjennom regulering av markedet kjemper vi mot kapitalistisk utbytting av mennesker og natur.

Arbeiderbevegelsens solidaritet stanser ikke ved landegrensene. Vi vil samarbeide med mennesker i alle land som kjemper for demokrati og menneskerettigheter, og arbeide for forpliktende internasjonalt samarbeid. Våre politikere og tillitsvalgte skal til sammen være representative for det samfunnet vi søker å styre. Våre sosialdemokratiske verdier skal være retningsgivende for vårt politiske og organisatoriske arbeid.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 3 Medlemskap

Forslag 703

Innstilling: Forslaget avvises

Vedtak: Forslaget avvist

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 7 Landsmøtet

Forslag 896

Innstilling: Forslaget støttes

Vedtak: Innstillingen vedtatt

Forslag 896 - § 7 Landsmøtet	
3 options	
Redaksjonskomiteens innstilling	262 stemme(r) 89.73%
Forslaget avvises	25 stemme(r) 8.56%
Blank	5 stemme(r) 1.71%

Forslag 901

Innstilling: Ny ordlyd i §7 pkt 3: Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte eller representantskap i AUFs fylkeslag, et fylkespartis årsmøte, representantskapsmøte eller kvinnenettverkets fylkeskonferanse. De skal sendes inn til sentralstyret senest fire måneder før møtet. Slike forslag fra en partiavdeling, et kommuneparti, AUFs fylkeslag eller kvinnenettverkets fylkeskonferanse skal

sendes inn til sentralstyret gjennom fylkespartienes styrer. Fylkespartiets styre skal innstille på forslagene som blir oversendt sentralstyret på bakgrunn av forslaget og dets begrunnelse. Landsstyret og Sentralstyret har forslagsrett. Alle forslag, uansett forslagstiller, som medfører endring i partiets vedtekter må være innsendt til sentralstyret senest fire måneder før landsmøtet. Saksdokumentene til landsmøtet skal sendes organisasjonen senest fire uker før møtet finner sted.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 8 Landsstyret

Forslag 681

Innstilling: Forslaget avvises

Vedtak: Forslaget avvist

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 13 Alminnelige bestemmelser

Forslag 895

Innstilling: Forslaget avvises

Vedtak: Forslaget avvist

Forslag 900

Innstilling: §13, nytt punkt 19. Dagens punkt 19 blir punkt 20 og resten av punktene forskyves. Samlet bevilgninger på 10 000 kr eller mer til annet enn partiorganisasjon i et kalenderår skal godkjennes av overordnet ledd før utdeling.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtekter for Arbeiderpartiet - § 14 Kontingenten

Forslag 798

Innstilling: Viser til egen uttalelse fra redkom om medlemskap og representasjon.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Retningslinjer for Arbeiderpartiets fylkespartiet - § 2 Årsmøte

Forslag 897

Innstilling: Forslaget støttes

Vedtak: Innstillingen vedtatt

Forslag 897 - § 2 Årsmøte	
3 options	
Redaksjonskomiteens innstilling	268 stemme(r) 91,47%
Forslaget avvises	22 stemme(r) 7,51%
Blank	3 stemme(r) 1,02%

Retningslinjer for Arbeiderpartiets kommunepartier - § 5 Styret

Forslag 652

Innstilling: Forslaget avvises med følgende merknad:

Det fagligpolitiske arbeidet lokalt må styrkes og det gjøres best ved at hele styret tar ansvar for å få dette til. Det skjer blant annet gjennom opprettelse av samarbeidsavtaler lokalt og deltakelse i lokale samarbeidskomiteer.

Vedtak: Forslaget avvist

Retningslinjer for Arbeiderpartiets partiavdelinger - § 3 Styret

Forslag 898

Innstilling: § 3 Styret Styret består av 5 eller 7 medlemmer. Blant disse skal leder, kasserer, medlemsansvarlig, sekretær og kvinnekontakt velges ved særskilt valg.

Som en konsekvens av denne innstillingen foreslås en redigering av retningslinjer for Arbeiderpartiets kvinnenettverk, § 2 Kvinnekontakt i kommunepartiet.

Utvide dagens § 2 til å hete Kvinnekontakt i partiavdeling og kommuneparti, og så føye partiavdeling til alle steder hvor det står kommuneparti.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Retningslinjer for Arbeiderpartiets kvinnenettverk - § 4 Kvinnenettverket sentralt

Forslag 899

Innstilling: Landsmøtet velger leder av Arbeiderpartiets kvinnenettverk og lederen er fullverdig medlem av partiets sentralstyre. Sentralstyret oppnevner styringsgruppe for kvinnenettverket. AUF utpeker ett kvinnelig medlem som tiltrer styringsgruppa med fulle rettigheter. Det velges ikke varamedlemmer til styringsgruppa. Arbeiderpartiet har økonomisk og administrativt ansvar for styringsgruppas arbeid gjennom egne budsjett. Kvinnenettverket skal fungere som hørings- og uttalelsesinstans i Arbeiderpartiet i saker som angår kvinnenettverkets virkeområde.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Retningslinjer mot trakassering - § 4 Når gjelder retningslinjene

Forslag 902

Innstilling: Retningslinjene gjelder i alle situasjoner, til enhver tid, for all virksomhet som kan knyttes til eller forbindes med arbeid eller verv for Arbeiderpartiet. Retningslinjene gjelder alltid i relasjonen mellom de kategorier som nevnt i §3, samt overfor medlemmer av AUF.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Retningslinjer mot trakassering - § 5 Behandling av saker om trakassering

Forslag 903

Innstilling: Arbeiderpartiets behandling av saker om trakassering, fremsatt i varsel eller fremkommet på annen måte, behandles etter partiets særskilte retningslinjer for håndtering av saker om trakassering. Formålet med behandlingen er å forhindre videre trakassering, ivareta det psykososiale miljøet for alle personkategorier nevnt i paragraf 3, herunder legge til rette for at ledelsen kan treffe tiltak for å ivareta personer utsatt for trakassering. I den grad det er nødvendig for å ivareta det psykososiale miljøet, og konflikten ikke kan løses i en enighet mellom de involverte parter, skal partiet ta stilling til anklagene om trakassering og samtidig vurdere reaksjoner som nevnt i disse retningslinjer for håndtering av saker om trakassering. Tilsvarende gjelder der anklage(r) om trakassering leder til at den personen anklagen retter seg mot ikke lenger har partiets tillit.

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

Retningslinjer mot trakassering - § 13 Suspensjon fra verv og medlemskap

Forslag 739

Innstilling:

Forslaget avvises med følgende merknad:

Sentralstyret bør ta initiativ til å evaluere retningslinjene i kommende landsmøteperiode.

Vedtak: Forslaget avvist

Redaksjonskomiteens forslag til uttalelse om medlemskap og representasjon

Innledning

Arbeiderpartiets landsmøte vedtok i 2019 en omfattende organisasjonsuttalelse som Skal fornyes i 2023. Arbeidet med en ny organisasjonsuttalelse starter etter årets valg og vedtas på landsmøtet i 2023. Partiorganisasjonen har en viktig funksjon i dette arbeidet.

Verving og medlemsvekst

Arbeiderpartiet er et sterkt parti, men vi bør være enda sterkere. Arbeiderpartiet har de siste årene opplevd synkende medlemstall. Dette er en situasjon landsmøtet tar på største alvor. Derfor skal det iverksettes et større arbeid på hvordan organisasjonen kan rekruttere, aktivisere og beholde flere medlemmer i tiden som kommer. Partiet må iverksette tiltak som bidrar til en mer mangfoldig medlemsmasse, for å bli et enda mer representativt parti. Medlemsmassen har i dag en stor overvekt av eldre medlemmer, og det er også langt flere med minoritetsbakgrunn som stemmer Arbeiderpartiet sammenliknet med hvor mange som faktisk er medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte i partiet. I tillegg må vi få flere kvinner på topp. Det må jobbes systematisk for å verve et større mangfold av nye medlemmer. Det er også et mål å få flere medlemmer samt aktive fra fagbevegelsen. Samtidig må mottakelse av nye medlemmer og inkluderingen av disse i partiarbeidet forsterkes og prioriteres.

Større mangfold i medlemsmassen, medlemsvekst og medlemspleie er svært viktig for arbeidet i organisasjon i årene som kommer, og må gis betydelig plass i en ny

organisasjonsuttalelse i 2023. I arbeidet med å beholde medlemmer skal det jobbes kontinuerlig med gode, tekniske og smidige løsninger for innkreving av kontingent, som skal hjelpe kommunepartiene i den viktige jobben med kontingentoppfølging.

Minoritetsutvalgets anbefalinger om tiltak for rekruttering i minoritetsmiljøer følges opp i alle deler av partiorganisasjonen. Kvinnenettverket har en avgjørende rolle i utformingen av tiltak for å få flere aktive kvinner, og flere kvinner på topp.

Partikontoret sentralt skal planlegge og iverksette verveskolering, samt attraktive medlems- og vervekampanjer. Dette må gjøres i tett samarbeid med fylkespartikontorene og medlemsansvarlige på regionalt og lokalt nivå.

Arbeiderpartiets organisatoriske mål fram mot kommunevalget i 2023 er i tillegg til mer mangfoldig og økt rekruttering, at vi skal stille valgliste i alle kommuner. For at dette målet skal nås krever det aktivt vervearbeid i mange små kommuner hvor medlemstallet har vært synkende og gjennomsnittsalderen har gått opp de siste årene. Landsmøtet ber partikontoret prioritere arbeid og ressurser for å nå disse organisatoriske målene, som partiorganisasjonen over hele landet skal følge opp.

Partivirksomhet som aktiviserer

Arbeiderpartiets organisasjon har gjennom 2020 og starten på 2021 blitt digital. Det meste av vår møtevirksomhet og skoleringsaktivitet er flyttet fra fysiske samlinger til digitale møtearenaer. Når pandemien er over og vi går tilbake til mer normale tider er det viktig at partiorganisasjonen tar med seg de positive sidene med digital aktivitet videre. For mange har muligheten for digital deltakelse senket terskelen for å delta på møter og i arbeidet i organisasjonen. Innledere til møter via teams, digital skoling og digitale programprosesser som involverer flere må være et naturlig supplement til aktivitet som krever fysisk tilstedeværelse, også etter pandemien.

Medlemskapsstruktur og representasjon

Medlemsstrukturen og kontingentsatsene til Arbeiderpartiet har ligget fast i flere år, og det er et ønske at man nå også diskuterer hvordan medlemskapsstruktur og kontingentsatser i Arbeiderpartiet kan bidra til organisasjonsvekst og aktiv deltakelse i partiet fra alle deler av samfunnet. AUF er en selvstendig ungdomsorganisasjon som forholder seg til egne landsmøtevedtak, og må selv få gjennomføre sine igangsatte prosesser rundt egne medlemskap og kontingentsatser fram til sitt landsmøte.

Landsmøtet mener det er viktig med gode og gjennomarbeidede løsninger dersom man skal gjøre endringer i dagens medlemskapsstruktur. Sammen med AUF må det fram mot landsmøtet i 2023 jobbes med å finne ut hvordan dette skal se ut i framtida. I dette arbeidet må det gjøres en helhetlig vurdering av både positive og negative sider ved bruk og eventuell innføring av introduksjonsmedlemskap i partiet, av dagens opplegg med hel og halv kontingent og hvorvidt det skal innføres annen tilpasset kontingent for nye grupper

Dagens representasjonsmodell har også ligget fast i mange år og landsmøtet kjenner til at det er diskusjoner om dette i deler av partiorganisasjonen. Landsmøtet ønsker at det foretas en vurdering av representasjonsmodellen til kommunepartiene og at denne vurderingen sees i sammenheng med målet om en sterkere og mer aktiv partiorganisasjon.

Oppsummering

Sentralstyret anmodes om å sette i gang et særskilt arbeid, der AUF deltar, for å øke medlemstallet i partiet, utvikle bedre rutiner og systemer for verving og medlemspleie, vurdere konsekvensene av ulike modeller for introduksjonsmedlemskap i partiet, og komme med forslag til eventuelle

vedtektsendringer ved utregning av representasjon for kommunepartier med representantskapsmodell som sikrer en sterkere og mer aktiv partiorganisasjon. Dette arbeidet sees i sammenheng med ny organisasjonsuttalelse som skal behandles av landsmøtet i 2023.»

Vedtak: Enstemmig vedtatt

09.54 Ferdig

Redaksjonskomiteens innstilling til endringer i partiprogrammet

Type forslag Forslagsnr Linjenummer Forslag

Før LM RED2 169 Ny start på setning: "I den økonomiske politikken inkludert skatte- og avgiftspolitikken, i transportsektoren"

Før LM RED3 256 Ny tilleggssetning: For Arbeiderpartiet er ingen oppgave viktigere enn å få hele folket i arbeid.

Før LM RED4 343 Endre til: "Bruke finanspolitikken aktivt til å sørge for høy sysselsetting, økt verdiskaping, reduserte økonomiske forskjeller og nødvendig omstilling."

Før LM RED5 365

Føre en forutsigbar og ansvarlig skattepolitikk som gir økt sysselsetting, mer rettferdig fordeling, tar bedre hensyn til klima og natur, og gir bedre langsiktig bærekraft for velferdsstaten.

Før LM RED6 373 At staten ikke skal kompensere de kommuner som velger å nedjustere satsen i formuesskatten

Før LM RED7 387

«Statens pensjonsfond utland (SPU) er det norske folks sparekonto. Forvaltningen av fondet skal ha bred legitimitet og være i tråd med interessene og verdiene til det norske folk og de etiske retningslinjene for fondet. Forvaltningen skal bygge på økonomisk ansvarlighet, åpenhet og langsiktighet, og skal sikre menneskerettigheter og bærekraftig utvikling.»

Før LM RED8 403

Gjøre SPU til det ledende pensjonsfondet i verden innen ansvarlig forvaltning, håndtering av klima- og naturrisiko og investeringer i selskaper som er lønnsomme i en verden som lykkes i klimapolitikken."

Før LM RED9 406 Revidering av etiske retningslinjer i fondsmeldingen.

Før LM RED10 442

Gjennom gjensidig forpliktende klimapartnerskap med særlig utsatte industribedrifter skal fellesskapet bidra med støtte til omlegging og teknologiskifte til lavutslippsløsninger.

Før LM RED11 443

Vurdere krav om at store selskaper måler og er åpen om klima- og miljøfotavtrykket og relaterte risikovurderinger, minst på linje med eksisterende krav i EU

Før LM RED12 504 Tilføy Bioøkonomi blant satsingene som nevnes

Før LM RED13 545

Det er disse fagfolkene vi trenger for å lykkes med det grønne skiftet. Selskapene må bidra til oppdrag i leverandørindustrien, kutte utslipp og prioritere fagarbeidere og lærlinger
Fra salen #44 636 og universitet

Før LM RED112 644 fjerne hindringer i finansieringssystemet for høyskoler og universiteter, og gjøre det mer attraktivt å tilby kortere tilbud som etter- og videreutdanning.

Før LM RED113 658

Sikre bedre muligheter til å ta høyere utdanning over hele landet, basert på lokale kompetansebehov, gjennom en satsing på lokale utdanningsentre over hele landet som eies av partene med statlig finansiering.

Før LM RED14 685 bidra til utvikling av ny..

Før LM RED15 710

Sørge for videre elektrifisering av nye og eksisterende felt, samtidig som det sikres tilstrekkelig fornybar kraft til ny og eksisterende industri på fastlandet.
Elektrifiseringen av sokkelen skal i størst mulig grad skje med havvind eller annen fornybar strøm produsert på sokkelen

Før LM RED16 794 Innføre en utjevningsordning som bidrar til jevnere nettleie i hele landet

Før LM RED17 821

Utarbeide en ambisiøs nasjonal strategi for bunnfast og flytende havvind som blant annet inkluderer satsing på norsk leverandørindustri, et godt regelverk, utvikling av nettinfrastruktur til havs, attraktive rammebetingelser for investeringer og et tett samarbeid mellom Norge og EU.

Før LM RED18 833

"Sikre at tariffmodellene for kraft ivaretar norsk industri på en bedre måte, at kapasiteten i strømmettet forsterkes og at rimelig og ren norsk kraft gjør det attraktivt å etablere ny kraftforedlende industri i Norge."

Før LM RED19 924 Endre: etter arbeidsplasser», aktivitet og trygge bosettingen i kystsamfunnene.»

Før LM RED20 942 Endre: Styrke bredden og mangfoldet i kystfiskeflåten med målrettede ordninger for rekruttering til fiskerinæringen, basert på tilstrekkelig kvotegrunnlag

Før LM RED21 945 Ta inn: "Utarbeide en ny kvotemelding som gir forutsigbarhet for fiskerinæringen og som sikrer bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs hele kysten".

Før LM RED22 949 "At et bærekraftig sjølaksefiske beholdes, med sine tradisjoner som en viktig kulturbærer og næring."

Før LM RED23 950 Ny punkt: Videreutvikle ordninger som belønner leveranser av fersk fisk til lokale landanlegg

Før LM RED24 950 "Sikre at retten til fiske for alle i sjøsamiske områder skal være reell".

Før LM RED25 950 Videreutvikle ordninger som belønner leveranser av fersk fisk til lokale landanlegg

Før LM RED26 973 "Stimulere til innovasjon og bruk av ny teknologi i fiskeindustrien og oppdrettsnæringen gjennom et marint verdiskapingsprogram."

Før LM RED27 1172

Endre: Bygge videre på Norges sterke posisjon som turistdestinasjon, og legge til rette for at flere kommuner kan bli bærekraftige reisemål, med vekt på å utvikle naturlige og unike fortrinn.

Kl. 09.57 Redaksjonskomiteens leder Anniken Huitfeldt legger fram redaksjonskomiteen innstilling.

Landsmøte, kjære alle sammen

Nå skulle jeg ønske jeg kunne se alle ansiktene deres. Spente, litt slitne og full av forventning.

Men det blir jo digitalt dette også.

Og når jeg nå legger fram redaksjonskomiteen innstilling for partiprogrammet er det slutten på en programprosess som i likhet med det meste det sistes året har vært digital.

Men det betyr ikke at det har mangla på engasjement.

6400 forslag kom inn til programkomiteen gjennom dittforslag.no – der alle kunne komme med sine innspill.

På partikontoret finnes det en perm med over 700 sider innspill fra partiorganisasjonen. I tillegg til det som fra organisasjoner og andre eksterne. Og utallige Teams-møter.

Programmet var på høring i fjor høst. Programkomiteen gjorde justeringer etter innspill i høringsrunden. Til andreutkastet kom det mer enn 600 forslag som redaksjonskomiteen har vurdert.

Dette er den største, og mest åpne, programprosessen vi noen gang har hatt.

Og nå står vi, med et forslag til partiprogram der trygge jobber til alle er jobb nummer 1, som sikrer velferd til alle uavhengig av lommeboka og hvor i landet du bor, og en rettferdig klimapolitikk som kutter utslipp og skaper jobber.

Det er et program som setter vanlige folk først, framfor de som har mest fra før. Det er et program for valgseier!

Først vil jeg takke redaksjonskomiteen. Det er ikke enkelt å jobbe med så store dokumenter, krevende forhandlinger og med tidspress, når alt må skje digitalt.

Men de har vært helt enestående.

Marianne fra Finnmark
Cecilie fra Troms
Tomas fra Nordland
Tore fra Trøndelag
Hanne Berit fra Møre og Romsdal
Marte fra Vestland
Tom fra Rogaland
Even fra Agder
Tone fra Vestfold / Telemark
Tonje fra Buskerud
Lise fra Innlandet
Raymond fra Oslo
Jon-Ivar fra Østfold
Eigil fra Vestland og stortingsgruppa
Gaute fra AUF
Are fra LO

Tusen takk til dere alle!

Vi har vært enige om mye – programmet har jo fått en veldig god mottakelse. Men la meg si litt om de sakene som har vært litt vanskelige og tatt mest tid.

Jeg begynner på slutten. Seint i går kveld landa vi en tekst som gjorde at vi kunne enes om abort.

Jeg er glad for at vi kunne finne sammen. Avstanden var ikke så stor i dissensen fra programkomiteen, men det betyr ikke alltid at det er lett å finne sammen.

Ja, det er en seier for AUF og veldig mange andre i Arbeiderpartiet.
Erna Solberg endra abortloven. La den på blokka for å få KRF i regjering.
Ja, det er på tide å fjerne nemndsystemet før uke 18. 99 prosent får innvilget abort mellom uke 12 og 18.

Nemnd oppfattes belastende, men mange forteller også at de har fått støtte til sin avgjørelse i nemdene. Det vil vi fortsette å sikre.

De to andre dissensene fra programkomiteen – om iskanten og atom – står som de er. Det er egentlig ikke så overraskende.

På flere områder gjør vi presiseringer på ting det har vært jobbet godt med over lang tid.

Når det gjelder migrasjon så baserer programmet seg på enstemmigheten fra 2019.

Men vi har lagt til noen formuleringer om barns beste og om helsehjelp til de som har fått avslag på søknaden, men ikke kan returneres.

Vi vil:

- Ha en gjennomgang av utlendingsmyndighetenes praksis når det gjelder vurderinger av barnets beste i utlendingssaker.
- Utrede mulighet for å erstatte bruk av utvisning og innreiseforbud med et bredere sett av reaksjonsformer når særlig forhold tilsier det
- Gjennomgå praksisen med rett til nødvendig helsehjelp for papirløse
- Sikre at alle barn som oppholder seg i Norge har full tilgang til nødvendige helse- og omsorgstjenester

Og vi foreslår å ta inn en endring på linje 5088 – som dessverre har falt ut, men som skal med – et forslag fra homonettverket om flyktninger fra land der likekjønna samliv ikke kan praktiseres, og endring i utlendingsforskriften.

På klima og natur har vi blant annet foreslått justeringer for at effekten på bensin- og dieselpriene skal reduseres -- og veibruksavgiften geografisk differensieres – for å sikre at utslippskutt fra transport er sosialt og geografisk rettferdig.

Og at effekten på pumpeprisen blir begrensa.

Lista er lang over gode forslag som har kommet inn fra partiorganisasjonen og som redaksjonskomiteen foreslår inn i programmet.

For eksempel et forslag fra Nordland, som også Vestland Ap har vært opptatt av
Om å gi kommunene mulighet til å ansette flere miljøarbeidere og miljøterapeuter på skoler for å styrke et godt læringsmiljø.

Ja, det er kommet inn masse forslag. Også veldig gode forslag, men som koster en god del penger.

Det finnes krefter dere ute som kanskje ikke vil oss så vel, og som sitter klar med kalkulatoren.

Vi har også regna nøye. Arbeiderpartiets program skal gjennomføres og bli politikk og virkelighet for vanlige folk i Norge. Men det må det skje innafor ansvarlige økonomiske rammer.

Så, til slutt, kort om dissensen på atom, på vegne av flertallet, hele redaksjonskomiteen unntatt Gaute fra AUF.

Arbeiderpartiet har alltid vært til å stole på i sikkerhetspolitikken. Siden jeg ble engasjert i politikk er verdens atomstridshoder blitt redusert med 90 prosent.

Det skremmende nå er vi ser økt opprustning. Boris Johnsen har varslet økt atomopprustning. Han møter sterke protester fra Labours leder som har hilst vårt landsmøte.

Og jeg har også vært ute i VG med kritikk Boris Johnson – verden trenger færre atomvåpen, ikke flere.

Nedrustning skjer ikke gjennom at vi sender ut signaler som gir oss mindre innflytelse.

Som sosialdemokrater er vi laga av noe annet. Vi må vite at det vi gjør virker. At vi endrer historiens gang.

Slik vår egen statsminister Gerhardsen gjorde da han sa ingen atomvåpen på norsk jord, slik vår egen statsministre Trygve Bratteli da han sa ingen skip med atomvåpen får anløpe norske havner.

Klare krav som har fått betydning. Men nedrusting skjer ikke uten atommaktene.

Vi må heller ikke gjøre noe som går ut over vår egen sikkerhet.

Bare noen kilometer fra Norges grense ligger et av verdens største atomarsenaler. Hvis det utenkelige skulle skje, har vi i Norge ingen mulighet til å beskytte oss selv. Vi er fullstendig avhengige av våre allierte.

Arbeiderpartiets stolte tradisjon er å jobbe aktivt for avspenning og atomnedrustning, men den må alltid være gjensidig. Begge sider må ruste ned samtidig.

Forbudstraktaten slik den ligger nå bygger på et annet prinsipp. De som undertegner må kvitte seg med alle sine atomvåpen uavhengig hva andre land gjør. Undertegne Frankrike, ja så må alt vekk, selv om Russland ruster opp.

Men vi har jo ikke atomvåpen likevel tenker kanskje noen. La oss i stedet sende et signal. Men vi kan da ikke undertegne en avtale, men samtidig mene at det vil være risikofyllt om våre allierte gjør det samme.

Ensidig nedrusting endrer den sikkerhetspolitiske balansen i Europa. Det er få land som er så avhengig av beskyttelse som Norge. Undertegning slik traktaten ligger nå svekker ganske enkelt vår egen sikkerhet.

Traktaten om atomvåpen er ikke forening med vårt NATO-medlemskap. Det er det ikke bare vi som mener. Den svenske rødgrønne regjeringen sier det samme.

Deres utredning sier undertegning ikke er forenlig med Nato-medlemskap, og ikke bare det. Undertegning vil være uforenelig med det samarbeidet Sverige har med NATO i dag. Derfor gjør vi det ikke.

Så hvis vi kommer i regjering har vi en plan. Da skal vi jobbe sammen med den svenske og den tyske utenriksministeren i deres felles initiativ for nedrustning. Innenfor Nato, men mer betydningsfullt, mer offensivt.

I går vedtok vi en hel side med god politikk for atomnedrustning i går, politikk som skiller oss fra høyreregjeringa, men jeg anbefaler dere altså å stemme for flertallet i redaksjonskomiteen akkurat i denne saken.

Kl. 10.11 Are Tomasgaard, flertallet i redaksjonskomiteen om Iskanten

Jeg skal kort redegjøre for flertallet i redaksjonskomiteen.

Spørsmålet om plasseringen av iskanten er på mange måter fortellingen om partiprogrammet vårt.

Vi skal utvikle, ikke avvike.

Vi skal sikre fremtidige jobber og verdiskapning i hele landet. Og vi skal løse de store klimautfordringene.

Under høyreregjeringen har store deler av landet vårt blitt glemt.

Aktivitet i nord, betyr også arbeidsplasser og muligheter i nord.

I Hammerfest er over 1 000 av 10 000 innbyggere sysselsatt i olje og gassnæringen.

Fastsettingen av iskanten er viktig for å sikre at det skal være aktivitet i nord også i fremtiden.

Samtidig skal vi løse klimautfordringene.

Som parti står vi samlet bak målet om at utslippene skal kuttes med 55 % innen 2030.

De totale utslippene fra produksjonen på sokkelen skal halveres innen 2030, og reduseres til 2050.

Iskanten handler ikke om disse målsettingene. Iskanten handler ikke om klima.

Havforskningsinstituttet - som er en av flere kunnskapsmiljøer sier ingenting om klima i sine utredninger.

Spørsmålet om iskanten, handler om naturvern – og handler om all aktivitet i Barentshavet, ikke bare petroleum.

Diskusjonen om iskanten nå, handler heller ikke om åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet.

Når det gjelder klima, er vi helt enige – og fagbevegelse og parti skal sammen være pådriver for å gjøre mye mer.

Vi skal bruke inntektene og kunnskapen fra oljenæringen til å skape næringer og teknologi som kutter verdens utslipp.

Vi skal leve av å levere kutt i klimagassene.

Og dere – det er ti måneder siden vår Stortingsgruppe hadde en grundig og god behandling av dette.

Og Arbeiderpartiet sikret at Stortingets vedtak skjerpet inn miljø og varsomhet i de nordlige havområdene.

Dette har flertallet lagt til grunn.

Her snakker vi om forutsigbarhet for landets viktigste næring.

Jeg mener vi ikke skal ta noen sjanser.

Føre-var-prinsippet må selvfølgelig ligge til grunn, og vi skal på en bærekraftig måte ta hensyn til naturmangfold og forsvarlig forvaltning.

Verdens strengeste miljø- og sikkerhetskrav skal gjelde for produksjonen i nord, slik kravene også gjelder for resten av produksjonen i Norge.

Og det er ikke slik at utvinning skal skje i nærheten av den iskanten som fastsettes.

Flertallet vil derfor holde fast på en nordlig grense for petroleumsvirksomhet fra og med 15 prosent isfrekvens og nordover i iskantsonen, slik stortingsgruppa også gikk inn for så sent som for et år siden.

For oss i fagbevegelsen, som ville ha 30 prosent den gang, var det allerede krevende med 15 %, men vi strakk oss.

Denne enigheten viser det beste i arbeiderbevegelsen. Vi kommer hverandre i møte. Søker enighet.

Å ta omkamp så kort tid etter – vil gjøre noe med tilliten vi er avhengige av for å vinne valg.

Forslaget til flertallet i redaksjonskomiteen vil sikre at vi fortsatt kan legge til rette for verdiskapning og arbeidsplasser i hele landet.

Samtidig sikrer en fantastisk ambisiøs klimapolitikk at vi når klimamålene, og knallharde krav til miljø og sikkerhet at utvinning alltid skal skje på en forsvarlig måte.

Til slutt.

Vi vinner ikke valget på å demobilisere industriarbeidere langs hele kysten – eller flere hundre tusen vanlige folk, som til daglig jobber eller indirekte er knyttet til petroleumsnæringen vår.

Når vi fra industriens side - for eksempel ikke foreslår omkamp på Lofoten Vesterålen – er det nettopp for å bidra til å samle partiet.

Vi har alle hørt vår dyktige ordfører Marianne i Hammerfest- andrekandidaten vår i Finnmark - bønnfalle partiet om ikke å snu rundt på dette nå.

Det er det siste hun trenger i sin valgkamp.

Vi som kommer fra industrien trenger ikke et slag i trynet fra landsmøtet til AP.

Vi støtter klimakravene, vi vil utvikle industrien.

Slik vil vi bidra til verdens beste klimapolitikk, men da må vi vinne valget!

Vi i fagbevegelsen vil så inderlig vinne valget sammen med Arbeiderpartiet.

Så la oss samle oss om det store flertallet i programkomiteens forslag, det store flertallet i redaksjonskomiteens forslag – og la oss slik samle parti og fagbevegelse

– for valgseier,
for vanlige folk, også de som jobber i industrien.

Kl. 10.16 Cecilie Myrseth, mindretallet i redaksjonskomiteen om Iskanten

I går snakka om mulighetene i havet. Ta vare på havet for å kunne bruke havet.

Næringspolitikk

Tøffe valg fremover, klima, isen smelter, mer flytter nordover, sikkerhet
Som medlem i programkomiteen hatt et særlig ansvar for ny næringspolitikk, opptatt av å skape.

Skape jobber også gjennom å kutte utslipp.

Bevegelsen vår står samlet om klimamål og petroleumspolitik. Det er en styrke. Men på dette punktet er vi uenig. Iskantsonen.

Det er bra at vi er enig om at vi ikke skal lete etter olje i iskantsonen. Men spørsmålet er jo hvor er denne sonen?

Å definere det mener jeg fagfolka må gjøre, fordi det er et faglig og ikke politisk spørsmål.

Hva vi gjør i sonen er politisk, men hvor en går er faglig.

De faglige rådene her er helt entydige, den går der dissensen beskriver

Det er vanskelig å forhandle med naturen, for den går der den går.

I nord vet vi at det ikke er oljen som er vår evigvarende ressurs, det er fisken og det er andre næringer, da må vi ikke gjøre vedtak som setter det på spill.

Er det noen som tror at vi faktisk kommer til å tillate flere tillatelser så langt nord, uavhengig av dette vedtaket? Det tror virkelig ikke jeg.

Dissensen sier ikke selvsagt ikke at dette skal få tilbakevirkende kraft. Men området er for sårbart til utdeling av nye.

Å godta aktivitet så langt nord i så sårbare områder er rett å slett å risikere andre næringer.

Det er ikke et spørsmål om ja eller nei til olje. Vi er stolt av å være en oljenasjon. Vi ha stilt opp for folka, ikke minst med krisepakka med milliarder av kroner, men spørsmålet er – skal vi også sette noen miljøgrenser også for denne næringer?

Er dere i tvil?

Tenk føre-var-prinsippet – er vi villig til å ta risikoen, lytt til rådet fra de entydige faglige rådene, til fiskeran til AUF. Å her står Oslo og Troms sammen.

La oss bare være enig om at iskantsonen går der den faktisk går, og støtt dissensen!

Kl. 10.20 Gaute Børstad Skjervø, mindretallet i redaksjonskomiteen om atomvåpen

Kjære landsmøte, hva vil det si at noe er umulig?

Betyr det at vi ikke har verktøyene, teknologien eller pengene til å gjennomføre? At noen sier at vi ikke kan eller bør? Eller betyr det at vi ikke *vil* nok?

Tidligere statsminister i Sverige, Olof Palme, sa at politikk er å *ville*. Men det nytter ikke å si hva man *vil* gjøre, om man i samme hånd vending sier at det man vil gjøre er umulig!

Vår bevegelses historie er full av eksempler på kamper mange mente var umulige.

Så når noen hevder at det ikke er mulig å lede an i kampen for en atomvåpenfri verden - at Norge *ikke kan* ta en lederrolle i spørsmålet om atomvåpen

ja, så vil jeg si følgende:

Vi som nå tar til orde for at Norge skal tilslutte oss FNs atomvåpenforbud, vi er en del av en stolt tradisjon i vår bevegelse.

Helt siden bombinga av Hiroshima og Nagasaki i 45, har venstresida i Norge tatt avstand fra våpen ment for å drepe uskyldige.

- Vi gjorde det da vi stemte imot å oppbevare atomvåpen på norsk jord.
- Vi gjorde det da representanter fra vår bevegelse demonstrerte mot atomprøvesprengningene fra våre egne alliansepartnere i NATO.
- Og vi gjorde det da Arbeiderpartiet initierte dette forbudet som nå ligger på bordet.

Der var vår Jonas han som gikk foran.

Jeg er stolt av at det var vi som la grunnlaget for forbudet som ble vedtatt av et overveldende flertall i FN, og som siden 22. januar 2021 er internasjonal lov.

Forbudet tar ikke bare sikte på å forby atomvåpen, men legger også til grunn en nedrustning fra både amerikanere, israelere og russere.

Ingen i denne salen mener at ensidig nedrustning har noe for seg.

Vi kan dra paralleller til prosessene med å forby landminer, biologiske våpen eller klasebomber.

Stigmatisering av våpen laget for å skade eller drepe sivile har fungert: du finner i dag **ingen** stater som skryter av å ha verken kjemiske våpen, klasebomber eller landminer.

Nå er tida inne for å gjøre det samme med atomvåpen.

Helt avslutningsvis vil jeg si dette:

Det er ingen juridiske eller politiske hinder som gjør det umulig for Norge å være for FNs atomvåpenforbud.

Fordi NATO besitter ikke atomvåpen, tre av alliansens medlemsland har det

New Zealand, Sør-Afrika og Thailand er alle allierte med USA, og de har alle signert forbudet uten at det har svekka deres forhold.

Kjære landsmøte, forbudet mot atomvåpen er allerede internasjonal lov. La oss slutte å basere sikkerhetspolitikken vår på folkerettsstridige våpen

La oss gå inn for å forby atomvåpen, la oss slå fast at en bedre verden ikke er umulig.

Endringsforslag til programkomiteens programforslag 2021-2025

#2

ADDED by Tone Wanderås

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linje 4662-4665 erstattes med: Fruktbarhetstallene har gått drastisk ned de siste ti årene. I 2020 ble det født 1,48 barn per kvinne, noe som er det laveste tallet som noen gang er målt. Det trengs kraftfulle politiske tiltak for å løse dette, og Arbeiderpartiet tar derfor til ordet for en stor familiereform.

#3

ADDED by Tone Wanderås

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linje 4672-4677 erstattes med: Vi trenger offentlige ordninger som gjør det attraktivt å få barn, og bidrar til å løse tidsklemma for familier. Foreldrepermisjonen skal utvides, og den økonomiske kompensasjonen til studenter som får barn skal økes kraftig. Foreldrepermisjonen skal sikre at både mor og far har selvstendig krav på sin del av permisjonen sammen med barnet. Vi vil gjøre det bedre for familier med barn som har særskilte behov, og vi vil erstatte kontantstøtten med lengre permisjonsordning. Vi vil også styrke fødselsomsorgen.

#4

ADDED by Tone Wanderås

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: 4679 tillegg:

- Gratis og innholdsmessig forsterket SFO.
- Gratis eller sterkt redusert pris på barnehage.
- Sterk forhøyelse av engangsstøtte til studenter og andre som ikke har rettigheter til fødselspermisjon med lønn.
- Styrke fertilitetsarbeidet, og sørge for mer forskningsbasert kunnskap om hvordan fruktbarheten kan økes.

#5

ADDED by Tone Wanderås

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: 4689 strykes og erstattes med: Omdanne kontantstøtten til forlenget permisjon utover dagens ordning.

#6

ADDED by Rune Fredriksen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

- Satse på Norsk Senter for Sirkulærøkonomi (NCCE) for å videreutvikle sirkulær økonomi i praksis.

Begrunnelse: Nedre Glomma med Øra-området og Borregaard er et senter for sirkulær økonomi og industriell symbiose i Norge, med behandling og gjenvinning av en stor andel av batterier, metall- og glassemballasje, bilvrak, PCB-vinduer som samles inn i Norge. Norsk Senter for Sirkulærøkonomi (NCCE) samarbeider tett med industrien, kommunene og forskningsmiljøer som NORSUS og NMBU i å utvikle et nasjonalt senter for sirkulærøkonomi gjennom forskningsprosjekter finansiert via Oslofjordfondet (<http://ncce.no/baerekraftig-innovasjon-gjennom-industriell-symbiose/>) og forskningssenteret earthresQue (<https://www.nmbu.no/en/services/centers/earthresque>). Det er viktig å støtte opp om slike nasjonale klynger med statlig finansiering.

#11

ADDED by Rune Støstad

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linje 3758 etter "gode eksempler". Vi må også nevne statsallmenningene, ikke bare statsskog. Foreslår å legge til følgende setning:

Fjellstyrene i Norge må sikres en grunnfinansiering slik at vanlige folk og familier får tilgang til jakt, fiske og friluftsliv på statsallmenningene og i skog vi eier i felleskap.

PS! Viktig sak for hele landet. Statsallmenningene omfatter 27 millioner dekar. Senest i forrige reviderte la vi inn penger, men også viktig å synliggjøre i program. Her treffer vi svært mange velgere innen jakt, fiske og friluftsliv.

#13

ADDED by Kai Terje Dretvik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: 2358 ny setning: I ekstraordinære situasjoner som varer over tid og som medfører behov for å styrke studenters økonomiske situasjon vil arbeiderpartiet at tilskudd i vesentlig grad ytes som stipend eller tilskudd og ikke som lån

#14

EDITED by Berit Tønnessen

CURRENT TEXT: Utrede alternative former for demokratisk forankring i helseforetakenes opptaksområde, uten å utfordre prinsippet om statlig eierskap.

CHANGED TEXT: Linje 2602 endres til: Avvikle foretaksstyring. Utrede alternative former for demokratisk forankring i spesialisthelsetjenesten, uten å utfordre prinsippet om statlig eierskap.

#15

EDITED by Berit Tønnessen

CURRENT TEXT: Gjennomgå dimensjoneringen av og finansieringen i fagskolesektoren for å sikre at utdanningstilbudene er tilgjengelige, relevante og har god kvalitet.

CHANGED TEXT: Linje 2200: Gjennomgå dimensjoneringen av og finansieringen i fagskolesektoren for å sikre at utdanningstilbudene er tilgjengelige, relevante og har god kvalitet. Fagskolene skal være statlig fullfinansiert

#16

ADDED by Kai Terje Dretvik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: 3457 tillegg: for tryggere hjem og infrastruktur..

#17

ADDED by Kai Terje Dretvik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: 3555 tillegg: Arbeiderpartiet vil jevnlig vurdere norske pensjonsordninger og korrigere betydelige urimeligheter. Dette arbeidet er særlig viktig hvis konsekvensene av deltidsarbeid sammenholdt med alleårsregel fører til almenne urimeligheter

#19

ADDED by Anne-Marte Kolbjørnshus

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Nytt kulepunkt: Opprette et nasjonalt kompetansesenter for endometriose.

#20

ADDED by Solveig Vitanza

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

Forslag til tillegg i kulepunkt linje 5346:

· Utvikle, fordype og **styrke** det nordiske samarbeidet innen sikkerhetspolitikk, **arbeidsliv**, **bærekraft**, **kultur**, økonomi, teknologi, klimapolitikk, og infrastruktur

#23

ADDED by Halfdan Karlsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Vi er imot en utvikling der kommersielle kjedebarnehager tar ut profitt på fellesskapets bekostning.

#24

EDITED by Kristian Blindheim

CURRENT TEXT: nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo, med mindre helt åpenbare grunner tilsier noe annet. Veksten innenfor eksisterende statlige arbeidsplasser skal fordeles mer rettferdig mellom by og land.

CHANGED TEXT:

Endringer i kulepunkt på linje 3922-3925:

nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo, med mindre helt åpenbare grunner tilsier noe annet. Eksisterende statlige arbeidsplasser skal fordeles mer rettferdig mellom by og land.

#25

ADDED by Jørn Ove Moen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

Linje 3941-3943 tillegg:

teoriprøver og oppkjøring for

#27

ADDED by Solveig Vitanza

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

Forslag til nytt avsnitt på linje 5341:

Det nordiske samarbeidet har vært en viktig del av vår samfunnsutvikling. I forbindelse med stengte grenser under korona pandemien og håndteringen av dette, er det behov for å videreutvikle og forsterke samarbeidet. Spesielt i grenseregionene ser vi nå hvor integrert og avhengige vi er av hverandre som felles bo- og arbeidsregioner. Arbeiderpartiet står bak visjonen til nordisk råd som sier at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region. Vi vil derfor følge dette opp å ta initiativ ovenfor våre naboer om et forsterket samarbeid, samt se etter muligheter for nye områder å samarbeide på.

#30

ADDED by Cecilie Søllesvik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: : Tillegg linje 901:

, deriblant ei vrakpantordning som forplikter rederier, stat og verft til å gjennomføre vraking i Norge og som stimulerer til nybygging av miljøvennlige løsninger.

#31

EDITED by Are Hilstad

CURRENT TEXT: Videreføre ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

CHANGED TEXT: Videreføre og videreutvikle ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, slik at det også kan tillates differensiering innad i sammenslåtte kommuner.

#32

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Tillegg i linje 2046:

Lærerhospitering i bedrift må bli en norm for yrkesfaglærere.

#33

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Tillegg i linje 2085:

Jobbe for at rådgiverne på skolene sikres bransjekunnskap gjennom trepartssamarbeidet.

#35

ADDED by Are Hilstad

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: De tre ukene før fødsel og de seks første ukene etter fødsel er forbeholdt mor og skal holdes utenfor dagens tredeling av permisjonen.

#36

EDITED by Mona Nilsen

CURRENT TEXT: Gi kommunene mulighet til å ansette flere miljøarbeidere på skoler med store læringsmiljøutfordringer

CHANGED TEXT: Gi kommunene mulighet til å ansette flere miljøarbeidere og miljøterapeuter på skoler for å styrke et godt læringsmiljø.

#37

ADDED by Per Vidar Kjølmoen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: , styrke investeringer i utstyr og gjennom samarbeid med bedrifter sørge for at studentene får tidsriktig opplæring.

#38

ADDED by Mona Nilsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linjenummer 2182:

nytt kulepunkt:

- Øke satsene på utstyrs- og borteboerstipend, slik at de dekker de faste utgiftene elevene har.
- Revidere ordningen med borteboerstipend for å sikre en rettferdig tildeling, slik at kriterier om reisetid - og avstand ikke bidrar til at hybelboere faller utenfor ordningen.

#39

EDITED by Berit Tønnessen

CURRENT TEXT: Satse på Ocean Space Center i Trondheim, Senter for Hav og Arktis i Tromsø, Blått Kompetansesenter Sør og havforskningsmiljøet i vest som arenaer for innovasjon og kunnskap.

CHANGED TEXT: Linje 890: Satse på Ocean Space Center i Trondheim, Senter for Hav og Arktis i Tromsø, Blått Kompetansesenter Sør, Havteknologisenter i Kristiansund og havforskningsmiljøet i vest som arenaer for innovasjon og kunnskap.

#41

ADDED by Mona Nilsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Mange er avhengige av bilen for å reise til arbeid og aktiviteter. Tilgang på ladeinfrastruktur er ulikt fordelt og det finnes områder som med dagens teknologi enda ikke er godt egnet for el-bil. Det er urettferdig om en økning av CO2-avgiften fører til at folk i distriktene, uten mulighet for å bruke el-bil, får dyrere drivstoffpris. Arbeiderpartiet vil derfor gi distriktene full kompensasjon for økt CO2-avgift med redusert veibruksavgift, mens områder som har bedre kollektivtilbud og bedre forhold for elbil får lavere kompensasjon. Arbeiderpartiet vil sikre likere drivstoffpriser i hele landet.

#43

ADDED by Mona Nilsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Nytt kulepunkt:

- Gi distriktene full kompensasjon for økt CO2-avgift med redusert veibruksavgift.

#44

ADDED by Ida Maria Pinnerød

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: og universitet

#45

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linje 3386 tillegg:

Norge mangler et nasjonalt regelverk som sikrer bygg og konstruksjoner utsatt for tilsiktede uønskede handlinger - som for eksempel ved et terrorangrep. Et slikt regelverk vil sikre menneskers liv og helse, men det finnes i dag ingen plan for å få dette på plass.

#46

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

0

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Nytt forslag fra linje 3471:

For å styrke det forebyggende arbeidet og for å minimere skader som følge av tilsiktede uønskede handlinger vil Arbeiderpartiet:

- Styrke arbeidet med å utvikle effektive regler og standarder for hvordan materialer og utsatte konstruksjoner skal dimensjoneres for å motstå plutselig og ekstrem belastning.
- Sørge for forskningsbasert utdanning og videreutdanning innen fysisk sikring av bygg og infrastruktur, og samle dette i et nasjonalt senter ved NTNU der også innovasjon står sentralt.

#47

ADDED by Laila Olsen Rode

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linje 3583 - tillegg

Pensjonistenes kjøpekraft må bedres slik at vi sikrer en god sosial profil med rettferdig fordeling, fattigdomsbekjempelse og likestilling.

#49

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Ny linje 3220: Jobbe for å innføre en generalklausul som fristiller aktørene i arbeidslivskriminalitet-samarbeidet, på lik linje med den i Sverige.

#50

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Nytt kulepunkt linje 3221: Videreføre arbeidet med å sikre full identitetsskjerming for politiansatte gjennom hele straffesakskjeden

#51

ADDED by Ragnhild Kvalø

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: linje 4691

Heve barnetrygden

#52

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Nytt kulepunkt 3222: Videreføre dagens ordning med framskutt lagring og punktbevæpning av politiet på sårbare lokasjoner.

#53

ADDED by Ragnhild Kvalø

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: ny linje 4696

Ta initiativ til en nasjonal helhetlig handlingsplan med tiltak for å motvirke "senkoronaskader" for barn og unge

#54

ADDED by Trude Tevik Gulbrandsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Nytt kulepunkt linje 3223: Gjennomføre en evaluering av nærpolitireformen.

#56

ADDED by Kamzy Gunaratnam

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Linje 4622 under kapittelet "Inkluder i fellesskapet" Tekst: "Senke stemmerettsalderen ved kommune- og fylkestingsvalg til 16 år, i tråd med flertallet i valglovutvalget."

#58

EDITED by May Britt Lagesen

CURRENT TEXT: Gjennomføre et nytt kulturløft som kommer hele landet til gode, der kulturens andel av statsbudsjettet igjen gradvis økes til én prosent.

CHANGED TEXT: Gjennomføre et nytt kulturløft, der de statlige midlene i mye større grad enn i dag, som kommer hele landet til gode og der kulturens andel av statsbudsjettet igjen gradvis økes til én prosent.

#59

EDITED by Mona Nilsen

CURRENT TEXT: Satse på aksene Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard i romindustrien og arbeide for et nasjonalt romsenter i Tromsø.

CHANGED TEXT: Satse på aksene Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard i romindustrien og arbeide for et nasjonalt romsenter på Andøya.

#60

EDITED by Mona Nilsen

CURRENT TEXT: Satse på aksene Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard i romindustrien og arbeide for et nasjonalt romsenter i Tromsø.

CHANGED TEXT: Satse på aksene Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard i romindustrien og arbeide for et nasjonalt romsenter på Andøya.

#64

ADDED by Per Kristian Skjærvik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Foreslår et nytt kulepunkt. Under Klima og natur - linje 3646 - ---
Etablere regional klimaskogfond eller CO2-refusjonsordninger mot klimatilstand i skogen, som virkemiddel for fylkeskommuner og kommuner til å nå målet om klimanøytralitet.

#65

DELETED by Tone Wanderås

CURRENT TEXT: årlig

CHANGED TEXT: årlig

#66

ADDED by Per Kristian Skjærvik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: Endre /legge til et nytt kulepunkt fra linje 1338 - 1342.

Det skal arbeides for å opprette nye og bedre samordnede tilbud til ungdom og unge voksne hvor tiltaksapparatet i dag ikke er dekkende. Dette kan gjøres gjennom døgnbaserte tverrfaglige tilbud hvor arbeids- og / eller skoledeltakelse i hjemkommune er målet. Dette skal komme i tillegg til allerede eksisterende tilbud og skal være forpliktende for alle involverte parter. Tilbudene bør evalueres gjennom effektforskning.

#67

EDITED by Kjetil Dammen

CURRENT TEXT: Føre en forutsigbar og ansvarlig skattepolitikk som gir økt sysselsetting, mer rettferdig fordeling, tar bedre hensyn til klima og gir bedre langsiktig bærekraft for velferdsstaten.

CHANGED TEXT: Føre en forutsigbar og ansvarlig skattepolitikk som gir økt sysselsetting, er tilpasset den internasjonale konkurransesituasjonen, gir en mer rettferdig fordeling, tar bedre hensyn til klima og gir bedre langsiktig bærekraft for velferdsstaten.

En endring som vil demme opp for handelslekkasjen til bla Sverige.

#68

DELETED by Tarje I. Wanvik

CURRENT TEXT: I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke mulig for NATO-land som Norge å undertegne uten å redusere vår mulighet for innflytelse og beskyttelse.

CHANGED TEXT:I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke mulig for NATO-land som Norge å undertegne uten å redusere vår mulighet for innflytelse og beskyttelse.

#69

ADDED by Jørgen Vik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

Vi vil dempe prisveksten i boligmarkedet, gjøre det enklere å kjøpe sitt første hjem og sikre utsatte grupper trygghet i boligmarkedet.

#70

ADDED by Martin Ludvigsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

Styrke operativ evne og øke mangfoldet i sektoren gjennom å øke andelen sivile i stillinger uten behov for militærfaglig kompetanse, i hele forsvarssektoren.

#73

ADDED by Jørgen Vik

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

For å gjøre det enklere for ungdom uten rike foreldre å komme inn i boligmarkedet vil vi styrke startlånsordningene i Husbanken.

#74

ADDED by Hanne Børrestuen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:stimulere til lokalt partssamarbeid om heltidskultur gjennom statlige tilskuddsmidler

#75

ADDED by Hanne Børrestuen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:Forplikte arbeidsgivere til å som hovedregel lyse ut hele stillinger

#76

ADDED by Rutt Siri Kregnes

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:Tillegg til linje 4243: For å bidra til flere rimelige boliger – endre plan- og bygningsloven slik at kommunen gjennom utbyggingsavtaler får mulighet til å bestemme at en andel av boligene i et prosjekt skal kunne kjøpes under markedspris på nærmere bestemte vilkår.

#78

ADDED by Ragnhild Male Hartviksen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:Samt sørge for at funksjonsreduerte barns rettigheter ivaretas ved at opplæringsloven gjelder for hele skoledagen inkludert SFO.

#81

ADDED by Ragnhild Male Hartviksen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:Tillegg til kulepunkt 4617: Samt at deres barn, ektefeller og nærmeste pårørende tilbys rådgivning i prosessen.

#82

ADDED by Gunn Randi Enodd

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:Tillegg fra linje 4540:

Vi vil revidere kriteriene for å bli blodgiver slik at de fremstår mer moderne og mindre ekskluderende så lenge sikkerheten blir ivaretatt.

#83

ADDED by Hilmar Høl

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:linje757

Ei auka elektrifisering vil stilla krav til ei auke i kraftproduksjon. Arbeiderpartiet meiner at elektrifisering av ulike sektorar er eit viktig klimatiltak, så framtid elektrisiteten kjem frå fornybare energikjelder. For olje- og gassfelt med kort levetid, vil ikkje elektrifisering nødvendigvis vera formålsteneleg. Elektrifisering av sokkelen bør skje gjennom utvikling av havvind, slik at det ikkje går på bekostning av ny framtidsretta industri eller eksisterande prosessindustri på land.

#85

ADDED by Rune Støstad

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT: nytt kulepunkt: statens festeavgifter på næringseiendommer må ligge på et nivå som ikke er til hinder for næringsvirksomhet og arbeidsplasser i hele landet

#86

EDITED by Torbjørn Vereide

CURRENT TEXT: prioriterer de mest rasutsatte delene av riks- og fylkesveinettet

CHANGED TEXT:

Utarbeide ein nasjonal gjennomføringsplan for skredsikring av alle strekninger med høg og middels skredfaktor på riks- og fylkesveinettet som:

- er forpliktende, tidfestet og ambisiøs innanfor ramma til NTP.
- sikrer at prosjekter blir utført sammenhengende og kostnadseffektivt.
- prioriterer de mest rasutsatte delene av riks- og fylkesveinettet.

#87

ADDED by Ida Maria Pinnerød

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

Sikre konkurransedyktige rammevilkår for batteri- og battericelleproduksjon

Utvikle risikoreduserende virkemidler for aktører som investerer i industrialisering og skalering i batteri- og battericelleproduksjon

Sikre langsiktig tilgang til fornybar energi til konkurransedyktige priser

#88

DELETED by Agnete Masternes Hanssen

CURRENT TEXT: Innføre et klarere skille mellom hvem som får konvensjonsstatus og subsidiær beskyttelse, innenfor rammene av internasjonale forpliktelser:

CHANGED TEXT: Innføre et klarere skille mellom hvem som får konvensjonsstatus og subsidiær beskyttelse, innenfor rammene av internasjonale forpliktelser:

#89

ADDED by Ronny Wilhelmsen

CURRENT TEXT:

CHANGED TEXT:

* Styrke etablerte refusjonsordninger og etablere nye ordninger til kommunene for å styrke samisk språkopplæring og øke antall språkbærere.

#90

EDITED by Truls Wickholm

CURRENT TEXT: Innføre gratis SFO, i første omgang for alle førsteklassinger, og arbeide for lavere pris på SFO for alle barn.

CHANGED TEXT: Innføre gratis SFO for alle førsteklassingen og jobbe for at tilbudet utvides til og med 4.klasse

#91

EDITED by Truls Wickholm

CURRENT TEXT: at barna får et variert SFO-tilbud, som blant annet inkluderer leksehjelp og lek.

CHANGED TEXT: at barna får et variert SFO-tilbud, som blant annet inkluderer lek og at lekser gjøres ferdig.

#92

DELETED by Truls Wickholm

CURRENT TEXT: mulighet

CHANGED TEXT: mulighet

Redaksjonskomiteen foreslo at forslagene falt og at de som ville opprettholde forslag la det inn i møtesystemet. Det ble vedtatt.

Opprettholde forlag:

Kl. 10.25 Truls Wickholm

Linje 1952 endres til: Innføre gratis SFO for alle førsteklasingen og jobbe for at tilbudet utvides til og med 4.klasse.

Avvist

Linje 1962 endres til: - at barna får et variert SFO-tilbud, som blant annet inkluderer lek og at lekser gjøres ferdig.

Avvist

Linje 1964 Stryke ordet mulighet.

Avvist

Kl. 10.28 Berit Tønnessen, Avvikle foretaksstyring. Utrede alternative former for demokratisk forankring i spesialisthelsetjenesten, uten å utfordre prinsippet om statlig eierskap

Avvist

Kl. 10.29 Ronny Wilhelmsen Forslag 21

Linje 4741 Styrke etablerte refusjonsordninger og etablere nye ordninger til kommunene for å styrke samisk språkopplæring og øke antall språkbærere.

Vedtatt

Dissenser:

Iskanten

linje 741

Flertall: Anniken Huitfeldt, Marianne Sivertsen Næss, Tomas Norvoll, Tore Sandvik, Hanne Berit Brekken, Marte Mjøs Pedersen, Even Tronstad Sagebakken, Tone Berge Hansen, Tonje Enersen, Lise Selnes, Jon-Ivar Nygård, Eigil Knutsen, Are Tomasgard

- *Holde fast på en nordlig grense for petroleumsvirksomhet fra og med 15 prosent isfrekvens og nordover i iskantsonen. Områdene sør for 15 prosent isfrekvens frem til åpent hav anses som et verdifullt område. All aktivitet, inklusive petroleumsaktivitet, må ta særlige*

hensyn til naturmangfoldet i tråd med oppdatert og best tilgjengelig kunnskap. Føre-var-prinsippet skal legges til grunn.

Vedtatt

Mindretall: Raymond Johansen, Cecilie Myrseth, Gaute Børstad Skjervø ønsker å erstatte kulepunktet over med følgende to kulepunkt:

- *SVO iskantsonen fastsettes i tråd med natur- og miljøfaglige råd ved 0,5 prosent isfrekvens. Det tillates ikke ny petroleumsvirksomhet innenfor denne sonen utover lisenser som allerede er tildelt.*
- *For annen næringsvirksomhet enn petroleum stilles det strenge krav til helse, miljø og sikkerhet i tråd med områdets særlige sikkerhets- og miljømessige utfordringer.*

Atomvåpen

linje 5164

Flertall: Anniken Huitfeldt, Marianne Sivertsen Næss, Tomas Norvoll, Tore Sandvik, Hanne Berit Brekken, Marte Mjøs Pedersen, Even Tronstad Sagebakken, Tone Berge Hansen, Tonje Enersen, Lise Selnes, Jon-Ivar Nygård, Eigil Knutsen, Are Tomasgard, Cecilie Myrseth, Raymond Johansen

Arbeiderpartiets mål er en atomvåpenfri verden. Dette målet nås først når land som har atomvåpen, forplikter seg til gjensidig nedrustning. Arbeiderpartiet vil at Norge skal engasjere seg sterkere i FN, NATO og bilateralt for atomnedrustning. Den internasjonale forbudstraktaten er et godt initiativ og bidrar til å øke stigma rundt atomvåpen. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det ikke mulig for NATO-land som Norge å undertegne uten å redusere vår mulighet for innflytelse og beskyttelse. Det bør være et mål for Norge og andre NATO-land å underskrive atomvåpenforbudet. Norge bør invitere likesinnede land i og utenfor NATO til å samarbeide om nedrustning.

Vedtatt

Mindretall: Gaute Børstad Skjervø ønsker å erstatte avsnittet over med følgende tekst og legge til to kulepunkter:

En atomvåpenfri verden

Atomvåpen er et masseødeleggelsesvåpen som med sin fortsatte eksistens setter hele menneskeheten i fare. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking er en akutt og uakseptabel trussel mot liv på jorda. Fremgang på nedrustningsfeltet avhenger av at vi bygger en sterk norm mot atomvåpen. Å ta avstand fra atomvåpen og kjernefysisk avskrekking er en forutsetning for fremdrift i samtaler om nedrustning og avspenning.

Ved å fortsette å stå utenfor FNs atomvåpenforbud vil Norge bare bidra til å legitimere atomvåpen som strategisk konsept. Arbeiderpartiet mener derfor at Norge bør bidra til å legge press på atomvåpenmaktene gjennom å slutte seg til FNs atomvåpenforbud.

Arbeiderpartiet vil:

- *At Norge skal signere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartsmøtene til atomforbudstraktaten.*
- *At Norge tar initiativ til samtaler om gjensidig og balansert nedrustning.*

Programmet:

#90		75	216	2
EDITED	by Truls Wickholm	For	Mot	Blank
CURRENT TEXT: Innføre gratis SFO, i første omgang for alle førsteklassinger, og arbeide for lavere pris på SFO for alle barn.				
CHANGED TEXT: Innføre gratis SFO for alle førsteklassingen og jobbe for at tilbudet utvides til og med 4.klasse				
#92		54	241	3
DELETED	by Truls Wickholm	For	Mot	Blank
CURRENT TEXT: mulighet				
CHANGED TEXT: mulighet				
#14		56	239	3
EDITED	by Berit Tønnessen	For	Mot	Blank
CURRENT TEXT: Utrede alternative former for demokratisk forankring i helseforetakenes opptaksområde, uten å utfordre prinsippet om statlig eierskap.				
CHANGED TEXT: Linje 2602 endres til: Avvikle foretaksstyring. Utrede alternative former for demokratisk forankring i spesialisthelsetjenesten, uten å utfordre prinsippet om statlig eierskap.				

Iskanten

3 options

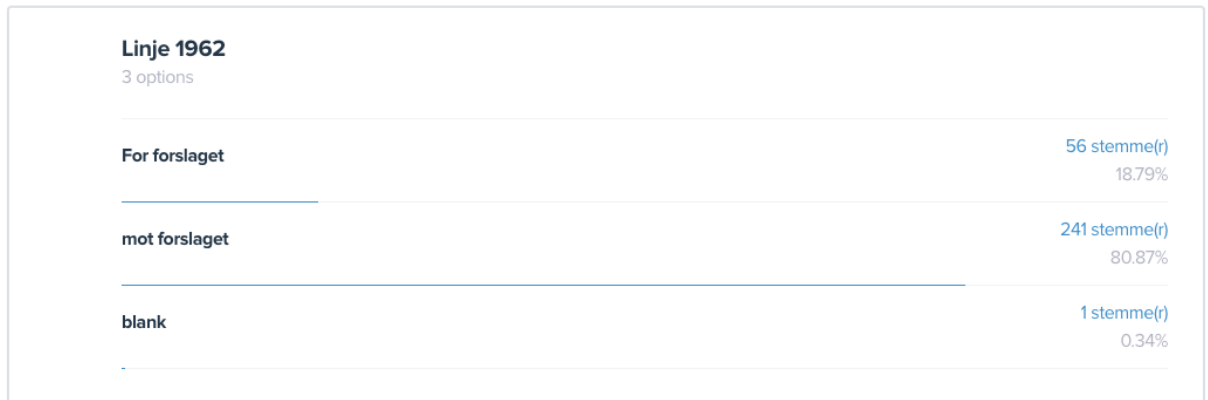
Fiertallet	198 stemme(r) 67.12%
Mindretallet	97 stemme(r) 32.88%
Blank	0 stemme(r) 0%

Atomvåpen

3 options

Fiertallet	198 stemme(r) 67.58%
Mindretallet	95 stemme(r) 32.42%
Blank	0 stemme(r) 0%

Truls Wickholm:

--

Kl. 11.34 - 11.36 Hilsningstale fra Keir Labour party

9 Valg

Valgkomiteen ble nedsatt av landsstyret 9.-10. februar 2021 og har bestått av følgende:

1. Hans-Christian Gabrielsen, LO leder
2. Astrid Hoem, AUF
3. Kari-Anne Opsal, Troms
4. May Britt Lagesen, Trøndelag
5. Ola Teigen, Vestland
6. Dag Mossige, Rogaland
7. Cecilie Knibe Kroglund, Agder
8. Bjørg Tveito Lundefaret, Vestfold-Telemark
9. Stein Erik Lauvås, Østfold
10. Rigmor Aasrud, Innlandet
11. Øyvind Slåke, Oslo
12. Sverre Myrli, Akershus

Sekretær: Kristine N. Kallset, partikontoret

Etter bortgang av valgkomiteens leder, Hans-Christian Gabrielsen, vedtok landsstyret 15. mars 2021 å gjøre endringer i valgkomiteen til landsmøtet. Rigmor Aasrud ble valgt til ny leder av komiteen, mens Peggy Hessen Følsvik gikk inn som nytt medlem i komiteen.

Kl. 11.36 Valgkomiteens leder Rigmor Aasrud legger frem valgkomiteens innstilling

Valgkomiteens forslag til sentralstyre for perioden 2021-2023

Jonas Gahr Støre,	leder	Oslo
Hadia Tajik,	nestleder	Rogaland
Bjørnar Skjæran,	nestleder	Nordland
Kjersti Stenseng,	partisekretær	Innlandet
Anette Trettebergstuen,	leder for kvinnenettverket	Innlandet
Marte Mjøs Persen		Vestland
Jon-Ivar Nygård		Østfold
Anniken Huitfeldt		Akershus
Raymond Johansen		Oslo
Terje Aasland		Vestfold-Telemark
Per Vidar Kjølmoen, NY		Møre og Romsdal
Ingvild Kjerkol		Trøndelag
Mette Nord		Fagforbundet
Jørn Eggum		Fellesforbundet
Hilmar Høl		Vestland
Cecilie Myrseth		Troms
Robert Cornels Nordli		Agder
Lise Christoffersen		Buskerud
Tore Onshuus Sandvik		Trøndelag
Maria Aasen-Svensrud		Vestfold-Telemark
Peggy Hessen Følsvik, NY		LO
<i>AUFs leder Astrid Hoem tiltrer sentralstyret med fulle rettigheter</i>		

Kontrollkomite for perioden 2021-2023

Kjell Engebretsen, leder	Akershus
Karl Erik Høegh	Telemark
Gunda Johansen	Troms
Vara:	
Berit Eivi	Vestfold
Finn Jota, NY	Innlandet

Vetak: Enstemmig vedtatt

Kl. 11.46	Jonas takket på vegne av de valgte og som takker av de som går ut.
Kl. 12.30	Valgkampaksjoner rundt i hele landet
Kl. 12.30	Pressekonferanse
Kl. 14.30	Kulturelt innslag med 9 grader nord
Kl. 14.35	Valgkampsending – Kjersti programleder og ønsker kort velkommen.
Kl. 14.40	Kandidatfilm. Møre og Romsdal, Troms, Østfold, Buskerud og Vestfold

Kl. 14.48 Tale av Bjørnar Skjæran

Kjære landsmøte.

Jeg må få begynne med å takke for tilliten.

Jeg skal bruke all min energi og all min kraft
på å bidra til at vi får ei Arbeiderpartileda regjering
med Jonas som statsminister.

Valget i år kan, strengt tatt, kokes ned til ett eneste spørsmål.

Hvem sin tur er det?

Eller - hvem er de som skal styre Norge til for.

Det er DET det står om.

Skal vi ha 4 år til hvor det er de på toppen som alltid prioriteres,
eller skal det nå være vanlige folk sin tur.

Det er DET det står om.

Pandemien har vist oss hvor avhengige vi er av at folk går på jobb.
For at vi skal være trygge for helsa, for at ungene skal få skolegang,
for at hjulene i samfunnet skal gå rundt.
At kvinnfolkan og mannfolkan på gulvet gjør jobben.

Tenk på de som jobber i butikken din.

De som smiler til oss bak et pleksiglass,
som vi det siste året er blitt vant til å se med
antibac og en klut bak kassaapparatet.

I en episode av NRK-programmet *Innafor*

fulgte vi mange unge mennesker

gjennom 100 dager av covid 19-epidemien.

Der møtte vi ho Ylva på 22 år som jobber på KIWI.

Som var bekymra for å smitte andre.

De som jobber i butikk er blant de som har størst sjanse for å bli smitta,
men som har dårligst pensjon, fordi så mange jobber deltid.

Pensjon fra første krone handler om nettopp dem.

Det er DE det står om.

Eller guttene og jentene som jobber i hotell og restaurant

Som har risikert helsa si på jobb

og mista inntekt når de har vært permittert.

De var altså ikke verdige å få feriepenger.

Regjeringa gjorde som vi har sett dem gjøre gang etter gang

og som jo er en tradisjon for Høyre.

De er imot ordninger som hjelper vanlige folk,

men snur og stemmer for etter at vi har stablet flertall for å ordne opp.

Norske bønder har holdt matproduksjonen i gang under pandemien
mange er i ferd med å gi opp.

Unge mennesker som har satsa stort fordi de ønsker å produsere mat,
det mest meningsfulle du kan holde på med,

fordi inntektsgapet i forhold til alle oss andre er blitt alt for stort.

Hadde de vært fagorganisert, hadde vi kalt det sosial dumping.

Det her må vi ta tak i.

Eller tenk på alle de fantastiske folkene i helsetjenesten vår.
De vi klappa for i begynnelsen av pandemien.
De har slitt ekstra fordi Regjeringa svikta allerede før korona.
Vi var ikke godt nok forberedt.
Det var ikke bygd opp nok intensivkapasitet.
Vi manglet smittevernutstyr.
Selvsagt fortjener de ansatte applaus,
men de fortjener jo også ei lønn å leve av. Hele, faste stillinger.
Det er DET det handler om.

Til tross for at en pandemi var øverst på listen over
sannsynlige og alvorlige trusler mot samfunnet vårt
klarte ikke Erna Solberg
og hennes 8 statsråder med ansvar for justis og beredskap
å forberede landet vårt.

Og det til tross for at Høyre gikk til valg på en kraftig styrking av beredskapen.
Den skulle jo bli så mye, mye bedre.

Men Høyre sine nye idéer og bedre løsninger
har på dette området handlet om stadig nye justisministre uten løsninger.
Statsministeren ville kanskje ikke brukt akkurat de ordene,
men vi ville helt sikkert ikke brukt akkurat de justisministrene.
Norge var uansett ikke klar for den pandemien som kom på Høyre sin vakt.
De prioriterte ikke vår felles helsetjeneste.
De privatiserte den og de kuttet i den.

Gode partivenner,
kvinnfolkan i omsorgstjenestene fortjener et løft.
Med hele, faste stillinger.
Det våre ordførere jobber så hardt for å få til.
Fordi det betyr alt.
Alt for de som skal leve av jobben sin.
For å slippe å leve med en telefon du aldri kan skru av
fordi du ikke har råd til å takke nei til vakter.
Og for å kunne gå i banken som alle andre
og be om lån til å kjøpe deg en leilighet eller et hus til familien.

Og så er det viktig for brukerne
som vil få bedre kvalitet og færre å forholde seg til.
Om vi får regjeringsmakt skal vi ta et krafttak for alltid.

For heller ikke her har regjeringen levert noen nye ideer, bare dårlige løsninger.
De store initiativene de har tatt på egenhånd
er tiltak som hjelper de på toppen.
Mer enn 30 milliarder i skatte- og avgiftskutt – mest til de som har mest fra før.

Resultatet er selvsagt velferdskutt til vanlige folk.

Bare husk på hvordan regjeringen
tok ned tilbudet til barn og unge
som sliter psykisk i skolen.

Eller skolefrukten som forsvant,
og at eldre på sykehjem ble ribbet for kulturtilbudet sitt.

At feriepengene til arbeidsløse ble fjernet.
Eller de uføre som mistet barnetillegget
Tenk – de gjorde det!

Folk som pendler på arbeid,
Eller må bo borte,
er straffet i flere omganger.

Unger med skjeve tenner og dårlig syn er bare de siste usosiale kuttene i ei lang rekke.

Kjære landsmøte,
vanlige folk har fått dyrere barnehager
og stadig nye avgifter,
mens Høyre sine sponsorer har fått skattelett i millionklassen.

Det er grunnleggende urettferdig.
Og det må ta slutt!
Om vi vinner valget, er det ikke lenger de på toppen sin tur.
Da er det vanlige folk sin tur.
Det er DE det skal handle om, fra i dag, fram til valget, og gjennom hele neste periode!

Vi hørte alle Jonas snakke om hvordan vi skal ta tak i arbeidslivet.
Skape flere arbeidsplasser. Hele, faste og trygge jobber.
Og det er så viktig, fordi den mest effektive måten
vi kan utjevne forskjeller og skape et mer rettferdig samfunn på,
er gjennom å ha et bunnseriøst arbeidsliv med plass til alle.

Regjeringen mener ikke det.
Noe av det første høyreregjeringa gjorde
var å svekke arbeidsmiljøloven og arbeidsfolk sine rettigheter.
De har gjort det dyrere å være organisert,
og de har privatisert med stor iver, mot arbeidsfolk sin vilje.

Vi skal rydde opp. Og vi skal gjøre mer enn det.
Vi skal ha et skikkelig løft for arbeidsfolk på gulvet.

Og det starter med å gi de som går yrkesfag på videregående
den respekten de fortjener.
De som skal være dyktige fagarbeidere i framtida.
Høyreregjeringa sitt svar på mangel på læreplaner
er at de skal ha læretida i skolen.
Som om du kan bli en god helsefagarbeider, tømrer, elektriker, rørlegger eller
barne- og ungdomsarbeider bare ved å sitte på skolebenken.
Det er respektløst. Respektløst overfor den høye kompetansen
som kreves for å lykkes i disse yrkene,
og respektløst overfor ungdommene som avspises med en halv utdanning.

Vi kan ikke ha det sånn.
Vi tilbyr jo ikke bare de to første årene på studiespesialiserende.
Og vi bruker store ressurser på at folk får studere gratis.
Det er viktige satsinger som gir store muligheter.
Det er selvsagt ikke greit at du ikke får fullføre utdannelsen din om du velger yrkesfag.
Ikke fordi du ikke er god nok.
Ikke fordi du ikke møter opp.
Men fordi det bare tilbys en halv utdanning.

Dette kan ikke fortsette. Vi må fikse det!
Arbeiderpartiet skal innføre en læreplassgaranti.
Hvis ikke kommuner, sykehus og næringsliv stiller med læreplasser
så bør heller ikke skolene tilby fagene.
Vi kan ikke være bekjent av å stille med en halv utdanning.
Vi skal gi ett krystallklart løfte til guttene og jentene på yrkesfag:
Vi garanterer at når du er kvalifisert, så venter det en læreplass i andre enden.

Til arbeids- og næringslivet har vi to beskjeder.
Den første er at vi skal stille opp. Med lærerlønnskutt, med oppfølging og som god
samarbeidspartner.
Den andre beskjeden er at vi skal stille krav. Om at arbeidslivet stiller opp med de
læreplassene som trengs.

Vi har, og skal fortsette å ha, verdens beste fagarbeidere. Nå må det bli slutt på at vi
aksepterer høyere frafall og færre muligheter til ungdommene på yrkesfag.
Det er DE det handler om.

Gode partivenner.
Når vi er ute av krisen som pandemien har skapt
vil klimakrisen være like sterkt til stede.
Og vi vil leve i kontinuerlig omstilling det neste tiåret
fordi vi skal mer enn halvere utslippene.

Men for Arbeiderpartiet vil det aldri holde bare å ha en klimapolitikk som kutter utslipp.
Vi må ha en rettferdig klimapolitikk som kutter utslipp og skaper arbeidsplasser.
Slik at vi kommer gjennom det grønne skiftet med arbeid til alle og verdiskapinga i behold.
Slik at vi har råd til å styrke velferdsstaten i hele landet.

Det er ikke noe mål i seg selv at klimapolitikken skal gjøre vondt.
Poenget er at den skal virke.
Og så den må samle oppslutning.
Du får ikke gjennomført politikk om folk ikke blir med på den.

Når vi skal halvere ferjeprisene og finansiere nye, grønne ferjer
får vi både utslippskutt og vi gjør livet bedre for vanlige folk langs kysten og fjordene.
For det er urettferdig om kostnadene bare skal veltes over på kystbefolkninga.
Og det svekker oppslutninga om klimakampen
når folk må slutte i jobben, flytte eller melde ungene av fotballaget
fordi de får flere titalls tusen i ekstra utgifter når ferja blir elektrisk.
Det her er klimapolitikk som faktisk virker.

Det samme gjelder pendlerfradraget og bilpolitikken vår.
Vi skal klare omstillinga av transportsektoren.
Utslippene skal ned. Punktum.
Andelen elbiler må opp, både nye biler og etter hvert bruktbilmarkedet.
Men vi aksepterer ikke at de som bor på plasser uten ladestasjoner
eller med fjelloverganger der du risikerer å havne i kolonnekjøring på 17. mai
skal straffes fordi de ikke kan kjøre elbil i dag.
Vi skal øke pendlerfradraget, bygge ut ladestasjoner i hele landet
og differensiere veibruksavgiften slik at bensinprisen blir rettferdig.
På den måten bygger vi en vei til nullutslippssamfunnet som alle kan bli med på
uavhengig av hvor de bor og størrelsen på pengboka.

Og dere. For Arbeiderpartiet er klimapolitikken også næringspolitikk. Markedene er i endring. Vi må utnytte mulighetene som ligger i det grønne skiftet. Til å skape arbeidsplasser i hele landet. Og sikre nye eksportinntekter.

I Berlevåg, Narvik og Glomfjord jobbes det med hydrogenprosjekter. Det vil gi hundrevis av arbeidsplasser.

I Arendal og Mo i Rana kommer de første batterifabrikkene. Det vil gi tusenvis av arbeidsplasser.

Havvind på Karmøy og utslippsfrie hurtigbåter i Trøndelag.

Prosjektene finnes. Mulighetene er der. Til å kutte utslipp og skape arbeidsplasser. Og det er i vår historie, i vårres DNA om dere vil, å sørge for en aktiv stat og en effektiv næringspolitikk.

Med rein og rimelig fornybar kraft og verdens beste fagarbeidere skal vi legge til rette for å skape klimavennlige produkter med langt lavere karbonavtrykk enn det som finnes på markedet i dag. Lykkes vi med det, kutter vi utslipp og hjelper ikke bare oss selv, men verden til å nå sine klimaforpliktelser. Solcellefabrikken i Årdal planlegger å tidoble produksjonen. Da vil de leverer wafere til Europa som kutter like mye utslipp som vi skal gjøre her hjemme. Det er dette som er kjernen i industrioffensiven vår.

Gode venner,
Ved inngangen til forrige landsmøte ble det stilt et viktig spørsmål:
Hva skal vi leve av?
Vi skal leve av mange næringer.
Og vi skal leve av å redde klimaet.

Vi skal kutte utslipp, skape arbeid til folk og få eksport- og skatteinntekter som gir oss mulighet til å styrke velferden i hele landet.

For etter åtte år med høyrestyre må vi styrke velferdsstaten. Når Høyre snakker om bærekraftig velferd, så snakker de om hva som skal kuttes for å finansiere kutt i formueskatten. De har kutta, privatisert og sentralisert. De har skapt distriktsopprør, kystopprør, bondeopprør og bunadsgerilja.

Kjære landsmøte.
På 1. mai i fjor var slagordet Trygghet for helse og arbeid. Det viktigste vi har. Men høyrepolitikken skaper utrygghet i distriktene. Alle som har sett 113 på NRK har sett hvor mye kompetanse og høyteknologisk utstyr det finnes i en ambulanse. Men den må jo nå frem, og den må komme i tide.

Da jeg var ordfører i Lurøy, kom det forslag fra sykehuset om å sentralisere ambulansene og å flytte sykebilene fra Nesna og Lurøy nærmere sykehuset i Mo i Rana, og gjøre to om til en.

Alle vi som bor på bygda forstår at det tar lengre tid for oss
å komme til sykehus enn de som i byen,
men ingen aksepterer at den tiden må øke.

Flere av naboene mine har reddet livet
fordi ambulansen nådde fram på noen få minutter.
Vi fikk stoppet forslaget den gangen,
men dersom Høyre får fortsette å privatisere sykehustjenester,
så blir det mindre til det vi alle skal ha felles,
fordi noen skal tjene penger
på å ta ut de enkle og mest lukrative delene
av vårres felles helsetjeneste.

Arbeiderpartiet vil styrke sykehusene.
og gi et løft for akuttmedisinen i hele landet.
Med forskriftsfesting av responstid
og en høyere standard for kompetanse og utstyr i ambulansene.
Vi vil øke bevilgningene til sykehusene og etablere
flerfaglige helsehus i tilknytning til alle kommuner.
Vi skal styrke tryggheten for helse uansett hvor du bor.

Kjære landsmøte.
Vi går også til valg på å styrke desentralisert utdanning.
Alle fikk med seg kampen for lærerutdanninga på Nesna.
Som 17 åring var det urettferdigheten
i at ikke alle hadde like muligheter til å ta videregående skole som fikk meg til å melde meg
inn i AUF og Arbeiderpartiet. Jeg hadde hatt sommerjobb fra jeg var 12 og hadde tjent mine
egne penger på ettermiddagene da jeg gikk på ungdomsskolen.
Men de som ikke hadde det, eller foreldre med mulighet til å hjelpe dem økonomisk
Endte opp med studielån etter videregående.
Det var urettferdig.

I et samfunn hvor flere må lære mer gjennom et hele arbeidsliv,
er vi avhengige av at flere kan ta utdanning der de bor.
At alle får en mulighet til å henge med i utviklinga.
Det skal vi sikre. Med flere studieplasser og
krav om tilstedeværelse utenfor de største byene.

Forskjellene har økt med Erna Solberg som statsminister.
Mellom folk, og mellom by og land.
Mellom de som har mye og de som har lite.
Det er nok nå.
Nok privatisering.
Nok sentralisering.
Nok høyrepolitikk.
Nok av milliarder i skatteuttak til de på toppen
mens vanlige arbeidsfolk må ta regninga,
og noen av de aller mest sårbare blir overlatt til seg selv.

Erna Solberg var ikke så bekymra for de som under pandemien ikke hadde råd til å betale
regningene sine, til mat og til klær.
For som hun sa: spørsmålet er om de hadde råd til det før.

Som om det har noe å si for en familie som strever med økonomisk utrygghet når problemene oppsto.

Gode partivenner – vi må ha ny kurs for Norge.

Med Jonas som statsminister skal vi snu høreregjeringas prioriteringer på hodet.

Pengfolkan har hatt åtte år. Nå er det vanlige folk sin tur.

Til å bli prioritert. Til å være i fokus. Til å bygge framtida. Det er FRAMTIDA det står om.

Når vi skal bygge landet etter krisa, skal vi skape et mer rettferdig Norge.

Det er lenge siden det sto så mye på spill for folk.

Med arbeidsledighet, utrygghet og økende forskjeller.

Men det holder ikke bare å mene at vi fortjener tillitt,

Vi må gjøre oss fortjent til den.

Det kommer ikke av seg selv.

Da må vi snakke med velgerne. En etter en.

Ringe folk på CallHub.

Bidra i tradisjonelle medier og på sosiale medier.

Og får vi gå husbesøk, skal vi sette ny rekord!

Vi må jobbe knallhardt frem til valgdagen.

Nå er det opp til oss. Noen – det er deg og meg.

Det er mange som er helt avhengige av valgseier.

Vi må legge ned tidenes innsats i valgkampen.

Det fortjener vanlige folk, og nå er det deres tur!

Så derfor:

Når vi våkner 14. september skal vi være slitne og lykkelige.

Da har vi hatt tidenes valgvake og kanskje et aldri så lite nachspiel.

Takk for oppmerksomheten.

Kl. 15.07 Bilder fra den utadretta aktiviteten tidligere på dagen.

Kl. 15.10 Bolk om skole. Innslag med Torstein Tvedt Solberg. Jarle Roheim Håkonsen leder en samtale med grunnskolelærer Kristoffer Vindenes og barnehagelærer Anita Remmen.

Kl. 15.37 Kulturelt innslag med Helene Bøksle

Kl. 15.42 Fire nye kandidater kommer med sin 90 sekunders appell om valgkampen og hva som er viktig: Marte, Marianne, Kai Steffen og Rune.

10 Avslutning

Kl. 15.55 Avslutning med Jonas Gahr Støre

Kl. 16.00 Kulturelt innslag med Blåsemafiaen

Landsmøtet avsluttet kl. 16.05